

*Journal of the Faculty of
Graduate Studies*

University of Kelaniya, Sri Lanka

Volume 6, 2018

Journal of Faculty of Graduate Studie

Journal of the Faculty of Graduate Studies (ISSN 2279-2147) is published annually or multiannual by the Faculty of Graduate Studies of the University of Kelaniya, Sri Lanka.

Objective:

The objective of this Journal is to disseminate knowledge of national and international research conducted by the postgraduate students of the faculty of graduate studies, academics, scientists and practitioners in the disciplines of Commerce and Management, Computing and Technology, Humanities, Medicine, Science, and Social Sciences.

Editorial Policy:

Manuscripts of papers are considered to publish in the Journal of the Faculty of Graduate Studies whose abstracts were published in proceedings of the international postgraduate research conference (IPRC) on the recommendation of review panel of the IPRC to publish selected full papers.

1. Open peer-review process is used to review these articles
2. Editorial board of the journal reserves the right to request authors to revise their manuscripts according the comments made by the reviewers.
3. The editorial board reserves the right to refuse publication of the article even though the panel of the IPRC has recommended for publishing
4. University of Kelaniya reserves the copyright of articles accepted for publications. Each author is entitle to one copy of the journal of his/her article free of charge. If the manuscript is not accepted for publishing, the decision is informed to the corresponding author.
5. Guidelines for the authors are given in the last page of the journal

Correspondence:

All correspondence regarding the journal articles should be sent to:

Editor in Chief,

Journal of Faculty of Graduate Studies,

Faculty of Graduate Studies, University of Kelaniya, Sri Lanka.

Tel: +94112903952, Fax: +94112908165, E-Mail: fgs@kln.ac.lk

Journal of the Faculty of Graduate Studies

University of Kelaniya, Sri Lanka

The Journal of the Faculty of Graduate Studies published by the Faculty of Graduate Studies of the University of Kelaniya offers basic and applied research of local and international authors. The journal accepts original contributions in disciplines of Commerce and Management, Computing and Technology, Humanities, Medical Sciences, Science, and Social Sciences.

Copyright ©2018 by the Faculty of Graduate Studies, University of Kelaniya, Sri Lanka.

Editor in Chief

Prof. P.M.C. Thilakaratne, Ph.D., Professor, Department of Accountancy,
Faculty of Commerce and Management Studies, University of Kelaniya

Advisory Editor

Prof. Ariyaratna Jayamaha, Ph.D., Dean, Faculty of Graduate Studies,
University of Kelaniya

Reviewers

Dr. M.G. Kularathna

Senior Lecturer I, Department of Economics, University of Kelaniya
B.A.(Hons), M.Sc., Ph.D.

A.G. Amarasinghe

Senior Lecturer I, Department of Geography, University of Kelaniya
B. A. (Peradeniya), M. Phil (Peradeniya) -Ph. D. (Kelaniya), Senior Lecturer I

Dr.K.M.L.M. Manjula Gunarathna

Senior Lecturer I, Department of Social Statistics, University of Kelaniya
B.A. Hons (Kelaniya), MSSc. (Kelaniya), Ph. D (UMS)

Dr.H.R. Anulawathi Manike

Senior Lecturer I, Department of Economics, University of Kelaniya
B.A. Hons (Kelaniya), M.A.(Sri Jayawardhanapura), Ph.D. (Pune, India)

Ven. Naotunne Wimalagnana

Professor , Department of Pali & Buddhist Studies , University of Kelaniya
B.A. (Hons)., Dip. in Edu (Colombo), M.A., M.S.S.C., Ph.D.(Kelaniya).

Mr. P.W.R. Fernando

Senior Lecturer-Grade I, Department of Western Classical Culture & Christian Culture, University of Kelaniya

B.Ph., B.Th.(Rome), Master of Advanced Studies in Theology & Religion, M. Phil (Kalaniya)

Dr. Kaushalya Perera

Senior Lecturer I, Department of English Language Teaching, University of Kelaniya

Dr. Russel De Silva

Senior Lecturer II, Department of Chemistry, University of Kelaniya
B.Sc. (Colombo) Ph.D.(Iowa)

Dr.S. Subramaniam Skandaraja

Senior Lecturer II, Department of Chemistry, University of Kelaniya
B. Sc. (Kelaniya) Ph.D. (Oklahoma State University)

Dr. L Sidath Liyanage

Senior Lecturer II, Department of Applied Computing, University of Kelaniya
BSc (Special) Hons (Peradeniya), MSc (Mississippi, USA), PhD (Mississippi, USA)

Prof.Dr. R.P.C Ranjani

Professor, Department of Finance, University of Kelaniya
B.Com (Kelaniya), M.Com (Panjab), PhD (Panjab)

Prof. J.M.D. Ariyaratna

Professor, Department of Accountancy, University of Kelaniya
B.Com.(Kelaniya), M.Com. (Kelaniya), Ph.D (USQ), FCA

Dr. W.M.C.B Wanninayake

Senior Lecturer, Department of Marketing Management, University of Kelaniya
B.Sc.Mkt.Mgt(Special)(SJP), Dip.M (UK), MBA(Colombo), Ph.D (TBU-Czech Republic)

Dr. Mangala Katugampola

Senior Lecturer Grade II, Department of Archeology, University of Kelaniya
B.A., (Kelaniya), PG Dip. (PGIAR), M.Phil. (Kelaniya), MSLCA

Dr. Chaminda Abeysinghe

Senior Lecturer, Department of International Studies, University of Kelaniya
B.A(Special)(Kelaniya), MA(Tokyo), Ph. D (Tokyo)

Editorial Secretary

Mr. K.B.S.L Wijeratne, Senior Assistant Registrar, Faculty of Graduate Studies, University of Kelaniya

Editorial Assistant

Ms. M.S Hettiarachchi, Computer Programmer, Faculty of Graduate Studies, University of Kelaniya

Mr. R.M.K.S Jayasinghe, Senior Staff Management Assistant, Faculty of Graduate Studies, University of Kelaniya

Table of Contents

Credit risk assessment and credit default behaviour in sri lanka

S.P.N.N Sandagiri*, P.M.C. Thilakarathne..... 1

The relationship between transfer of training and three predictors: training design, trainee characteristics and work environment in trincomalee district in sri lanka

R.Anuja, G.T. Madagamage 14

Comparison of the performances of spd-k-means algorithm and optimized spd-k-means algorithm for clustering data points

R.P.T.H. Gunasekara, M.C. Wijegunasekara, N.G.J. Dias 34

සිංහල කතෝලික කාලය නිර්මාණයන්ගේ දේවධාර්මික දැක්මෙහි විකාශනය

සී. ඉරේෂා නිලුකානි..... 42

The effects of task based techniques on the development of oral competency in low proficient learners

Malathy Bakeerathan 59

ගබ්සාව පිළිබඳ බෞද්ධ ඉගැන්වීම් හා වෛද්‍ය විද්‍යාත්මක මූලධර්ම අතර කුලනාත්මක අධ්‍යයනයක්

කළුගඟකොළේ සුමනසාර හිමි..... 73

Pressured water extraction and solvent extraction of *cinnamomum zeylanicum* (l.) Bark and evaluation of anti-diabetic properties

W. A. N. M. Wariyapperuma, S. D. P. Kannangara, Y. S. Wijayasinghe, S. S. Subramaniam and B. M. Jayawardena* 83

Analysis of photo-degradation behavior of poly vinyl chloride based products

K. G. Alahapperuma, A.M.P.B. Samarasekara..... 94

The validation of selected criteria on work-life balance of medical officers at teaching hospital kandy, sri lanka.

A.J.P Jeyaseelan, P.P Premkumar 107

The protection of geographical indications in sri lanka: need of a registration system	
P.M.A.S. Pathiraja.....	121
Factors effect on the customer perspective towards the usage of online banking in sri lanka	
Apeksha Embuldeniya	139
මධ්‍යකාලීන ශ්‍රී ලංකාවේ පොල් වගාව	
ආචාර්ය ජේ. ඇම්. සුධර්මාවතී	155
Appraising the fine motor skill advancement in nurseries: with special reference to gampaha divisional secretariate, sri lanka	
R.D.R. Kumara	164
Indigenous knowledge depicted in palm leaf manuscripts in sri lanka	
Dr. A.H.M.H Abayarathne.....	172
Identify the travel destination attributes that attract international tourists to visit galle tourism zone.....	
D.S Kodithuwakku, K.M.L.M Manjula Gunarathna.....	179
Conflict affected women: a case study of northern sri lanka	
M. Janani Deshapriya Peiris.....	194
The impact of celebrity endorsement in mobile telecommunication industry of sri lanka: with reference to the undergraduates in government universities	
Apeksha Embuldeniya	216
දෘෂ්ටි විචාරය පිළිබඳ බෞද්ධ විග්‍රහය: ඥාන විභාගමය අධ්‍යයනයක්	
දිල්ශාන් මනෝජ් රාජපක්ෂ.....	226
බෞද්ධ සමීකරණ සංකල්පය පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්	
A philosophize studies regarding the concept of buddhist assimilation	
D.M.L. Harshika Bandara*	252
බටහිර අභිප්‍රේරණ සංකල්පය සහ බෞද්ධ සමුක්තේජන සංකල්පය - තුලනාත්මක හා ශාස්ත්‍රීය අධ්‍යයනයක්	
D.M.L. Harshika Bandara*	259

සියදිවි නසාගැනීම වැළැක්වීම සඳහා බෞද්ධ ප්‍රවේශයක්

D.M.L. Harshika Bandara* 268

A meta-analysis of green procurement practices in the fmcg industry

W. Edirisuriya*, G. A. S. Sandamali, T. D. Rupasinghe 282

A study on factors affecting purchase intention of urban consumers towards motorcycles: (with special reference to dehiwala west grama niladhari (gn) division)

S. D. Ilangasekara*, R. M. K. G. U. Rathnayaka..... 299

අනුරාධපුර යුගයේ පැවැති සාම්ප්‍රදායික පුරාවිද්‍යා සංරක්ෂණ ක්‍රමවේද

ඩබ්ලිව්. ඒ. එල්. පී. දිල්හාරා* 315

The factors affected for the deteriorating livelihood condition of internally displaced persons (idps) in north east region of nigeria (a study of three selected idp samps in maiduguri)

Ibrahim Baba 326

Credit risk assessment and credit default behaviour in Sri Lanka

S.P.N.N Sandagiri*, P.M.C. Thilakarathne

University of Kelaniya, Sri Lanka

**nipun.icno@yahoo.com*

Abstract

This research investigates effectiveness of credit risk assessment in identifying credit default behaviour. Accordingly, this research aims to examine the credit risk assessment variables used in credit risk assessment, effectiveness of credit risk assessment and formulate a model to assess credit – probability of default. Even though research findings emphasized that credit risk assessment is an important function in the field of banking and finance there are several challenges in credit risk assessment and there is a research gap in identifying how effectively credit risk assessment can identify credit default behaviour. In the conditions of increasing government sector bank non-performing loan balance, increasing pressure from NPL provisioning, concentration of Sri Lankan NPL among few banking entities it is high time to increase effectiveness of credit risk assessment to overcome credit decision problem. Researcher has examined 106 credit events which included 53 credit default and 53 non default facilities using Pearson Chi square, Cramer's V and independent sample T test to examine the bi-variant statistical relationship between individual independent variables with credit default behaviour and observe if there is any statistically significant difference between default and non-default bank borrowers. Researchers have used binary logistic regression approach to identify effectiveness of credit risk assessment and found financial and loan variables are statistically significant and developed a model in line with logistic regression approach to determine probability of default with accuracy level up to 86.5%. Further it was identified that in line with the EXP (B) values obtained by increasing 1 unit of selected credit risk assessment variables, financial, loan, borrower specific and repayment specific variables oddness of non-default increase by 26.86, 3.19, 0.74 and 1.723

Keywords

Credit risk, Credit risk assessment, Credit default behavior, Financial sector assets

Introduction

Background to the Research

Previous research findings have emphasized the critical nature and importance of credit risk (CR) and credit risk assessment (CRA). However, there is a research gap in terms of identifying how effective credit risk assessment in identifying credit default behavior (CRB). Further certain banks in Sri Lanka have recorded higher non-performing advances (NPA) ratio than industry ratio and it is also observed provisioning requirement for NPA is continuously increasing in trend.

Taking these factors into account current research investigates effectiveness of CRA in identifying credit default behavior (CDB) with the objective of identifying most suitable CRA variables, effectiveness of CRA and model CDB.

Findings of Cole R et al. (2005) suggest demand for CR and CRA is increasing as need of appropriate pricing of risk, evaluate risk migration trends and ensuring organizational safety and soundness. However, Kalapodas and Thomsan (2006) and Chen et al. (2015) revealed contradictory findings indicating even though CRA has vital benefits there are certain challenges and lapses as well.

According to the annual report of Central Bank 2015, Sri Lanka's financial sector total assets balance amount to 13,662 billion LKR. Nearly 70% of this has been banking sector assets. Government licensed commercial banks assets balance amount to 2,929 billion LKR which is more than 20% of financial sector assets balance.

Central Bank annual report 2015 also indicates sizable balance of 153 billion LKR has been nonperforming advances. This is 3.2% of total loan portfolio balance. Even though there has been a reducing trend of NPA ratio, NPA provisioning has been continuously increasing. As at 2015 this provisioning stood to 62.3 Bn LKR with a rapid year on year increase of 23%.

Over the last years research findings of Galindo and Tamayo (2000), Cole R et al. (2005) and Kalapodas and Thomsan (2006) and Basle Committee findings have provide evidence for the importance and validity of CR and CRA in the field of banking and finance.

However, research findings of Chen et al. (2015) emphasized that each time making credit decision identifying correct features describe situation of applicant, derive models, evaluate the CR in future

in determining default behavior have been a problem and a challenge for a long time. Kalapodas and Thomsan (2006) have also suggested apart from the importance of CR and CRA, contribution in the field of research in terms of CRA and its relative efficiency over identifying CDB have been insignificant.

Literature Review

Findings of Paulet et al. (2014) emphasized that banks are often burden with the credit risk attached to bank loans. Basel Committee on Banking Supervision (1999) has defined credit default risk as potential that a bank borrower or counterparty will fail to meet its obligations in accordance with agreed terms. Later Brown and Moles (2012) have summarised three characteristics which can be used to define credit risk

1. The Exposure to a particular person, organization or project that can default or fail to perform due to an adverse change.
2. The likelihood or probability that this particular person, organization or project will default on obligations
3. The recovery rate or how much can be retrieved if a default taken place.

In line with above findings more the exposure, probability and lower the recovery there is a greater risk of default. Accordingly, credit risk can be quantified as

$$\text{Credit risk} = \text{Exposure} \times \text{Probability of default} \times (1 - \text{Recovery rate})$$

Findings of Jin et al (2012) has identified credit risk assessment as a process of measuring the size of risk to minimize or avoid to occurrence of the risk by adjusting the assets portfolio. Consistent to findings of Jin et al (2012) earlier Richard et al. (2008) have also found a risk assessment process can evaluate relative degree of impact from different factors and more able to screen out bad loan applicants from good loan applicants. Providing evidence for the importance of credit risk assessment a survey carried out by Fatemi and Fooladi (2006) it has been identified that identifying counter party default risk is the single most important purpose of credit risk assessment models. Previous research findings also indicate credit risk assessment itself has been seen a problem for ages. In identifying effectiveness of credit risk assessment, it is necessary to identify inheriting weakness of CRA.

Chen et al. (2014) has found that at each time of making credit decision given a set of features identifying the correct variables and derive model is challenging. Chen et al. (2014) also indicate that large variety of credit assessment scoring methods has been proposed over the years but a general conclusion has been achieved that no method outperforms all others consistently across different data sets in terms of credit assessment.

Lopez and Saidenberg (2000) also emphasized that as a result of requiring higher credit underwriting standards, banks have improved their credit-scoring systems with the aim of better quantifying the financial risks they face and assigning the necessary economic capital. But Chen et al. (2014), Twala (2010) found that even though many models are introduced progress achieved over last decades in the area of credit assessment in terms of current approaches, methods used are also having drawbacks.

Findings of Cole R et al. (2005) suggests that poor CRA may lead to reduced rate of return on a loan portfolio and increased level of capital vice versa. Further La Due (1989) found CRA may also lead to both cost of misclassification and inability to differentiate different degree of default some times.

Cole R et al. (2005) also reveal credit scoring models used in credit risk assessment create an endogeneity i.e when explanatory variable which is the credit risk is co-relate with error term default.

Undermining the efficiency of CRA Fatemi and Fooladi (2006) revealed management may engage in risk management practices at the expense of shareholders. Managers may try to adopt risk management strategies that will increase their personal wealth contrast to shareholder wealth at times when interests of both parties are not aligned.

Blumberg and Letterie (2008) and Wu et al. (2008) have found that lack of credible information and credit risk forecasting has become a primary issue for modern financing so banks are reluctant to finance SMEs.

Even though it is assumed that lender and borrower have equal level of information in credit risk assessment. Findings of Stiglitz and Weiss (1981) and Cole et al. (2005) suggest a key problem with in credit risk assessment problem is asymmetric information problem. This also create other problems such as adverse selection problem, moral hazard problem and inability charge right interest rates.

Findings of Tam et al. (2010) has summarized two theories of default. They are Equity Theory of Default and Ability-to-Pay Theory of Default.

Pareel to equity theory of default research carried out by Elul (2006) and Quercia and Stegman (1992) have consistent findings that a borrower's decision to default is solely dependent on the outstanding loan payment and the current market value of the mortgaged property. If current market price of the property is less that outstanding loan payment it is likely that borrower will default as there is negative equity of borrower.

The ability to pay theory of default relates borrower related factors such as debt-to-income ratio. Vandel (1978) found that borrowers with high DTI have higher likelihood of default.

Research findings of Oni et al. (2006) has revealed that borrower's age, income and educational level have a significant influence on default in loan repayment. Duarte et al. (2012) found that the borrowers who seem more reliable get higher credit scores.

Altman and Saunders (1998) found in response to rising issues in credit risk and credit risk assessment there has been number of developments in sophisticated credit scoring and early warning systems. Earlier financial institutions have dependent on subjective assessment over credit decisions.

Findings of Sommerville and Taffler (1995) summarized depending on a bankers decision based on those characteristics mostly provide a subjective approach over credit decision. There for towards latter part scoring models have been seen better over single handed expert judgment and a reliable tool in terms of providing more objective view. Further towards latter part credit risk assessment has depended on more statistical models.

Jin et al. (2012) have summarized Merton model, KMV model, Credit portfolio View model of McKinsey Company and CAMEL rating system as some of the recently used CRA models. Even though underlying mechanism within those models is highly important their applicability to Sri Lankan context is limited due to unavailability of certain information such as availability of market trading data.

Methods

In the current research there are 4 independent variables. They are operationalized using a likert scale like method. Researcher has used Pearson Chi square, Cramer's V and Binary logistic regression in line with publications of Kalapodas & Thomsan (2006) and Agrawaland Maheshwari

(2014). Further in the methodological approach findings of Barry et al (2000) and Bekele et al (2016) customized to current research.

Variables

In the current research the dependent variable is CDB which indicates loan default. Researcher has identified 4 independent credit risk assessment variables Financial, Loan, Borrower specific and Repayment specific.

Selection of following variables is drawn from their usage in literature.

Table1: Rationale for selection of variables

Loan Variables	Borrower Specific Variables	Repayment Variables	Financial Variables
<ul style="list-style-type: none"> • Disbursement Plan • LTV – Loan to value ratio • End Use 	<ul style="list-style-type: none"> • Monthly gross income • Age • Experience 	<ul style="list-style-type: none"> • Loan O/S • Settled facilities • Facility Performance 	<ul style="list-style-type: none"> • Profitability • Leverage • Coverage
Rational for choice of those factors are drawn from following literature			
Furstenberg (1969), Cole R et al(2005) Stigilita and Weiss (1981), Tam et al (2010) Problem of asymmetry information	Genanew et al (2016) Lin (2004) Oni et al (2006)	Industry practice of any loan above Rs.100,000 obtain CRIB, Lufburrow et al (1984), Brown and Moles (2012)	Lufburrow et al (1984) Miller and LaDue (1989) Beaver (1966)

Conceptual frame work of this research includes credit default behavior as the dependent variable and Financial, Loan, Borrower Specific and previous loan repayment specific variables as independent variables.

Sample

Sample includes 106 credit events that include 53 default and 53 non default credit events reported as special mention, substandard, doubtful and loss in year end of 2015 and 53 non default credit events in year end of 2015 in commercial bank. Data was gathered inquiring borrowers and their financial records.

Statistical Technique

Pearson Chi square and Cramer’s V have been used to observe the statistical relationship and strength of relationship between individual credit risk assessment variable and credit default as a bivariate analysis.

Then independent sample T test was carried out to observe if there is any difference in default and non-default borrowers using the mean value of four independent variables in default and non-default group.

Binary logistic regression has been done to observe the further validity of variables used, effectiveness of credit risk assessment with identifying CDB and identifying and developing a suitable model to identify develop and adapt a to assess credit default risk.

Findings of the Study

Results of Pearson Chi square, Cramer’s V and Independent sample T test

Findings of Pearson chi square indicate there is a statistically significant relationship between financial, loan, borrower specific and previous repayment specific variables with CDB in bi-variant analysis.

Cramer’s V test also indicates strong relationship between individual credit risk assessment variable with CDB.

Table2: Results of Pearson Chi square and Cramer’s V

Variable	Results of Pearson Chi square				Results of Cramer’s V		
	Value	Df	Asymp. Sig (2-side)	Exact Sig (2-sided)	Value	Approx. Sig	Exact Sig.
Financial	81.545	7	.000	.000	0.877	.000	.000
Loan	43.949	8	.000	.000	0.644	.000	.000
Borrow	37.255	8	.000	.000	0.593	.000	.000
Previous repay specific	23.146	6	.001	.000	0.467	.001	.000

Results of Independent Sample T Test

Results of Results of Independent Sample T Test indicate that there is a statistically significant difference between credit default and no default bank borrowers.

Results of Binary Logistic Regression

The model is of high fitness comparison to chi square value which provides evidence to statistical significance at 0.05 level.

Table4: Omnibus Tests of Model Coefficients

		Chi-square	Df	Sig.
Step 1	Step	110.825	4	.000
	Block	110.825	4	.000
	Model	110.825	4	.000

Comparing Block 0 and Bloc 01 model including selected independent variables into model increase level of forecasting by 44.3%to 94.3 %.

Table5: Block 0 Beginning block classification table

		Predicted			
Observed		Performance		%	
		Default	Non Default	Correct	
Step 0	Performance	Default	0	53	0
		Non Default	0	53	100.0
	Overall Percentage				50.0

Table6: Block = Enter classification table

		Predicted			
Observed		Performance		%	
		Default	Non Default	Correct	
Step 1	Performance	Default	48	5	90.6
		Non Default	1	52	98.1
	Overall Percentage				94.3

Model can forecast 64.8% to 86.5% of results in line with Cox & Snell R Square and, Nagelkerke R Square respectively. But according to Nagelkerke R Square predictability is higher which is 86.5%.

Table7: Model Summary

Step	-2 Log likelihood	Cox & Snell R Square	Nagelkerke R Square
1	36.122	.648	.865

As observed in table variables in equation, other variables are controlled financial and loan variables alone have a strong statistical relationship with facility performance but as other variables are controlled borrower specific and previous repayment specific variables alone does not indicate a strong statistical relationship.

Observing the EXP(B) values we can see financial and loan variables have a higher relationship compared to others and financial variables have the highest interrelation for example increase in financial position of the credit facility by 1-unit increase 26.864 times the odd of outcome that is non-default. Increase in loan variable by 1-unit increase 3.187 odd of non-default outcome.

Table 8: Variables in equation

	B	S.E.	Wald	Df	Sig.	Exp(B)
Financial	3.291	.862	14.583	1	.000	26.864
Loan	1.159	.477	5.893	1	.015	3.187
Borrowerspecific	-.296	.310	.908	1	.341	.744
Previousrepayment	.544	.390	1.945	1	.163	1.723
Constant	-34.357	8.837	15.114	1	.000	.000

In considering logistic regression as indicated in B values Financial, Loan, Previous repayment specific variables are positively co related and borrower specific independent variable is negatively co related.

$$P(Y) = \frac{1}{(1 + e^{-z})}$$

where,
P(Y) = probability of default

$$Z = -34.357 + 3.291 \text{ Financial variable} + 1.159 \text{ Loan Variable} - 0.296 \text{ Borrower Specific variable} + 0.544 \text{ previous repayment Specific variable}$$

As Groups are equal size cut off probability is 0.5 facilities with default probability greater than 0.5 are classified as defaulting and facility with default probability less than 1 are non-defaulting

Discussion and Recommendations

Summary of Findings

The model is of high fitness comparison to chi square value which provide evidence to statistical significance at 0.05 level and comparing Block 0 and Block 01 model including selected independent variables into model increase level of forecasting by by 44.3 percent to 94.3 level. Model can forecast 64.8% to 86.5% of results Cox & Snell R Square and, Nagelkerke R Square respectively. But according to Nagelkerke R Square predictability is higher 86.5%.

All 4 variables are having statistically significant strong relationship with CDB this but in the logistic regression model only financial and loan variables are statistically significant and financial and loan variables have higher ability to increase oddness of non-default. Except borrower specific variables all other variables are positively correlated. These findings in terms of financial and loan variables are consistent with previous research findings of Lufburrow, Barry and Dixon (1984), Miller and LaDue (1989) and Beaver (1966) and Tam et al (2010), Elul (2006), Quercia&Stegman (1992), Cole et al (2005) and Stiglitz and Weiss (1981) respectively. But in terms of borrower specific and previous repayment specific variables it contradicts findings of Vandel (1978), Lin (2004), Genanew et al. (2016), Oni, Oladele and Oyewole (2006), Duarte, Siegel and Young (2012) and Barry and Dixon (1984). Justification for this deviation is presence of financial and loan variables have suppressed the borrower specific and previous repayment specific variables in logistic regression.

Conclusion

Even though all 4 variables are having statistically significant strong relationship with CDB in bi variant analysis, only financial and loan variables are having statistically significant relationship with CDB in logistic regression analysis. Credit risk assessment is an effective process in identifying CDB up to 86.5% inline with Nagelkerke R Square

The probability of event occurring is found as When,

$$P(Y) = \frac{1}{(1 + e^{-z})}$$

where,

P(Y) = probability of default

$Z = -34.357 + 3.291 \text{ Financial variable} + 1.159 \text{ Loan Variable} - 0.296 \text{ Borrower Specific variable} + 0.544 \text{ Previous repayment Specific variable}$

Recommendation

It is recommended to use proposed model findings to measure the credit risk and overcome subjective decision making and credit decision problem. It is strongly recommended to use financial variables i.e. profitability, coverage, leverage and loan variables i.e. disbursement of funds, loan to value ratio to identify credit default behavior.

References

- Agrawal, K. and Maheshwari, Y. (2014). Default risk modeling using macroeconomic variables. *Journal of Indian Business Research*, 6 (4), 270 - 285.
- Altman, E.I. and Saunders, A. (1998). Credit risk measurement: Developments over last 20 years. *Journal of Banking & Finance*, 21, 1721-1742.
- Altman, E.I. and Sabato, G. (2005). Effects of the New Basel Capital Accord on bank capital requirements for SMEs. *Journal of Financial Research*, 28(3), 15-42.
- Altman, E. I., Sabato, D. & Wilson, N. (2010). The value of non-financial information in small and medium sized enterprise risk management. *Journal of credit risk*, 2(6), 99-127.
- Barry, P. J., Escalante, C. L. and Ellinger, P. N. (2000). Financial management in agriculture, 2008-2013. 6thed, Danville, IL, Interstate publishers.
- Beaver, W.H. (1966). Financial Ratios as Predictors of Failure, *Journal of Accounting Research*, 4, 74-109.
- Bekele, G., Chowdhury, R. H. and Rao, A. (2016). Analysis of default behavior of borrowers under Islamic versus conventional banking. *Review of behavioral finance*, 8(2), 156-173.
- Blumberg, B.F. and Letterie, W.A. (2008). Business starters and credit rationing, *Small Business Economics*, 30, 187-200.
- Brown, K. and Moles, P. (2012). Credit Risk Management. Edinburgh Business School, Heriot-Watt University, UK.
- Chen, N., Ribeiro, B. and Chen, A. (2014). Comparative study of classifier ensembles for cost-sensitive credit risk assessment. *Intelligent Data Analysis*. 19(1), 127-144.
- Cole, R., Gustafson, G. D. & Pederson B. A. (2005), Credit risk assessment. *Agricultural Finance Review*, 65(2), 201 - 217.
- Duarte, J., Siegel S. and Young L. (2012). Trust and Credit: The Role of Appearance in Peer-to-peer Lending. *Review of Financial Studies*, 25(8), 2455-2484.
- Ellinger, P. N. N. S., Splett, P.J., Barry, E.L., La Due, C.R., Gustafson, G.D., Hanson, S.D., Hanson D.M., Kohl, D.J., Letham, W.F., Lee, K.B. and Pederson, G.D. (1992). Credit evaluation process at Agricultural Banks. Financing Agriculture in a Challenging Environment: Macro, Market, Policy and Management Issues. *Proceedings of Regional research committee*, 161, 61-82.
- Elul, R. (2006). Residential mortgage default. *Federal Reserve Bank of Philadelphia Business Review*, 3, 21-30.
- Fatemi, A. and Fooladi, I. (2006). Credit risk management: a survey of practices. *Managerial Finance*, 32(3), 227-233.
- Galindo, J. & Tamayo, P. (2000). Credit risk assessment using statistical and machine learning methods as an ingredient for financial intermediaries risk modeling. *Comput. Econ*, 15, 107-143

- Jin, J., Yu, Z. & Mi, C. (2012). Commercial bank credit risk management based on grey incidence analysis. *Grey Systems: Theory and Application*, 2(3), 385 - 394.
- Kalapodas, E. & Thomsan, M.E. (2006). Credit risk assessment: a challenge for financial institutions. *IMA Journal of Management Mathematics*, 17(1), 25-46.
- Kau, J. B., Keenan, D. C. & Kim, T. (1994). Default probabilities for mortgages. *Journal of Urban Economics*, 35(3), 278-296.
- LaDue, E.L.(1989).The role of credit evaluation in Agricultural Finance. *American Journal of Agriculture Econ*, 53, 1152-1154.
- Lin, T. C. (2004).A study on the termination behaviors of residential mortgages in Taiwan, *Journal of Agricultural Economics*, 76, 169-195.
- Lopez, J. & Saidenberg, M. (2000).Evaluating credit risk models. *Journal of Banking & Finance*, 24(1)151-165.
- Lufburrow, L., Barry, P.J. and Dixon B.L. (1984). Credit scoring for farm loan pricing. *Agricultural Financial Review*, 44(8) 8-14.
- Miller, L.H. and LaDue E.L (1989). Credit assessment models for farm borrowers A Logit analysis. *Agricultural financial review*, 49, 22-36.
- Oni, O.A., Oladele, I. K. and Oyewole, L.K. (2006). Analysis of factors influencing loan default among poultry farmers in Ogun State Nigeria. *Journal of Central European Agriculture*, 6(4), 619-624.
- Paulet, E., Parnaudeau, M. and Abdessemed, T. (2014).The SME struggle for financing: a clampdown in European banks post-crisis. *Journal of Business Strategy*, 36-45.
- Quercia, R. G. and Stegman, M. A. (1992). Residential mortgage default: a review of the literature. *Journal of Housing Research*, 3(2), 341-379.
- Sommerville, R.A.& Taffler, R.J. (1995). Banker judgment versus formal forecasting models: The case of country risk assessment. *Journal of Banking and Finance*, 281-297.
- Stiglitz, J., Joseph, E. and Weiss, A. (1981). Credit rationing in the market with imperfect Information, *American Economic Review*, 71(3), 393-410.
- Tam, M. W. Y., Hui, E. & Zheng, X. (2010). Residential Mortgage Default Behavior in Hong Kong. *Housing Studies*, 25 (5), 647-669.
- Twala, B. (2010). Multiple classifier application to credit risk assessment. *Expert Systems with Applications*, 37(4), 3326-3336.
- Vandell, K. D. (1978). Default risks under alternative mortgage instruments, *The Journal of Finance*, 33(5), 1279-1296.

The relationship between transfer of training and three predictors: training design, trainee characteristics and work environment in Trincomalee district in Sri Lanka

R.Anuja, G.T. Madagamage

Trincomlaee Campus, Eastern University, Sri Lanka

*aanuja23@gmail.com

ABSTRACT: In recent years organizations invested huge amounts of money on training and development to achieve employees' full potential and face future challenges effectively. To enhance employees' job performance or success, the literature recommends that transfer of training plays an important role in the success of employees in the work environment. Thus, the purpose of this study is to investigate the relationship between transfer of training and the three types of predictors namely, training design factors (transfer design and content validity), trainee characteristics (self - efficacy and training retention) and work environment factors (supervisor support and peer support) of Commercial bank employees in Trincomalee District. With a thorough review of the literature, conceptual model was developed. The study developed validated research instruments. The model was empirically tested by collecting data from Commercial bank employees' in Trincomalee District. A total of one hundred and fifty Commercial bank employees were selected for the study using the stratified random sampling technique and one hundred and thirty seven usable questionnaires were returned. To validate the items, internal consistency reliability, content validity and convergent validity was tested. Hypotheses were developed and to test hypotheses, Pearson correlation coefficient analysis was used with the support of Statistical Package for the Social Sciences (SPSS). The findings revealed that training design factors such as transfer design and content validity have a moderate and significant positive relationship on transfer of training. Likewise, trainee characteristics, self-efficacy have a moderate significant positive relationship, however the training retention have a strong relationship on transfer of training. The work environment factors that supervisor support and peer support have a very strong positive relationship on transfer of training. Further, this study provided implications of the results and future direction for further research.

Keywords: Transfer of Training, Training Design, Trainee Characteristics, Work Environment

Introduction

In recent years business organizations have increased their interest in becoming learning organizations, creating corporate universities and in general organizations being more practical in approaching education and learning. In addition, managerial leaders are highly aware that their organization's future achievements will rapidly depend on which people can transfer information and new ideas (Yusof, 2012). Emerging business organizations often explore to develop program to find innovative resources and requirements of the society (Krishnaveni and Sripirabaa, 2008). Further, to maximize organizational productivity, the managers had to utilize their human resources effectively and efficiently due to manage organizational procedures successfully. Therefore organizations focused on human resource management and its functions. Recruitment, safety, employee relations, compensation and benefits, compliance and training and development were the functions of Human resource management. Among these functions training and development offered to accomplish organizational objectives by the use of knowledge and skilled work force in present and in the future. Many Organizations believed that training was an important function to enhance work force knowledge and skills. The concept of training enhance the performance of organization as well as employees

More apparently, training work is linked up or joined forces to change the employee's skills and expertise to organizational performance. From employee's point of view, training work is a unique tool to develop the employee's skills, knowledge and abilities to perform different job tasks to carry out a successful business process. In contrast, from the organizational point of view, training activities support management to survive in the market place and achieve competitive advantage based on employees and organizational distinguished performance.

The basic aim of the employees' training is to assist the organization to achieve their objectives. Kauffeld and Willenbrock (2010) argued that organizations spent a huge amount of dollars in human resource development to cope with the rapid change in the work environment. They further argued that it is very important for organizations to face global competition and develop the employee's knowledge, skills, and abilities. Organizations invested millions of dollars on training and development. The amount of investment on the training activities differs from all over the world. For example, United States organizations spent 3.3 percent on training activities (Marquardt, Nissley, Ozag, & Taylor, 2000), Australian organizations spent 5.5 percent (Jentsch,

Salas, and Brannick, 2001), New Zealand organizations spent 3.7 percent (Pio, 2007) and the United Kingdom organizations spent about 5.4 percent (Yadapadithaya and Steward, 2003). In Sri Lanka, organizations do not reveal the actual amount spent on training programme but some organizations for example Bank of Ceylon spent 244.5 million rupees on training and development (Bank of Ceylon, 2014).

The investment on training activities show that the organizations strongly believe that enhanced performance and effective business process depends on training and it plays an important role to sustain the position in the market. Therefore, the current study had emphasised important factors that effect on the training effectiveness. Further, effectiveness of training mostly depends on training outcomes such as, desired performance of an employees, acquired knowledge about organization's vision, mission, values and goals, confidence to apply learned skills at work place, affective reactions etcetera. Even though researchers had focused on the training outcome which is transfer of training and it allows organizations to achieve their goals and objectives. In this respect, transfer of training is important, without transfer of the learning obtained from the training programs, there is no assurances to the effect of training that the investment would give adequate returns and also that positive behavior changes of employees' do not occur. Therefore, transfer of training plays a vital role in organizations.

Holton and Baldwin (2000) stated that transfer of training is a vital topic for researchers and practitioners, because there are many researchers who have found different types of factors that influenced transfer of training. However, the researcher adopted the model of Baldwin and Ford (1988), which is considered as the foundation for the training transfer process. The rationale for using this model is its comprehensiveness including many of the transfer variables that is used in this study; training design, trainee characteristics and work environment. Further, previous researches did not sufficiently explore which element factors extremely contributed to transfer of training. Therefore, the current study proposed to investigate the relationship between transfer of training and main three predictors namely, training design factors (transfer design and content validity), trainee characteristics (self-efficacy and training retention), and work environment factors (supervisor support and peer support).

Literature Review

Transfer of Training

Transfer of training defined as the degree to which trainees apply to their job the knowledge, skills, behaviour and attitudes they gained in training (Holton et al., 1997). Transfer of training is influenced by three main predictors namely, training design, trainee characteristics and work environment (Baldwin and Ford, 1988). Under the main predictors, there are numerous factors influenced. Even though this study focuses only two training design factors, transfer design and content validity, likewise two trainee characteristics, self-efficacy and training retention and two environmental factors, supervisor support and peer support.

Transfer Design and Transfer of Training

Transfer design can be defined as the degree to which training has been designed and delivered to give trainees the ability to transfer learning to the job, and training instruction match job requirements Holton et al., (2000). Further, Transfer design advances the understanding about the training program and displays in a practical way how training can be best used in the present job. Transfer design factor plays two important roles in Training transfer process. First, design factors may increase transfer when content is similar to the actual work and time is spent on helping trainees to understand how to transfer their new skills (Velada et al., 2007). Second, transfer design might increase the efficiency level of the trainee (Bhatti & Kaur, 2010). Moreover, few researchers have included the transfer design factor in their training transfer models while most of the researches have underestimated the importance of this factor. Bhatti and Kaur also recommended that researchers should empirically study the impact of the transfer design factor on transfer of training. Therefore, this present study proposes that transfer design is an significant factor for the transfer of training process which not only clarifies how to transfer the learnt skills but also an empirically test the association that highlights the importance of transfer design factor based on the training transfer theory. Thus, based on the above justification following the hypothesis is proposed:

H1: Transfer design will be positively correlated to transfer of training.

Content Validity and Transfer of Training

Content validity is another important factor in the training design. Content validity refers to the extent to which trainee's judge training content to reflect job requirement accurately (Bates et al., 2000). The concept of content validity depicts what form and what manner the trainee could perceive to the effect that the contents of the training are similar to actual job and the trainee will realize the importance of training and will show more interest in the training activities. To maximize the training transfer, the trainers should design training program in such a way as to represent the actual job tasks. For the purpose of evolving related content of training with definite job tasks, equipment use in training should be comparable to those which are used in present job (Garavaglia, 1993; Lim & Johnson, 2002; Anderson, 1982). At the same time Liebermann & Hoffmann (2008) found that, there is no significant and direct correlation between content validity and transfer. Therefore, this study suggests that content validity is an important factor for the training transfer process which not only explains how to transfer the learnt skills but also empirically tests the relationship that will highlight the importance of content validity factor in the training transfer theory. Based on the above justification, the following hypothesis is proposed:

H2: Content validity will be positively correlated to transfer of training.

Self-Efficacy and Transfer of Training

Self-efficacy represents individual characteristics. Seyler et al., (1998) defined self-efficacy as an individual's general belief that he is able to change his performance when he wants to. Self-efficacy is not concerned so much with the skills of individuals, but to ascertain as to whether or not they believe they can use their skills to reach certain goals, such as performing really well. Researchers have found that self-efficacy is strongly related to both the learning (Gist et al., 1991; Quinones, 1995) and the transfer of training (Ford et al., 1998). Velada et al., (2007) found that self-efficacy is significantly related to transfer of training. Researchers have confirmed that self-efficacy can increase the level of training transfer (Chiaburu and Marinova, 2005; Ford et al., 1998; Gaudine and Saks, 2004; Kirwan and Birchall, 2006; Latham and Frayne, 1989; Mathieu, Tannenbaum, and Salas, 1992; Saks, 1995; Stevens and Gist, 1997; Tannenbaum et al., 1991; Velada et al., 2007). The above studies show that self-efficacy have a positive relationship with training transfer. However, there is a need to further investigate whether the relationship is stronger or not. This study suggests that self-efficacy is a foundation of increasing the transfer of training nevertheless

at the same time, the author recommends that the researchers should empirically experiment the relationship to confirm that either self-efficacy is significantly related with transfer of training or it straight influenced the transfer of training. The main reason behind this empirical suggestion is to confirm the exact place of the self-efficacy factor in the training transfer process. Thus, based on the above justification the following hypothesis is proposed:

H3: Performance self-efficacy will be positively correlated to transfer of training.

Training Retention and Transfer of Training

Training retention is one of the important factors among individual characteristics. If the trainee have the capacity to retain the training learning after the training programme, he or she could transfer the training effectively. According to Velada et al (2007) the trainee's skills and knowledge which learnt from training program that leads to exploit the transfer of training. May and Kahnweiler; (2000) suggested that a lack of training transfer would occur inadequate learning and retention. Baldwin and Ford (1988) argued that only 10 per cent of all training experiences are transferred from the training environment to the job. Noe et al, (2006) proposed that after learning and retaining content, trainee should transfer the knowledge and skills accrued, to the work context with the intention of improving job performance over time. Furthermore, (Kirkpatrick, 1976) argued that in order to transfer the learnt skills at workplace the trainee must learn and retain the acquired skills. Velada et al, (2007) suggested that to maximize training transfer the trainees should retain the skills and knowledge learnt from training activities. In the past, researchers have been focusing on the concept of retention of knowledge in the educational sector and highlighted different factors, which obstruct students to retain the acquired knowledge. According to previous researches, only few studies had included in this concept in transfer of training literature. Unfortunately, HRD professionals and researchers have ignored the concept of training retention in the training transfer theory. Hence, researchers should be considered and try to determine the factors, which make trainees to retain more skills. Therefore, this study will empirically test the relationship and highlight the importance of training retention in the training transfer theory. Based on the above justification, the following hypothesis is proposed:

H4: Training retention will be positively correlated to transfer of training.

Supervisor Support and Transfer of Training

In the Environmental factors, supervisor support is one of the variables in transfer of training process. The role of the supervisor is crucial for training effectiveness. Transfer of training is a very important part in the training effectiveness criteria and it is difficult to effectively transfer training without supervisor support. Seyler et al., (1998) defined supervisor support as the extent to which managers' support and reinforce the use of learning on-the-job. Researchers found that supervisor support has no direct effect on trainees' transfer outcomes (Chiaburu and Marinova, 2005; Facticeau et al., 1995; Klink, Gielen, and Nautta, 2001). However, supervisor support has positive effects on trainees' transfer outcomes. *At the same time, several studies revealed that environmental factors had significant positive relationship with transfer of training (Smith et al., 2001; Birdi et al., 1999; Montesino, 2002).* Moreover, Tracey et al., (1995) *Disclosed that supervisor and peer support encourage applying learned skills on the current job might be important element in the transfer of training.* The explanation of supervisor role in these perspectives can be helpful for researchers to highlight the degree of supervisor support received in the different stages of training and its implication in the training transfer theory. Thus, the mixed results of the previous studies have encouraged testing the relationship with transfer of training. Based on the testing the researcher proposes the following hypothesis:

H5: Supervisor support is positively correlated to transfer of training.

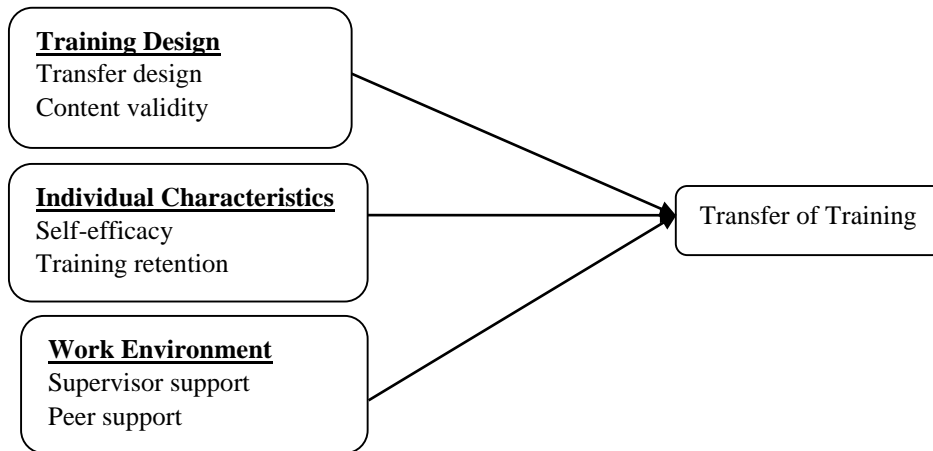
Peer Support and Transfer of Training

In the category of environmental factors, peer support plays an important role in the training transfer process and influences training transfer (Burke and Hutchins, 2007) Seyler et al., (1998) defined peer support as the extent to which peers reinforce and support the use of learning on the job. In the category of environmental factors, peer support plays a vital role in the transfer of training process and it has influence on training transfer (Burke & Hutchins, 2007), but this factor has not been examined sufficiently in training transfer models (Scaduto et al., 2008). Further, some researchers who examined the role of peer support in the training transfer process and found that peer support positively influences such transfer (Nijman et al., 2006; Kirwan and Birchall 2006; Quinones et al., 1995). On the other hand, Huczynski and Lewis (1980) argued that peers are not significantly important in learning transfer. Bates et al. (2000) and Bhatti and Hoe (2012) suggested that because of the lack of uniform results or the mixed findings of the past studies, more research

is needed to understand the significant effects of supervisor support and co-worker or peer support in transfer. Based on the suggestion of past studies, the current study examined the following hypothesis.

H6: Peer support is positively correlated to transfer of training.

Figure 1: Theoretical Framework of the Study

Methodology

Population and Sample for the Study

The study population comprised of all the individual permanent employees of selected commercial banks in Trincomalee District. Moreover, the respondents are classified based on their position grade such as senior executives, junior executives, staff assistants and management trainees. Further, employees of selected banks which are generally referred to as Systematically Important Banks (SIBs) in Sri Lanka (Central Bank Annual report, 2014); Bank of Ceylon, People's Bank, Hatton National Bank PLC, Commercial Bank PLC, Sampath Bank PLC and Seylan Bank PLC, were selected for the study. Therefore, the target population of this study was all the permanent employees who were working in selected banks in Trincomalee District. The stratified random sampling method was used. 150 questionnaires were issued out of which 140 questionnaires were received and 3 questionnaires were rejected because poor data loading, finally 137 questionnaires were used for the final analysis.

Measures

To measure the respondent's perception on below items, five points Likert Scale was used ranging from strongly disagree (1) to strongly agree (5).

Transfer Design

Transfer design was measured with four items, two items are adopted from Lim (2000) and two are adopted from Madagamage (2013) with a few modifications. Accordingly, a sample item is "the way the trainers taught the material that makes are feel more comfortable and thus, he could apply it".

Content Validity

Content validity was measured with four items and that was developed by the researcher. A sample item is "skills acquired from training program that has helped to improve my current job".

Self-efficacy

Self-efficacy is measured with two items and is developed by the researcher. A sample item is such that "I am confident that I am able to develop expertise in the skills learned from the training".

Training Retention

Training retention was measured with three items and developed by the researcher. A sample item is that "I can easily recall the examples that were taught at the training program".

Supervisor Support

Supervisor support was measured with six items. Three items are adopted from Madagamage (2013) and three have been developed by the researcher. A sample item is that "My supervisor is always very much interested in providing feedback".

Peer Support

Peer support was measured with four items. One is adopted from Madagamage (2013) and three have been developed by the researcher. A sample item is as follows: My colleagues identify opportunities and give chance to apply learned new skills on the job.

Transfer of Training

Transfer of training was measured with five items. A sample item is “after participating in the training programme accuracy of my work has been improved”.

Reliability and Validity of the Scales

To validate the scales, 137 samples were carried out and reliability, content validity and convergent validity were examined. The following Table 1. Shown the results of the above test.

Reliability

This study focused on satisfying the requirements of reliability in the beginning phrase. Alpha coefficient values above 0.7 are acceptable indicators of internal consistency as suggested in literature (Nunnally, 1967). In this study Cronbach’s Alpha was used to test the reliability of the measures used in the instrument. The data in Table 1 clearly explains that all the variables exceeded the accepted value of Cronbach’s alpha of 0.7. Therefore, it ensured internal consistencies among the items were reliable.

Content Validity

According to Carmines and Zeller (1991) content validity can be defined as the extent to which a measurement reflects the specific intended domain of content (Carmines & Zeller, 1991, p.20). In this study employed following strategies to ensure content validity of the measurement.

-All the variables are derived from the literature and operationalization of the variables were developed after a thorough literature review

-As per guide lines of the supervisor the questionnaire and measurement scales were validated.

-In order to examine the process, the variables of the research scales and it relevance to the target population was examined

-To test the suitability and acceptability of the research questionnaire was tested through a pilot study.

Based on these strategies, the research scales used in this study are considered to possess content validity.

Convergent Validity

Convergent validity refers to examine when the scores gained with two different instruments measuring the same concepts are highly correlated (Sekaran, 2003). In this study factor analysis was used to examine the respective variables. The selected tests of factors analysis are given in Table 4.10. The researcher developed thirty items and two items were poorly loaded therefore it was deleted based on the results of the exploratory factor analysis (Table 4.10). In addition to check convergent validity, each variable's Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) was used. Further, the Kaiser-Meyer-Olkin measure of sampling adequacy test was used to determine the factorability of the matrix as a whole. Assumption indicates as follows, 'if the KMO measure is greater than 0.50 than factorability existing (Malhotra, 1993). Bartlett's test was performed to examine whether the indicators of the respective variables are correlated in the population (Hair et al, 1998). Also this study examined the average variance extracted (AVE), and composite reliability for each variables. All AVE values exceed the standard value of 0.5 and composite reliability values exceed the standard value of 0.7. The results of these tests ensure the convergent validity.

Table 1: Summary Results of Internal Consistency Reliability and Convergent Validity

<i>Variable</i>	<i>Original Items</i>	<i>No. of deleted Items</i>	<i>AVE</i>	<i>Cronbatch alpha</i>	<i>KMO</i>	<i>Composite Reliability</i>
Transfer Design	5	1	0.627	0.800	0.776	0.870
Content Validity	4	0	0.599	0.776	0.693	0.856
Self efficacy	3	1	0.766	0.696	0.500	0.868
Training Retention	3	0	0.698	0.780	0.673	0.874
Supervisor Support	6	0	0.586	0.857	0.830	0.894
Peer Support	4	0	0.744	0.883	0.795	0.920
Transfer of Training	5	0	0.624	0.846	0.816	0.890

Method of Data Analysis

Two types of methods were used in the data analysis. Firstly is descriptive statistics and secondly the Pearson correlation technique processed using the SPSS.

Descriptive Statistics of Research Variables

Research variables of transfer design, content validity, self efficacy, training retention, supervisor support, peer support and transfer of training were analyzed through mean and standard deviation by using the SPSS version 21.0.

Table 2 presents the minimum value, maximum value, mean, and the standard deviation of all variables. All seven variables: transfer design, content validity, self efficacy, training retention, supervisor support, peer support and transfer of training showed higher levels of mean values.

Table 2: Descriptive Statistics of Research Variables

Variables	N	Minimum	Maximum	Mean	Standard deviation
Transfer Design	137	3	5	4.26	0.510
Content validity	137	3	5	4.02	0.545
Self efficacy	137	2	5	4.04	0.597
Training retention	137	2	5	3.95	0.593
Supervisor support	137	2	5	3.95	0.527
Peer support	137	1	5	4.04	0.651
Transfer of Training	137	1	5	3.96	0.635

(Source: Survey Data)

Hypothesis Testing

However, by examining mean values of the variables, it cannot be concluded that there is a significance relationship among the variables of transfer design, content validity, self-efficacy, training retention, supervisor support, peer support and transfer of training. Therefore, in order to find out the relationship among the variables the researcher used Pearson's correlation test method. This test was also conducted to find out how much one variable influenced the other variable (Yusof, 2012). As shown in Table 3, the hypotheses were tested using the correlation coefficients (r) indicating the strength of the relationships between the research variables. The statistical significance was tested at 95% ($p < 0.05$) confidence level and how much one variable influenced the other variable was tested by multiple regression analysis.

Table 3: Result of Hypotheses Testing

Hypotheses	Correlation coefficient (r)	P value	Accepted/ not accepted
Hypothesis 1: Transfer design and transfer of training	0.431	0.000	Accepted
Hypothesis 2: Content validity and transfer of training	0.497	0.000	Accepted
Hypothesis 3: Self efficacy and transfer of training	0.497	0.000	Accepted
Hypothesis 4: Training retention and transfer of training	0.626	0.000	Accepted
Hypothesis 5: Supervisor support and transfer of training	0.778	0.000	Accepted
Hypothesis 6: Peer support and transfer of training	0.831	0.000	Accepted

(Source: Survey Data)

The findings showed that there were significant positive relationships among all the six variables with the transfer of training. The strength of association between training design factors (transfer design & content validity) and transfer of training is moderate ($r = 0.431$ & $r = 0.497$) and that the correlation coefficient is statistically significant different from zero ($P < 0.001$). The trainee characteristics which include self efficacy ($r = 0.497$) and training retention ($r = 0.626$) also had direct significant relationship with transfer of training. Work environment factors such as supervisor support ($r = 0.778$) and peer support ($r = 0.831$) also significantly correlated with transfer of training. In addition work environment factors had a strong positive relationship with transfer of training. The study findings conclude that training design factors (transfer design and content validity) and trainee characteristics (self efficacy and training retention) have moderate relationship with transfer of training however work environment factors which include supervisor support and peer support had strong positive influence on transfer of training. Based on the findings, all hypotheses were accepted. Furthermore, the summary result of total variance in the

transfer of training is explained by the predictors reported in Table 4. It shows that transfer design, content validity, self-efficacy, training retention, supervisor support and peer support explained 79.5 percent of the total variance in transfer of training.

Table 4: Multiple Regression Analysis Results

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.892 ^a	.795	.786	.294

a. Predictors: (Constant), Peer Support, Transfer Design, Self Efficacy, Training Retention, Content validity, Supervisor Support

Discussion

The result of testing the hypothesis 1 revealed that a positive and significant relationship existed between transfer design and transfer of training. Accordingly, the result confirmed that transfer design was an important determinant of transfer of training. The current finding supported the earlier findings of Velada et al., (2007) that is they found that transfer design significantly predicted transfer of training among large grocery organization's employees. However, the sample of the current study was from the banking sector employees. Therefore, further inquiries are needed in the banking sector to confirm the results. In addition, the findings suggested that organizations should be conscious of how well the transfer design of the training programme is, in terms of use of taught materials, activities and exercises, examples focused on the present job learning.

The result of testing H2 reveals that a significant and positive relationship existed between content validity and transfer of training. Therefore the findings suggested that content validity is an important determinant of transfer of training. The findings of the study match with earlier study findings of Yamnill & Mc lean, (2001), Garavaglia, (1993), Axtell et al., (1997). However, the current study findings suggested that content of the training should be similar to the present job, which leads to make the trainee expert to perform the actual job. Therefore, it would enhance the performance and job satisfaction. The result of testing H3 disclosed that a significant and positive relationship existed between self-efficacy and transfer of training. Therefore the findings suggested that Self efficacy was an important determinant of transfer of training. The previous study findings

had also supported the current finding of Velada et al., (2007), Grossman & Salas (2011), Gist, Schwoerer, & Rosen, (1989). The current study suggested that the trainee's confidence to apply learned skills and develop expertise skills helped to boost their performance and satisfaction in the work place.

The argument of this study is that training retention positively correlated with transfer of training. The result explores that training retention and transfer of training are positively and significantly related to transfer of training. The current study findings are supported by previous study on testing these two variables. Velada et al., (2007) had examined the effects of training retention and transfer of training and demonstrated a significant positive relationship between training retention and transfer of training of employees in the grocery market in Portugal. Thus, it was concluded that if trainees retain the training content, they are more expected to recognize that they had transferred the training to the work place. The current findings suggested that remembrance of training content, easiness to recall the learned skills and examples after the completion of training it provided guidance to improve their transfer as well as performance. Moreover, retention of training content is directed to gather long term benefits such as, raise employability, personal job satisfaction, and personal development. Further, in the past, there existed a lack of studies to examine these two variables. Therefore, to confirm current result findings, further investigation are needed.

The result of testing H5 revealed that a significant and strong positive relationship exist between supervisor support and transfer of training. The current study findings confirmed the findings of Gilpin-Jackson & Bushe (2007), Awonniyi et al (2002), Saks & Belcourt (2006) and Kontoghiorghes (2001), Blume et al (2010), Cromwell & Kolb (2004). The current findings identified that help of supervisor to apply new knowledge, as well as supervisor's encouragement to set the goals, provision of opportunities to apply skills, allocation of time to discuss feedback, earnestness to provide feedback and provision of the needed resources to apply competencies are forms of support of on the job as most important contributors to positively transfer their learning.

The result of testing H6 reveals that a significant and positive relationship existed between peer support and transfer of training. The finding of the current study is supported by previous findings of Chiabura and Marinova (2005), Gilpin-Jackson & Bushe's (2007), Cromwell and Kolb (2004). A Meta analytical also observed a positive relationship exist between peer support and transfer of training (Blume et al., 2010). Therefore, the current study findings suggest that support from peer and colleagues have also a more important influence on transfer of training. The researcher

identified that providing opportunities and encouragement, feedback and appreciation from peers channel to positive influence on their transfer of learning.

Implications of The Research

The current study narrowed the empirical gap by finding the role of transfer of training of bank employees. The findings explored that work environment variables (supervisor support and peer support) had a high impact on transfer of training in the banking sector. Therefore, the banking sector could enhance their focus on work environment factors to increase the transfer of training. Further, in the banking sector, managers need to arrange the workshops for supervisors in order to explain their role in transfer of training. The model clearly indicates that transfer of training can be achieved by enhancing the three main variables such as training design, trainee characteristics and work environment. Further work environment factors such as supervisor support and peer support of banking employees directly led to enhance their transfer in the context of work. Therefore, the training and development department focused on the important determinants of transfer of training to develop the employee's successful transfer in the work place. Research supports the theoretical literature (Holton, 1996, 2005) that implied the importance of the transfer design, content validity, self efficacy, training retention as well as support from supervisor and peers leads to enhance the employee's knowledge, skills and attitudes to transfer training learning. Further, transfer of training is an important tool in the development of employees who work in the banking sector. Moreover, developing transfer of training among the employees in the banking sector led to enhance their successful transfer and led to job involvement and satisfaction.

Directions for Future Research

Even though the current study findings provided a new insight based on the conceptual model in this study, it still provides a direction for future research. Firstly, it focused only one district in Sri Lanka. Therefore, it did not focus on all Sri Lankan banks. Further, studies may benefit from an exploration of a wider range of employees at different organizations in Sri Lanka. Future research studies may focus on exploring the relationship among the determinants of transfer of training among non-profit organizations. Next, the study is limited to examine only the influence of two training design, two trainee characteristics and two work environment factors on transfer of training. Many other factors also are related to training design (behavioral modeling, error management, realistic training environment, etc.), trainee characteristics (cognitive ability,

motivation, perceived utility of training, etc.) and work environment (transfer climate, opportunity to perform, follow up etc.) were ignored when investigating the proposed model. Therefore, future studies could include the other related factors that influence transfer of training. Further, the study used a new measure of self-report of transfer of training items and it showed a reliability and validity for most of the items. It would be valuable to conduct a future study which compares the current study results with those that are used as other acceptable measure of transfer of training. Finally, in order to provide better external validity and increase the generalizability of the results, data should be collected from a larger number of respondents from the organizations. Moreover, current study focused only on general training programme. However, specific training programme findings could be provided with the specific findings of future studies.

References

- Awoniyi, E., Griego, O. & Morgan, G. (2002). Person-environment fit and transfer of training. *International Journal of Training and Development* , 6 (1), 25-35.
- Axtell, C.M., Maitlis, S., & Yearta, S. K. (1997). Predicting immediate and longer term transfer of training. *Personnel Review*, 26(3), 201–213.
- Baldwin, T. T. & Ford, K.J. (1988). Transfer of training: A review and directions for future research. *Personnel Psychology*, 41, 1, 63-105.
- Bank of Ceylon. (2015). *2014 annual report of Bank of Ceylon*, retrieved from http://web.boc.lk/catalog/view/theme/default/images/annual_report_2014/er.html
- Bates, R. A., Holton, E. F., III, Seyler, D. A., & Carvalho, M. A. (2000). The role of interpersonal factors in the application of computer-based training in an industrial setting. *International Human Resource Development*, 3, 19–43.
- Bhatti, M. A. & Hoe, C. H. (2012). Resolving the past conflict: Role of peer and supervisor support in training effectiveness. *International Journal of Business and Behavioral Sciences*, 2, 32-38.
- Bhatti, M.A., & Kaur, S. (2010). The role of individual and training design factors on training transfer. *Journal of European Industrial Training*, 34(7), 656–672
- Blume, B. D., Ford, J. K., Baldwin, T. T. & Huang, J. L. (2010). Transfer of training: a Meta analytic review. *Journal of Management*, 39, 1065-1105.
- Burke L.A., & Hutchins H.M., (2007). Training Transfer: An Integrative Literature Review. *Human Resource Development Review* 6(3), 264-285.
- Carmines, E. G. & Zeller, R.A. (1991). *Reliability and validity assessment*. Newbury Park: Sage Publications.
- Central Bank of Sri Lanka. (2015). *2014 Annual report of Central bank of Sri Lanka*. Retrieved from http://www.cbsl.gov.lk/pics_n_docs/10_pub/docs/efr/annual_report/AR2014/English/12_Chapter_08.pdf.

- Chiaburu, D. S., & Marinova, S. V. (2005). What predicts skill transfer? An exploratory study of goal orientation, training self-efficacy and organizational supports. *International Journal of Training and Development*, 9(2), 110-123.
- Cromwell, S., & Kolb, J. (2004). An examination of work-environment support factors affecting transfer of supervisory skills training to the workplace. *Human Resource Development Quarterly*, 15(4), 449-471. Retrieved October 22, 2015, from EBSCO host database.
- Facteau, J. D., Dobbins, G. H., Russell, J. E. A., Ladd, R. T., & Kudisch, J. D. (1995). The influence of general perceptions of the training environment on pre-training motivation and perceived training transfer. *Journal of Management*, 21, 1-25.
- Ford, J. K., Smith, E. M., Weissbein, D. A., Gully, S. M., & Salas, E. (1998). Relationships of goal orientation, metacognitive activity and practice strategies with learning outcomes and transfer. *Journal of Applied Psychology*, 83, 218-233.
- Garavaglia, P. (1993). How to ensure transfer of training. *Training and Development*, 47(10), 63-68.
- Gaudine, A. P., & Saks, A. M. (2004). A longitudinal quasi-experiment on the effects of posttraining transfer interventions. *Human Resource Development Quarterly*, 15(1), 57-76.
- Gilpin-Jackson, Y. and Bushe, G. R. (2007). Leadership development training transfer: a case study of post-training determinants. *Journal of Management Development*, 26(10), 980-1004.
- Gist, M. E., Stevens, C. K., & Bavetta, A. G. (1991). Effects of self-efficacy and post-training intervention on the acquisition and maintenance of complex interpersonal skills. *Personnel Psychology*, 44, 837-861.
- Gist, M.E., Schwoerer, C., & Rosen, B. (1989). Effects of alternative training methods on self-efficacy and performance in computer software training. *Journal of Applied Psychology*, 74 (6), 884-891.
- Grossman, R., & Salas, E. (2011). The transfer of training: what really matters. *International Journal of Training and Development*, 15, 103-120. Retrieve from <http://dx.doi.org/10.1111/j.1468-2419.2011.00373.x>
- Holton E., Devos, C., Dumay, X., Bonami, M., & Bates, R. (2000). The Learning Transfer System Inventory (LTSI) translated into French: internal structure and predictive validity. *International Journal of Training and Development* 11(3), 189-199.
- Holton III, E. F., Bates, R. A. and Leimbach, Michael (Hg.) (1997). Development and validation of a generalized learning transfer climate questionnaire: Final report. In: Torraco, Richard J. (Hg.): *Academy of Human Resource Development*, 353-359.
- Holton, E. & Baldwin, T. (2000). Making transfer happen: an action perspective on learning transfer systems. *Advances in Developing Human Resources*, 8, 1-6.
- Holton, E. F. (1996). The flawed four-level model. *Human Resource Development Quarterly*, 7, 5-25.
- Holton, E. F. (2005). Holton's evaluation model: New evidence and construct elaborations. *Advances in Developing Human Resources*, 7(1), 37-54.
- Huczynski, A. A., & Lewis, J. W. (1980). An empirical study into the learning transfer process in management training. *Journal of Management Studies*, 17(2), 227- 240.
- Jentsch, S.K.A., Salas, E. & Brannick, M. (2001). To transfer or not to transfer? An investigation of the combined effects of trainee characteristics and team transfer environments. *Journal of Applied Psychology*, 86, 2: 279-92.

- Kauffeld, S. & Lehmann-Willenbrock, N. (2010). Sales training: effects of spaced practice on training transfer. *Journal of European Industrial Training*, 34(1), 23-37.
- Kirkpatrick, D. (1976). Evaluating training programs. Madison, WI: American Society for Training and Development.
- Kirwan, C., & Birchall, D. (2006). Transfer of Learning from Management Development Programmes: Testing the Holton Model. *International Journal of Training and Development*, 10 (4), 252-268.
- Klink, M.V.D., Gielen, E., & Nauta, C. (2001). Supervisory support as a major condition to enhance transfer. *International journal of Training and Development*, 5(1), 52-63.
- Kontoghiorghes, C. (2001). Factors affecting training effectiveness in the context of the introduction of new technology :A US case study. *International Journal of Training and Development*, 5, 248–260.
- Krishnaveni, R., & Sripirabaa, B. (2008). Capacity Building as a tool for assessing training and development activity: an Indian case study. *International Journal of Training and Development*, 12(2), 121-134.
- Latham, G. P., & Frayne, C. A. (1989). Self-management training for increasing job attendance: A follow-up and a replication. *Journal of Applied Psychology*, 74(3), 411–417.
- Liebermann, S., & Hoffmann, S. (2008). The impact of practical relevance on training transfer: evidence from a service quality-training program for German bank clerks. *International Journal of Training and Development*, 12(2), 74-76.
- Lim, D. H. (2000). Training design factors influencing transfer of training to the workplace within an international context. *Journal of Vocational Education & Training*, 52(2), 243-257.
- Lim, D.H. & Johnson, S.D. (2002). Trainee perceptions of factors that influence learning transfer. *International Journal of Training and Development*, 6(1), 37-49.
- Madagamage, G.T. (2013). The influence of career commitment on motivation to learn and motivation to transfer. *Asian Journal of Business Administration*, 1(3), 78 - 86.
- Marquardt, M.J., Nissley, N., Ozag, R., & Taylor, T.L.. (2000). Training and development in the United States. *International Journal of Training and Development*, 4, 138 - 149.
- Mathieu, J. E., Tannenbaum, S. I., & Salas, E. (1992). Influences of individual and situational characteristics on measures of training effectiveness. *Academy of Management Journal*, 35, 828–847.
- May, G.L., & Kahnweiler, W.M. (2000). The effect of a mastery practice design on learning and transfer in behavior modeling training. *Personal Psychology*, 53(2), 353–373.
- Montesino, M.U., (2002). Strategic alignment of training, transfer-enhancing behaviors, and training usage: A posttraining study. *Human Resource Development Quarterly*, 13 (1), 89-108.
- Nijman, D., Nijhof, W., Wognum, A. and Veldkamp, B. (2006). Exploring differential effects of supervisor support on transfer of training. *Journal of European Industrial Training*, 30, 7, 529- 49.
- Noe, R. A., Hollenbeck, J. R., Gerhart, B., & Wright, P. M. (2006). *Human Resource Management: Gaining a Competitive Advantage*, (6th ed.), Boston, MA: McGraw-Hill Irwin.
- Nunnally, J.C. (1967). *Psychometric Methods*. McGraw-Hill Book Company, New York.
- Pio, E. (2007). *Organisations and management: theory and applications*, Auckland, N.Z. : Pearson Education New Zealand.

- Quinones, M. A., Ford, J. K., Sego, D. J. and Smith, E. M. (1995). The effects of individual and transfer environment characteristics on the opportunity to perform trained tasks. *Journal of Training Research*, 1, 29–48.
- Saks, A. M. (1995). Longitudinal field investigation of the moderating and mediating effects of self-efficacy on the relationship between training and newcomer adjustment. *Journal of Applied Psychology*, 80, 211–225.
- Saks, A. M. & Belcourt, M. (2006). An investigation of training activities and transfer of training in organizations. *Human Resource Management*, 45(4), 629–48.
- Scaduto, A., Lindsay, D. and Chiaburu, D.S. (2008). Leader influence on training effectiveness: motivation and outcome expectation process. *International Journal of Training and Development*, 12(3), 158-70.
- Sekaran, U. (2003). *Research method for business: a skilled building approach (4th ed)*, Hermitage, USA.

Comparison of the performances of SpdK-means algorithm and optimized SpdK-means Algorithm for clustering data points

R.P.T.H. Gunasekara, M.C. Wijegunasekara, N.G.J. Dias

University of Kelaniya.

* hansigunasekara123@gmail.com

Abstract

The k -means algorithm is one of the widely used clustering algorithms for large datasets. But there are limitations when k -means is used for very large datasets. This study was carried out to enhance the performance of the k -means algorithm by using parallel programming methodologies. As a result of this study the Speedup k -means (SpdK-means) algorithm was developed in the parallel environment. But the main drawback of this algorithm was that the cumulative cluster density of the created clusters was different from the initial population. After a careful study on this algorithm it was identified that there were some elements (data points) that were missed out in the clustering process which reduces the cluster quality. This identification led to optimize the SpdK-means algorithm. The aim of this paper is to discuss the performance of the optimized SpdK-means algorithm over SpdK-means algorithm in terms of density of clusters, number of iterations and cluster building time.

Key words: - SpdK-means, k -means, Optimizations

Introduction

Many real-world applications such as high-speed networking, finance logs, sensor networks, and web tracking generate massive volumes of data. Data mining is playing a vital role of analyzing large amount of data. k -means clustering algorithm is one of the most popular algorithm which is used for hierarchical clustering in data mining.

As the size of the datasets increase exponentially, high performance computing technologies are needed to use collaboratively with their analyzing algorithms. The applications or the algorithms that are used for these processes have to invoke data records several times iteratively. Therefore, this process is very time consuming and consume more device memory in a very large scale. The Speedup k -means (SpdK-means) algorithm was introduced as a solution for the above problem. By Speedup k -means algorithm it was able to speed up the cluster building process.

Although SpdK-means speed up the cluster building process, the main drawback was that the cumulative cluster density of the created clusters by the SpdK-means algorithm was different

from the initial population. After analyzing the algorithm it was found that, some elements (data points) were missed out in the clustering process which reduces the cluster quality. According to Gunasekara et al.(2016) the above problem was solved by optimizing the SpdK-means algorithm after many trails of optimization. This paper discusses the performance of the optimized SpdK-means algorithm over the SpdK-means algorithm

Literature Review

A lot studies have been carried out on increasing the performance of clustering algorithms used in data mining. Among them, *k*-mean algorithm is a very popular algorithm because of its clarity of implementation. In the literature, considerable studies were carried out on *k*-mean algorithm and parallel *k*-mean algorithm.

Wooyoung Kim (2009) has presented a survey on clustering algorithms and parallel clustering algorithms. This article discusses many types of clustering algorithms, the parallelization and applications. Dhillon & Modha (2000) presented a parallel implementation of *k*-means on a shared memory using message passing interface (MPI). Their work mainly concentrates on how it speeds up the serial algorithm, but they have not discussed about parallel programming implementation. Das *et al.* (2007) and Ene *et al.* (2011) presented two variations of the *k*-means clustering algorithm for shared memory where, in both studies *MapReduce* framework is used. Geoffrey (2011) has addressed Parallel Data Mining from Multicore using Cloudy Grids. In a recent article, Gunasekara et al. (2015) has implemented *k*-means clustering algorithm in parallel environment successfully. Here it has reduced cluster building time and it speedup the cluster building process.

In clustering the missing values may occur in several stages of cluster building process. Those remedies were discussed in Honda and Ichihashi(2003). But those solutions have made high computation time and there are errors in accuracy. The cumulative cluster density problem caused by missing elements is successfully addressed in Gunasekara et al. (2016). But it has not discussed the performance of new optimized algorithm. In this paper it compares the performance of optimized SpdK-means algorithm over SpdK-means algorithm.

Methodology

Firstly, the SpdK-means algorithm was implemented using C programming language and Message Passing Interface (MPI) programming for distributed computers. The SpdK-means algorithm was applied to three real electricity consumption datasets consisting of 80000, 50000 and 30000 data entries for 65 attributes. In this algorithm the dataset was partitioned into several segments and those segments were sent to distributed processors then the k -means algorithm was applied separately. The cluster densities, number of iteration in cluster building process and cluster building time were recorded to study the performance of SpdK-means algorithm. It was identified that the cumulative density of all clusters was different from the initial population. About 1% of total elements population was missing after clusters were formed.

Secondly, the SpdK-means clustering algorithm was optimized and the missing elements which had equal distances to clusters were carefully gathered to the correct clusters. To measure the performance of Optimized SpdK-means algorithm the above same datasets were used and the above experiment was repeated.

I. SpdK-means algorithm

The SpdK-means clustering algorithm is an extension of the popular k -mean clustering algorithm that addresses the performance of cluster building time. The SpdK-means algorithm is a speed up k -means algorithm using parallel programming. It reduces the cluster building time than k -means algorithm and able to work with very large datasets.

In Spdk-means algorithm it divides the dataset to all connected processors equally. Each processor randomly selects k (*number of clusters in the dataset*) elements from the dataset as cluster centroids. Then calculate the distance from each element to each cluster centroid using Euclidian distances. According to the distance the most nearest cluster centroid is identified and for each cluster it gathers nearest cluster elements to form clusters. Then calculate the cluster mean for each cluster and calculate the distances from each element to the new cluster.

For each element, the nearest cluster is found and that element is gathered to its nearest cluster. This algorithm repeatedly gathers nearest elements to each cluster until cluster means are same in two consecutive trials.

Each processor generates the same k number of clusters. The clusters are gathered together and clusters were aggregated. Then new cluster centroids for each cluster were calculated for the central dataset.

II Optimized Spdk-means algorithm

While analyzing the performance of SpdK-means clustering algorithm it was identified that some elements were missed in intermediate iterations of the cluster building process. After many studies the SpdK-means clustering algorithm was optimized to solve missing data problem in clustering process.

The problem occurred when assigning elements to clusters in cluster building process. In SpdK-means algorithm the elements which have the equal distances to cluster centroid were not considered. These elements can not be assigned to all clusters by considering the equality as cumulative cluster density will be higher than the initial dataset. Without changing the smooth cluster building process of SpdK-means algorithm, when elements choosing its nearest clusters considering the distances from cluster centroids it randomly select one cluster among the clusters which have equal distance.

Considering all the possibilities of changing SpK-means algorithm it was able to optimize the algorithm by adding random selector to select one cluster among the clusters which have equal distance. The optimized SpdK-means algorithm increased performance of SpdK-means algorithm after resolving the problem of missing elements.

III The Dataset used to the experiment

The main dataset was collected from the Ceylon Electricity Board, which consists of electricity consumption data. This dataset is a registry of each and every consumer who gets the service from Kurunegala area office of North Western Province of Sri Lanka. This dataset is updated when a new consumer is registered to take an electricity connection. There were about 80000 consumers as at December 2009 in Kurunegala Area. The dataset gives details about registered consumers. This dataset consists of 30 attributes, which provide details of each consumer. Among the 30 attributes there were data on Consumer details (Account number, name, address, etc), Consumer's Electricity connection details, Electricity consumption data (LAST_RDN, CRNT_RDN, NO_DIGITS, MON_CHARGE), Meter reader's details and Data entry details / System data. In data preprocessing, electricity consumers master reading data were filtered by omitting some unrelated fields (BILL_CYCLE, USER_ID, LOGIN_DATE, LOGIN_TIME, READER_COD), because they are not directly related to electricity consumption or consumer details. The filtered master reading dataset was merged with 60 data fields using SQL queries. These merged fields are the 60 monthly readings (for five years) of monthly consumption data of the consumers. Then it formed a dataset of 65 data fields with 80000 records.

For this research three datasets were used, one is the full set of electricity consumers' master reading in Kurunegala area, containing 80000 records. Then another two datasets were formed from the full dataset by filtering domestic consumers and non-domestic consumers. The domestic consumers' dataset consists of 30000 records and the non-domestic dataset contains remaining 50000 records. For easy reference the all Dataset with all consumers is labeled as Dataset A (80000), domestic consumer's dataset is labeled as B (50000) and non-domestic dataset is labeled as C (30000).

IV Comparing the performance of Optimized SpdK-means algorithm over SpdK-means algorithm

The performance of SpdK-means clustering algorithm was analyzed on cluster building time, number of iterations and the cluster density. The SpdK-means clustering algorithm was applied to A, B, C datasets and cluster building time, number of iterations and cluster density (number of elements in a cluster) of each cluster were calculated separately by changing the number of cluster (k) and number of processors connected.

Secondly same procedure was repeated to Optimized SpdK-means algorithm and the performance was compared in terms of cluster building time, number of iterations and cluster density of each cluster.

Results

Using the above experiment it was able to record how the Optimized SpdK-means clustering algorithm archived its objective in terms of cluster density addressing missing elements over SpdK-means algorithm. Both SpdK-means and Optimized SpdK-means algorithms were applied to all three dataset and number of cluster (k) was set 5, 6, 7. The result of cluster density is summarized in TABLE 1 for $k = 5$.

TABLE 1: comparison of cluster densities of optimized SpdK-means over SpdK-means algorithm for dataset A, B, C when $k=5$

Dataset	size of the Dataset	Number of clusters	Cluster Density of each clusters		Cumulative Cluster Density		Percentage of missing elements	
			SpdK-means	Optimized SpdK-means	SpdK-means	Optimized SpdK-means	SpdK-means	Optimized SpdK-means
Dataset (A)	80000	5	16124	16137	78727	80000	1.59%	0.00%
			9248	9585				
			24458	23912				
			13773	14571				
			15124	15806				
Dataset (B)	50000	5	8756	8759	49476	49988	1.05%	0.02%
			10247	10687				
			14958	14758				
			9547	9593				

			5968	6191				
Dataset (C)	30000	5	8224	8312	29690	29998	1.03%	0.01%
			4945	5005				
			2995	3017				
			7458	7611				
			6068	6053				

Further it was found that number of iterations in the cluster building process was reduced by the optimized SpdK-means algorithm rather than SpdK-means algorithm. The number of iterations, when both SpdK-means and its optimized were applied in Electricity datasets was recorded in TABLE 2.

TABLE 2: Number of iteration of SpdK-means and optimized SpdK-means for dataset A, B, C when k=5,6,7

Dataset	Size of the dataset	Number of clusters (k)	Number of iterations	
			SpdK-means	Optimized SpdK-means
Dataset (A)	80000	5	23	19
		6	18	15
		7	18	14
Dataset (B)	50000	5	12	10
		6	11	9
		7	9	7
Dataset C	30000	5	8	6
		6	7	5
		7	8	6

According to the TABLE 2 the optimized SpdK-means algorithm has reduced the number of iterations of cluster building process rather than SpdK-means algorithm. It was found that 20% iterations were reduced by the optimization. Reducing the number of iteration cause to increase the speed of the cluster building process. Therefore the cluster building time of optimized SpdK-means clustering algorithm was recorded in TABLE 3 by changing the number of clusters (k) and changing number of connected parallel processors.

TABLE 3: The cluster building time of SpdK-means and optimized SpdK-means for dataset A, B, C when k=5, 6, 7 when connect with 2, 3, 4 parallel processors

Dataset	Size of the dataset	Number of clusters	Cluster building Time					
			Connected 2 Parallel processors		Connected 3 Parallel processors		Connected 4 Parallel processors	
			SpdK-means	Optimized SpdK-means	SpdK-means	Optimized SpdK-means	SpdK-means	Optimized SpdK-means
Dataset A	80000	5	1.84	1.66	1.43	1.29	0.78	0.72
		6	2.23	2	1.87	1.64	1.34	1.2
		7	2.87	2.5	2.13	1.92	1.89	1.71
Dataset B	50000	5	1.58	1.29	1.06	0.95	0.81	0.73
		6	1.88	1.65	1.78	1.58	1.13	1.021
		7	2.32	2.01	1.89	1.69	1.47	1.32
Dataset C	30000	5	0.58	0.52	0.36	0.29	0.32	0.28
		6	0.89	0.75	0.69	0.61	0.64	0.56
		7	1.23	1.1	1.12	0.98	0.78	0.71

By considering TABLE 3 for 2,3,4 connected parallel processors the cluster building time of optimized SpdK-means algorithm was reduced by 10% to 12% rather than SpdK-means algorithm.

Conclusion

Considering the results the optimized SpdK-means clustering algorithm was able to increase the performance of SpdK-means algorithm in terms of speed and number of iterations while reducing missing elements in cluster building process. As an example, the dataset which has 80000 data points, with $k=5$ and connected to two parallel processors, the percentage of missing elements were reduced from 1.59% to 0.01%. When the same dataset was applied for $k = 5, 6,$ and 7 the number of iterations were reduced from 23 to 19, 18 to 15 and 18 to 14 respectively. By analyzing the result for all the datasets, the number of iterations of Optimized SpdK-means was reduced by 20% than the SpdK-means algorithm. Using the same dataset, for $k=5, 6$ and 7 when connected to 2, 3, 4 processors separately, the cluster building time was reduced by 10% to 12% than the SpdK-means algorithm as shown in TABLE 3. According to the result of the experiment the overall performance of Optimized SpdK-means algorithm was higher than SpdK-means algorithm in terms of cluster density, number of iterations and the cluster building time.

References

- Gunasekara, R.P.T.H., Wijegunasekara M.C , Dias N.G.J., (2016) Optimization of SpdK-means Algorithm ,International Postgraduate Research Conference , University of Kelaniya pp 24
- WooyoungKim ,Spring (2009),” *Parallel Clustering Algorithms: Survey*”
- Dhillon,S.andModha,D.S.(2000)ADataClusteringAlgorithmonDistributedMemoryMultiprocessors.In:*Know. Data Discovery (KDD),Lecture Notes in Computer Science* ,1759,245-260.
- Das,A., Datar,M.,Garg,A. and Rajaram,S. (2007) Google News Personalization: Scalable Online Collaborative Filtering. In *WWW*, 271-280.
- Ene,A.,Im,S.andMoseley,B.(2011)FastClusteringusingMapReduce.In:*Know.DataDiscovery (KDD)*, 681-689.
- Geoffrey Foxa, Seung-HeeBae, JaliyaEkanayake, XiaohongQiu, and Huapeng Yuan, (2011) **Parallel Data Mining from Multicore to Cloudy Grids** *Informatics Department, Indiana University , USA ,Computer Science Department and Community Grids Laboratory, Indiana University USA UITS Research Technologies, Indiana University,*
- Gunasekara, R.P.T.H., Wijegunasekara M.C , Dias N.G.J., (2015) A Study To Increasing The Performance Of *k*-mean Data Mining Algorithm In Parallel Environment Trends in Multidisciplinary Business and Economic Research. ISBN -978-969-9948-11-4 pp 42
- Katsuhiro Honda, Hidetomo Ichihashi (2004)“Linear Fuzzy Clustering Techniques With Missing Values and Their Application to Local Principal Component Analysis”, *IEEE TRANSACTIONS ON FUZZY SYSTEMS*, VOL. 12, NO. 2,

සිංහල කතෝලික කාව්‍ය නිර්මාණයන්ගේ දේවධාර්මික දැක්මෙහි විකාශනය
සී. ඉරේෂා නිලුකානි.

[*ireshanilukani@gmail.com](mailto:ireshanilukani@gmail.com)

1. දෙවන වනිකාන මන්ත්‍රණ සහ පුර්ව යුගයේ කාව්‍යකරණය

සංස්කෘතිය යනු මානවයා සිය ඉතිහාසය පුරාවට රැස් කර ගත්තාවූ ඔහුගේ ඥානමය සහ භාවමය සම්පත් එකතුවකි. භාවමය සම්පත් යනු ඔහුගේ සාහිත්‍යය කලාදියයි. එම සාහිත්‍යය කලාවන් අතර කවිය යනු විශිෂ්ට වූත් සුක්ෂම වූත් කලාවක් ලෙස හඳුන්වා දිය හැකි ය. අතීතයේ පටන් ලංකේය ජනතාවට ද කවිය යනු සම්ප කලාවකි. ළදරුවෙකුගේ සිට වැඩිමහළු අයෙකු දක්වා සෑම පුද්ගලයෙකුගේ ම ජීවිතය කවිය හා බැඳී පවතී. පුද්ගලයෙකුගේ සුවය, විනෝදය, හුදකලාව, මහන්සිය පමණක් නොව අධ්‍යාපනය යන කාරණාවන් සම්බන්ධව ද කවිය සම්ප වේ. කවියෙහි ප්‍රධාන වනුයේ එහි වස්තු විෂයයි. අත්දැකීම ලෙස හඳුන්වනු ලබන එය විවිධාකාර විය හැකි ය. ශ්‍රී ලංකාවේ පද්‍ය සාහිත්‍යයේ ආරම්භය පටන් සිංහල පද්‍ය සාහිත්‍යයේ වස්තු විෂය වූයේ බුදු සිරිතය. අනුරාධපුර යුගයේ දී රචනා වූ *සියබස්ලකරෙහි* පද්‍ය නිර්මාණය පිළිබඳ දක්වාලන අදහස මෙලෙස ය.

“ පෙදෙන් බුදු සිරිතැ
බසින් වත් සිරිත් ඇ
පදයුත් බසින් නළු ඇ
අනතුරු ලකුණු දක්නම්”¹

අනුරාධපුර යුගයේ පටන් බුදු දහමින් පෝෂණය ලබා පැමිණි සිංහල පද්‍ය සාහිත්‍යය තුළට සිතාමතා යුගයේදී කිතු සිරිත ද ඇතුළත් කරන ලදී.

බුදු සිරිත වැනු සිංහල පද්‍ය සාහිත්‍යයට කිතු සිරිත ප්‍රථම වරට එක් කරන ලද්දේ අලගියවන්න මුකවැටිය. සිංහල කාව්‍ය සම්ප්‍රදාය අනුව කවියා තම කාව්‍ය ආරම්භ කරන්නේ ත්‍රිවිධ රත්නයට නැමදීමෙනි. අලගියවන්න මුකවැටි ද කතෝලිකයෙකු වීමට පෙර එසේ කළ බව *සුභාෂිතය*, *දහම් සොඬ කව සහ කුස ජාතිකය* යන කාව්‍යවලින් පෙනේ. නිදසුන් ලෙස *සුභාෂිතයේ* කාව්‍ය ඇරඹෙන්නේ,

“සත වෙත පත මෙත සඟ හස සෙව් පසිඳු
අවනත සුර මතැ මිණිකර සඳ පුබුදු
දිගුරන ගිලි දල පෙළ මොක් සුවඳ රැඳු
සියපත සිය සිය පත සිය පත නමඳු”² යන පදයෙනි.

¹ *සියබස්ලකර දීපනි*, වි.ඩී.එස්. ගුණවර්ධන (සංස්.), (කොළඹ: සමයවර්ධන, 2003), පද්‍ය අංක 20.

² අලගියවන්න මුකවැටි, *සුභාෂිතය*, කුමාරතුංග මුනිදාස (සංස්.), 1.

අලඟියවන්න කතෝලිකයෙකු වූ බව ප්‍රංශ ජාතික හා රෙපරමාදු සාමයික සංචාරකයෙකු වූ ටැවර්නියෙර් (Tavernier) තම පෙරදිග සංචාරය ගැන ඔහු ලියූ පොතෙහි සඳහන් කර ඇත.³ අලඟියවන්න දොම් ජෙරෝනිමෝ යන නමින් ප්‍රසාද ස්නාපනය ලැබූ බවත් එකල ලක්දිව සිටි පෘතුගීසි ආණ්ඩුකාරවරයාගේ නම එය බව ද අලඟියවන්නගේ ඥානපියා අසවේදු වූ අතර මේ බව අසවේදු තමාට පසු ලක්දිව පෘතුගීසි ආණ්ඩුකාරවරයා වූ මස්කරේනස් හෝමෙම් (Mascarnenhas Homem) 1614 අප්‍රේල් 23 වන දින ලියූ ලිපියක සඳහන් වේ.⁴ කිතු දහම වැළඳගැනීමෙන් පසු අලඟියවන්න විසින් ලියන ලදැයි සැලකෙන කුස්නන්තිනු හටන නමැති කාව්‍ය ග්‍රන්ථයේ ප්‍රථම වරට කිතුනු වැනුම් ඉදිරිපත් කර ඇත. මෙම කාව්‍ය ග්‍රන්ථයේ රචකයාගේ නම සඳහන් වන්නේ නැත. ඇතැමකු මේ කාව්‍ය අලඟියවන්නගේ කෘතියක් බව සැක සහිත යයි කියතත් එහි කාව්‍ය ලක්ෂණ සැලකිල්ලට ගනිමින් මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ මහතා විසින් ලියූ *Sinhalese Literature* කෘතියේ 197 පිටුවේ ද මහාචාර්ය පී.බී. සන්නස්ගල මහතා ඔහු විසින් ලියූ *සිංහල සාහිත්‍යය වංශය* කෘතියේ 307 පිටුවේ ද 1932 දී එස්.ඒ පෙරේරා පියතුමා සහ එම්.ඊ. ප්‍රනාන්දු කුස්නන්තිනු හටන පළකල අවස්ථාවේදී (vi පිටුව) කුස්නන්තිනු හටන අලඟියවන්න මුකවැට්ගේ කෘතියක් බව දක්වා ඇත.⁵ අලඟියවන්න මෙම කෘතිය ලියන ලද්දේ කුස්නන්තිනු ද සා සෙනවි සතුරන් මැඩ පැවැත්වීම සඳහා ලංකාවට පැමිණීමට සැරසුණු අවස්ථාවේ පටන් ඔහුගේ කටයුතු පියවරින් පියවරට වර්ණනා කිරීම උදෙසාය.

කිතු දහම වැළඳගත් අලඟියවන්න කවියාට බුදු සිරිත වැනිය නොහැකි විය. කවියා දේශීය කාව්‍ය සම්ප්‍රදායට ගරු කරතත්, කිතුනු ඇදහිල්ල දේශීය කාව්‍ය සම්ප්‍රදායට ඇතුළු කළේය. එමගින් නව කාව්‍ය සම්ප්‍රදායක් බිහි වන්නට විය. බුද්ධ, ධම්ම, සංඝ යන ත්‍රිවිධ රත්නයට නමස්කාර කරමින් කාව්‍යයකරණය ඇරඹූ අලඟියවන්න කවියා කුස්නන්තිනු හටන මගින් ත්‍රිත්වික දෙවිඳුන් ක්‍රිස්තුන් වහන්සේ ද නමදින අතර මරියතුමියගේ උත්කෘෂ්ටතාව ප්‍රකාශ කරයි.

“ බස’කර ඇරුන මෙ	න
වෙනස නොම පෑ පවති	න
පිති පුත් විදිය	න
තෙවක් එක් සුර වදිම් අදර්	න ” ⁶
“ සච් ලෙච් සත් මුදු	න්
සිය සිරි පා කමල දු	න්

³ඩබ්ලිව්.එල්.ඒ. දොන් පීටර්, *පළමු කිතුණු හෙළ කිවිඳු* (කොළඹ: ගොඩගේ, 2009), 5-9.

⁴එම, 6-7.

⁵එම, 8-9.

⁶රෝහිණි පරණවිතාන, *කුස්නන්තිනු හටන* (සංස්), (කොළඹ: ගොඩගේ, 2006), පද්‍ය අංක 1.

මෙක් ගුණ පිරි නඳු න්
වදිමි යේසුස් ක්‍රිස්තු සුරිඳු න් ⁷

“ රිච් කැන් පහණකි න
නිකුත් නල සිඵ විලිස න
කන්නි මරි කුසයෙ න
පහළ සුරිඳුන් වදිමි බැතියෙ න ⁸

කාව්‍යයක් අවසානයේදී රජුට ද රටට ද කාව්‍යය රචනය සඳහා තමන්ට උපකාර කළ තැනැත්තෙකු වේනම් ඔහුට ද සෙත් පැතීම සිංහල කාව්‍ය සම්ප්‍රදායේ ලක්ෂණයකි. මෙම කාව්‍ය සම්ප්‍රදාය අනුගමනය කරමින් අලගියවන්න මුකවැටි සකල ජනයාටත් කුස්තන්තිනු ද සාටත් පිහිට පතන්ගේ කිතුනුවකු ලෙස ක්‍රිස්තුන් වහන්සේගෙන් සහ මරියාවන්ගෙන් ය.⁹තව ද කවියා සාම්ප්‍රදායික ශාස්ත්‍රීයවාදී දේවධර්ම ඉගැන්වීම් රැසක් ඉදිරිපත් කරයි. ඉන් කිහිපයක් මෙලෙස පෙළ ගැස්විය හැකිය.

1. අලගියවන්න කවියා තම කාව්‍යයෙහි ශුද්ධ වූ ත්‍රීත්වය දක්වා ලත්තේ කනිත් ඇසිය හැකි ශබ්දය (බස), ඇසින් දකිය හැකි අකුර (අකුර), සිතින් දැන ගන්නා අර්ථය (අරුත) යන සංකල්ප තුනෙන් වචනයක් සැදෙන සේ ත්‍රීත්වයේ වහන්සේලා තුන්දෙනා එකම දෙවියෝ ලෙසය.

“බස කර අරුත මෙ න
වෙනස නොම පද පවති න
පිති පුත් විදි ය න
තෙවක් එක් සුර වදිමි අදරි න ¹⁰

2. ත්‍රීත්වික දෙවිඳුන් මැවුම්කාරයාණන් බව ද අලගියවන්න තම කාව්‍යය මගින් ඉදිරිපත් කරයි.

“මුළුතුන් ලොව මැවූ සත මෙත් කුළුණෙ න
එකතුන් දෙවිඳුගෙ පද වැද අදරි න
ලකතුන් රජයෙහි මහසෙන් සමඟි න
දසතුන් දිනක එපුරෙහි වෙසෙමි න ¹¹

⁷එම,පද්‍ය අංක 2.
⁸එම,පද්‍ය අංක 3.
⁹එම,පද්‍ය අංක 8 -9.
¹⁰එම,පද්‍ය අංක 01.
¹¹එම,පද්‍ය අංක 126.

3. කන්‍යාමරියාවන්ගෙන් ජේසුස් වහන්සේ උපන් බව අලගියවන්ත මුකවැටි තුන්වන පද්‍යයෙන් දක්වා ඇත.

"රිච් කැන් පහණකි	න
නිකුත් නල සිඵ විලසි	න
කන්නි මරි කුසයෙ	න
පහළ සුරිඳුන් වදිම් බැතියෙ	න" ¹²

කතෝලික සභාව මරියාමුතිය දේව මාතාවන් බව ප්‍රකාශ කරයි. අලගියවන්ත මුකවැටි කුස්නන්නිනු හටන කාව්‍ය නිර්මාණයේ මරියාවන්ට දේව මාතාවන් යන්න භාවිත නොකරතත් ජේසුතුමන් මරියාවන්ගෙන් උපන් බවත් ජේසුතුමන් සැබෑ දෙවිඳුන් වන බවත් ඉදිරිපත් කොට ඇත. එලෙස ඇය දෙවි මව් වන බව අලගියවන්ත ඉදිරිපත් කරන අතර ජේසුතුමන් එතුමියගෙන් උපත ලැබූව ද ඇගේ කන්‍යාභාවය රැකුණ බව ද ඔහු ඉදිරිපත් කරයි.

කුන්ස්නන්නිනු හටන ලියන සමයෙහි අලගියවන්ත කතෝලිකයකු වූ නමුදු ඒ කාලයේ කතෝලික ධර්මදූතවරුන් පවා නොකිතුනු ආගම් වෙත දැක්වූ විරෝධය ඔහුගේ කාව්‍යයන්හි දක්නට නැති බවත් විශේෂයෙන්ම තමාගේ පැරණි ආගමත් මුතුන් මිත්තන්ගේ ආගමත් වූ බොදු සමයත් තම කාව්‍යයෙහි ඔහු ගෞරවයෙන් සඳහන් කරයි.¹³ නිදසුනක් ලෙස කුන්ස්නන්නිනු හටනෙහි එන 22 වන පද්‍යය දක්වාලිය හැකිය. අලගියවන්ත මුකවැටිගේ කුන්ස්නන්නිනු හටන මගින් සාම්ප්‍රදායික ශාස්ත්‍රීයවාදී දේවධර්ම ඉගැන්වීම් කිහිපයක් මෙරට සංස්කෘතියට හඳුන්වාදීමට උත්සාහ ගෙන ඇත.

කුන්ස්නන්නිනු හටන වනාහි ක්‍රිස්තියානි සාහිත්‍යය කෘතියක් නොවන්නේය. මෙරට කතෝලික සාහිත්‍යයෙහි ආදිකර්තෘවරයා ලෙස සැලකෙන්නේ ජාකෝමේ ගොන්සාල්වෙස් පියතුමාය. (ක්‍රි.ව. 1676-1742). ගොන්සාල්වෙස් සිංහල භාෂාවෙන් පොත් 22ක් ද දෙමළ භාෂාවෙන් පොත් 15ක් ද පෘතුගීසි භාෂාවෙන් පොත් 4ක් ද ඕලන්ද භාෂාවෙන් පොතක් ද ලියන ලද බව සැලකේ.¹⁴ කතෝලික සාහිත්‍යයක් මෙරට තුළ ඇති කිරීම ගොන්සාල්වෙස්ගේ අරමුණ නොවීය. එහෙත් එතුමාගේ කෘති මගින් මෙරට තුළ කතෝලික සාහිත්‍යයක් බිහිවීම සඳහා උපකාරී විය. කතෝලික ධර්ම ප්‍රචාරය උදෙසා ගොන්සාල්වෙස් කෘති යොදා ගන්නා ලදී. ඔහුගේ ඇතැම් කෘති මගින් බෞද්ධ සහ රෙපරමාදු විරෝධීබවක් දක්වා ඇත [විරුද්ධවාදී ලේඛන (Polemical Writings) බිහි විය]. මාතර ප්‍රත්‍යක්ෂය, අඥාන ඖෂධය, හේදකාරයින්ගේ තර්කය හා බුදු මුල ඒ අතර වේ. හේදකාරයින්ගේ තර්කය නැමැති ග්‍රන්ථයෙහි සඳහන් වන්නේ මහනුවර මැති ඇමතිවරුන් ඉදිරියේ නන්කලෙයා ද ලනරෝල් නැමැති රෙපරමාදුවාදියා සමඟ

¹²එම, පද්‍ය අංක 03.

¹³පීටර්, පළමු කිතුනු හෙළ කිවිදු, 20.

¹⁴ඩබ්ලිව්.එල්.ඒ. දොන් පීටර්, ගොන්සාල්වෙස් පාඨාවලී, (කොළඹ: ගොඩගේ, 2001),xxix.

කළ වාදයේ දී ඉදිරිපත් කරන ලද තර්කයන් ය.¹⁵ එසේ ම අගනුවර සිදු කරන්නා වූ ව්‍යාජ ඉගැන්වීම් අරඹයා කිතුනු විශ්වාස තහවුරු කරනු වස් මාතර ප්‍රත්‍යක්ෂය නමැති කෘතිය සකස් කරන ලදී.¹⁶ ඔටුන්න අරඹයා හින්දු කුමාරයෙකු ලෙස උපත ලැබූ අස්ථාන කුමරු හට බුදු දහම වැළඳ ගැනීමට සිදුවීම හේතුවෙන් බුදු මූල කෘතිය ගොන්සාල්වස් විසින් රචනා කරන ලදී.¹⁷ ඔහු විසින් රචිත වේද කාව්‍යය වනාහි කිතු සිරිත පද්‍යයෙන් කීමට ගත් උත්සාහයකි. "වේද" යන පදය මෙහිදී "ආගම" යන අරුතින් භාවිත කොට ඇත.¹⁸ අතීතයේ පටන් බුදු සිරිත කියන්නට කවීන් ගන්නා ලද උත්සාහය අනුගමනය කරමින් ගොන්සාල්වස් කිතු සිරිත පවසන්නට උත්සාහ ගෙන ඇත. පෙර කවීන්ගේ පද්‍ය රීතිය භාවිත කොට ගනිමින් ගොන්සාල්වස් වේද කාව්‍යය අරඹන ලද්දේ ලෝකයේ මැවුම්කාර දෙවියන් වහන්සේට නමස්කාර කරමිනි.

" රිච් සොම් දෙරණ්ඹ	ර
මැවූ ලෙච් මෙඅප සිරිස	ර
නමදිම් ඒ සුරව	ර
සදා බැති පෙම් සිතිනි නිරතු	ර "

(පද්‍ය අංක 1)

එලෙසම වේද කාව්‍යය තුළට ලාංකීය පරිසරය එක් කිරීමට ගොන්සාල්වස් උත්සාහ ගෙන ඇත. නිදසුනක් ලෙස දෙවියන් වහන්සේ විසින් නිර්මාණය කරන ලද සුගති උයන තුළ වැල, වරකා, උක්, අඹ, දඹ, කරඹ, මෝර, පේර, ජම්බු, ජමනාරන්, අන්තාසි, පලු, වීර වැනි පළතුරු වර්ග ද මානෙල්, කොබෝලීල වැනි මල් වර්ග ද දක්නට ලැබෙන බව කතකයා පවසයි.¹⁹ එලෙසම පෙරදිග කවිසමයට අනුගත වූ තැන් රැසක් ද වේද කාව්‍යය තුළ දක්නට හැකිය. විදුරසේන, රන් ගිර වෙර, සක්වල, සතර දිවයින්, විසල් පුර, දඹදිව, කිරිමුහුද, සුවහස් කප්, බිම්බර සේනා වැනි දේ නිදසුන් ලෙස ඉදිරිපත් කළ හැකිය. එමෙන්ම වේද කාව්‍යය සඳහා බුදුගුණාලංකාරය, කුස ජාතකය, සුභාඡිතය, ගුණතිල කාව්‍යය, යශෝධරාවත වැනි පද්‍ය ග්‍රන්ථයන් සම්පව බලපා ඇත.

¹⁵ජී.පී.වී. සෝමරත්න, ශ්‍රී ලංකාවේ ක්‍රිස්තු ශාසන ඉතිහාසය, (කොළඹ: දේවධර්ම ශාස්ත්‍රාලය, 2007), 310.

¹⁶" The Catholics of Colombo immediately informed Father Goncalvez, who came to the capital in disguise, met the chiefs in secret conferences and received a warm invitation to preach in faith in Matara. Father Goncalvez immediately set to work composed a book called the *Matara Pratyaksa*, refuting the errors of Paganism and establishing the truth of Catholic doctrine." S.G. Perer, *Historical Sketches*, (Colombo: Godage, 2013), 151.

¹⁷"Similarly father Goncalvez wrote a kindred book for the special use of the crown prince of Kandy, *Astana kumara*. This young man was a Hindu by birth, but had to profess Buddhism on succession to the throne. In spite of this fact he asked the father for a refutation of Buddhism, and the *Budumula* which father Goncalvez presented to the prince made a great impression of him, though it failed to convert him". Ibid., 151.

¹⁸සුනිල් ආරියරත්න, ජාතෝමේ ගොන්සාල්වස් නෝරාගන් කෘතී, (කොළඹ: ගොඩගේ,2003), 27.

¹⁹බලන්න, වේද කාව්‍යයේ 39, 40, 41, 47 වැනි පද්‍යයන්.

ලාංකේය සහ ඉන්දීය සාහිත්‍යයන්හි ආභාසය ලබමින් ලන්දේසි පීඨන සමය තුළ කිතු දහම ජනයා අතර ප්‍රචලිත කිරීමට ගොන්සාල්වෙස් ගන්නා ලද උත්සාහය අගය කළ යුතුය. වේද කාව්‍යය, ආනන්ද කලිප්පුව, මංගල ගීතය, පසන් පොත යනාදී පද්‍ය ග්‍රන්ථ පමණක් නොව එතුමා විසින් රචිත ගද්‍යයන් සඳහා ද බලපාන ලද්දේ ශාස්ත්‍රීය දේවධර්මයයි. සාම්ප්‍රදායික දේවධර්මය හෙවත් ශාස්ත්‍රීයවාදී දේවධර්මය මූලික වශයෙන් ග්‍රීක දර්ශනය සමඟ සම්බන්ධ වී ඇත. ග්‍රීක දාර්ශනිකයන් වූ ජ්‍යෝතෝ (ක්‍රි.පූ. 423-347) හා ඇරිස්ටෝටල් (ක්‍රි.පූ. 384-322) ගේ දාර්ශනික සංකල්ප මුල් සහා පියවරුන් (ක්‍රිස්තියානි චින්තකයින්) ක්‍රිස්තියානි ඉගැන්වීම් හා සම්බන්ධ කරන ලදී.²⁰ ශාස්ත්‍රීයවාදී දේවධර්මයේ අඩංගු දාර්ශනික ඉගැන්වීම් ශුද්ධවූ ලියවිල්ලේ ඉගැන්වීම්වලට වඩා වෙනස් ය. 16 වන සියවසේ පැවති ට්‍රෙන්ට් මන්ත්‍රණ සභාවෙන් හඳුන්වා දුන් ධර්මෝපදේශය ද ශාස්ත්‍රීයවාදී දේවධර්මයෙන් අභාසය ලබා ඇත. මෙම ධර්මෝපදේශය සියලු කතෝලික බැතිමතුන් වෙත ඉගැන්වීමට ට්‍රෙන්ට් මන්ත්‍රණ සභා පියවරු උත්සහ ගත් ආකාරය කතෝලික සහා ඉතිහාසය අධ්‍යයනයේ දී පෙනී යයි. මෙම ධර්මෝපදේශයේ ප්‍රධාන දුර්වලතාව වන්නේ බයිබලීයව අනාවරණය වන දෙවිඳුන්ගේ විමුක්තිදායක දැක්මට අනුකූලව ශුද්ධලියවිල්ල අර්ථකතනය නොකිරීමයි. ශාස්ත්‍රීයවාදී දේවධර්මයෙන් අභාසය ලැබූ ධර්මෝපදේශය මැවීම, පාපය, ගැලවීම යන කරුණු පදනම් කොට ගෙන ආකෘතිය සැකසී ඇත.²¹ මෙම දේවධර්මය මගින් ජන්ම පාපය, මරියාවන්ගේ නිර්මල පිලිසිඳ ගැනීම වැනි කතෝලිකයන් විශ්වාස කළ යුතු ධර්ම සිද්ධාන්ත පැහැදිලි කරන මුත් යාවේ දෙවිඳුන්ගේ විමුක්තිදායක ඉගැන්වීම් පැහැදිලි නොකෙරේ. එකල කතෝලික සභාවේ ඉගැන්වීම් විවිධ දේශයන්හි ව්‍යාප්ත කිරීම සඳහා ගිය පූජකවරු එම රටේ ජනතාව අතරට කතෝලික ආගම ගෙන යාමට විවිධ උත්සහ ගත් අයුරු කතෝලික සහා ඉතිහාසය අධ්‍යයනය කිරීමේදී පැහැදිලි වේ. එලෙසට ගොන්සාල්වෙස් ද ලක්දිව කතෝලික පීඨන සමයේදී ඉන්දියාවේ සිට මෙරටට පැමිණ එකල කතෝලික සභාවේ වූ ශාස්ත්‍රීයවාදී දේවධර්ම ඉගැන්වීම් මෙරට ජනතාව අතරට ගෙන යාමට සාහිත්‍යය යොදා ගන්නා ලදී. ඊට නිදසුන් කිහිපයක් මෙලෙස දැක්විය හැකිය.

1. ගොන්සාල්වෙස් කාව්‍ය ඇරඹීමේ දී ත්‍රිත්වය හඳුන්වා නමස්කාර කරයි. එහි දී සිතිය, නුවණ සහ ප්‍රීතිය (ආශ්වාදය) යන බල තුනෙන් යුත් මිනිස් ප්‍රාණයට ශු. ත්‍රිත්වය සමාන කරයි.

“සිහි නැණ පිතිය	න
තිවිද වුව මුත් එක් ප	ණ
මින් නොවෙනස තිබේ	න
තෙවක් එක් දෙව් වදිමි අදරි	න” ²²

2. කතුවරයා කිතු උපත පිළිබඳව ඉදිරිපත් කිරීමේ දී මරියාවන්ගේ කුස රන් කරඬුවට සමාන

²⁰විජිත් රොහාන්, “සාධාරණය සඟරාවේ 25 වසරක ගමන් මඟ”, සාධාරණය කාණ්ඩය 50 කලාපය 3, (කොළඹ: CSR, 2015),

40

²¹එම, 41.

²²වේද කාව්‍යය, පදය අංක 4.

කොට ඇත. එහිදී ඇය කන්‍යාවක් බව දක්වයි.

“පුත් සඳ වලාවෙන් පැවූවා ලෙසි නේ
 රන් කරඬුවෙන් එලියට ගත් මැණික මෙ නේ
 තැන් ලොව පසිඳු පින් දෙවි කුමරුන් උප නේ
 පින් ඇති දෙවිඳු කන්‍යා කුසින් බිහි වූ නේ”²³

3. පුත්‍රවත දෙවියන් ස්වර්ගයේ වැඩ සිටි ලීලාව ශක්‍ර දෙවිඳුන් කවිතිසාවේ වැඩ සිටි ලීලාවට අනුරූපව ඉදිරිපත් කර ඇත්තේ ශක්‍ර දෙවිඳුන්ගේ නම සඳහන් නොකරමිනි.

“සිරස මුදුන අත පය කැළලුන් මේ ලෙස බෝ වා
 වෙහෙස නොයෙක් වද වින්දෙමි ලොව සවු සත ගල වා
 දිවස බලා අණසක ඔබගේ සක්වල පුර වා
 තිදස පුරට ආමි රැගෙන නිරයෙන් සත ගල වා”²⁴
 “පිතුරු දෙවිඳු දෑක තම කුමරුන් නො පමණ සන්තෝ සේ
 රුදුරු පිසස් අවගුණ යතුගෙන් ජයගෙන ආ විල සේ
 අතුරු නොවන ආසිරි දී දකුණත වැඩ ඉදින ලෙ සේ
 පතුරු වමින් තම කුමරුගේ තෙද වැජඹුණි මේ විල සේ”²⁵

ගොන්සාල්වෙස් සිංහල කවි සමයට අනුගත වූවන් එතුමන් අන් ආගම් කෙරේ දැක් වූ ආකල්පය පෘතුගීසි ධර්මදූතවරුන්ගේ ආකල්පයට වඩා වෙනස් වූයේ නැත. ගොන්සාල්වෙස්, කතෝලික ආගම වෙත දැක් වූ ආකල්පය වූයේ පරම සත්‍ය ආගම එයම පමණක් බවය (දේවාගම). ජුසේවාස් සහ ගොන්සාල්වෙස් යන ඔරතෝරියානු පූජකවරුන්ගේ කතෝලිකකරණ ක්‍රියාවලිය සිදු වූයේ පශ්චාත් ත්‍රිදෙනිතිනු දේවධර්ම ඉගැන්වීම් අනුව බව අවබෝධ කර ගැනීම වැදගත්ය. එසේම එම දේවධර්ම ඉගැන්වීම්වල සන්දර්භය ද අවබෝධ කර ගැනීම අවශ්‍යය වේ. ට්‍රෙන්ටි මන්ත්‍රණ සභා 22 වන සැසිවාරයේ ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද 9 වන ධර්ම ව්‍යවස්ථාවට අනුව ලතින් භාෂාවෙන් හැර දේශීය භාෂාවකින් දිව්‍ය ප්‍රජාව පැවැත්වීම අභිසාපයක් (*anathema*) සේම අන් සියලු භාෂාවන් අසභ්‍ය හා ග්‍රාම්‍ය (*vulgar*) භාෂා වන්නේ ය.²⁶ ඉන්

²³එම,පද්‍ය අංක 147.

²⁴එම,පද්‍ය අංක 526.

²⁵එම,පද්‍ය අංක 528.

²⁶"If any one shall say, that the rite of the Roman Church, where by a part the canon and the words of consecration are pronounced in a softened tone, is to be condemned; or, that the mass ought only to be celebrated in the vulgar tongue, [...] let him be *anathema*." J.Waterworth, *The Council of Trent : The canons and dercees of the sacred and ecumenical Council of Trent*, (London : Dolman, 1848).

හැඟෙන්නේ මෙම සභා නියෝගය පාඨකුමාට හෝ මන්ත්‍රණ සභාවකට හෝ වෙනස් කල නොහැකි බවයි.²⁷ එහෙත් උක්ත සභා නියෝගය හදිසියෙන් කළ දෙයක් ද යන්න සිහි පරික්ෂාවෙන් බැලීමට ට්‍රෙන්ට් මන්ත්‍රණ සභාව කටයුතු කළේය. ඒ අනුව 22 වන සැසිවාරයේ 8 වන පරිච්ඡේදයෙන් මන්ත්‍රණ සභාව අවංකව ම ප්‍රකාශ කළේ ගිහි ජනතාව දිව්‍ය පූජාවේ අඩංගු උපදෙස් පිළිබඳව මැනවින් දැන ගත යුතු බවයි.²⁸ ට්‍රෙන්ට් මන්ත්‍රණ සභාපියවරු සැබවින් ම ප්‍රකාශ කළේ ඕනෑම සහ සෑම තැනම (any and every where) දිව්‍ය පූජාව ස්වභාවයෙන් පැවැත්වීම යෝග්‍ය නොවන බවය. උක්ත සභා නියෝගය ලුතරානු ප්‍රතිසංස්කරණයේ උන්මූල ඉල්ලීමක් වූ ස්වභාවාකරණයට විරුද්ධව අවස්ථානෝරූපීව ගත් තීරණයකි. එම නිසා ස්වභාවයෙන් දිව්‍ය පූජාව පැවැත්වීමට යම් අවකාශයක් සැලසුණි.²⁹ ඒ අවකාශය ප්‍රයෝජනයට ගනිමින් ජුසේවාස් සහ ගොන්සාල්වෙස් ධර්මදූතවරු දිව්‍ය පූජාව සිංහල හා දෙමළ ස්වභාවයෙන් ට්‍රෙන්ට් මන්ත්‍රණ සභා නියෝග හා කතෝලික සභා නායකත්වය විසින් අවසර ලබා දුන් සීමාවන්ට අනුකූලව ඇතුළු කළෝය. ජුසේවාස් සහ ගොන්සාල්වෙස් පශ්චාත් ත්‍රිදෙනතිනු දේවධර්ම ඉගැන්වීම්වලට අවනත වෙමින් මෙරට කතෝලිකාගම දේශානුරූපීකරණය සඳහා උත්සහ කළෝය. එම උත්සහයේ එක් ප්‍රතිඵලයක් ලෙස වේද කාව්‍යය දැක්විය හැක.

2. දෙවන වතිකාන මන්ත්‍රණ සභා පශ්චාත් යුගයේ කාව්‍යකරණය

ක්‍රි.ව. 1962-1965 කාලය තුළ කතෝලික සභාවේ පැවති දෙවන වතිකාන මන්ත්‍රණ සභාව මගින්, කතෝලික සභාවේ දේවධර්ම විකාශනයේ යම් වෙනසක් ඇති කිරීමට සමත් විය. ශාස්ත්‍රීයවාදී දේවධර්ම ඉගැන්වීම්වලට වඩා දේවධර්මයේ විමුක්තිදායක පැතිකඩ දෙස අවධානය යොමු කරන්නට විය. එසේම

²⁷"The implication such a 'dogma' would be that nobody (not even a Pope or a council?) can prevent any one from saying mass in Latin [...]" Aloysius Pieris, "Vatican II a program of Renovation, Trent, a response to the Reformation: Two Different Approaches to Church, Liturgy and Priesthood" ., *The Missionary Oblate No.51*, (Colombo: Province of the Oblates, Jan - June 2017), 15.

²⁸"Although the mass contain great instruction for the faithful people, nevertheless, it has not seemed expedient to the fathers, that is should be every where celebrated in the vulgar tongue. wherefore, the ancient usage of each church, and the rite approved of by the holy Roman church, the mother and mistress of all churches, being in each place retained; and that the sheep of Christ may not suffer hunger, nor the little ones ask for bread and there be none to break it unto them, the holy synod charges pastors, and all who have cure of souls, that they frequently, during the celebration of mass, expound either by themselves, or others, some portion of those thing which are read at mass and that, amongst the rest, they explain some mystery of this most holy sacrifice, especially on the Lord's day and festivals..." Waterworth, *The Council of Trent :The canons and dercees of the sacred and eccumenical Council of Trent*, Session 22, chapter 8.

²⁹"It was, therefore, only a provisional decision which leaves room for Mass to be celebrated also in the vernacular, though perhaps "not any and everywhere". This indicates a reluctance to yield fully to Luther's radical demand". Pieris, "Vatican II, a Program of Renovation", *The Missionary Oblate*, 15-16.

මන්ත්‍රණ සභාවේ ආකෘතිමය වෙනස්කමක් සමඟ ම දේශීය සභාවන්ට විශේෂ තැනක් ලබා දෙමින් දේශයට අනුකූලව ජනවන්දනාව, ධර්මප්‍රචාරය සහ පූජක පුහුණුව කටයුතු කිරීමට නිදහස හිමි විය.³⁰ එමෙන්ම කතෝලික සභාව දේශානුරූපීවීමට මෙන් ම කාලානුරූපීවීම නිදහස ලබා දෙන ලදී. විමුක්තිය කරා යොමු කරන දෙව් දහමක් බිහි කිරීමට අවස්ථාව එමගින් උදාවිය. ඒ තුළින් සන්දර්භීය දේවධර්මයට පදනම දැමීම සඳහා ආරාධනයක් කරයි. ආසියාවේ සභාවන් අතර සහ රදගුරුවරුන් අතර අන්තර් සාංඝිකත්වය වර්ධනය කිරීම සඳහාත් ආසියාවට පොදු වූ ආර්ථික, සමාජීය, ආගමික හා දේශපාලන යථාර්තයන් ගැන සාකච්ඡා කර මනා අවබෝධයක් ලබාගෙන ඊට සුදුසු පිළියම් යොදමින් ජනතාව අතර ගැඹුරු ආගමිකභාවයක් ඇති කිරීම උදෙසාත් 1974 දී පිහිටුවන ලද ආසියානු රදගුරු සමුළු සන්ධානය (Federation of Asian Bishop's Conferences - FABC) මගින් ද විමුක්තිය කරා යොමු කරන දේවධර්මයක් නිර්මාණය කිරීමට ආරාධනා කරයි.³¹ දේවධර්මයේ විමුක්තිදායක පැතිකඩ දෙස අවධානය යොමු කරමින් ඒ සඳහා කතෝලික සභාව විසින් විවිධ පියවරවල් අනුගමනය කරන ලදී. ලාංකේය කතෝලික කවීන් ද තම නිර්මාණ මගින් කිතුනු දැක්ම ජනතාව වෙත සමීපකරවීම උදෙසා උත්සහ කළේය. ආසියානු විමුක්ති දේවධර්මය පිළිබඳ සංවාදයේ යෙදෙන ජේසු නිකායික ඇලෝයිසියස් පීරිස් ප්‍රශ්න කරනු ලබන්නේ ජේසුස් වහන්සේට ආසියාව තුළ ස්ථානගත වීමට අවස්ථාවක් තිබේදැයි යන්න පිළිබඳවය. යුරෝපීය සභාව විසින් ජේසුස් වහන්සේව ආසියාවට හඳුන්වා දෙන ලද්දේ සභාව මූලික කොටගෙන බවත් එමගින් ආසියාව තුළ විවිධ අර්බුද ඇති වූ බවත් හෙතෙම දක්වයි.³² තුන්වන ලෝකයේ රටවල පවතින විමුක්ති දේවධර්මය මගින් ශුද්ධවූ ලියවිල්ලෙන් ප්‍රකාශිත ගිවිසුමට අනුගත වීමට මිනිසුන්ව කැඳවනු ලබනු බව පීරිස් පවසයි. මන්ද ජේසුතුමන් ද ගිවිසුමට අනුගත වෙමින් ක්‍රියාකාරී වූ බැවින් සභාව අපව ද මානව විමුක්තිය උදෙසා කැඳවනු ලබයි.³³ නූතනයේ බොහෝ කිතුනු කවීන්ගේ නිර්මාණ සඳහා පාදක කොට ගෙන ඇත්තේ ද බයිබලීය මානව විමුක්තිය ඉස්මතුවන සමාජ හා දේශපාලනික තේමාවන්ය.

මානව විමුක්තිය නමැති තේමාව ඉදිරිපත් කිරීමේදී ඇතැම් කවීන් ශාස්ත්‍රීය දේවධර්මය තුළට සීමාවී ඇති ආකාරයක් දැක ගත හැකිය. බුදු සිරිත වැනු මෙරට පැරණි කවීන්ගේ මඟ අනුගමනය කරමින් නූතන කවීන් ද කිතු සිරිත වැනීමට උත්සහ දරා ඇති ආකාරය දැකගත හැකිය. එල්.වී. කබිරාල් විසින් රචිත ජේසු සිරිත හා ඊටා වෙල්ගම්පල විසින් රචිත ක්‍රිස්තු කාව්‍යය නිදසුන් ලෙස ඉදිරිපත් කළ හැකිය. ජේසු සිරිත පද්‍ය කාව්‍යය තුළ මරියාවන්ගේ උපතේ සිට ක්‍රිස්තුන් වහන්සේගේ ස්වර්ගාරෝහණය දක්වා සහ

³⁰ බලන්න, දෙවනි වතිකානු මන්ත්‍රණ සභාව මගින් නිකුත් කරන ලද ජනවන්දනාව පිළිබඳ ප්‍රකාශනය අංක 37, 40, 123. වර්තමාන ලෝකයේ ශුද්ධවූ සභාව ප්‍රකාශනය අංක 01, 69, 88, 92. ධර්ම ප්‍රචාරය පිළිබඳ ප්‍රකාශනය අංක 22. පෙරදිග සභා පිළිබඳ ප්‍රකාශනය අංක 02, 05.

³¹ ඇලෝකස් දසනායක, "ආසියානු රදගුරු සමුළු සන්ධානයේ සුල මුල", දම්මිණ 25 වෙළුම තෙවන කලාපය (අම්පිටිය: ජාතික දෙව්සත්හල, 2005), 1 - 7.

³² Aloysius Pieris, "Christhood of Jesus and the Discipleship of Mary : An Asian Perspective", *Logos* (39) (Colombo:CSR, 2002), 65 - 69.

³³ *ibid*; 69 - 74.

මෙරටට කිතු දහම ව්‍යාප්ත වීම පිළිබඳව ද පද්‍ය කලාව තුළින් ඉදිරිපත් කර ඇත. ශුද්ධවූ ක්‍රිත්වයට නමදීමත් කාව්‍ය ආරම්භ කරන කවියා සියලු දෙනා හට ස්වර්ග රාජ්‍යය හිමි වන ලෙස ප්‍රාර්ථනා කරමින් කාව්‍ය සංග්‍රහය මෙලෙස අවසන් කර ඇත.

“ අඳුර දුරු වේවා
දම් එළිය වැඩි වේවා
සෝ දුක් නිවේවා
සියලු දුක් සහ හට සහ ලැබේවා ”³⁴

රීටා වෙල්ගම්පල විසින් රචිත ක්‍රිස්තු කාව්‍යය නිර්මාණයේ ද දෙවි සම්ඳුන් නමදීමත් කාව්‍යකරණය අරඹා ඇති අතර ජේසු සම්ඳුන් ලොව උදාකර දුන් විමුක්තිය පිළිබඳව වර්ණනා කර ඇත.³⁵ පද්‍යය 410 කින් සමන්විත මෙම පද්‍ය කෘතිය ශාස්ත්‍රීය දේවධාර්මික ඉගැන්වීම්වලින් ආභාසය ලබා ඇති බව පෙනේ.

ඇතැම් කවීන් ශාස්ත්‍රීය දේවධර්මයේ සිර නොවී මානව විමුක්තිය ගෙනදෙන ක්‍රියාකාරී දේවධර්මයක් උදෙසා පද්‍යකරණයෙහි නියැලී ඇති බව විමසිය හැකිය. ඔවුන්ගේ නව දේවධාර්මික චින්තනයට බලපා ඇත්තේ දෙවන වතිකාන මන්ත්‍රණ සභා නවෝදය සහ මෙරට නිදහස් අරගලයේ ප්‍රතිඵලයන්ය. ලාංකේය විශිෂ්ඨ කවියෙකු වන මර්සලින් ජයකොඩි ද එතුමාගේ නිර්මාණ ක්‍රියාවලිය තුළ ශාස්ත්‍රීය දේවධර්මයේ සිරවී නොසිට විමුක්තිදායක දේවධර්මයක් ඉදිරිපත් කර ඇති අයුරු ඔහුගේ පද්‍ය නිර්මාණ අධ්‍යයනය කිරීමේදී පෙනී යයි. නිදසුනක් ලෙස ජවනිකා පද්‍ය කෘතියෙහි “නත්තලේ ඇතුළු පැත්ත” යන පද්‍ය පන්තියෙහි එන පහත පද්‍යය දැක්විය හැකිය. එනම්,

“ නත්තල අභියෝගයකි දනවාදයට
ඉඩ නොව මුදල් නොමැතිව තානායමට
නඹ සල්ලියක් වත් නොගෙවා මැදිරියට
ගැබ්නිය ගියා නත්තල් ගෙන ගවහලට ”³⁶

එලෙසම “කුමට ආගම් මිනී මරන්නම්” යන පද්‍ය පන්තිය මගින් ආගම් හේදයකින් තොරව ජනතාවට ආගමික ජීවිතයක් පිළිබඳ සිහි කැඳවීමක් කරයි.

“ කුමට පල්ලිය කුමට පන්සල
කුමට කෝවිල මිනී මරන් නම්?
ගම් නසන් නම් හිරි බිඳිත් නම්

³⁴එල්.වී.කබිරාල්, ජේසු සිරිත (ජාඇල:දහම් සරණ ආයතනය, 1994), 28.

³⁵රීටා වෙල්ගම්පල, ක්‍රිස්තු කාව්‍යය (කොළඹ: කතෝලික ප්‍රකාශන කේන්ද්‍රය, 1994).

³⁶මර්සලින් ජයකොඩි, ජවනිකා (වැල්ගම්පිටිය: දිවැස ප්‍රකාශකයෝ, 1990), 56.

ගෙදර දොර නටඹුන්	කරන් නම්?
මිනිස් හිමිකම් නැති කරන් නම්	
එළිය උණුසුම සුන්	කරන් නම්?
කන්ඩ නැත්නම් ඉන්ඩ නැත්නම්	
යනෙන රිය ගිනි බත්	කරන් නම්? ” ³⁷

කිතුනු විමුක්තිදායක හරය මර්සලින් ජයකොඩි විසින් සමාජගත කරන ලද්දේ කිසිදු ජාතියක හෝ ආගමක භාවපුකෝපනයක් සිදුනොවන අයුරිනි. කිතුනු හා බුදුනු පරිසරයෙන් එකමා ලැබූ පෝෂණය ප්‍රයෝජනයට ගනිමින් කිතුනු දහමේ හරය මෙරට තුළට ගෙන යාමට ක්‍රියා කළේය. එකමා විසින් 1982 වසරේදී වෙසක් සිතුවම් සඟරාවේ ලියූ ලිපියක මෙලෙස සඳහන් කර ඇත.

“මගේ උපත කිතුනු - බොදුනුයි. උපන්දා සිට කිතුනුයි. කට කතාවට ස්වභාවයෙන් නැති මුත් මව්කිරට ජාතියකුත් ආගමකුත් ඇත. එහෙයින් ඒ කිර මගේ සිරුරේ දියවෙනවා. මා හැදුණේත් - වැඩුණේත් බොදුනු පරිසරයක. එහෙයින් රලු තැන් සිනිඳු වුනා. කොතැනකවත් ගැටුණේ කෙටුණේ නැත. එකමුතු වුනා පමණි...”³⁸

මහගමසේකර කවියාගේ ප්‍රබුද්ධ (1977) කාව්‍ය සංග්‍රහය කිතුනු ග්‍රන්ථයක් නොවුවද එහි බයිබලයේ සඳහන් විමුක්තිදායක හරය ද ඇසුරු කර ගනිමින් ලියා ඇත. බොදුනු කවියෙකු වූවත් කතෝලික සභාවේ ඉගැන්වීම්හි අන්තර්ගත වන දර්ශනය ගැඹුරින් හැදෑරූ අයෙකු නොවුවත් කිතු තුමන්ගේ විමුක්තිදායක හරය උකහා ගනිමින් ප්‍රබුද්ධ කෘතිය තුළින් සමාජ අසාධාරණය දැඩි විචාරයට ලක්කරමින් භෞතික වශයෙන් මිනිසා ලබන විමුක්තිය සැබෑ විමුක්තිය නොවන බව පෙන්වා දේ. මහගමසේකර උත්තරීතර තත්ත්වයක් ප්‍රාර්ථනා කරයි. මෙම උත්තරීතර තත්ත්වය පැහැදිලි කිරීම උදෙසා බයිබලයේ සඳහන් ජේසුතුමන්ගේ විමුක්තිදායක පණිවිඩය භාවිත කොට ඇත. නිදසුනක් ලෙස

“සිතින් දිළින්දෝ ආශිර්වාද	ලද්දෝය
මක්නිසාද ස්වර්ග සාප්‍යය	ඔවුන්ගේය
ශෝක වන්නෝ ආශිර්වාද	ලද්දෝය
මක්නිසාද ඔවුහු සනසනු	ලබන්නෝ...” ³⁹

දැක්විය හැකිය. ලාංකේය බෞද්ධයෙකු විසින් ජේසුතුමන්ගේ විමුක්තිදායක පණිවිඩය ජනගත කිරීමට උත්සහ දරා ඇති අයුරු ප්‍රබුද්ධ කාව්‍යය තුළින් පැහැදිලි වේ. එම උත්සාහයේ දී කිසිදු ආගමක

³⁷එම, 63.

³⁸අකුර ප්‍රකාශන සංස්කාරක මණ්ඩලය, මර්සලින් ජයකොඩි පියතුමා (මීගමුව: අකුර ප්‍රකාශන, 2009), 42.

³⁹මහගමසේකර, ප්‍රබුද්ධ (කොළඹ, 1977), 28 - 29.

හෝ ජාතියක භාව ප්‍රකෝපනයක් සිදු නොවේ. ඉන් කිසිවෙකුටත් අයහපතක් සිදු නොවේ. ඕනෑම පුද්ගලයෙකුට විමුක්තිදායක හරය ජීවිතයට මඟ පෙන්වන යහපත් අරමුණක් කරගත හැකිය.

මෙරට පැවති සමාජ දේශපාලන ගැටලු හමුවේ කවින්ගේ නිර්මාණයන් තුළට කිතුනු පණිවිඩය ආරෝපණය කර ගැනීමේ ක්‍රමවේදයේ ද වෙනසක් සිදු වී ඇති බව පැහැදිලිව හඳුනාගත හැකිය. කිතුනු කවින්ගේ නිර්මාණ තුළට පවතින සමාජ, දේශපාලන, ආර්ථික තත්ත්වයන් වස්තු විෂය කර ගනිමින් ඒ තුළින් කිතුනු විමුක්තිදායක පණිවිඩය ජාති, ආගම්, කුල පක්ෂ හේදයෙන් තොරව සමාජගත කිරීමට උත්සහ ගෙන ඇති බවක් දක්නට ලැබේ. එය ඍජු කතන භාෂාව භාවිත කොට ගනිමින් ලියා ඇත. ඍජු භාෂාව මගින් විමුක්තිදායක පණිවිඩය සමාජයට වඩාත් අවධාරණය කිරීම සඳහා උපකාරී වී ඇත. මහින්ද නාමල් විසින් ලියන ලද අපේ කාලයේ යාග ගී යන පද්‍ය කෘතිය මගින් භීෂණ යුගයේ ජීවත් වූ ජනතාවගේ පීඩිත බව විවරණය කිරීමට උත්සහ ගෙන ඇත. ඒ තුළින් ජේසුතුමන් මිනිසා වෙත උදාකරදුන් විමුක්තිදායක පණිවිඩය පිළිබඳ මිනිසාව අවදිකරවීමට උත්සහ දරයි.

“ පැල්පතට වැදෙමු පැදුර මත නිදමු
කඳුළු මල් සිඹිමු සුසුම් හා බැදෙමු
දුගීන්ගේ දිවි අපේ කර ගමු
දුගීන් වී අපි ලොවම ගැන සිතමු ”⁴⁰

ඔහු සාම්ප්‍රදායික වර්ණනා වලින් බැහැරට යමින් ක්‍රියාකාරී දේවධර්මයක් ඉදිරිපත් කරයි.

මේරි මර්සි නෙත්සිංහ පැවදි සොයුරිය විසින් 1996 දී රචිත කඳුලියන්ගේ කලාපය නැමැති පද්‍ය සංග්‍රහය මගින් නිදහස් වෙළඳ කලාපයේ තරුණ තරුණියන්ගේ ඉරණම පිළිබඳ බේදවාචකයක් ඉදිරිපත් කරයි. කතුවරිය තම පෞද්ගලික අත්දැකීම් පීඩිත ජීවිත පිළිබඳ සැබෑ තතු විවරණය කරයි. ඒ මගින් පීඩිත ජීවිත උදෙසා වැයවීමේ අවශ්‍යතාව මතු කරයි.

“ අසාධාරණය රජ කරන ධර්මද්වීපයේ
සුවසේ, නිදහසේ මුදල් ආයෝජනය කරනා
නිදහස් කලාපයේ ළදුන් වෙමු අපි
ලතෙන් හදකින් කිසිවෙකුත්
අප දෙස නොබලනා ” ⁴¹

මංජුල වෙඩිවර්ධන කවියා විසින් රචිත මාතෘකාවක් නැති මාතෘභූමිය හෙවත් දෙමළ කවි නම් වූ පද්‍ය කෘතිය මගින් පීඩනයට ලක් වූ දෙමළ ජනතාව පිළිබඳ විවරණයක් කරනු ලබයි. ඒ සඳහා ඔහු කිතුනු සංකල්ප භාවිත කරමින් එකී වස්තු විෂයන් පාඨකයාට මනා ලෙස පැහැදිලි කිරීමට වෙර දරා ඇත.

⁴⁰මහින්ද නාමල්, අපේ කාලයේ යාග ගී (මොරටුව: සංවාදශීලී ජනතා එකමුතුව,1989), 14.

⁴¹මර්සි බී. නෙත්සිංහ, කඳුලියන්ගේ කලාපය (කොළඹ: ක්‍රිස්තියානි කම්කරු ව්‍යාපාරය,1996), 9.

ව්‍යාංගාර්ථ යොදමින් ගැඹුරු මානුෂික කාරණා ඔහු ඉදිරිපත් කරන්නේ සැබෑ මානව විමුක්තියක් උදෙසා ජාතියක් තවත් ජාතියකට සාධාරණය ඉටු කිරීම වෙනුවෙන් පෙනී සිටීමේ අවශ්‍යතාව මතු කරමිනි.

“ සදාතනිකව
කුරුසිය ම
දෙ උරෙහි දරා ගත්
ජාතියට
ඇණ ගසන විට
උන් නගන් කෙදිරිය
කොවුල් රණ ගී
සමඟ මුසු වී
කන වැකෙන විට
දරන්නට බැරි තරම්
මෙතරම්
ඔබට සතුටු ද..... ”⁴²

කතෝලික පද්‍යකරණයේ දී භාවිත කරන ලද සම්ප්‍රදායික වර්ණනා සහ කාව්‍ය අලංකරණයන්ගෙන් බැහැරව රළු බසක් යොදමින් විමුක්තිය සොයා යන පද්‍යකරණයක් නූතනය වන විට පාඨකයා අතට පත් කිරීමට ඇතැම් කවීන් උත්සාහ ගෙන ඇති ආකාරය දැකගත හැකිය. එම පරපුරේ විශිෂ්ට කවියෙකු ලෙස ඩෙරික් සිරිනිමල් හඳුන්වා දිය හැකිය. ජේසුතුමන්ගේ විමුක්තිදායක පණිවිඩය ලාංකේය සමාජය තුළට ගෙන යමින් සමාජ වෙනසක් අපේක්ෂාකර ඇති බව උඩ ඉන්න දෙවියෝ උඩ බලාවිද? සහ නැති වූ බැටළුවා නැතිව විය, තිරය දෙකඩ විය යන ඔහුගේ පද්‍ය කෘතීන් රසවිඳින ඕනෑම අයෙකුට අවබෝධකර ගත හැකිය. සමාජයේ පීඩාවුවන් වෙනුවෙන් හඬක් නගන ඔහු පීඩකයා දැඩි විචාරයට ලක්කර ඇත. ලාංකේය ජනයාගේ සැබෑ තත්ත්වය විවරණය කරන කවියා ඔවුන් වෙනුවෙන් වැය වීමේ අවශ්‍යතාව පෙන්වා දෙන්නේ සැබෑ කිතුනුවකු ලෙස තම කැඳවීම ගැන නැවත සිතා බැලීමකට පාඨකයා යොමු කරවමිනි. නිදසුනක් ලෙස “වේදනාවෙන් හසුනක්, ශ්‍රී ලංකාවේ රජයට හා කිතුණු සභාවට” යන පද්‍ය පන්තිය තුළින් යුධ නිමාවත් සමඟ මඩු සිද්ධස්ථානයේ සිඳු කළ දේව මෙහෙයට සහභාගීවීමට නොහැකි වූ පීඩිත දෙමළ කිතුනුවාගේ සැබෑ තත්ත්වය තේරුම් ගත නොහැකි වූ සිංහල කිතුනුවාට මරද මඩු මැණියන් අමතන්නේ දැඩි වේදනාවක් තුළ බව ඉදිරිපත් කරයි.

“ සිර වූ විමුක්ති අරගලයක, අවුල් දැලක
පැටලී ඇති නුඹලා
කරන කියන දේ හරි යයි සිතුවද
වන්නියේ කළ පුහු මංගලය දැක
ඇස් වැසුවෙමු, තද කර ඇඟිලි තුඩු

⁴²මංජුල වෙඩිවර්ධන, මාතෘකාවක් නැති මාතෘභූමිය හෙවත් දෙමළ කවි (කොළඹ: සුරිය ප්‍රකාශකයෝ, 2010), 51.

අපට පිළිකුල් වී ” 43

සැබෑ කිතුනු අනුගාමිකත්වය පෙන්වා දෙන කවියා ගිහි පැවදි පූජක රදගුරු, කාදිනල්, පාප් යන කිතුනු සභාවේ සෑම කැඳවීමක් වෙතම ආමන්ත්‍රණය කරයි. දිළින්දාගේ සභාවට අභියෝගයක් වී ඇති සෑම දෙයක් කෙරෙහි අභියෝගයක්, නැති වූ බැටළුවා නැතිම විය යන පද්‍ය කෘතිය තුළින් සිදු කරයි. නිදසුනක් ලෙස “සභා කුමරිය, කෝ ඔබේ කුමරා” පද්‍ය පන්තියේ

“ සත්‍යයේ බවිතීස්මයට
ඔහු ජෝර්දාන් නදිය පසුකර ගියා සේ
එහෙයින් පවසන්න
කුරුසියට එනු කියා
ගලවා ඔටුනු, රන්මුදු
පාට වූ රෙදි පිළද හැර ”⁴⁴

ඉදිරිපත් කළ හැකිය.

සාරාංශය

දේවධර්මයේ විමුක්තිදායක පැතිකඩ දෙස සැමගේ අවධානය යොමු කරනු ලැබූ දෙවන වතිකාන මන්ත්‍රණ සභාව, කතෝලික ඉතිහාසයේ වැදගත් සංධිස්ථානයකි. මන්ත්‍රණ සභාව මගින් දේවධර්මයේ විමුක්තිදායක පැතිකඩ ඉදිරිපත් කිරීමත් සමඟ ම පද්‍ය නිර්මාණකරුවන් ද තම නිර්මාණ සඳහා එය වස්තූ විෂය කර ගත්තේ ය. මර්සලින් ජයකොඩි පියතුමා ද සාම්ප්‍රදායික ශාස්ත්‍රීයවාදී ඉගැන්වීම්වලට සීමා නොවී දේවධර්මයේ විමුක්තිදායක පැතිකඩ සමාජගත කිරීමට පද්‍ය යොදා ගත්තේ ය. අලගියවන්න මුකවැටිගේ සහ ජයකොඩි පියතුමාගේ නිර්මාණකරණයේ යම් සමානකමක් දැකිය හැකිය. එනම් මෙරට කාව්‍ය සම්ප්‍රදායෙන් ආභාසය ලබමින් කිතුනු සංකල්ප සමාජය තුළට ගෙන යාමය. එහෙත් මුකවැටි කිතුනු සංකල්ප වර්ණනාවට පමණක් සීමා කළඅතර ජයකොඩි පියතුමා විමුක්තිදායක පණිවිඩයක් දීමට උත්සහ කළේය. ඩෙරික් සිරිනිමල්, මංජුල වෙඩිවර්ධන, මහින්ද නාමල් වැනි කවීන් තවත් පියවර කිහිපයක් ඉදිරියට තබමින් කතෝලික කාව්‍යකරණයෙහි නිරත වූහ. ඔවුන්ගේ නිර්මාණ තුළ දේවධර්මික වෙනසක් දැකිය හැකිය. ඔවුන්ගේ නිර්මාණ තුළින් විමුක්ති දේවධර්මයේ (සංදර්භීය දේවධර්මය) අභාසය විමසිය හැකිය. සන්දර්භීය දේවධර්මයේ දී එහි විමුක්තිදායක දැක්මේ සන්දර්භයට අනුව නොකිතුනු ආගම් සමඟ වන සංවාදය හා දිළිඳු පීඩිත ජනතාවගේ සභාවක් ලෙස අනන්‍ය වීම වැදගත් වේ. එහි දී සමාජ-ආර්ථික සාධාරණත්වය සහ ආගමික හා සංස්කෘතික සංවාදය මගින් වඩා පූර්ණ විමුක්තියක් සෙවිය හැකිය. මෙම නිර්මාණකරුවන් සුභාරංචියේ විමුක්තිදායක හරය මතු කරමින් සන්දර්භයට අනුව නොකිතුනු ආගම්, දරිද්‍රයන් හා සංස්කෘතිය සමඟ සංවාදයේ යෙදීමට උත්සහ කර ඇත.

⁴³ඩෙරික් සිරිනිමල්, උඩ ඉන්න දෙවියෝ උඩ බලාවිද (කොළඹ: ගොඩගේ, 2012), 34 - 35.

⁴⁴ඩෙරික් සිරිනිමල්, නැති වූ බැටළුවා නැතිම විය, (කොළඹ: ගොඩගේ, 20.

මූලික පද: කතෝලික සිංහල කාව්‍යයන්, පශ්චාත් වනිකාන කාව්‍ය, දේවධාර්මික අන්තර්ගතය, අලගියවන්ත මුකවැටි, ජාතෝමේ ගොන්සාල්වෙස්, මර්සලින් ජයකොඩි.

ආශ්‍රේය ග්‍රන්ථ නාමාවලිය.

1. ග්‍රන්ථ

1.1. ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රය

1.1.1 (සිංහල)

ආර්යරත්න, සුනිල්.(1993). "වේද කාව්‍යය." ජාතෝමේ ගොන්සාල්වෙස් නෝරා ගන් කානි (සංස්.) (49-149).කොළඹ: සමාජ සංස්කෘතික ඒකාබද්ධතා අමාත්‍යාංශය.

කබිරාල්, එල්. ඩී. (1994). ජේසු සිරිත. ජාඇල: දහම් සරණ ආයතනය.

ක්‍රිස්ටෝපර්, නිල් ලකී.(1991).සොහොන් කොන ඉති බිදියි.ජාඇල:කතෘ ප්‍රකාශන.

ගුණවර්ධන, ඩී.ඩී.එස්. (2003). සියබස්ලකර දීපනි (සංස්.). කොළඹ: සමයවර්ධන.

ජයකොඩි, මර්සලින්.(1990).ජවනිකා. වැල්ලම්පිටිය: දිවැස ප්‍රකාශන.

නාමල්, මහින්ද.(1989).අපේ කාලයේ යාග හී. කොළඹ: සංවාදශීලී ජනතා එකමුතුව.

නෙත්සිංහ, මර්සි. ඩී. (1996).කඳුළියන්ගේ කලාපය. කොළඹ: ක්‍රිස්තියානි කම්කරු ව්‍යාපාරය.

පරණවිතාන, රෝහිණි. (2006).කුස්නන්තිනු හටන (සංස්.). කොළඹ: ගොඩගේ.

පෙරේරා,එස්.ඒ., ප්‍රනාන්දු, එම්.ඊ. (1932).කුස්නන්තිනු හටන.(සංස්). කොළඹ: කතෝලික මුද්‍රණාලය.

මුනිදාස, කුමාරතුංග.(2016). සුභාෂිතය.(සංස්). කොළඹ: ගුනසේන ප්‍රකාශන.

මහගමසේකර. (2014). පුබුද්ධ.පන්තිපිටිය: ස්ටැම්පර්ඩ් ලේක්.

වෙඩ්වර්ධන, මංජුල. (2010).මාතෘකාවක් නැති මාතෘභූමිය හෙවත් දෙමළ කවි. කොළඹ: සූරිය ප්‍රකාශන.

වෙල්ගම්පල, ඊටා. (1994).ක්‍රිස්තු කාව්‍යය.කොළඹ: කතෝලික ප්‍රකාශන කේන්ද්‍රය.

සිරිනිමල්, ඩෙරික්.(2012).උඩ ඉන්න දෙවියෝ උඩ බලාවිද. කොළඹ: ඇස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.

_____,(2014).නැති වූ බැටළුවා නැතිම විය. කොළඹ: ඇස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.

_____, (2017). නිරය දෙකඩ විය. කොළඹ: ඇස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.

1.1.2(ඉංග්‍රීසි)

Flannery, Austin. (General Editor), (1975). *Vatican council II :the conciliar and post conciliar Document, Diginitatist Humanae*, 2, Bombay: St. Paul publications.

Waterworth, J. (1848). *The Council of Trent : The canons and dercees of the sacred and eccumenical Council of Trent*. London : Dolman.

1.2.ද්විතීයික මූලාශ්‍රය

1.2.1 (සිංහල)

අකුරු ප්‍රකාශන සංස්කාරක මණ්ඩලය. (2009). *මර්සලින් ජයකොඩි පියතුමා. මීගමුව : අකුරු ප්‍රකාශන.*

ආර්යරත්න, සුනිල්.(2003). *ජාතෝමේ ගොන්සාල්වෙස් හේරා ගත් කෘති*. කොළඹ: ගොඩගේ.

පීටර්, ඩබ්ලිව්.එල්.ඒ. දොන්. (2000). *පළමු කිතුනු හෙල කිවිඳු*. කොළඹ: ගොඩගේ.

———. (2001). *ගොන්සාල්වෙස් පාඨාවලී*. කොළඹ: ගොඩගේ.

බාලසූරිය, තිස්ස. (2018). *විශ්වීය දේවධර්මය*. කොළඹ: සමාජය හා සාමයික කේන්ද්‍රය.

සෝමරත්න, ජී.පී.ඒ. (2007). *ශ්‍රී ලංකාවේ ක්‍රිස්තු ශාසන ඉතිහාසය*. කොළඹ: දේවධර්ම ශාස්ත්‍රාලය.

1.2.2(ඉංග්‍රීසි)

Perera, S.G. (2013). *Historical Sketches*. Colombo: Godage.

Pieris,Aloysius.(1988).*An Asian Theology of Liberation*. New York: Orbis books.

———,(1996). *Fire and water: Basic Issues in Asian Buddhism and Christianity*, New york: orbis .

———,(2000).*The Christhood of Jesus and the Discipleship of Mary: An Asian Perspective Volume 39 No. 3*. Colombo: CSR.

———,(2010). *Give Vatican II a Chance*. Kelaniya: Tulana.

2. ශාස්ත්‍රීය ලිපි

2.1 සඟරා හා පුවත්පත්හි ශාස්ත්‍රීය ලිපි

2.1.1(සිංහල)

දසනායක, ඇලෙක්ස්.(2005). "ආසියානු රදගුරු සමුළුවේ සුල මූල." *දම්මිණ වෙළුම 25 නවන කලාපය (1-7)*.අම්පිටිය: ජාතික දෙවිසත්හල.

පිරිස්, ඇලෝයිසියස්. (2014 දෙසැ.). "ආසියානු විමුක්ති දේව ධර්මය: එහි උපත, හරය සහ ව්‍යාප්තිය". ක්‍රිස්තියානි වෙළුම් 2, අංක 2 (175-201). කැලණිය: කැලණිය විශ්ව විද්‍යාලය.

රොහාන්, විජිත්. (2015). "සාධාරණය සඟරාවේ 25 වසරක ගමන් මග", සාධාරණය කාණ්ඩය 50 කලාපය 3 (40 -43). කොළඹ:සාමාජීය හා සාමයික කේන්ද්‍රය.

විරාජී, අසංග. (2014)."මරියතුමිය සම්බන්ධ වේද සත්‍යතා", දහම් දියඹ 23 කලාපය ජුනි වෙළුම (75 - 88). කොළඹ: ජූසේවාස් දේවධර්ම නිකේතනය.

2.1.2 (ඉංග්‍රීසි)

Pieris, Aloysius. (2017)."Vatican II a program of Renovation, Trent, a response to the Reformation: Two Different Approaches to Church, Liturgy and Priesthood". *The Missionary Oblate No.51.*(12 - 23). Colombo: Province of the Oblates.

3. විද්‍යුත් මූලාශ්‍රය

Arrupe , pedro. (1979)."our Mission Today :The service of faith and the promotion of justice". available from [www.sjweb.info/documents/sjs/docs/D4% 20 eng.pdf](http://www.sjweb.info/documents/sjs/docs/D4%20eng.pdf)), theology,2013).

4. සම්මුඛ සාකච්ඡා

පිරිස් ,ඇලෝයිසියස්. (2017.03.23), ගෝනවිල: තුලන.

The effects of task based techniques on the development of oral competency in low proficient learners

Malathy Bakeerathan

English Language Teaching Centre, University of Jaffna, Jaffna.

*malabakee@yahoo.com

1.1 Introduction

The main aim of teaching at any level of education is to bring a fundamental change in the learner (Tebabal & Kahssay, 2011). Teachers should apply appropriate teaching methods in order to achieve the specific objectives and facilitate the process of knowledge transmission. Lochana & Deb (2006) state that most teachers of English as a Second Language (ESL) teach language by lecturing and focusing on grammatical rules instead of language use. Teachers often provide inadequate opportunities for learners to practice English. Since most teachers use teacher centered methods to teach ESL, the learners are unable to develop their oral fluency. Accuracy and fluency are the two major factors in speaking competence. Accuracy indicates “the extent to which the language produced conforms to target language norms” (Yuan & Ellis, 2003). It means the correct use of pronunciation, vocabulary and grammar. Speaking fluency refers to the ability to produce the spoken language “without undue pausing or hesitation” (Skehan, 1996). Hesitations and pauses of the speakers show that the learners lack in their speaking fluency. Task-Based Language Teaching (TBLT), which is an alternative method to traditional language teaching methods, aims at functional communicative language use. (Brumfit, 1984; Ellis, 2003; Willis, 1996). It is considered to be an effective approach that makes the learners choose and use the target language forms freely and meaningfully. A number of studies were conducted to show the effectiveness of Task Based Language Teaching in developing English Language among ESL learners. However, only a limited number of studies were based on developing speaking skill.

1.2 Research Problem

The University of Jaffna has long been committed in assurance that its students acquire good grades in ESL exams. However, both the undergraduate students and graduates of University of Jaffna do not feel comfortable to communicate in English. It has been observed that the graduates who are in the managerial positions too struggle to communicate in English.

1.3 Research Objective

The primary objective of the research was to investigate whether there is any significant development of oral competence of the tertiary level ESL learners through the application of task based techniques in ESL speaking lessons. The study also focused on the sub skills of speaking that can be improved through TBLT.

1.4 Research Question

The study tried to answer the following research questions;

- **Can the task based language teaching techniques help to make a significant improvement in the oral competency among the ESL students of the Faculty of Management Studies and Commerce?**
- **If so, what are the various aspects of speaking skill can be improved through the application of TBLT techniques?**

1.5 Significance of the Study

The results of this study will provide useful suggestions on the effectiveness of task based language teaching method on developing the speaking fluency of ESL learners.

2. Review of Related Literature

2.1 Significance of task based language teaching

Task based language teaching develops directly from the communicative language teaching method (Leaver and Willis (2004)). Theoretical and empirical researchers, currently pay much attention on task based techniques for their study. Task-Based Language Teaching (TBLT) is an educational framework for the theory and practice of teaching second or foreign languages which adopts meaning-based, communicative tasks as the central unit for defining language learning needs, determining curriculum goals, designing activity in the language classroom, and assessing language competencies. Task-based Language Teaching focuses mainly on developing the fluency of the target language and the confidence of the ESL learners.

Richards and Rodgers, 2001; Ellis, 2003 claim that the major aim of the tasks is to encourage learners to use authentic language in order to achieve a clearly defined outcome. Moreover, tasks motivate the learners to improve their creativity (Richards and Rodgers, 2001; Ellis, 2003). When a task is given to the learners, a situation is created for them to negotiate meaning while creating language useful in completing the tasks (Ellis, 2003; Richards& Rodgers, 2001; Willis, 1996).

2.2 Tasks in Task Based Language Teaching

The term ‘task’ has become a significant concept in language teaching. Number of researchers attempted to study the role played by tasks in English Language Teaching. Nunan (1991), Nobuyoshi & Ellis (1993), Long & Crooks (1992), Thornbury (1997) Willis 1996 are some of the prominent scholars whose studies were based on “tasks”. According to Nunan, D. task ‘has evolved as an important component within curriculum planning, implementation, and evaluation’ (Nunan 1991).

Nunan (2001) distinguishes between tasks, exercises, and activities as follows:

- a. A task is a communicative act that does not usually have a restrictive focus on a single grammatical form or a linguistic outcome.
- b. An exercise is a communicative act usually has a restrictive focus on a single element, and has a linguistic outcome.
- c. An activity is a communicative act that has a restrictive focus on one or two language items, and it also has a linguistic outcome.

In this sense, it is concluded that activities have something in common with tasks and have something in common with exercises (Nunan, 2001).

According to Skehan (1996), tasks are ‘activities which have meaning as their primary focus. Success in the task is evaluated in terms of achievement of an outcome, and tasks generally bear some resemblance to real life language use’ (Skehan 1996). Willis (1996) argues that tasks are always activities where the target language is used by the learners for a communicative purpose (goal) in order to achieve an outcome Willis, J. also suggests that a task is ‘a goal oriented activity in which learners use language to achieve a real outcome’ (Willis 1996).

Klippel (2002) claims that the tasks in TBL provide message - oriented communication – ‘rare and precious moments in foreign language teaching when the target language is actually used as a means of communication’ Message-oriented communication is different from language-oriented communication because it focuses on the meaning rather than the form.

Bygate et al (2001) also asserts that a task is an activity which requires learners to use language, with emphasis on meaning, to attain an objective, and which is chosen so that it is most likely to provide information for learners which will help them evaluate their own learning. Candlin (2001)

perceives that tasks themselves are conceived as being potentially of differential levels of demand on learners, in terms of cognitive load, language difficulty, and conceptual content, and can require variable completion times and be undertaken in a variety of contexts and conditions.

Ellis (2003) declares that a task is a work plan that requires learners to process language pragmatically in order to achieve an outcome that can be evaluated in terms of content rather than language. Consequently, tasks focus on both meaning and form and encourage students to view EFL learning as a purposive experience (Bygate et al., 2001; Skehan, 1996a; Willis, 1996). Tasks need to be adjustable with much flexibility to adapt to learners language proficiency, and authentic tasks can be used to achieve learning goals facilitating EFL instruction (Breen, 1989; Skehan, 1996).

It is the responsibility of the teachers to determine to what extent they can adopt TBLT relying on their professional decisions (Hui, 2004). The application of TBLT is really a consequence of a better sense of the nature and procedures of EFL learning

2.3 Theoretical Background of the study

Teaching a language is strengthened by an understanding of the theoretical framework that underpins it. Alexander (2013) claims that pedagogy is the act of teaching together with its attendant discourse of educational theories, values, evidence and justifications. It is what one needs to know, and the skills one needs to command in order to make and justify the many different kinds of decisions of which teaching is constituted. Among the number of theories which support Task-Based Language Teaching (TBLT), Long's interactive hypothesis, Vygotsky's socio cultural theory, Krashan's input hypothesis and Swain's output hypothesis

2.3.1 Long's interactive hypothesis

According to this theory, interaction facilitates learning a new language as the learners can get the modified input which is created through interaction by the interlocutors. Further, a second language can be acquired by the learners through in-classroom interaction (Ellis 1999; Ellis 1998; Ellis 1995; Long 2006; Ellis 1997). Throughout the process of interaction, the second language learners are able to create the input in order to understand new information clearly (Mackey 1999; Ellis 1999). In addition to that, they have more opportunities to receive additional input and produce new output out of it. During that process of interaction, interlocutors negotiate the meaning of the new input and facilitate the learning process (Ellis 1999; Ellis 1998; Ellis 1995; Long 2006; Ellis 1997; Long 1983; Gass 1997).

2.3.2 Vygotsky's socio cultural theory

Vygotsky's socio cultural theory (1978, 1986, 1987) refers to the human learning processes in general, which includes language learning. . He states that human learning describes learning as a social process and the origination of human intelligence in society or culture. Gradually, researchers like, Lantolf, Donato, Pavlenko, Swain and Lapkin and others (see Lantolf, 2000b), extended Vygotsky's theory to second language acquisition, and focused mainly on how second language acquisition can be explained through the sociocultural perspective. They explained how second language learners acquire language when they collaborate and interact with other speakers. Therefore, the syllabus for second language learning needs to concentrate not on the product of development but on the very process by which higher forms are established.

2.3.2 Krashan's input hypothesis

According to Stephan Krashan's input hypothesis, learners improve and progress along the 'natural order' when they receive second language 'input' that is one step beyond his/her current stage of linguistic competence. For example, if a learner is at a stage 'i', then acquisition takes place when he/she is exposed to 'Comprehensible Input' that belongs to level 'i + 1'. Krashan suggests that the syllabi should aim at negotiation of meaning as well as modification of input.

2.3.3 Swain's output hypothesis

Swain (1985, 1995) initiated 'Output Hypothesis', after conducting a careful study on language acquisition of French immersion students, She 'contended that the kind of output which results from interactive language tasks provides learners with opportunities for contextualized, meaningful language use' (Courtney, 2001). According to Swain, language acquisition is promoted when learners are pushed to produce language. The output produced as a result of learners being pushed is called pushed output. This hypothesis claims that learners acquire language not only by understanding input but also by being pushed to produce language concisely and accurately

3. Research Method

3.1. Research Setting

The method that is used in this research was a 'Classroom Action Research' (CAR). It was conducted in University of Jaffna which is located in the northern part of Sri Lanka.

3.2. Research Variables and Indicators

This research used two variables, they were:

1. Independent Variable

The independent variable is the use of Task-based Approach which was used by the teacher at the classroom during teaching and learning process to improve the students' speaking fluency.

2. Dependent Variable

The dependent variable is the fluency in speaking skill with the indicators of confident and continuous delivery of meaningful utterances.

3.3. Research Instruments

Oral tests were conducted before and after the implementation of task based language teaching.

3.4. Subjects of the study

The subjects of the study were chosen on the basis of the speaking test conducted in the First Year Examination in Business Administration 2011 First Semester. Forty students, who were found to be less fluent in speaking ESL, were considered for the study and were divided into two groups- experimental group and control group.

3.5 Design of the study

The subjects were divided into two groups – experimental and control group - and were pre tested. The experimental group was taught applying the principles and procedures of the task based language teaching by the researcher in language classrooms, and the control group was taught through the conventional way of teaching by another cooperative ESL teacher. The duration of the course for both the experimental and controlled groups was one semester -forty hours. In addition to the formal learning, the students were also allowed to utilize the time to have discussions and informal meetings within this time duration. After the intervention programme, an oral examination was conducted for both the groups.

The purpose of conducting speaking test in this particular study was to evaluate the participants' speaking skills before and after the implementation of the Task Based Language Teaching program. The participants were pre and post-tested orally, and their performances were recorded in order to identify the effect of the program on the participants' speaking skills. The evaluation was done by a panel of lecturers who are attached to the same institution. The researcher along with the panel members formulated the criteria for the evaluation of speech. The scheme of evaluation was prepared giving proper specification and marks allocation.

The test dealt with two parts. The first part of the test was based on the learners' personal information like,

- a. The family background of the learners.
- b. Their school education.
- c. Their university life.
- d. Their leisure time activities.
- e. Their strengths and weaknesses.
- f. Their ambitions

The second part of the test, consisting of guided and open ended questions, was based on general themes and current issues. Given below are some of the questions asked by the panel.

- a. Can you tell us about the need of advertising?
- b. Why do you think that the time management is necessary for a person?
- c. Do you think that the women should go for work? Why?

The data collected from the tests were analyzed using paired sample t – test and the difference between the means of total score of pre and post test were evaluated.

3.6 Assumptions and validation of assumption

The paired sample measure t-test works by examining the distribution of scores produced, when the difference between every pair of raw score is calculated. The main assumption of the paired sample t- test is that the population of scores from which the sample of difference of scores has been drawn is normally distributed. However, the paired sample t-test is a robust technique and it can be used with difference of scores drawn from populations, which deviates markedly from normal distribution. Based on the researches made by David, Timothy, Mark, Vishwanathan (2007), the researcher made analysis.

3.7 The analysis of data

The below hypotheses were formulated in order to verify the results.

- **H₀: There is no difference between the pre - test marks of experimental group and the post - test marks of experimental group.**
- **H₁: There is a difference between the pre - test marks of experimental group and the post - test marks of experimental group.**

The researcher calculated the means, the standard deviations of the adjusted means and the standard error of the students' scores on the pre and post-test according to the statistical procedure. The results are presented in the below table:

Table No: 01: Paired Samples Statistics (experimental group)

Paired Samples Test									
		Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
		Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
					Lower	Upper			
Pair 1	Total score pre – test experimental group – total score post-test	-29.000	8.013	1.792	-32.750	-25.250	-16.185	19	.000

The above table reveals that there was a difference in mean, standard deviation and standard error. The differences in mean, standard deviation and standard error of the pair1 are -29.000, 8.013 and 1.792 respectively. The significant p value was less than 0.05 ($0.00 < 0.05$). Therefore the above hypothesis (**H1**) **There is a significant difference between the pre-test marks of experimental group and the post- test marks of experimental group** -can be accepted whereas the null hypothesis can be rejected. In short, it is clear that the intervention programme caused a positive change among the students.

Table No: 02 - Paired Samples Test (experimental group)

		Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	Pre experimental confidence	10.60	20	1.142	.255
	Post experimental confidence	7.20	20	.894	.200
Pair 2	Pre experimental content	10.60	20	1.142	.255
	Post experimental content	18.55	20	2.212	.495
Pair 3	Pre experimental fluency	8.30	20	1.081	.242
	Post experimental fluency	16.20	20	2.167	.484
Pair 4	Pre experimental accuracy	8.95	20	1.905	.426
	Post experimental accuracy	16.55	20	2.585	.578
Pair 5	Pre experimental pronunciation	8.80	20	1.881	.421
	Post experimental pronunciation	11.45	20	1.146	.256

Their performance in both of the tests implicated that their confidence level to face the oral test was decreased. The difference of the mean between pre and post- test was 3.4 (10.60-7.20). It was not clear as to identify the reason for the above effect, as the means of all the other four aspects were in an increase. However, it can be assumed that the participants may have taken the post tests more serious than the pre- test and their tension may have caused for the decrease in their confidence level.

The participants showed a significant development of the aspect of content and the usage of lexicons. They were able to use wider range of vocabulary and the message conveyed by their utterances was more meaningful than the pre- test. The mean derived from the scores of this particular aspect showed a sharp increase from the pre- test to post test. The difference of the range was 7.95 (18.55 -10.60). The intervention programme as well as the medium of instruction of their main subjects may have contributed for the development of the increase. However, it could be affirmed that the major contribution for the development was due to the TBLT adoption during the intervention programme, because the control group showed only a slight difference in content between the means of pre and post - tests. The difference was only 3.05 (13.65 -10.60).

During the pre- test most of the students were found to be less fluent in their speech. They were found either to be reluctant to respond to the questions asked by the examiners or dumbfounded. Yet, there was evidence that they had improved vastly after the intervention. The control group showed the increase in fluency as 4.10 (12.40 – 8.30), whereas the experimental group showed the difference as 7.90 (16.30 - 8.30).

Participants were found to be weak in their accuracy at the beginning. Most of them made erroneous utterances due to incorrect agreement between subject and verb, word order and the word forms. The mistakes were mostly related to the agreement of subject and verb.

However, they showed a great improvement after the intervention programme. During the intervention programme, the students were mostly allowed to be in pairs or groups. Therefore students were able to work together and correct their errors. Since the teacher motivated the students to try correcting the errors, most of the time error corrections were made by the peers. Teacher gave ample opportunities for the students to come out with the correct structure.

The post test showed a great variation of marks in the accuracy from the pre- test. The difference in the mean of accuracy for the experimental group showed 9.60 (16.55 – 8.95), while the control group showed the difference as 3.45 (12.45 – 9.00). Through the above findings it can be

confirmed that the Task Based Language Teaching facilitated in the improvement of the speaking skill.

The pronunciation of the participants was also found to be developed from the pre - test to post test. The initial consonant sounds such as /b/, /f/, /ð/, /θ/, /ʃ/ and /w/ were some of the sounds which the participants found difficult to pronounce. Apart from that, stress of words and intonation too were not acceptable in certain utterances of the candidates.

The experimental group depicted the difference in pronunciation between the pre and post- test as 2.65 (11.45 – 8.80), but the control group showed the difference as 1.00 (9.85 – 8.80). This too indicates that the TBLT helped in improving the pronunciation of the speaking skill.

4. Findings of the Study

There is evidence that the learners have developed their speaking fluency in a great deal through the application of task based language teaching in ESL classrooms. The below diagram clearly portrays that there is a significant difference between the scores gained in pre test and post test.

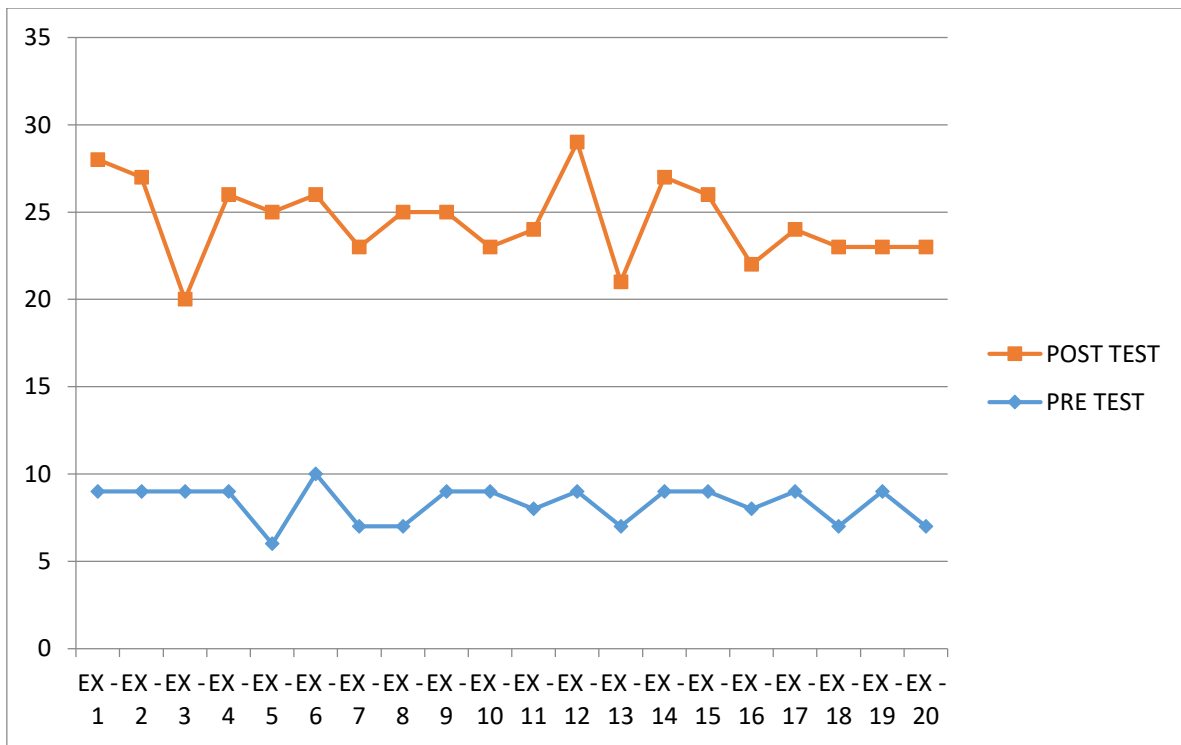

Figure No: 1 – The difference between the scores of fluency from pre test and post test

5. Limitations of the Study

The limitations of this study resulted mainly from the selection of the participants. The selection of the groups was the major limitation for this study. The students who scored very low marks were purposely chosen and the number of the subjects was forty altogether. As the study was an experimental one and evaluated the proficiency level of the weaker students, the study failed to check the development of the higher level students.

6. Directions for Future Research

This study would contribute to the literature on TBLT in ESL speaking along with the other researchers like, Murad (2009) Ismaili (2013) and Thanghun (2012). Ismaili conducted a descriptive study on the above subject and the other two researchers conducted experiments with ESL learners for a stipulated time frame. Murad in his study ‘The effect of Task-Based Language Teaching on developing speaking skills among the Palestinian Secondary EFL students in Israel and their attitudes towards English’, experimented ninety one students from two village schools whereas Thanghun did a survey with thirty students of Piboonprachasan school for his research ‘Using of task based learning to develop English speaking ability’. Both the researches showed that the TBLT played a significant role in developing speaking skill.

However, the future research on TBLT in this context should be conducted considering the limitations of this particular study. Therefore, the future studies can include a bigger sampling of the subjects including all levels of students from various other universities of the country. The tasks should be designed according to the level and size of the learners. The researcher also suggests that the corrective feedback of the learners should be included in the study.

7. Conclusion

The study shows that there was a significant difference between the pre and post- tests. Therefore, the main objective of the study was achieved and the results showed that the task based language teaching techniques had a positive effect on improving oral competency of the tertiary level ESL learners. The study also proved that the sub components like content, accuracy, fluency and pronunciation too developed among the learners with the adoption of TBLT techniques.

On the basis of recent research findings, EFL teachers and ESL practitioners are recommended to use TBLT procedures in their teaching, as it helps to develop the skills of English Language. Since TBLT plays an important role in developing the knowledge of English Language, classroom the Assistant Directors of Education, the in service advisors of English Language Teaching, educators and English Language practitioners are advised to conduct seminars, pre service and in – service training programmes for the teachers in the use of TBLT procedures and principles. Curriculum designers are also recommended to include TBLT in the English textbooks. Well-designed activities and tasks should be included in the teachers’ and students’ books. Researchers are also advised to conduct additional studies to examine the effect of TBLT on developing the speaking skill as well as other skills of language.

References

- Alexander, R. (2013). *Essays on pedagogy*. Hoboken, NJ: Taylor and Francis .
- Breen, M. (1989). ‘The evaluation cycle for language learning’ in R. K. Johnson (ed.). *The Second Language Curriculum*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Brumfit, C. (1984). *Communicative Methodology in Language Teaching*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Candlin, C.N. (2001). Afterword: Taking the curriculum to task. In M. Bygate, P. Skehan, & M. Swain (Eds.), *Researching pedagogic tasks: Second language learning, teaching, and testing*. Harlow, UK: Pearson Education
- Ellis, Rod (1994). *The study of second language acquisition*. Oxford: Oxford University Press
- Ellis, R. (1997). The empirical evaluation of language teaching materials. *ELT Journal* 51: 36-42.
- Ellis, R (1998). Emergentism, connectionism and language learning. *Language Learning*
- Ellis, R. (2003). *Task-based language learning and teaching*. Oxford: Oxford University Press.
- Klippel, F. (2002). *Keep talking*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Krashen, S. (1982). *Principles and Practice in Second Language Acquisition*. Oxford: Pergamon.
- Krashen, S. D. and Terrell, T. D. (1983). *The natural approach: language acquisition in the classroom*. Oxford: Pergamon Press.

- Lantolf, J. P. (Ed.). (2000b). *Sociocultural theory and second language learning*. Oxford: Oxford University Press
- Leaver, L. & Willis, J. (2004). *Task-based instruction in foreign language education*. Washington, D.C.: Georgetown University Press.
- Lochana, M. and Deb, G. (2006). Task based teaching: learning English without tears. *Asian EFL Journal*, 8(3),
- Long, M & Crookes. G. (1992). Three approaches to task – based syllabus design. *TESOL Quarterly*.
- Nunan, D. (1991). Communicative task and language curriculum, *TESOL Quarterly*, 25,
- Nunan, D. (2001). *Second language teaching and learning*. Boston: Heinle and Heinle Publishers.
- Richards, J. and Rodgers, T. (2001). *Approaches and Methods in Language Teaching*. (2nd ed.). Cambridge. Cambridge University Press.
- Skehan, P. (1996). Second language acquisition research and task-based instruction. In Willis, J. and D. Willis (Eds). *Challenges and Change in Language Teaching*. Oxford: Oxford University Press.
- Skehan, P. and Foster, P. (1977). Task type and task processing conditions as influences on foreign language performance. *Language Teaching Research*.
- Tebabal, A. & Kahssay, G. (2011), “The effects of student-centered approach in improving students’ graphical interpretation skills and conceptual understanding of kinematical motion,” *Lat. Am. J. Phy. Edu.*
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: the development of higher psychological processes*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Vygotsky, L. S. (1986). *Thought and Language*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Vygotsky, L. S. (1987). *The collected works of L. S. Vygotsky: Problems of general psychology*. (R. Rieber & A. Carton, Eds.). New York: Plenum Press.
- Vygotsky, L. S. (1997). *The collected works of L.S. Vygotsky: volume 3: Problems of the theory and history of psychology*. (R. W. Rieber & J. Wollock, Eds.) (1st ed.). New York: Plenum Press.
- Willis, J. (1996). *A framework for task-based learning*. Harlow: Longman Pearson Education.

- Willis, J. (2004). Perspectives on task-based instruction: Understanding our practices, acknowledging different practitioners. In B. L. Leaver & J Willis (Eds.), *Task-based instruction in foreign language education: Practices and Programs* Washington, D.C.: Georgetown University Press.

ගබ්සාව පිළිබඳ බෞද්ධ ඉගැන්වීම් හා වෛද්‍ය විද්‍යාත්මක මූලධර්ම අතර තුලනාත්මක අධ්‍යයනයක්

කළුගඟකොළේ සුමනසාර හිමි .

ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය.

*sumanasarak@gmail.com

ප්‍රවේශය

ගබ්සාව (*Abortion*) අද වන විට ලොව පුරා බොහෝ දෙනාගේ අවධානයට පාත්‍ර වූ මාතෘකාවක් බවට පත්ව තිබේ. එයට හේතුව වන්නේ, වර්තමානය වන විට එය සමාජ ප්‍රශ්නයක් දක්වා වර්ධනය වී තිබීම යි. අනපේක්ෂිත ගැබ් ගැනීම් වළක්වනු පිණිස ගනු ලබන ක්‍රියා මාර්ගයක් වශයෙන් ගබ්සාව සමාජගතව ඇත. මෙය ඉතා භයානක තත්ත්වයක් වන්නේ එහි පවත්නා අතුරු ප්‍රතිඵල සම්බන්ධයෙන් සලකා බැලීමේදී ය. බහුතරයක් දෙනාගේ සාකච්ඡාවට ලක්වන මෙම ගැටලුව කෙරෙහි අවධානය යොමු කිරීම කාලීන අවශ්‍යතාවක්ව පවතී. ගබ්සාව ඇතැමෙකු අනුමත කරන අතර ඇතැමෙක් එය ප්‍රතික්ෂේප කරති. කෙසේ නමුදු, මෙම ලිපියෙහි අභිලාසය වන්නේ ගබ්සාව පිළිබඳ බෞද්ධ ඉගැන්වීම් කවරේ ද? ගබ්සාව සම්බන්ධයෙන් බුදුසමය කෙබඳු ආකල්පයක් දරන්නේ ද? වෛද්‍ය විද්‍යාත්මක මූලධර්ම සමඟ ඒවායෙහි ඇති සබඳතාව කෙබඳු ද? යන්න සාකච්ඡාවට බඳුන් කිරීම යි.

මුඛ්‍ය පද (ගබ්සාව, බුදුදහම, වෛද්‍ය විද්‍යාව, කලලය, අපරාධ

ගබ්සාව පිළිබඳ අර්ථ විවරණය

සංස්කෘත භාෂාවෙන් ගභීක්ෂ ලෙසත්, පාලි භාෂාවෙන් ගඛ්භපාතන ලෙසත්, සිංහලයට අනුව ගබ්සාකරණය ලෙසත්, හැඳින්වෙන දරු ගැබ් නැති කිරීමේ ක්‍රියාදාමය සඳහා ඉංග්‍රීසි භාෂාවේ යොදා ඇත්තේ *Abortion* යන පදය යි. *Abortion* යන පදය විස්තර කිරීම සඳහා ඔක්ස්ෆර්ඩ් ශබ්දකෝෂයේ අර්ථ දෙකක් ලබා දී ඇත.

- 01. The deliberate ending of a PREGNANCY at an early stage.
- 02. A medical operation to end a PREGNANCY at an early stage (Wenmeier, 2004: 03).

ඒ අනුව ගබ්සාව යනු දරු ගැබ්කේ හට ගැනීමට පෙර එය ඉවත් කිරීම හෝ දරු ගැබ්ක වර්ධනය නතර කිරීම සඳහා කරනු ලබන ශල්‍ය කර්මය යි. කෙසේ නමුදු, මෙමඟින් වර්ධනය වීමට හෝ බිහිවීමට පෙර දරු ගැබ්කේ ජීව ගුණය විනාශ කිරීම හෝ නතර කිරීම අපේක්ෂා කෙරෙන බව පැහැදිලි කරුණකි. ගබ්සාව ලෙස සාමාන්‍යයෙන් අර්ථ දැක්වෙන්නේ කලලයක් නොමේරූ අවදියේ ම ගර්භාෂයෙන් ස්වාභාවිකව ම ඉවත්වීම හෝ ඉවත් කිරීම යි (අමරසේකර, 2007: 506). මෙම නිර්වචනයට අනුව පැහැදිලි වන කරුණු දෙකකි. එනම්,

- 01. කලලය නොමේරූ අවදියේ ස්වාභාවිකව ම ඉවත් වීම.
- 02. කලලය නොමේරූ අවදියේ බාහිර බලපෑම් මඟින් ඉවත් කිරීම

යන අවස්ථා දෙක ම ගබ්සාවක් වශයෙන් සැලකෙන බව යි.

මෙහිදී අපගේ අවධානය යොමු වන්නේ දෙවන කාරණය වූ කලලය නොමේරූ අවදියේ ම බාහිර බලපෑම් මගින් ඉවත් කිරීම යන ප්‍රස්තුතය සම්බන්ධයෙනි. මේ සම්බන්ධයෙන් කරුණු ඉදිරිපත් කිරීමට මත්තෙන් කලලය යනු කුමක් ද? යන්න හඳුනා ගැනීම වැදගත් වේ. කාන්තාවක් ගැබ්ගෙන සති අටක් ගත වන තෙක් කුස තුළ වැඩෙන දරුවා හැදින්වෙන්නේ කලලය (*Embryo*) යනුවෙනි. සති නවයේ සිට උපත තෙක් එය භ්‍රූණය (*Foetus*) ලෙස හැඳින්වේ (විජයන්ති, 2004: 89).

කාන්තාවක් ගැබ්ගෙන සති අටක් යන තෙක් එය කලලය නමින් හඳුන්වන බව ඉහත දක්වන ලදී. එසේ හටගන්නා කලලය ස්වාභාවිකව ඉවත්වීම හෝ ඉවත් කිරීම ගබ්සාව යනුවෙන් හඳුන්වනු ලබයි. එබඳු තත්වයක් තුළ සති අටකට පසුව එවැනි ආකාරයේ ගබ්සාවක් සිදු කිරීම කෙතරම් සාධාරණද? යන්න විමසිය යුත්තකි. එහෙත්, භ්‍රූණ තත්වයේ පවතින දරු ගැබ් ඉවත් කිරීම හෝ ඉවත්වීම ද ගබ්සාව යන්නෙන් හැඳින්විය හැකි බව සිතීම යුක්ති සහගත ය.

තවත් ආකාරයකින් බලන කල ගබ්සාව සමාජ ප්‍රශ්නයක් වශයෙන් ද විග්‍රහ කිරීමට හැකියාව ඇත. ඉෆ්‍ර් හා මයර්ස් යන සමාජ විද්‍යාඥයන් දෙදෙනාට අනුව සමාජ ප්‍රශ්නයක් යනු කිසියම් සමාජයක බහුතරයක් විසින් අකැමති යැයි පිළිගනු ලබන අසතුටුදායක තත්වයකි. එම අසතුටුදායක තත්වය පිළිබඳ ව කුමක් හෝ කළ යුතුයැයි සමාජයේ බහුතරයක් විසින් විශ්වාස කරන ගතික සිදුවීම් මාලාව සමාජ ප්‍රශ්න නම් වේ (විජයන්ති, 2004: 01-02). ගබ්සාව සම්බන්ධයෙන් කරුණු විමර්ශනය කිරීමේදී එය සෘජු ලෙස මෙන් ම වක්‍රාකාරයෙන් සමාජයේ බොහෝ දෙනා කෙරෙහි අනිසි ප්‍රතිවිපාක ගෙන දෙන ක්‍රියාවක් වන බව පැහැදිලි කරුණකි. ගබ්සාව මගින් ඇති වන අතුරු ප්‍රතිඵල මගින් පෞද්ගලික ව මෙන් ම, සාමාජීය වශයෙන් ද විශාල හානියක් සිදුවේ.

අනෙක් අතට, ගබ්සාව අපරාධයක් වශයෙන් ද අර්ථ දැක්විය හැකිය. උපත ලබන්නට සිටින ජීවියෙකුගේ ප්‍රාණය තොර කිරීම එමගින් සිදුවන හෙයින්. මෙබඳු තත්වයක් යටතේ ගබ්සාව කිසිසේත් ම සාධාරණීකරණය කිරීමට හැකියාවක් නොමැත. එහෙත්, එය බොහෝ දෙනාගේ විවාදයට තුඩු දුන් කාරණයක් ව පවතී. මේ තත්වය තුළ ඒ ඒ සමාජ සංස්කෘතීන්ට අනුව තත් කරුණ සම්බන්ධයෙන් සංවේදී වීම සාධාරණ ක්‍රමවේදයක් ව පවතී.

ගබ්සාව පාළි මූලාශ්‍රයාගත විවරණය

විනයපිටකයට අයත් පාරාජිකපාළියෙහි තදනුබද්ධ කථාපුවත් දහයක් (10) පමණ ඉදිරිපත් වේ. ප්‍රථම අවස්ථාවෙහි, සෑමියා මළ ස්ත්‍රියක් සොර සෑමියා වෙතින් ගර්භණී තත්වයට පත්ව කුලුපග භික්ෂු නමක් වෙත පැමිණෙයි. ඇය එම භික්ෂුවගෙන් ගැබ් හෙළීම පිළිබඳ දන්නේදැයි විමසයි. භික්ෂුව තමාට හැකි බව දන්වන අතර කාන්තාව විසින් එම භික්ෂුව ලවා ගැබ් හෙළීමක් සිදුකර ගනියි. එහිදී දරුවා මරණයට පත්වන අතර තමා පාරාජිකාවට පත්වීද? යන සැකය එකී භික්ෂුවට ඇතිවෙයි. මේ පිළිබඳ බුදුරදුන්ගේ නිර්දේශය වූයේ අදාළ භික්ෂුවට පාරාජික ඇවැතක් සිදුව ඇති බවයි (පාරාජිකපාළි, 2005: 184).

දෙවන අවස්ථාවෙහි, එක් පුරුෂයෙකුට වඳභාවය ඇති කාන්තාවක් හා නොවඳ කාන්තාවක් වශයෙන් භාර්යාවෝ දෙදෙනෙක් වෙති. ඔවුන් දෙදෙනා අතුරින් වඳ කාන්තාව විසින් සභායක භාර්යාව දරුවන් වැදූ කල්හි ඔවුනට සම්පත් හිමිවීම වැළැක්වීම පිණිස කුලපග හිඤ්ඤාවක් වෙතින් ගැබ් හෙළීමට ඖෂධයක් ලබාගනියි. ඇය විසින් එම ඖෂධය නොවඳ කාන්තාවට ලබාදීමෙන් ගැබ් හෙළීම කරන ලදී. එමගින් දරුවා මළ අතර මවට හානියක් නොවීය. හිඤ්ඤාවට මේ සම්බන්ධ සැකයක් ඇතිවන අතර බුදුන්වහන්සේ අනුදක්නා ලද්දේ එම හිඤ්ඤාව පාරාජිකත්වයට පත්වන බවයි (පාරාජිකපාළි, 2005: 184). තෙවන අවස්ථාව ද පෙර සිද්ධියට සමාන ය. එහෙත් මෙහිදී මව මරණයට පත් වූ අතර දරුවා මරණයට පත් නොවුණි. අදාළ හිඤ්ඤාවට පාරිජික ඇවැතක් සිදුව ඇති බව බුදුරදුන්ගේ නිර්දේශය විය (පාරාජිකපාළි, 2005: 184). සිව්වන අවස්ථාවේදී ද ඒ අයුරින් ම හිඤ්ඤාවකගෙන් උපදෙස් ගෙන ගබ්හපාතන (ගැබ්හෙළන) ප්‍රතිකාර කළ පසු ගැබෙහි හොත් දරුවා පමණක් නොව, මව ද මරණයට පත්විය. මෙහිදී ද බුදුරදුන්ගේ නිර්දේශය වූයේ අදාළ හිඤ්ඤාවට පාරිජික ඇවැතක් සිදුව ඇති බවයි (පාරාජිකපාළි, 2005: 186). පස්වන අවස්ථාවෙහිදී ද එපරිද්දෙන් ම ගැබ්හෙළීම සඳහා ඖෂධ නියම කරන ලද අතර එමගින් මවට හෝ දරුවාට හානියක් නොවුණි. අදාළ හිඤ්ඤාවට පාරාජික ඇවැතක් නොවූ අතර උල්ලච්චය ඇවැතක් සිදුව ඇති බව නිර්දේශිත ය (පාරාජිකපාළි, 2005: 184).

මෙම අවස්ථා පහේදී ම *ගබ්හපාතනං* යන පදය ඉදිරිපත් වේ. මෙම පදයට විස්තරාර්ථ සපයන සාරාංශිකවී ටීකාව “*ගබ්භා පනති එනෙනාති ගබ්හපාතනං; නාදිසං හෙසජ්ජං.*” (සාරාංශිකවී ටීකා, CSCD Rom, VRI 2.36) යනුවෙන් එය විවරණය කරයි. ඒ අනුව *ගබ්හපාතනං* යන පදයෙන් ‘එයින් ගැබ් හෙළන්නේය’ යන අර්ථයත් ‘එසේ ගැබ් හෙළීම සඳහා දෙනු ලබන ඖෂධය’ යන අර්ථයත් නියෝජනය වන බව පැහැදිලි වේ.

ගබ්හපාතනය සඳහා ප්‍රතිකාර කිරීමට අමතර ව දරුගැබක් නැති කිරීම සඳහා කරන ලද උපක්‍රම කිහිපයක් කථාප්‍රවාත්ති අනුසාරයෙන් පාරාජිකපාළියෙහි ඉදිරිපත්ව ඇත. එක් ගර්භිණී ස්ත්‍රියක් කුලපග හිඤ්ඤාවක් වෙත පැමිණ ගබ්හපාතනය සඳහා ක්‍රමයක් දන්නේදැයි විමසයි. ගැබ් තදින් මැඩීම තුළින් ගැබ් හෙළන ලෙස හිඤ්ඤාව ඇයට උපදෙස් ලබාදෙයි. කාන්තාව එම උපක්‍රමයෙන් ගැබ් හෙළයි. මෙම සිද්ධිය සම්බන්ධයෙන් බුදුරදුන්ගේ නිර්දේශය වූයේ අදාළ හිඤ්ඤාවට පාරාජික ඇවැතක් සිදුව ඇති බවයි (පාරාජිකපාළි, 2005: 186). එසේ ම, තවත් ගර්භිණී ස්ත්‍රියක් කුලපග හිඤ්ඤාවක් වෙත පැමිණ ගැබ් හෙළීම දන්නේදැයි විමසයි. ඒ සඳහා උදරය තැවීම සුදුසු බවට හිඤ්ඤාව විසින් උපදෙස් ලබාදෙන ලදී. මෙහිදී ද දරුගැබ් විනාශ වී ගොස් ඇති අතර හිඤ්ඤාව පාරාජික ඇවැතකට පත්වූ බව නිගමනය යි (පාරාජිකපාළි, 2005: 186).

එසේ ම, මීට තරමක් වෙනස් කතාපුවත් දෙකක් ද ඉදිරිපත්ව ඇත. ඉන් පළමුවැන්න නම් එක් වඳ ස්ත්‍රියක් කුලපග හිඤ්ඤාවක් වෙත ගොස් වන්දනාභාවය නැති කර ගැනීම සඳහා සුදුසු ප්‍රතිකාරයක් දන්නේදැයි විමසා සිටීමයි. ඒ සඳහා ලබාදුන් ඖෂධයෙන් ඇය මරණයට පත්වෙයි. උපදෙස් ලබාදුන් හිඤ්ඤාවට පාරාජික ඇවැතක් නො වූ අතර දුක්කටාපත්තියක් පමණක් සිදුවිය (පාරාජිකපාළි, 2005: 186). මෙහි විශේෂත්වය වන්නේ, ගබ්හපාතනය සඳහා නොව, ගර්භ ප්‍රතිෂ්ඨාපනය සඳහා ඖෂධ ලබා දී තිබීම යි. දෙවැන්න නම්

වැදූ ස්ත්‍රියක් (විජායිනී) නොවැදීම පිණිස කුලපත හිඤ්චකගෙන් ඖෂධ විමසීම යි. හිඤ්චගේ උපදෙස් පරිදි ඖෂධ ලබාගත් කාන්තාව මරණයට පත්වෙයි. අදාළ හිඤ්චට පාරාජික ඇවැතක් නො වූ අතර දුක්කටාපත්තියක් පමණක් ම සිදුව ඇති බව බුදුරදුන්ගේ නිර්දේශය යි (පාරාජිකපාළි, 2005: 186). මෙම අවස්ථාවේ ද විශේෂත්වයක් දක්නට ලැබේ. එනම්, මෙහිදී ඖෂධ ලබාගෙන ඇත්තේ ගබ්හපාතනය සඳහා නොව, වද තත්ත්වයට පත්වීම සඳහා වීමයි.

මෙම අවස්ථා සියල්ල පිළිබඳව විමසීමේදී පැහැදිලි වන්නේ ගබ්හපාතනය (ගැබ්හෙළීම), ගබ්හපතිට්ඨාපනය (ගැබ් පිහිටුවා ගැනීම), නවිජායෙය්‍ය (නොවැදීම පිණිස) යන කාරණයන් සඳහා ඖෂධ ලබාගැනීමේ හේතුවෙන් ඇතැම් විට දරුවා පමණක් නො ව, ඇතැම් අවස්ථාවක මව ද තවත් විටෙක මව්පුත් දෙදෙනාම ද ජීවිතක්‍ෂයට පත්ව ඇති බවයි.

විනය පිටකයේ පාරාජිකපාළියට අමතර ව එබඳු ආකාරයේ ගැබ් හෙළීමක් පිළිබඳ ව තොරතුරක් ධම්මපදට්ඨකථාවෙන් ද ඉදිරිපත් වේ. එනම්, එක් කෙළෙඹි පුත්‍රයෙක් කාන්තාවන් දෙදෙනෙක් විවාහ කර ගෙන ඇති අතර ඉන් වද ස්ත්‍රිය අනෙක් ස්ත්‍රිය කෙරෙහි වෛරයෙන් ඇයගේ ගැබ් නැසීම සඳහා ඖෂධ ලබාදී ඇත (ධම්මපදට්ඨකථා, 2009: 23-24).

උක්ත තොරතුරු සම්පිණ්ඩනය කොට පහත වගු ඇසුරින් දක්විය හැකිය. වගු අංක 01 මගින් දක්වෙනුයේ ඒ ඒ සිද්ධිවලට අදාළව සිදුකරන ලද ප්‍රතිකර්ම හා එමගින් අත්දකින්නට ලැබුණු ප්‍රතිඵල වන අතර අංක 02 වගුව මගින් පෙන්වා දෙනුයේ ඒ ඒ සිද්ධිවලට අදාළ ප්‍රතිකර්ම කිරීම මගින් අත්දකින ලද ප්‍රතිඵල හා ආපත්තීන්හි ස්වභාවයන් ය.

වගු අංක 01

සිද්ධි අංක	ප්‍රතිකර්මය	ප්‍රතිඵලය
01	ඖෂධ ලබාදීම	දරුවා මරණයට පත්වීම
02	ඖෂධ ලබාදීම	දරුවා මරණයට පත්වූ අතර මව මරණයට පත් නොවීම
03	ඖෂධ ලබාදීම	මව මරණයට පත් වූ අතර දරුවා මරණයට පත්නොවීම
04	ඖෂධ ලබාදීම	මව සහ දරුවා මරණයට පත්වීම
05	ඖෂධ ලබාදීම	දෙදෙනාම මරණයට පත් නොවීම
06	දරුගැබ මැසීම	කලලය වැටීම
07	දරුගැබ තැවීම	කලලය වැටීම
08	දරුවන් වැදීමට ඖෂධ ලබාදීම	කාන්තාව මරණයට පත්වීම
09	වද ඖෂධ ලබාදීම	කාන්තාව මරණයට පත්වීම
10	ආහාර සමඟ වස දීම	කලලය වැටීම

වගු අංක 02

සිද්ධි අංක	ප්‍රතිඵලය	ආපන්නියෙහි ස්වභාවය
01	දරුවා මරණයට පත්වීම	පාරාජිකා ආපන්නි
02	දරුවා මරණයට පත්වූ අතර මව මරණයට පත් නොවීම	පාරාජිකා ආපන්නි
03	මව මරණයට පත් වූ අතර දරුවා මරණයට පත්නොවීම	පාරාජිකා ආපන්නි
04	මව සහ දරුවා මරණයට පත්වීම	පාරාජිකා ආපන්නි
05	දෙදෙනාම මරණයට පත් නොවීම	ථුල්ලච්චය ආපන්නි
06	කලලය වැටීම	පාරාජිකා ආපන්නි
07	කලලය වැටීම	පාරාජිකා ආපන්නි
08	කාන්තාව මරණයට පත්වීම	දුක්කට ආපන්නි
09	කාන්තාව මරණයට පත්වීම	දුක්කට ආපන්නි
10	කලලය වැටීම	විශේෂ සඳහනක් නැත.

මෙම තොරතුරු අනුව බුද්ධ කාලයේදී පවා ගබ්සාව සමාජගතව පැවති බව තහවුරු වේ. එසේ ම වන්ද්‍යකරණය, වන්ද්‍යකරණය ඉවත් කිරීම වැනි අවස්ථාවන් පවා තත්කාලීන සමාජයේ විද්‍යමාන වූ බව පෙනේ. ඉහතින් දක්වන්නට යෙදුණේ වාර්තාගත අවස්ථාවන් පමණි. එකී අවස්ථා කිහිපය හෝ වාර්තාගත වූයේ ඒවා බෞද්ධ භික්ෂූන් හා සම්බන්ධ පුවත් වූ නිසාවෙනි. තත්ත්වය මෙසේ හෙයින් වාර්තාගත නොවූ සිද්ධීන්ගේ තරම කෙතෙක්ද? යන්න පිළිබඳ ව සිතා ගැනීම උගහට කරුණක් නොවේ.

ගබ්සාව පිළිබඳ වෛද්‍ය විද්‍යාත්මක පසුබිම

වෛද්‍ය විද්‍යාවට අනුව ගබ්සාව ආකාර දෙකකින් ඉදිරිපත් වේ (විජයන්ති, 2004: 78). එනම්,

01. ස්වාභාවික ගබ්සාව (*Spontaneous Abortion*)

02. සාපරාධී ගබ්සාව (*Criminal Abortion*)

මෙහිදී ස්වාභාවික ගබ්සාව ලෙස හැඳින්වෙන්නේ ප්‍රජනනයෙන් පසු ඇතැම් අවස්ථාවලදී කලලයක් හට නොගන්නා තත්ත්වයක් ඇති වීමයි. මේ සඳහා හේතු දෙකක් බලපෑ හැකි බව වෛද්‍ය මතයයි. එනම්,

01. සංසේචනය වූ ඩිම්බය ගර්භාශයක අභ්‍යන්තර බිත්තියෙහි තැම්පත් නොවීම. (*Endometrium*)

02. තැම්පත් වූ කලලය ක්ෂය වී යාම (විජයන්ති, 2004: 78).

මේ ආකාරයෙන් ස්වාභාවික ලෙස ගබ්සාවීම ද ප්‍රතිකාර ක්‍රමයක් වශයෙන් සාමාන්‍යයෙන් සලකනු ලබයි. ස්වාභාවික ගබ්සාවක් සිදුවීම කෙරෙහි දිය වැඩියාව, අධික රුධිර පීඩනය හෝ දරුණු හෘදයාබාධ, වකුගඩු ආසාදන, ගර්භාශය ආශ්‍රිත ගැටලු, රුධිර නොගැලපීම, පුරුෂ බීජ සරු නොවීම, මවගේ පටකවල

ගැටලු, හෝමෝනමය ගැටලු, වර්ණ දේහ අසමානතා, වෛරස් රෝග ආදී විවිධ හේතු බලපැවැත්විය හැකිය.

සාපරාධී ගබ්සාව යනු බාහිර බලපෑම් මගින් ගර්භිණී කාලය සම්පූර්ණ වීමට පූර්වයෙන් දරුගැබ ඉවත් කිරීමයි. වෛද්‍ය විද්‍යාත්මක න්‍යායන්ට අනුව ගබ්සාව සිදු කරන කාල සීමාව අනුව එහි අවස්ථා දෙකක් විද්‍යමාන වේ (විජයන්ති, 2004: 87). එනම්,

- 01. පූර්ව ගබ්සාව (*Early Abortion*)
- 02. කල් ගත වූ ගබ්සාව (*Late Abortion*)

වෛද්‍ය විද්‍යාත්මක මූලධර්මයන්ට අනුව මින් පළමු අවස්ථාවේ කෙරෙන ගබ්සාව එතරම් වරදක් නොවන අතර දෙවැන්න සාපරාධී ගණයට අයත් වන බව පිළිගැනේ. මෙය කුමන පදනමක් මත පිහිටා එළැඹී නිගමනයක්ද? යන්න එතරම් පැහැදිලි නැතත් ඒ සඳහා කාලපරාසය මිනුම් දඬුවක් ලෙස ගෙන තිබීම තුළ අපට සිතිය හැක්කේ දෙවැන්න මගින් වැඩි ආයාසයක් ගෙන ගබ්සාව කිරීමට සිදුවීමත්, එසේ ගබ්සාවක් සිදුකිරීම මගින් විශේෂයෙන් ම මවට වැඩි බලපෑමක් එල්ල වීම යන කරුණු පදනම් කරගෙන එබඳු තීරණයක් ගන්නට ඇති බවයි. කෙසේ නමුදු, ගබ්සා කිරීමට පෙළඹෙන කාන්තාවන් ඒ සඳහා යොමුවන හේතු තුනක් හඳුනාගත හැකිය.

- 01. ව්‍යතිචාරය පිළිබඳ සාක්ෂි නැති කරගැනීමට
- 02. ස්ත්‍රී ශරීරයේ දේහ ලක්ෂණ රැක ගැනීමට (*Feminin Figure*)
- 03. කාන්තාවන්ගේ ජීවිත බේරා ගැනීමට (ආර්යරත්න, 1998: 51)

මෙබඳු අවශ්‍යතා සාධනය කරගනු වස් සිදු කරනු ලබන ගබ්සා මගින් බොහෝ අතුරු ආබාධ ඇතිවීම නොවැළැක්විය හැකි කරුණක් බවට පත්ව තිබේ. ඒ අතර පහත සඳහන් තත්ත්වයන් ප්‍රධානත්වයක් ගනී.

- 01. අනාරක්ෂිතව සිදුකරන ගබ්සා මගින් මරණයට පත්වීම
- 02. පූර්ණ වන්ද්‍යාකරණයට ලක්වීම
- 03. පූර්ණ ආබාධිත තත්ත්වයට පත්වීම
- 04. අධික ලේ වහනය, ලේ විෂවීම වැනි තත්ත්වයන්
- 05. ලිංගික රෝග ඇතිවීම (ආර්යරත්න, 1998: 51)

මෙකී තත්ත්වයන් පදනම් කරගෙන බොහෝ රටවල ගබ්සාව සම්බන්ධයෙන් නීති රීති පනවා දඬුවමට යටත් කිරීමට ද කටයුතු සම්පාදනය කර ඇත. මෙම නීති ව්‍යවස්ථාවන් ඒ ඒ රටවල ආගමික සංස්කෘතික ආදී විවිධ හේතු සාධක පදනම් කර ගෙන රටින් රටට වෙනස්කම් දක්නට ලැබේ. ශ්‍රී ලංකාවේ නීතියට අනුව වගන්ති හයකින් ගබ්සාව පිළිබඳ නීති රෙගුලාසි පනවා ඇත. දණ්ඩ නීති සංග්‍රහයේ 303 - 307 වගන්ති සහ 293 - iii වගන්ති ප්‍රකාරව ඒවා ඉදිරිපත් කොට ඇත (ආර්යරත්න, 1998: 37-38). වසර

විස්සක උපරිමයකට යටත්ව සිර දඬුවම් හා බරපතල වැඩ ඇතිව හෝ නැතිව හෝ බන්ධනාගාර ගත කිරීම හෝ අධිකරණය මගින් තීරණය කරනු ලබන දඩ මුදලකට යටත් කිරීම මෙමගින් සිදුවේ.

ගබ්සාකරණය පිළිබඳ බෞද්ධ ආකල්පය

ගබ්සාව සම්බන්ධ පුවත් බෞද්ධ දර්ශනයේ ඉදිරිපත් වන්නේ විනය පැනවීම් ආශ්‍රය කරගෙන ය. පාරාජික පාලියෙහි ඉදිරිපත් වූ පූර්වෝක්ත සිද්ධි විමර්ශනය කිරීමේදී ගබ්සාව සම්බන්ධ ව මතයක් ගොඩනගාගත හැකි ය. ගබ්සාව සඳහා ප්‍රතිකාර කිරීමෙන් දරු ගැබ විනාශයට පත් වූ අවස්ථාවලදී මෙන්ම මව හා දරුවා යන දෙදෙනාම මළ අවස්ථාවල ඒ සඳහා උපකාර කළ හිඤ්ච පාරාජිකාපත්තියට පත් වූ බව දක්වා ඇත. එහෙත් දරුගැබ විනාශ කිරීම සඳහා ලබා දුන් ඖෂධයෙන් මව මියගිය අවස්ථාවේදී ආපත්තියේ ලිහිල් බවක් දක්නට ලැබෙන්නේ චේතනාව පිළිබඳ බෞද්ධ ඉගැන්වීම් පදනම් කරගෙනය. මෙහිදී ගබ්සාව සම්බන්ධ බෞද්ධ ආකල්පය තේරුම්ගත යුත්තේ බුදුදහම මගින් ඉදිරිපත් වන සදාචාරාත්මක දර්ශනය සමඟ එය තුලනය කිරීමෙනි.

දරුගැබක් පිහිටීම සඳහා සම්පූර්ණ විය යුතු කරුණු තුනක් වන බව මජ්ඣිමනිකායේ මහාතණ්හාසංඛය සූත්‍රයෙහි සඳහන් වේ (මජ්ඣිමනිකාය 1, 2006: 622). ඒවානම්, මච්චියන්ගේ සංවාසය, මව සෘතුචීම හා ගන්ධබ්බයෙකුගේ පැමිණීම යි. නියම වශයෙන් දරු ගැබක් පිළිසිද ගන්නේ මෙම කරුණු තුන එක්තැන් වූ විට ය. මෙම කරුණුවලින් එකක් හෝ ඉටු නොවන්නේ නම්, දරු ගැබක් හටගැනීමට අවකාශයක් නොමැත. වෛද්‍ය විද්‍යානුකූල ව ද දරුවෙකු පිළිසිද ගැනීම සඳහා කරුණු තුනක් ඉවහල් වන බව දැක්වේ. එනම්, පුරුෂයාගේ ශුක්‍රාණු ශක්තිය, කාන්තාවගේ බීජ ශක්තිය හා කාන්තාවගේ ගර්භාෂය හා පැලෝපීය නාලවල නිරෝගීබව යි (විජයන්ති, 2004: 89).

දරුගැබක් හටගැනීම සම්බන්ධයෙන් වූ බෞද්ධ මතයේ තෙවන කාරණය වෛද්‍ය විද්‍යාවෙහි නොපිළිගැනේ. බෞද්ධ මතයට අනුව ජීවී සත්වයෙක් නිර්මාණය වීම සඳහා මච්චිය සංවාසය, මව සෘතු චීම හා ගන්ධබ්බයෙකුගේ පැමිණීම යන කාරණා සම්පූර්ණ විය යුතු නිසා එබඳු කලලය ගබ්සාව මගින් විනාශ වන්නේ නම් ප්‍රාණසාත අකුසල කර්මය එමගින් සිදු වේ. මෙහිදී කලලය යන්න කුමක්දැයි හඳුනාගැනීම ඉතා වැදගත් වේ. පාරාජිකපාලි අට්ඨකථාවේ කලලය යනු කුමක්ද? යන්න පැහැදිලි ව විවරණය කොට තිබේ (සමන්තපාසාදිකා නාම විනයට්ඨකථා 1, 2012: 312-313). එනම්, ස්ත්‍රී පුරුෂ බීජ සමවායෙන් හටගත් ඉහළට නැගුණු තෙල් බිඳුවක් පමණ ඇති අංශුවක් ලෙසින් කලලය දිස්වන බව මෙයින් කියැවේ. කලලයේ ප්‍රමාණය පිළිබඳව යම් අදහසක් ඇති කරගැනීමට මෙමගින් අවස්ථාව සැලසේ. එසේම, කලලය සම්බන්ධයෙන් තවදුරටත් විස්තරාර්ථ සපයන පාරාජිකපාලි අට්ඨකථාව මෙසේ ද දක්වයි (සමන්තපාසාදිකා නාම විනයට්ඨකථා 1, 2012: 313).

“තිලකේලස්ස යථා බිත්ඳු - සම්පිණ්ඩො අනාවිලො

එවං වන්තප්පටිභාගං - කලලන්ති පවුච්චති”

මෙහි සාමාන්‍ය අර්ථය වන්නේ තලතෙල් බිඳුවක් යම් පරිද්දෙන් නොකැළඹී පවතී ද, එසේ භාත්පසින් සමාන වූ මාපිය බීජ සමවායෙන් හටගත් වස්තුව කලලය ලෙසින් හැඳින්වෙන බවයි. එවැනි කලලයක් යම් හේතුවකින් විනාශ කිරීම ප්‍රාණඝාත අකුසල කර්මයට ඇතුළත් වේ. වෛද්‍ය විද්‍යාවට අනුව කලලය යන්නෙන් අර්ථවත් වන්නේ සති අටක් පමණ මේරූ දරුගැබයි. සති අටේ සිට උපත තෙක් දරුගැබ භ්‍රූණය ලෙසින් හැඳින්වෙන අතර අපරාධයක් වශයෙන් ගැනෙන්නේ ද භ්‍රූණ තත්ත්වයේ පවතින දරුගැබක් විනාශ කිරීමයි. මෙහිදී බුදුදහමෙහි ඉගැන්වෙන ප්‍රාණඝාතය පිළිබඳ ඉදිරිපත් වන කරුණු ඉතා වැදගත් වේ. එහිදී පාපයක් හෙවත් ප්‍රාණඝාත අකුසල කර්මයක් සිදුවීම සඳහා කරුණු පහක් බලපැවැත්විය යුතුය. එනම්; ප්‍රාණියෙකු බව දැනගත යුතුය, ප්‍රාණියෙකු විය යුතුය, මැරීමට උපක්‍රම යෙදිය යුතුය, එය ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය, එය සාර්ථක විය යුතුය යනුවෙනි (ප්‍රේමසිරි, 2000: 57). මෙම න්‍යායන් පහ අනුව බලන විට වෛද්‍ය විද්‍යාවෙහි ඉගැන්වෙන ප්‍රේරිත ගබ්සාව (Induced Abortion) හෙවත් සාපරාධී ගබ්සාව බෞද්ධ මතය අනුව ප්‍රාණඝාතයට අත්‍යයන්තයෙන් ම අයත් වන්නකි.

එසේම, ප්‍රාණඝාත අකුසල කර්මය සිදුවිය හැකි ක්‍රම තුනක් ද බුදුදහමින් ඉදිරිපත්ව ඇත. එනම්; තමන් විසින් මැරීම, අනුන් ලවා මැරවීම හා මැරීම අනුමත කිරීම යනුවෙනි (මහින්ද හිමි, 1986: 66). මෙම න්‍යායට අනුව ගබ්සාව තමන් විසින් සිදු කිරීම, අනුන් ලවා කරවීම සහ ඒ අනුමත කිරීම බෞද්ධ දර්ශනයට සාපේක්ෂව අකුසල කර්මයකි. සදාචාරාත්මක පසුබිමෙහි පිහිටා කරුණු විමසීමේදී ද ගබ්සාව බෞද්ධ දර්ශනයට පටහැනි ක්‍රියාවක් ලෙස හැඳින්විය හැකිය. ප්‍රාණියෙකු වශයෙන් තමාගේ ප්‍රාණය නැති කර ගැනීමේ අයිතියවත් තමාට නැති විට වෙනත් ප්‍රාණියෙකු නසන්නේ කෙසේද? යන ප්‍රස්තුතය මෙහිදී බුදුදහමින් ඉදිරිපත් වේ. බුදුසමයෙන් ඉදිරිපත්වන මෙම ත්‍රී සහගත චින්තාව සීමාමායිම් ඉක්මවා යන්නකි. බෞද්ධයාගේ මෙම ත්‍රී ජාලයට හසු නොවන කිසිදු සත්ත්වයෙක් නොමැති බව පෙළ දහමින් සනාථ වේ (බුද්දකනිකාය 1, 2006: 20-22).

ජීවයක් ලබා මෙලොව උපන් සත්වයන්ට පමණක් නො ව, නූපන් සත්වයන්ට පවා මෙන් වැඩිමට බුදුසමය උපදෙස් ලබා දෙයි. මෙම ඉගැන්වීමට අනුව, හටගත් සත්වයන් මෙන් ම, අන්තරාභවික හෙවත් භවයක් සොයමින් සිටින (සම්භවෙසී) ගන්ධබ්බ අවස්ථාවේ පසුවන සත්වයෙකු පවා පෙළීමට කටයුතු කිරීම සදාචාර විරෝධී වේ. මේ ආකාරයෙන් බලන විට ද ගබ්සාව බෞද්ධ දර්ශනයට පටහැනි බව කිව යුතුය. හොඳ නරක පිළිබඳ බෞද්ධ විනිශ්චයේදී නරක පක්ෂය නියෝජනය කිරීම සඳහා අධමම, අවිනය, අකුසල, වජ්ජ, ආපනති, දුරාවාර, දුච්චරිත, කණ්ඩමම, අනරිය, පාපකමම යනාදී පද භාවිත වී ඇත. මෙම න්‍යායට අනුව ගබ්සාව සම්බන්ධයෙන් කරුණු විමසීමේදී ගබ්සාව යනු අධාර්මික වූ ද, අවිනය වූ ද, අකුසල වූ ද, වජ්ජනීය වූ ද, දුරාවාර වූ ද, දුච්චරිත වූ ද, කණ්ඩාර්මයන්ට අයත් වූ ද, අනාරිය වූ ද පාපී ක්‍රියාවකි. ඒ අනුව, බෞද්ධ සදාචාර දර්ශනයට අනුකූල ව ගබ්සාව සපුරා ප්‍රතික්ෂේප වන බව මනාව ප්‍රත්‍යක්ෂ වේ.

බුදුදහමට අනුව ගබ්සාව අපරාධයක් ලෙස ද අර්ථ විග්‍රහ කළ හැකිය. බුදුසමයෙහි අපරාධ නමින් හැඳින්වෙන අපගාමී වර්ගයාවන් තෙවැදෑරුම් වේ. එනම්, කායික අපරාධ, වාචසික අපරාධ හා මානසික අපරාධ යනුවෙනි. පාපී චේතනාවකින් යුතුව කායික, වාචසික හා මානසික වශයෙන් ක්‍රියාත්මක වීම අකුසලයක් බව බුදුදහමේ ස්ථාවරය යි. මෙම ස්ථාවරයේ පිහිටා සාකච්ඡා කරන කල්හි ද ගබ්සාවක් සිදු කිරීම, ඒ සඳහා උපදෙස් දීම හෝ අනුබල දීම පමණක් නොව, ඒ සම්බන්ධයෙන් සිතීම පවා පාපී ක්‍රියාවක් වශයෙන් හඳුනාගත හැකිය. බුදුදහමේ ඉගැන්වෙන සබ්බ යන පදය තුළ ජීවී අජීවී සියල්ල අන්තර්ගත කර ඇත. භනෙය්‍ය යන පදයෙන් විනාශ කිරීමත්, සාතයෙ යන්නෙන් දිවි තොර කිරීමත්, අදහස් කෙරේ. මේ අනුව බලන විට ද ගබ්සාව බුදුදහමේ එන ඉගැන්වීමට සපුරා පටහැනිය. බුදුදහමේ ස්ථාවරය වන්නේ සියලු සත්වයන් දඬුවමට හා මරණයට බිය වන බවත්, තමන් උපමාවට ගෙන අනුන් පෙළීමට ලක් නොකළ යුතු බවත් ය (බුද්දකනිකාය 1, 2006: 56).

සමාලෝචනය

ගබ්සාව සම්බන්ධව බුදුසමයෙහි ඉදිරිපත්ව ඇති සිද්ධි දහය අතරින් පළමු, දෙවන, තෙවන, සිව්වන, හයවන හා හත්වන සිදුවීම්වලදී එයට සම්බන්ධ වූ භික්ෂුවට පාරාජික ඇවැතක් සිදුව ඇත. අටවන හා නවවන අවස්ථාවල සිදුව ඇත්තේ දුක්කටාපත්තියක් පමණි. පස්වන සිද්ධියේදී සිදුවූයේ ථූල්ලච්චය ආපත්තියකි. දසවැන්න භික්ෂුවක් සම්බන්ධ නොවූ හුදු සිද්ධියක් හෙයින් ආපත්තියක් සම්බන්ධයෙන් තොරතුරු ඉදිරිපත් නොවේ. මෙමගින් පැහැදිලි වන කරුණක් වන්නේ ගැබ්හෙළීමේ අරමුණ සෑම සිද්ධියකටම අදාළ වුව ද එකිනෙකට අදාළ චේතනාව හා ප්‍රතිඵලය පිළිබඳව සලකා බලා වරදෙහි අඩුවැඩි බව තීරණය කොට ඇති බවයි. එසේ වුව ද ගබ්සාව සඳහා බුදුදහමින් යම් අනුබලයක් ලැබේය යන අදහසක් එයින් කිසිසේත් ම ප්‍රකට නොවේ. මෙය තේරුම්ගත යුත්තේ බුදුදහමෙහි ඉදිරිපත්වන මූලික ඉගැන්වීම් හා සන්සන්දනය කිරීමෙනි. වෛද්‍ය විද්‍යාත්මක පසුතලය පිළිබඳ ව සාකච්ඡා කිරීමේදී කලලයට සහි අටකට වඩා අඩුනම් ගබ්සා කිරීම බරපතල තත්ත්වයක් නොවේ. සහි අටක් ඉක්ම ගියපසු කරනු ලබන ගබ්සාව බරපතල ගණයෙහිලා සැලකේ. එසේ ම මවගේ ජීවිතය බේරාගැනීම සඳහා මෙන් ම නිරෝගී දරුවකු බිහි නොවන අවස්ථාවලදී ගබ්සාව සඳහා යොමුවීමට වෛද්‍ය විද්‍යාවෙන් බාධාවක් නොමැත. මවගේ ජීවිතය බේරාගැනීම මගින් නව දරු උපතක් කරා යාමට අවස්ථාව සලසා ගැනීමත් රෝගී දරුවෙකු බිහිකිරීමට වඩා නිරෝගී දරුවෙකු බිහිකර ගැනීමට අවස්ථාව සැලසීමත් වෛද්‍ය විද්‍යාවෙන් අරමුණු කොට ඇති බව පෙනෙයි. කෙසේ නමුදු බුදුදහම මෙන් ම වෛද්‍ය විද්‍යාව ද ගබ්සාව ප්‍රතිකෂේප කරන අතර එහි අරමුණු අතර පමණක් තරමක වෙනසක් පවතී. අවසාන වශයෙන් සඳහන් කළ හැක්කේ බුදුදහම මනෝවිද්‍යාත්මක, භේතුඵලවාදී හා ආචාර විද්‍යාත්මක පදනම් මත පිහිටා ගබ්සාව ප්‍රතිකෂේප කරන අතර වෛද්‍ය විද්‍යාව සමාජ විද්‍යාත්මක හා ජීව විද්‍යාත්මක පදනම් මත පිහිටා එය ප්‍රතිකෂේප කරන බවයි.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ නාමාවලිය

අමරසේකර, දයා. (2007). ඉතිහාස හා සමාජ විද්‍යා විමර්ශන ලිපි. වරකාපොල : ආර්ය ප්‍රකාශකයෝ.

ආර්යරත්න, රොකි. (1998). කාන්තාව හා නීතිය. කොළඹ : සී.ස ස්ටුමිෆර්ඩ්ලේක් පෞද්ගලික සමාගම

බුද්දකනිකාය 1. (2006). බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලා අංක 24, නැදිමාල : බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය.

ධම්මපදවිධිකථා, (2012). නැදිමාල : බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය.

පාරාජික පාළි, (2006). බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලා අංක 01, නැදිමාල : බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය.

ප්‍රේමසිරි, පී.ඩී. (2000). බෞද්ධ ආචාර ධර්ම. මහරගම : තරංජි ප්‍රින්ටර්ස්.

මජ්ඣිමනිකාය 1. (2006). බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලා අංක 10, නැදිමාල : බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය.

මහින්ද හිමි, දීගල්ලේ. (1986). නිර්වාණය හා සදාචාරය. ගංගොඩවිල : දීපානී මුද්‍රණ ශිල්පියෝ.

විජයන්ති, එච්.ඩී.අයි. (2004). ගබ්සාව (සමාජීය හා විද්‍යාත්මක දෘෂ්ටි කෝණයෙන්). දංකොටුව : විජයන්ති ප්‍රකාශන.

සමන්තපාසාදිකා නාම විනයවිධිකථා. (2012). නැදිමාල : බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය.

සුමනසාර හිමි, කළුගහකොලේ. (2010). 'ගබ්සාව පිළිබඳ බෞද්ධ ආකල්පය' උණපාන ජේමානන්ද හිමි ආදිහු (සංස්) විදුසුරණී ශාස්ත්‍රීය සංග්‍රහය 1. පේරාදෙණිය : පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයීය සාමූහික හිඤ්ඤ සංගමයේ ප්‍රකාශනය.

CSCD Rom. (2006) India : Vipassana Research Institute.

Wenmeier, Shally. (2004). **Oxford Advanced Learners Dictionary.** London : Oxferd university press

Pressured water extraction and solvent extraction of *Cinnamomum zeylanicum* (L.) bark and evaluation of anti-diabetic properties

W. A. N. M. Wariyapperuma, S. D. P. Kannangara, Y. S. Wijayasinghe, S. S. Subramaniam and B. M. Jayawardena*

University of Kelaniya

*bimali@kln.ac.lk

Abstract

Pressured water extraction (PWE) is an environmentally friendly technique that has been used to extract anti-diabetic substances than solvent extraction. In the present study, Ceylon Cinnamon (CC, *Cinnamomum zeylanicum*) was selected as a natural source for anti-diabetic agents. The purpose of this study was to determine the inhibitory potential of CC bark extracts on α -amylase and α -glucosidase and to compare the efficiency of the extracts with anti-diabetic properties from CC by PWE and solvent extraction.

The dried bark of CC was powdered and extracted using pressured water (PW, 0.098 MPa), microwave digestion (MD), steam distillation (SD) and soxhlet extraction (SE) with 75% ethanol. The resultant extract from SE was fractionated with hexane. Each extract was tested for the total phenolic content (TPC) and proanthocyanidin content of (PC) using Folin-Ciocalteu method and vanillin assay respectively. IC_{50} values of α -amylase and α -glucosidase inhibitions by the extracts were determined. Acarbose was used as the positive control at same conditions.

Type of extraction	IC ₅₀ for α -amylase (μ g/mL)	IC ₅₀ for α -glucosidase (μ g/mL)	PC mg of catechin equivalent/ g extract	TPC (mg gallic acid equivalent/g extract)	
Acarbose (Positive control)	95. \pm 7. ^a	173. \pm 12. ^c	-	-	
S	Hexane layer	201. \pm 8. ^d	606. \pm 240. ^e	7.34 \pm 0.01 ^c	0.90 \pm 0.02 ^{ab}
E	Aqueous layer	109. \pm 7. ^b	60. \pm 3. ^a	11.77 \pm 0.16 ^d	3.90 \pm 0.04 ^d
PWE		88. \pm 12. ^a	132. \pm 9. ^b	7.39 \pm 0.06 ^c	2.90 \pm 0.15 ^c
SD		120. \pm 8. ^c	296. \pm 43. ^d	5.65 \pm 0.01 ^a	0.68 \pm 0.02 ^a
MD		111. \pm 4. ^b	159. \pm 10. ^c	6.14 \pm 0.01 ^b	1.73 \pm 0.03 ^b

TPC, PC and IC₅₀ values of α -amylase and α -glucosidase inhibitions

As per the results in table CC water extract obtained by pressured water and aqueous layer from SE have high anti-diabetic properties compared with the hexane layer by SE, SD and MD extractions.

Keywords: α -amylase, *Cinnamomum zeylanicum* (L.), α -glucosidase, pressured water extraction, solvent extraction

1.0 Introduction

Diabetes mellitus is a complex disease associated with abnormal metabolism of carbohydrate, fat and protein due to the deficiency in insulin secretion, action or both (Kazeem, Ogunbiyi, & Ashafa, 2013). Chronic hyperglycemia (elevated blood sugar) is a common feature of uncontrolled diabetes, and this leads to long-term damage, dysfunction, and failure of various organs, especially the eyes, kidneys, nerves, and heart (Ota & Ulrih, 2017). Diabetes mellitus can be mainly divided into 2 types, Type 1 diabetes is also known as childhood-onset diabetes and it is characterized by the deficiency of insulin production that requires daily administration of insulin. Type 2 diabetes

is known as adults-onset diabetes and it results from the ineffective use of insulin by the body. Genetic factors, obesity, poor diet, insufficient physical activity and hypertension are some risk factors affect for the development of type 2 diabetes. A third class of diabetes arises from glucose intolerance with an onset during pregnancy. This is a temporally condition but it carries a long term risk of type 2 diabetes (Ota & Ulrih, 2017).

Mammalian α -amylase is a prominent enzyme in the pancreatic juice which breaks down the large and insoluble starch molecules into absorbable disaccharide, maltose. α -glucosidase, on the other hand, anchored in the mucosal brush border of the small intestine catalyzes the end step of digestion of starch and disaccharides that are abundant in human diet (Kazeem et al., 2013).

Inhibitors of α -amylase and α -glucosidase delay the breakdown of carbohydrate in the small intestine and decrease the postprandial blood glucose levels in diabetic patients. The inhibition of these two prominent enzymes has been found as a useful and effective strategy to lower the levels of postprandial hyperglycemia.

Many pharmaceuticals commonly used today are structurally derived from the natural compounds that are found in traditional medicinal plants (Ota & Ulrih, 2017). Natural α -glucosidase and α -amylase inhibitors from plant sources offer an attractive strategy for the control of hyperglycaemia (Tundis, Loizzo, & Menichini, 2010). Herbal drugs are prescribed widely because of their effectiveness, less side effects and relatively low cost (Tundis et al., 2010).

Cinnamomum zeylanicum (Family Lauraceae) also known as Ceylon cinnamon or true cinnamon is indigenous to Sri Lanka and has a high demand in international markets. To date, about 250 of cinnamon species were identified (Medagama, 2015). Most studies on medicinal values of cinnamon have been conducted using Chinese cassia (*Cinnamomum cassia*) and relatively few investigations have been based on *Cinnamomum zeylaicum*. *Cinnamomum cassia* contains high percentage of the alkaloid coumarin which is a liver toxin and carcinogenic, whereas the percentage of coumarin in Ceylon Cinnamon is less (Ranasinghe et al., 2012). Hence, Ceylon Cinnamon (CC) has a very high potential as a pharmaceutical ingredient. Systematic pharmacological investigations have not been reported on *Cinnamomum zeylaicum*.

Polyphenols are the large group of phytochemicals that can be extracted by plants such as tea, coffee, wine, cocoa, grains, legumes, fruits and berries. The study of Funke & Melzig (2005)

showed the ability of phenolic compounds to form quinones increases their reactivity towards enzymes like α -amylase. They assumed that the activity of α -amylase and other enzymes decreases depending on their concentration and on the number and position of hydroxyl groups. The poantocyanidine oligomers and phenolic compounds are through to be responsible for the antidiabetic activity of cinnamon. Different antidiabetic effects have been reported for different cinnamon species. (Chen et al., 2012).

This study will attempt to introduce a novel environmentally friendly extraction methodology using pressured water to improve the quality of cinnamon extract to investigate the effect of *Cinnamomum zeylaicum* in controlling type 2 diabetics.

2.0 Objectives

The purpose of this study was to determine the inhibitory potential of α -amylase and α -glucosidase by CC bark extracts and to compare the efficiency of the extract with anti-diabetic properties from CC by PWE, SE, SD and MD.

3.0 Materials and Methodology

3.1 Raw materials

Cinnamomum zeylaicum (Ceylon Cinnamon, Grade C4) quill samples were collected from Dassanayake Walauwa cinnamon plantation in Kosgoda, in the Southern province of Sri Lanka on April 2017.

3.2 Chemicals and Reagents

Acarbose, Catechine, Baker's yeast α -glucosidase (EC3.2.1.20) porcine pancreatic α -amylase (EC 3.2.1.1), p-nitrophenyl-d-glucopyranoside (pNPG) and gallic acid were purchased from Sigma Aldrich Chemical Co. (MO, USA). All other chemicals were analytical grade.

3.3 Preparation of quill extract

Clean dried *Cinnamomum zeylaicum* quills were collected and pulverized to fine powder. Cinnamon powder (10 g) was digested using 80 mL of distilled water at 30 min using Microwave Digester. Cinnamon powder (10 g) was digested using 200 mL of water at 10 min. using pressured

water (0.098 MPa). Pieces of cinnamon quills (40 g) were distilled at 4 hours by Steam distillation. Powdered cinnamon quills (10 g) were extracted with ethanol (75%, 125 mL) for 3.5 hours using soxhlet apparatus. Resultant extract from SE was filtered using Walkman number 1 filter paper and filtrate was fractionated using Hexane. Organic solvents were evaporated using rotary evaporator and crude was collected for further studies.

3.4 Determination of total phenolic content

The total phenolic content was determined for all extracts according to the modified methods of Folin-Ciocalteu by Wang et al. (2012). Plant extracts (1.00 mL) was mixed with Folin-Ciocalteu reagent (5.00 mL) and incubated at room temperature for 5 min. Sodium carbonate (4.00 mL, 7.5% v/w) was added and allowed to stand for 1 hour at room temperature and absorbance was measured at 765 nm. Gallic acid was used for constructing the standard curve. The total phenolic content of each sample was expressed as gallic acid equivalents.

3.5 α -glucosidase inhibitory activity

The α -glucosidase inhibitory activity of the CC extracts was determined according to the method described by Aostolidis and Lee (2010) with a slight modification. Briefly, a mixture of 100 μ L of quills extract and 100 μ L of 0.1 M phosphate buffer (pH 6.8) containing α -glucosidase solution (1 unit/mL) was incubated in 96 well plates at 37 °C for 10 min. After pre-incubation, 20 μ L of 2.5 mM pNPG solution in 0.1 M phosphate buffer (pH 6.8) was added to each well at timed intervals. The reaction mixtures were incubated at 37 °C 20 min. After incubation, absorbance was recorded at 405 nm by microplate reader (Spectra Max M5, Molecular Devices, CA, USA). Acarbose was used as the positive control at same conditions. The α -glucosidase inhibitory activity was expressed as inhibition percent and was calculated as follows:

$$\text{Inhibition (\%)} = 1 - \left\{ \frac{A_{\text{sample}}}{A_{\text{control}}} \right\} \times 100$$

Where, A_{sample} and A_{control} were defined as absorbance of the sample and the control respectively.

3.6 α -amylase inhibition activity

The α -amylase inhibitory activity of the Ceylon cinnamon extracts was determined according to a modification of the method of Ranilla et al. (2010). A total of 100 μ L of sample and 100 μ L of 0.02

M sodium phosphate buffer (pH 6.9) containing α -amylase solution (0.5 mg/ml, 10 μ L) was incubated at 25°C for 10 min. After pre-incubation, starch solution (100 μ L of 1% in 0.02 M sodium phosphate buffer, pH 6.9) was added to each tube at timed intervals. The reaction mixtures were then incubated at 25°C for 10 min. The reaction was stopped with of dinitrosalicylic acid color reagent (100 μ L). The test tubes were then incubated in a boiling water bath for 5 min and cooled to room temperature. The reaction mixture was then diluted after adding 5 mL of distilled water, and absorbance was measured at 540 nm. Acarbose was used as the positive control at same conditions. The α -amylase inhibitory activity was calculated as follows:

$$\text{Inhibition \%} = 1 - \left\{ \frac{A_{\text{sample}}}{A_{\text{control}}} \right\} \times 100$$

Where, A_{sample} and A_{control} were defined as absorbance of the sample and the control respectively.

3.7 Determination of proanthocyanidine content

CC quill extract (1.00 mL) and vanillin solution (1% w/v in 7M H₂SO₄) was mixed and all the samples were incubated at 28 °C for 15 minutes. Then absorbance was measured at 500 nm. Catechine was used for constructing the standard curve. The proanthocyanidine content of each sample was expressed as catechine equivalents.

4.0 Statistical analysis

Statistical analysis was performed using Graph Pad Prism 7 statistical package (GraphPad Software, USA). All the results were expressed as mean \pm SD of triplicate determinations. The level of significance was taken at 5 % confidence interval ($p < 0.05$).

5.0 Results:

Table 1: TPC, PC and IC₅₀ values of α -amylase and α -glucosidase inhibitions

a-e Means different superscript letters in the same column are significantly different at $p < 0.05$.

Type of extraction		IC ₅₀ for α -amylase ($\mu\text{g/mL}$)	IC ₅₀ for α -glucosidase ($\mu\text{g/mL}$)	PC mg of catechin equivalent/g extract	TPC (mg gallic acid equivalent/g extract)
Acarbose		95 \pm 7 ^a	173 \pm 12 ^c		
SE	Hexane layer	201 \pm 8 ^d	606 \pm 240 ^e	7.34 \pm 0.01 ^c	0.90 \pm 0.02 ^{ab}
	Aqueous layer	109 \pm 7 ^b	60 \pm 3 ^a	11.77 \pm 0.16 ^d	3.90 \pm 0.04 ^d
PWE		88 \pm 12 ^a	132 \pm 9 ^b	7.39 \pm 0.06 ^c	2.90 \pm 0.15 ^c
SD		120 \pm 8 ^c	296 \pm 43 ^d	5.65 \pm 0.01 ^a	0.68 \pm 0.02 ^a
MD		111 \pm 4 ^b	159 \pm 10 ^c	6.14 \pm 0.01 ^b	1.73 \pm 0.03 ^b

Data are presented as mean \pm S.D. (n=3); values within the same column with different subscripts letters are significantly different at $p < 0.05$

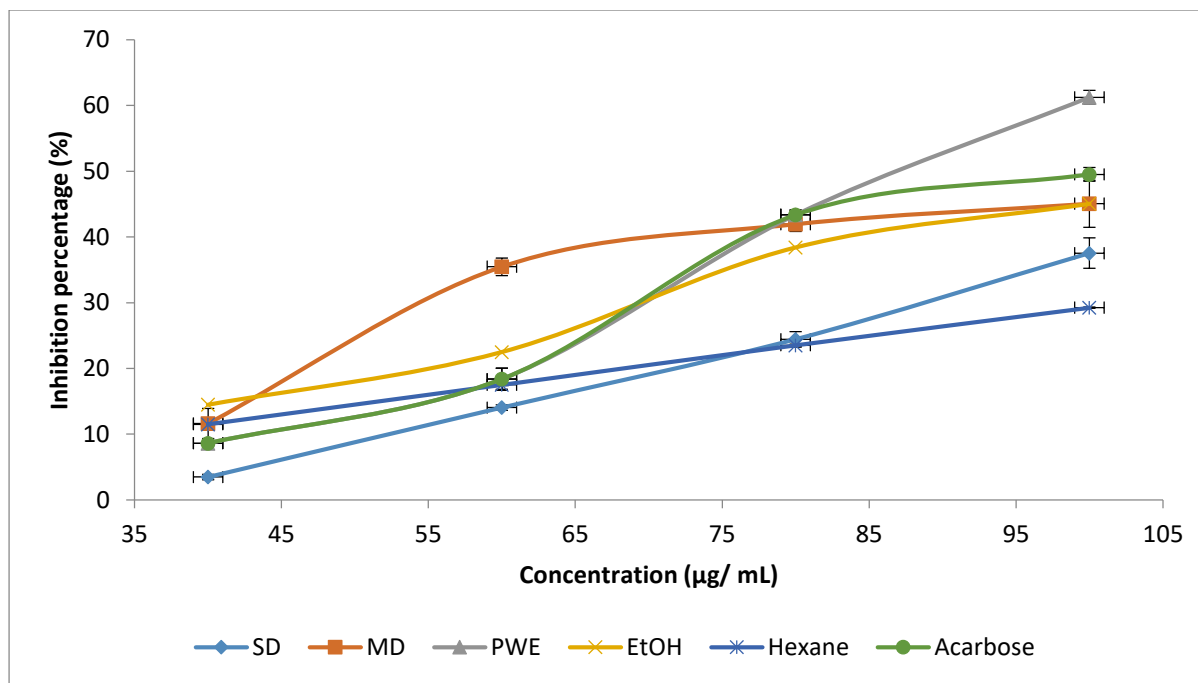

Figure 1: Percentage inhibition of α -amylase enzyme by quills extracts of *C. zeylanicum* and reference inhibitor, Acarbose (values are expressed as mean \pm SD, n = 3)

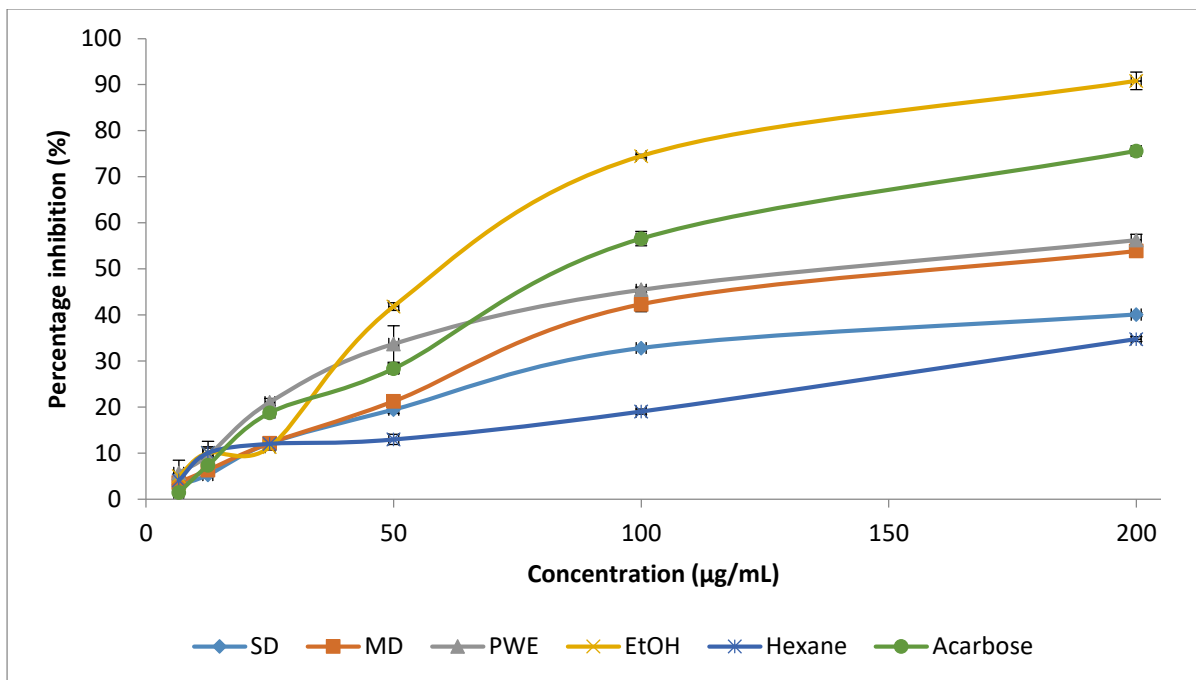

Figure 2: Percentage inhibition of yeast α -glucosidase enzyme by quills extracts of *C. zeylanicum* and reference inhibitor, Acarbose (values are expressed as mean \pm SD, n = 3)

6.0 Discussion

The inhibitory activity of extracts of *Cinnamomum zeylanicum* (Grade C4) on pancreas α -amylase and yeast α -glucosidase were investigated in this study and the results are shown in Table 1. The total phenolic content and the proanthocyanidine content were investigated using Ceylon cinnamon (Grade C4) and the results were also indicated in table 1. Percent α -amylase and α -glucosidase inhibition of the four types of quill extracts were plotted as a function of concentration in comparison with acarbose as shown in Figure 1 and 2.

These findings also revealed that the CC quill water extracts obtained by pressured water and aqueous layer from SE efficiently inhibited α -amylase ($88 \pm 12 \mu\text{g/mL}$) and α -glucosidase ($60 \pm 3 \mu\text{g/mL}$) enzymes respectively compared to the other extractions *in vitro*. IC_{50} values of α -amylase and α -glucosidase inhibitions by the acarbose were 95 ± 7 and 173 ± 12 respectively.

Highest value of PC (11.77 ± 0.16) and TPC (3.90 ± 0.04) were found in ethanol water layer in SE followed by PWE (7.39 ± 0.06 mg of catechin equivalent/ g extract and 2.90 ± 0.15 mg gallic acid equivalent/g extract respectively). According to the type of the extraction the chemical composition of the extractant was varied.

Natural antioxidants are in high demand because of their potential to promote health and to help prevent disease, and also because of their relative safety and acceptability to consumers. Chen et.al (2012) reported that the decreased gene expression of two major regulators of hepatic gluconeogenesis has been reported for a cinnamon water extract (i.e., PEPCK and glucose-6-phosphatase), as also reported for a murine model.

The present study intends to screen novel α -amylase and α -glucosidase inhibitors from *Cinnamomum zeylanicum* as a natural source in order to minimize the toxicity and side effects of the inhibitors currently used to control hyperglycemia. Nair et al. (2013) indicated that the methanolic extracts of the Ceylon cinnamon has the potential to control hyperglycemia. According to the results of Nair et al. (2013), the IC_{50} for the α -amylase and α -glucosidase inhibition assay were 130.55 and 140.01 ± 10.08 μ g/ml respectively.

The antidiabetic potential of anthocyanin rich foods has been well documented (Guo & Ling, 2015). Chen et al, (2012) was described procyanidin oligomers are thought to be responsible for the antidiabetic activity of cinnamon and found that the *Cinnamomum cassia* extract and *Cinnamomum tamala* extract were rich in B- and A-type procyanidin oligomers, respectively.

Tundis et al. (2010) were showed the level of inhibition of α -glucosidase was related with anthocyanin content. As their findings strawberry and raspberry contain appreciable amounts of soluble tannins and the extracts most effective in inhibiting α -amylase. The study of Tundis et al. (2010) suggests that different polyphenolic components of fruits may influence different steps in starch digestion in a synergistic manner.

7.0 Conclusions

This study attempts to introduce a novel environmentally friendly extraction methodology using pressured water to improve the quality of cinnamon extract to investigate the effect of

Cinnamomum zeylaicum in controlling type 2 diabetics. According to the results quills extract from PWE technique is comparatively effective than SE, SD and MD. Furthermore, in-vivo studies using cell cultures and animal models to investigate the effect of Ceylon cinnamon in controlling type 2 diabetics will have to be conducted.

8.0 Acknowledgements

The financial assistance provided by National Science Foundation (SP/CIN/2016/03) is highly appreciated.

9.0 Bibliography

- Apostolidis, E. & Lee, C. M. 2010. *In Vitro* Potential of *Ascophyllum nodosum* Phenolic Antioxidant-Mediated α -Glucosidase and α -Amylase Inhibition. *Journal of food science*, 75(3), pp. 97-102.
- Chen, L., Sun, P., Wang, T., Chen, K., Jia, Q., Wang, H., & Li, Y. (2012). Diverse Mechanisms of Antidiabetic Effects of the Different Procyanidin Oligomer Types of Two Different Cinnamon Species on db/db Mice.
- Guo, H., & Ling, W. (2015). The update of anthocyanins on obesity and type 2 diabetes: Experimental evidence and clinical perspectives. *Reviews in Endocrine and Metabolic Disorders*, 16(1). <https://doi.org/10.1007/s11154-014-9302-z>
- Kazeem, M. I., Ogunbiyi, J. V, & Ashafa, A. O. T. (2013). In vitro Studies on the Inhibition of α -Amylase and α - Glucosidase by Leaf Extracts of *Picralima nitida* (Stapf), 12(October), 719–725.
- Medagama, A. B. (2015). The glycaemic outcomes of Cinnamon, a review of the experimental evidence and clinical trials. *Nutrition Journal*, 14(1), 108. <https://doi.org/10.1186/s12937-015-0098-9>
- Nair, S. S., Kavrekar, V., & Mishra, A. (2013). In vitro studies on alpha amylase and alpha glucosidase inhibitory activities of selected plant extracts. *European Journal of Experimental Biology*, 3(1), 128–132.
- Ota, A., & Ulrih, N. P. (2017). An Overview of Herbal Products and Secondary Metabolites

Used for Management of Type Two Diabetes, 8(July), 1–14.

<https://doi.org/10.3389/fphar.2017.00436>

Tundis, R., Loizzo, M. R., & Menichini, F. (2010). Natural Products as α -Amylase and α -Glucosidase Inhibitors and their Hypoglycaemic Potential in the Treatment of Diabetes : An Update, 315–331.

Analysis of photo-degradation behavior of poly vinyl chloride based products

K. G. Alahapperuma, A.M.P.B. Samarasekara

*gayanthi111@yahoo.com, *banduamp@gmail.com

1. Abstract

Polymers are organic materials composed of large molecules and made of many repeating units. Polymer based materials are widely used in industrial applications today. Polyvinyl chloride (PVC) is a type of thermoplastic which is used in various industries all over the world today. It exhibits the highest sensitivity towards UV radiation when exposed to natural weathering. PVC material deteriorates its properties with time under UV environment. The effect of UV rays on the behavior of PVC is methodically investigated to obtain a better understanding and control the degradation process especially in the outdoor applications. The objective of this research is to analyze the photodegradation of PVC-based products by varying the UV exposure time. Commercially available 63 mm UPVC (Unplastised Poly Vinyl Chloride) pipes were selected for this analysis. Initially, original tensile strength, percentage elongation, hardness and water absorption properties were measured. After that, the prepared samples were subjected to the UV exposure test under the standard conditions. Seven set of samples were removed from the UV chamber at different time intervals (after 24 hours, 48 hours, 72 hours, 96 hours, 120 hours, 144 hours and 168 hours). Tensile strength, percentage elongation, hardness, water absorption properties and visual inspection tests were performed after the UV treatment. Properties thus obtained were compared with that of the original (reference) set of samples. Experiment results showed that gradual reduction of tensile strength, percentage elongation, and hardness of samples with increase of UV exposure time. Moreover, there were no significant color changes observed after the UV exposure test for all samples. UV treated samples for 168 hours showed the maximum water absorption (i.e., 0.03%). According to the experimental results, no significant property variation was observed after the photo-degradation. Therefore, these products are in safe condition to use for the intended applications.

Keywords: Photo-degradation, UV, PVC, Hardness, Tensile strength

2. Introduction

Polymers are organic materials composed of large molecules and made of many repeating units. Polymers are widely used in many areas of applications today. These polymer materials display many enhanced processing and serviceable properties that make them helpful in fabrication of various applications[1-10].

According to the origin, polymers are classified into two main classes as natural polymers and synthetic polymers. Biopolymers and dry material originated from plants comprise the natural polymers. For example, polymers such as cellulose, starch, chitin, etc., are naturally found in the environment [1-17].

Petroleum based products are the main sources for synthetic polymers. Plastics are one category of synthetic polymers that consist of longer polymeric molecules with many repeating units. Molecular masses of these polymers are high and also they have unusual bonds in their backbone. Present days, plastic material synthesis involves various inorganic and organic materials, including carbon, hydrogen, chloride, oxygen, nitrogen, coal and natural gases. Poly Ethylene (PE), Poly Vinyl Chloride (PVC), Poly Styrene (PS) and Poly Propylene (PP) are the most widely used types of plastic materials today. Their total usage represents 90.3% of usage of all polymeric materials, and the remaining 9.7% is represented by the all other types of polymeric materials. Domestic appliances, transportation, construction, shelters, healthcare products, chemical industry, storage and packaging are main sectors of application of synthetic polymers [4-24].

Even a small variation in the chemical structure of polymeric materials could result in large variations in their properties and thereby their intended applications. Though plastic materials are only a portion of all polymeric materials, they themselves consist of an extremely large family of materials. Chain molecules of plastic materials are built by repeating single or variable types of simple monomer units. Molecules of plastic materials may be either linear or branched chains, or even three-dimensional network chains depending upon the polymerisation process conditions. A large family of plastic materials is commercially available today for various applications. [5, 7, 10-29].

Among all today's plastic materials, PVC is one of the highly consumed polymeric materials. It is used extensively via a broad range of applications. It is regarded as a multi-purpose material due to its wide range of applications in various industries and other sectors and also it is regarded as a

highly durable material. First patent for a polymerisation process to obtain PVC was issued in 1913, and PVC commenced its commercial production in 1933 [1, 2, 3, 4, 29].

PVC, is the world's third-most widely produced synthetic polymer which comes after polyethylene and polypropylene. PVC comes in two basic forms: rigid [usually abbreviated as (Un-plasticized Poly Vinyl Chloride) UPVC and sometimes as (Rigid Poly Vinyl Chloride) RPVC and flexible. Due to incorporation of plasticizers, flexible PVC attains its properties, and is softer and more amenable to bending than UPVC. RPVC form is used in plumbing, electrical cable insulation, imitation leather, signage, inflatable products, and many applications where it replaces rubber. The rigid form of PVC (UPVC) is used in construction for pipe and in-profile applications such as doors and windows. It is also used for bottles, other non-food packaging, and cards (such as bank or membership cards). Other additives such as lubricants, heat stabilizers, impact modifiers, fillers and UV stabilizers enhance UPVC's durability and make it suitable for a wide range of applications[1,2,3,4,29].

Polymer based materials change their original properties under the influence of environmental factors such as heat, moisture, UV light and, chemicals such as acids, alkalis and some salts. These changes can be undesirable for various intended applications. The aforementioned changes due to degradation leads to a decrease in the polymer's molecular weight and also results in cracking and chemical disintegration of products [1,2,3,4,5,6,29].

Under the influence of incident UV radiation, photo-chemical processes such as chain scissions are occurred and either water and chemical pollutants may accelerate these natural processes. These changes decrease the performance of PVC-based products and may lead to final failure of products, at a fast rate. So, analysis of the degradation behavior of PVC under the UV environment is necessary to control the life time of the product as a service requirement. Therefore, the main objective of this research is to study the degradation characteristics of PVC exposed to UV radiation [1,2,3,4,29].

3. Experimental Procedure

Commercially available 63 mm UPVC pipes were selected for the analysis. Altogether, eight sets of test pieces were prepared from the selected materials. First, original tensile strength, percentage elongation, hardness (Shore D) and water absorption properties of the selected materials were tested as reference samples. After that, UV exposure test was done under standard conditions for

other seven sets of test pieces. Tensile strength, percentage elongation, hardness, water absorption properties and visual inspection tests were done for these samples too, as the next step. Obtained results and properties were compared with that of the original (reference) set of samples.

a) UV Exposure Test

UV exposure test was done under accelerated UV atmosphere. The test was performed by placing the samples in a UV chamber, as per ISO: 4582 standards. Accordingly, seven sets of test pieces were exposed to UV radiation and those test pieces were removed from the chamber after varied time durations such as 24, 48, 72, 96, 120, 144 and 168 hours. After the aforementioned UV exposure test, hardness, water absorption, tensile and visual inspection properties were also tested under standard conditions.

b) Hardness Test

In total, eight PVC test pieces were prepared, each with 30mm x 30 mm dimensions. Out of them, one test piece was considered as the reference sample. Other seven test pieces were exposed to UV radiation under standard conditions for different time durations of 24, 48, 72, 96, 120, 144 and 168 hours, respectively. After each piece was exposed to UV radiation for a prescribed time duration, the measurement of hardness was carried out. This was carried out according to the ASTM D 2240 standards. Shore durometer D scale was used for hardness measurement. Hardness results of this test was compared with the values of the reference set.

c) Water Absorption Test

Eight PVC test pieces were prepared, each with 2.5cm x 2.5cm dimensions. Each one's initial weight was measured, and one test piece was taken as the reference sample. Remaining seven test pieces were kept in the UV chamber for 24, 48, 72, 96, 120, 144 and 168 hours, respectively. When each and every sample was taken out of the UV chamber after the prescribed time duration, those PVC test pieces were immersed in water for 24 hours. The weight was again measured after the water immersion time. The weight differences thus obtained were used to calculate the percentage water absorption (by weight). These values of percentage of water absorption were compared with that of the reference sample. This test was performed according to the ISO 62 standards.

d) Tensile Test

Under this test, properties of tensile strength and percentage elongation were tested. For this test, twenty four PVC test pieces were prepared, according to the standard dimensions. Out of them, three test pieces were considered as the reference samples. The rest of the twenty one test pieces (i.e. seven sets with three test pieces in one set) were kept in the UV chamber, for time durations of 24, 48, 72, 96, 120, 144 and 168 hours, respectively. In each case, average of readings of all three test pieces was considered as the value of the property (i.e., either tensile strength or percentage elongation). These values were compared with those average values of the reference test pieces. The strain rate of the universal testing machine was 20 mm/min, the applied load was 2000 N at 25 °C, and the extension range was used as 500. Test conditions followed for this test were in agreement with the ASTM – D 638 standards.

e) Visual Inspection Test

Here again, eight PVC test pieces were prepared, each with 2.5cm X 2.5cm dimensions. One was considered as the reference sample. Other seven test pieces were kept in the UV chamber for different time durations of 24, 48, 72, 96, 120, 144 and 168 hours, respectively. When each and every sample was exposed to UV radiation for the prescribed duration, physical appearance of each piece was compared with that of the reference sample.

3. Results and Discussion

a) Hardness Test

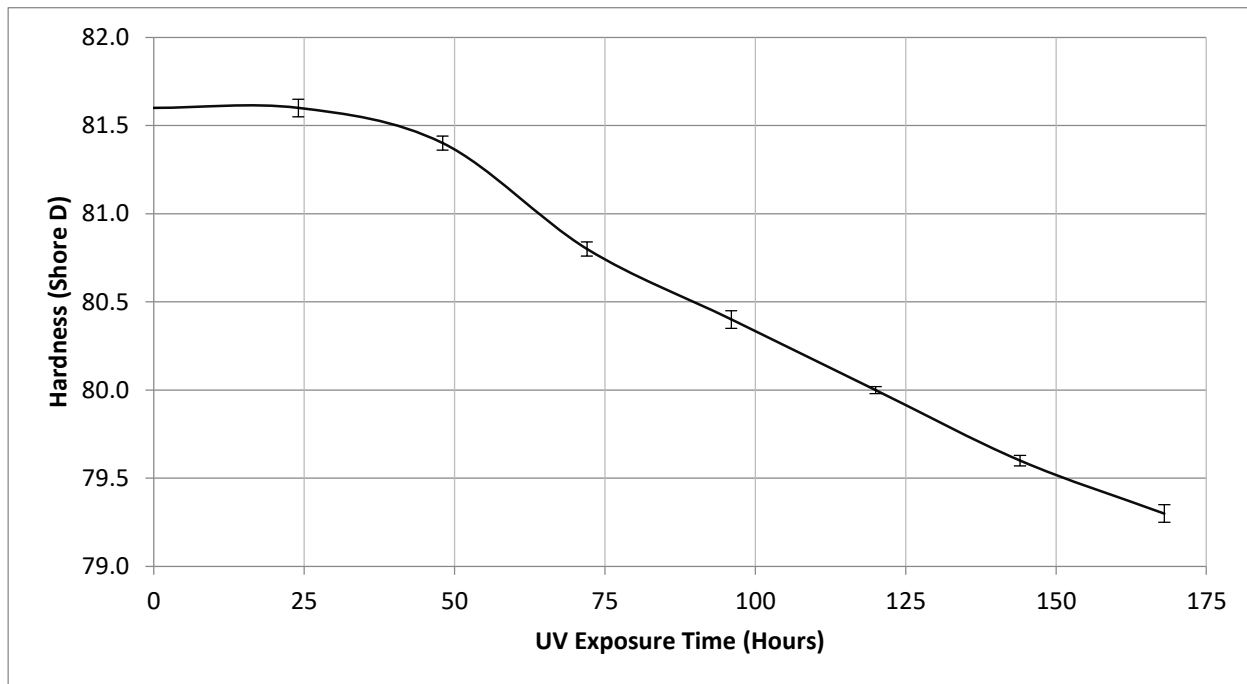

Figure 1: Hardness Versus UV Exposure Time (Hours)

Test results in Figure 1 show somewhat gradual and slight reduction of hardness (Shore-D) values, with increase of UV exposure time. Samples that were not exposed to UV (reference sample) showed 81.6 Shore-D hardness and its value decreased only up to 79.3 Shore-D hardness after exposing to UV for 168 hours. This indicates 97.2% hardness property retention after the above time duration of UV exposure. Reduction of hardness may be due to either increased surface softness, which decreased structural stiffness or sometimes may be due to both reasons that caused by molecular-chain degradation.

b) Water Absorption Test

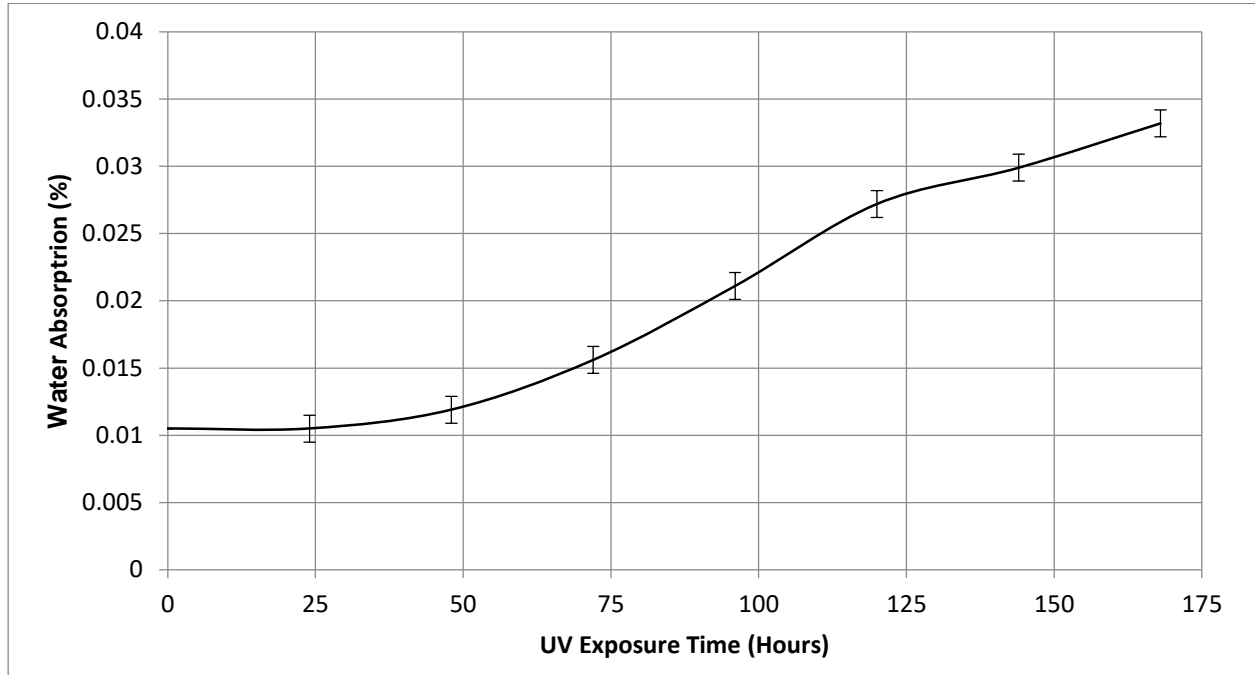

Figure 2: Water Absorption Versus UV Exposure Time (Hours)

Percentage water absorption (Figure 2) shows gradual and slight increase of its value, with increase of UV exposure time. Samples that were not exposed to UV (reference set of samples) showed 0.0105 % of water absorption and this value retained as it was, after 24 hours exposure to UV radiation. Further, the percentage water absorption was only 0.0332 %, even after exposing to UV for 168 hours. This gradual increase of water absorption may be due to the formation of surface cavities and cracks resulted from photo-degradation. Reason for these surface cavities may be either due to the molecular-chain scission or the formed loose surface layer during the photo-degradation process.

c) Tensile Strength

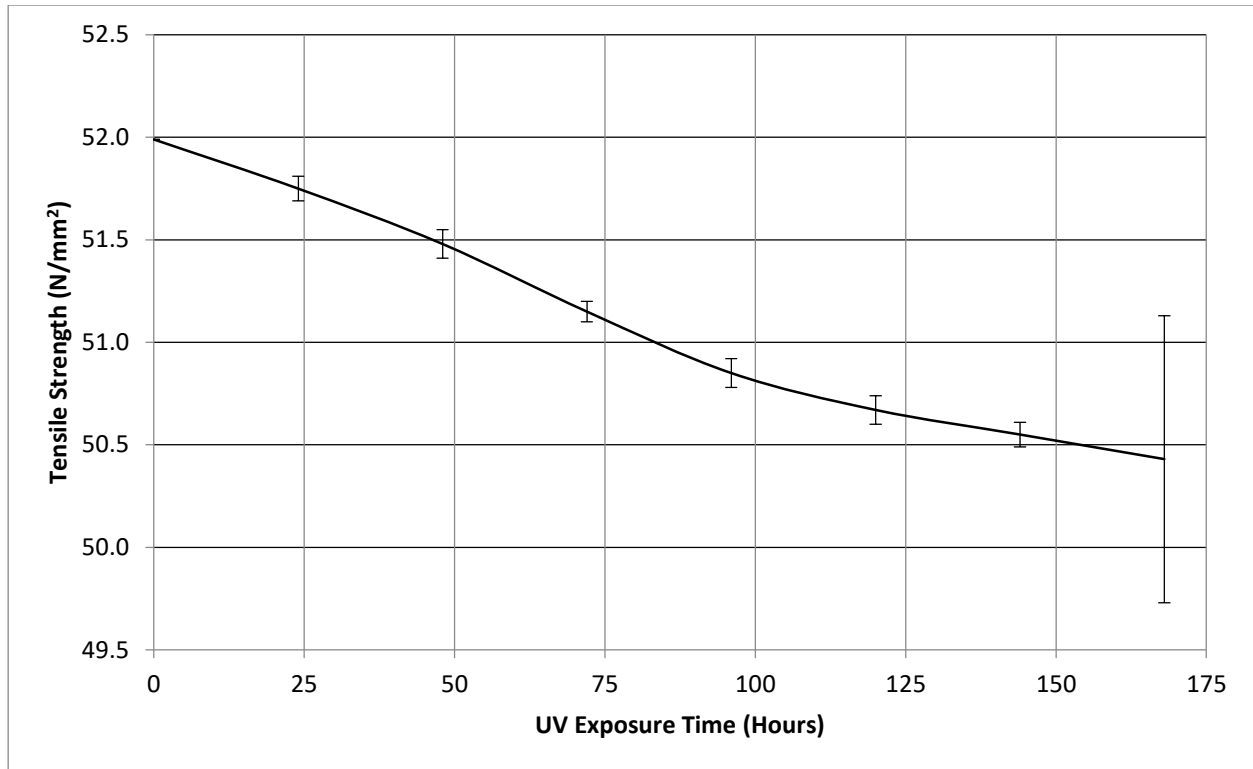

Figure 3: Tensile Strength Versus UV Exposure Time (Hours)

According to the results of tensile strength shown in Figure 3, there was a gradual and slight reduction of tensile strength with increase of UV exposure time. Reference samples' tensile strength was observed to be 52 N/mm² while that value was reduced slightly to 50.45 N/mm² after exposing to UV for 168 hours.

Reduction of molecular-chain – stiffness, caused by initiation of chain scissions due to UV attack, and also with its advancement may be the reasons for gradual reduction of tensile strength of these samples. The tensile strength property retention after 168 hours exposure to UV showed as 97%.

d) Percentage Elongation

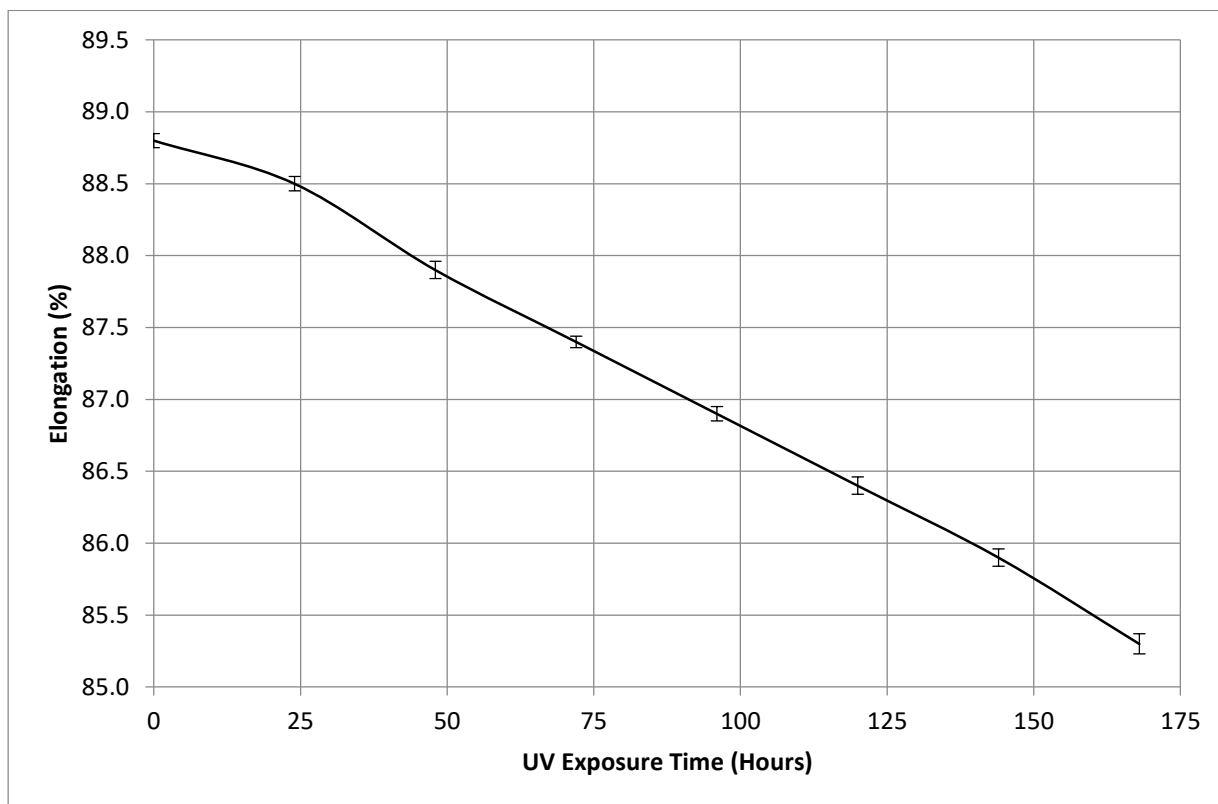

Figure 4: Elongation Versus UV Exposure Time (Hours)

According to Figure 4, with increase of UV exposure time, percentage elongations were reduced gradually. Samples that were not exposed to UV, showed percentage elongation at 88.8%. Test results indicated that percentage elongation was 85.3 % after 168 hours of exposure to UV. Gradual and slight reduction of percentage elongation of samples, might also be due to the reason of reduction of tensile strength. i.e. Structure might become embrittled due to chain scissions caused by photo-degradation. Embrittlement might have caused the reduction of extensibility of molecular chains. Property retention index for percentage elongation after 168 hours exposure to UV was calculated to be 96.1%. This value indicated the evidence for slow rate of degradation of PVC-based products under UV radiation.

e) Visual Inspection Test

According to the test results of visual inspection, even after keeping 168 hours in the UV chamber, no observable colour changes occurred. Since no colour change or chalking was observed, the samples might have not advanced its degradation process considerably, even after 168 hours exposure to UV.

4. Conclusion

Experimental results indicated that there was no significant mechanical and physical property variation of tested PVC samples after the photo-degradation. Therefore, it can be concluded that the commercially available PVC based products are in safe side to be used under natural outdoor environmental conditions.

5. References

- 1) Syed Ali Ashter, "Introduction to Bioplastics Engineering", A volume in Plastics Design Library pp.31-59, 2016.
- 2) Hourston, "Degradation of Plastics and Polymers", Module in Materials Science and Materials Engineering, 2016.
- 3) Simone Sullalti, Grazia Totaro, Haroutioun Askanian, Annamaria Celli, Paola Marchese, Vincent Verney, Sophie Commereu, "Journal of Photochemistry and Photobiology A: Chemistry", Vol. 321, pp. 275-283, 2016.
- 4) F.P. LaMantia, M. Morreale, L. Botta, M.C. Mistretta, M. Ceraulo, R. Scaffaro, "Degradation of polymer blends: A brief review", Polymer Degradation and Stability, Vol. 145, pp. 79-92.
- 5) Egodage, D.P., Jayalath, H.T.S., Samarasekara, A.M.P.B. and Amarasinghe, D.A.S., 2017, August. Fabrication of Antimicrobial Material for Food Packaging Applications. In Proceedings of International Forestry and Environment Symposium (Vol. 21).
- 6) Gunapala, P.Y. and Samarasekara, A.M.P.B., 2013. Extraction and modification of chitosan from fishery waste to develop biodegradable polyethylene films.
- 7) Egodage, D.P., Jayalath, H.T.S., Samarasekara, A.M.P.B. and Amarasinghe, D.A.S., 2018. Preparation of nano silver based anti-bacterial coating for food packaging applications.

- 8) Egodage, D.P., Jayalath, H.T.S., Samarasekara, A.M.P.B., Amarasinghe, D.A.S., Madushani, S.P.A. and Senerath, S.M.N.S., 2017, May. Novel antimicrobial nano coated polypropylene based materials for food packaging systems. In Engineering Research Conference (MERCon), 2017 Moratuwa (pp. 88-92). IEEE.
- 9) Nanayakkara, M.P.A., Pabasara, W.G.A., Samarasekara, A.B., Amarasinghe, D.A.S. and Karunanayake, L., 2017, May. Synthesis and characterization of cellulose from locally available rice straw. In Engineering Research Conference (MERCon), 2017 Moratuwa (pp. 176-181). IEEE.
- 10) Nanayakkara, M.P.A., Pabasara, W.G.A., Samarasekara, A.M.P.B., Amarasinghe, D.A.S. and Karunanayake, L., 2018, May. Extraction and Characterisation of Cellulose Materials from Sri Lankan Agricultural Waste. In Proceedings of International Forestry and Environment Symposium (Vol. 22).
- 11) Samarasekara, A.M.P.B. and Gunapala, P.Y., 2013. Effect of Papain on the biodegradability of polyethylene modified by Chitosan.
- 12) Samarasekara, A.M.P.B. and Jayasuriya, E.A.P.C.D., 2014, February. Synthesis of Biodegradable Polyolefins Based Polymer Composites Using Degradable Natural Materials. In Proceedings of International Forestry and Environment Symposium (Vol. 18)
- 13) Samarasekara, A.M.P.B., 2011. Preparation and characterization of low density polyethylene/modified chitosan/papain composite.
- 14) Rajapaksha, L.D., Saumyadi, H.A.D., Samarasekara, A.M.P.B., Amarasinghe, D.A.S. and Karunanayake, L., 2017, May. Development of cellulose based light weight polymer composites. In Engineering Research Conference (MERCon), 2017 Moratuwa (pp. 182-186). IEEE.
- 15) Rios, L.M., Moore, C. and Jones, P.R., 2007. Persistent organic pollutants carried by synthetic polymers in the ocean environment. *Marine Pollution Bulletin*, 54(8), pp.1230-1237.
- 16) Rösler, J., Harders, H. and Baeker, M., 2007. Mechanical behaviour of engineering materials: metals, ceramics, polymers, and composites. Springer Science & Business Media.
- 17) Samarasekara, A.B., Anuradha, A.K. and De Zoysa, K.P.S., 2012, December. Preparation of environmentally friendly photodegradable polymer blends using locally available raw materials. In Proceedings of International Forestry and Environment Symposium (Vol. 17).

- 18) Samarasekara, A.B., Jayakody, J.D.C.M. and Madurasangani, A.G.S., 2012, December. Zingibain-Pectin-LDPE as a biodegradable composite material. In Proceedings of International Polymer Science and Technology Symposium(Vol. 1).
- 19) Samarasekara, A.B., Senavirathne, H.V.H.H. and Sandaruwan, A.H.W.O., 2012, December. Preparation of biodegradable polymer materials using agricultural waste. In Proceedings of International Forestry and Environment Symposium (Vol. 17)
- 20) Sitinamaluwa, H.S., Somasiri, G.W.D. and Samarasekara, A.M.P.B., 2013. Extraction and usage of pectin to enhance biodegradability of LDPE blends.
- 21) Samarasekara, A.M.P.B., Chamikara, A.W.C. and Wijesundara, W.W.H.P., 2014, February. Extraction and Usage of Starch from Banana Pseudostem to Develop Biodegradable Polymer Composites. In Proceedings of International Forestry and Environment Symposium (Vol. 18).
- 22) Samarasekara, A.M.P.B., Jayakody, J.D.C.M. and Madurasangani, A.G.S., 2012, December. Study and development of low density polyethylene (LDPE) based biodegradable polymer materials using Kitul flour. In Proceedings of International Forestry and Environment Symposium (Vol. 17).
- 23) Samarasekara, A.M.P.B., Piyathilake, S.A.K.V.M. and Kumarage, D.I.U., 2013. Utilization of fruit waste to produce biodegradable polymer composites.
- 24) Umadaran, S., Somasuntharam, P. and Samarasekara, A.M.P.B., 2016, April. Preparation and characterization of Cellulose and Hemi-Cellulose based degradable composite material using sugarcane waste. In Moratuwa Engineering Research Conference (MERCon), 2016 (pp. 367-372). IEEE.
- 25) Samarasekara, A.M.P.B., Somasuntharam, P. and Umadaran, S., 2015. Development of Environmentally Friendly Cellulose Containing Packaging Products From Waste Materials.
- 26) Samarasekara, A.M.P.B., Sumudumalie, H.D.G. and Sajeewani, K.H.R., 2013. Extraction of photo activators using natural resources to develop photodegradable polymer products.
- 27) Samarasekara, A.M.P.B., Wimalananda, M.D.S.L. and Muthugala, N., 2014, February. Utilisation of Photo Activators to Produce of Low Density Polyethylene Based Photodegradable Composite Materials. In Proceedings of International Forestry and Environment Symposium (Vol. 18).
- 28) Siró, I. and Plackett, D., 2010. Microfibrillated cellulose and new nanocomposite materials: a review. *Cellulose*, 17(3), pp.459-494.

- 29) Antonio Greco, Francesca Ferrari, Alfonso Maffezzoli, " UV and thermal stability of soft PVC plasticized with cardanol derivatives", *Journal of Cleaner Production*, Vol.164, pp. 757 -764, 2017

The validation of selected criteria on work-life balance of medical officers at teaching hospital Kandy, Sri Lanka.

A.J.P Jeyaseelan, P.P Premkumar

Cardiff Metropolitan University, International College of Business and Technology, Sri Lanka

*ajayjey@gmail.com

Abstract

This research focused on the work-life balance of medical officers in the Kandy Teaching Hospital. The study emphasized on the impact of work environment, family environment, family and community groups, physical well-being, mental well-being, personality, and financial stability on the work-life balance of medical officers. A quantitative questionnaire survey was conducted from Kandy Teaching Hospital which consisted of 86 respondents. The collected data was subjected to descriptive and inferential statistics. It is concluded that out of the seven independent variables except personality and financial stability all the variables have significant relationship with work-life balance of medical officers of Teaching Hospital Kandy.

Keywords: Work-Life Balance, Medical Officers, Kandy Teaching Hospital

Introduction

The work-life balance has become a much discussed topic in today's context in relation to many groups that are affected by many complexities and highly demanding nature of the modern world. The work-life balance both as in practice and a study comes into play when different individuals are faced with challenges when simultaneously managing both their profession and their personal lives while carrying out all their daily commitments.

The aim of this research is to identify the state of the work-life balance of medical officers with the many challenges they face in their day to day lives while carrying out their professional work. This research emphasis on the medical officers of teaching hospitals considering a study conducted at teaching hospitals in Galle, Sri Lanka (Vithanage et al., 2015) shows that a significant portion of the medical officers are in the burnout category.

Medical officers are exposed to psychological and stress related deceases due to their stress levels being very high with increased work and peer pressures. So this causes stress related ailments

and psychological disorders. For example other than depression, anxiety, panic attacks and other related psychological disorders they could develop hypertension, diabetes mellitus, cardiac deceases and other deceases due to the stress they go through. According to a research carried out by Skinner and Chapman (2013) conclude that, medical professionals are quite stressed and act within a specified structural work pattern.

The life of a medical officer is highly complicated, challenging and demanding (Nievas & Thaver, 2015). The challenges faced by the medical officers are many and vary from person to person, according to the environment. So in order to achieve a balance these challengers should be identified and overcome. The need to identify challenges and its significance is necessary for a medical officer to successfully face and overcome each challenge and reach a neutral point and harmonize between work and non-work activities.

A study on work-life balance will surely be beneficial to the medical officers who have been a target segment for this research. The findings of the research will help to create a better environment for similar professionals and many more interest groups.

General Objective

- The major objective of this study was to analyze the factors influencing work-life balance of the medical officers of Teaching Hospitals.

Specific Objectives

- ✓ To evaluate the influence of work environment
- ✓ To evaluate the influence of family environment
- ✓ To evaluate the influence of friends and community
- ✓ To evaluate the influence of physical wellbeing
- ✓ To evaluate the influence of mental wellbeing
- ✓ To evaluate the influence of personality
- ✓ To evaluate the influence of financial stability

Review of Literature

Work-life balance is defined as “satisfaction and good functioning at work and at home with a minimum of role conflict” (Clark, 2000). Work-life balance can also be defined as “the absence of unacceptable level of conflicts between work and non-work demands (Greenblatt, 2002). Furthermore it is also defined as “the extent to which an individual is equally engaged in – and equally satisfied with his or her work role and family role” (Greenhaus et al., 2003).

Guest(2001) elaborated that ‘work-life balance has always been a concern of those interested in the quality of working life and its relationship to broader quality of life.’ At present the topic of work-life balance has come to the forefront of common discussions, academic researches, debates and in general forums of life.

Work Environment

The studies on work-life conflicts show that one of the main reasons for work-life conflicts occurs due to the culture and the environment at the workplace. An increased level of work-life conflict causes work-life imbalance due to the high level of stress and strain associated with the employees (Beauregard & Henry, 2009). The aspects of organizational conflicts comprise of different values and beliefs, task independence, incompatible goals, communication issues, scarce resources, and ambiguous rules (Mcshane et al., 2008).

Family Environment

The amount of stress and pressure borne by a person increases when the employee has to multi task and balance several tasks in the work and home environment simultaneously (Carey & Kacmar, 1997). This is particularly seen in employees married, having children or old parents to look after or who are involved in higher studies etc.

Friends and Community groups

While a major portion of the studies are concentrated on work and family, the commitments towards friends and the community groups (Hamilton et al., 2006) also very important to be considered. There is lack of research on the friends and community groups influence on work-life balance.

Physical and Mental Wellbeing

The high level of stress resulted in cognitive hardships like lack of concentration, low alertness, and inability to get sleep (MacEwen & Barling, 1994). Further researches (Frone et al., 1996) confirmed that increased level of stress due to over work or work dissatisfaction causes to reduce the general health energy status of an individual. According Anderson et al.(2002) both work to life and life to work has been associated with stress and strain on the individual.

Personality

The two theories which can be useful in understanding work-life balance are humanistic theory and the trait theory. The humanistic theory focus on how external stimuli affect an individual's behavior with not much emphasis on one's personality traits or the motivators driving an individual's behavior ((Nevid & Rathus, 2005). A trait is defined as an aspect of an individual's personality how it is portrayed through the observation of a person's behavior (Kaiser et al., 2011).These two theories have many differences and few similarities. These two theories agree together that a person's personalities are established mostly by the choices he or she makes (Nevid & Rathus, 2005).

Another area of concern in work-life balance is the attitudes and values of individuals at work (Guest, 2001). The discussions on work life balance stimulated more writers and scholars to create the thought of the arrival of the so called new generations of employees who give more priority to work-life balance. There's a view that the new generation of employees give little commitment to the organization they are working for. The reason behind this kind of attitude and behavior at work is the changing nature of psychological behaviors of the individuals, the workplace and the monotonous nature of the working environment making it less feasible to get a good and secure career planned (Guest, 2001). If this argument is correct there's a possibility that the work place can have a negative impact on the employees which at large due to the lack of passion and attachment towards the working place. So the conflict between the demand of work and the interest finally can cause an imbalance between work and non-work activities.

Financial Stability

A review based on Asia pacific countries (Henderson & Tulloch, 2008) including Sri Lanka specifies economic factors play a large role in health worker motivation and retention.

Consequently this leads to migration of the doctors to western countries as well as to undertake private work whilst also employed by government (Hipgrave & Hort, 2014). This causes increased stress to the medical officers as they have to work in both health sectors. This makes very little time to spend with the family and friends, as most of the day the medical officer is at work. This causes stress related ailments, tiredness, lack of concentration, frustration, breaking rest etc. (Wong, 2008).

Researches done on Work-Life Balance of Medical Officers

To investigate the work-life balance condition of public hospital doctors in a metropolitan city of Hong Kong, a quantitative questionnaire survey was conducted with 200 doctors working in different specialties for the public sector (Young, 2012). On average the public hospital doctors had longer work hours with that of the other professions. According to the research findings 57% of the doctors reported a disturbed work-life balance, dramatically reduced productivity and/or work quality, prolonged fatigue level, sleepiness, and extreme tiredness. Flexible working time; 5-day work a week and job-share were considered useful to alleviate the situation.

In a study (The Ottawa Citizen, 2008) about 2,800 medical students and 730 second-year residents, about 93 percent of students and 88 per cent of residents said that the work-life balance was an important part of achieving a satisfying and successful medical practice. In another study, the (Australian Medical Association, 2008) revealed 81 per cent of hospital doctors surveyed want flexible working arrangements to allow them to spend more time with family and to continue further formal training.

A cross sectional survey was done on the stressful life of doctors which makes them prone to burnout. The research evaluated the prevalence of burnout among Hong Kong public hospital doctors and related burnout with job characteristics, working hours, stress and stress-relieving strategies. One thousand doctors were randomly selected and sampled from the Hong Kong Public Doctors' Association registry. Here the Maslach Burnout Inventory–Human Services Survey (2012) was used for burnout evaluation. According to this scale, burnout is defined as emotional exhaustion, depersonalization, and a reduced sense of personal accomplishment (Siu et al., 2012). A high proportion of public doctors who responded to this survey were having high burnout.

A study was done in Punjab and Chandigarh, India and the main focus of this study was nurses and lady doctors working in clinics, public and private hospitals. The purpose of this research was to find out the factors that will help nurses and lady doctors in obtaining and sustaining work-life balance. From this study it was found that family friendly policies like parental leaves, job sharing arrangements, provision of child care facilities etc. should be provided in the organization so that women can be encouraged to prove their competence. Also work flexibility and autonomy should also be given to them.

The findings of the study on Nigerian female doctors and nurses reveal a number of workplace and domestic problems that threaten female doctors and nurses in maintaining equilibrium with work-family balance (Adisa et al., 2014). This research investigated the importance of female doctors and nurses in their struggle to balance their work and family obligations. It is recommended that the Nigerian government should seek initiatives to make work-family policies as part of employment rules.

The results of research done in government and private hospitals in Riyadh, Kingdom of Saudi Arabia (Varanasi & Ahmad, 2012) indicates that hospitals should have empathy with medical professionals and aid in providing work-life balance. Suitable organizational climate, infrastructure, facilities, and incentives for additional work can reduce stress and enhance work life balance which in turn will add value to the health care of citizens and enhance their confidence in the health care system and satisfaction.

Methodology

The influences of work environment, and family environment on work- life balance were broadly discussed in the previous literatures. However the impact of friends and community groups, physical wellbeing, mental wellbeing, personality, and financial stability towards work-life balance were not widely studied. Considering the above facts a conceptual framework is derived from the previous literatures in order to realize the objectives of the research by developing research hypothesis.

Figure 1 - Conceptual Framework of Work-Life Balance (Source: (Fernandopulle, 2013))

a. Hypotheses

- H1** There is a relationship between work environment and work-life balance of medical officers.
- H2** There is a relationship between family environment and work-life balance of medical officers.
- H3** There is a relationship between friends and community groups and work-life balance of medical officers.
- H4** There is a relationship between physical wellbeing and work-life balance of medical officers.
- H5** There is a relationship between mental wellbeing and work-life balance of medical officers.
- H6** There is a relationship between personality and work-life balance of medical officers.
- H7** There is a relationship between financial stability and work-life balance of medical officers.

b. Population and Sample

The population of this study is the medical officers, male and female, who are married and unmarried, aged around 28 years to 60 years, working in the Teaching Hospital Kandy. They are working in various departments in the hospital. The total medical officers in the Teaching Hospital Kandy is around 607 out of which 86 medical officers from various departments were randomly picked and assessed by giving questionnaires to be answered at their convenience. The medical officers live in and around the hospital premises even though some have their home towns in Kandy and some are far from Kandy.

c. Data Collection

The questionnaire was prepared by adopting and modifying the previous research questionnaire of Fernandopulle, (2013) on work-life balance of medical doctors in Colombo city limits both in the public and private health sectors. The questionnaire was comprised of 2 sections. Section I consisted of demographic attributes (age, gender, department etc.). Sections 2 related to work environment, family environment, family and community groups, physical wellbeing, mental wellbeing, personality, financial stability, and work-life balance. The respondents were asked to indicate their perception on a 5- point Likert scale ranging from “strongly disagree” 1 to “strongly agree” 5. The reliability of the students’ satisfaction questionnaire was measured through Cronbach’s Alpha coefficients. The values of coefficient ranging are above 0.7 for all the variables, considered to be relatively high and internally consistent. The data was analyzed by using descriptive statistics and inferential data analysis methods; this was done with the aid of Statistical Package for Social Science (SPSS).

Data Presentation and Analysis

Majority of the respondents of the questionnaire were male (59.3%), and aged between 41 -50. Also it is noted that 95% of them are married and having children. Further most of them committed to family responsibilities and does not take work from home. Due to hospital policies most of the respondents work between 6 to 12 hours daily. Nearly 40% of the respondents are travelling more than 5 Km from hospital to work. It is noted that more than 60% of the sampled medical officers are not following any post graduate studies at present. Also more than 60% are not involving in private medical practices.

a. Descriptive Statistics on Independent Variables

The frequency analysis was used to analyse the attributes of the independent variables and the findings show that more than 50% of the respondents are on agreeing or strongly agreeing on the following statements related work environment, family environment, friends and community groups, physical wellbeing mental wellbeing, personality and the financial stability of the medical officers.

- The duties and responsibilities of the job being high
- Personal strife and commitment to achieve family happiness
- Duties, responsibilities and obligations towards friends, unions and fellowships which cannot be avoided.
- Social and peer expectations to maintain a certain social image and standard
- Various conflicts created by friends/community groups and the inability to overcome it.
- Not enough measures to maintain sound physical wellbeing
- Negative perception and bad attitudes.
- Bad habits and characteristics.
- Inability to identify priorities in life.
- Not setting clear boundaries and limitations between work and personal life.
- Having to multi task and be flexible with work hours.
- Not always being motivated towards work and commitments.
- Dissatisfaction with the role played and not being content with life's achievements.
- Being hesitant/timid/egoistic to ask for help when needed.
- Poor knowledge on methods, practices and tactics managing/balancing work and non-work activities.

b. Hypotheses Testing

The Pearson bivariate correlation was used to analyse the relationship between independent and dependent variables at 0.05 significant levels.

Table 1: Hypothesis testing using correlation analysis

Hypothesis	Pearson Correlation	Sig(2 tailed) at 0.05	Results
H1	0.285	0.008	Supported
H2	0.218	0.043	Supported
H3	0.263	0.015	Supported
H4	0.305	0.004	Supported
H5	0.308	0.004	Supported
H6	0.185	0.089	Not Supported
H7	0.097	0.373	Not Supported

According to the statistical findings Hypothesis H1, H2, H3, H4, H5 are supported and H6 and H7 are not supported. H4 and H5 are comparatively more significantly related to dependent variable. Therefore we can conclude that work environment, family environment, friends and community groups, physical wellbeing, and mental wellbeing influence work life balance of medical officers. On the other hand personality and the financial stability of the medical officers have no influence on the work-life balance of medical officers. Also physical and mental wellbeing are comparatively more significant to work-life balance.

Conclusion

In conclusion it can be identified that the objectives of the research have been fulfilled and seven independent variables have been identified by studying the existing literature. The work environment, family environment, family and community groups, physical wellbeing, mental wellbeing, personality, financial stability and the effect these variables have on the work-life balance of medical officers have been identified. Out of the seven independent variables except personality and financial stability all the variables have significant relationship with work-life balance of medical officers of Teaching Hospital Kandy.

Recommendation

Based on the research findings the following recommendations were made: Teaching Hospital Kandy must reduce the number of duties and to distribute the responsibilities equally within the medical officers. The stress created by the family members on the medical officers should be addressed in a personal basis and resolved. The medical officers have to be counseled to be calmer and not to get too stressed, tensed about their performance. The medical officers deserve time for relaxation. They must consider treating the patient as priority and to perform to the level that they really can and not to over perform for the needs of the working colleagues, staff and their superiors. Also counseling should be given to the medical officers in managing the pressure of maintaining a certain social image and standard.

This study also recommends on educating the general public about the different challenges faced by the medical officers on the work-life balance and to give the relevant support. Further the teaching hospital must provide counseling, gymnasium facilities and availability healthy food at hospital canteen to support the physical wellbeing of the medical officers.

1. Future Research

This research can be further continued by other scholars by doing this study with medical officers in the other major hospitals in Sri Lanka. Further this research can be done in private sector hospitals and the work-life balance of public and private sector medical officers can be compared. The work-life balance of Consultants and Registrars could also be considered by other scholars. In the present research only few demographic factors were analyzed and the scholars can consider more demographic variables in the future studies

References

Adisa, A.T., Abdul Rahim, I. & Mordi, C., 2014. The Characteristics and Challenges of Small Business in Africa: An Exploratory Study of Nigerian Small Business Owners. *Economic Insights-Trends and Challenges*, 3(64), pp.1-14.

Anderson, S., Coffey, B.S. & Byerly, R., 2002. Formal organizational initiatives and informal workplace practices: Links to work-family conflict and job-related outcomes. *Journal of Management*, 28, p.787-810.

Australian Medical Association, 2008. *Doctors Want Better Work-life Balance. Australian Medical Association Work-Life Flexibility Survey*. [Online] Available at: <http://www.ama.com.au/node/2998> [Accessed 1 February 2016].

Beauregard, T.A. & Henry, L.C., 2009. Making the link between work-life balance practices and organizational performance. *Human Resource Management Review*, 19(1), pp.9-22.

Carey, J.M. & Kacmar, C.J., 1997. The impact of communication mode and task complexity on small group performance and member satisfaction.. *Computers in Human Behaviour*, 13(1), pp.23-49.

Chung, T.Y.R., Pang K L K & Tong Y W J, 2009. *Work Life Balance Survey of the Hong Kong Working Population 2009*. [Online] The University of Hong Kong Available at: <http://www.communitybusiness.org> [Accessed 1 February 2016].

Clark, S.C., 2000. Work/family border theory: A new theory of work/family balance. *Human Relations*, 53(6), pp.747-70.

Fernandopulle, A.D.V., 2013. *Work Life Balance of Medical Doctors Work in Hospitals in Colombo City Limits*. Research Paper. Colombo: University College Dublin.

Frone, M.R., Russell, M. & Barnes, G.M., 1996. Work-family conflict, gender and health related outcomes: A study of employed parents in two community samples. *Journal of Occupational Health Psychology*, 1(1), pp.57-69.

Greenblatt, E., 2002. Work-life balance: wisdom or whining. *Organizational Dynamics*, 2(31), pp.177-93.

Greenhaus, J.H., Collins, K.M. & Shaw, J.D., 2003. The relation between work-family balance and quality of life. *Journal of Vocational Behavior*, 63(1), pp.510-531.

Guest, E.D., 2001. *Perspectives on the Study of Work-Life Balance*. Working Paper. Paris: ENOP Symposium.

Hamilton, E.A., Gordon, J.R. & Whelan-Berry, K.S., 2006. Understanding the work-life conflict of never-married women without children. *Women in Management Review*, 21(5), pp.393-415.

Henderson, L.N. & Tulloch, J., 2008. Incentives for retaining and motivating health workers in Pacific. *Human Resources for Health*, 6(18).

Hipgrave, D.B. & Hort, K., 2014. Dual practice by doctors working in South and East Asia: a review of its origins, scope and impact, and the options for regulation, Health Policy and Planning. 29(6), p.703–716.

Kaiser, S., Ringlestetter, M., Eikhof, D.R. & Cunha, M.P., 2011. *Creating Balance*. 1st ed. Berlin: Springer.

Kossek, E.E. & Ozeki, C., 1998. Work-family conflict, policies, and the job-life satisfaction relationship: A review and directions for organizational behaviour – human resources research. *Journal of Applied Psychology*, 83, p.139–149.

MacEwen, A.E. & Barling, J., 1994. Daily Consequences of Work Interference with Family and Family Interference with Work. *Work and Stress*, 8(3), pp.244 - 254.

Mcshane, S., Glinow, M.A.V. & Sharma, R.R., 2008. *Organizational Behavior*. London: McGraw-Hill Global Education Holdings. p.398.

Nevid, J.S. & Rathus, S.A., 2005. *Psychology and the challenges of life: Adjustment in the new millennium*. 9th ed. Hoboken, New Jersey: Wiley.

Nievas, F. & Thaver, D., 2015. Work–Life Balance: A Different Scale for Doctors. *Front Pediatr*, 3(115).

Siu, F.Y.C., Yuen, S.K. & A, C., 2012. Burnout among public doctors in Hong Kong: cross-sectional survey. *Hong Kong Medical Journal*, 18(3), pp.186-92.

Skinner, N. & Chapman, J., 2013. Work-life balance and family friendly policies. *The Australia and New Zealand School of Government*, 4(1), pp.1-17.

The Ottawa Citizen, 2008. *New doctors want work-life balance*. [Online] Available at: <http://www.canada.com/ottawacitizen/news/story> [Accessed 1 February 2016].

Varanasi, P. & Ahmad, S., 2012. Factors Affecting Work Life Balance of Medical Professionals. *Recent Advances on Economics and Business Administration*, pp.61-65.

Vithanage, A.V.L.A., De Silva, P.V. & Lekamwasam, J.D.V.C., 2015. Prevalence of burnout among doctors in teaching hospitals in Galle Sri Lanka. *European Journal of Preventive Medicine*, 3(2-1), pp.1-4.

Wong, J.G., 2008. Doctors and Stress. *The Hong Kong Medical Diary*, 13(6), pp. 4-7.

Young, F.Y.F., 2012. The work-life balance of private doctors in a metropolitan city. *Universal Journal of Medicine and Dentistry*, 1(6), pp.65-69.

The protection of geographical indications in Sri Lanka: need of a registration system

P.M.A.S. Pathiraja

University of Colombo

*anushapathiraja13@gmail.com

Abstract

In the era of knowledge based economy, the protection of industrial property rights plays an important role under the intellectual property law agenda. Among them, Geographical Indications (GIs) have been subjected to vigorous scholarly debate across the world in last two decades. GI as a distinctive sign, permits the identification of products on the market and protects the quality, reputation or other character of goods essentially attributable to their geographical origin. As a developing country Sri Lanka has varieties of natural resources with great economic value. Geographical Indications like Ceylon Tea, Ceylon Cinnamon, Ceylon Sapphires are some of the major earners of foreign exchange in the country. Despite this GIs receive less attention when compared with other intellectual property rights. This has become a major issue in the development of law relating to GIs.

Therefore, this paper discusses the problem of protecting products of geographical origin by exploring the laws available in Sri Lanka in terms of both domestic and international obligations. The present study expect to explore a domestic registration system of Geographical Indications as an option. It also expects to propose ways for strengthening the legal framework of the country in order to accord better protection for GIs in Sri Lanka. This is a Qualitative research based on literature review and mainly carried out by the reference of primary and secondary sources such as statutes, international treaties, academic writings and e- sources. The comparative analysis of successful legal position in selected jurisdictions such as, India and Bangladesh have been followed in reaching the conclusion.

Keywords: intellectual property law, geographical indications, Sri Lanka, protection, registration

Introduction

Intellectual property is an important type of asset in today's business world. In the border-crossing trade environment, the producers of almost all types of goods and services face stiff competition, from both local and foreign producers. Today the competitiveness of food processing industries is mainly based on the capacitance to play an active part in globalized market, where the most important criteria seems to be efficiency and productivity. Such high quality products, which enabled the producers to reap greater economic benefits than products of lesser quality. This is the rationale behind the protection of Intellectual Property Rights (IPRs). Intangible assets such as trademarks, copyrights and patents represent greater economic value than other physical assets do. Although it is comparatively unknown, Geographical Indications (hereinafter "GIs") shall be added to this enumeration as another category of intellectual property. However, in the 21st century the global economy increased and international trade expanded. Therefore Today, IPRs are legally protected in national as well as international level. Most importantly, Producers and their products can also be protected by labels of Indications of Geographical Origin.

*"...indications which identify a good as originating in the territory of a Member, or a region or locality in that territory, where a given quality, reputation or other characteristic of the good is essentially attributable to its geographical origin..."*¹

The term "GI" has been used predominantly to define names that identify agricultural or other products as originating from the specific geographical regions in which these products are grown and manufactured, and from which they derive their qualities or reputation.² Generally, Geographical indications are distinctive sings which permit the identification of products on the market. It conveys the cultural identity of a nation, region or specific area and gives a distinguishable identity to local products³. Like trademarks and commercial names GIs can be applied to every short of product which adds value to the natural riches of a country and the skills of its population. In other words, GIs are badges of origin that serve to identify the geographical source of goods, which grants a specifically identifiable attribute to the goods. Thus, a "given

¹ Article 22, Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights(1994),

² Felix Addor & Alexandra Grazioli, (2002), Geographical Indications beyond Wines and Spirits: A Roadmap for a Better Protection for Geographical Indications in the WTO/TRIPS Agreement, 5 J. WORLD INTELL. PROP. 865, 869 (defining GI as "any designation which points to a given country, region, or locality").

³ World Intellectual Property Organization, What is a Geographical Indication?,http://www.wipo.int/about-ip/en/geographical_ind.html (last visited JUNE. 1, 2017) [hereinafter What is a Geographical Indication?];

quality”, “reputation” or “other characteristics” of a good can be a sufficient condition, for the protection as a Geographical Indication as mentioned in the TRIPS Agreement. Accordingly, In order to work as a GI, a sign must identify a product as originating in a given place. In addition, the qualities or reputation of the product should be essentially due to the place of origin. Since the qualities depend on the geographical place of production, there is a link between the product and its original place of production.

The sign used to denote a GI usually corresponds to the name of the place of origin of the good, or to the name by which the good is known in that place, such as “Jamaica Blue Mountain” or “Darjeeling”. But non-geographical names, such as “Vinho Verde”, “Cava” or “Argan Oil”, or symbols commonly associated with a place, can also constitute a GI.⁴ A GI may be produce by all persons who live in the particular area of origin according to specified standards. Because of its link with the place of origin, a GI cannot be assigned or licensed to someone outside that place or not belonging to the group of authorized producers. In essence, whether a sign functions as a GI is a matter of national law and consumer perception.

Generally, many Sri Lankan GIs have grabbed the international market and they are the main earning sources of foreign exchange to the country. For example, Ceylon Tea, Ceylon Cinnamon, Ratnapura Blue Gems are some famous GIs in Sri Lanka which directly help to bring the foreign exchange. Ruhunu Buffalo Curd, Malwana Rambutan, Bibile Oranges, Dumbara Mats are some other famous GIs among Sri Lankans.⁵ Therefore it is important to protect GIs as an integral part of international trade.

Research Objectives

The main objective of this paper is to examine, evaluate and identify the existing Legal protection relating to GIs in Sri Lanka. Moreover, this research examines the successful legal positions in India and Bangladesh for the purpose of analysing the inadequacy of domestic Laws and offer

⁴ www.wipo.int/.../en/geographical/952/wipo_pub_952.pdf

⁵ Sarawak pepper of Malaysia , Indian Basmati rice, Darjeeling tea, Feta Greek Cheese, Colombian Coffee, French Champagne are some famous GIs in the international context.

suggestions to establish a registration system to enhance the existing legal framework for the protection of GIs in Sri Lanka.

Methodology

The methodology adopted for this research is purely a qualitative approach, which mainly carried out by the reference of primary and secondary sources such as legal enactments, statutes, academic writings, international legal instruments and e-sources. Comparative analysis of successful legal positions in selected jurisdictions are also used in arriving at the conclusion, in order to address the recommendations.

Results and Discussion

The rationale for the protection of GIs.

Patents, copyrights, trademarks and Industrial designs have traditionally been the most commonly used instruments for maintaining exclusivity to particular business assets. Countless domestic and international legal frameworks have afforded exclusive rights to producers to protect various kinds of intellectual property rights over the years. The past decade has witnessed emergence of GIs as one of the important instruments to protect the quality, reputation or other characteristic of goods essentially attributable to their geographical origin. Recognizing its importance, GIs has become the most effective intellectual property right for developing countries.

Although there was no legal recognition at that time, geographical indications had earned global recognition from the medieval and colonial period. The evidence of GIs can be traced back to the ancient Egyptian Civilization. Producers of various types of goods in ancient Egypt and Greece profited from the products which carried a label, indicating its geographical origin. Mainly the rationale behind protection of GIs is two fold. Misleading of consumers will be effectively prevented for the protection of consumers' interests and the protection of producers' interests will be protected through the measures of unfair competition. Therefore law has to play significant role in balancing these overlapping interests.

“If they are used in proper way and are well protected, they can become an effective marketing tool of great economic value.”⁶

GIs directly create employment and promote the cultural values vested in particular area. GIs have mostly been used in agricultural products. But products belonging to the “artisanal and handicraft sectors” which are based on traditional knowledge have been protected under the label of GIs. Many Sri Lankan products of GIs, have attracted global consumers because of the better quality, reputation and characteristics of these products. For example, Sri Lanka is a proud owner of its tea culture. Tea is grown in regions of up country in Sri Lanka under the natural factors like climate and soil conditions. Monsoon rain, cold weather, processing and producing methods which are followed for centuries, mainly determine the inherent flavor of Ceylon tea. Considering the economic value of Ceylon tea, if it is not protected properly, it would be a major problem to the national economy. Because of such notable advantages and reputation carried by Ceylon tea, a number of glaring examples of misappropriation of Ceylon tea have been reported in recent years. Such increasing reports of misappropriation of the Ceylon tea brand disclose the importance of protecting GIs. Without protection, consumers may be confused as to the origin or quality of a product. Furthermore it exposes the inadequacy of the existing domestic and international legal framework relating to the protection of GIs.

According to the above, it is clear that GIs are significant for number of reasons. There are preliminary important to consumers in identifying a product's source and they indicate a product's quality.

International framework for protection of Geographical indications.

There are a number of international treaties deal partly or entirely with the protection of GIs in the current scenario.

Paris convention

⁶ Addor, F. Grazioli, A. (2002) Geographical indications beyond wines and spirits [Online].page 01. Available from: https://www.ige.ch/fileadmin/user_upload/Juristische_Infos/e/PDF-doku3.pdf

The Paris Convention is the first international legal framework for the protection of GIs.⁷ Until then, GIs had only been protected by the ways of national legislations.

Article 10 is the most important stipulation in the Paris Convention for international protection of GIs. It deals with the obligation for protection of indication of source and, there is adequate protection of appellation of origin. The Article 9 of Paris convention provides that certain sanctions may be imposed, wherever applicable, in cases of direct or indirect use of false indications of source. Furthermore Paris Convention entails another provision to prevent wrongful use of indications. Furthermore Article 10 *bis* bans any conduct that constitutes unfair competition. It is a strong foundation of protection against the use of confusing, false or misleading geographical indications. According to this article, member countries are obliged to provide effective protection against unfair competition.

The large number of signatories of the Paris Convention makes it a successfully enacted international legal document. However, it is claimed that Paris Convention stipulates weak protection for IPRs, and an especially limited protection for GIs.

The Madrid Agreement

Within the decade after the implementation of the Paris Convention, the Madrid Agreement⁸ was adopted in 1891. It stipulates a higher level of protection for “indications of source” than the Paris Convention.⁹ In other aspects, the treaties are quite similar.

This Madrid Agreement has been worked within the specified framework of Paris Convention. It has provisions for the repression of false and deceptive indications of source. Article 01 provides that any product bearing a false or deceptive indication by which one of the state party to the Madrid Agreement or a place situated there in is directly or indirectly indicated as being the country or place of origin, must be seized on importation into any of the state party to the Madrid Agreement. In the other words Agreement is obliged to seize goods bearing a false *indication of*

⁷ The official name of this convention is the Paris Convention for the Protection of Industrial Property of March 20, 1883 (the Paris Convention). It has been revised and amended on several occasions since its coming into force.

⁸ The official name of this international agreement is the Madrid Agreement for the Repression of False or Deceptive Indications of Source on Goods of April 14, 1891 (the Madrid Agreement).

⁹ Article 04, Madrid Agreement

source on importation, or completely prevent the importation of such goods if subsequent seizure cannot be performed. Article 3 of the Madrid Agreement provides additional protection to the "indication of source" and "goods" as well. Furthermore, Article 3 bis which makes it obligatory for the states party to the Madrid Agreement to restrain the use and sale of any such good which is capable of deceiving the public as far as the correct source of the good is concerned.

Although it afforded protection for *indications of source*, but it has few signatories. The small number of signatories of Madrid Agreement makes it a quite edgeless legal document in international level.

Lisbon Agreement

Lisbon Agreement¹⁰ was adopted as a new international legal framework for GIs in the late 1950's. It has uniqueness of providing particular characteristics to the substantive provision of the Agreement. Similar to the Paris Convention and the Madrid Agreement, the Lisbon Agreement is administered by WIPO. Described as "the most serious attempt to achieve effective and enforceable international protection" for GIs. Under the Article 2(1) of Agreement concerns the "appellations of origin" rather than their country of origin. It gives actual definition for this term including both human factors and natural factors which is broader than the definition of Madrid agreement's on GIs. Furthermore it affords protection against usurpation and imitation. Although the Lisbon Agreement provides more effective protection of appellation of origin, unfortunately it was not accepted widely.

TRIPS Agreement

The TRIPS agreement (Trade Related Aspects of Intellectual property Rights Agreement) Under the World Trade Organization (WTO) lays down certain obligations to its members in protecting intellectual property rights. It is the first agreement which accomplished international protection as a separate branch of intellectual property rights. GIs have simultaneously become one of the most hotly debated areas within the World Trade Organization.

Article 22 provides a general level protection for all GIs. The definition in TRIPs is the latest international accepted definition of GIs, and it has both similarities and differences when compared

¹⁰ The official name of this international agreement is Lisbon Agreement for the Protection of Appellations of Origin and their International Registration of October 31, 1958 (the Lisbon Agreement). It has been revised and amended on later occasions.

to previously established international agreements. Article 22.1¹¹ provides the fundamental definition of GIs, and it is the first provision in TRIPs that refers singlehandedly to GIs. This definition applies to *all* GIs, irrespective of what type of goods the GI itself refers to. TRIPs does not distinguish between different types of goods, which implies that all goods are equally able to carry a protected GI, irrespective of whether they are agricultural, natural or manufactured. According to Article 22.2, TRIPs prohibits wrongful use of GIs on the rationale of consumer protection. It aims to minimize misinformation of consumers, thus countering ignorance, uncertainty and deception. Thus, the protection afforded by Article 22.2 is not triggered when a GI is accompanied by a *corrective label*, even though the use of it as such is unlawful. Furthermore, Such unfair competition within the meaning of Article 10*bis* of the Paris Convention are prohibited.¹²

Furthermore, Article 22.3¹³, contains provisions that regulate the relationship between trademarks and GIs. It offers “*ex officio* refuse or invalidate the registration”, if the use of such trademarks risk misleading the public as to the “true place of origin” of the good. Also Article 22.4¹⁴ stipulates rules relating to use of deceptive GIs. Although a GI may be “literally true to the territory, region or locality”, it may nevertheless deceive the public, if it is used on certain goods. Article 23 affords a additional protection for wines and spirits. It is only applicable to GIs for wines and spirits.

Protection of geographical indications under Sri Lankan Legal Framework.

According to the above discussed sections it is clear that the international regime on the protection of GIs has been changed through last decades and emphasize the need of universal obligation for the purpose of protecting GIs.

¹¹ Article 22(1) read as follows: Geographical indications are, for the purposes of this Agreement, indications which identify a good as originating in the territory of a Member, or a region or locality in that territory, where a given quality, reputation or other characteristic of the good is essentially attributable to its geographical origin.

¹² Article 22(2)(b):

any use which constitutes an act of unfair competition within the meaning of Article 10*bis* of the Paris Convention

¹³ 22(3) : A Member shall, *ex officio* if its legislation so permits or at the request of an interested party, refuse or invalidate the registration of a trademark which contains or consists of a geographical indication with respect to goods not originating in the territory indicated, if use of the indication in the trademark for such goods in that Member is of such a nature as to mislead the public as to the true place of origin.

¹⁴ Article 22(4) ;

The protection under paragraphs 1, 2 and 3 shall be applicable against a geographical indication which, although literally true as to the territory, region or locality in which the goods originate, falsely represents to the public that the goods originate in another territory

For an example TRIPs does not stipulate requirements to implement its provisions in WTO member states. Therefore, every member State chooses its own discretion, to protect GIs within its territory till an acceptable and a justifiable international obligation is adopted. Most commonly countries have individual or collective responsibility to provide appropriate protection on GIs.¹⁵

Under the current legal status of Sri Lanka, protection of GIs are governed by the Intellectual Property Act No 36 of 2003(IP Act). According to the section 161 it provides *sui generis* protection, as well as the Act affords varieties of protections under the other regimes such as certification mark, collective mark and unfair competition.

Section 161(1)¹⁶ (i) of the Act directly provides protection for agriculture products, foods wine or spirits by entitling the interested party to prevent misleading the public as to the geographical origin of goods, in the manner of designation or presentation. Section 161(1)(ii) provides protection against unfair competition for GIs Within the meaning of Section 160.¹⁷ In connection to Section 161 (1) (iii) of the Act provides protection for GIs by prohibiting the use of GIs as translations or accompanied by expressions such as kind, type, style or imitation or the like.

Moreover section 161(2)¹⁸ provides protection for misleading the public by false representation. The section 103, 160 and 161 of the Act may be applied against such misrepresentation.

¹⁵ Most admirably, the European Union and USA has been achieved strong regional commitment and diametrically different legal frameworks for this purpose, The EU has created an autonomous legal scheme, while the U.S. bases the protection of GIs on existing trademark law and rules concerning unfair competition.

¹⁶ Section 161 (1) denotes as follows:

- (i) the use of any means in the designation or presentation of goods that indicates or suggests that the goods including an agricultural product, food, wine or spirit in question originates in a geographical area other than the true place of origin in a manner which misleads the public as to the geographical origin of goods ; or
- (ii) any use of a geographical indication which constitutes an act of unfair competition within the meaning of section 160 ;
- (iii) the use of a geographical indication identifying goods including an agricultural product, food, wine or spirit not originating in the place indicated by the geographical indication in question or identifying goods not originating in the place indicated by the geographical indication in question, even where the true origin of the goods is indicated or the geographical indication is used in translation or accompanied by expression such as kind, type, style or imitation or the like.

¹⁷ As per Section 160 (1) (a) of the Act, any act or practice carried out or engaged in, in the course of industrial or commercial activities, that is contrary to honest practices shall constitute an act of Unfair Competition.

¹⁸ The protection accorded to geographical indications under sections 103, 160 and 161 shall be applicable against a geographical indication which, although literally true as to the territory, region or locality in which the goods originate, falsely represents to the public that the goods originate in another territory.

Furthermore Section 161 (4) affords powers to the court to grant an injunction and any other relief deemed appropriate in above circumstances.

In addition to Section 161 of the IP Act, Act offers other possible option for protection of GIs under certification and collective marks regimes.¹⁹ Section 142(3)²⁰ provides the protection for GIs under the certificate marks and Section 138(3)²¹ provides the protection for GIs under the collective marks.

“Napa Valley” is registered under the domestic certificate mark in USA and “Darjeeling Tea” is a foreign registered GI in USA under the certification mark. Therefore it is clear that in order to protect Sri Lankan GIs under this regime, first it want to register as a certificate mark or collective mark in domestically and then it want to reregister in the foreign country. While considering the situation of Ceylon tea, it has been registered as a certification mark by Sri Lankan Tea Board. However the attempts for international registration under the certification mark have not been successful. Although USA is one of the major export destinations for Sri Lankan tea products, still Sri Lanka has been unable to register ‘Ceylon Tea’ in USA. However, increasing reports of misappropriation of Ceylon Tea brand disclose the inadequacy of the existing domestic and international legal framework relating to the protection of GIs.

Furthermore, mechanism for the protection of GIs is mentioned under the section 191 of the Act. It directly express the situation of any wrong doing against the GIs will be a punishable offence under the section 191.²² The judicial intervention for the protection of a GI grants both civil law

¹⁹ The Act is not affording the trade mark protection for GIs. When comparing the difference between trademark and collective mark, it is clear that trade mark stands for protection of individual rights while collective mark stand for the rights of the people. If GIs have been granted as an individual right under the trade marks, it would be a violation of collective rights of the people in particular area.

²⁰ Notwithstanding the provisions of section 103, a certification mark which consists of a sign or indication which may serve in trade to designate the geographical origin of the goods and services may be registered : Provided, however, the owner of such mark is not entitled to prohibit the use of such sign or indication in accordance with honest practices in industrial or commercial matters and in particular by a person who is entitled to use a geographical name.

²¹ Notwithstanding the provisions of section 103 a collective mark may be registered which consists of a sign or indication which may serve, in trade, to indicate the geographical origin of the goods or services : Provided, however, the owner of such a mark shall not been titled to prohibit the use of such sign or indication in accordance with honest practices in industrial or commercial matters and in particular, by a person who is entitled to use a geographical name

²² Section 191 denotes as follows:

Any person who—

(a) Makes a false declaration to the Director-General ;

(b) Makes a false declaration in respect of geographical indication inclusive of Ceylon Tea and Ceylon Cinnamon,

shall be guilty of an offence and shall be liable on conviction by a Magistrate to a fine not exceeding five hundred thousand rupees.

and criminal law remedies. It may offers compensation as a civil remedy and authorized Magistrate Court to impose sanctions as a remedy in criminal law.

According to the above it is clear that Sri Lankan law on GIs is effectively sufficient. But the lack of a proper registration system for GIs has caused to increase the misappropriation of Sri Lankan GIs in international level.

Protection of Geographical Indications in Other Jurisdictions.

India:

In the recent past, GIs have arisen as a significant intellectual property rights issue in the Indian context. Since 2003, when the Indian Geographical Indications of Goods (Registration & Protection) Act 1999²³ (GI Act), came into force, in compliance with Article 24 of the TRIPs Agreement in order to protect GIs. Connected with geographical origin more than a hundred Indian products have been registered as GIs. Before the enactment of this legislation, misuse of GIs were prevented under the consumer protection acts, through passing-off actions and certification trademark.

At The very first beginning section 1(3)(e)²⁴ the Act denotes the definition for GIs, which is fairly broad. According to that explanation it clarifies, any name that is not the name of a country, a region or a locality of that country is also eligible to get protection as GIs, provided the required conditions are satisfied.

The Act contains a system of registration. Although it provides protection even for the unregistered GI under the section 20(1)²⁵ of the Act, according to section 21(a) only a registered proprietor²⁶

²³ The central government of India has established the Geographical Indications Registry with all-India jurisdiction in Chennai, where the right holders can register their respective GIs. The GI Act is being administered by the Controller General of Patents, Designs and Trade Marks, who is the Registrar of Geographical Indications.

²⁴ “geographical indication”, in relation to goods, means an indication which identifies such goods as agricultural goods, natural goods or manufactured goods as originating, or manufactured in the territory of a country, or a region or locality in that territory, where a given quality, reputation or other characteristic of such goods is essentially attributable to its geographical origin and in case where such goods are manufactured goods one of the activities of either the production or of processing or preparation of the goods concerned takes place in such territory, region or locality, as the case may be.”

²⁵ Section 20(1) : No person shall be entitled to institute any proceeding to prevent, or to recover damages for, the infringement of an unregistered geographical indication.

²⁶ Per Section 2(1) of the Act:

"registered proprietor", in relation to a geographical indication, means any association of persons or of producers or any organisation for the time being entered in the register as proprietor of the geographical indication.

and its authorized users²⁷ can take necessary actions against infringement of GIs. As per section 18, the Registration of a Geographical Indication is for a period of ten Years. Renewal is possible for further periods of 10 years each. If a Registered geographical indication is not renewed, it is liable to be removed from the register. Furthermore, the Act has provision for relief²⁸ in respect of infringement of GIs.

As per Section 21(1)(a)²⁹ relief can be obtained by both the registered proprietor and the authorized users. The GI Act also provides for criminal remedies under the section 39, 40 and 44 for false application of a GI or sales of a good to which a false GI is applied.

Indian GIs regime provides into two levels of protection against infringement of GIs in terms of both domestic and international level. At domestic level, the tea board of India has registered the Darjeeling Logo and the word Darjeeling as a certification trade mark under the Trade and Merchandise Market Act, 1958. As a signatory party of TRIPS Agreement, the certification trade mark for Darjeeling tea is also registered under the Geographical Indications of Goods Act of 1999 for complementation of India's obligation. In international level Indian Tea board has registered the Darjeeling logo and the word in various countries through out of the world. Moreover it tries to reach negotiations with other WTO member countries, to registration of Darjeeling logo and word. In this case study, it is clear that such kind of legal protection have contributed to make a better safeguard on Darjeeling tea.

India has been afforded many benefits by using proper registration system for GIs³⁰. It confers the legal protection to GIs in India by preventing the unauthorized use of a registered geographical

²⁷ Per Section 2(1) of the Act:

"authorised user" means the authorised user of a geographical indication registered under Section 17;

²⁸ Section 67 of the act creates ground for obtaining relief. The relief, which a court may grant in any suit for infringement or for passing off includes injunction (subject to such terms, if any, as the court thinks fit) and at the option of the plaintiff, either damages or account of profits, together with or without any order for the delivery-up of the infringing labels and indications for destruction or erasure.

²⁹ Geographical Indication of Goods (Registration and Protection) Act 2013, Section 21(1) (a) :

to the registered proprietor of the geographical indication and the authorised user or users thereof the right to obtain relief in respect of infringement of the geographical indication in the manner provided by this Act;

³⁰For an example Darjeeling tea, which is grown and produced in the region of the Darjeeling hills in Bengal state, is the first GI product in India which is registered under the GI Act in 2004. It has attracted the world-wide reputation though its high quality and taste. Therefore it has no problem over market access. Both Tea board and the Government of India, already have been taken steps to protect the name "Darjeeling", Under the GI Act of 1999.

Indication by others. Furthermore it exports of Indian geographical indications by promoting the economic prosperity of producers.

Bangladesh:

With the purpose of protecting the products of GIs, Bangladesh has adopted a *sui generis* system by enacting Geographical Indication of Goods (Registration and Protection) Act 2013. At the very beginning the Act provides the interpretation of GIs.

“Geographical indication of goods” means an indication of agricultural or natural or manufactured goods which identifies its originating country or territory, or a region or locality of that country or territory , where a given quality, reputation or other characteristic of the goods is essentially attributable to its geographical origin and in case where such goods are manufactured goods, one of the activities of either production or processing or preparation of the goods concerned conceivably takes place in such territory, region or locality.”³¹

The Act covers the protection for both GI and Appellation of origin. Goods qualified for protection may include natural³², agricultural³³ and products of handicraft³⁴ or industry including foodstuffs.³⁵ These products of GIs will be classified as per the WIPO NICE classification regime For the purpose of registration.³⁶ The Act established the Geographical Indication Unit³⁷ within the Department of Patent, Design and Trademarks under the Ministry of Industry, which shall carry out all functions relating to geographical indication of goods under this Act including the registration. Chapter IV of the Act provides registration system to protect GIs³⁸. It provides two types of registration , one is for GIs³⁹ and another for “authorized users”.⁴⁰ The persons, who is claiming to produce, extract or processing relevant GI foods may get them registered as an

³¹ Section 2(9)

³² certain CORAL species of ornamental value found in the coastal area, Hilsa(the National Fish of Bangladesh)

³³Traditional aromatic rice species, *Fazli* Mango

³⁴ “Jamdani”, a fine cloth of “muslin”group. A nationally and internationally famous fabric, jamdani is characterised by geometric or floral designs.

“Khadi or Khaddar” is kind of handspun or hand-woven textile primarily made out of cotton.

³⁵ Yoghurt from Bogra

³⁶ Section 2(15)

³⁷ Section 4(1)

³⁸ Section 09

³⁹ Section 09

⁴⁰ S.10 of the GI Act read with Rules 30 and 31 of the GI Rules, 2015. The persons, who are claiming to produce, extract or processing relevant GI goods may get them registered as authorized user of such goods. This provision requires individual producers to have registration as authorized user.

authorized user of such goods. These two types of registration have to be accomplished through separate applications⁴¹. The initial validity of the registration of a GI is for 5 years also it can be renewed for a period of 3 years. Renewal can be carried on perpetually unless cancelled or declared void⁴². Furthermore the Act provides the application procedure includes filing of application, examination, publication, objection, counter-objection and reply, registration. But the registration of GIs is not compulsory in Bangladesh⁴³. The unregistered GI holders can bring an action for passing off or an action under the Competition Act 2013 to protect their GIs against the misleading or fraudulent.

Moreover Section 20 of the Act incorporates the National Treatment Principle which requires equal protection for the foreign GIs. This provision will help the foreign GIs to be registered in Bangladesh and afford better legal protection.⁴⁴ Finally, Bangladesh is in a position to combat the challenges regarding the protection of its GIs.

Suggestions to enhance the existing legal framework relating to the GIs in Sri Lanka :

Considering the socio – legal situation in Sri Lanka, it will take a period of time to establish a successful registration system for GIs. Improving market access, increasing sale, increasing market value and profitability, elevating land values are some of the benefits, that can achieve through such kind of successful registration system. In the manner which GIs are protected in India, Sri Lanka can learn a lot to strengthen the protection for GIs in Sri Lanka

The most important character of the Indian legislation is that it provides a registration mechanism for GIs through the clear registration procedure under the chapter 3 of Indian GI Act. The lack of such procedure in Sri Lankan Intellectual Property Act, No.36 of 2003, causes many Infringements against GIs. Most importantly, Sri Lanka needs to take positive steps to exploit the commercial potential of GIs. Therefore as the first step Sri Lanka need to establish a proper registration system by enacting a domestic legislation in order to address the matters of infringements against GIs⁴⁵.

⁴¹ Section 10 read with rule 30 of the GI Rules 2015.

⁴² Section 16(2)

⁴³Section 28(7)

⁴⁴ In case of foreign GI applications, an accredited certificate stating that such GI has been duly registered in such foreign country, must be accompanied with the GI application.

Also must consider the importance of establishing a Geographical Indications Registry, where the right holders can register their respective GIs. Clearly, Indian perspectives on GIs provide effective guidelines to Sri Lanka. Therefore, Sri Lanka has to enhance the existing legal framework relating to GIs which are originated in its territory.

In India the Intellectual Property Appellate Board⁴⁶ which entertains the appellate jurisdiction from the proceeding of the Registrar. The Appellate Board headed by a Chairman is composed of Benches comprising two members-one technical and one judicial⁴⁷. The Appellate Board has been designed in such a way that it predominantly comprises of personnel from a legal background . It is better to establish such GIs Appellate authority following the Indian model to ensure transparency, expediency and expertise regarding the matters of GIs.⁴⁸ In Thailand Geographical Indications Commissions works as an appellate and expert body.

For creating a better environment to protect GIs in Sri Lanka the protection of traditional knowledge must be regarded. In a *sui generis* arrangement to protect GIs, like India and Bangladesh it is important to protect the “poor people’s knowledge” which directly help to create the better quality of the products of GIs. This protection of GI which are based on knowledge would further guard our GIs from misappropriation. Such an arrangement could bring revenue for the knowledge-holder by way of access to benefit sharing even if they are not in a position to commercialize the products of GIs.

There is significant disagreement on international trade affect the negative influence to GIs. Evidently, there is an immense need of international compromise and agreement on the area of GIs, in order to regulate the matters successfully. Furthermore Article 23 of the TRIPS Agreement should be extended for the legal protection for every goods which have inherited qualities beyond wine and sprits.

⁴⁶ Section 83, Indian Trademark Act 1999

⁴⁷ Section 84, Indian Trademark Act 1999

⁴⁸ In Thailand Geographical Indications Commissions works as an appellate and expert body.

In order to address the problems associated with GIs being differently protected, several trading partners have concluded various bilateral trade agreements⁴⁹ governing their GI-related dealings and trade. Bilateral agreements are common ways to regulate trade matters, not only in association to GIs. They enable parties to design the rules and their dealings in a suitable manner. Therefore, parties are likely adhere the standards of a bilateral agreement, than to the standards of a multilateral agreement such as TRIPS. Indeed, by having full discretion regarding the design of the provisions, as well as opportunity for individual adjustments, trade partners can use bilateral agreements as a tool to make sure that each party has sustainable and reasonable obligations. Such bilateral agreements have been used “for over a century”, by providing protection for GIs in the international trade community. In essence, such agreements generally regulate the manner in which producers from the other country are allowed or not allowed to use certain GIs on their goods.

Another possible way to address this problem, international regulations for GIs could be to create an international court, which the each WTO Member States have granted authority, in order to be sufficiently competent to solve international disputes between countries. Such a court should function as an interpreter of either existing legal regulations on GIs.

Conclusion

As has been previously presented, trade in GIs labelled goods causes to reap greater economic benefits from their own high quality goods for countries. Therefore, GIs are causing much controversy at international level. There are many differences in the level of protection afforded to GIs throughout the world. Primarily, the differences are the result of different legal traditions, which cause countries to ascribe GIs different value. Mostly, developing countries like, Sri Lanka face many difficulties while providing a better legal protection on their GIs. Some countries support GIs, and allow them to have impact on the market, while others oppose GIs and consider them unsuitable as tools for marketing, economic development and safeguarding of traditions.

⁴⁹ EU – U.S.A. bilateral agreement on trade in wine in 1983, EU – Canada bilateral agreement on trade in wine and spirits 2003, EU – Australia bilateral agreement on trade in wine in 1994, are some of the bilateral agreement that EU entered to protect GIs.

Clearly, the inconsistencies between the legal frameworks that surround GIs in individual countries are problematic, and lead to much difficulty for producers of GI labelled goods.

A number of different important aspects of future international GI regulations have been presented, along with potential solutions to problems that occur in the international level. It is just a matter of designing the protection for GIs. However, this is not a reason for the international community to give up their effort. Nevertheless, maintaining TRIPs in its present form is probably not the answer.

References

Legal Instruments:

- Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights (TRIPS), 1994,
- Lisbon Agreement for the Protection of Appellations of Origin and their International Registration 1958.
- Madrid Agreement for the Repression of False or Deceptive Indications of Source on Goods 1891.
- Paris Convention for the Protection of Industrial Property 1883.
- Geographical Indications of Goods (Registration and Protection) Act 1999 of India.
- Geographical Indication of Goods (Registration and Protection) Act 2013 of Bangladesh
- Intellectual Property Act of Sri Lanka, No. 36 of 2003.
-

Books and Articles:

- Karunaratna DM, (2010), *Elements of the Law of Intellectual Property in Sri Lanka*, Sarasavi Publishers.
- Addor, F. Grazioli, A. (2002) *Geographical indications beyond wines and spirits*
Available from: https://www.ige.ch/fileadmin/user_upload/Juristische_Infos/e/PDF-doku3.pdf
- Gervais, D. (2009) *Traditional Knowledge: Are we closer to the answer The potential role of Geographical Indications.*

Available from: https://www.academia.edu/888544/Traditional_Knowledge_Are_We_Closer_to_the_Answers_The_Potential_Role_of_Geographical_Indications.

- Hiriwade, M. Hiriwade, A. W. (2006) *Geographical Indications: Indian Scenario*

Available from: <http://eprints.rclis.org/7878/1/EF6C0C53.pdf>

Factors effect on the customer perspective towards the usage of online banking in Sri Lanka

Apeksha Embuldeniya

University of Kelaniya

*eapeksha@ymail.com

Abstract

The evolution of information technology has brought extensive changes in the means of service delivery in the banking sector as internet is the thrust behind online banking that conducts and process transactions in one click. Competition among rivals and compatible with the revolutionary components of the electronic marketplace, Sri Lankan banks have actively developed online banking services recently in Sri Lanka. The customers are not substantially perceive any increment in use of online banking respectively to the development of online banking services by the banks. Thereby the study is increasingly interested in finding the factors effect on the customer's attitudes towards the usage of online banking in Sri Lanka. The study consists of eight hypotheses that developed on the basis of attitudes of trust, usefulness and ease to use towards online banking. The target population of the study was consist of customers who have bank account for last year in Colombo district of Western Province, Sri Lanka. The study selected 250 customers by random sampling technique from Homagama divisional secretariat included to Colombo district. Questionnaires were used to collect data. Descriptive analysis, and chi-square analysis were used to analyze data. The results indicated that daily usage of online banking of females are higher than the male customers while majority of female and male are using their personal computers and smart phones to use online banking services respectively. All the customers are aware about the facilities such as balance inquiry, viewing transaction history, bill payments, and managing credit cards online while some customers are not aware about opening a fixed deposit, and opening savings accounts, and make investments by online. The study concludes that privacy, security and the responsiveness from the bank are the most significant factors towards usage of online banking while convenience and service quality included to the attitude of usefulness towards online banking as well as accessibility and speed included to the attitude of ease to use are also plays a significant role. However the impact of bank performance, image and user friendliness of the website is negligible.

Key words: *Online banking, Trustworthiness, Usefulness, Privacy, Security*

Introduction

Today, banking sector is an area where the evaluation of information technology has brought extensive changes in the means of service delivery. Internet is the thrust behind online banking, enabling to conduct and process transactions in one click. Internet banking, virtual banking, and electronic banking share to the same concept of 'Online Banking'. The flow of usages of online banking can be identified only by the level of customer satisfaction towards the facilities, trust, and usefulness towards online banking. Each and every bank tries to have consistent customer satisfaction with the services provided by the bank. The degree of adoption of each of online banking channels varies from country to country.

Statement of Problem

In Sri Lanka context the banking systems are always renew the services and introduce new facilities to the customers. The narrow attitudes of the traditional customers, lack of technology and soft skills, insufficient basic capital, the competition of foreign banks registered in Sri Lanka have made many problems and risks to the banks in Sri Lanka. Reforms of finance market have enabled a greater degree of competition. With the proliferation of internet expansion, computer usage, an increase of disposable income, the electronic delivery of banking services has become ideal for banks to meet their customers and to get a clear picture of their expectations and achieve high-profit margins. Competition among rivals and compatible with the revolutionary components of the electronic marketplace, Sri Lankan banks have actively developed online banking services since last three years in Sri Lanka (Central Bank Report, 2015). The government focused on achieving sustainable development and regionally balanced growth in the knowledge economy as the backdrop, the PC and online ways of life is grown in Sri Lanka. Therefore policy reforms used to achieve the objective of knowledge economy through the increase of computer literacy rate. The rate of computer literacy is slowly growing in Sri Lankan culture, however an annual computer literacy survey conducted by Department of census and statistics in 2015 revealed percentages of the computer owned household was increased as recorded as in percentages, 41.5 percent in the urban sector, 22.0 percent of the rural sector and 4.5 percent shows in estate sector. This increment is with a strong hype on broadband expansion, multimedia super corridor, and cheapness of electronic components have changed the lifestyle of the consumers, and more business-to-business

(B2B) transaction using the online potential. But the majority of customers do not use online services and facilities. Thereby the growth of online banking is substantial to the development of the virtual financial market in Sri Lanka and it is important to study the factors affecting the usage of Online Banking Services.

Research Problem

As identified in the statement of problem there is a huge opportunity for Sri Lankan customers of banks to fulfil their banking requirement through online banking. Therefore the research problem is as follows, “what are the factors that affect the customer’s attitudes towards the usage of online banking in Sri Lanka”.

Research Questions

According to this research following research questions are to be addressed,

1. How about the current nature of online banking usage among the individuals using online banking in Sri Lanka?
 - How about the frequency of using online banking facilities?
 - How about the nature of the transactions which perform via online banking?
 - How about the average monetary value of the online banking transactions?
2. How about the internet banking customers’ perspective on online banking facilities?
3. How is the possible association between the nature of transaction and users’ perspectives?

Research Objectives

The purpose of this research is to identify the following factors in online banking and the type of the relationship between those factors and usage of the online banking in Sri Lanka. Especially this focuses on analyzing the practices in the industry and to identify to which extend they can be used for enhancing online banking usage.

The objectives intended to achieve by the researcher through the study are as mentioned below.

1. To identify the current nature of online banking usage among the individuals using online banking in Sri Lanka
 - Frequency of using online banking facilities
 - Nature of the transactions which perform via online banking
 - Average monetary value of the online banking transactions
2. To identify internet banking customers’ perspective on online banking facilities.
3. To find out possible association between the nature of transaction and users’ perspectives.

Review of Literature

Concept of Online Banking

Online banking allows their customers to be executed financial transactions via the internet. Online banking is also known as "internet banking" or "web banking." Online banking has been defined by Pearce and Robinson (2009) as banking by which individuals transfer funds, make account balance enquiries, pay bills and manage such assets as stocks online. An online bank offers customers just about every service traditionally available through a local branch. It is also described by Singh and Malhotra (2004) as the use of banking products and services over electronic and communication networks directly by customers. Wong, Yen, and Fang (2004) defined internet banking as a new type of information system that is used the innovative resources of the internet and World Wide Web (WWW) to enable customers to effect financial activities in virtual space. Online services are a growing lifestyle trend over the world. This because of the strong excitement on broadband expansion, multimedia super corridor, and cheapness of electronic components. According to Shah and Siddiqui (2006), the provision of banking services via the internet (e-banking) is increasing today and new channels may evolve very soon. Online banking has effect not only to the change of consumer lifestyle but also it helps to expand the concept of a more business-to-business (B2B) transaction using the online potential.

According to the Wang (2014), online banking describes as current branch-based retail banking remains the most common method for conducting transactions, and internet technologies have changed the way personal financial services are designed and delivered to customers. Internet banking works the same way as the traditional banking services. The main difference is that customers are accessing their account and information, making payments and reconciling statements by using their computer rather than paper to complete the transactions. Daniel defined e-banking as the delivery of Banks' information and services by banks to customers via different delivery platforms that can be used with different terminal devices such as a personal computer and a mobile phone with browser or desktop software, telephone or digital television. Sathye (1999) suggested online banking as the delivery of banking services through the open-access computer network (the Internet) directly to customers' home or private address and services. At an advanced level, it involves the provision of facilities such as accessing accounts, transferring

funds, and buying financial products or services online which is called “transactional” online banking.

Studies on Online Banking

Customers increasingly want to tailor their online banking experience for simplicity and control, and an important enabler is the ability to set up email alerts. With the latest Internet Banking Solutions, online customers can sign up for billing email alerts that automatically inform them when a payment is due or has been made. Additionally, customers can set up alerts to notify them of activities like money transfers, deposits, and balances falling below a predetermined level, changes to personal information or “any unusual transaction that you specify”. The top alert among 45 percent of online bankers. 30 percent of online customers want their financial institution to provide customized email alerts and at least 25 percent of online bankers desire seven different alerts, Javelin reports. This instant feedback on account activity provides tighter control than paper statements, reduce the need to check transaction records, enhances security, saves time and prevents errors. Finally many customers are aware of the latest security options and want Online Banking Solutions that offer multifactor authentication beyond user ID and password. The two most highly sought authentication methods are personal questions and computer recognition. Banks must acknowledge their customer’s security concerns by upgrading their Internet Banking Solutions accordingly.

Advantages of Online Banking

Regardless of the name, these systems offer certain advantages over traditional banking methods such advantages as consumers can use their computers and a telephone modem to dial in from home or any site where they have access to a computer, the services are available even days a week, 24 hours a day, transaction are executed and confirmed quickly, although not instantaneously. Processing time is comparable to that of an ATM transaction and the range of transaction available is fairly broad. Customers can do everything from simply checking on an account balance to applying for a mortgage. Also some other advantages of Internet Banking are easy 24 hours access to account information and transactions. automatic chequebook balancing, current and accurate account balance, no monthly fee for bill paying or account access, electronic transfer of funds between accounts, free bank wires, and immediate accesses to statements and cleared checks.

Attitudes towards online banking

Yap, Wong, Loh, & Bak, (2010) have conducted a survey is to examine the role of attributes of the online banking web site and structural assurance cues (size and reputation of the bank, and quality of traditional service at the branch) in a consumer's evaluation of the trustworthiness of e-banking and subsequent adoption behaviour. Findings on the influence of a bank's reputation are mixed and suggest that there is some hierarchy to which service quality dimensions have a greater influence on trust in online banking. Higher-order service quality dimensions such as reliability and assurance then become more salient than the bank's reputation in building trust. Reliability and assurance cues of service at the branch are most pertinent to online banking. As customers migrate to online banking, the bank can no longer provide the kind of empathetic, responsive, and tangible service that staff at a branch can provide.

George & Kumar (2013) carried out a survey to among the online banking users of Kerala, India with the aim to develop a model for predicting customer satisfaction in the internet banking context. Perceived risk was reported as the strongest predictor variable which clarify the need for banks to concentrate on justifying user perceptions about risk for maximizing customer satisfaction and, thereby, ensuring continuance of the use of online banking. Perceived ease of use was reported as the second predictor variable and, therefore, banks can enhance customer satisfaction by bringing more clarity in the contents of their websites and making it more user-friendly so that they may perceive that it is easy to become skilful in using online banking. Perceived use emerged as the third predictor variable. The customers who are aware of advantages of using online banking, particularly on the cost and time saving aspect were more satisfied.

Martins, Oliveira, & Popovic. (2014) have found that individual expectations regarding performance expectancy of facilities, effort expectancy (easiness of usage), social influence to use online banking, and perceived risk in terms of performance, time, social, financial, security, privacy, psychological and overall risks were the most important to explain users' intention. Concerning the usage, behaviour intention to continue using online banking showed significant impact. On the other hand, facilitating conditions (resources, knowledge, and compatibility with other systems) was not important to explain usage. They concluded that compared to all variables the perceived risk is a stronger factor to predict intention to use Internet banking. In an empirical investigation of internet banking service quality, corporate image and the impact on customer

satisfaction was conducted by Roche in 2015 with special reference to banking sector in Sri Lanka. They have reported that some users have been hesitating to utilize online banking considering the following concerns; indirect cost (internet, PC), shortage of cash availability, problems in transactions, and security. The author pointed out the disadvantages of online banking as reduction in bank relationship, issues in transaction, issues in service, and security.

Methodology

The methodology consists of the methods used in designing, sampling, collecting, measuring, analyzing, and presenting the data relevant to this research study. Prior to the designing the study, it should be clearly identified the purpose of the study. Accordingly this research is to identify the factors that contribute to the usage of online banking of customers and the impact of attitudes of trust, usefulness, and ease to use towards online banking on the usage of online banking in Sri Lanka. Similarly considering the type of the study, it can be identified the study is a correlation rather than a casual study where the researcher formulating relationships between each independent variable and dependent variable.

Hypothesis

In this research eight (8) hypotheses have been formulated for testing and this study is done as a field study.

H_{1 1}: There is a significant relationship between privacy of online banking and the usage of online banking

H_{1 2}: There is a significant relationship between security of online banking and the usage of online banking

H_{1 3}: There is a significant relationship between responsiveness from bank of online banking and the usage of online banking

H_{1 4}: There is a significant relationship between convenience of online banking and the usage of online banking

H_{1 5}: There is a significant relationship between service quality of online banking and the usage of online banking

H_{1 6}: There is a significant relationship between bank performance and image of online banking and the usage of online banking

H_{1 7}: There is a significant relationship between accessibility and speed of online banking and the usage of online banking

H_{1 8}: There is a significant relationship between user friendliness of the website of online banking and the usage of online banking

Unit of Analysis

The unit of analysis was at individual level, the online banking customers. This study continues with the Google form questionnaire to collect data.

Population

Target Population is the collection at elements or objects that process informative sought by the research and about which inferences are to be made. It must be designed precisely. Population of this study covered online banking customers in Sri Lanka. For the convenience of collecting data, Colombo District has selected as a case and considered it as the target population. The population for this study represents customers carrying day today transactions by online banking since one year of time. The Central Bank of Sri Lanka has reported 236,410 online banking users from licensed commercial banks in 2010 (Roche, 2015).

Sample and Sampling Technique

The sample size selected for the study is appropriate according to the rules at thumb proposed by Roscoe (1975) as in Sekaran (1992) such that sample sizes larger than 30 and less than 500 are appropriate (Opatha, 2012). Therefore respondent driven sampling is selected for this study. Since the target population is online banking users of Colombo district, 250 customers of online banking have selected considering the population distribution.

Methods of Data Collection

Primary data would be gathered using standard questionnaire with Google form questionnaire to the online banking customers and the secondary data that was collected through trend charts of the bank reports in the industry in order to understand and evaluate the level of usage of online banking

and other published data such as research articles, journal articles, books, newspapers and magazines have been used throughout this study.

Methods of Data Analysis

Descriptive analysis, and chi-square analysis were used to analyze data. Statistical Package for Social Sciences (SPSS) version 22 and Microsoft Excel computer packages were used as tools to analyze data.

Methods of Data Presenting

The findings collected by the questionnaire has been analyzed and summarized in various forms using data analyzing techniques as percentages, tables, bar charts, pie charts, line charts, scatter plot diagrams and graphs.

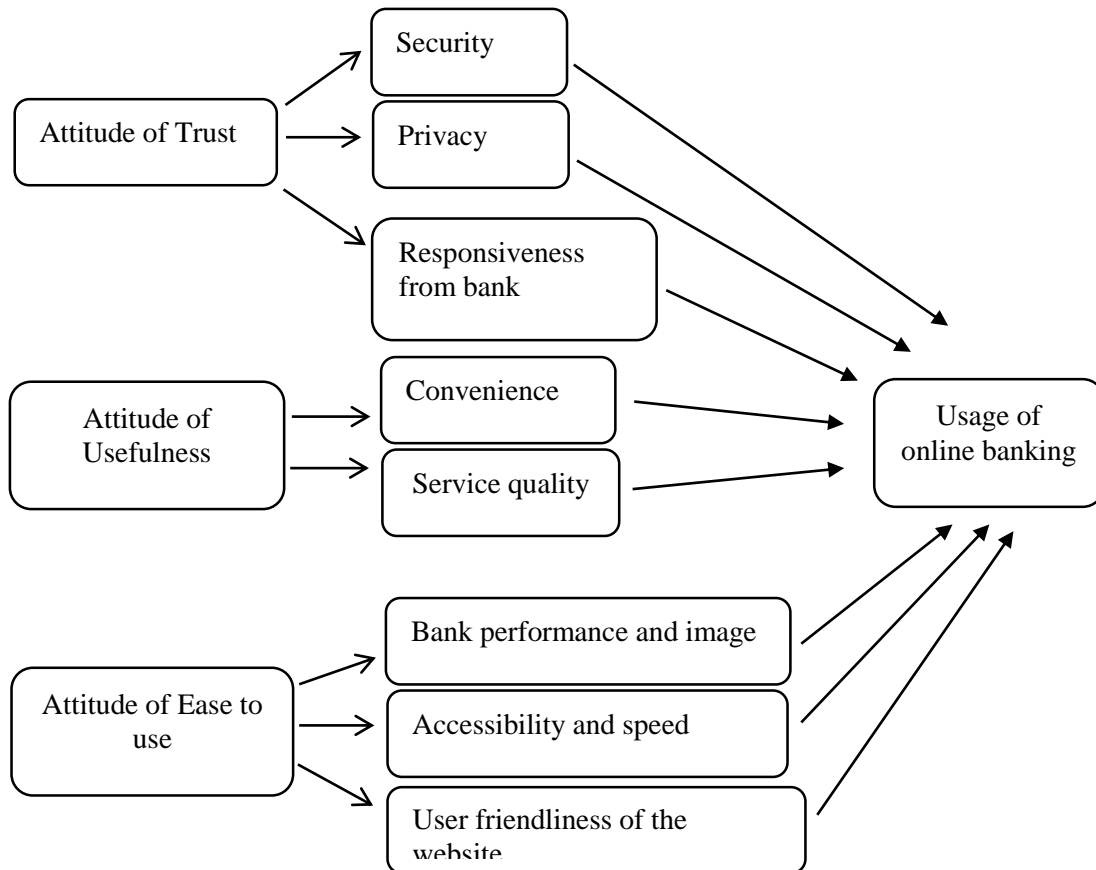

Figure 1: Conceptual Framework

Source: Author Developed

Data Analysis and Presentation

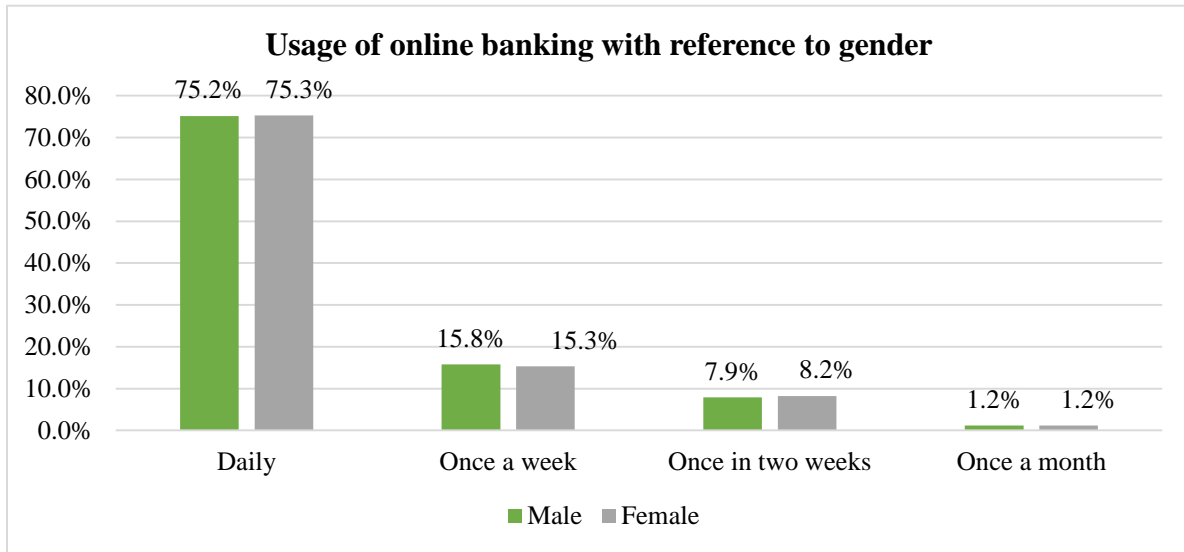

Figure 2: Usage of online banking with reference to gender *Source: Sample Survey, 2017*

Figure 2 shows that male and female online banking users are slightly behave equally as 75 percent of both male and female customers tend to use online banking services daily. And another 15 percent from both males and females use online banking services once a week. Nearly 8 percent and 1.2 percent of customers are using online banking for once in two weeks and once a month respectively. Similarly none of the customer is using online banking once a year.

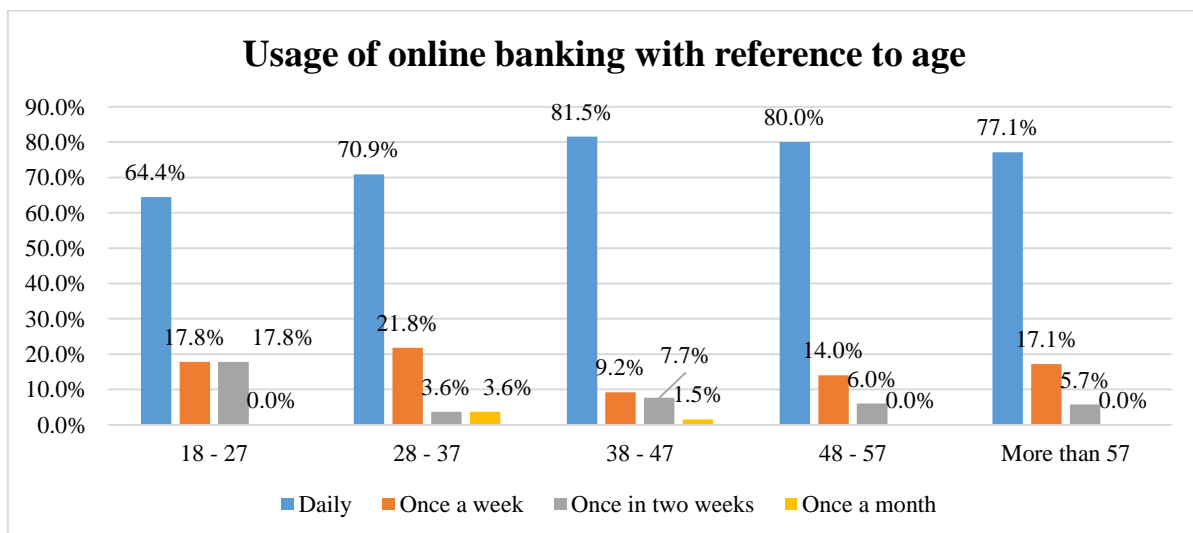

Figure 3: Usage of online banking with reference to age *Source: Sample Survey, 2017*

The above figure shows majority of customers in each category are using online banking daily while none of the customers in each category are using online banking once a year.

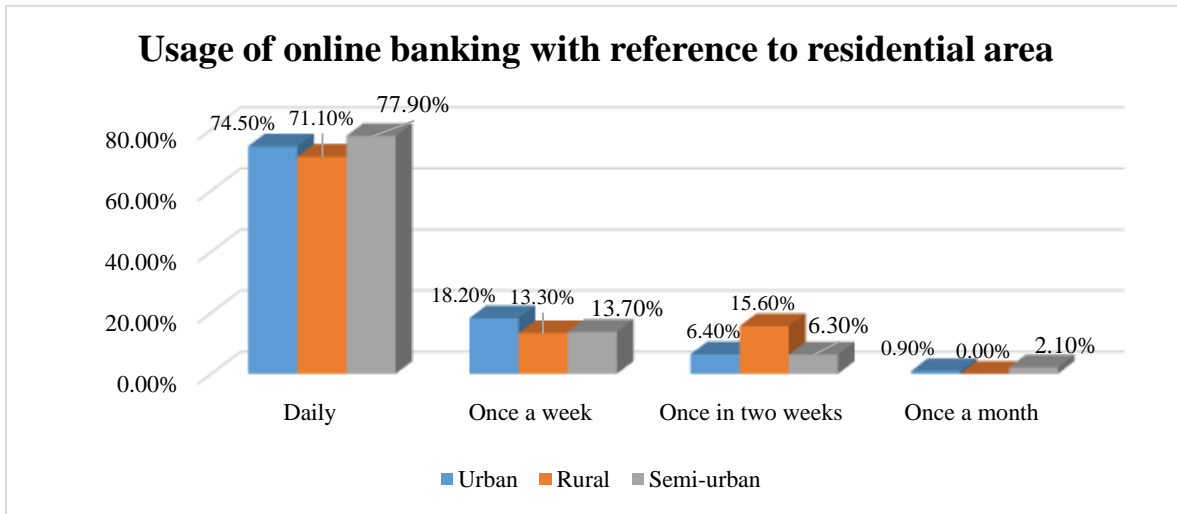

Figure 4: Usage of online banking with reference to residential area Source: Sample Survey, 2017

Majority of online banking customers of each residential area are using online banking daily and on the same time none of the customers of each residential area are using online banking once a year.

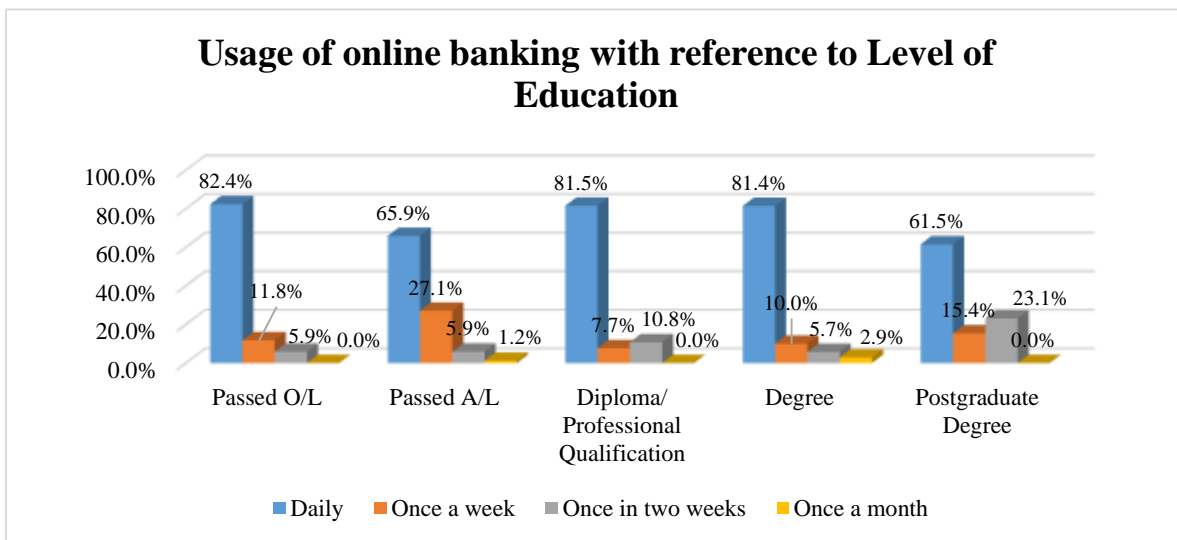

Figure 5: Usage of online banking with reference to Level of Education Source: Sample Survey, 2017

According to the above figure, majority of customers from each educational level represent are daily using online banking services while 27.1 percent of customers with advance level qualification are

using online banking once a week and it is a significant change from the general distribution of online banking behaviour of customers with reference to the level of education of customers.

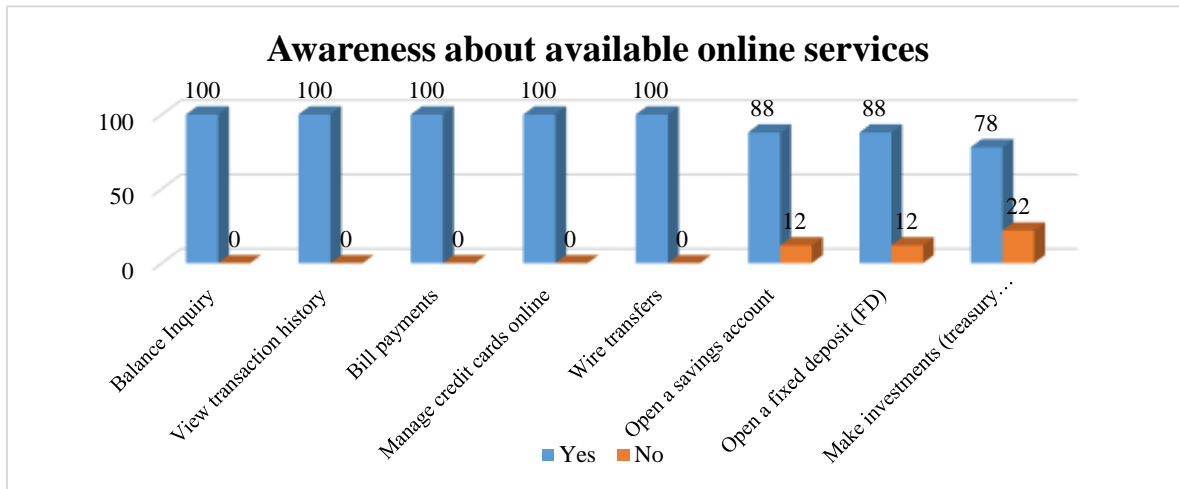

Figure 6: Awareness about available online services

Source: Sample Survey, 2017

All the customers are aware about the facilities such as balance inquiry, viewing transaction history, bill payments, managing credit cards online, and wire transfers. On the same time there are 88 percent of customers are aware about opening a fixed deposit, and opening savings accounts while 78 percent of customers are aware about make investments by online.

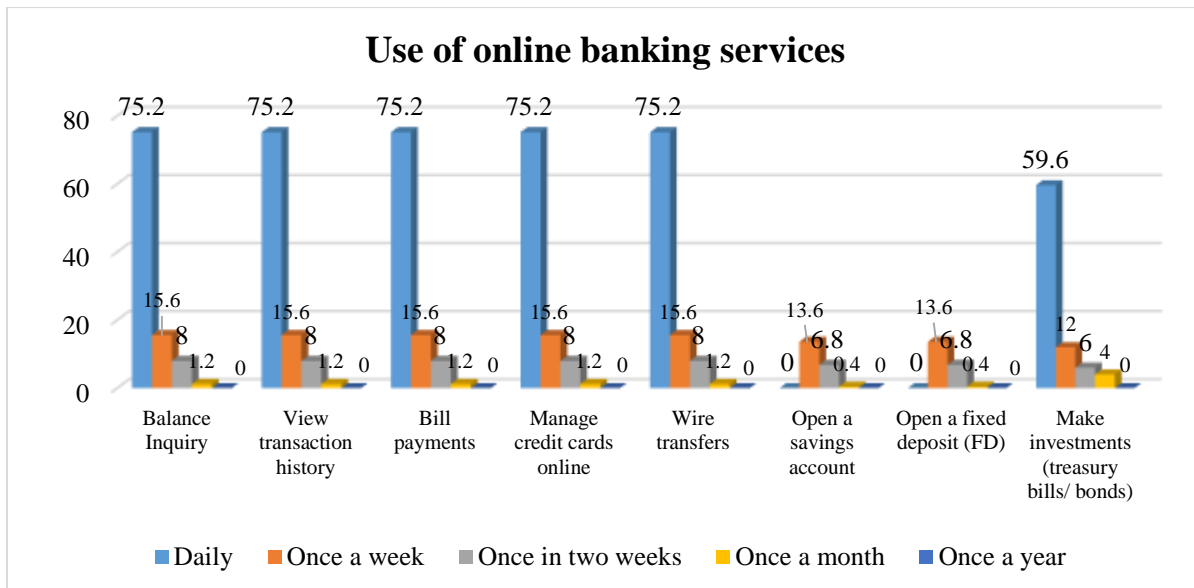

Figure 7: Use of Online Banking Services

Source: Sample Survey, 2017

Majority of online banking customers are daily using online banking for balance inquiry, viewing transaction history, bill payments, managing credit cards online, and wire transfers which is recorded as 75.2 percent for each. On the same time 15.6 percent, 8 percent, and 1.2 percent of customers use online banking once a week, once in two weeks, and once a month for above mentioned activities via online banking. Use of online banking is low for the purposes of opening savings account, opening fixed deposits and investing which is recorded as 0 percent, 0 percent and 59.6 percent respectively for as daily activity.

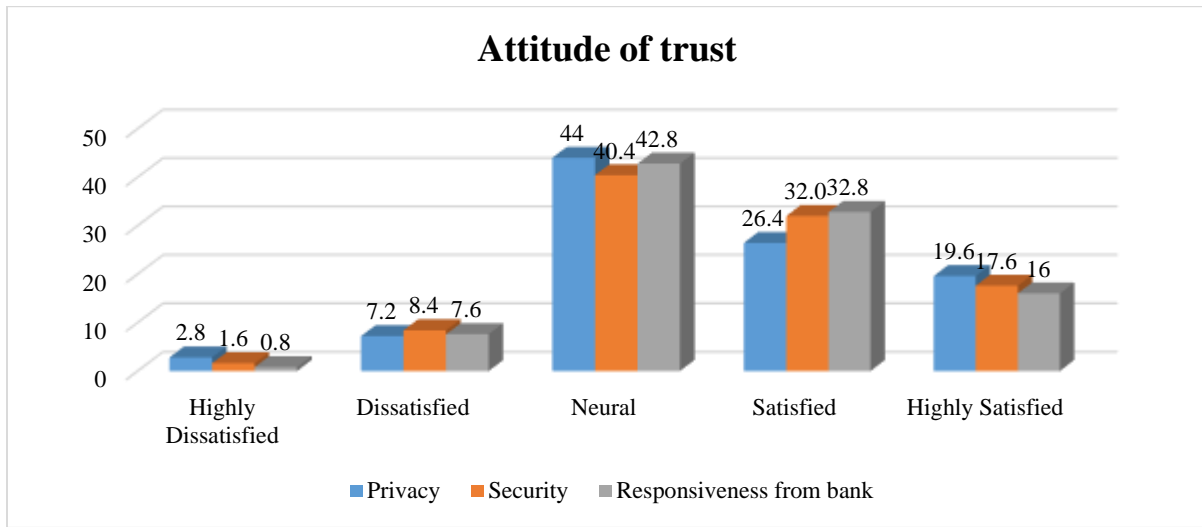

Figure 8: Attitude of Trust

Source: Sample Survey, 2017

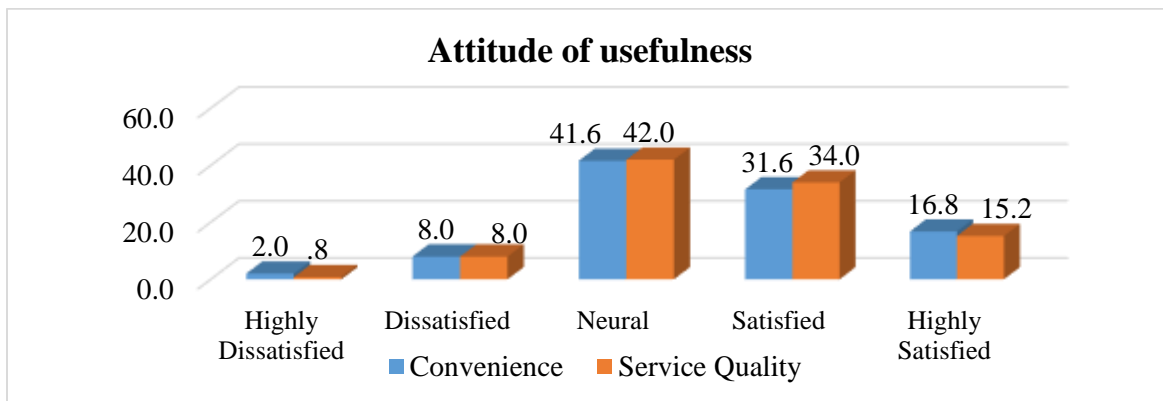

Figure 9: Attitude of Usefulness

Source: Sample Survey, 2017

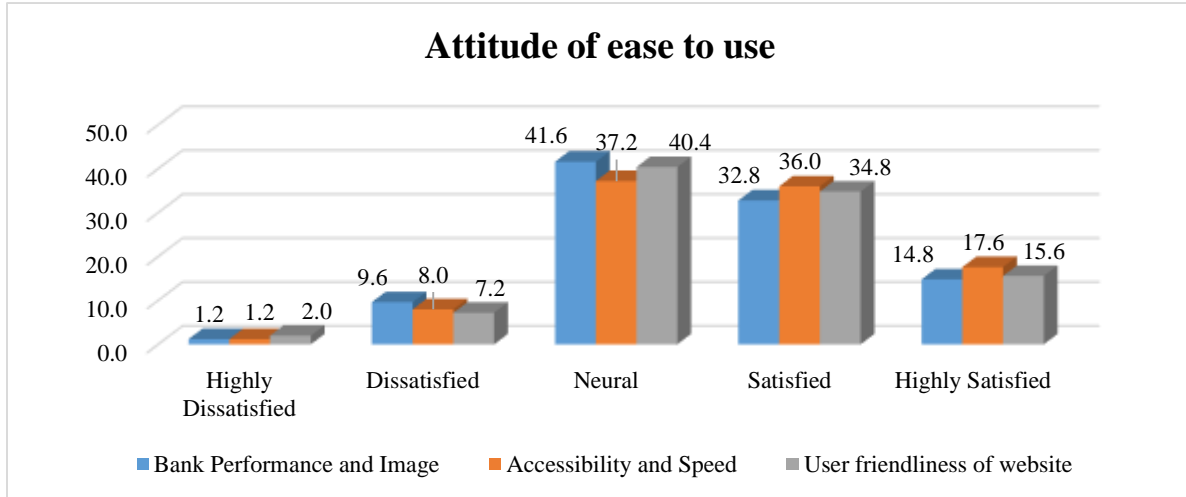

Figure 10: Attitude of ease to use

Source: Sample Survey, 2017

The hypotheses were tested by chi-square test as both independent and dependent variables are categorical.

Dependent Variable	Category	Independent Variable	Chi-square (Sig)
Usage of Online Banking	Attitude of Trust	Privacy	0.000
		Security	0.000
		Responsiveness from the bank	0.000
	Attitude of Usefulness	Convenience	0.000
		Service Quality	0.000
	Attitude of ease to use	Bank Performance and Image	0.000
		Accessibility and Speed	0.000
		User friendliness of the website	0.000

Table 1: Summary of chi-square test

Source: Sample Survey, 2017

As the significance value of chi-square test is 0.000 which is less than the chosen significance level of 1 percent (0.01) the study concludes that all the identified variables are having impact to the usage of online banking. This means increase or decrease in identified independent variables do significantly relate to increase or decrease in usage of online banking.

Conclusion

The daily usage of online banking of females is higher than the male customers. Majority of customers in each category are using online banking daily while none of the customers in each category are using online banking once a year. With reference to the gender difference in majority of male customers are included to the semi urban sector while majority of female customers are included to urban sector. Majority of online banking customers of each residential area are using

online banking daily and on the same time none of the customers of each residential area are using online banking once a year. Majority of customers are with advanced level qualification and Degree and Diploma or Professional qualification as well as least representations are at Ordinary level and postgraduate level qualifications. When considering the gender composition with reference to the method of online banking, majority of female are using their personal computers to use online banking services while majority of males are using their Smart Phones to use online banking services. All the customers are aware about the facilities such as balance inquiry, viewing transaction history, bill payments, managing credit cards online, and wire transfers. On the same time there are some customers who are not aware about opening a fixed deposit, and opening savings accounts, and make investments by online. Majority of online banking customers are daily using online banking for balance inquiry, viewing transaction history, bill payments, managing credit cards online, and wire transfers

All the independent variables are having significant relationship to the usage of online banking. Therefore, the management should consider about all these factors when stipulating their strategies for their online banking policies. Similarly the hypotheses were tested by chi-square test with 1 percent confidence level. Thus, all the null hypotheses regarding the significant relationship between independent variables and usage of online banking were rejected (There is no significant relationship between independent variables and usage of online banking y). Therefore there is a significant relationship between attitude of trust, attitude of usefulness, and attitude of ease to use on online banking and usage of online banking.

List of References

- Central Bank of Sri Lanka. (2016). *Annual Report 2015*. Colombo
- George, A., & Kumar, G. G. (2013). Antecedents of customer satisfaction in internet banking: Technology acceptance model (TAM) redefined. *Global business review, 14*(4), 627-638.
- Martins, C., Oliveira, T., & Popovič, A. (2014). Understanding the Internet banking adoption: A unified theory of acceptance and use of technology and perceived risk application. *International Journal of Information Management, 34*(1), 1-13.
- Opatha, H. H. D. N. P. (2012). *Human Resource Management*. Sri Lanka: Author Publication.

- Pearce, J.A. & Robinson, R.B. (2009). *Strategic Management – Formulation, Implementation, and Control* (11th ed.), McGraw-Hill International Edition.
- Roche, I. D. (2015). An Empirical Investigation of Internet Banking Service Quality, Corporate Image and the Impact on Customer Satisfaction; With Special Reference to Sri Lankan Banking Sector. *The Journal of Internet Banking and Commerce*, 2014.
- Sathye, M. (1999). Adoption of Internet banking by Australian consumers: An empirical investigation. *International Journal of Bank Marketing*, 17(7), 324–334. Retrieved from 10.1108/02652329910305689
- Sekaran, U. (2009). *Research Methods for Business: A Skill Building Approach*. John Wiley & Sons. Colombage.S. (2009). Electronic banking in Sri Lanka: Prospects and constraints.
- Shah, M.H. & Siddiqui, F.A., (2006). Organisational success factors in adoption of e-banking at the Woolwich bank, *International Journal of Information Management*, 26 (6), 442-456.
- Singh, B. & Malhotra, P. (2004). Adoption of internet banking: an empirical investigation of Indian banking sector, *Journal of Internet Banking and Commerce*, 9 (2).
- Wang, S. W., Hsu, M. K., Pelton, L. E., & Xi, D. (2014). Virtually compatible or risky business? Investigating consumers' Proclivity toward online banking services. *Journal of Marketing Channels*, 21(1), 43–58. Retrieved from 10.1080/1046669x.2013.832466
- Wong, X., Yen, D. C., & Fang, X. (2004). E-commerce development in china and its implication for business. *Asia-Pacific Journal of Marketing and Logistics*, 16(3), 68–83. Retrieved from 10.1108/13555850410765230
- Yap, K. B., Wong, D. H., Loh, C., & Bak, R. (2010). Offline and online banking—where to draw the line when building trust in e-banking?. *International Journal of Bank Marketing*, 28(1), 27-46.

මධ්‍යකාලීන ශ්‍රී ලංකාවේ පොල් වගාව

ආචාර්ය ජේ. ඇම්. සුධර්මාවතී

ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාචාර්ය, කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය

*sudharma@kln.ac.lk

සංකෙෂ්පය

ශ්‍රී ලංකාව ඇත අතීතයේ පටන් ම වී වගාව ප්‍රධාන කරගත් කෘෂිකාර්මික රටකි. වී හැරුණු විට විවිධ ධාන්‍ය වර්ග මෙන් ම දීර්ඝකාලීනව ඵලදාව ලබාගත හැකි වෙනත් බෝග වගාවන් පදනම් කරගත් කෘෂිකාර්මික අංශයක් ද පැවතිණි. මධ්‍යතන අවධියට අයත් මූලාශ්‍රයවල සඳහන් වන ආකාරයට එලෙස වතු වල වගා කරන ලද බෝග රැසකි. ඒවා අතර කිතුල්, පොල්, පුවක්, කොස්, නාරං, අඹ යනාදිය දැක්විය හැකිය. මේවා අතුරින් රජරට ශිෂ්ටාචාර අවධියේ පැවති විශේෂ අවධානයක් යොමු නොවූ බෝග වගාවක් වන්නේ පොල් වගාවයි.

මධ්‍යකාලීන යුගය ලෙස සලකනු ලබන්නේ නිරිත දිගට හෙවත් තෙත් කලාපයට රාජධානි සංක්‍රමණය වීමත් සමඟ උදා වූ අවධිය යි. ක්‍රි. ව. 13 වන සියවසේ සිට 16 වන සියවස දක්වා කාලය ඊට අයත් යැයි සැලකේ. මෙම පර්යේෂණයේ අරමුණ වන්නේ මධ්‍යකාලීන යුගයේ ආර්ථික ක්‍රියාවලිය තුළ පොල් වගාවට හිමිව තිබූ තත්ත්වය පරීක්ෂා කිරීමයි. මේ සඳහා ප්‍රාථමික හා ද්විතියික මූලාශ්‍රය ඇසුරින් තොරතුරු ඒකරාශී කරගන්නා ලදී. දේශීය මූලාශ්‍රයවල මෙන් ම විදේශ ලේඛක වාර්තා රැසක ම මධ්‍යතන අවධියේ මෙරට පොල් වගාව පිළිබඳව කරුණු දක්වා තිබේ. එම තොරතුරු විශ්ලේෂණාත්මක ක්‍රම භාවිතයෙන් විශ්ලේෂණය කෙරිණි .

මේ අවධිය ආරම්භයේදී ම රාජානුග්‍රහය පොල් වගාව කෙරෙහි යොමු කර තිබීම විශේෂතාවකි. සාහිත්‍යගත තොරතුරු අනුව මෙකල දිවයිනේ විවිධ ප්‍රදේශවල සරුසාර අන්දමින් පොල් වගාව පවත්වාගෙන ගොස් තිබේ. පොල් හා ඒ ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන පරිභෝජනයට ද ආගමික වතාවත් සඳහා භාවිතයට ද ලාංකිකයන් හුරු පුරුදු වී සිටි බව ද පෙන්නුම් කෙරේ. එමෙන් ම විදේශ නාවිකයන් තම නැව් ප්‍රතිසංස්කරණය සඳහා අවශ්‍ය පොල් ගසේ විවිධ කොටස් භාවිතයෙන් සකස්කරන ලද ද්‍රව්‍ය ලබා ගැනීමට මෙරටට පැමිණි බවට සාධක හමු වේ. මේ අනුව මධ්‍යකාලීන අවධියේ සරුසාර වගාවක් ලෙස මෙරට ව්‍යාප්තව තිබූ පොල් වගාව ආර්ථික සම්පතක් ද වූ බව පැහැදිලි වේ.

ප්‍රමුඛ පද :- ශ්‍රී ලංකාව, කෘෂිකර්මාන්ත, පොල් වගාව, මධ්‍යතන යුගය, රජරට ශිෂ්ටාචාරය

හැඳින්වීම

අතීතයේ පටන් ම ශ්‍රී ලාංකිකයෝ කෘෂි කර්මාන්තය මුල් කරගනිමින් වී වගාව ප්‍රධාන කරගත් මඩ ගොවිතැනෙන් වී වගාව ඇතුළු තවත් විවිධ හෝග වගාවන් කරමින් සිදු කළ ගොඩ ගොවිතැනෙන් නියුක්ත වූහ. ගොඩ ගොවිතැන් කටයුතුවලදී හේන, ගෙවතු හා වතු ආශ්‍රිතව විවිධ වගාවන් පවත්වාගෙන ගොස් ඇත. ගෙවතු හා වතු ආශ්‍රිතව කොස්, දෙල්, පොල්, පුවක්, අඹ, කෙසෙල්, නාරං, දොඩම්, සියඹලා යනාදි

නිත්‍ය හෝග වගා කර ඇත. මේ හෝග අතර මධ්‍යතන අවධියේදී පොල් වගාව කෙරෙහි වැඩි අවධානයක් යොමු කර තිබේ. ශ්‍රී ලංකාවේ මධ්‍යතන අවධිය ලෙස සලකනු ලබන්නේ රජරට ශිෂ්ටාචාරය බිඳවැටීමෙන් පසු ඇරඹී සහ බටහිර ජාතීන් මෙරටට පැමිණෙන තෙක් වූ කාලපරිච්ඡේදයයි. සියවස් ලෙස ගැනෙන්නේ නම් මේ කාලය දහතුන්වන සියවසේ සිට දාසයවන සියවස දක්වා දිවෙයි. මෙහි ආරම්භය ඇති වන්නේ රාජධානි නිරිතදිගට හෙවත් තෙත් කලාපයට සංක්‍රමණයවීම ඇරඹීමත් සමග ය. මේ කාලපරිච්ඡේද තුළ රාජධානි පැවති ස්ථාන පිළිවෙලින් දඹදෙණිය, යාපහුව, කුරුණෑගල, ගම්පොල හා කෝට්ටේ වේ.

ප්‍රස්තුත කාල අවධියේ නිත්‍ය කෘෂි හෝග වගාවක් වශයෙන් පොල් වගාව ව්‍යාප්තව පැවති බව විවිධ මූලාශ්‍රය හෙළි කරයි. 13 වන ශතවර්ෂයේ පමණ සිට නිරිතදිග ප්‍රදේශයේ ජනාවාස වර්ධනය වීමත් සමඟ එම ප්‍රදේශවල පසට හා දේශගුණයට ඔරොත්තු දෙන වගාවක් ලෙස පොල් වගාවේ ව්‍යාප්තිය සිදු විය (සිරිවීර, 2002: 230). විශේෂයෙන් ම බස්නාහිර හා දකුණු මුහුදුබඩ ප්‍රදේශවල පොල් වගාව ව්‍යාප්තව පැවතිණි (අබයරත්න, 2009: 310). මෙයට අමතරව රට මධ්‍යයේ මෙන් ම වයඹ පලාතේ ද පොල් වගාව පැවති බව කුරුණෑගල රාජධානිය සම්බන්ධව එන තොරතුරුවලින් හෙළිවේ. දඹදෙණිය රාජධානිය පැවති ප්‍රදේශයේ වර්තමානයේ පවා විශාල පොල්වතු දැකිය හැකි ය. දඹදෙණි රාජධානි අවධියේ පටන් ම පොල්වගාව එම ප්‍රදේශයේ ව්‍යාප්තව පැවති බවට අනුමාන කළ හැකි ය. රජවරු, රාජ්‍ය නිලධාරීන් මෙන් ම වැසියන් ද පොල් වගාව කෙරෙහි විශේෂ උනන්දුවක් දක්වා තිබේ.

පොල් වගා කිරීම

මහාවංසයේ දැක්වෙන පරිදි දෙවැනි පරාක්‍රමබාහු රජතුමා කැලණිය විහාරස්ථානයේ දිනපතා පහන් පූජා පැවැත්වීමට විහාරස්ථානය ආසන්නයේ සිය නමින් සශ්‍රීක පොල් උයනක් කරවා පූජා කර ඇත (Mv., LXXXIV: 72). ඒ වගේ ම මේ රජු දේවප්‍රතිරාජ ඇමතිට පොල් උයනක් රෝපණය කරවන ලෙස කළ නියෝගය අනුව බෙන්තොට ප්‍රදේශයේ පොල් උයනක් කරවා ඇත (Mv., LXXXIV: 17). ඒ බව මහාවංසයේ සඳහන් වන්නේ,

‘ඉක්බිති රජමහ ඇමති තෙමේ බෙන්තොට වෙහෙර පටන් කළුගංතොට දක්වා යොදනක් පුළුල් තන්හි පරාක්‍රමබාහු නමින් ප්‍රසිද්ධ කොට මනා සෙවනැති පලයෙන් හරිත වූ මහත් පොල් උයනක් කරවීය’ යනුවෙනි (Mv., LXXXVI: 44-46).

තව ද දේවප්‍රතිරාජ ඇමති හා පොල් වගාව සම්බන්ධව මහාවංසයේ දැක්වෙන සඳහනක් වන්නේ එම ඇමති සිට වූ පොල්ගෙඩියක ඇඟි තුනෙන් ම පැළ පැන නැඟුන බවයි (Mv., LXXXVI: 4, 5). දෙවැනි පරාක්‍රමබාහු රජ දවස වන විට පොල් වගාව ව්‍යාප්තව පැවති බව ගලපාන විහාර ලිපියේ එන විස්තරවලින් ද හෙළි වේ. එහි දැක්වෙන පරිදි විහාරස්ථානය ආසන්නයේ සුමුලුපත් හැල්ලේ පොල් වගා කර තිබිණි. ඒවායින් බඳු ගෙන තිබෙන බව ‘කොළවෙල් අය’ අය කළ බව සඳහන්වීමෙන් පැහැදිලි වේ. ගලපාන විහාරයට පූජා කළ ඉඩම්වල සීමා දැක්වීමේදී පොල් ඉඩමක් එක් සීමාවක් වූ බව මේ ලිපියේ දක්වා ඇත්තේ ‘උතුරු දිගින් නම්සෙට්ටි හින්ද වූ පොල්වතු භාගයෙහි’ යනුවෙනි. නිරතෙනයාවන්හ විහාරස්ථානයේ රන්

දී ගෙන පොල් සිටුවා තිබේ. පොල් සිට වූ එවැනි තවත් වත්තක් වූයේ ඉලුබැස්ස යි. මේ විහාරස්ථානයට දී තිබෙන තවත් ඉඩමක් වූයේ බෙරවාගැම පනැස්පොල් වන්න යි (EZ., vol. IV: 203).

කුරුණෑගල රජ කළ දෙවැනි භුවනෙකබාහු රජතුමා පොල් සිටුවීමට නැකැත් බැලූ බවට එන ජනප්‍රවාදයක් පවතී (ඒකන්‍යායක, 1965: 67). කුරුණෑගල රජ පැමිණී හතරවැනි පරාක්‍රමබාහු රජතුමා ද තොටගමුවේ පොල් ගස් පන්දහසකින් යුක්තව උයනක් කරවූයේ ය. ඒ බව මහාවංසයේ දක්වා ඇත්තේ “හේතෙමේ පන්දහසක් තෙරළතුරින් යුක්ත වූ අරමක් මනරම් වූ තොටගමුවෙහි කර වූයේ ය” යනුවෙනි (Mv., XC, 93).

පොල් වගාව හා සම්බන්ධ වැදගත් ලේඛනයක් ලෙස හයවැනි පරාක්‍රමබාහු රජ දවසට අයත් අරුනන්ත්‍රී සන්නස හෙවත් දෙවිනුවර ටැම් ලිපිය සැලකිය හැකි ය. අරුනන්ත්‍රී නමැත්තෙක් මිලදී ගෙන දෙවුන්දර විහාරයට පූජා කර තිබෙන පොල් වත්තෙන් ප්‍රයෝජන ගන්නවුන් නැවත පැළ සිටුවිය යුතු බව මේ ලේඛනයේ සඳහන් වන්නේ “මෙලෙස මෙතුන් ගෙ පරම්පරාවෙන් පවත්වසඟ මොක් සම්පත් සැටිය යුතු මෙගස් ප්‍රයෝජන විදන්නවුන් මතු මතුත් පැළ හින්දවිය යුතු යි” යනුවෙනි. මෙලෙස නැවත වගා කළ යුතු බව දැක්වෙන එකම ලේඛනය මෙය යි (රණවැල්ල, 2014: 690, 691; විමලකීර්ති හිමි, 1957: 298, 299).

පොල් වගාව පැවතී බවට සාධක

දඹදෙනි යුගයේ ඇතැම් වෙහෙර විහාරස්ථාන ඉදිකර ඇත්තේ පොල්ගස් සහිත වතු වල ය. මහාවංසයේ දැක්වෙන අයුරු දෙවැනි පරාක්‍රමබාහු රජතුමා අශ්ඨායනනවාසී මහතෙරුන් වහන්සේලාටත් ආරණ්‍යවාසී සහ ග්‍රාමවාසී මහ තෙරුන් වහන්සේලාටත් සියලු අංගෝපාංග සහිත විහාරස්ථාන ඉදිකර ඇත්තේ පොල්ගස් සහිත වතු වල ය (Mv., LXXXIV: 02).

දළදා සිරිතේ දැක්වෙන අයුරු කුරුණෑගල නගරය එකල පොල්වතු වලින් සමන්විත විය (දළදා සිරිත, 2008: 73). එමෙන් ම දළදා වහන්සේ උදෙසා පූජා කළ පොල් වතු ද විය (දළදා සිරිත, 2008: 75). පොල් ගස් හා පොල් වගාව පිළිබඳව සද්ධර්මරත්නාවලියේ (1971: 138) මෙන් ම සද්ධර්මාලංකාරයේ (1997: 316, 332, 352) ද විවිධ තොරතුරු සඳහන් වේ.

ගම්පොල අවධියේ ප්‍රකටව පැවති දැදිගම්පුර ආශ්‍රමය තිබූ භූමියේ පොල්ගස් පලින් බරව තිබුණි (අබයරත්න, 2003: 38; තිසර සන්දේශය, 38 කවිය). සද්ධර්මාලංකාරයට (1997: 573, 615) අනුව ද ඇතැම් විහාරස්ථාන පොල් උයන්වල ඉදිකර තිබේ. ඒ අනුව මෙකල පොල් වගාවට විශේෂ වැදගත්කමක් හිමිව තිබූ බව පෙනේ.

ගම්පොල හා කෝට්ටේ යුගවල රචිත සන්දේශ කාව්‍යයන්හි ගමනාන්තය හෝ ගමනාරම්භය දෙවිනුවර විය. දෙවිනුවර සිට වෙරළ තීරය දිගේ යන එන විට පොල් වතු රැසක් හමු වේ. දෙවිනුවර හා වැල්ලමඩම අතර ද නිල්වලා ගඟ දෙපස ද පොල් වතු රැසක් විය (තිසර සන්දේශය, 34, 38 කවි). එම මාර්ගයේ ඉදිරියට එන විට හැම දෙස ම පොල්ගස්වලින් යුක්ත භූමි භාග විය. කසරුප්පා අම්බලම පිහිටියේ පොල් වත්තක ය (තිසර සන්දේශය, 38 කවිය). පරෙවි සන්දේශයේ සඳහන් වන වල්ලම්බලම මේ ආසන්නයේ පිහිටා තිබූ

අතර එම භූමිය සරුසාර බවින් යුක්ත පොල් හා රත්තැඹිලි ගස්වලින් සමන්විත විය (පරෙවි සන්දේශය, 112 කවිය). මේ මාර්ගයේ හමුවන පොල්වතුමෝදර, පොල්වතුඔය යන නාම එම ප්‍රදේශවලට යෙදෙන්නට ඇත්තේ පොල්වතු සහිත ප්‍රදේශ වූ නිසා විය හැකි ය (තිසර සන්දේශය, 42 කවිය: පරෙවි සන්දේශය, 111 කවිය; කෝකිල සන්දේශය, 53 කවිය). කෝකිල සන්දේශයේ එය දක්වා ඇත්තේ “පොල් වත්තේ ඒයෙන් යව නොව සැකය” යනුවෙනි. උඩුගල්පිටිය ද (පරෙවි සන්දේශය, 84 කවිය) මොළපුහොය ප්‍රදේශය (තිසර සන්දේශය, 61 කවිය) ද පොල්වතුවලින් සමන්විත වූ අතර මොළපුහොයේ රත්තැඹිලිගස් ද විය (පරෙවි සන්දේශය, 81 කවිය). තැඹිලි වගාව ද මෙකළ ප්‍රචලිතය තිබූ බව කාව්‍යශේඛරයේ (2 සර්ගය, 22 කවිය) දක්වා ඇත.

පොල් වගාව සරුසාරව පැවති තවත් ප්‍රදේශයක් වූයේ නොටගමුව යි. නොටගමු විහාරස්ථානයට පිවිසෙන මඟ දෙපස පොල්වතුවලින් යුක්ත විය (ගිරා සන්දේශය, 199 කවිය). නොටගමුව පසුකළ විට දිගටම පොල්වතු හමු වේ. වැලිතොටින් එගොඩ වූ තැන් පටන් ම ඇත්තේ පොල්වතු ය (තිසර සන්දේශය, 68 කවිය). එහිදී පරතරකය පොල් උයන හමු වේ (තිසර සන්දේශය, 70 කවිය). මෙය දේවප්‍රතිරාජ ඇමති මාදෙල් වනය උගුල්ලා කරවූ පෙල් උයන යැයි ද මතයක් පවතී (සුරවීර, 1991: 130). බෙන්තොට පොල්වතු පිළිබඳව කෝකිල සන්දේශයේ සඳහන් කර ඇත්තේ ‘හිමිකොට නොදනහැකි මෙතෙකැයි පුළුපුවල’ යනුවෙනි (කෝකිල සන්දේශය, 91 කවිය). මින් අදහස් වන්නේ සීමාව දැක්විය නොහැකි තරම් විශාල පොල්වතු පැවති බව යි.

මග්ගොන (පරෙවි සන්දේශය, 70 කවිය), පයියාගල (තිසර සන්දේශය, 78 කවිය; පරෙවි සන්දේශය, 69 කවිය) යන ප්‍රදේශවල ද පොල්වතු විය. පයියාගල පොල්වතු පිළිබඳව පරෙවි සන්දේශය සඳහන් කර ඇත්තේ ‘නොමද නෙරළු කුරු සෙවනත මඟ දෙපස’ යනුවෙනි. කළුගඟින් එතෙරව මොරටුඵලිය දක්වා මඟ දෙපස වූ පොල්වතු පිළිබඳව ද සන්දේශ කාව්‍යවල තොරතුරු දැක්වේ (ගිරා සන්දේශය, 78 කවිය; කෝකිල සන්දේශය, 100 කවිය). ලක්ෂ්‍යනි නමින් ප්‍රකට පොල් උයන පානදුර පසුකළ විට හමු වේ (කෝකිල සන්දේශය, 105 කවිය). වෙරළ තීරයේ පොල් වගා කර තිබූ බව මෙම විස්තරවලින් පැහැදිලි වේ. එමෙන් ම රට මධ්‍යයට යන විට පොල් වගාව සරුසාරව පවත්වාගෙන ගොස් තිබෙන බව සංදේශ කාව්‍යවල සඳහන් වේ. දඹදෙණි අවධියේ කැලණිය ප්‍රදේශය මුල් කරගෙන පොල් වගා කිරීමත් සමඟ කෝට්ටේ යුගය වන විට මේ ප්‍රදේශය සශ්‍රීක පොල්වතුවලින් සමන්විත වී තිබේ. කැලණිය හා ඒ අවට වූ පමුණුව වැනි ප්‍රදේශවල පොල්වතු රැසක් තිබී ඇත. ඒ බව හංස සන්දේශයේ සඳහන් වන්නේ “සදා දිලෙන පොල්වතු දකු දකුණු පස” (හංස සන්දේශය, 119, 121 කවි). එමෙන් ම කැලණි පුරවරය මෙන් ම කැලණි ගං ඉවුර දෙපස ද හොඳින් වැඩුණු පොල්වතුවලින් ගැවසී තිබීණි (අබයරත්න, 2003: 115). කැලණිය පසු කරමින් දැදිගම් පුරයට යන අතරමඟ පොල් වතු රැසක් තිබීණි. කෙසෙල්වේරුගල එවැනි ප්‍රදේශයකි (තිසර සන්දේශය, 114 කවිය). එම ප්‍රදේශය පසු කර යන විට හමුවන ඇතැම් පොල්ගස්වල මල් පිපී තිබී ඇත්තේ ඉතා පියකරු අන්දමිනි (තිසර සන්දේශය, 122 කවිය). කැරගල ද පොල්වගාව ව්‍යාප්තව පැවති ප්‍රදේශයකි (හංස සන්දේශය, 154 කවිය). කැරගල විහාරස්ථානය අවට පොල්වතු රැසක් වූ බව හංස සන්දේශයේ “රැගත් සෙවණ නො හැර ම සිටි පොල් වතුය” යනුවෙන් දක්වා ඇත (හංස සන්දේශය, 160 කවිය).

මධ්‍යතන අවධියේදී පොල් වගාව මෙරට තුළ ව්‍යාප්තව පැවති බව මෙම විස්තරවලින් මනාව පැහැදිලි වේ.

පොල් පරිභෝජනය

13 වැනි සියවසේ පමණ සිට මෙරට වැසියන් පොල් පරිභෝජනයට නැඹුරුව තිබේ. පොල් පැණි භාවිත කර තිබෙන අතර පොල් කිරි හා පොල් තෙල් ආහාර පිසීමට යොදා ගෙන තිබේ (යෝගාර්ණවය, 1942: 120, 135, 178, 188, 224, 236, 238; සද්ධර්මරත්නාකරය, 2002: 353). යෝගාර්ණවයේ හා හෙසප්ප් මඤ්ජුසාවේ පොල් ගැන සඳහන් විස්තර අනුව ආහාර වශයෙන් පමණක් නොව ඖෂධයක් වශයෙන් ද එකල පොල් භාවිත කර තිබේ (හෙසප්ප් මඤ්ජුසාව, 1962: 126, 759, 798). මෙරට පිළිබඳව වූ මරිකෙඤ්ඤාල්ලිගේ විස්තරයේ පොල් කිරි ආහාර පිණිස ගත් බව දැක්වෙන්නේ 'ඔව්හු මේ බත් දියේ දමා (සෝදා) පොල්කිරි හා කෙසෙල් සමඟ අනුභව කරන්නා හ' යනුවෙනි (Sastri, 1939: 289; පොන්නම්පෙරුම, 1961: 129). හික්කුන්ට දානය පිළියෙල කිරීමට හා ගිහියන්ගේ පරිහරණයට පොල් යොදාගත් බව පැපිලියාන ලේඛනයේ සඳහන් වේ (රණවැල්ල, 2014: 710). එහි සඳහන් අන්දමට ත්‍රිපිටකයෙන් මාසයකට ග්‍රන්ථ 1700ක් ලියන්නෙකුට යැපීම සඳහා දිනකට පොල් ගෙඩි 2ක් ද පිරිවෙත්සාමි ඇතුළු වැඩිහිඳිනා පස්නමකට දිනකට පොල් ගෙඩි 9ක් ද දී තිබේ.

ආර්ය වක්‍රවර්ති සමඟ සටනට සූදානම් වූ අලකේශ්වර කෝට්ටේ බලකොටුව ඉදිකර අවුරුදු ගණනාවකට අවශ්‍ය ආහාර ද්‍රව්‍ය රැස්කර තැබූ අතර එම ආහාර ද්‍රව්‍යවලට පොල් ද ඇතුළත් විය (රාජාවලිය, 1997: 216). මෙම විස්තරවලින් පැහැදිලි වන්නේ එකල ආහාර පිළියෙල කිරීම සඳහා පොල් භාවිත කළ බව යි

පහන් පූජාව සඳහා පොල් තෙල් භාවිතය

ආහාර පිණිස මෙන් ම පහන් දැල්වීමට ද පොල් තෙල් යොදා ගෙන තිබේ. විහාරස්ථානවල මෙන් ම දේවාලවල ද මහාපරිමාණයෙන් පහන් දැල්වීම සිදු කර තිබෙන හෙයින් පොල් තෙල් විශාල ප්‍රමාණයක් ඒ සඳහා යොදා ගන්නට ඇත. පැපිලියාන සුනේත්‍රාදේවී විහාරස්ථානයේ වූ නාථ මෙමන්‍රී බෝධිසත්වයන් උදෙසා පූජා පැවැත්වීමට පොල් යොදා ගෙන තිබේ. එහිදී දිනකට පහන් දැල්වීමට තෙල් සඳහා පොල් ගෙඩි 15ක් ද අවුරුදු පූජාවට පොල් ගෙඩි 100ක් ද එදින පහන් පූජාවට පොල් ගෙඩි 10ක් ද වෙසක් පෝය දින පවත්වන විශේෂ පූජාවට පොල් ගෙඩි 200ක් සහ පහන් පූජාවට පොල් ගෙඩි 2000ක් ද වෙන් කර ඇත. එමෙන් ම නිකපයගම පිරිවෙනට සුනේත්‍රාදේවී පිරිවෙනේ විහාර සන්තක ගම්වලින් සැපයිය යුතු ද්‍රව්‍ය අතරට පොල් ද ඇතුළත් විය. එහිදී සතරදිගින් පිරිවෙනට වඩින මහා සංඝයා වහන්සේ කෙනෙකුට පොල් ගෙඩියක් ද තෙර නමකට 4ක් ද සැපයිය යුතු විය (රණවැල්ල, 2014: 710).

දෙවැනි පරාක්‍රමබාහු රජ දවස සිට හයවැනි පරාක්‍රමබාහු රාජ්‍ය සමය දක්වා ම රත්නපුර සමන් දේවාලයේ පූජා කටයුතු සඳහා දිනකට පොල් ගෙඩි 3ක් ද පහන් පූජාවට පොල් ගෙඩි 1000ක් ද යොදා ගෙන තිබේ (රණවැල්ල, 2014: 714).

ආර්ථික වැදගත්කම

පොල් වගාව රාජ්‍ය අනුග්‍රහයෙන් සිදු කිරීමෙන් පෙනී යන්නේ පොල් වගාවට විශේෂ අවධානයක් යොමු වූ බවත් එය රටේ අවශ්‍යතා සඳහා පමණක් නොව බාහිර වෙළෙඳ අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීම සඳහා ද යොමු වූ බවත් ය (Nicholas & Paranavitana, 1961: 319). කෝට්ටේ රාජ්‍යයට අයත් සෑම ප්‍රදේශයකින් ම පොල් වගාව තිබූ ගෙවතු වලින් පොල් අය නමින් බද්දක් අය කර තිබේ. බද්ද ගෙවිය යුත්තේ පොල් ගස් ගණනට ය. 17 වන ශතවර්ෂයේ මුල් භාගයේ පවා පොල් වගාව ඉතා සරුසාර වූ හෙයින් ද හලාවත සිට වැලිගම දක්වා වූ මුහුදු බඩ තීරුවේ පොල් වගාව දෙවැනි තැන ගත්තේ වී වගාවට පමණක් වූ හෙයින් ද, පොල් අයෙන් රජය සැහෙන මුදලක් උපයා ගන්නට ඇතැයි අබේසිංහ (2005: 159) දක්වා ඇත. මෙම තොරතුරුවලින් හෙළිවන අයුරු ප්‍රස්තුත කාල පරිච්ඡේදයේ ආහාර පිණිස මෙන් ම ආගමික පුද පූජා සඳහා ද පොල් භාවිත කර තිබේ. එපමණක් නොව අරාබි, යුරෝපා වෙළෙඳුන්ගේ ද අවධානය යොමු වී ඇති හෙයින් පොල් වගාව ආර්ථික භෝගයක් වශයෙන් ද ව්‍යාප්තව පැවති බව පෙනේ. කෝට්ටේ රාජධානියෙන් සීතාවක ලෙස කොටසක් බෙදී ගිය පසුව සීතාවක රාජ්‍යයේ ආර්ථිකයේ එක් අංගයක් වූයේ පොල් වගාවයි. පොල් වගාවෙන් වාර්ෂිකව විශාල ආදායමක් ලබාගෙන ඇත (අමරසිංහ, 2009: 409). එවැනි ආදායමක් ලබා ගත හැකි වූයේ එයට පෙර කාලයේ පොල් වගා කර තිබූ නිසා ය. මා-හුවාන්ගේ විස්තරයෙන් ද මෙරට පොල් ගස් බහුලව පැවති බව තහවුරු වේ (පොන්නම්පෙරුම, 1961: 153).

පොල් ගසෙන් ලැබූ ප්‍රයෝජන

14 වැනි සියවසේ විසූ ජෝන් ද මරිකේඤ්ඤාල්ලි ලංකාව පිළිබඳව කරන විස්තරයේ පොල් ගස ගැන ද විස්තර කරයි. ඒ,

“එය ඉන්දියානු එලයකි. ගසේ පොත්ත සියුම් ය. එහි ඉදිකොළ වැනි කොළ මනහර ය. ඒවායෙන් ඔවුහු මළ හා ධාන්‍ය මැනීමට උපකරණ සාදති. ලිය පරාල හා රිප්ප ඉරීමට ද ලෙල්ල කඹ ඇඹීමට ද ගෙඩියේ කටුව කෝප්ප හා කොතල සෑදීමට ද ගනු ලැබේ. විස නසන හැඳි කටුවෙන් සාදා ගනිති. ගෙඩිය තුළ ඇති ඇඹිලි දෙකක් පමණ මදය කෑමට ඉතා කදිමය. ආමන්ඩිවල වැනි රසයක් එහි ඇත. එය ගිනි ගන්නේ ද වේ. තෙල් හා සීනි ද එයින් සාදා ගනු ලැබේ. අළුත් කිරි මෙන් බුබුළු නඟින සුරාවක් ගෙඩිය තුළ වේ. එය කදිම මදු පානයකි” යනුවෙනි (Sastri, 1939:288; පොන්නම්පෙරුම, 1961: 127).

එකල වැසියන් පොල් ගසෙන්, එහි කඳෙන් මෙන් ම එළවලින් විවිධ ප්‍රයෝජන ගත් බව මෙම විස්තරයෙන් හෙළි වේ. සිරිවීර (2002: 230) දක්වන අයුරු පොල් වගාවෙන් ප්‍රයෝජන රැසක් ලබා ගැනීමේ. පොල් කඳන් ඉරා ගැනීමෙන් නිවාස ඉදිකිරීමට අවශ්‍ය දෑ ද කොළ විශා ගැනීමෙන් නිවාස සෙවිලි කිරීමට අතු ද ලබා ගත හැකි විය. එයට අමතරව කොහු ලණු නිෂ්පාදනයට ද පොල් උපකාරී විය. ඉන්දියානු සාගරයේ අන්තර් ජාතික වෙළෙඳ කටයුතු සිග්‍රයෙන් වර්ධනය වන විට නැව්වල කුඹගස් ඉදිකිරීම සඳහාත් ඒවායේ

ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු සඳහාත් පොල් කඳන් ද නැව්වල විවිධ කාර්ය සඳහා ලණු ද සපයා ගැනීමට විදේශ නෞකා දිවයිනට පැමිණ ඇත (Gunawardana, 2003: 23). 15 වැනි සියවසේ මුල් භාගයේදී වෙංගු-හෝ නම් ඒන නාවිකයා සමඟ ලංකාවට පැමිණි මා-හුවාන් ද මෙහි පොල් ගස් බහුලව තිබූ බව සඳහන් කර ඇත (පොන්නම්පෙරුම, 1961: 153).

නිගමනය

වතු හා ගෙවතු වගාවක් ලෙස මධ්‍යතන අවධියේදී පොල් වගාව මෙරට ව්‍යාප්තව පැවතිණි. එහිදී රාජ්‍ය අනුග්‍රහය යටතේ දිවයිනේ විවිධ ප්‍රදේශවල පොල් වගාව සිදු කර තිබීම සුවිශේෂී කරුණකි. එවැනි පසුබිමක් පැවතීම නිසා පොල් වගාවට යෝග්‍ය භූමිභාගයන්හි ඒවායේ හිමිකරුවන් වගා කටයුතු සිදු කරන්නට පෙළඹීම නිසා පොල් වගාව ව්‍යාප්ත වී තිබේ. මෙම තත්ත්වය සන්දේශ කාව්‍යයන්හි එන විස්තර මගින් පෙන්නුම් කෙරේ. ප්‍රස්තුත කාල පරිච්ඡේදයේදී මෙරට වැසියන් ආහාර පිණිස පමණක් නොව ආගමික පුද පූජා සඳහා ද පොල් භාවිත කර තිබේ. එපමණක් නොව අරාබි, යුරෝපා වෙළෙඳුන්ගේ ද අවධානය යොමු වී ඇති හෙයින් පොල් වගාව ආර්ථික හෝගයක් වශයෙන් ද ව්‍යාප්තව පැවති බව පෙනේ.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ නාමාවලිය

කාව්‍යශේඛර මහාකාව්‍යය, (1966). රත්මලානේ ධර්මකීර්ති ශ්‍රී ධර්මාරාමාභිධාන හිමි (සංස්.), විද්‍යාලංකාර විශ්වවිද්‍යාල මුද්‍රණාලය, කැලණිය.

කෝකිල සන්දේශය, (2009). ගුණවර්ධන, ඩී. ඩී. එස්. (සංස්.), එස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, කොළඹ.

ගිරා සන්දේශය, (2001). ඩී. ඩී. එස්. ගුණවර්ධන, (සංස්.), සමයවර්ධන පොත්හල (පුද්ගලික) සමාගම, කොළඹ.

තිසර සන්දේශය, (2006). ඒ. ඩී. සුරවීර (සංස්.), එස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, කොළඹ.

දළදා සිරිත, (1970). සොරත හිමි, වැලිවිටියේ (සංස්.), එම්. ඩී. ගුණසේන සහ සමාගම, කොළඹ.

පරෙවි සන්දේශය, (1997). ඒ. ඒ. අභයසිංහ, (සංස්.), අභය මුද්‍රණ ශිල්පියෝ, මහර, කඩවත.

යෝගාර්ණවය, (1963). කිරිඇල්ලේ ඤාණවිමල හිමි (සංස්.), ඇම්. ඩී. ගුණසේන සහ සමාගම, කොළඹ.

හෙසජ්ජමඤ්ජුසාව, (1962). කුලතිලක කේ. ඩී. (සංස්.), මොඩර්න් පොත් සමාගම, නුගේගොඩ.

රාජාවලිය (1997). සුරවීර, ඒ. ඩී. (සංස්.), අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව.

විවරණ සහිත හංස සන්දේශය, (1964). දෙගම්මැද සුමනචෝති හිමි, (සංස්.), විද්‍යාදීප මුද්‍රණාලය, කළුතර.

සද්ධර්මාලංකාරය, (1997). මීගොඩ පඤ්ඤාලෝක හිමි (සංස්.), බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, නැදිමාල.

අබයරත්න, හරිස්චන්ද්‍ර, (2003). චූන්තමාලා සංකෘත සතකයෙන් හෙළිවන ඓතිහාසික තොරතුරු. ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, කොළඹ.

අබයරත්න, හරිස්චන්ද්‍ර, (2009). ගම්පොල යුගය. ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, කොළඹ.

අබේසිංහ, ටිකිරි, (2005). පරංගි කෝට්ටේ. ස්ටැම්ප්ස් ලේක්, පන්නිපිටිය.

අමරසිංහ, රිසිමන්, (2009). සිංහල ප්‍රශස්ති සහ හටන් කාව්‍ය පිළිබඳ සමාජීය සාහිත්‍යමය අධ්‍යයනයක් (ක්‍රි. ව. 1412 සිට ක්‍රි. ව. 1620 දක්වා). ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, කොළඹ.

ඒකනායක, සිරිසේන, (1965). කුරුණෑගල සමයේ ජනප්‍රවාද. සාහිත්‍ය: ක්‍රොමාසික සඟරාව, කොටහේන පඤ්ඤාකිත්ති ස්ථවීර (සංස්.). සංස්කෘතික දෙපාර්තමේන්තුව, රජයේ මුද්‍රණාලය. පි. 67-81

පොන්නම්පෙරුම, ඩී. පී., (1961). විදේශීන් දුටු පුරාණ ලංකාව. ආර්ය මුද්‍රණාලය, මහනුවර.

සිරිවීර, ඉන්ද්‍රකීර්ති, (2002). රජරට ශිෂ්ටාචාරය හා නිරිත දිග රාජධානි. දයාවංශ ජයකොඩි සහ සමාගම, කොළඹ.

රණවැල්ල, සිරිමල්, (2014). අභිලේඛන, සන්නස් හා සිතියම්: අභිලේඛන හා සන්නස්. අසිරිමන් කෝට්ටේ. ඇස්. ඩී. හෙට්ටිආරච්චි, ධර්මරත්න හේරත්, අනුන්තරාදේවී විද්‍යාලංකාර (සංස්.). ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර කෝට්ටේ මහ නගර සභාව, පි. 683 -766

විමලකීර්ති හිමි, මැදුරුගොඩ, (1957). ශිලා ලේඛන සංග්‍රහය. (හතරවන කාණ්ඩය). ඩී. පී. දොඩන්ගොඩ සහ සමාගම, මොරටුව.

Culavamsa Being the more recent part of the Mahavamsa, Part I, II, (1992) . Wilhelm Geiger (eds.) Asian Educational Services, New Delhi, Madras.

Mahavamsa, (1953), Wilhelm Geiger (ed.), London, P.T.S.

Government of Ceylon, (1943). Epigraphia Zeylanica: Archaeological Survey of Ceylon. IV, 1934-1941, Author.

Gunawardana. R. A. L. H., (2003), Seaways to Sieldiba: Changing Patterns of Navigation in the Indian Ocean and their Impact on Precolonial Sri Lanka, In Senake Bandaranayake, Lorna Dewaraja, Roland Silva, and K. D. G. Wimalaratne. (Eds.), Sri Lanka And The Silk Road (pp. 17-35), Central Cultural Fund. Colombo.

Nicholas, C. W. & Paranavitana, S. (1961). *A Concise History Of Ceylon*. Ceylon University press, Colombo.

Sasrti, Nilakanta, (1939). *Foreign Notices of South India from Megasthenes to Ma Huan*. University of Madras, Madras.

Appraising the fine motor skill advancement in nurseries: with special reference to gampaha divisional secretariate, Sri Lanka

R.D.R. Kumara

Department of sport science and physical education, University of Kelaniya,

**dulanjaru@gmail.com*

Abstract

This project involves discovering how the “fine motor skill development of children in Gampaha divisional secretariat, Colombo District, Sri Lanka”. The study was logically assumed by the researcher by focusing on the problem how physical growth of children who are studding in kindergarten level is differ through fine motor skill. The key study is to show the physical development level of kindergarten children in Gampaha Division. Consequently the researcher found fine motor skill level among above category. The stratified random sampling method was used to select students as well as the sample size was 400. Researcher had been used Ages and Stages questionnaire (ASQ) which was suggested by the American Academy of Neurology, and the child neurology. Data were analyzed with SPSS 21.0 and the deduction were made through the study after detailed scientific analysis of data. The final phase involves there was an important percentage of nurseries’ fine motor growth level appears to be on schedule.

Keywords: Physical Development, motor skills, fine motor skill

Introduction

Physical development is the physical growth from birth to adulthood and the development of both gross and fine motor control of the body. With today’s lifestyle most young kids are not moving enough. Yet the early years are critical, both for children’s physical and psychological growth and for developing lifelong healthy behaviors. More and more countries are developing physical activity guidelines for the 0 to 5-year period. But why Sri Lanka does not have a national guidance for physical development of nursery school level?

Lack of physical development is a major concern in children. Physical development during preschool age has significant effects on social and psychological health of children. Major movement skills including gross motors, object control and body management provide a base for more advanced physical skills. Physical development, grow during early childhood and are

necessary for complex activities at adulthood. Also preschool children activities should be enjoyable and contain gross motor plays and locomotors activities.

Therefore, it seems that an effective physical development program for preschool children needs to be developmentally appropriate for children in the listed age range. Furthermore, physical, emotional and psychosocial needs of children should be considered in development of suitable physical development program for these children. Excellently physical development programs in nursery schools should be conducted by trained instructors.

Apart from the home this instructor lead to children. Also a well-developed training course for these instructors is important in capable teaching of movement skills to children in nursery schools. In this schools Children are encouraged to learn through activities that are appropriate to their age and individual stages of development. Today, Nurseries have become more academic and less just an introduction to the classroom. As a result, a nursery school should take steps to prepare children for school by integrating more structured schedule for preschool children. That is what parents hope.

Methodology

Sample area of the research was Gampaha GN divisions of Gampaha divisional secretariat. The City of Gampaha (7° 5' – 7° 18' N, 79° 50' – 80° 02' E), is a rapidly growing city in the Western Province of Sri Lanka. Among the other 25 Districts of Sri Lanka, Gampaha is the second most populous district, with a total population of 2.1 million. The total population in the city, is 63,335 (2001 census), in 33 “Grama Niladari” (GN) divisions (smallest administrative unit). The majority of the population was Sinhalese. In this area child population below age 5 is 65,750. The researcher had been used simple random sampling method to select a sample from the target population by using the Solvin’s formula.

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

N= Population

e= Error

n= Sample

Through touching, grasping, and manual manipulation, newborn children encounter a feeling of agency and find out about the components of people, objects and the environment. Fine motor advancement is identified with the capacity to draw, compose, and participate in routines. For example, eating and dressing. Common early childhood learning materials, for example, pegboards, stacking rings, stringing beads, and puzzles, offer opportunities for newborn children to rehearse their fine motor abilities. Fine motor developments of the hands are coordinated with perceptual information provided through movements of the eyes.

Table 1: Fine Motor Skill level of Gampaha Division		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Further assessment with a professional may be needed	23	5.8	5.8	5.8
	Provide Learning activities and monitor	83	20.8	20.8	26.5
	Child's development appears to be on schedule	294	73.5	73.5	100.0
	Total	400	100.0	100.0	

Source: survey data

The above table shows the aggregate data about Fine Motor Skill level of Gampaha Division. According to survey data as presented in the table, the sample frequency of the further assessment with a professional may be needed for 23 kids. It means the percentage for above criteria is 5.8% in the sample. Provide learning activities and monitoring will be needed for 83 kids, it's 20.8% from the total participants. Child's development appears to be on schedule in 294 kids and it's 73.5% from the total observers.

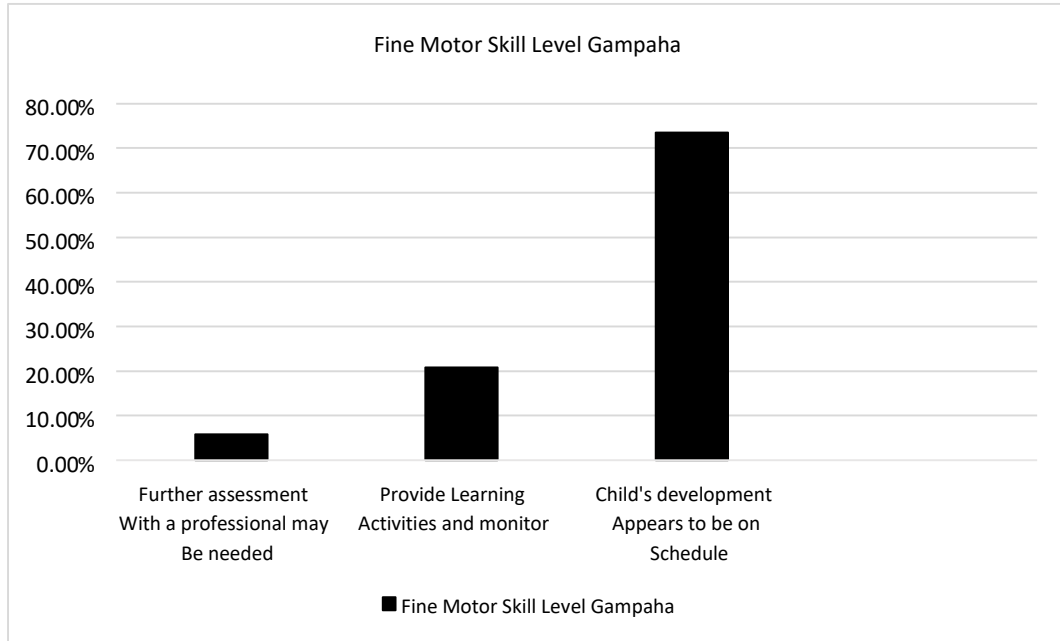

Figure 1: Fine Motor Skill Level of Gampaha Division

Findings

According to the survey data the researcher has found the current physical development level of kindergartens in Gampaha divisional secretariat. In Gampaha division the Fine motor development level appears to be on schedule among 73.5% and for 20.8% need to provide learning activities and monitoring as well as for 5.8% further assessment with a professional may be needed. There is a relationship between the Indoor play equipment and Fine motor skill. Because there is 95% significant between these two variables. When measuring the Indoor Play Equipment facilities among the nurseries, the researcher has found 83% kindergartens following the standards and 17% preschools still not following the standards of outdoor play area facilities. When measuring the outdoor facilities among the nurseries, the researcher has found 20% kindergartens in a very bad condition and 15% in a Bad and middle state, 7.5% of preschools in a good condition. As well as 42.5% preschools in a very good state with their outdoor facilities. Many children lack indoor physical play because many preschool environments are not conducive to indoor physical play.

Conclusion

The study examined the physical development level of kindergartens in Gampaha divisional secretariat including Fine motor skill. Preschool level participants chosen for this study, the sample

was 400 participants from 40 preschools. There were two independent variables and one dependent variable had been used to the study. Through the study the researcher found most of the preschools are on schedule with their physical programs within Fine Motor activities. And also their working environment, including indoor and outdoor play area, play equipment highly impact for their development of physical behavior. During this factors the researcher found highly significant relationship between the standards.

Recommendations

Through the study researcher found Preschoolers were physically active, so educators should develop an effective, engaging, teaching and learning activities that promote sequence of the physical development that are essential for this age group. Learning personal care skill and acquiring habits that foster lifelong health are another important recommendation. Children may have to adapt their environment as well as their classroom activities to enable them to succeed and when the teacher working with children with special learning needs, teachers should think about how the existing practices are enabling them to succeed. Some children may have conditions that effect their motor development, including physical and cognitive disabilities, neurological and perceptual disorders, and attention –deficit. Children with individualized education programs have a specific plan to help them to meet their personal goals and objectives. They need changes or adaptation to the curriculum, classroom environment and daily preschool activities. Children with physical disabilities have difficulties with motor coordination and muscle strength. While they may be able to engage in play and self-help activities with minimal or no help at all, other children may need significant support and may require the use of assistive technology. This could include equipment, such as wheelchairs or braces, communication devices that enable them to explore their surrounding and interact with others. If the children who have low muscle tone, have to support their access and participation in motor activities and also support their successful participation in program activities. To create a more inclusive environment, must assume an inclusive attitude. As a teacher or caretaker can also consider Building Blocks and Cara's Kit.

All children birth to age five as well as school age children should engage in daily physical activity that promotes health-related fitness and movement skills. Playgrounds are perfect places for a child

to develop mental connections, socialize and develop fine and gross motor skills. Many children lack indoor physical play because many environments are not conducive to indoor physical play. However, indoor physical play provides a safe, supervised way to incorporate learning. If space is lacking, move furniture, use a hallway or use a covered outdoor area to provide space for guided physical play. These areas provide the perfect environment for gentle games of catch, Duck-Duck-Goose, Bowling, and Simon says, Dancing or other various physical activity games. Parents need to understand their child's play needs and provide an environment that will allow for both passive and physical play. Including technology. Teachers should give a space and freedom to use large muscles, through activities such as running, climbing and swinging on playground equipment. They should have given an opportunities to practice small motor skills using child safety scissors, Lego blocks, Dice and Buttons. In preschool, child will be immersed in a world of structures learning and social interaction. And they will also learn to play games and activities that challenge and develop their physical abilities.

References

- "Educating the Student Body: Taking Physical Activity and Physical Education to School" NAP.edu. (n.d.). August 03, 2017, <https://www.nap.edu/read/18314/chapter/5>
- Ramin Kordi¹, Ruhollah Nourian¹, Mahboubeh Ghayour¹, Mahboubeh Kordi¹, and Ali Younesian, (Sep 2012) "Development and Evaluation of a Basic Physical and Sports Activity Program for Preschool Children in Nursery Schools in Iran: an Interventional Study", *Iran J Pediatr* 1 22 (No 3), Pp: 357-363
- Developmentally Appropriate Practice. (1996). the SAGE Encyclopedia of Contemporary Early Childhood Education, 1-22. doi:10.4135/9781483340333.n113
- (2015). Cognitive Development - Piaget's stages of cognitive development, Modern views.
- Alberta, F. S. (2014). Ages and Stages Check-up. Retrieved from <http://www.fsca.ca/> (2014). Basic Theories and Principles of Child Development. Family Child Care Academy.
- Boeree, G. C. (2000). Freud and Psychoanalysis. C. George Boeree.
- Callender, S. A. (2007). Gross and Fine motor act Activities for Early Childhood. *Infants and Toddlers*.
- Child development. (2015, November 30). Retrieved December 1, 2015, from Wikipedia.
- Coon, & Denis. (1989). Introduction to psychology. Theories of Personality.
- Erikson's stages of psychosocial development. (2015, November 28). Retrieved 12 2, 2015, from Wikipedia: <https://en.wikipedia.org>

- Gallardo, R. (2014, June 07). Physical and motor development of children and adolescents. Retrieved 05 12, 2015, from <http://www.slideshare.net>
- Glassman, W. E., & Hadad, M. (2009). Approaches to psychology. *Psychodynamic Approach*, 1, 223-274.
- Goldstein, J. (2012, February). Play in Children's Development Health and WellBeing. Retrieved from <http://www.ornes.nl>
- Jack, D. M., Victoria, J. M., & Heyoung, A. (2003). *Transformative Learning in Action*. New York: The Center for Educational Outreach and Innovation.
- Jean Piaget. (2015). Retrieved November 24, 2015, from <https://en.wikipedia.org>
- John, L. C. (2005). *CHILD DEVELOPMENT*. Boston: Allyn & Bacon.
- Juneja, M. M. (2011). Ages and Stages Questionnaire as a Screening Tool for Developmental. India: From Department of Pediatrics and Neonatology.
- Karen , e., adolph, & sarah , e. b. (n.d.). Motor Development. 162-163.
- Laura , E. B. (2012). Child Development. Retrieved from www.pearsonhighered.com
- Mabel , L. R., & Stephen , R. Z. (n.d.). Late Language Emergence at 24 Months: An Epidemiological Study of Prevalence, Predictors, and Covariates.
- Marc , P. B. (2014). Developmental trajectory of intersubjectivity in the second and third year of life: Study of fixed-population and random-individual effects. Retrieved 7 8, 2014, from <http://www.tandfonline.com/>
- Mark , K. M., & Charlene , R.-T. (2007). guidelines for a coordinated approach to school health. Addressing the Physical, Social and Emotional Health Needs of the School Community.
- Mark , k. M., & George , A. C. (2007). *A Guide to Early Childhood Program Development* (State of Connecticut).
- Matthew , S., & Goodman. (2008, January 17). Disorders & Issues. Urie Bronfenbrenner and Child Development.
- McLeod. (2008). Prejudice and Discrimination. Social Identity Theory. Retrieved from www.simplypsychology.org/social-identity-theory.html
- Mine , U., & Hulya, K. (2008). Down syndrome: Sensory Integration, Vestibular Stimulation and Neurodevelopmental Therapy Approaches for Children.
- Mulpuri, S. (2010, July 25). Physical Development. Retrieved 05 12, 2015, from <http://www.slideshare.net/sreedevimulpuri/physical-development>
- Multicentre, M. o. (2006). WHO Motor Development Study: Windows of achievement for six. WHO MULTICENTRE GROWTH REFERENCE STUDY GROUP, 86-95.
- Nicholas , B. (2008). The contribution of Early Childhood education to a sustainable society. (I. P. Kaga, Ed.)
- Pate , R., Pfeiffer, K., Ziegler, P., & Dowda , M. (2004, November). Pediatrics. Physical activity among children attending preschools. Retrieved from rpate@gwm.sc.edu

pellegrini , A., & Bjorklund, D. (2000, November-December). Child Development. Child development and evolutionary psychology. Retrieved from dbjorklund@fau.edu

Piaget's theory of cognitive development. (2015). Retrieved 11 28, 2015, from <https://en.wikipedia.org>

Piek , J., Dawson , L., Smith , L., & Gasson, N. (2008). Human Movement science. The role of early fine and gross motor development on later motor and cognitive ability (Curtin University of Technology), 1.

Piek, J., Dawson, L., Smith, L., & Gasson , N. (2008, October). Human Movement Science. The role of early fine and gross motor development on later motor and cognitive ability, 1.

Piek, P. J., Dawson, & Leigh , M. (2008, October). Human Movement Science. The role of early fine and gross motor development on later motor and cognitive ability. Retrieved from <http://dx.doi.org/10.1016/j.humov.2007.11.002>

Russell, R., Jennifer , R. O., Wonwoo, B., Kerry, L., & Marsha, D. (2014). Physical activity in preschool children: comparison between Montessori and traditional preschools. J Sch Health.

Sekine , M., Yamagami, T., Chen , X., Hayashikawa Y, Hamanishi, S., & Kagamimori, S. (2002, January). Environment health and preventive medicine. Validity of a questionnaire evaluating physical activity level in young children. Retrieved from sekine@ms.toyama-mpu.ac.jp

Team, K. (n.d.). Physical development in babies and children. Retrieved 7 21, 2015, from <http://www.kidspot.com.au>

Things, S. o. (Ed.). (2002). Biology and Genetics. Retrieved from Encyclopedia.com

Willams, J., & Rumeler, A. (2013, october 9). <https://prezi.com>.

Indigenous knowledge depicted in palm leaf manuscripts in Sri Lanka

Dr. A.H.M.H Abayarathne

University of Kelaniya

*SrILankadeanss@kln.ac.lk

Abstract

Palm leaf manuscript culture in Sri Lanka has a long history. According to Sri Lankan chronicles which were composed around 5th century A.C.E. writing on palm leaves started in the 1st century B.C.E. As mentioned in those chronicles, during the reign of King Vaṭṭagāmaṇi Abhaya (89-77 B.C.E) Buddhist monks used palm leaves to inscribe the doctrine of the Buddha. In the later periods, in addition to religious texts, secular subjects were also written on palm leaves, like indigenous medical practices, astrology, palmistry literature and various kinds of black magic. Indigenous medical practices include medical treatments for human beings as well as animals. Ailments such as diarrhea, vomiting, snakebites, fever, and mental disorders were commonly treated using indigenous medicines. The Faculty of Social Sciences at the University of Kelaniya Sri Lanka has established a Palm Leaf Manuscript Study and Research Library (PLMSRL) to preserve those manuscripts, especially to preserve manuscripts that are damaged due to various causes. Currently, there are more than 3000 (800,000 images) manuscripts preserved by this library. The present study was carried out by using these manuscripts. The methodology used for this research is to examine those manuscripts thoroughly and the main objective is to recognize the major areas of the indigenous knowledge which prevailed for more than twenty centuries throughout the history of Sri Lanka. The study aims to examine manuscripts that belong to other Asian countries as well.

Key words: Palm Leaf Manuscripts, Indigenous Knowledge, Chronicles, snakebites, Astrology

Introduction

Palm leaf manuscript culture in Sri Lanka has a long history. According to the great chronicle of Sri Lanka, the Mahāvamsa, engraving on palm leaves has started in the 1st century B.C. E, during the reign of king Vattagāmani Abhaya (89 - 77 B.C.E). who ruled in the Anuradhapura kingdom, the 1st kingdom of Sri Lanka, which existed from 4th century B.C.E to 10th century.A.C.E. The chronicle explains that the teaching of the Buddha (Tripiṭaka) and the commentaries, (Aṭṭhakathā) of the Tripiṭaka brought forward by the Buddhist monks (Theras or Elders) by heart (mukhapāṭha or by memory) for about 5 centuries, (Mahāvamsa, Tr.by Gurage, Ananda, W.P. Associated Newspapers of Ceylon Limited, Lake House, Colombo, Sri Lanka, (1989) 33; 102, 103)

The chronicle and other historical sources further explain that there had been seven year lasting drought at the reign of king Vattagāmani Abhaya and all crops in the country were destroyed by that drought and the people had to face a severe famine. At the same time seven invaders from South India landed to the island. (Mahāvamsa. 33; 39, 40 and Rahula, Walpola; History of Buddhism in Ceylon. Buddhist Cultural Center, Nedimala. Dehiwala.Sri Lanka (1993) pp 81 - 84). Due to this natural disaster and the political instability, thousands of people died and even thousands of Buddhist monks also passed away. At the period of famine, some Buddhist monks fled to India and some Buddhist monks stayed in the country facing severe difficulties. When the disaster ended, the thēras who fled to India, returned and met those thēras who stayed in the country and they chanted the Tripiṭaka to check whether there are any dissimilarities and found that there are no any changes of the Tripiṭaka, of both parties, The Dhamma was protected by memory. However, they all decided to write the Tripiṭaka and Aṭṭhakaṭṭhās (commentaries) on palm leaves to prevent any harm that could occur in future. Having decided that, the Buddhist monks assembled in a huge cave located near Mathale in the Central Province and engraved all Buddhist canons on palm leaves (Nikāyasamgraha, Nanayakkara Gunawardhane, S. Godage and brothers, Colombo, Sri Lanka. (2001) p. 25). This incident had taken place during the years of 89 B.C.E - 77 B.C.E.

Since then, not only religious texts, but other secular subjects were also engraved on palm leaves, such as medicine, astrology, palmistry, literature etc. And at the same time, the preparation of palm leaves for engraving, also was a special industry, which followed a traditional technical procedures

and used some chemicals which were extracted from trees. These procedures of preparation of palm leaves helped to preserve them and prevent damages caused by insects, and natural damages. Well processed palm leaves can exist for 500 years, if not exposed to water and direct sunlight.

This research is focused on the indigenous knowledge depicted in palm leaf manuscripts in Sri Lanka and hence, Pāli Tripiṭaka and their commentaries as well as texts of literature are not been taken to consideration. So this research is limited to explore the knowledge in palm leaf manuscripts on indigenous medicine, mantras (black magic) and palmistry etc. And another limitation of this research is that it used only the palm leaves manuscripts belonging to the Palm Leaf Manuscript Study and Research Library of the University of Kelaniya, Sri Lanka, which has about 800 original palm leaf manuscripts and about 600,000 images (2000 books) taken from the various places in the country. (www.kln.ac.lk/http://ss.kln.ac.lk/units/plmsrlj/) The research methodology used in this research is study the original manuscripts, in depth to examine the indigenous knowledge included in those manuscripts.

The majority of the collection of palm leaves manuscripts belonging to the library are related to indigenous medicine, out of which a large number cover the medicine for mankind and there are also some manuscripts related to animal treatments, most of them are on cattle cure, a few for elephant cure and another few for domestic pets like cats and dogs.

One palm leaf manuscript which copied from a Buddhist Temple in Kurunegala District (D.W.0056) gives a recipe for stomach - ache. According to a legend one Arahant (Buddhist Thera) named Maliyadēwa was suffering from a stomach - ache and a physician whose name was Chūlagalla prepared a medicinal starch using some herbs, and having drunk it the disease was cured. The manuscript mentioned above, says that the recipe of herbs used for preparation of that medicinal starch is identical. If it is correct, this recipe has a long history about 22 centuries, because the Arahant Maliyadēwa had lived in the 2nd century B.C.E according to the sources (Mahāwaṃsa 32; 48 - 56). The recipe included roots of wood apple (beli), garlic, brassica, orris and some other herbs mixed with ricinus communes oil and a special variety of a kind of rice called "heenaeti". Most of these herbs are used to cure stomach - aches even today as home remedies.

There are several palm leaf manuscripts providing recipes for treatment of diabetes. From ancient times, diabetes was a very serious non communicable disease. In Buddhist texts, diabetes was named as "Madhumeha" (the disease originated from sweetness), (Girimānanda Sutta, Pali

chanting book (Maha pirith pota), The Corporate Body of the Buddha Educational Foundation, Taipei Taiwan (2008). Hundred thousands of people including young school children in Sri Lanka are suffering from diabetes. The situation all over the world is also same.

According to those palm leaf manuscripts, ancient Sri Lankan physicians had practiced simple treatments using some medicinal herbs which found in their surrounding areas. They had commonly used garlic, ginger and some herbs to cure diabetes (D.M.A 0005). Actually if researchers conducted their research testing these herbs, they might get significant results and it is clear that they may be able to produce new medicines or treatments cheaper than insulin used today.

The Palm Leaf Study and Research Library of the University of Kelaniya also possesses some manuscripts which have treatments for snakebites. As an agricultural society in a tropical country it is natural that in ancient times, (even present times) snakebites were very common in Sri Lanka. There are a number of most venomous snakes like cobra, viper and other species. Annually it is reported that more than 80,000 snakebites and about 600 deaths due to snakebites in the country. But in the South Asian region situation is worse than Sri Lanka. (PLOS Neglected Tropical Diseases <http://journals.plos.org/plosntds/article?id=10.1371/journal.pntd.0000603>). So in the past, treatments for snakebites were very important.

In one manuscript copied from a traditional physician in Dambulla, Mathale District of Central Provinces (WSMR 0099) mention that, a victim bitten by a cobra should be inhaled the juice extracted from a creeper called “puswel”, and also this patient should be given ghee to drink and his body should be massaged by using some boiled herbal bundles. The manuscript mentions that the herbal extract for different venoms should be given to the patients with different mixtures. For example, patients who get bitten by a viper should be given medicine with lemon juice while those who get bitten by a cobra should be given breast milk and in some other instances, ginger juice also is recommended (D.M.A.0002). Some herbal extracts have been recommended to cure viper’s venom with lime juice and the same extracts with orange juice for cobra’s venom (D.M.A.0002).

The most interesting fact is that ancient Sri Lankan physicians have used specific methods to identify the snake that bit the patient and the condition of the patient, whether he would be cured

or not without seeing him, by observing the features of the person who came to fetch the physician. According to some manuscripts, if the messenger sees the face of physician directly while informing the incident, it was a cobra bite and if the messenger touches himself his nose and open his mouth, the physician shouldn't visit the patient because he may not be cured. And if the messenger touches himself his belly it was a viper bite. (WSMR 0099). Although this sounds improbable today these treatments were highly accepted by the people who lived in the past.

In the past lustration, was very common in Sri Lanka as well as in other countries of the region, like India. The major reasons for that disease were use of expired food and contaminated water. To cure the children who are suffering from this disease one manuscript recommends some stems of herbs should be grinded to make powder and then bees honey and ghee should be mixed with that powder and should be given to those patients. (WMSR 0087) Bees honey has been used as a medicine for various diseases according to a large number of manuscripts. Some manuscripts have recommended recipes for dysentery as well. According to those manuscripts black seeds, lotus yams, dills, and some other herbs can be used to cure dysentery (D.M.A.0005).

Infertility of women was a huge social problem in the past, especially in royal families and noble families. However, infertility of males was not considered and females were blamed for not being able to conceive. Today, treatments for increasing fertility are expensive. There are treatments to increase fertility of women in palm leaf manuscripts. According to one of those manuscripts, coconut milk, cardamom, cinnamon and some more herbal plants should be boiled thoroughly and should be given to those ladies with infertility and their fertility would be increased definitely (D.M.A.0005).

Constipation is also a common illness in Sri Lanka even today. There are some manuscripts recommending treatment of constipation. According to those manuscripts buds of some herbal plants should be cut into small pieces and slices of red anion should be boiled with the castor - oil (*ricinus communes*) and should be drunk. And at the same time the manuscript has emphasized that having used this medicine salt and kinds of sour should be avoided (D.P.V.0010).

Rabies is also a fatal disease. However, today we are lucky enough to cure the diseases before getting caught by the virus, by using anti - rabies vaccines. In the past it is clear that death is definite if somebody is bitten by an animal affected by the virus, specially by the dogs. But in same manuscript there are recipes to cure rabies. The manuscript mentions that a root of a special kind

of a medicinal herb, that had led to the western division, should be grinded and mixed with ghee and gingelly (sesame) oil and should be given to the patient. The manuscript confirms that the death of the patient is preventable.

The same manuscript recommends another recipe also for the same disease. According to that starch should be cooked using some herbal extracts mixed with water of young coconut and should be given to drink the patient. And the same extract should be mixed with lime juice and apply all the body of the patient including the head (WMSR.0114).

Rabies was such serious disease that Sri Lankan physicians had used to use some kind of black magic also to cure the disease except the medicine. They had drawn some charts called “yanthras.” and used some chanting’s called “mantras”. We have no evidence today to prove that use of these kinds of black magic can cure the disease (not only rabies), but in the societies where the natural sciences had not been developed these kinds of methods of treatment were highly accepted. By conducting such ritualistic treatments they may have tried to strengthen the morale of the patient.

Suggestions and Conclusion

As discussed above the palm leaf manuscripts in Sri Lanka possess very important indigenous knowledge. Research on medical related fields can be conduct based on this indigenous knowledge. It is clear that some diseases can be cured using the indigenous knowledge with low cost and simple procedures. For example, the attention of researchers should be drawn to the treatments mentioned in those manuscripts on snakebites, the mortality rates could be reduced considerably, because one of the major areas covered by those manuscripts is treatments for snakebites. And there are also some more treatments for day to day ailments, which need very little financial cost. Hence, researchers who are interested in the fields of indigenous knowledge of Sri Lanka are invited to carry out their research using the P.L.M.R.S Library of the Faculty of Social Sciences, University of Kelaniya Sri Lanka. And at the same time, the present study wishes to draw the attention of researchers, to the collection of the palm leaf manuscripts of British Museum, which were taken from Sri Lanka during British Occupation.

References

1. De Silva, Janaka. H. (2010). PLOS Neglected Tropical Diseases, Retrieved 03 August [Online] [http://journals.plos.org/plosntds/article?id=10.1371/journal.pntd.0000603#](http://journals.plos.org/plosntds/article?id=10.1371/journal.pntd.0000603)
2. Guruge, Ananda W.P. (1989). Mahavamsa (trans), Associated Newspapers of Ceylon Limited, Lake House, Colombo, Sri Lanka.
3. *Nikayasamgraha*, (2001). Nanayakkara, Gunawardhane, S. Godage and brothers, Colombo, Sri Lanka.
4. University of Kelaniya. (2017). Palm Leaf Manuscript Study and Research Library, Retrieved 07 August [Online] www.kln.ac.lk/http://ss.kln.ac.lk/units/plmsrlj/)

Identify the travel destination attributes that attract international tourists to visit Galle tourism zone

D.S Kodithuwakku, K.M.L.M Manjula Gunarathna

**dilukodi@gmail.com, [*manjula74@kln.ac.lk](mailto:manjula74@kln.ac.lk)*

Abstract

International tourism has become the world's largest export earner in developed and developing countries including Sri Lanka. Sri Lanka entered the international tourism market in the 1960, however because of North and East separatist war and Southern political violence tourism showed a fluctuation demeanor. Hence, Sri Lanka unable to identify the attributes which are attract tourists to travel in destination. Sri Lanka is one of Asia's richest treasure troves of both natural and man-made wonders especially with seven World Heritage Sites. As the World Heritage Site Galle tourism zone is one of the traditional and powerful competitors in tourism market. When considering the competitive tourism market, identification of important travel destination attributes when choosing their prospective destination would be of great value to tourism planners. Therefore the objective of this study was identify the travel destination attributes that attract international tourists to visit Galle tourism zone. Sixteen important destination attributes were identified by the literature review. International tourists, who visit the Galle tourism zone are the target population of this study. Sample size was 100 and structured questionnaire was distributed to participants who were randomly selected international tourists in Galle tourism zone. Factor analysis was used to identify the important destination attributes in Galle, which were formulated according to the three ways influences. The results show that, landscape in Galle, culture & religious value, hospitality, health, safety and relaxation are more important attributes in Galle. Also results concluded that, landscape, climate, culture & religious and service are more important to overall image of Galle.

Keywords: *Destination Attributes, International Tourists', Galle Tourism Destination, Tourists' Satisfaction, Sri Lankan Tourism*

Introduction

Tourism is one of the fastest developing and the most important industry in the world, because it brings in a large amount of income, success of tourism promotion, technological change and also creates employment opportunities in the service sector associated with the tourism (Ramadlani & Hadiwidjaja, 2013; Zhang, 2012). Sri Lanka entered the international tourism market in the 1960s (Ranasinghe & Deysappriya, 2010). Since then, tourism industry has been growing steadily as a promising sector for the economic development. Sri Lanka is currently experiencing an unprecedented tourism development as reached 2,050,832 arrivals in 2016 and the share of tourists' arrivals from China, India, Germany, France and United Kingdom, increased continuously since 2010. These five countries together accounted for 51% tourists' arrivals in 2016 (Central Bank of Sri Lanka - CBSL, 2017). International tourists' arrivals from major regions, except Africa, increased in 2016. Western Europe continued to be the largest region of tourist origin for Sri Lanka, representing 31.4%.

National Economy reveals that tourism was in the 3rd position as one of the largest earners of the foreign exchange (CBSL, 2016). Earnings from tourism continued its growth momentum in 2016, contributing towards the strengthening of the services account. When advertence to the tourism industry in Sri Lanka, it provide rattling contribution to the country's economic development. However, according to the UNWTO, claimed that Sri Lanka shares 0.13% of total tourists' arrivals and 0.2% of total tourists' earnings of the world (CBSL, 2016). Therefore, Sri Lanka represent only a fraction of the world tourism at present. The healthy growth in earnings from tourism can be mainly attributed to extensive tourism promotional activities and hotel and other related infrastructure development during the post conflict era. The upward trend in the performance of the tourism sector is expected to continue in the coming years, with efforts to uplift Sri Lanka's brand value through tactical marketing campaigns and continued investments in enhancing the tourism infrastructure of the country. For all these developments of the Sri Lankan tourism industry it is important to identify the travel destination attributes and a comprehensive evaluation of these attributes in terms of their effectiveness in impacting on international tourists in their decision when choosing their prospective destination. It will, salient for tourism planners to formulate appropriate marketing strategies.

Galle is one of the best tourism destinations, which international tourists can cop miscellaneous experience (Baseline Survey, 2014). It is world renowned for glorious beach, the alternative tourism initiatives relating to environment/natural, historical, cultural, rural/community based, sports/adventure and thematic tourism are becoming popular (Baseline Survey, 2014). Environmental/natural tourism include such wildlife, bird watching and rain forest; Kanneliya Forest Reserve located in the Galle is the largest of the Kanneliya-DediyagalaNakiyadeniya (KDN) forest complex. Kanneliya is regarded as one of the most biologically diverse areas in the country, as well as in the world. Historical tourism such as archeological sites, religious places, monuments and museums in Galle. Cultural tourism such as dance and music recitals, puppet shows and religious parades in Galle (Baseline Survey, 2014). Rural/community based tourism such as traditional arts and crafts including; masks, pottery, cane products, lace and brassware in Galle (Socio – Economic & Cultural Survey - SECS, 2014). Sports/adventure tourism such as hiking, cycling walking and camping. Thematic tourism such as Cultural feast in Galle and The Galle Literary Festival. Therefore Galle can be consider as multi tourists' attraction destination in Sri Lanka (Baseline Survey, 2014).

Significance of the Study

As a socio-economic activity, tourism does not occur randomly. Some destinations appear to be more successful than others in offering tourism activities and in attracting tourists (Formica, 2000). In order to be successful in the competitive tourism market, tourism planners need to clearly understand the difference between attributes of tourism products and tourism attractions, and how important they are. In some studies in tourism literature, the word 'attribute' and 'attraction' were used interchangeably. However, sometimes they have different connotations. For a non-tourism product, the attributes are supposed to be its attractions tourism attractions are highly related to tourism sites or activities in a destination. However, from the point of view of the benefits that visitors expect from visiting a destination, a destination's attributes such as price, service, and entertainment, are also the destination's attractions (Zhang, 2012). Furthermore, a destination's attraction has its own attributes, and all its attributes are supposed to be an important source of its attractiveness. Thus, the boundary between the attractions and attributes of a destination is overlapped. In the literature on tourists' decision on destination selection, most studies are based on sites or activities of the destination. Tourism sites or activities are important motivators for

tourists to visit a certain destination. However, a study which is based on the attributes level, is also valuable to tourism planners, as it would help them to formulate an appropriate strategy to attract more tourists. It provides tourism planners with a different perspective of looking at their destination. This study is based on attributes level, using Galle as a context to analyze the effectiveness of different important attributes in attracting international tourists to Galle.

Problem Statement

Tourism is one of the main contributors to the development of Sri Lankan economy by increasing foreign exchange earnings, creating employment opportunities and increasing investments (Jayawardhane, 2002). Hence, it is important to have continuous improvement in this industry in order to survive with the competitive market by studying travel destination attributes. Competition in the tourism industry is dynamic and therefore in order to achieve a high level of tourists' arrival and income, different strategies have been developed to increase the tourism market throughout worldwide. From the aspect of destination marketing, identifying the travel destination attributes are the most attractive option.

Galle's fascinating scenery, multi-cultural attributes, pleasant weather and other attributes attract hundreds and thousands of international tourists annually. However, the competition of contending tourists in the international tourism market is intensifying. In order to be successful in the international tourism market, Galle tourism planners and marketers need to clearly understand which attributes of Galle are really important to international tourists' decision when deciding whether to choose Galle as their destination. Therefore, the objective of this study is to identify the Galle tourism zone's important travel destination attributes, which can effectively attract international tourists to choose Galle as their destination.

Research Methodology

The study is based on the consumers' motivation theory. Zhang (2012) used this theory to study the tourists' behavior. It is one of the most important determinants of consumer behavior. According to Dann (1977), motivating factors in tourism can be split into two groups, namely: those factors, which motivate a person to take a holiday (push factor), and those factors, which motivate a person to take a particular holiday to a specific destination (pull factor). Therefore, the international

tourists' decision of choosing Galle as their destination is determined by Galle tourism zone's attributes, especially the important attributes. The purposes of the study is to identify Galle tourism zone's important attributes which can impact on international tourists' decision of choosing Galle as their destination.

From the literature review, the following sixteen attributes were frequently used in previous studies, namely, Culture & religious (monument, heritage, arts, handcraft and ways of life of local people), Landscape (beautiful scenery and natural attractions), Goods & Services Shopping, Accommodation, Food, Transportation, Entertainment, Relaxation, Climate (pleasant weather), Price (cost, good value for money), Adventure, Safety (personal safety), Hospitality, Special events & activities and Accessibility (information available). Most of them are also commonly attractive to tourists. However, it does not mean these sixteen attributes are all important to Galle. Moreover, it may be possible that some attributes, which are not on the list of sixteen attributes, are important to Galle. Therefore, Galle tourism zone's important attributes should be identified, within the context of Galle, by using the sixteen frequently used attributes as a reference.

In order to identify Galle important attributes, questionnaire was distributed to participants who were systematically selected at the main gate of the Galle. Furthermore, a systematic sampling procedure was used for data collection of this study. As Babbie (2004) pointed out, compared with simple random sampling, systematic sampling is slightly more accurate. Generally speaking, systematic sampling is more convenient than simple random sampling. Thus, according to the suggestion of Babbie (2004), this study used a random number for the first sampling selection and then selected samples by every third person or group. After contacting each third person or group, the researchers explained and outlined the purpose of the study to the participants. After getting approval, questionnaire was given to each participant. To minimize sample homogeneity, this study only chose one member from every family group to be interviewed. All subjects were selected based on their willingness to volunteer their personal information on site and they were 18 years and older. Finally, a total of 100 questionnaires were collected.

Research Results and Discussion

Social characteristics profile of the respondents (Table 1) indicated that the gender of the respondents was not evenly distributed, with 64% being male and 36% female. Approximately half

of the visitor's marital status was single (49%) and other 51% deputed married ones. The results show that the dominant age group of respondents was 25-30 years old (44%), followed by 31-35 years old (29%), more than 46 years old (13%) and the smallest group made up 7% of the respondents was 18-24 and 41-45 years old. This indicate that the international tourists who visited Galle was young. Out of six region groups, majority of respondents visited Galle from Europe (60%), followed by the South Asia group (17%) and East Asia & Pacific (14%). The smallest group included tourists from America which represented the 9% of total respondents.

Table 1: Social Characteristics of International Tourists

Personal Factors : Social characteristic		%
Gender	Male	64
	Female	36
Marital Status	Single	49
	Married	51
Age	18-24	7
	25-30	44
	31-35	29
	41-45	7
	More than 46	13
Region	America	9
	East Asia & Pacific	14
	Europe	60
	South Asia	17
Occupation	Businessmen	19
	Professionals	54
	Executives	9
	Scientists & Technicians	1
	Educationists	4

	Other Occupation	3
	No Occupation	7
	Retired Persons	3
Education Level	High School	7
	Bachelor Degree	48
	Master Degree	32
	Honor's Degree	2
	Doctorate	11
Travel with	Alone	30
	Friends	29
	Family	41
Purpose of Visit	Pleasure	66
	Religious & Culture	23
	Health	11

Source: Field Survey Data, 2016

With regards to the occupational distribution of visitors, 54% of tourists were Professionals, 19% were Businessmen and 9% were Executives. Educationist represent 4% of total 100 responders and retired persons and Scientists represented 3% and 1% respectively. Majority of international tourists traveled with their family (41%), followed by 30% travel alone and 29% traveled with friends. When advertence to level of education of visitors, most of respondents had Bachelor degree (48%) and 32% had Master's degree. Not only that but also 11% of respondents had Doctorate, 7% of respondents attending to High School and only 2 % had Honor's degree. This results indicate that the education level of tourists visited Galle was high.

Galle is named as UNESCO world heritage site and well known tourists attraction, where majority of visitor's travel purpose was pleasure (66%). Literature review of this study mentioned that religious, culture and history also plays major role of attracting tourists in Galle. As perceive this

assertion, 23% of respondent's reason of visit Galle was religious and culture. Results also indicate that Galle is a popular destination for health care, 11% of respondents traveled for Health.

Satisfaction Level of Travel Destination Attributes

Majority respondents of this study were highly satisfied with Galle landscape, culture, religious & history, relaxation, accommodation, food, accessibility, local people friendly attitude towards visitors and safety. And the majority of international tourists were satisfied with shopping in Galle, transportation, climate, price and adventure. Therefore, according to the table 4.22 majority of respondents (58%) were highly satisfied with overall image of Galle and 40% of respondents were satisfied with Galle as tourism destination. Only 2% have neutral satisfaction level about Galle.

Table 2 indicate that, more than 50% of international tourists were highly satisfied with Galle landscape, culture & religious, accessibility, hospitaity and safety in Galle and satisfied with goods & services, transportation and climate in Galle. Also the results indicated that, there were no tourists highly dissatisfied with Galle attributes, except entertainment. Therefore, as mentioned earlier, entertainment in Galle as a tourism destination doesn't play an important role.

Table 2: Satisfaction Level about Travel Destination Attributes

Attribute	Highly Satisfied	Satisfied	Neutral	Dissatisfied	Highly Dissatisfied
Landscape	78	22	-	-	-
Culture & Religious	80	20	-	-	-
Entertainment	-	9	45	38	8
Good & Services	28	59	11	2	-
Shopping	24	46	23	7	-
Accommodation	48	24	17	11	-
Food	45	39	16	-	-
Transport (Overall)	26	55	19	-	-
Air	21	35	27	17	-
Railway	24	48	25	3	-
Road	15	52	26	7	-
Accessibility	60	38	2	-	-
Hospitality	83	10	7	-	-
Safety	78	22	-	-	-
Relaxation	48	35	17	-	-
Climate	27	59	8	6	-
Price	35	36	13	16	-

Adventure	9	45	40	6	-
Events & Activities	15	30	33	22	-
Overall Image of Galle	58	40	2	-	-

Source: Field Survey Data, 2016

Pearson Chi-square, was used to cognizance whether these attributes are associated with satisfaction or not. If any attributes have relationship with destination satisfaction, Pearson's correlation used to check what kind of relationship between them. According to table 3, indicated that, the relationship of all travel destination attributes with destination satisfaction are statistically significant at 95% confidence level. This revealed that, all the travel destinations attributes have association with international tourists' destination satisfaction. Advertence to the correlation between these attributes and tourists satisfaction all the travel destination attributes have positive relationship with destination satisfaction except entertainment. Shopping, goods and services, accessibility have strong positive relationship with destination satisfaction than other attributes.

Table 3: **Travel Destination Attributes with Tourists Satisfaction**

Variable	Pearson Chi-square (value)	Sig	Correlation
Landscape	18.939	.001	.205
Culture & Religious	43.022	.000	.233
Entertainment	81.597	.000	-.174
Goods & Services	83.307	.000	.576
Shopping	86.300	.000	.576
Accommodation	58.324	.000	.342
Food	83.883	.000	.389
Transport	72.685	.000	.379
Accessibility	162.364	.000	.558
Hospitality	80.427	.000	.315
Safety	65.472	.000	.252
Relaxation	70.014	.000	.312
Climate	76.750	.000	.352
Price	118.349	.000	.382
Adventure	79.203	.000	.413
Event	97.676	.000	.331

Source: Field Survey Data, 2016

Travel Destination Factors in Galle Tourism Zone

There were 16 travel destination attributes were derived from the literature review, among them international tourist's satisfaction have relationship with all the travel attributes. However, this research mainly identify another travel attributes which are conventional in Galle as sports and health care. According to these findings it is important to identify the key travel destination factors in Galle tourism zone which effect for revisit intention. In here, assay to identify the travel destination factors as one of the specific objective of this study. To accomplish the objective of the study used exploratory factor analysis.

Exploratory Factor Analysis and Reliability Test

Exploratory factor analysis used to identify the travel destination factors which are influencing for international tourists to visit Galle tourism zone. The exploratory factor analysis was performed in SPSS with Varimax rotation on tourists' responses for the reasons of why they like to revisit Galle.

The Cronbach's Alpha is ranged on value from 0 to 1 which denotes no internal reliability and perfect internal reliability respectively. Nunnally & Bernstein (1994) recommend the coefficient 0.70, which is now the standard. Thus, the Alpha of 0.7 is the cutoff value for being acceptable and reliable.

Table 4: Factor Statistics

Attribute	Factor loading				
	Factor 1	Factor 2	Factor 3	Factor 4	Factor 5
Culture & Social					
Landscape	0.717				
Culture & Religious	0.628				
Hospitality	0.676				
Safety	0.667				
Relaxation	0.551				
Sanitation					
Adventure		0.875			
Health care		0.861			
Amenities					
Shopping			0.708		
Transport			0.628		
Accessibility			0.870		
Recreation					
Sports				0.813	
Price				0.852	
Environment					
Accommodation					0.666
Climate					0.783
Variance (%)	15.167	13.545	11.579	10.688	9.432
Cumulative Variance (%)	15.167	28.711	40.290	50.978	60.410
Cronbach's Alpha	0.755	0.715	0.789	0.715	0.833

Note: Rotation Method : Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization
 KMO (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) = 0.852

Bartlett's Test of Sphericity: $p= 0.000$ (537.377, $df= 91$)

Source: Field Survey Data, 2016

However, the result of reliability analysis of culture & social factor are not fit. 3 attributes out of 8 attributes of culture & social, the correlation are less than 0.5 and the Cronbach's Alpha vales of this factor was less than 0.7. Therefore these 3 attributes were eliminated from the scale in order to fit the factors.

An exploratory factor analysis for items that the five factors with 14 variables were defined by the original 17 variables. Attributes with loading factors less than 0.5, loadings lower than 0.4 and with loadings higher than 0.4 on more than one factor were eliminated (Chi & Qu, 2008). These five factors included culture & social, sanitation, amenities, recreation and environment.

According to the table 4, The Bartlett's Test of Sphericity is 537.377, the significance of the correlation matrix (p-value) is 0.000. This number indicate that data for exploratory factor analysis to perform. Five factor selected and explained of 60.41% of cumulative variance of the data and Cronbach's Alpha values of each factor is more than 0.7, which factors are fit. The high inter-correlation between the attributes (factor reliability) makes it possible to threat the attributes as reflective indicators of the different dimensions of destination attrubutes.

These results indicated that the culture & social, recreation, sanitation, amenities & environment in Galle are the travel destination factors in Galle tourism zone.

Conclusion

As a results of factor analysis, show that there are five factors; culture & social, recreation, sanitation, amenities and environment identified as travel destination factors in Galle tourism zone. To achieve the objective, which was identify the travel destination attributes in Galle tourism zone, 17 variables were divided into 5 factors including 14 travel destination attributes. These five factors were culture & social, amenities, recreation and environment. This means that, attributes under these factors as Culture & Religious, Hospitality, Safety, Relaxation, Adventure, Health care, Shopping, Transport, Accessibility, Sports, Price, Accommodation and Climate are the travel

destination attributes in Galle tourism zone. As a multi attraction destination with natural tourism and also man-made tourism, tourism planners should give their attention about keep and protect natural beauty in Galle as well as rampart, Galle fort and other historical cultural and religious places. Not only that but also, practiced local people to behave nicely and politely with tourists. Galle also popular place among tourists as relaxation place; especially for health care. Therefore, it will need to develop spa centers, aurvedic centers in Galle with high level of facilities and need to establish relaxation places for tourists like meditation monastery, yoga practice places, and libraries for tourists. Finally, it will need to increase the safety of international tourists that they feel they assured in Galle.

References

Babbie, E. (2004). The Practice of Social Research. *Journal of Social Sciences*, 32, 1-350

Baseline Survey on the Tourism Sector of the Southern Province (2014). United Nations Development Program- UNDP: Art Gold Sri Lanka Program – AGSL. Ruhunu Tourists Bureau

Central Bank of Sri Lanka. (2016). Annual Report-2015. Retrieved from http://www.cbsl.gov.lk/annual_report/AR2015/English/content.htm

Central Bank of Sri Lanka. (2017). Annual Report-2016. Retrieved from http://www.cbsl.gov.lk/annual_report/AR2016/English/content.htm

Chi, C. G.Q., & Qu, H. (2008). Examining the Structural Relationships of Destination Image, Tourist Satisfaction and Destination Loyalty: An integrated approach. *Tourism Management*, 29, 624-636.

Dann, M. S. (1977). Anomie, Ego-Enhancement and Tourism. *Annals of Tourism Research*, 4 (4), 184-194

Formica, S. (2000). Destination Attractiveness as a Function of Supply and Demand Interaction. Retrieved from <http://www.scholar.lib.vt.edu/theses/available/etd-11142000-15560052>.

Jayawardhane, C. (2002). Mastering Caribbean Tourism. *Hospitality Management*, 14, 88-93.

Ramadlani, M. F., & Hadiwidjaja, D. (2013). Determinants of Tourist Revisit Intention to Kota Batu. *International Management Program, Faculty of Economic and Business, University of Brawijaya*, 53 (9), 1689-1699.

Ranasinghe, R., & Deyshappriya, R. (2010). Analyzing the Significance of Tourism on Sri Lankan Economy ; an Econometric Analysis. *Journal of Business and Information*, 2 (1), 1–19.

Socio – Economic & Cultural Survey of World Heritage Site of Galle Fort (2014). Galu Urumaya Padanama.

Zhang, X. (2012). The Factors Effecting Chinese Tourist Revisit Thailand Destination.

Conflict affected women: A case study of Northern Sri Lanka
M. Janani Deshapriya Peiris

University of Kelaniya

[*Jananimc4@gmail.com](mailto:Jananimc4@gmail.com)

Abstract

The three decades long “Sri Lankan conflict” came to a conclusive end in May 2009, following the military defeat, the country is at its evidence of sign of relief at the post conflict era after experiencing three decades of horrible past which consist of destruction, demise and chaos. Thus, post conflict peacebuilding has emerged in various aspects, and there is the requirement to address these aspects in order to build peace and reconciliation. In this background, this research is based on the study of the livelihood of conflict affected women in Northern, Sri Lanka. Hence, the main objective of this research is to discuss the current income earning methods, their special issues of livelihood, and to recommend policy proposals to effectively address their livelihood issues of conflict affected women. The research problem of this study is to ascertain “what kind of sustainable livelihood issues faced by the conflict affected women who live in Vavuniya District”? Thus, this study will be a mix of qualitative and quantitative approach. The sample was selected from the conflict affected women in Vavuniya District, North Sri Lanka. Further, data is mainly collected through single households, women who are widowed and single mothers whom are above 18 years of age. Primary and secondary data was used while the quantitative data was analyzed and presented through charts and figures when necessary. It made clear that the basic needs measured by this research are sufficiently adequate despite the fact that these women lack financial and product assistance to enhance their income. The major problem identified is lack of water for their occupations since abundant water is available for their houses. When regarding the issues attributed by these women, it is important to develop women’s entrepreneurship programmers with access to monetary funds. Empowering these women is considered as the crucial factor as classified by this study. Finally it could be concluded that the government has to solidify their concern for these single households most importantly the older women regarding their livelihood.

Key Words: Women, Post conflict, Livelihood, North, Sri Lanka.

Introduction

Sri Lanka experienced a 26 year long civil war embedded in an ethnic political conflict. The protracted nature of the conflict inflicted devastating and deeply felt consequences at the human, social, physical, and institutional level. It is commonly estimated that at least a hundred thousand people were killed during the war. In addition, people experienced prolonged periods of violence and physical insecurity, repeated displacement, loss of land and livelihoods, food insecurity, and the destruction of physical infrastructure. With its own limited resources and external aids, Sri Lanka has to transform from war to peace (De Mel & Wenugopal, 2016) Government's strategies in battle field displayed its determination and competence in winning war, and it now needs to demonstrate the same efforts and enthusiasms to refurbish the peace. These underlying specific issues of women's economic empowerment in conflict-affected situations is of particular importance not only because of its significant contribution to peace building, but because it is a key component of realizing women's equal rights.

The general condition of women in Sri Lanka has been influenced by patriarchal values embedded in traditional, colonial, and post-independence societies. There were apparently traditional laws and policies where gender discrimination took place by norms initiated through the British colonial administration. By the years later the condition of the women were far more advance as following the colonial year's new policies had emerged in order to improve the standards of women. Those concerns which were taken in to account to enhance the quality of women's lives (Country briefing paper: women in Sri Lanka, 1999). On the other hand, the absence of men because of conflict leads to increased responsibilities on women to head the household, earn a livelihood, and assume roles in the community that are normally fulfilled by men. In number of conflicts, women are also involve as combatants, and in other ways they lead the role as the leaders as part of their roles. Further there are international influences on state enabling to establish laws and norms enabling equality between men and women and processes to empower women (Wright, 2008). In this study special attention is given to the conflict affected women throughout their livelihood methods and their special problems encounter in post conflict era, within a gender framework which pays attention of gender roles.

The gender perspective is also relevant for the achievement of sustainable peace (Sørensen, 1998).

Literature based on the livelihood on women in post war is limited, the comparative researches based on the given terms could be understandable in post armed conflict in South Sudan. On 9 July 2011, the Republic of South Sudan became the world's newest country. The realization of the South's independence came after nearly four decades of a civil war that devastated the lives and livelihoods of the South Sudanese. Livelihood recovery has also been rapid for IDPs who return home with cash and skills and are able to access land. Access to credit and microfinance services has improved. The biggest constraints to livelihood security in urban areas, as reported by interviewees, are a lack of access to financial capital, education and skills. To address the first of these, microfinance has been employed as a strategy through organisations such as Building Resources Across Communities (BRAC), Finance Sudan Ltd. and Sudan Microfinance Institution, which provide micro-loans mostly to women. While it seems this has been positive for some women, who report that start-up loans have been helpful, there is inequity in distribution, as women living in urban slums on the periphery of Juba are often not able to fulfil the conditions attached to loans (conditions include requiring women to have land or to produce a photo and paperwork indicating nationality).

Women's participation in non-farm economic activities has increased. The combined effects of increased urbanisation and presence of international organisations has changed attitudes regarding women and their livelihoods. There has been an increase in the participation of women in small businesses, with one woman reporting that greater 'social freedom' and cross-cultural learning has led to positive gains for women in the economy (Maxwell, Gelsdorf, & Santschi, (2012). When we hear of conflict, conflict can be understood in various genres in our society. In simple terms the word "conflict" has variables such as opposing, negativity, disagreement; it can be identified as mentioned in British Dictionary "a state of opposition between ideas, interests, disagreement or controversy¹".

There are different ways to come with a definition of conflict. Among the various forms of conflict, economic conflict is groups or individuals involved then comes into conflict to attain

¹ <http://www.dictionary.com/browse/conflict>

the most of these resources, thus bringing forth hostile behaviors among those involved. Another form is Value conflict, with the varied preferences and ideologies that people have as their principles. Conflicts driven by this factor are demonstrated in wars where separate parties have sets of beliefs that they assert in an aggressive manner. Power conflict occurs when the parties involved intends to maximize what influence it has in the social setting. We can all live harmoniously despite conflicts as long as we know how to responsibly manage these struggles. (Evans, 2013). Ethnic conflict, a form of conflict in which the objectives of at least one party are defined in ethnic terms, and the conflict, its experiences, and possible solutions are perceived along ethnic lines. The conflict is usually not about ethnic differences themselves but over political, economic, social, cultural, or territorial matters (Reuter, 2015).

Different stages of conflicts

Conflict is an awareness on the part of the parties involved of discrepancies, incompatible wishes, or irreconcilable desires (Jehn & Mannix, 2001). Conflicts change over times and go through different stages of activity, intensity, tension and violence. In fact each conflict exists of several smaller conflicts and independent histories (Grenoble, 2009). The first stage of conflict is latent conflict in which the factors that could become a cause of potential conflict exist. These are the dry for autonomy, divergence of goals, role conflict and the competition for scarce resources (Singh, 2012). Escalation, however, cannot continue indefinitely. De-escalation can be temporary or can be part of a broader trend toward settlement or resolution. Or escalation may lead to a stalemate, a situation in which neither side can win. If the pain of continuing the conflict exceeds that of maintaining the confrontation, the parties are in what Zartman calls a "hurting stalemate," which often presents an ideal opportunity for negotiation and a potential settlement. Finally, if and when an agreement is reached, peacebuilding efforts work to repair damaged relationships with the long-term goal of reconciling former opponents (Brahm, 2003).

The aftermath of a conflict may have positive or negative repercussion for the organization depending upon the how conflict is resolved. If the conflict is genuinely resolved to the satisfaction of all participants, the basis for more cooperative relationship may be laid or the participants in their drive for a more ordered relationship may focus on latent conflicts not

previously perceived and dealt with. This conflict episode is called conflict aftermath (Singh, 2012).

The Continuum from War to Harmony

Harmony can be identified as a relationship between communities and nations in which there are virtually no conflicts of interests or values. An example might be the feeling of solidarity and bonding that members of groups and occasionally a nation's citizens feel when they share a common cause. And which the durable peace, is the "lasting," "positive" or "just peace" involves a high level of cooperation at the same time as awareness and pursuit of conflicting interests.

A "negative peace" carries the meaning that there is little physical violence but no friendship. The parties do not value their relationship enough to guarantee not to use coercion or violence to gain particular objectives. Peace is tenuous; levels of tensions rise and fall, and parties maintain armed forces as a deterrent. There are few or no explicit mutual agreements. On the other hand a crisis is a level of conflict with tense confrontation between mobilized armed forces. War or an armed conflict is all-out, sustained fighting between organized armed forces. It may include low-intensity local conflict such as gang wars, low-intensity guerilla wars, national anarchy Somalia, Algeria, current Burundi or "hot" civil and inter-state wars World War II, Vietnam, Sudan and Sri Lanka². These conflict stages can be illustrated as follows;

²https://extranet.creativeworldwide.com/CAIISTaff/Dashboard_GIROAdminCAIISTaff/Dashboard_CAIAdminDatabase/resources/ghai/understanding.htm

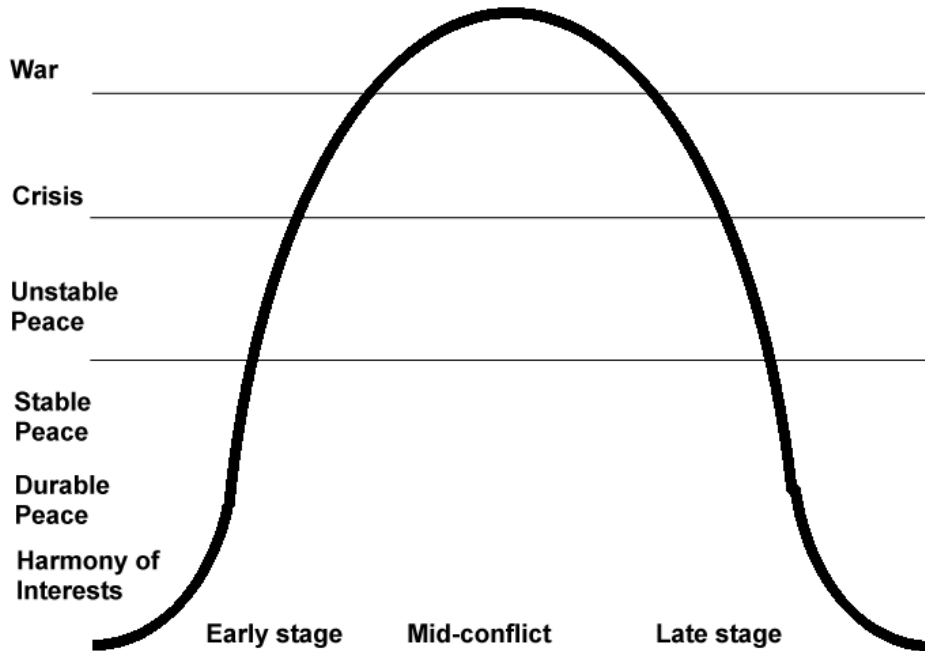

Figure 1- (Source- Creative Associates International)

Post Conflict Peace Building

Transitioning from civil war to sustainable peace is complex. Success starts with basic transitions: from warfare to peacekeeping to safeguard the security of a country and its communities; from large armies to public agencies of law and order to ensure the security of individuals and their property rights; from military to civilian dominated state institutions. These transitions are required to effectively manage aid and establish the policies and institutions needed for sustained and widely shared growth (Elbadawi, 2008). The United Nations, Governments and Non-Governmental organizations (NGOs), have become increasingly involved in trying to rebuild peaceful societies in the aftermath of a conflict. Post conflict peace building encompasses the full range of non-military commitments conducted to achieve self-sustaining peace and socio economic development (Aliff, 2014).

1992 report, “An Agenda for Peace,”

In his 1992 report, “An Agenda for Peace,” former UN Secretary-General Boutros Boutros-Ghali introduced the concept of peacebuilding to the UN as “action to identify and support structures,

which will tend to strengthen and solidify peace in order to avoid a relapse into conflict.” Over the years, various efforts have been made to elaborate on this definition. The Brahimi Report from 2000 defined peacebuilding as “activities undertaken on the far side of conflict to reassemble the foundations of peace and provide the tools for building on those foundations something that is more than just the absence of war.

The Secretary-General has set out his vision for peacebuilding in three reports (A/63/881–S/2009/304, A/64/866–S/2010/386 and A/67/499–S/2012/746) on post-conflict peacebuilding, and one (A/65/354–S/2010/466) on women’s participation in peacebuilding. The 2012 report states that the UN and its partners must do more to ensure that countries emerging from conflict are able to contain and manage conflict themselves and transform it into sustainable peace. The report also notes that successful peacebuilding processes must be transformative, creating space for a wider set of actors including women, youth, marginalized groups, civil society, and the private sector to participate in national post-conflict decision-making. It identifies five overarching peacebuilding and state-building goals, such as:

1. Legitimate (inclusive) politics
2. People’s security
3. Access to justice
4. Employment generation and livelihoods support
5. Accountable revenue management and service delivery

Various policies have stated clearly the “why” and the “what” of peacebuilding. This, it encompasses activities, ranging from politics and security to social services and livelihoods. The broadening of the scope has been an important development in recent years (United Nations Peace Building Fund³). Yet the states or the responsible organizations should pay attention on the livelihood issues which is mainly faced by single households who are primarily women.

³ <http://www.unpbf.org/application-guidelines/what-is-peacebuilding/>

What is “Livelihood”?

A livelihood comprises people, their capabilities and their means of living, including food, income and assets. Tangible assets are resources and stores, and intangible assets are claims and access. A livelihood is environmentally sustainable, when it maintains or enhances local and global access, in which livelihoods depend and net benefit on other livelihoods. Livelihoods are not just "means of living" but what people possess as resources from which livelihoods are obtained and their ability to use such resources (Krishnaraj, 2006).

However ‘livelihoods’ can be attached to all sorts of other words to construct whole fields of development enquiry and practice. These relate to locales (rural or urban livelihoods), occupations (farming, pastoral or fishing livelihoods), social difference (gendered, age-defined livelihoods), directions (livelihood pathways, trajectories), dynamic patterns (sustainable or resilient livelihoods) and many more (Scoones, 2009). Sustainable livelihood framework provides important insights about the reality of different dimensions of livelihood. Moreover, it has been applied in social research to access the livelihood condition of people or to evaluate any livelihood generation activities (Dasguptha, 2002). Livelihoods may not be sustained or be sustainable over time. To ensure sustainability, policies and relevant institutions must safeguard people's assets and capabilities on the other hand (Krishnaraj, 2007). Figure 2 presents CARE's Household Livelihood Security as follows.

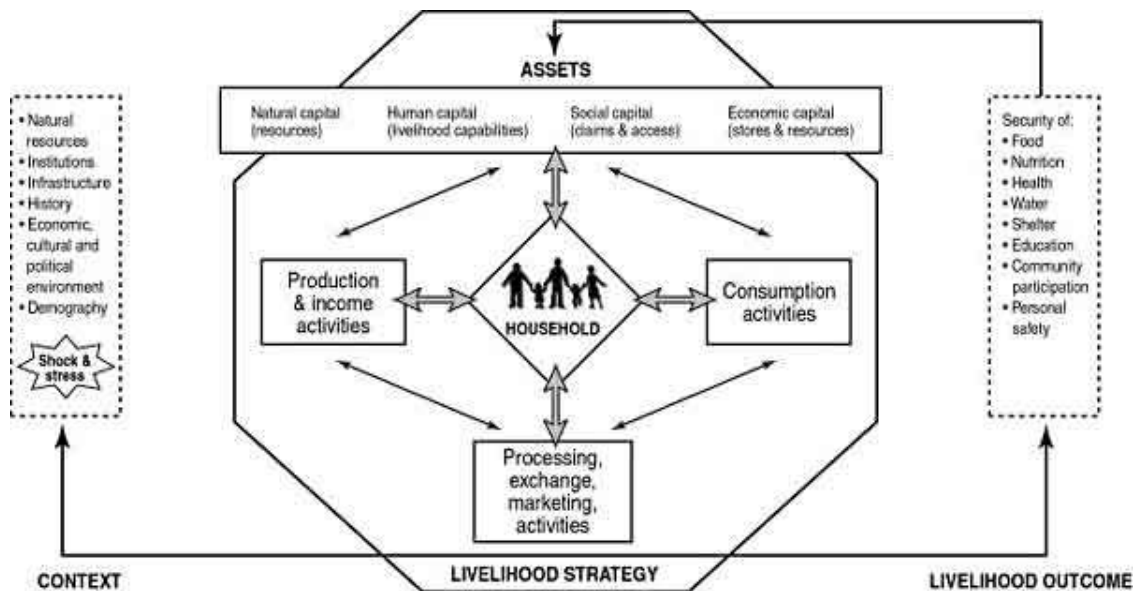

Figure 2- CARE's Household Livelihood Security approach

The sequences followed by the diagram is the basic needs food, water, shelter and healthcare. Depending on the degree of success of overcoming barriers, resources/services secured by household members are used to meet immediate basic needs to build up assets (social, physical, financial and human) over time. Assets are used to buffer households against stresses and shocks such as sickness, fires, sudden unemployment to increase the ability to improve access, improved education (human assets) may lead to better paid jobs.

Financial assets most resource access in urban areas results from cash exchanges. For the urban poor, as with other city dwellers, the building of financial assets is almost always a key activity for greater livelihood security. Physical assets tenure is a key physical asset to acquire. Having a degree of ownership of land therefore is often the beginning point for households to consolidate shelters. Human assets Cities provide a variety of opportunities for earning incomes. The benefits of different household members entering into a range of activities based on skills, knowledge and ability increases the chances of sustaining the household. Social assets Low-income urban settlements are often characterized as having limited social assets, i.e lack of extended family structures, established networks of contacts or strong relationships of trust social assets can be strong, and many livelihood project interventions concern the building of such assets. Focusing on the threat of disaster can be a key resource in developing sustainable risk reduction measures (Sanderson, 2002). But in order to have continued relevance and application, livelihoods perspectives must address more searchingly and concretely questions across the four themes highlighted above: knowledge, politics, scale and dynamics. Innovative thinking and practical experimentation has not yet reshaped livelihood perspectives to meet these challenges in radically new ways (Scoones, 2009).

Methodology

This research will be a mix of qualitative and quantitative approach. A sample data of the women are selected in Vavuniya District. This district is consisting of displaced persons whom are from originally from other regions of Northern Province, Sri Lanka. These persons including women are the victims of the armed conflict in Sri Lanka. Data is collected from ladies above 18 years of age whom are single households whom are widowed/ single mothers

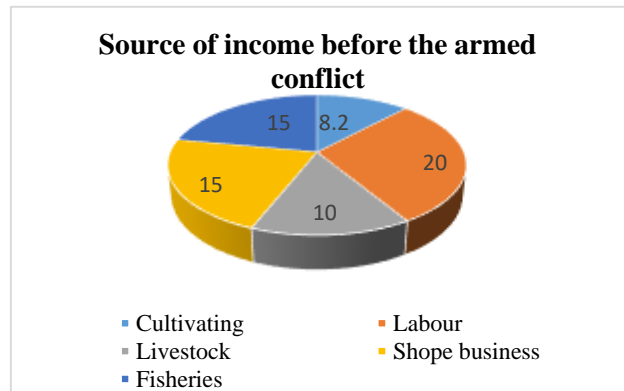
whom are conflict affected. Secondary data was used to do this research such as author's websites, research reports, articles, interview reports, field notes, books/magazines and internet. Reports, news, Survey reports conducted by NGOs and these material, have provided insight on the events taking place in relation to women's participation in the public life and the coverage of livelihood issues. And mostly the information taken from scholarly research paper articles included for this project. Primary data also used for the purpose of collecting data by the researcher by herself. This information was particularly reflects the individual viewpoint of the civilians and the original research information the kind of data is new. Interviews were used mostly for more clarification of the information given by them, questionnaires and observations also took place in order to receive data for this research. Questionnaires and interview were conducted mainly to find the information regarding their favorable attitude about their livelihood patterns after the armed conflict and their troubles and issues of earning for their life with the consequences and reminiscences of the armed conflict. Eventually the data analysis been prepared with the data collected with its clarifications while presenting by charts and figures when necessary. This research is predominantly based point that the data is been collected regarding their earning for their lives. Therefore this research includes human objects and this study always had the limitations for securing their privacy and the information they offered. No one involved is harmed in any way or minimal ways in terms by words. Their data is been protected, and kept strictly confidential. However the interpretations, mostly in the translations and the limitations of this study area, population should be acknowledged any ways in which the study was limited.

Results and Data Analysis

The use of the term "conflict affected women" emphasized the women who was the victims and suffering from the disparaging armed conflict happened in Sri Lanka. "Livelihood" contemplates that these widowed/ single mother earn for themselves whom are single households. Results are been analyzed based on the responds given by the conflict affected women. At the level of livelihood strategy, the aim of the analysis is to understand the typical livelihood levels of women, the nature of their production, the issues they are encounter with.

1. Source of income before the end of the armed conflict

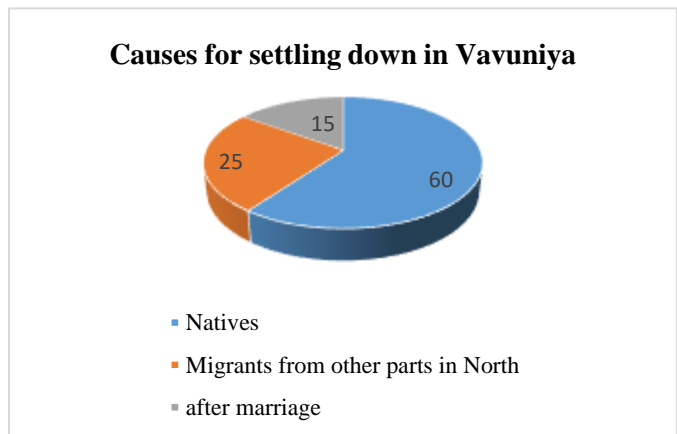
Source of income	Percentage
Cultivating/Farming	25
Labour	20
Livestock	10
Shop business	15
Fisheries	15

The list of the occupations of these conflict affected women varies, however the majority of 25% women have picked as farming and 20% have done labor work as their livelihoods before the armed conflict. The total percentage of these two occupations are 45% and the rest of the 55% comprises of various livelihood activities they were active with before the end of the armed conflict in Sri Lanka. 10% of them have earned through livestock, 15% of them have piloted shop business and the other 15% of the women earn for themselves through fisheries.

2. Reasons for settling down in Vavuniya

Reasons for settling in Vavuniya	Percentage
Natives	60
Migrants from other parts in North	25
Migrants after marriage	15

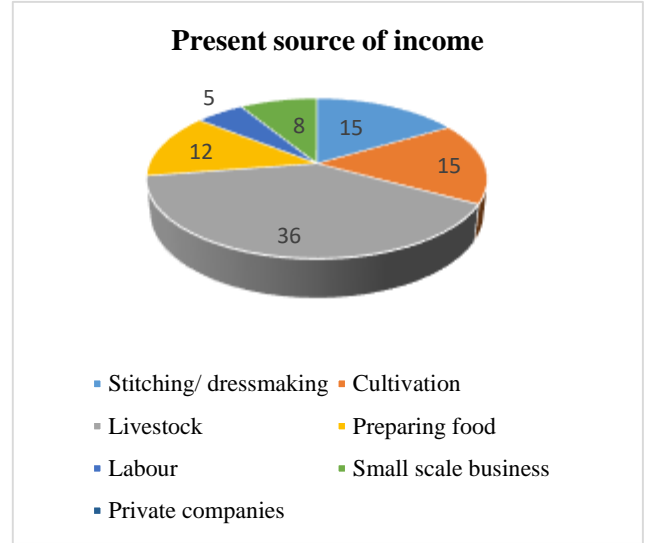

The selected sample is all the conflict affected, however some of them are natives in Vavuniya District and others have migrated to Vavuniya as they have earlier lived in other regions in North, Sri Lanka because they were persecuted by the armed conflict. 60% of the informants is presently living in Vavuniya since childhood as their relatives have been living in the particular village since

long time. 25% of the women have drifted to Vavuniya due to the armed conflict leaving their native livelihoods and homelands. The rest of the 15% live in Vavuniya after their marriage.

3. Present source of income

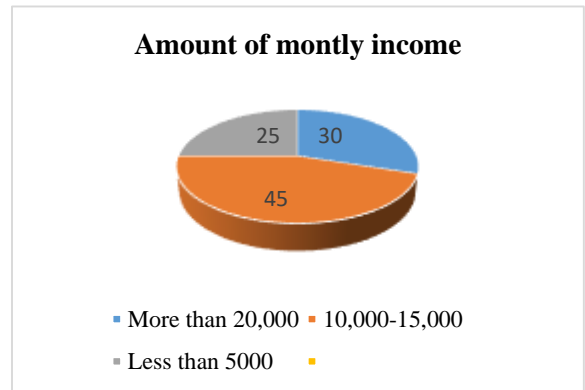
Present source of income	Percentage
Stitching/ dressmaking	15
Cultivation	15
Livestock	36
Preparing food	12
Labour	5
Small scale business	8
Private companies	9

The current source of income varies rather than they were in other parts in North, Sri Lanka. Majority of 30% women tend to earn from stitching/ dressmaking and through agriculture, for each category the percentage is 15%. Another 36% of women engage in livestock. Thus, 12% of the balance participants for this research earn income through preparing food and while 5% of women earn for themselves through labor work, 8% small business and 9% women working at private companies.

4. Amount of monthly income

	Percentage
More than 20,000	30
10,000- 15,000	45
Less than 5000	25

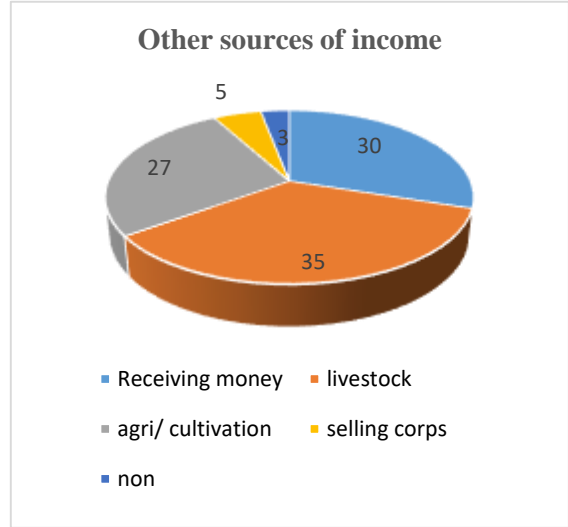

The amount of wages of these conflict affected women in terms of their monthly income were gathered according to this research. A substantial amount of women earn 10,000- 15,000 rupees

per month is 45%. Consequently, receiving amount of these women more than 20,000 rupees is 30% according to the results of this research. The remaining 25% of the women get below 5,000 rupees per month.

5. Other sources of income

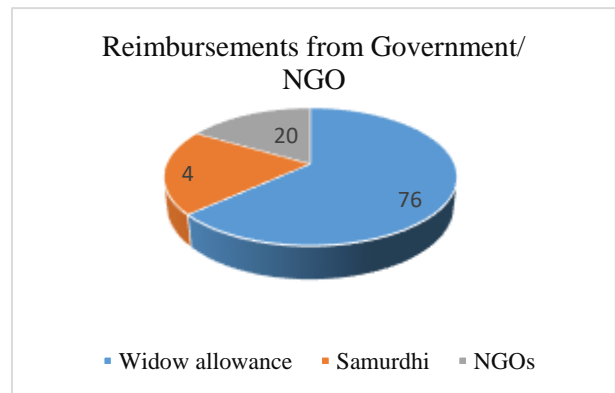
	Percentage
Receive money from cousins/ children	30
Livestock	35
Agriculture/ cultivation	27
Selling corps	5
Non	3

The women who contributed to this study with their information deceptively earn for their livelihood in diverse of ways, more than one way of employment. A majority of women are having additional earnings from rearing animals in their houses, food preparing and selling corps in their own lands/ homelands. Hence, 30% of these women receive additional income from their relatives/ children who live in overseas. Further among the total population of the sample 35% of the women do animal rearing as a part-time occupation. Accordingly, 5% of them sell the corps in their own land and 3% of them are not doing any other additional incoming activities. The rest of the 27% women engage in agricultural activities as their livelihood.

6. Receiving money/ reimbursements from Government/ NGO

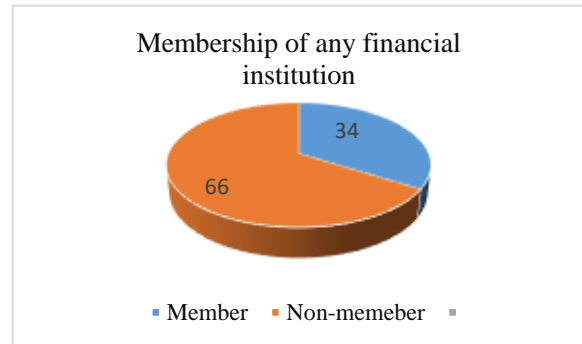
Receiving money Government/ NGO	Percentage
Widow allowance	76
Samurdhi	4
NGOs	20

The majority of women consist of 80% receive diminutive amount of donations/ money from the government. Principally these conflict affected women receive money from government allowance for the widows who are conflict affected and others receive Samurdhi. Apart from that, 20% women have received some cash/ benefits from Non-Governmental Organizations in Vavuniya AGA division.

7. Membership of any financial institution

Membership of any financial institution	Percentage
Member	34
Non-member	66

The study found out that these conflict affected women in Vavuniya AGA divison shows a negative tendency been a member of any financial institution. Thus, 66% of these women are not attached to any financial institution and 34% of the women are members to be in some of the financial institutions rendering financial assistance /loans while rendering service to strengthen their livelihood activities.

Discussion

The economic reconstruction of a country emerging from post conflict is critical and complex, and directly or indirectly shapes women’s post-conflict livelihoods. During most of the women’s responsibilities for their own well-being and for the progress of their households and communities increase, and there comes the question that how the emerging economic environment be conducive to women’s empowerment, or will it rather reinforce economic exclusion and upsurge women’s vulnerability. While the question probably resounds among most women in post-conflict societies, women’s economic situations and interests nevertheless differ significantly, as the economic strategies they employ in order to reinstate their economic livelihoods. The objective of this study was to scrutinize the post armed conflict economic reconstruction and the economic accomplishments of single household women in North, Sri Lanka. Further, this extends

to identify the livelihood issues and the activities of these selected single households. The study assessed the data collected from predominantly women whose age ranging from 35-73 years. As the study found out that these women are having ascetically bearable income and livelihood activities. The women living in this area without their spouses, incline in abundant livelihood activities.

Among the objectives of this research it was expected to identify the livelihood activities of women before the armed conflict as some of them are conflict affected natives in this area, and others have migrated to Vavuniya from other parts of North, Sri Lanka. Most of the women were engaged in cultivating before the armed conflict and women attached to companies working as laborers. Working in factories was former occupation of these women and also they were up to animal rearing and conducting minor businesses for their self-sustenance. Fisheries acquaint a significant former livelihood activity among the respondents. Internal and external displacement can also be an indication of the intensity of the conflict, and its impacts, but it should not be seen in isolation from other factors. When it comes to the armed conflict in Sri Lanka many of the civilians were displaced and left their homelands for fortification. The results convey the indication that many of these women were the natives in this villages and others have approached to this village due to the armed conflict and after their marriages.

The contemporary and the former livelihood patterns seems to have a slight differences. Thus, accounts from various post-conflict societies suggest that women usually find it challenging to adjust to post-conflict society, because it often dismisses the experiences and skills they have gained and objects of their new self-awareness. The women specified that they have to go with serious complications to have daily meals and basic necessities during the armed conflict. In addition, they have lost their loves ones/ children, properties including their employments. Basically among them had issues with physical injuries, and impurities. Thus, one women had many thoughts and grievances of dismissal of animals which was her income generating method. Entirely their daily routine were disturbed due to the conflict and they couldn't get better profit for their products. Similarly the unstable situation did not allow them to transport and vend goods.

However, despite these obstacles, some women succeed to enter the economic activities as the same or different activities and put the skills to gain income. Many of them have initiated stitching/ dressmaking and forms of food preparing for schools and for some organizations. Another significant factor is that most of these women do cultivating vegetables apart from the animal rearing primarily hens, goats and bulls. Many of these women are involved with livestock and they have separate area for this purpose. The monthly income also assessed by this research. As per the study, majority of women obtains an average income ranging from 10,000-20,000/- per month. The income is a combination of their supplementary earnings and their main occupation. A substantial amount of women receive more than 20,000/- per month as some of them are enrolled in government service, the study found most of them are government teachers. However, Vavuniya AGA division has an average incident of poverty and some of the women are still struggling for their earning since they earn less than 5000/- per month. This has resulted due to lack of monetary support, loan schemes for these women. However, women in Vavuniya stimulated to engage with more income activities in order to reinforce their lives. Selling crops and gardening is also present in the villages as an additional income generating method of these women including food preparing. Fewer women do not engage in extra livelihood activities as they are receiving money from their relatives and children predominantly in abroad alike Canada and Malaysia.

The respondents of this study, the women receive assistance from Non-Governmental organizations (NGOs) and the widow allowance provided by the government. Widowed women receives a sum of 350/- as the widow allowance despite that there is no evidence that they receive any financial sustenance from the government despite "Samurdhi". Nonetheless some of the women have received houses from the projects carried out by government. DS offices appear to comfort them through delivering animals such as bulls and goats for their livestock moreover to support their livelihood. A few of them had some assistance to build up their houses from the government. Apart from that, because of the large presence of NGOs working in this area many women been able to receive housing plans and sanitary equipment's from the Indian housing plan. Thus, an NGO called "Unhappited" have given financial support to reconstruct some of their houses. Besides, The International Committee of Red Cross (ICRC) have given some of the ladies the economic assistance through providing animals for them. According to the outcomes of this

study, an extensive amount of women receives assistance for their day to day expenditures and for their livelihood needs from their relatives and children whom are abroad. A limited sum of women faces no issue with the financial capital as their sons and daughters support them with money. Similarly some of these single household receives a less amount of money comparing with the women who receives money from abroad, from their cousins like brothers and sisters who live in Sri Lanka but who live in other provinces.

It made clear that the basic needs measured by this research is sufficiently adequate despite the fact that these women lack financial and product assistance to enhance their income. This study identified the issues which of these women face with their livelihood covering one of the objectives. Few of the women stressed that they are incapable to embroil in the paddy field and farming alone as they are too old. They predispose to look for labour work since the income level is at below zero and incarnate under the poverty level. Another women stressed was that she has skill in goat rearing, therefore she expects a minor loan or financial support in order to maximize their productivity and capital to earn for her livelihood. One village folk women also too old of age thus she is incompetent to continue her livestock. Nonetheless, that is the only occupation she is proficient, therefore she requests support for growing hens specifically the difficulties facing with the diseases and infections intricate rearing hens. Furthermore, she needs money to outspread her farm with more hens.

Among the respondents, another women who is a widow, stressed that she has involved in several activities such as stitching, baking cake and livestock. Meanwhile she was disturbed with farming because of less rain and after struggling with complications for the production which resulted low income. Some of them are grapple with loans, once they generate income they have to repay their loans. A women living with her only child, she utterly needs financial support for small business such as packing. The women who nurture bulls, suffering with lack of access to sell their milk due to less impartial buyers and counters to buy milk. She also anticipates to expand her farm to fortify her livelihood. Most of the women who do livestock admitted to have no sufficient space and financial capital. The major problem identified is lack of water for their occupations since abundant water is available for their houses. Droughts have caused a severe effect on their employments. They are requesting water pumps for their houses to fulfill this task. Apart from the occupations the women are associated with, women displays a tendency towards

dressmaking/stitching and there also they faces difficulties in selling their readymade products without electric sewing machines.

Eventually, there seems to have average issues facing by these conflict affected women. Particularly regarding the livelihood activities. It is integral to address these women's access to credit, skills and extension services. This might be basically done through initiating policy proposals to provide them with micro finance loans with a low interest rates in order to enhance their livelihood activities. It is essential to safeguard and expedite their access to extended allowances and land. Also it is necessary to provide beneficiaries for farming and agricultural assistance for them such as credit, markets, seeds etc. More specifically it is possible to strengthen the supply of water to all those who are having deficiencies in that regard for their agricultural and livestock activities. Most of the women requires is water for their occupational needs, providing deep well water hand pumps will be prospective solution for addressing this issue.

When regarding the issues attributed by these women, it is important to develop women's entrepreneurship programmers with access to monetary funds and marketing as well as child support provisions to enable widows and women household heads to participate. DS offices can take the initiative for these proposals. It is concrete to upkeep women's livelihood earning strategies by providing them training, inputs and establishing community farms. It is also necessary to encourage the private sector to set up industries in the affected areas for employment creation, especially for young women. This is just because that these women are more towards dressmaking they lack sufficient resources. Facilitating them with the raw materials, providing easy payment methods to purchase electric sewing machines is their demanding request. It is advisable to set up local level grievance committees for women to assess the needs and problems of those who uncouncted with issues of their livelihood. Further, facilitating dialogue between women's groups from the north (specially the single households), to bring women's concerns into the livelihood issues creating a public platform using local media and other means for women affected by armed conflict to discuss issues pertaining to their lives.

Moreover the government and the NGOs should pay their attention in funding, providing technical assistance, skills development for these conflict affected single household women. This step would quantify women's contribution to the economy, especially those working in the plantations, factories and who engage in self-employment in North, Sri Lanka. Addressing the

issues in the milk production of these villages is utmost important. This has to have an appropriate institutions to purchase their products for a reasonable price. Empowering these women is considered as the crucial factor as classified by this study. The government has to solidify their concern for these single households most importantly the older women.

Conclusion

This research was paid attention on the issues of livelihood of women in Vavuniya district. The study examined the income earning methods specifically of the single household women in post armed conflict in Sri Lanka. Women seems to have some issues with financing, credit and space for their livelihood activities. Apart from that the study explored the basic needs of these women exhibit a level of satisfactory. A microfinance program, for example, would benefit women petty traders more than it might benefit women farmers. Similarly, designing specific programs that meet the needs of these women would be possible solutions. The government and the NGO's operating in this areas has to be firm with their issues while assisting them with ease loan facilities, resources and water pumps is highlighted by this study. Therefore the study determines the need in financial capital, human capital and social capital to develop their livelihood activities. Empowering these conflict affected single households is underlined by this study while giving special attention to the women who are incapable, too old as well as those who are attaining low income is important.

References

Country briefing paper: women in Sri Lanka. (1999). Asian Development Bank Programs Department West, Retrieved from <https://www.adb.org/sites/default/files/institutional-document/32570/women-sri-lanka.pdf>.

Shrensen, B. (1998). Women and Post Conflict Reconstruction. United Nations Research Institute for Social Development Programme for Strategic and International Security Studies, Retrieved from [www.unrisd.org/80256B3C005BCCF9/\(httpAuxPages\)/.../\\$file/opw3.pdf](http://www.unrisd.org/80256B3C005BCCF9/(httpAuxPages)/.../$file/opw3.pdf).

De Mel, N., Venugopal R. (2016) Peacebuilding Context Assessment, London school of Economics and Science.

Wright, A. (2008). Losses and Gains: Women's empowerment in armed conflict and the aftermath.

Lindsey-Curtet, C., Tercier, F., & Anderson, L. Addressing the Needs of Women Affected by Armed Conflict. An ICRC Guidance Document. Retrieved from <http://www.refworld.org/pdfid/46e943780.pdf>.

Maxwell, D., Gelsdorf, K., & Santschi, M., (2012). Livelihoods, basic services and social protection in South Sudan: Working Paper 1. Feinstein International center. Retrieved from <https://www.odi.org/sites/odi.org.uk/files/odi-assets/publications-opinion-files/7716.pdf>.

Evans, B. (2013). Types of conflict. Retrieved from <http://www.typesofconflict.org/>.

Reuter, T. (2015). Ethnic Conflict. Encyclopedia Britannica. Retrieved <https://global.britannica.com/topic/ethnic-conflict>.

Conflict Prevention: A guide: Understanding conflict and peace. Retrieved from https://extranet.creativeworldwide.com/CAIISTaff/Dashboard_GIROAdminCAIISTaff/Dashboard_CAIIAdminDatabase/resources/ghai/understanding.htm.

Aliff, S. M. (2014). Peace Building in Post War Societies. Retrieved www.seu.ac.lk/researchandpublications/symposium/4th/.../Peace%20Building.pdf.

Report of United Nations Peace building Support Office. (2010). UN Peace Building: an Orientation, Retrieved from http://www.un.org/en/peacebuilding/pbso/pdf/peacebuilding_orientation.pdf.

Khalif, Z. K. (2010). Pastoral Transformation: Shifta-war: Livelihood, and Gender Perspectives among the Waso Borana in Northern Kenya. Retrieved from <https://brage.bibsys.no/xmlui/handle/11250/2431972>.

Bleie, T. (2012). Post-war moral communities in Somalia and Nepal: Gendered practices of exclusion and inclusion, Retrieved from https://uit.no/Content/307291/Post_War_Processes_Report_Final.pdf.

Ahikire, J., Madanda, A., Ampaire, C. (2012). Post-war economic opportunities in northern Uganda Implications for women's empowerment and political participation: International Alert. Retrieved from www.international-alert.org/sites/default/.../201209WomenEconOppsUganda-EN.pdf.

Annual Performance Reports and Accounts. (2016). District Secretariat Vavuniya. Retrieved from <https://www.parliament.lk/uploads/documents/paperspresented/performance-report-district-secretariat-vavuniya-2016.pdf>.

Karen, A. J. & Elizabeth, A. M. (2001). The Dynamic Nature of Conflict: A Longitudinal Study of Intragroup Conflict and Group Performance. *The Academy of Management Journal*: Vol. 44, No. 2. Retrieved from <http://www.jstor.org/stable/3069453>.

Grenoble. (2009). Stage of Conflict. Retrieved from http://www.irenees.net/bdf_fiche-notions-206_en.html.

Brahm, E. (2003). Conflict stages, Retrieved from <http://www.beyondintractability.org/essay/conflict-stages>.

Singh, K. J. (2012). What are the different stages in a conflict?. Retrieved from <http://www.mbaofficial.com/mba-courses/human-resource-management/management-of-conflict/what-are-the-different-stages-in-a-conflict/>.

Report of United Nations Peacebuilding Fund. What is Peacebuilding? , Retrieved from <http://www.unpbf.org/application-guidelines/what-is-peacebuilding/>.

Elbadawi, I. A. (2008). Postconflict Transitions: An Overview, *The World Bank Economic Review*. Vol. 22, No. 1. Oxford University Press. Retrieved from <https://www.jstor.org/stable/pdf/40282261.pdf>.

Krishnaraj, M. (2006). Food Security, Agrarian Crisis and Rural Livelihoods: Implications for Women. *Economic and Political Weekly*: Vol. 41, No. 52. Retrieved from <http://www.jstor.org/stable/4419084>.

Scoones, I. (2009). Livelihoods perspectives and rural development. *The Journal of Peasant Studies*. Retrieved from <http://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/03066150902820503>.

Dasguptha, P. (2002). A Study on Livelihood Frameworks. Retrieved from https://www.academia.edu/4161802/A_Study_on_Livelihood_Frameworks.

Sanderson, D. (2000). Cities, Disasters and Livelihoods. *Risk Management*, Vol. 2, No. 4, Palgrave Macmillan Journals. Retrieved from <http://www.jstor.org/stable/3867924>.

The impact of celebrity endorsement in mobile telecommunication industry of Sri Lanka: with reference to the undergraduates in government universities

Apeksha Embuldeniya

University of Kelaniya

*eapeksha@ymail.com

Abstract

Mobile Telecommunication Industry is a fast growing industry that acquires more consumers to their respective service providers day by day. Most of the mobile telecommunication service providers tend to endorse their service by a celebrity or celebrities. Celebrity is a personality who is known to the public for his or her accomplishments in the areas. Celebrity endorsement is a form of advertising used by all most all well-known products and services to enhance their profitability. This research aims to analyze undergraduates' behaviour in using telecommunication services in relation to celebrity endorsement for advertising. The research study emphasized on the undergraduates' category of the society as it represents the young generation with the layers of the society. Primary data was collect through structured questionnaire regarding the factors considered about the celebrity such as trustworthiness, expertise, attractiveness, similarity, and respect in contrast other contributing factors such as network coverage, rates per minute, and other additional features in choosing telecommunication service provider. Undergraduates in government universities in a particular time are identified as the population of the research while the internal undergraduates belong to University of Kelaniya are the target population which the sample of two hundred (200) undergraduates. The sample selected by stratified random sampling technique included to probability sampling methods while identifying the different faculties as strata. Hypotheses were constructed in order to gain the objectives of the research. Therefore, Descriptive analysis, and Chi-square test were used to analysis of data. The findings of the research conclude that there is no significant relationship between celebrity endorsement and undergraduates' behaviour in consuming mobile telecommunication services and there is no difference in buying intention among the undergraduates in different faculties. Therefore, celebrity endorsement is a non-effective aspect in terms of telecommunication advertising with reference to the undergraduates in Sri Lanka.

Keywords: *Celebrity endorsement, Telecommunication, Undergraduates, Government Universities*

Introduction

In the global context, the mobile telecommunication industry is a rapidly growing industry that became an important milestone of the global economy. The mobile telecommunication industry has also played a vital role in the global context as an innovator for new services (GSMA, 2013). Also in Sri Lankan context mobile telecommunication market is a fast growing market. When considering the Sri Lankan context there are five main mobile telecommunication services as Dialog, Mobitel, Etisalat, Hutch, & Airtel. Generally, people tend to use one or two mobile telecommunication services among the above mentioned services. Therefore, the research study was interested in finding why the people choose one or two mobile telecommunication service provider over the other services. It could be identified the number of mobile telecommunication subscribers is higher than the total population of the country. So it is evidential that the key industry players need to grab the market from competitors if they need to expand their market share. In order to attract the customers from competitive brands each and every service provider are using various type of activities. Endorsement by celebrities is one of the key activities which are done by most of the companies spending huge sum of money. There is no evidential material to judge or justify the true impact over switching behavior solely coming from celebrity endorsement.

In Sri Lanka there are number of celebrities has been used in mobile telecommunication industry in order to attract customers to their respective services. Therefore, the research problem is that “can celebrity endorsement influence the customer behavior in the mobile telecommunication industry with reference to the undergraduates in government universities. The key objective of the study is to identify the impact of celebrity endorsement towards consumer buying intention of Mobile telecommunication industry in Sri Lanka with reference to undergraduates in government universities. Also specific objectives are to identify the impact of celebrity endorser’s trustworthiness, attractiveness, respect, expertise, and similarity on consumer buying intention. In this sense the research questions are to identify whether the variables identified in the TEARS Model (Trustworthiness, Expertise, Attractiveness, Respect, Similarity) have an impact on consumer buying intention in Mobile Telecommunication Industry of Sri Lanka with reference to undergraduates in Government universities. The significance of the study is at Marketing

Managers, Promotional Managers who may want to know whether the use of celebrities is effective on their promotional strategy for undergraduates in Government universities as they are representing the youth of all most all social layers in the country.

Review of Literature

Promoting a brand or a product name is one of the major activities in an organization where there are competitors in the market to a particular product. Marketing communication is a critical aspect of companies' overall marketing missions and a major determinant of the success or failure in their operations. Companies use various marketing communication tools such as Media advertising, Direct response and interactive advertising, Place advertising, Point of purchase advertising, Trade and consumer oriented promotions, Event marketing and sponsorships, etc. for promote their brands and products. The marketing strategy consists of Product, Price, Place, and Promotion. Product means the goods and services combination the company offers to the target market. Product has to distinguish itself from other products, by design, colour, shape and other product specific details. (Shimp, 2003). Price is the amount of money customers must pay to obtain the product. The price determines the place of the product in the market. A price set to high could lead to misplacement, which could lead to disappointing sales. (Shimp, 2003). Place includes company activities that make the product or service available to target consumers. Promotion means activities that communicate the advantages of the product or services and convince the consumers to buy that. (Kotler, 2010) Promotions are under the marketing communication process. Marketing communication activities backup other elements in the marketing mix such as product design, branding, packaging, pricing and place decision in order to achieve the positive effects in the mind of consumers. In order to achieve this, Celebrity Endorsement is widely used as a marketing communication strategy. (Erdogan, 1999). Advertising is an important means to influence the potential customers and it is an important tool of communication and promotion.

A celebrity is a well-known personality (actor, entertainer, or athlete) who is known to the public for his or her accomplishments in the areas other than the product class endorsed" (Shimp, 2003, p293). There are some several models describing the qualities of celebrities and this research study is emphasized on TEARS model of celebrity endorsement. The two general attributes consist of more defined sub attributes as credibility and attractiveness. Trustworthiness and Expertise are two

dimensions of the word credibility and physical Attractiveness, Respect and Similarity (to the target audience) are general components of the concepts of attractiveness (Shimp, 2008). Trustworthiness is the property of being perceived as believable, dependable as someone who can be trusted. Expertise refers to the knowledge, experience or skills possessed by an endorser as they relate to the endorsed brand. Therefore, the athletes are considered to be experts when it comes to the endorsement of sports related products. Attractiveness is used to indicate that consumers may perceive in an endorser's intellectual skills, personality properties, lifestyle characteristics, athletic proficiency, and so on. Respect represents the quality of being admired or even esteemed due to one's personal qualities and accomplishments. represents the degree to which an endorser matches and audience in terms of characteristics pertinent to the endorsement relationship, age, gender, ethnicity and so on. Similarity is an important attribute because people tend to prefer individuals who share with them common features or traits (Shimp, 2008, p.253).

Methodology

The methodology consists of the methods used in designing, sampling, collecting, measuring, analyzing, and presenting the data relevant to this research study. Accordingly, this research is to identify the impact of celebrity endorsement in Mobile Telecommunication Industry of Sri Lanka: with reference to the undergraduates in government universities. Similarly considering the type of the study, it can be identified the study is a correlational rather than a casual study where the researcher formulating correlations between each independent variable and dependent variable. In this research six (5) hypotheses have been formulated for testing and this study is done as a field study and it examines the relationship between celebrity endorsement consists of trustworthiness, expertise, attractiveness, respect, similarity and consumer buying intention of Mobile Telecommunication industry in Sri Lanka. This research study examines the relationship between above mentioned variables from the perspective of the undergraduates of Government Universities Therefore the unit of analysis was at individual level, the undergraduate. This study continued with the hand delivered questionnaire to collect data. The target population of this study consisted of all the undergraduates in University of Kelaniya and more specifically undergraduates in government universities in a particular time are identified as the target population of the research while the internal undergraduates belong to University of Kelaniya are the sub population which the sample of two hundred (200) undergraduates. The researcher has selected a university at ease to collect

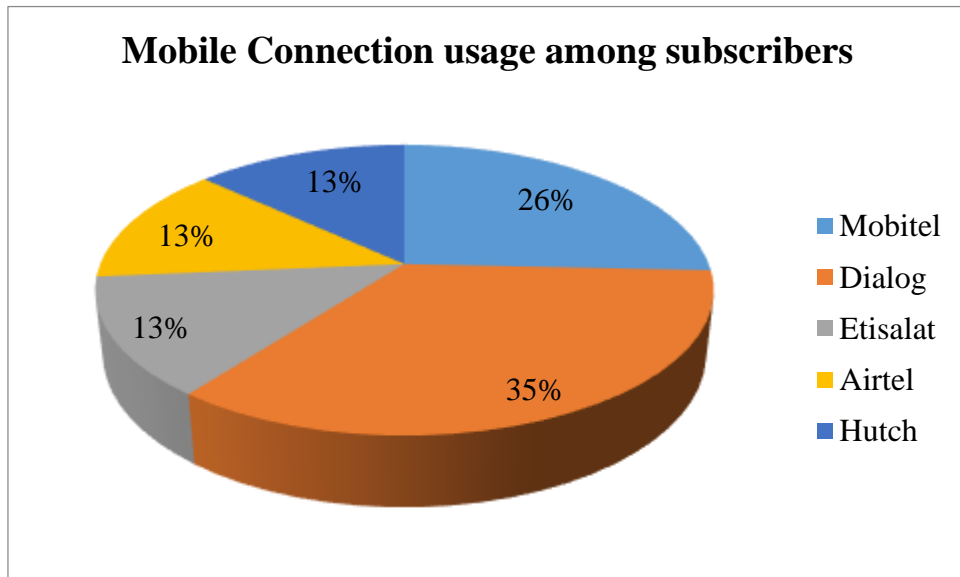
data where over 20,000 undergraduates are studying at the university and the undergraduates who have not experiences more than six months with the university were exclude from the study. Hypotheses were constructed in order to gain the objectives of the research. Therefore, Descriptive analysis, and Chi-square test were used to analysis of data. The findings of the research conclude that there is no significant relationship between celebrity endorsement and undergraduates' behaviour in consuming mobile telecommunication services and there is no difference in buying intention among the undergraduates in different faculties. Therefore, celebrity endorsement is a non-effective aspect in terms of telecommunication advertising with reference to the undergraduates in Sri Lanka.

Results and Analysis

With reference to the results and analysis of data on the research study of the impact of celebrity endorsement in Mobile Telecommunication Industry of Sri Lanka: with reference to the undergraduates in government universities, following information were emerged.

Majority of the subscribers are using dialog as their mobile connection and it recorded as 50 percent among total subscribers including the subscribers who are using two or more mobile connections too.

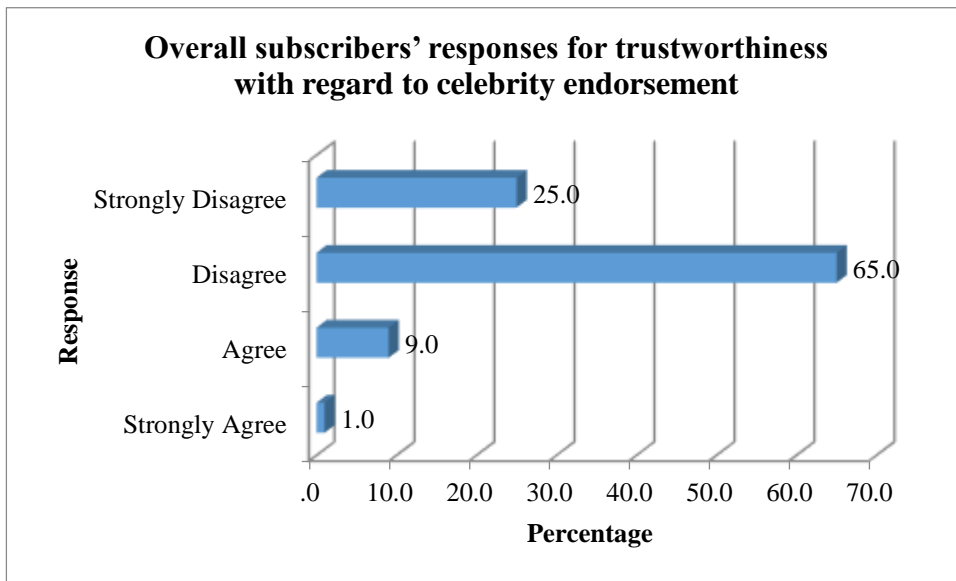
Figure 1: Mobile Connection usage among subscribers

Source: Sample Survey, 2016

Second highest usage is recorded by Mobitel connection providers as it covers 37 percent from the total. The remarkable outcome of the study is other three mobile service providers such as Etisalat, Airtel and Hutch have acquired same percentages of subscribers. Among above different mobile connections, majority of the subscribers are tend to switch the connection.

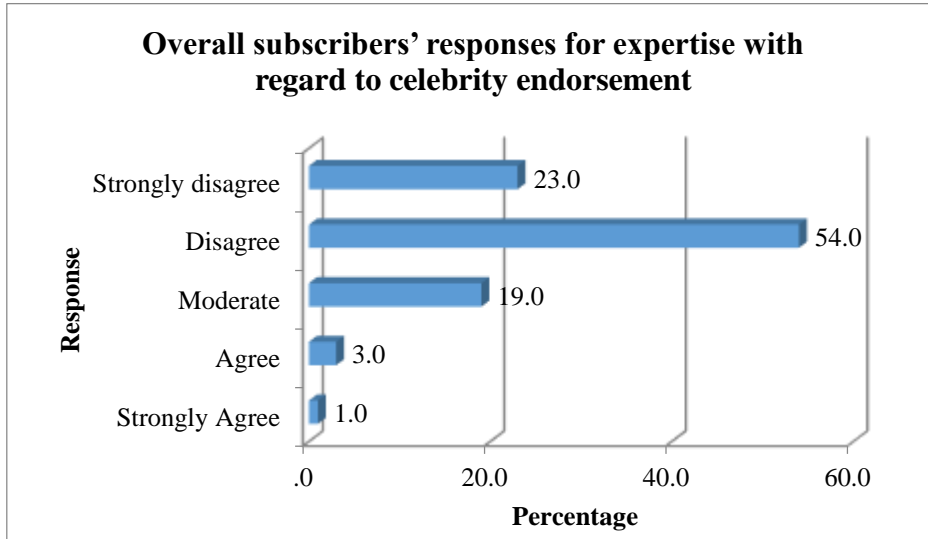
Figure 2: Subscriber's response for trustworthiness with regard to celebrity endorsement

Source: Sample Survey, 2016

There are 90 percent of subscribers disagree and only 10 percent of subscribers are agree that trustworthiness of celebrity endorser has an impact on consumer buying intention in mobile telecommunication industry. Similarly, the chi-square test also emphasized that there is a significant relationship between trustworthiness of the celebrity on consumer buying intention, and it is a negative relationship. Further the other characteristics in the model also perceive similar response with regards to consumer buying intention.

Figure 3: Subscriber's response for expertise with regard to celebrity endorsement

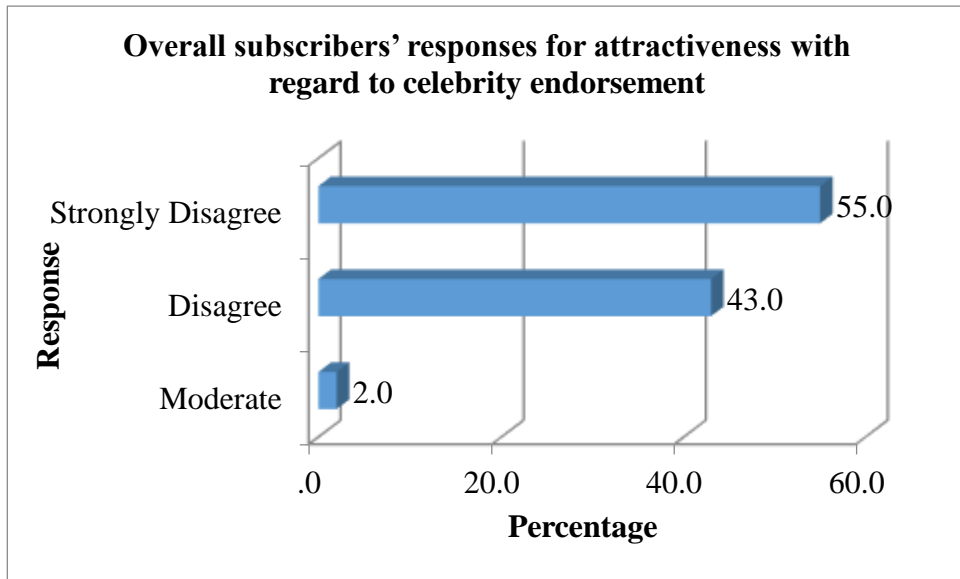

Source: Sample Survey, 2016

When considering the impact of expertise of the celebrity on consumer buying intention, the majority of the responders are disagree that the celebrity endorsers' expertise has an impact on consumer buying intention in mobile telecommunication industry. Only 4 percent of respondents are agreed towards that there is an impact of expertise of the celebrity on consumer buying intention. Similar results ensured by the chi-square test also.

On the same time, the model evaluates the impact of attractiveness of the celebrity on consumer buying intention. Thereby none of the respondents were agreed towards that the attractiveness of the celebrity has an impact on consumer buying intention. The chi-square test to see the relationship between consumer buying intention and the attractiveness of the celebrity endorser confirmed that there is a relationship between these variables and it is a negative relationship.

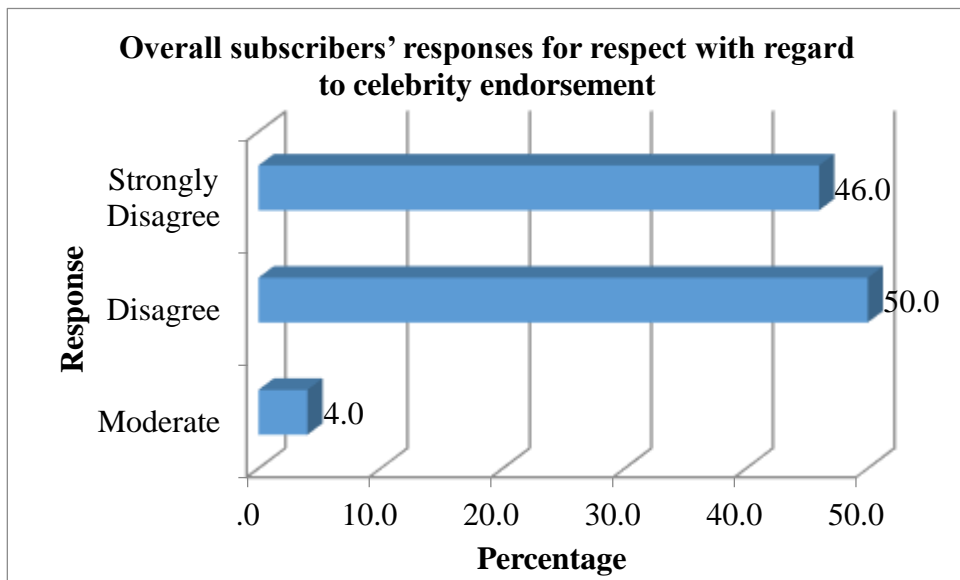
Figure 4: Subscriber's response for attractiveness with regard to celebrity endorsement

Source:

Sample Survey, 2016

Figure 5: Subscriber's response for respect with regard to celebrity endorsement

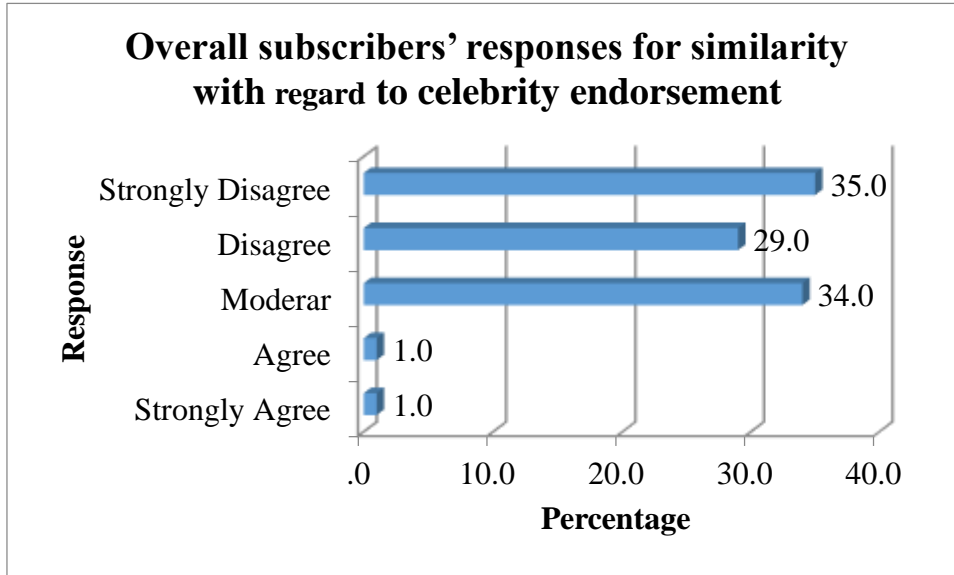
Source:

Sample Survey, 2016

There are more than 96 percent of subscribers disagree and only 4 percent of subscribers are agree that respect towards the celebrity endorser has an impact on consumer buying intention in mobile telecommunication industry. Similarly, the chi-square test also emphasized that there is a

significant relationship between respect towards the celebrity on consumer buying intention, and it is a negative relationship. Finally, the last characteristics in the model also perceive similar response with regards to consumer buying intention and it is similarity of the celebrity endorser.

Figure 6: Subscriber's response for similarity with regard to celebrity endorsement

Source: Sample Survey, 2016

Similarly, there more than 95 percent of the respondents pointed out that there cannot be a relationship between similarity of the celebrity on consumer buying intention.

Conclusion and Recommendation

This study concludes that there is no significant relationship between TEARS model of celebrity endorsement and consumer buying intention in mobile telecommunication in Sri Lanka with reference to the undergraduates in government universities. According to the responses from the undergraduates in Government University, there is no effective impact on choosing a particular mobile telecommunication service provider based on the celebrity or celebrities highlighted by the brand. Thereby this suggest that the undergraduate's category of the society tends to choose their mobile telecommunication service provider based on market strategies other than promotions as place, product, and price. The recommendations to the respective companies that can be gained from this study are to consider on the social category when stipulating their marketing strategies in order to enhance their market share. This study generalizes that the celebrity endorsement in

mobile telecommunication is a non-effective factor for the subscribers' categories as undergraduates. Thereby the managements should more consider about the pricing strategies as cost beneficial strategies, more package with the requirement of undergraduates, attractive payment methods, raffle draws, and other than investing on promoting a particular brand with the use of celebrity endorsement.

References

Erdogan, B.Z., (1999) Celebrity Endorsement: A Literature Review. *Journal of Marketing Management*, 15(4).

GSMA (2017), *2016 The Mobile Economy*, Retrieved from
<https://www.gsmainelligence.com/research/?file=97928efe09cdba2864cdcf1ad1a2f58c&download>

Kotler, Philip. (2010). *Principles of Marketing: A South Asian Perspective*, 13th Edn. India: Pearson Education

Shimp, Terence. (2008). *Advertising Promotion and Other Aspects of Intergrated Marketing Communication*, 8th Edn. Cengage Learning Deca Series.

දෘෂ්ටි විචාරය පිළිබඳ බෞද්ධ විග්‍රහය: ඥාන විභාගමය අධ්‍යයනයක්

දිල්ශාන් මනෝජී රාජපක්ෂ

පාලි හා බෞද්ධ අධ්‍යයන පශ්චාත් උපාධි ආයතනය,කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය

dilshanmanojrajapaksha@gmail.com

සාරසංක්ෂේපය

“දර්ශනය” යන සංස්කෘත යෙදුම \sqrt දෘශ් යන ධාතුවෙන් නිපන්නකි. දැකීම යන අරුතෙහි ලා ගැනෙන එහි අතීත කෘදන්තය “දෘෂ්ටි” යන්න යි. ඊට සාමාන්‍යාර්ථ ව පාලි භාෂාවේ ව්‍යවහාර වන්නේ “දස්සන” යන්න යි. “දිස” යන ධාතුවෙන් නිපන් එහි අතීත කාල කෘදන්තය “දිට්ඨි” නම් වේ. මේ අනුව දර්ශන හෙවත් දස්සන සහ දෘෂ්ටි හෙවත් දිට්ඨි යන පද අතර සමීප සබඳතාවක් පවතින බව පෙනේ. “දිට්ඨි”¹ යන අතීත කාලාර්ථය ගෙනෙන පදය තුළින් ලෝකය හා සත්ත්වයා පිළිබඳ ව කල් තියා බැසගෙන තිබෙන නිගමන ද “දස්සන” යන වර්තමාන කාලාර්ථය ගෙනෙන පදය තුළින් අනුභූතිමය ප්‍රඥාවකින් යථාර්ථය දැකීම ද අදහස් වේ.² දැකීම, කල්පනාව, සිද්ධාන්තය, න්‍යාය, දර්ශනය, අවබෝධය, සත්‍යය, ඥානය³ යනාදී අරුත් දස්සන හා දිට්ඨි යන පද දෙකට ම පොදු සාමාන්‍යාර්ථවාචී පර්යාය වුව ද දිට්ඨි යන්න විග්‍රහ කිරීමට පෙළ සාහිත්‍යයේ බොහෝ මූලාශ්‍රයවල යොදා තිබෙන්නේ තරමක් සංඛ්‍යාත්මක අංශය නියෝජනය කිරීමට යි. ඒ බව දිට්ඨි යන පදය සඳහා ම පැන නැගී ඇති හක්තිය, ඇදහීම, වාදය, ආධ්‍යානග්‍රාහිත්වය, විරුද්ධ මත නො ඉවසන ස්වභාවය යනාදී අරුත්වලින් පැහැදිලි වේ.

යමක් දැන ගැනීමේ අභිරුචියෙන්, දැන ගැනීම සඳහා අනුගමනය කරන ක්‍රමවේදය ඥානවිභාගය හෙවත් ඥාන මීමංසාව යි. ඥානය ලබා ගැනීම සඳහා අනුගමනය කරන ක්‍රමවේදවල පවත්නා මූලික ගැටලු ද දෘෂ්ටිග්‍රාහීවීමට බලපාන ප්‍රධාන කරුණක් වන බැවින් බෞද්ධ දෘෂ්ටි විචාරය තුළින් ඥාන මීමංසාත්මක ප්‍රවේශය හරහා ඥානය ලබාගැනීමට අනුගමනය කරන ක්‍රමයෙහි නිරවුල්, නිවැරදිභාවය මූලික වශයෙන් ම අවධාරණය කරයි. දාර්ශනික ඉගැන්වීම්වලට අනුව අපට ඥානය ලබාගත හැකි මාර්ග හෙවත් ප්‍රවේශ දෙකක් වන අතර ඒවා නම් බුද්ධිවාදය (තර්කය හා සාම්ප්‍රදායික කරුණු තුළින් ඥානය ලබා ගැනීම) හා

¹ පුද්ගලයා හා ඔහුට සාපේක්ෂක ලෝකය පිළිබඳ දැනගැනීමේ දී එහි ලා ප්‍රවේශ වීම, දැනීම ඇති කරගැනීම හා යථාතත්ත්වය යටපත් වී මන:කල්පිත අදහස් මතු වීම ආදිය නිසා දෘෂ්ටි පහළ විය හැකි බව පෙනේ. දස්සන සහ දිට්ඨි යන යෙදුම් සංසන්දනාත්මක ව බැලූ විට පෙනෙන ප්‍රධාන කරුණ නම් පාලියෙහි දස්සන යන යෙදුමෙන් වර්තමාන කාලයට අයත් අදහසක් ද දිට්ඨි යන යෙදුමෙන් අතීත කාලික බවක් ද ප්‍රකට වීම යි. ව්‍යාකරණානුකූල ව විමසූ විට දස්සන යන යෙදුමෙහි අතීත කාලයට අයත් කෘදන්තමය ස්වරූපය දිට්ඨි (දිස + ත) යන්න වන බව පෙනේ. ඒ අනුව සංස්කෘතයෙහි දර්ශන යන යෙදුමෙහි අතීත කෘදන්තය වනුයේ දෘෂ්ටි යන්න යි.

² ධම්මගරු හිමි, උස්ගොඩ., මෙන්හ සූත්‍රයෙන් හෙළි වන බුදුසමයේ දාර්ශනික ඉගැන්වීම් පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්, කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ සාමාජයීය විද්‍යා පීඨයේ දර්ශනය පිළිබඳ සමාජීය විද්‍යාපති පර්යේෂණ උපාධිය සඳහා ඉදිරිපත් කරන ලද නිබන්ධය, 2010, පි. 45.

³ මේධානන්ද හිමි, දේවාලේගම., මුල් බුදුසමය: සාමයික පසුබිම, කර්තෘ ප්‍රකාශනයකි, 1994, පි. 15.

අනුභූතිවාදය (පංචේන්ද්‍රියන් පදනම් කරගෙන ඥානය ලබා ගැනීම) යි. එම ඥාන මාර්ග කෙරේ අන්තගාමී විම දෘෂ්ටිගත විමට මූලික හේතුවකි. එබැවින් බෞද්ධ උපදේශය නම් කවර ඥානයක් වුවත්, තමන්ගේ පෞද්ගලික අත්දැකීමට පාත්‍ර වන්නේ නම් පමණක් ඥානයක් ලෙස පිළිගැනීමට ඉදිරිපත් විය යුතු බව යි. ඒ බව “සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්වා” යනුවෙන් දක්වා ඇත. මෙහිදී වැදගත් වනුයේ තමන්ගේ පෞද්ගලික සන්තොස්මයට පාත්‍ර විම යි. “අන්තනාව ජානෙය්‍යාථ” යනුවෙන් ද දක්වා ඇත්තේ ඒ බව යි. අනෙක් අතට ඉන්ද්‍රියානු ඥානය ලබා ගැනීමේ දී බුදුරදුන්ගේ උපදේශය වනුයේ දකින ලද හෙවත් තමාගේ දැකීමට පාත්‍ර වූ දෙය හුදෙක් දකින ලද්දක් ලෙස ම සැලකිය යුතු බව යි. දකින ලද සම්බන්ධයෙන් වැදගත් වන ඇස මෙන් ම, සමස්ත පංචේන්ද්‍රියන්ට ම මෙම කරුණ අදාළ ය. දකින ලද්ද, දකින ලද්දක් ලෙස ම නොව මඤ්ඤනාවෙන් යුක්ත ව ආත්මවාදී පදනමින් මමත්වයෙන් අභිනන්දනය කිරීමට යාම දෘෂ්ටිවාදී විමට හේතු විය හැකි බව බෞද්ධ අදහස යි. ඒ අනුව මෙම පර්යේෂණයේ දී අධ්‍යයනය කෙරෙන්නේ දෘෂ්ටි විචාරය පිණිස බුදුසමයේ අවධාරණය කෙරෙන ඥාන විභාගීමය ප්‍රතිචාරය වන අතර මෙම අධ්‍යයනයට මූලික වශයෙන් මුල් බුදුදහමේ මූලික සූත්‍රදේශනා හා ඒ අනුසාරයෙන් රචිත ද්විතීයික මූලාශ්‍රය පදනම් කරගැනේ.

ප්‍රමුඛ පද: ඥානවිභාගය, දස්සන, දිට්ඨි, නිවන, මුල්බුදුසමය

ප්‍රවේශය: දෘෂ්ටි හා ඥානවිභාගවාදී පදනම

අනිත්‍යාදී වස්තුවක්, පදාර්ථයක් නිත්‍යාදීන්ගේ වශයෙන් දැඩි කොට ගැන්ම අභිනිවිභනය කිරීම, අනිත්‍යාදිය උතුම් සත්‍යය කල්පනා ගොඩනගා ගනිමින් පරාමාස ගොඩ නැගීම දෘෂ්ටි නම් වන බව⁴ ඉඳුරුවේ උත්තරානන්ද හිමි සිය දෘෂ්ටි විභාගය නම් කෘතියේ දී දක්වයි. භාවිතය අනුව දිට්ඨි ශබ්දය සඳහා නිශ්චිත සෘජු අර්ථයක් (හෙවත් තනි තේරුමක්) ලබා දීමට දුෂ්කර විමට මූලික හේතුව නම් මිනිස් අධ්‍යාත්මය සමඟත්, මනුෂ්‍ය ඥාන සම්භාරය සමඟත් අර්ථ වශයෙන් එම පදය දක්වන සංකීර්ණ සම්බන්ධතාව යි. පෙළෙහි දිට්ඨි යන්න යෙදී ඇති සන්දර්භය සංසන්දනාත්මක ව විමර්ශනය කරන විට, එමගින් අවධාරණය කෙරෙන අරුත් සතරක් දිස්වන බව පෙනේ. එනම්,

1. සාමාන්‍ය දැක්ම සඳහා
2. පටු, පාපකාරී මතවාද සඳහා
3. නිවැරදි මතවාද සඳහා
4. නිවැරදි දර්ශන සම්පත්තිය සඳහා⁵ යනාදිය යි.

⁴ උත්තරානන්ද හිමි, ඉඳුරුවේ., දෘෂ්ටි විභාගය, ඉඳුරුවේ මුද්‍රණ ශිල්පියෝ, ඉඳුරුව, 1972, පි. XI.

⁵ එම, පි. 46.

දිවිය යන්නෙන් විදහා දැක්වෙන මූලික ම අරුතක් වන්නේ දැකීම යන්න යි. බාහිය සූත්‍රයේ දී බාහිය දාරුචීරිය උදෙසා බුදුරදුන් දේශනා කරන්නේ දුටු දෙයෙහි දැකීම් මාත්‍රය පමණක් ඇසූ දෙයෙහි ඇසීම් මාත්‍රය පමණක් ගෙන හික්මෙන ලෙස යි.⁶ මෙහි දිවිය යන්නෙන් අදහස් කර ඇත්තේ දැකීම යන්න යි. මනසිකාර සූත්‍රයේ දී ද දැකීම් මාත්‍රය අදහස් කරමින් දිවිය යන්න යොදා තිබෙන බව පෙනේ.⁷ අනරියවෝහාර සූත්‍රයේ දී ද දැකීම යන අරුතැති ව දිවිය යන්න යොදා තිබෙනු දැකිය හැකි ය.⁸

පෙළෙහි පටු හෙවත් පාපකාරී මතවාද හැදින්වීම සඳහා දිවිය යන්න භාවිත කළ අවස්ථා රැසක් දක්නට ලැබේ. අත්හළ යුතු, පටු, පාපකාරී මතවාද හැදින්වීම සඳහා දිවිය යන පදයට පූර්ව වශයෙන් යෙදූ විශේෂණ ද දැකගත හැකි ය. මෙයට නිදසුනක් ලෙස *මිච්ඡාදිවිය* යන්න දැක්විය හැකි ය. මෙහි දී *මිච්ඡා* යන පදයෙන් දිවිය යන්න විශේෂණය කිරීම, අර්ථ විග්‍රහ කිරීම පිළිබඳ කිසියම් සාධාරණ ඵලමුමක් වෙත බෞද්ධ විග්‍රහය ඇසුරින් ම පිවිසීම වැදගත් බව පෙනේ.

සදාචාරාත්මක හා ඥාන විභාගාත්මක පදනමින් පුළුල් හෙවත් පටු නො වීම යන අරුතින් දිවිය යන්න අදහස් කරන අවස්ථා රැසක් පෙළඳහම තුළ දැකගත හැකි ය. ඒවායින් සමහරක් නම්,

1. *දිවියිප්පන්න*¹⁰ - සමාග්දාෂ්ටියට පැමිණි පුද්ගලයා
2. *දිවියි පද*¹¹ - දක්නා ලද නිර්වාණ පදය, අටලෝදහම
3. *දිවියි සම්පදා*¹² - සමාග්දාෂ්ටිය නමැති සමාපත්තිය, පරිපූර්ණ ඥානය
4. *දිවියි විසුද්ධ*¹³ - මිථ්‍යාදාෂ්ටියෙන් පිරිසිදු වීම

⁶ උදානපාළි, බාහිය සූත්‍රය, බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල, 1960, පි. 144.

“දිවියේ දිවියමන්නං හවිස්සති, සුතෙ සුතමන්නං හවිස්සති, මුතෙ මුතමන්නං හවිස්සති.”

⁷ අංගුත්තරනිකාය 6, මනසිකාර සූත්‍රය, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල, 1977, පි. 604.

“දිවියං සුතං මුතං විඤ්ඤානං පන්නං පරියේසිතං අනුච්චරිතං මනසා...”

⁸ අංගුත්තරනිකාය 5, අනරියවෝහාර සූත්‍රය, බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, 1977, පි. 282.

“දිවියේ අදිවිය වාදිතා”

⁹ මජ්ඣිමනිකාය 3, මහාවත්තාරිසක සූත්‍රය, බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල, 1974, පි. 212.

¹⁰ අංගුත්තරනිකාය 4, ආනුනෙය්‍ය පුග්ගල සූත්‍රය, එම, පි. 294.

¹¹ සුත්තනිපාත, රතන සූත්‍රය, බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල, 1977, පි. 70.

¹² අංගුත්තරනිකාය 4, ධම්මික සූත්‍රය, එම, පි. 140.

¹³ ධම්මසංගණිප්පකරණ 1, නික්ඛේප කාණ්ඩය, බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල, 1973, පි. 496.

“සබ්බාපි සම්මාදිවියි දිවියිසම්පදා”

5. දිවියා සුප්පට්ඨිදා¹⁴ - ප්‍රඥාවෙන් සුප්‍රවිදිත වීම

6. දිව්‍යානුගති¹⁵ - දැකීම අනුව ගමන් කරන

දිව්‍යී යන පදය පූර්වාංගම ලෙස මෙන් ම දිව්‍යී යන පදයට පූර්ව වශයෙන් යෙදූ විශේෂණ කුලින් ද පුළුල් (පෘථුල) පටු නොවූ මතවාද යන්න අදහස් කෙරෙන යෙදුම් ද පාලියෙහි සඳහන් වේ. උදාහරණ ලෙස,

1. උජුගනාස්ස දිව්‍යී¹⁶ - දෘෂ්ටිය සෘජු වීම

2. සම්මාදිව්‍යී¹⁷ - පුළුල් වූ දැක්ම

සියලු දෘෂ්ටි ප්‍රභාණය කොට මේ භවයේ දී ම නිවන් සුව අත්විදීම දිව්‍යධම්ම සුඛ විහාර¹⁸ යනුවෙන් දක්වා තිබේ. අංගුත්තරනිකායේ දී ධර්ම ශ්‍රවණය කිරීමේ ආනිසංස පහක් පෙන්වා දෙන අතර, එයින් එක් කරුණක් වන්නේ දිව්‍යී සෘජු කිරීම (දිව්‍යී උජුං කරෝති) යි. මෙමගින් අදහස් කර ඇත්තේ ද ධර්ම ශ්‍රවණය කරන පුද්ගලයාගේ දැකීම පුළුල් වන බව යි.¹⁹

පාලි නිකායගත සාහිත්‍යයෙහි දිව්‍යී යන්න කිසියම් ආගමික, දාර්ශනික න්‍යායක් හඳුන්වනු සඳහා ද, ධම්ම - විනය යන්න හෝ එබඳු වූ ඕනෑ ම ආගමික ප්‍රතිපදාවක් පෙන්නුම් කරනු සඳහා ද යෙදී ඇති බව²⁰ මහාචාර්ය කේ. එන්. ජයතිලක මහතා පෙන්වා දෙයි. දිව්‍යී පටිච්චේද (මාර්ග දර්ශනය) දිව්‍යී සම්පදා (පිරිපුන් ඥානය) යනාදී පද පෙළෙහි යෙදී තිබෙන සන්දර්භය දෙස බලන විට නිවැරදි දර්ශන සම්පත්තිය සඳහා ද දිව්‍යී යන්න යෙදී ඇති බව පෙනේ. දිව්‍යී යන්න පටු හෝ පුළුල් දෙයක් ද යන්න විමසා බැලීම සඳහා බුදුසමය යෝජනා කරන ප්‍රධාන සාධකයක් වන්නේ දිව්‍යී යන්න සමග යෙදෙන සංකල්පය සන්දර්භනානුකූල ව කුසලයක් ද අකුසලයක් ද යන්න සොයා බැලීම යි. යම් ආකාරයක දිව්‍යී ප්‍රතිලාභයක් සේවනය කරන පුද්ගලයා අකුසල් ධර්මයෙන් පිරිහෙත් ද කුසල් ධර්මයෙන් වැඩෙත් ද එබඳු වූ දෘෂ්ටි

¹⁴ එම, පි. 496.

“සබ්බොපි සීල සංවරො සීල විසුද්ධි”

¹⁵ අංගුත්තරනිකාය 6, ආනුනෙය්‍ය සූත්‍රය, බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල, 1964, පි. 38.

¹⁶ මජ්ඣිමනිකාය 1, භයභෙරවෙ සූත්‍රය, බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල, 1964, පි. 38.

“සා ජනනා දිව්‍යානුගතිං ආපජ්ජනීති”

¹⁷ මජ්ඣිමනිකාය 1, සම්මාදිව්‍යී සූත්‍රය, එම, පි. 120.

¹⁸ එම, පි. 110.

¹⁹ මජ්ඣිමනිකාය 3, පංචක නිපාතය ධම්මසවණ සූත්‍රය, එම, පි. 398.

²⁰ Jayatilake, K. N., *The Buddhist Attitude to Relevance, Feeds of Buddhist Thought*, K.N. Jayathilaka weel, B.P.S, Kandy, 1984, pg. 55

ප්‍රතිලාභ සේවනය කළ යුතු බව බෞද්ධ ආකල්පය යි.²¹ ඒ අනුව යම් දිවියේ ප්‍රතිලාභයක් සේවනය කරන පුද්ගලයාගේ කුසල ධර්මයෝ පිරිහෙත් ද අකුසල ධර්මයෝ වැඩෙත් ද එබඳු වූ දෘෂ්ටි ප්‍රතිලාභ සේවනය නො කළ යුතු ය. මිථ්‍යාදෘෂ්ටිය අකුසලයකි. සමාග්දෘෂ්ටිය කුසලයකි.²² අකුසලය ප්‍රහීන කළ යුත්තකි. එමෙන් ම සේවනය නො කළ යුත්තකි. කුසලය වැඩිය යුත්තකි. එමෙන් ම සේවනය කළ යුත්තකි. (අකුසලං පජහථ කුසලං භාවේථ)²³

දෘෂ්ටි ඇති වීම: ඥානවිභාගාත්මක පදනම

ලෝකය හා සත්වයා හෙවත් විශ්වය හා ප්‍රජාව පිළිබඳ කුතුහලය දාර්ශනික චින්තාවන්ගේ පදනම යි. එසේ ම නොයෙක් ආගම් ඇදහිලි හා විශ්වාස ඇතිවීමෙහි ලා මූලික පදනම වී ඇත්තේ ආත්මය හා ලෝකයෙහි (අත්තානාඤ්ඤ ච ලෝකාඤ්ඤ ච)²⁴ පැවැත්ම පිළිබඳ අදහස් ය. ක්‍රි. පූ. 6 සියවස වන භාරතීය සමාජයේ මෙලෙස ඇති වූ දර්ශනවාද සම්ප්‍රදා ගණන සැට දෙකක් (62) වූ බව බ්‍රහ්මජාල සූත්‍රයෙන් පැහැදිලි වේ. දෘෂ්ටි පිළිබඳ බෞද්ධ විග්‍රහය තරමක් සියුම් ව විමර්ශනය කරන විට ලෝකයා හා සත්වයා පදනම් කරගත් දෘෂ්ටි ඇති වීමට හේතු සාධක කිහිපයක් බලපාන බව පෙනේ. ඒවා නම්,

1. මනෝවිද්‍යාත්මක සාධක
2. ඥානවිභාගාත්මක සාධක
3. ආචාරවිද්‍යාත්මක සාධක
4. වාග්විද්‍යාත්මක සාධක යනු යි.

දෘෂ්ටිය ඇති වීමෙහි ලා බලපාන මනෝවිද්‍යාත්මක, ආචාරවිද්‍යාත්මක, වාග්විද්‍යාත්මක සාධක කෙරේ මෙහි දී අවධානය යොමු නො කරන අතර මනෝවිද්‍යාත්මක සාධක සමග අනන්‍ය ව පවත්නා කරුණක් වන ඥානවිභාගාත්මක සාධක කෙරේ පමණක් අවධානය යොමු කෙරේ.

දාර්ශනික ඉගැන්වීම්වලට අනුව අපට ඥානය ලබාගත හැකි මාර්ග හෙවත් ප්‍රවේශ දෙකක් වේ. එනම්,

²¹ මජ්ඣිමනිකාය 2, සේවිතබ්බාසේවිතබ්බ සූත්‍රය, එම, පි. 174.
 “සේවනො අකුසල ධම්මා අභිවච්චන්ති, කුසලා ධම්ම පරිහායන්ති, ඒවරුපො සඤ්ඤාපටිලාභො න සේවිතබ්බා, යථාරුපංච බො හන්තෙ සක්කා පටිලාභං සේවනො අකුසලා ධම්මා පරිහාසන්ති කුසලා ධම්මා අභිවච්චන්ති ඒවරුපො සඤ්ඤා පටිලාභො සවිතබ්බො”

²² මජ්ඣිමනිකාය 2, මහා වච්ඡගොත්ත සූත්‍රය, එම, පි. 267.
 “මිච්ඡා දිට්ඨි බො වච්ච අකුසලං, සම්මා දිට්ඨි කුසලං”

²³ අංගුත්තරනිකාය 1, දුක නිපාතය, 1960, එම, පි. 114.

²⁴ මජ්ඣිමනිකාය 1, වෙතොබ්ල සූත්‍රය, පි. 262.

1. බුද්ධිවාදය - (තර්කය හා සාම්ප්‍රදායික කරුණු තුළින් ඥානය ලබා ගැනීම)
2. අනුභූතිවාදය²⁵ - (පංචේන්ද්‍රියන් පදනම් කරගෙන ඥානය ලබා ගැනීම)

යනු යි.

ඥාන මාර්ග අතරින් කවරක් වුව ද හුදෙක් ම එම ඥාන මාර්ග කෙරේ අන්තගාමී විම දෘෂ්ටිගත විමට මූලික හේතුවකි. එබැවින් බෞද්ධ උපදේශය නම් කවර ඥානයක් වුවත්, තමන්ගේ පෞද්ගලික අත්දැකීමට පාත්‍ර වන්නේ නම් පමණක් ඥානයක් ලෙස පිළිගැනීමට ඉදිරිපත් විය යුතු බව යි. ඒ බව “සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්වා”²⁶ යනුවෙන් දක්වා ඇත. මෙහි දී වැදගත් වනුයේ තමන්ගේ පෞද්ගලික සත්‍යාකෂණයට පාත්‍ර විම යි. ‘අන්තනාව ජානෙය්‍යාථ’²⁷ යනුවෙන් ද දක්වා ඇත්තේ ඒ බව යි. අනෙක් අතට ඉන්ද්‍රියානු ඥානය ලබා ගැනීමේ දී බුදුරජුන්ගේ උපදේශය වනුයේ දකින ලද හෙවත් තමාගේ දැකීමට පාත්‍ර වූ දෙය හුදෙක් දකින ලද්දක් ලෙස ම සැලකිය යුතු බව යි.²⁸ දකින ලද සම්බන්ධයෙන් වැදගත් වන ඇස මෙන් ම, සමස්ත පංචේන්ද්‍රියන්ට ම මෙම කරුණ අදාළ ය. දකින ලද්ද, දකින ලද්දක් ලෙස ම නොව මඤ්ඤනාවෙන් යුක්ත ව ආත්මවාදී පදනමින් මමත්වයෙන් අභිනන්දනය කිරීමට යාම දෘෂ්ටිවාදී විමට හේතු විය හැකි බව බෞද්ධ අදහස යි.

පෙළෙහි අන්තර්ගත දිට්ඨි සංකල්පය පිළිබඳ විවිධ වර්ගීකරණ අතරින් මූලික වර්ගීකරණයක් ලෙස බහුල ව යෙදෙන්නේ මෙම ද්වි ප්‍රභේදගත දිට්ඨි වර්ගීකරණය යි. එනම්,

1. සම්මාදිට්ඨි
2. මිච්ඡාදිට්ඨි²⁹ යනු යි.

පෙළෙහි එන බොහෝමයක් දිට්ඨි පිළිබඳ වර්ගීකරණයන් අයත් වන්නේ මිච්ඡාදිට්ඨිය සම්බන්ධ ව යි. දිට්ඨි පරාමර්ශනය හේතුවෙන් “ස්කන්ධ සංඛ්‍යාත ලෝකය ශාස්වත ය, අශාස්වත ය, අන්තවත් ය, අනන්තවත් ය, ජීවයත් එය ම ය, ශරීරයත් එය ම ය, ජීවය අනෙකකි, ශරීරය අනෙකකි. සත්ත්වයා මරණින් මතු වෙයි. සත්ත්වයා මරණින් මතු නො වෙයි. සත්ත්වයා මරණින් මතු වන්නේ ද වෙයි, නො වන්නේ ද

²⁵ රාජපක්ෂ ආර්. පී. දිල්ශාන් මනෝජී., සංශයවාදය හා ඥානයෙහි සීමා පිළිබඳ ගැටලුව, බෞද්ධ දාර්ශනික විග්‍රහයක්, කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලයේ ශාස්ත්‍රපීඨයේ බෞද්ධ අධ්‍යයන ශාස්ත්‍රවේදී (විශේෂ) උපාධිය සම්පූර්ණ කිරීම සඳහා කරන පර්යේෂණ නිබන්ධනය, 2012, පි. 158.

²⁶ සංයුත්තනිකාය 2, සමණ බ්‍රාහ්මණ සූත්‍රය, එම, පි. 26.

²⁷ අංගුත්තරනිකාය 1, කාලාම සූත්‍රය, එම, පි. 26.

²⁸ උදානපාළි, බාහිය සූත්‍රය, එම, පි. 144.

“දිට්ඨියේ දිට්ඨි මන්තං භවිස්සසී”

²⁹ මජ්ඣිමනිකාය 3, මහාවත්තාරිසක සූත්‍රය, එම, පි. 212.

වෙයි, සත්ත්වයා මරණින් මතු වන්නේ ද නො වෙයි, නො වන්නේ ද නො වෙයි”³⁰ යනුවෙන් දස වැදෑරුම් පරිදි දෘෂ්ටි විපරිතකරණයට ලක් කරන අතර, පුද්ගලයා හා ලෝකය පිළිබඳ ඇති වන විපරිත දෘෂ්ටි සතරක් විපල්ලාස නමින් පෙළෙහි දැක්වේ.³¹

ඉංග්‍රීසි භාෂාවෙහි *Selfindividual, Self Soul*,³² ලෙස නම් කර ඇති පාලියෙන් අත්ත යනුවෙන් ද සිංහලයෙහි ආත්ම යනුවෙන් ද ගැනෙන මෙය පදනම් කරගෙන දෘෂ්ටි බිහි වීම නිරන්තරයෙන් ම සිදු වෙයි. පිළිබිඹු ශරීරයට අමතර ව එහි අභ්‍යන්තරයෙහි පවත්නා යමක් ආත්මය³³ ලෙස බොහෝ භාරතීය චින්තන පිළිගත් බව පෙනේ. ආත්මවාදය පදනම් ව දෘෂ්ටි හටගන්නා ආකාරය සවැදෑරුම් ව සබ්බාසව සූත්‍රයේ සඳහන් වේ.³⁴

ආත්මවාදය මත පිහිටා ධර්මයේ නාමයෙන් කරන ආත්ම වංචා පිළිබඳ ගැඹුරු මානසික විග්‍රහයක් මෙහි දී පැහැදිලි වේ. එමෙන් ම යමෙක් ඉහත මතවාද අතරින් එකක හෝ කිහිපයක එල්බ සිටින්නේ නම්, ඉන් කියැවෙන්නේ තවමත් හේ ලෝකෝත්තර සම්මාදිට්ඨියට පැමිණ නැති බව යි. එමෙන් ම චින්ත සන්තානයේ පවත්නා ආත්ම දෘෂ්ටිය ආසය, අනුසය යනුවෙන් ක්‍රියාත්මක වන බව යි. කුසල් සිදුකිරීමේ දී ශාස්වතවාදය මත පිහිටා සිදුකරන ඇතැම් ක්‍රියා සාවද්‍ය බව මෙහි දී පැහැදිලි වෙයි. නිවන් අවබෝධය සඳහා කටයුතු කළ යුත්තේ ආත්මවාදී දෘෂ්ටියෙන් තොර ව යථාර්ථය දකිමිනි. ආත්මවාදයේ ප්‍රධාන ලක්ෂණයක් වන්නේ ‘ආත්මයත්, ලෝකයත් එකක් ය’ යන මතය යි.³⁵ මෙබඳු මතවාද අතික්‍රමණය කළ

³⁰ *ධම්මසංගණිප්පකරණය*, නික්බේපකාණ්ඩය, බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා පුනර් මුද්‍රණ, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල, 1973, පි. 444.

³¹ *විභංගප්පකරණය 2*, බුද්දකචන්ද්‍ර විභංගය, එම, පි. 238.

³² ධම්මාලෝක හිමි, කුඹල්ගොඩ., *ආත්මවාදය*, මීමැසියර (බෞද්ධ ඥාන විභාගාත්මක ලිපි සරණිය) ශාස්ත්‍රීය සංග්‍රහය මංගල කලාපය, සංස් : විමලරතන හිමි, දිවුල්ලැටියේ., එස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, කොළඹ 10, 2013, පි. 30.

³³ කල්‍යාණ, ඩී.ජේ., *භාරතීය දර්ශන ඉතිහාසය*, රාජ්‍ය භාෂා ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව, 1963, පි. 132.

ආශ්වාස කිරීම අර්ථවත් කෙරෙන ‘අත්’ ධාතුවෙන් බිඳී ආ පදයක් ලෙස ද, ප්‍රාණය යන පදයේ ධාතුවෙන් බිඳී ආ (ප්‍ර + අත්) පදයක් ලෙස ද ගැනෙන මෙය මුල් කාලයේ ප්‍රාණය යන්න සමඟ සමානාර්ථයෙන් යෙදී ඇති බැවින් වඩාත් ම සුදුසු වන්නේ අත් ධාතුවෙන් බිඳී නැනුණු පදයක් ලෙස පිළිගැනීම යි.

³⁴ *මජ්ඣිමනිකාය 1*, සබ්බාසව සූත්‍රය, එම, පි. 22.

1. මගේ ආත්මය ඇතැයි සත්‍ය වශයෙන්, ස්ථිර වශයෙන් ඔහුට දෘෂ්ටිය උපදී.
2. මගේ ආත්මය නැතැයි සත්‍ය වශයෙන්, ස්ථිර වශයෙන් ඔහුට දෘෂ්ටිය උපදී.
3. මම ම ආත්මය හැඳින ගනිමි යැයි සත්‍ය වශයෙන්, ස්ථිර වශයෙන් ඔහුට දෘෂ්ටිය උපදී.
4. මම ම ආත්මය හැඳින ගනිමි යැයි සත්‍ය වශයෙන්, ස්ථිර වශයෙන් දෘෂ්ටිය උපදී.
5. අනාත්ම වූ මම ම ආත්මය හැඳින ගනිමි. සත්‍ය වශයෙන්, ස්ථිර වශයෙන් ඔහුට දෘෂ්ටිය උපදී.
6. තව ද මාගේ මේ ආත්මයක් ප්‍රකාශ කරන්නේ සුව දුක් දැනගනිමින් කුසල, අකුසල කර්ම විදී ද, මා සතු මේ ආත්මය වනාහී නිත්‍ය ය, ස්ථිර ය, සදාකාලික ය, නො වෙනස් වන ස්වභාව ඇත්තේ ය, ශාස්වතික ය, නොවෙනස් ව සිටී යනුවෙන් දෘෂ්ටි උපදී. යනු යි.

³⁵ *මජ්ඣිමනිකාය 1*, අලගද්දපම සූත්‍රය, එම, පි. 342.

හැක්කේ සෝවාන් ඥාන මාර්ගයෙහි දී ය. පුද්ගලයා ආත්මවාදී චින්තන ගොඩ නගා ගන්නේ මූලික වශයෙන් ම පංචස්කන්ධය මත පදනම් වෙමිනි.

සත්ත්වයා හා ලෝකය තේමා කොට ගනිමින් දාර්ශනික හා ආගමික වශයෙන් ආත්මය සම්බන්ධ ව පැමිණ තිබෙන ප්‍රධාන දෘෂ්ටි දෙකකි. එනම්,

1. ශාස්ථිකවාදය
2. උච්ඡේදවාදය යනු යි.

දෘෂ්ටිය සම්බන්ධයෙන් පැහැන තවත් මූලික වර්ගීකරණයක් තෘෂ්ණාව පිළිබඳ ව විග්‍රහයක් සමඟ ඉදිරිපත් වනු පෙනේ. දෘෂ්ටිය සැමවිට ම පාහේ පවතින්නේ තෘෂ්ණාවක් සමඟ ය. මූලික ස්වරූපයෙන් ම තෘෂ්ණාව තෙවැදෑරුම් වේ. එනම්,

1. කාම තණ්හා
2. භව තණ්හා
3. විභව තණ්හා³⁶ යනු යි.

කාම වස්තු සම්බන්ධ ව ඇලීම කාම තණ්හා වේ. භව තණ්හා යනු රූප, අරූප ධාතුන් සම්බන්ධ ඇලීම යි. ශාස්ථික දෘෂ්ටිය සමඟ යෙදෙන තෘෂ්ණාව මීට අයත් වේ. ආත්මයත්, ලෝකයත් ඒකාන්ත වශයෙන් ම සැමදා පවතී යන දෘෂ්ටිය භව දෘෂ්ටිය යි.³⁷ උච්ඡේද දෘෂ්ටියක් සමඟ යෙදෙන විභව තණ්හා යන්නෙන් අදහස් වන්නේ “ආත්මයත්, ලෝකයත් නො පවතී” යන ලබ්ධිය පදනම් කරගත් කරුණු ය.³⁸

තවත් ආකාරයකින් දෘෂ්ටි ප්‍රධාන තෙවැදෑරුම් පරිදි දැක්විය හැකි ය. එනම්,

1. අස්සාද දිට්ඨි
2. අත්තානු දිට්ඨි
3. මිච්ඡාදිට්ඨි³⁹ යනු යි.

‘වස්තු කාමයන්හි ආදීනවයක් හෙවත් දෝෂයක් නොමැත’ යන අදහසින් වස්තු කාමාදියෙහි ඇලීම අස්සාද දිට්ඨිය යි. (නත්ථි කාමේසු දෝසෝති. සො කාමේසු පනව්‍යනං ආපජ්ජති. අයං වුච්චති අස්සාද දිට්ඨි).⁴⁰ වස්තු කාමයෙහි ගිජු වීම, ආත්මවාදී අදහස් මතුවීමට රුකුල් දෙන නිසා අස්සාද දිට්ඨියට, සස්සත

“සො ලොකො සො අත්තා සො පෙච්ච භවිස්සාමි නිච්චො ධුවො සස්සනො අච්චරිණාම ධම්මො”

³⁶ මජ්ඣිමනිකාය 3, සච්ච විභංග සූත්‍රය, පි. 516.

³⁷ විභංගජ්ජකරණය 2, බුද්දකචන්ද්‍ර විභංගය, එම, පි. 212.

³⁸ එම, පි. 212.

³⁹ එම, පි. 228.

⁴⁰ එම, පි. 228.

දිවිය යැයි ද කිය යි.⁴¹ අත්තනු දිවිය යනු තවත් ආකාරයක ආත්මවාදී දෘෂ්ටියකි. අත්තනු දිවියට සක්කාය දිවිය යැයි ද කිය යි.⁴²

දෘෂ්ටි විචාරය බෞද්ධ විග්‍රහය: ඥාන විභාගාත්මක විමර්ශනය

සියලු ආගම්, දර්ශන, න්‍යාය මතවාද අලලා බුදුසමය යොදන පදයක් ලෙස දිවිය යන්න හඳුනා ගත හැකි ය. කිසියම් මතවාදයක එල්ල ගැනීමේ ස්වභාවය දිවියේ පරාමාස යනුවෙන් හඳුන්වන බුදුසමය එහි කිඳා බැසීමේ ස්වභාවය හෙවත් ඇලී ගැලී වාසය කිරීම ‘දිවියේ අභිනිවේස’ යනුවෙන් හඳුන්වයි. මෙහි අවසාන ප්‍රතිඵලය වනුයේ ‘නමන් ගන් මතවාද පමණක් නිවැරදි වන අතර, අන් අයගේ මතවාද සියල්ල බොරු ය’ (ඉධමේව සච්චං මෝසමඤ්ඤං)⁴³ යනුවෙන් ගැනීම යි.

යමක් විචාරය කර විශ්ලේෂණය කර බැලිය යුත්තේ ඇති තත්ත්වය ඇති සැටියෙන්, නිවැරදි ලෙස අවබෝධ කර ගැනීමට යි. යථාර්ථය අවබෝධ කර ගැනීමට ය. එබැවින් දෘෂ්ටි විචාරය කර බලා, දෘෂ්ටි තුළ පවත්නා නිසරු බව, පරම සත්‍ය ලෙස ගත හැකි යමක් හෝ පරම සැපත ලෙස ගත හැකි යමක් අවබෝධ කර දීමට බුදුසමය දෘෂ්ටි විචාරය සඳහා අවශ්‍ය පෙළඹවීම සිදු කර ඇති බව සූත්‍ර දේශනා අධ්‍යයනය කිරීමේ දී පෙනී යයි. මතවාදයකට නො එළඹ සාමකාමී ජීවිතයක අගය (දිවියේ ව අනුපගමීම සීලවා දස්සනේන සම්පන්නෝ)⁴⁴ අවධාරණය කරන බුදුසමය දෘෂ්ටිනීති එල්ල ගැනීම හෝ එහි අන්තවාදී වීම හෝ දෘෂ්ටිගාමී වීමෙන් ගැටුම් ආරවුල් හා මානසික වියවුල් බවට පැමිණීමෙහි හෝ කිසිදු උපයෝගීතාමය වටිනාකමක් නො දකින්නේ ය. දෘෂ්ටි පිළිබඳ ප්‍රබල එසේත් නැතිනම් අතිශය අවුල් සහගත උණුසුම් වාතාවරණයක පවා දෘෂ්ටි පිළිබඳ බහු පාර්ශ්වික විචාරයක් අන්තර්ගත කොට ශ්‍රාවකයාගේ ධර්මාවබෝධය වර්ධනය කිරීමට බුදුසමය කටයුතු කර ඇත්තේ කිසිදු දෘෂ්ටියකට නො වැටෙමින් වීම මෙහි දී දක්නට ලැබෙන විශේෂ ලක්ෂණය යි. දෘෂ්ටි පිළිබඳ බෞද්ධ විචාරය ප්‍රධාන වශයෙන් අංශ හතරක් යටතේ සාකච්ඡා කළ හැකි බව පෙනේ. එනම්,

1. මනෝවිද්‍යාත්මක විචාරය
2. ආචාරවිද්‍යාත්මක විචාරය
3. ඥාන විභාගාත්මක විචාරය

⁴¹ එම, පි. 228.

⁴² එම, පි. 228

⁴³ අංගුත්තරනිකාය 6, කිංදිවියික සූත්‍රය, එම, පි. 336

⁴⁴ බුද්දක පාඨ, මෙත්ත සූත්‍රය, එම, පි. 22, ගාථාව 10.

4. වෘත්තීයමය විවාරය⁴⁵ යනු යි.

උක්ත කී දෘෂ්ටි විවාරාත්මක ප්‍රවේශ අතරින් ඥානය ලබා ගැනීම සඳහා අනුගමනය කරන ක්‍රමවේදවල පවත්නා මූලික ගැටලු ද දෘෂ්ටි ග්‍රාහීවීමට බලපාන ප්‍රධාන කරුණක් වන බැවින් බෞද්ධ දෘෂ්ටි විවාරය තුළින් ඥාන මිමංසාත්මක ප්‍රවේශය හරහා ඥානය ලබාගැනීමට අනුගමනය කරන ක්‍රමයෙහි නිරවුල්, නිවැරදිභාවය මූලික වශයෙන් ම අවධාරණය කරයි.

ඥානය හෙවත් දැනීම පිළිබඳ බෞද්ධ ආකල්පය අවබෝධ කර ගත යුත්තේ සමකාලීන භාරතීයයන් භාවිත කළ ඥාන මාර්ග ඇසුරිනි. මේ සඳහා අවශ්‍ය මූලික මග විවර කර දෙන මූලාශ්‍රයක් ලෙස සංගාරව සූත්‍රය හඳුනා ගත හැකි ය. "මෙලොව දී ම අවසාන වන්නාවූත් අන්තර් ඥානයක් (දිට්ඨධම්මානිඤ්ඤා වොසනපාරමිප්පත්තා) සාක්ෂාත් කර ඇත්තේ ය යැයි ද, ආගම්වල ආදී කර්තෘන් (ආදී බ්‍රහ්මචරියකං) යැයි කියා ගන්නා වූ ද, ඇතැම් ශ්‍රමණ බ්‍රහ්මණයන් අතරින් ශ්‍රමණ හවත් ගෞතමයන් කවරෙක් වන්නේ ද?"⁴⁶ යනුවෙන් වේද පාරප්‍රාප්ත සංගාරව බමුණා කළ විමසීමේ දී බුදුරදුන් පිළිතුරු දෙන අවස්ථාව මෙහි ලා වැදගත් කරුණක් අනාවරණය කරනු පෙනේ. එනම්, "මෙලොව දී ම අවසාන වූත්, ඉන් එහා නො යන්නා වූත්, අන්තර් ඥානයක් උපදවා අභිඤ්ඤාවන්ගෙන් පරතෙරට පත් වූ ආගම්වල ආදී කර්තෘන් යැයි උරුමකම් කියා ගන්නාවූත් අතර වෙනසක් ඇතැයි මම කියමි. මෙලොව දී ම අවසාන වූ අන්තර් ඥානයක් උපදවා අභිඤ්ඤාවන්ගෙන් පරතෙරට පත් සම්ප්‍රදායවාදී (අනුස්සවිකා) වන මහණ බමුණෝ සිටිති. ත්‍රිවිද්‍යාවෙහි පරතෙරට පත් බ්‍රහ්මණයෝ (නෙවිජ්ජා බ්‍රාහ්මණා) මෙවැන්නෝ ය. එමෙන් ම මෙලොවදී ම අවසාන වූ අන්තර් ඥානයක් උපදවා ආගමික ආදී කර්තෘන් යැයි උරුමකම් කියන්නා වූ හුදු ශ්‍රද්ධා මාත්‍රයෙන් යුක්ත (කේවල සද්ධාමන්තකේන්) තර්කග්‍රාහී (තක්කි) අධිභෞතික අනුමානය (විමංසි) දරන මහණ බමුණෝ ද වෙති. එමෙන් ම මෙලොව දී ම අවසාන වූ අන්තර් ඥානයක් සාක්ෂාත් කර පෙර නො ඇසූ විරු ධර්මයක් තමන් ම දැන ප්‍රකාශ කරන්නා වූ (සාමඤ්ඤේව ධම්මං අභිඤ්ඤාය) ආගමක ආදී කර්තෘන් යැයි උරුමකම් කියන්නා වූ ශ්‍රමණ බ්‍රහ්මණ කෙනෙක් ද වෙති. ඒ අතුරෙන් මම වූ කලී සාම්ප්‍රදායික වශයෙන් පෙර නො ඇසූ විරු ධර්මයක් පෞද්ගලික සත්‍යාසෂණයෙන් තමන් ම දැන එම ධර්මය ඇසුරෙන් මෙලොව දී ම අවසාන වූ, ඉන් එහා නො වන්නා වූ අන්තර් ඥානයක් සාක්ෂාත් කර ගත් අය අතුරින් කෙනෙක් වෙමි"⁴⁷ යනුවෙන් බුදුරදුන් සංගාරව බමුණාට පහදා දෙති.

⁴⁵ අබේනායක ඔලිවර්., දෘෂ්ටි පිළිබඳ බෞද්ධ විවාරය, සංඛාරා වාර්ෂික ශාස්ත්‍රීය සංග්‍රහය, සංස්: සමිත හිමි, ගොඩපිටියේ., වන්දානන්ද හිමි, ගොම්බද්දල., විනයචේති හිමි, මිද්දෙණියේ, ශ්‍රී ලංකා බෞද්ධ හා පාලි විශ්වවිද්‍යාලය, හෝමාගම, 2002, පි. 9.

⁴⁶ මජ්ඣිමනිකාය 2, සංගාරව සූත්‍රය, එම, පි. 738.

⁴⁷ එම, පි. 738.

මෙහි දී බුදුරදුන් තමන් වහන්සේට පූර්වගාමී වූ හා සමකාලීන වූ චින්තකයන් ඥානය ලබා ගැනීමට උපයෝගී කරගත් මාර්ග තුන් වැදැරුම් කොට ගෙන හැර දක්වන ආකාරය මහාවාර්ය කේ. එන්. ජයතිලක මහතා දක්වා ඇත්තේ මෙසේ ය.

1. ශ්‍රැතිය අධිකාරියෙහි ලා සැලකූ සම්ප්‍රදායවාදීන් (*අනුස්සවිකා*)
2. තාර්කිකයන්, අධිභෞතිකවාදීන් (*නක්කි විමංසී*)
3. අනුභූතිවාදීන් (තමන් අවබෝධ කර ගත් සත්‍යයන් හා තමන්ගේ ධර්මයන් ගැන පෞද්ගලික සත්‍යාකෂණයකින් උසස් ඥානයක් ලැබුවන්)⁴⁸

මෙම තෙවැදැරුම් ඥාන මාර්ග අතරින් බුදුරදුන් තමන් වහන්සේ තෙවැනි ගණයට අයත් වන බව ප්‍රකාශ කර ඇත. බුදුරදුන් තෝරා ගත් මෙම ඥාන මාර්ගය අනෙක් ඥාන මාර්ග අතරින් පැහැදිලිව ම වෙනස් වන අතර ඥානය පිළිබඳ බෞද්ධ නිර්වචනය ද (එනම්, තමන් අවබෝධ කර ගත් සත්‍යයන් හා තමන්ගේ ධර්මයන් ගැන පෞද්ගලික සත්‍යාකෂණයෙන් යුත් ගවේෂණාත්මක උසස් තත්ත්වය යි.) මෙහි දී ඉදිරිපත් වන බව පෙනේ. එබැවින් ඥානෝපායන් ලෙස ඉහත පළමු ව දැක්වූ අනුශ්‍රවයට මුල් තැන දුන් පිරිස (*අනුස්සවිකා*), හා දෙවනු ව දැක්වූ තර්කයට හා විමර්ශනයට මුල් තැන දුන් බුද්ධිවාදීන් (*නක්කි විමංසී*) පිළිබඳ බෞද්ධ ආකල්පය සතුටුදායක නො වන බව පෙනේ. එයට හේතුව වන්නේ එබඳු ඥාන මාර්ග තුළින් පුද්ගලයා දෘෂ්ටිගතික විය හැකි වීම යි.

තත්කාලීන ඥාන මාර්ග පිළිබඳ විවරණය කෙරෙන සංගාරව සූත්‍රයෙන් පරිබාහිර තවත් වැදගත් මූලාශ්‍රයක් වනුයේ වංකී සූත්‍රය යි. එහි දී පෙන්වා දෙන ඥාන මාර්ග පහකි. එනම්,

1. සද්ධා
2. රුචි
3. අනුස්සව
4. ආකාර පරිචිතක්ක
5. දිට්ඨි නිජ්ඣානාකධන්ති⁴⁹ යනාදිය යි.

බුදුරදුන් මෙම ඥාන මාර්ග කෙරේ සිය අප්‍රසාදය පළ කරන්නේ ඒවායේ පවත්නා මූලික ලක්ෂණයක් වන දෙවැදැරුම් වූ විපාක (*ද්විධාවිපාකා*)⁵⁰ සැලකිල්ලට ගැනීමෙනි. මෙම ඥාන මාර්ග පහ ඇතුළු සමකාලීන භාරතීයයන් භාවිත කළ සමස්ත ඥාන මාර්ග පිළිබඳ කාලාම සූත්‍රය සපයන්නේ මහත්

⁴⁸ ජයතිලක කේ. එන්., *මුල් බුදුසමයේ ඥාන විභාගය*, එම, පි. 246.

⁴⁹ *මජ්ඣිමනිකාය* 2, වංකී සූත්‍රය, එම, පි. 656.

⁵⁰ එම, පි. 656.

“පඤ්ච ධම්මා දිට්ඨෙව ධම්මෙ ද්විධා විපාකා”

වූ ආලෝකයකි. එහි දී බුදුන්වහන්සේ “මා” යන නිපාතය උපයෝගී කරගනිමින් සිය අප්‍රසාදය පළ කර තිබෙන ඥාන මාර්ග දහයක් දැක්වේ. එනම්,

1. අනුස්සවේන
2. පරම්පරාය
3. ඉතිකිරාය
4. පිටක සම්පදාය
5. තක්ක හේතු
6. නය හේතු
7. ආකාර පරිච්ඡේදක
8. දිට්ඨි නිජ්ඣානක්ඛන්ති
9. හබ්බරූපතා
10. සමණො නො ගරුති⁵¹ යනාදිය යි.

මෙම ඥාන මාර්ග මූලින් සාකච්ඡා කළ සංගාරව සූත්‍රය සමඟ ද සමාන වේ. ඒ අනුව කාලාම සූත්‍රයේ දැක්වෙන 1. අනුස්සවේන, 2. පරම්පරාය, 3. ඉතිකිරාය, 4. පිටක සම්පදාය, 5. හබ්බරූපතා, 6. සමණො නො ගරුති යන ඥාන මාර්ග අනුගමනය කළ පිරිස අධිකාරය මත පදනම් වූ සම්ප්‍රදායවාදීන් ලෙස හඳුනා ගත හැකි ය. එමෙන් ම මෙහි සඳහන්, 1. තක්ක හේතු, 2. නය හේතු 3. ආකාර පරිච්ඡේදක 4. දිට්ඨි නිජ්ඣානක්ඛන්ති යනාදී ඥාන මාර්ග පදනම් කර ගත් සෙසු පිරිස තර්කය සප්‍රමාණ කොට ගත් බුද්ධිවාදීන් ලෙස හඳුනාගත හැකි ය.

බුද්ධ කාලීන භාරතීය සමාජයේ මෙකී ඥාන මාර්ග අදහමින් අනුගමනය කළ චින්තකයෝ අන්‍යයන් පහත් කොට සලකා තමන් උසස් කොට දක්වාලීමට මහත් වූ ප්‍රියතාවක් දැක්වූහ. මේ බව පෙළෙහි සඳහන් “ඉධමේව සච්චං මොසමඤ්ඤං”⁵², “මය්හං සච්චං තුය්හං මුසා”⁵³ යනාදී වගයෙන් ඔවුන් සිදු කළ ප්‍රකාශවලින් පෙනේ. එහෙත් ඔවුන් භාවිත කළ දුර්වල ඥාන මාර්ග නිසා හෙළි වූ සත්‍ය අංග සම්පූර්ණ

⁵¹ අංගුත්තරනිකාය 1, කාලාම සූත්‍රය, එම, පි. 336.

“එව තුමිහෙ කාලාම මා අනුස්සවේන, මා පරම්පරාය, මා ඉතිකිරාය, මා පිටක සම්පදාය, මා තක්ක හේතු, මා නය හේතු, මා ආකාර පරිච්ඡේදක, මා දිට්ඨි නිජ්ඣානක්ඛන්තියා, මා හබ්බරූපතාය, මා සමණො නො ගරුති”

⁵² උදානපාළි, පඨම නානාතිත්ථිය සූත්‍රය, එම, පි. 260.

⁵³ එම, මහානිද්දේසපාළි, වූලවිග්ග සූත්‍ර නිද්දේස, එම, පි. 402.

“තක්කං චිතක්කං සංකප්පං තක්කයින්වා චිතක්කයින්වා සංකප්පයින්වා, දිට්ඨිගතානි. ජනෙනති සඤ්ජනෙනති නිබ්බනෙනති අභිනිබ්බනෙනති, දිට්ඨි ගතානි ජනෙනවා සඤ්ජනෙනවා නිබ්බනෙනවා අභිනිබ්බනෙනවා මය්හං සච්චං තුය්හං මුසානි ඒවමාහංසු, ඒවං කපෙන්නි, ඒවං හණන්ති ඒවං දීපයන්ති ඒවං වොහරන්ති” තක්කඤ්ච දිට්ඨිසු පකප්පයින්වා සච්චං මුසානි ද්වයධමමාහු”

නො වූවකි. (පව්වේක සව්ව) එබැවින් ඔවුන් දෙසූ සත්‍යයන් ද අංග සම්පූර්ණ නො වීණ. එය අලියාගේ ඒ ඒ අවයව පමණක් ස්පර්ශ කළ ජාත්‍යන්ධයින් තම තමන් ලත් අත්දැකීම්වලට අනුව අලියා පිළිබඳ ගෙනහැර දැක්වූ විස්තර කථනය මෙනි.

බෞද්ධ ඥාන මාර්ගය

එබැවින් ඥාන මාර්ග පිළිබඳ අධ්‍යයනයක නිරත බුද්ධ කාලීන ඇතැම් අබෞද්ධ පිරිස් පවා පැවති ඥාන මාර්ග පිළිබඳ සතුටු වූ බවක් නොපෙනේ. අධිකාරියට හා බුද්ධිවාදයට මුල්තැන දුන් සමකාලීනයන් අතර පෙර නො ඇසූ විරූ දහමක් සොයා යාමේ අවශ්‍යතාව මතු කිරීමේ පෙළඹවීම උපනිෂද් යුගයේ පටන් සිදු වූවකි. එබැවින් ලෝකය හා සත්ත්වයා පිළිබඳ යථාර්ථවාදී ඥානය ලබා ගැනීම ඉන්ද්‍රියානුබද්ධ මනසින් සිදු කළ හැකි බව පිළිගත් ඇතැමුන් අනුභවිවාදය භාවිත කොට තිබුණේ බුද්ධ කාලයටත් පෙරාතුව යි. විශේෂයෙන් ම මධ්‍යකාලීන හා පශ්චාත්කාලීන උපනිෂද් චින්තකයෝ මෙහි දී මූලිකත්වය ගත්හ. මොවුන්ගේ ඥාන මාර්ගය යෝගී ප්‍රත්‍යක්ෂය විය. ප්‍රත්‍යක්ෂය ප්‍රධාන කොටස් දෙකකි. එනම්,

1. ඉන්ද්‍රිය ප්‍රත්‍යක්ෂය
2. අතීන්ද්‍රිය ප්‍රත්‍යක්ෂය, යනාදිය යි.

ඇස, කණ, නාසය, දිව, ශරීරය, මනස යන ඡඩ් ඉන්ද්‍රියයන් මගින් ලබා ගන්නා දැනුම හෙවත් ඥානය ඉන්ද්‍රිය ප්‍රත්‍යක්ෂය හෙවත් ඉන්ද්‍රිය ඥානය ලෙස දැක්වේ. මිනිසා හා විශ්වය පිළිබඳ ඡඩ් ඉන්ද්‍රියන් ඇසුරු කොට තම තමන් දැන දැන ම නිරීක්ෂණය කොට ලබන ඥානය මේ යටතේ විවරණය කෙරේ. මෙසේ ඉන්ද්‍රියානුභූතී ව ලබන ඥානය ස්වයංභූ ඥානය වශයෙන් පෙළ පොත්වල දැක්වේ.⁵⁴ බුදුසමය යමක් දක ඒ පිළිබඳ සාකච්ඡා කිරීම හා යමක් අසා ඒ පිළිබඳ සාකච්ඡා කිරීම අතර පැහැදිලි වෙනසක් දකියි. එහි දී යමක් පිළිබඳ සාකච්ඡා කරන්නේ නම් එය අත්දැකීමට පාත්‍ර වී තිබීම වැදගත් කොට සලකා තිබේ.⁵⁵

යෝගී ප්‍රත්‍යක්ෂය හුදෙක් ඉන්ද්‍රිය ප්‍රත්‍යක්ෂයෙන් නො නවතී. එය මානසික වශයෙන් ප්‍රගුණ කිරීමට "භාවනා" යන්න භාවිත කරයි. ප්‍රාග් බෞද්ධයෝ පවා සමථය වඩා රූපාවචර, අරූපාවචර තත්ත්වයන් උපදවා ගත්හ. පෙර විසූ කඳු පිළිවෙළත් (පුබ්බේනිවාසානුස්සනිය) සත්ත්වයන් උපදින, මිය යන ස්වභාවයක් (චුතුපපාන ඤාණය) දැන ගැනීම දක්වා පැමිණි එම යෝගීවරුන්ගෙන් ඉදිරියට පැමිණි බුදුසමය අතීන්ද්‍රිය ප්‍රත්‍යක්ෂය භාවිත කොට පැමිණිය හැකි ඉහළ ම තලය වන සියලු ආසව්‍යය කිරීමේ ඥානය (ආසවක්ඛය ඤාණය) උපදවා ගන්නා ආකාරය පෙන්වා දී ඇත. එය සියලු දෘෂ්ටි ප්‍රභාණය කළ අවස්ථාව යි.

⁵⁴ විමලසාර හිමි තෙළුම්දැක්වේ, බුද්ධ කාලීන භාරතීය ඥාන මාර්ග, මාගධි ශාස්ත්‍රීය සංග්‍රහය, 92, එම, පි. 123.

⁵⁵ ජයතිලක, කේ. එන්., මුල් බුදුසමයේ ඥාන විභාගය, එම, පි. 679.

යමෙකු යම් ප්‍රස්තුතයක් පිළිගත යුක්තේ ඒ පිළිබඳ ස්වීය ව පෞද්ගලික ඥානයක් ඇති ව යි. ඒ බව “අන්තනාව ජානොයාථ”⁵⁶, “සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්වා”⁵⁷, “සයමේව ධම්මං අභිඤ්ඤාය”⁵⁸, “පච්චන්තං චේදිනබ්බෝ විඤ්ඤාහි”⁵⁹ යනාදී ලෙස නොයෙක් තැන්හි දී අවධාරණය කර තිබේ.

එමෙන් ම බුදුසමය ඥානය, ඥාන විභාගය හුදෙක් ප්‍රස්තුතයක් ලෙස සාකච්ඡා කොට ඉවත දැමීමට නොව එහි කේන්ද්‍රීය ඵලය පරම සැපය වන නිර්වාණය (නිබ්බානං පරමං සුඛං)⁶⁰ සාක්ෂාත් කර ගැනීම අවධාරණය කරන්නේ නිතැතින් ම ය.

යම් ධර්මයක් පෞද්ගලික ප්‍රත්‍යක්ෂය තුළින් දැනගත් විශිෂ්ට ඥානයක් සතුව සිටින යම් මහණ බමුණු කෙනෙක් වේ ද, තමන් වහන්සේ ද එවැන්නෙක් බව බුදුරදුන් අවධාරණය කර ඇත. මෙහි දී බුදුරදුන් පෙන්වා දී ඇත්තේ සාම්ප්‍රදායික වශයෙන් අතින් අත පැමිණි මතවාදයන්හි හමු නො වන යම් ධර්මයක් (පුබ්බේ අනන්‍යස්සුතේසු ධම්මේසු)⁶¹ තමන් වහන්සේ පෞද්ගලික ව අවබෝධ කරගත් බව යි. බුදුන් වහන්සේ සමකාලීන ඇතැම් ශ්‍රමණයන් ආරෝපණය කරගත් සර්වඥතා සංකල්පය ප්‍රතික්ෂේප කොට ත්‍රිවිද්‍යාව (නිස්සො විජ්ජා) දන්නා කෙනෙකු ලෙස හඳුන්වා දී තිබේ. තේවිජ්ජ වච්චගොත්ත සූත්‍රයට අනුව බුදුරදුන් තමන් වහන්සේට ත්‍රිවිද්‍යා ඥානයක් පමණක් ඇති බව අවධාරණය කර තිබේ. ඥානයෙහි ව්‍යාප්තිය තීරණය කිරීමෙහි දොරගුළු විවර කරන බුදුරදුන් ඥානයෙහි සීමා පිළිගෙන ඇති බව පෙනේ.

ලෝකය හා සත්ත්වයා පිළිබඳ පුළුල් චින්තනයක් ඇති කර ගැනීම තුළින් දෘෂ්ටි ප්‍රභාණය කළ හැකි බවත් දස්සන සම්පත්තිය අත්පත් කරගත් තැනැත්තා පෞද්ගලික හා සාමාජික වශයෙන් ආගමික, සාමයික පසුබිමක් සකස් කරගැනීමට මෙන් ම සියලු දුක් නැතිකර නිවන් ලබා ගැනීමෙහි ලා ද සමතෙකු වන බවත් බුදුසමයේ අදහස යි. සැම මතවාදයක් ම හෙවත් දෘෂ්ටියක් ම වැරදි සහගත යැයි බුදුසමය දක්වා නැතත් සැම මතවාදයක් ම හෙවත් දෘෂ්ටියක් ම නිවැරදි නො වන බව ද සැලකිල්ලට ගත යුතු කරුණකි. පච්චේක සච්ච හෙවත් කොටසක් සත්‍ය මතවාද එම මතවාදවලින් ප්‍රකට වීම එයට හේතුව යි. එබඳු නා නා ප්‍රකාර දෘෂ්ටි පිළිබඳ දක්වන අදහස බුදුසමයට ආවේණික උපයෝගීතා අදහසක් විශද කෙරෙන (නමුත් බටහිර උපයෝගීතා සංකල්පයෙන් වෙනස්) සංකල්පයක් බව පෙනේ. එයට හේතුව නම් සියලු දුක් නැති කිරීමෙහි ලා කුසලය කිමෙක්දැ’යි ගවේෂණය කරන යමෙක් සිය මූලික ප්‍රවේශය තුළ තමන්ට හමු වන සියලු දැ මැනවින් අධ්‍යයනය කොට අභිප්‍රායානුකූල පදනමින් ගත යුතු දෙයක් ඇත්නම් එය ගෙන, අත්හළ යුතු

⁵⁶ අංගුත්තරනිකාය 1, කාලාම සූත්‍රය, එම, පි. 26.
⁵⁷ සංයුත්තනිකාය 2, සමණ බ්‍රාහ්මණ සූත්‍රය, එම, පි. 26.
⁵⁸ එම, පි. 26.
⁵⁹ දීඝනිකාය 3, පාටික සූත්‍රය, එම, පි. 8.
⁶⁰ ධම්මපද පාලි, එම, පි. 76.
⁶¹ සංයුත්තනිකාය 2, ගෝතම සූත්‍රය, එම, පි. 16.

දෙයක් ඇත්නම් එය අතහැර (සමතික්‍රමණය කරමින්) කටයුතු කිරීම බුදුසමය අගයා ඇති බව යි. එහි පරමාදර්ශී තත්ත්වය සිද්ධාර්ථ තවුසාගේ වර්තයෙන් නිරූපණය වේ. දෘෂ්ටි හට ගැනීම, දෘෂ්ටිත්ති ස්වභාවය, වර්ගීකරණය, විශ්ලේෂණය, න්‍යායාත්මක පදනමින් ඉදිරිපත් කරන බුදුසමය උක්ත කී දෘෂ්ටි සමීක්ෂාව විමුක්ති මාර්ගයෙහි ලා උපස්ථම්භක කර ගතයුතු ආකාරය ඉදිරිපත් කරන්නේ ප්‍රායෝගික පදනමිනි.

දෘෂ්ටි ප්‍රභාණය පිණිස බෞද්ධ ඥානවිභාත්මක ප්‍රවේශයේ උපයෝගීතාව

දෘෂ්ටි පිළිබඳ බෞද්ධ විග්‍රහය නිර්වාණය කේන්ද්‍ර කොට ගත් උපයෝගීතාමය පදනමක් බව පෙනේ. එමෙන් ම පෘථග්ජන මට්ටමේ සිට සියලු කෙලෙස් ප්‍රභාණය කර එසේත් නැතිනම් සියලු දෘෂ්ටි ප්‍රභාණය කර අරහත් තත්ත්වය දක්වා ගමන් කළයුතු ආකාරය අවස්ථා තුනකින් ඉදිරිපත් කළ හැකි ආකාරයෙන් පෙනෙන්නේ බුදුසමය දෘෂ්ටි ප්‍රභාණය පිණිස කටයුතු කළයුතු ආකාරය ද උපයෝගීතාමය ආකාරයකින් විග්‍රහ වන ආකාරය යි. එම අවස්ථා තුන නම්,

1. දිට්ඨි පිළිබඳ ප්‍රාථමික අවස්ථාව
2. දිට්ඨි පිළිබඳ ද්විතීයික අවස්ථාව
3. දිට්ඨි පිළිබඳ තෘතීයික අවස්ථාව යනු ය.

දෘෂ්ටි පිළිබඳ ප්‍රාථමික අවස්ථාවේ සිටින පෘථග්ජන පුද්ගලයා එම අවස්ථාවේ දී ම දෘෂ්ටි ප්‍රභාණය පිණිස අසමත් වන නිසා උත්සාහ ගත යුත්තේ දෙවැනි අවස්ථාව වන සමාග්දෘෂ්ටියට පැමිණීමෙහි දී ය. ඒ සඳහා තමන් තුළ ඇති මිථ්‍යාදෘෂ්ටිත් ද උපයෝගී කරගත හැකි අතර ස්වකීය ශක්ති ප්‍රමාණයෙන් තමන් තුළ තිබෙන ආදානග්‍රාහී මතවාද, දෘෂ්ටි විචාරය කළ යුතු ය. දෙවැනි අදියර වන සමාග්දෘෂ්ටියට පැමිණි පුද්ගලයා උත්සාහ ගතයුතු කරුණු දෙකක් තිබේ. එනම්, අත්හළ මිථ්‍යාදෘෂ්ටි නැවත නො වැඩීමටත්, නො වැඩූ දෘෂ්ටිවලින් දුරු වීමටත් ආදී වශයෙන් සියලු දෘෂ්ටි ප්‍රභාණය කිරීමට ය. ඒ අනුව මෙහි තෙවැනි අවස්ථාව වනුයේ සියලු දෘෂ්ටි ප්‍රභාණය කළ තත්ත්වය යි.

දර්ශනය යනු කිසියම් චිත්තකයෙකුගේ හෝ චිත්තකයන් සමූහයකගේ හෝ චිත්තනයක් හෝ චිත්තාවලියක් නොවේ. සිද්ධාන්ත වශයෙන් ගත හැකි හෝ ගතයුතු හෝ කිසිවක් දර්ශනය තුළ නැත.⁶² දර්ශනයෙහි ලා යම් මතවාදයක් ගොඩනගා ඒ මත ආදානග්‍රාහී වීම නොව එමගින් මතු කරගත යුත්තේ ලෝක ධර්මතා ය. සංයුක්තනිකායේ නගර සූත්‍රයේ සඳහන් වන ආකාරයට බුදුසමයේ හරය වන දුක දුකට හේතුව, දුක නැති කිරීම, දුක නැති කිරීමේ මග යනාදිය බුදුන් වහන්සේගේ ඉදිරිපත් කිරීමක් නොව අප්‍රතිහත ධෙර්මයෙන් ගවේෂණය කොට සොයා ගන්නා ලද්දකි. ⁶³ බුදුරදුන් ශ්‍රාවකයන්ට මෙම චතුරාර්ය සත්‍යය ඇතුළත් ධර්මය දේශනා කළත් එසේ දේශනා නො කළත්, වෙනසක් නොවී එම යථාර්ථය එසේ

⁶² කරුණාරත්න, ඩබ්. ඇස්., බෞද්ධ දර්ශනය හා වරණය, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල, 2011, පි. 91.

⁶³ සංයුක්තනිකාය 2, නගර සූත්‍රය, එම, පි. 166.

ම පවතින බව දක්වා තිබීමෙන් මේ බව තවදුරටත් සනාථ වේ. (දෙසෙන්තොපී නරාගනො සාවකාන ධම්මො නාදී යොව අදෙසෙන්තොපිහි ධම්මො නාදීසොව)⁶⁴

මෙම අදහස තවත් ආකාරයකින් දක්වන්නේ නම් තරාගතවරු පහළ වුවත්, එසේ පහළ නො වුවත් එම තත්වය, ධර්ම ස්ථිතිය, ධර්ම නියාමය, ඉදප්පච්චයතාව එලෙසින් ම පවතින්නේ ය.⁶⁵ එය නරාගනයන් වහන්සේ අවබෝධ කර ගනිති. අවබෝධ කොට ගෙන, වටහා ගෙන කියති. දෙසති. පණවති. පිහිටුවති. විවරණය කරති. විභජනය කරති. අනාවරණය කරති. බලවී යැයි කියති.⁶⁶ මෙම දුකත් එහි නිරෝධයත් විග්‍රහ කරන බුදුසමය අශුභවාදයක් හෝ ශුභවාදයක් ලෙස ගත නො හැකි බවත් ජීවිතය පිළිබඳ තතු මැනවින් අවබෝධ කොට ගෙන සැබෑ නිදහස ලබා ගතයුතු ආකාරය එහි අන්තර්ගත වන බවත් පැවසිය හැකි වන්නේත් එබැවිනි.⁶⁷

බුදුසමය අන්තවාදී බව බැහැර කොට අගයන මධ්‍යමප්‍රතිපදාව සියලු දෘෂ්ටි ප්‍රභාණය කරන්නකි. මේ සම්බන්ධයෙන් ඉතා වැදගත් අදහසක් කච්චායන ගොත්ත සූත්‍රයේ අන්තර් ගත වේ. එහිදී කච්චානගොත්ත බුදුරදුන්ගෙන් විමසන්නේ, පුළුල් දුක්ම (සම්මාදිට්ඨී) යනුවෙන් දක්වන්නේ කවරක්ද, යන්න යි. මේ සම්බන්ධයෙන් බුදුරදුන්ගේ පිළිතුර මෙසේ ය.

“කච්චායන, ලෝකයෙහි බහුල වශයෙන් ඇති බව හා නැති බව යන දෙකරුණ ආශ්‍රය කොට පවත්නේ වේ. කච්චායන, ලෝකයෙහි ඇති වීම තත් වූ පරිදි මනා ප්‍රඥාවෙන් දකින්නා හට ලෝකය පිළිබඳ යම් නැති බවක් වේද එය නොවේ. කච්චායන, ලෝකයෙහි නැති වීම තත් වූ පරිදි මනා ප්‍රඥාවෙන් දකින්නා හට ලෝකය පිළිබඳ යම් ඇති බවක් වේද එය නොවේ. කච්චායන, ලෝකය බහුල වශයෙන් උපාය, උපාදාන සහ අනිනිවෙසයන්ගෙන් බැඳුනේ වේ. කච්චායන, යමෙක් එම උපාය හා උපාදානය ද, සිත්හි දැඩි ව ගැනීම් ද, සිත්හි මුල් බැස ගැනීම් හා සිත් තුළ සැඟවීම් ද කරා නො පැමිණේ ද, ග්‍රහණය නො කෙරේ ද, එමෙන් ම මෙය මාගේ ආත්ම යැයි දැඩි ව නො ගනී ද හෙතෙම ‘උපදිනු ලබන්නේ දුක ම පමණි. නිරුද්ධ වනුයේ ද දුක ම පමණි’ යන්න පිළිබඳ සැකයක් හෝ විමතියක් ඇති කර නො ගනී. එහි ලා ඔහුට අනුන් කෙරෙන්න නො උපන් ඥානය වේ. කච්චාන, මෙපමණකින් සම්මාදිට්ඨිය වේ.

කච්චායන, ‘සියල්ල’ ඇත යනු එක් අන්තයකි. ‘සියල්ල නැත’ යනු දෙවන අන්තය යි. කච්චායන, තරාගනයන් වහන්සේ මෙම අන්ත දෙකට නො පැමිණ මධ්‍යයෙන් ධර්මය දේශනා කරති. එනම්, අවිද්‍යාව

⁶⁴ මජ්ඣිමනිකායට්ඨකථා 1, හේවාචිකාරණ මුද්‍රණය, එම, පි.336.
⁶⁵ ඥානාරාම හිමි, පාතේගම., මුල් බුදුසමයේ විවරණ ගැටලු, තිසරණ ආගමික හා අධ්‍යාපනික මධ්‍යස්ථානය, කොළඹ 12, පි. 289.
⁶⁶ සංයුත්තනිකාය 2, පච්චය (පච්චයුප්පන්න) සූත්‍රය, එම, පි. 40.
⁶⁷ රාහුල හිමි, වල්පොළ., බුදුන් වදාළ ධර්මය, එම, පි.28.

ප්‍රත්‍යය කොට සංස්කාර වේ. සංස්කාර ප්‍රත්‍යය කොට විඥානය වේ... මෙසේ මෙම සියලු දුක් සමූහය ඇති වේ. අවිද්‍යාවෙහි මුළුමනින් නැති වීමෙන් සංස්කාර නැති වේ. සංස්කාර නැති වීමෙන් විඥානය නැති වේ..... මෙසේ මෙම සියලු දුක් සමූහයෙහි නැති වීම වේ.”⁶⁸

බාහිර හා අභ්‍යන්තරික ලෝකය පිළිබඳ දැනුම, ඉන්ද්‍රියානුසාරී සංඥාවටත්, ඉන්ද්‍රියානුසාරී විඤ්ඤාණයටත් සීමා වූ පටු, නොපුළුල් දැකීම් හෙවත් මතවාද (මිථ්‍යාදෘෂ්ටි) ද ආර්ය මාර්ගයට පිළිපත් පුද්ගලයාගේ ආධ්‍යාත්මික දියුණුවට හිතකර වූ පුළුල් පටු නොවූ දැකීම් (සම්මාදිට්ඨි) ද බුදුසමය සංග්‍රහ කරනුයේ දෘෂ්ටි විශේෂයෙහි ලා ය. සමයග්දෘෂ්ටි වශයෙන් හඳුන්වනු ලබන මත අදහස්, කල්පනා, නිගමන හා දැකීම් ක්‍රමවත් ව ආධ්‍යාත්මික අවදිකම අනුව පිරිසිදු කොට ගත යුතු ය. එසේ පිරිසිදු කොට ගත් දෘෂ්ටි කෙරෙහි වුව ද ඇලීමක්, බැඳීමක්, ග්‍රහණයක් ඇති කර නො ගත යුතු බව බුදුසමයේ අවධාරණය යි. අවසාන විග්‍රහයේ දී අත්හළ යුතු දෑ අතර ධර්මය ද අත්හළ යුත්තක් බවත්, එය පහුරකට උපමා කර ඇත.⁶⁹ එබැවින් පෙරදිග චින්තනය තුළ පහළ වූ බුදුසමය හුදු මතවාදයක් නො වන බව පෙනී යයි එමෙන් ම හුදු මතවාදයක් ලෙස බුදුසමය හැඳින්විය නොහැකි බව ද මෙහි දී පෙනී යයි. මෙය තවත් ආකාරයකින් දක්වන්නේ නම්, බුදුසමය හුදු දෘෂ්ටිවාදයක් නො වන බව ද ඥාන දර්ශනයක් වන බව ද දැක්විය හැකි ය. නිසැක ව ම එය ඥාන දර්ශනයක් ලෙස දැක්වීමටත් වඩා යථාභූත ඥාන දර්ශනයක් (යථාභූත ඤාණදස්සන) ලෙස හැඳින්විය යුතු බව ද පෙනේ. සැබෑ තත්ත්වය වැටහෙන නුවණ, යථා තත්ත්වය දැකිය හැකි නුවණ, තත් වූ පරිදි වැටහෙන නුවණ යථාභූත ඥානය යි.⁷⁰ එම අදහස අංගුත්තරනිකායේ ද දක්වේ. (ඒන අනුත්තරියං ඤාණානං යදිදං තත්ථ තත්ථ යථාභූතං ඤාණං)⁷¹ ඒ අනුව ලෝකයේ හා සත්වයාගේ යථා තත්ත්වය තත්වාකාරයෙන් අවබෝධ කරගැනීම යථාභූත ඤාණදස්සනය යි. තත්වාබෝධය, තත්වඥානය, ධර්මවක්ෂුර් ඥානය, පරම පඤ්ඤාව යන පර්යාය පදයන්ගෙන් ද ගම්‍ය වන්නේ ඉහත අදහස ම වේ.

විදර්ශනා භාවනාව වැඩීම, ත්‍රිලක්ෂණානුරූපී ව ලෝකය දෙස බැලීම, බලියක් තරම් වූ සිරුර තුළ ලෝකයත්, ලෝක සමුදයත්, ලෝක නිරෝධයත්, ලෝක නිරෝධගාමිණි පටිපදාවත් ඇති බව අවබෝධ කර ගැනීම,⁷² “මේ මා වෙමි” (ඒතං මම), “මෙය මාගේ ම වෙයි” (ඒසෝ හමස්මිං), “මෙය මාගේ ආත්මය ද වේ” (ඒසො මේ අත්ථා) ⁷³ යන දෘෂ්ටි පිළිබඳව ආත්මීය පදනම ඉවත් කිරීම ශාස්වත හා උච්ඡේද ආදී

⁶⁸ සංයුත්තනිකාය 2, කච්චායනගොත්ත සූත්‍රය, එම, පි. 28.

⁶⁹ මජ්ඣිමනිකාය 1, මහා තණ්හාසංඛ්‍ය සූත්‍රය

“ඉමං බො තුම්හෙ භික්ඛවෙ දිට්ඨං ඒවං පරිසුද්ධං ඒවං පරියොදානං න අල්ලියෙථ න කෙලායෙථ න ධානායෙථ න මමායෙථ අපිනු තුම්හෙ භික්ඛවෙ බුල්ලපමං ධම්ම නො ගහණත්ථා යා’ති. ඒවං භන්තෙන”

⁷⁰ ලියනගේ, සිරි., බෞද්ධ ශබ්ද කෝෂය 11, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල, 2006, පි 1298

⁷¹ බුද්දකපාය, මෙත්ත සූත්‍රය, එම, පි. 22, ගාථාව 10.

⁷² සංයුත්තනිකාය 1, රෝහිතස්ස සූත්‍රය, එම, පි. 120.

⁷³ එම, 3, ඒතං මම සූත්‍රය, එම, පි. 324.

මතවාදවලින් කෙලෙස් පහ නො කළ හැකි බව අවබෝධ කර ගැනීම යථාභූත ඥාණදස්සනය උදෙසා සිදු කළ යුතු බව බුදුසමයේ උපදේශය යි. චතුරාර්ය සත්‍ය පදනම් කරගෙන යථාභූතය නො දැකීම දිගු කලක් සාංසාරික වශයෙන් ඒ ඒ ජාතීන්හි සැරිසැරීමට සිදු වන බව ද බුදුසමයේ අදහස යි.⁷⁴ චතුරාර්ය සත්‍ය තුන් ආකාරයකින් පිළිණ කළ විට තමන් වහන්සේට යථාභූත ඥාණදස්සන පහළ වූ බවත් (ඥාණං ච පන මෙ දස්සනං උදපාදි) ⁷⁵ මෙම යථාභූත ඥාණදස්සනය බුද්ධත්වය සාක්ෂාත් කර ගැනීමට හේතු වූ බවත් දක්වා ඇත.⁷⁶

පෙළෙහි වේමත්තනා යන්න සදහා ලබා දෙන අරුත් අතරින් ඉතා වැදගත් ම අදහසක් වනුයේ දක්ෂතාව යි.⁷⁷ නෙත්තිප්පකරණයේ දී මෙම වේමත්තාව සදහා ලබා දෙන අදහසට යථාභූත ඥාණදස්සනය ද අන්තර්ගත කොට ඇත. ඒ අනුව දුක්ඛ නිරෝධයෙහි ඥානයත්, දුක්ඛ නිරෝධ ගාමිණී පටිපදාවෙහි ඥානයත්, මාර්ගයෙහි ඥානයත්, හේතුවෙහි ඥානයත්, හේතු සමුත්පන්න ධර්මයන්හි ඥානයත්, ප්‍රත්‍යයෙහි ඥානයත්, ප්‍රත්‍ය සමුත්පන්න ධර්මයන්හි ඥානයත් තිබේද? ඒ ඒ ධර්මවල යථාභූත ඥාන දර්ශනයක්, අභිසමයක්, යම් ප්‍රතිවේදියක් සත්‍ය හෙයින් සත්‍යාවබෝධයක් තිබේද? එය වේමත්තතාව යි. ⁷⁸ එසේ ම ආත්මයත්, ලෝකයත් ශාස්වතය ආදී වශයෙන් දෘෂ්ටි උපාදානය කිරීම යථාභූත ඥාණදස්සනය යටපත් වීමට හේතු වෙයි. දෘෂ්ටීන් පිළිබඳවත්, ඒවා උපාදානය කිරීමේ ආදිතව පිළිබඳවත් අනාවරණය කර ගත් තථාගතයන් වහන්සේ යථාභූත ඥාණදස්සනය පිළිණ කරන්නේ දෘෂ්ටි ගතිකයෙන් බැහැර වෙමිනි.⁷⁹

බුදුසමයේ ඉදිරිපත් කෙරෙන කුසලය, ශීලය (කුසලානි සීලානි) අවිප්‍රතිසාරයට ද (අවිප්පපටිසාරො) අවිප්‍රතිසාරය ප්‍රමෝදයට ද (පාමොජ්ජ) ප්‍රමෝදය පීතියට ද (පීනිත්ථං) පීතිය පස්සද්ධියට (පස්සද්ධි) පස්සද්ධිය සුඛයට ද (සුඛත්ථ) සුඛය සාමධියට ද (සමාධානි) සමාධිය යථාභූත ඥාණදස්සනයට ද අර්ථ

⁷⁴ මහාවග්ගපාළි, හෙසප්ප්ඛන්ධක, එම, පි. 578.

“වතුන්තං අරියසච්චානං යථාභූතං ඥාණදස්සනං සංයිතං දීඝ මද්ධානං තාසු තසෙච්චජාතිසු”

⁷⁵ සංයුත්තනිකාය 5 II, ධම්මවක්ක පවත්තන සූත්‍රය, එම, පි. 272.

⁷⁶ මහාවග්ගපාළි, 1, මහා ඛන්ධක, එම, පි. 24.

“යනො ච බො මෙ භික්ඛවො, ඉමෙසු වතුසු අරියසච්චේසු ඒවං නිපට්ඨට්ටං ද්වාදසකාරං යථාභූතං ඥාණදස්සනං සුවිසුද්ධං...”

⁷⁷ බුද්ධදත්ත හිමි, පොල්වත්තේ., පාලි සිංහල අකාරාදිය, එම, පි. 475.

⁷⁸ නෙත්තිප්පකරණ, අධිට්ඨාන භාර සම්පාතො, එම, පි. 156.

“දුක්ඛ සමුදයෙ ඥාණං දුක්ඛ නිරොධෙ ඥාණං දුක්ඛ නිරොධගාමිනියා පටිපදාය ඥාණං මග්ගෙ ඥාණං හෙතුසමීං ඥාණං හේතුමුප්පන්නෙසු ධම්මේසු ඥාණං පච්චෙයෙ ඥාණං පටිච්චසමුප්පන්නෙසු ධම්මේසු ඥාණං, යං තත්ථ තත්ථ යථාභූතඥාණදස්සනං අභිසමයො සම්පට්ඨෙධො සච්චාගමනං, අයං වෙමත්තතා”

⁷⁹ දීඝනිකායටීකා, බ්‍රහ්මජාල සූත්‍ර වර්ණනා, හේවාටිතාරණ මුද්‍රණය, පි. 129.

“ඒතෙන අනාවරණ ඥාණමන්න - වක්ඛුහි යථා තථාගතානං
යථාභූත මෙත්ත ඥාණදස්සනං - න ඒවං දිට්ඨි ගතිකානං”

“එතො අනාවරණ ඥාණසමන්න වක්ඛුහි යථා තථාගතානං යථාභූතමෙත්ත ඥාණදස්සනං න ඒවං දිට්ඨි ගතිකානං”

පිණිස පවතින බව කීමත්විය සූත්‍රයේ සඳහන් වේ.⁸⁰ යථාභූත ඥාන දර්ශනය ඇතිවත් ම යථාභූත ඥාන දර්ශන සමාපන්නයාගේ නිර්වේදය ඇති වෙයි. නිර්වේදය ඇතිවත් ම නිර්වේද සමාපන්නයාගේ විරාගය ද විරාගය තුළින් විමුක්ති ඥාන දර්ශනය ද ඇති වෙයි. (යථාභූත ඥාණදස්සනෙ සනි. යථාභූත ඥාණදස්සන සම්පන්නස්ස උපනිස්සම්පන්නා හෝති නිබ්බිදා....)⁸¹

දෘෂ්ටි විචාරය හා යථාභූත ඥාණදස්සනය තුළින් ප්‍රකට වන බුදුසමයේ අන්‍යත්‍යතාව සියලු දෘෂ්ටි ප්‍රභාණය කළ තත්ත්වයක් බව මෙහි දී නිගමනය වේ. දෘෂ්ටි විචාරයේ දී සමකාලීන දෘෂ්ටි විචාරය කිරීම තුළින් පමණක් බුදුසමය නො නවතින බව මෙමගින් ප්‍රකට තවත් කරුණකි. විසඳුමක් නො පෙන්වා ගැටලුව පමණක් පෙන්වා දීම බුදුරදුන්ගේ සිරිත නොවේ.⁸² දෘෂ්ටි ඇති වන ආකාරය මෙන් ම ඒ තුළින් දෘෂ්ටි සිඳි බිඳ දමන ආකාරය ද පෙන්වා දෙයි.

“මහණෙනි, හික්ෂුවක් සය ආකාර ස්පර්ශ ආයතනයන්ගේ ඇති විමන් නැති විමන් ඒවායේ ආශ්වාදයන් ආදීනවයන්, ඒවායින් මිදීමත් තතු පරිදි අවබෝධ කර ගන්නා කල්හි හෙතෙම මෙම සියලු දෘෂ්ටි ඉක්මවා යන තත්ත්වය තේරුම් ගනී”⁸³

මෙහි සඳහන් ආකාරයට සය වැදැරුම් ඉන්ද්‍රිය අත්දැකීම පදනම් කරගෙන තෘෂ්ණාව ඇති වන අතර, එමගින් දෘෂ්ටිවාද පිළිබඳ දොරගුළු විවර වී ඇලීම ඇති වේ. දෘෂ්ටිවාදවලින් නො මඟ නො යාමට නම් කළ යුත්තේ යථාර්ථාවබෝධය සාක්ෂාත් කරගැනීම යි. එමගින් අවිද්‍යාව තෘෂ්ණාව, ඇලීම් දුරු කොට සාංසාරික දුක බැහැර කිරීමට හැකියාව ලැබේ.

සමාලෝචනය

මනුෂ්‍ය චින්තනය නමැති විලෙහි එළනු ලැබූ බුදුරදුන්ගේ දෘෂ්ටි නමැති ජාලය සකස් වී ඇත්තේ ආත්මයන්, විශ්වයන් පිළිබඳ සියලු දෘෂ්ටිවාද අන්තර්ගත කළ හැකි ලෙස යි. එය තුළට බුදුරදුන් දවස විසූ

⁸⁰ අංගුත්තරනිකාය 6, කීමත්විය සූත්‍රය, පි. 584-586

⁸¹ අංගුත්තරනිකාය 6, තතිය උපනිස සූත්‍රය, පි. 596

⁸² බෝධි හිමි., බුදුරජාණන්වහන්සේගේ දෘෂ්ටිවාද සමීක්ෂාව, අභිධර්ම අධ්‍යයනය, සංස්: තිලකරත්න අසංග, කරුණාත්ත සහ පුත්‍රයෝ, කොළඹ 10, 1995, පි. 106.

⁸³ දීඝනිකාය 1, බ්‍රහ්මජාල සූත්‍රය, එම, පි. 78.

“නෙසං වෙදනා පච්චිවයා තණ්හා, තණ්හාපච්චිවයා උපාදානං, උපාදානපච්චිවයා භවො, භවපච්චිවයා ජාති, ජාති පච්චිවයා ජරාමරණං සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා සම්භවන්ති. යථො බො හික්ඛවෙ හික්ඛු ඡන්නං එස්සායනනානං සමුදයං ච අත්ථගමං ච අස්සාදංච ආදීනවංච නිස්සරණං ච යථාභූතං පජානාති, අයං ඉමෙහි සබ්බෙහෙව උත්තරීතරං පජානාති. ”

ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණයන් විසින් ගෞතන ලද දෘෂ්ටිවාද පමණක් නොව ඇත්ත වශයෙන් ම පැවතියත්, නැතත් එසේ ගෙතිය හැකි සියලු ම දෘෂ්ටිවාද අන්තර්ගත වේ.⁸⁴

ඒ අනුව පූර්වාන්ත කල්පිත හෝ අපරාන්ත කල්පිත හෝ අතීතානාගත ස්කන්ධ පරම්පරා කොටස් අරමුණු කොට අනේකවිධ දෘෂ්ටි ප්‍රකාශක වචන කියත් ද ඒ සියල්ල දෙසැටක් දෘෂ්ටි පිළිබඳ විචාරය තුළ අන්තර්ගත වන අතර එම විග්‍රහයේ සාර්ථකත්වය යම් බඳු දක්ෂ මසුන් මරන්නෙකු හෝ එබඳු මසුන් මරන්නෙකු හෝ අතවැසියෙක් ඊට සරිලන මනා වූ දූලක, දියවලක එලා සියලු ම මසුන් ඊට හසු කර ගන්නා සාර්ථක ප්‍රයාමයකට සමාන කර ඇත.⁸⁵ බුදුරදුන්ගේ දෘෂ්ටි ඡාල විචාරය අපරිපූර්ණ, හිදැස් සහිත වූවක් නොව පරිපූර්ණ, හිදැස් රහිත වූවක් බව මෙහි දී සනාථ වේ.

නටුවෙන් ගිලිහුණු අඹ පොකුරක අඹ ද ගිලිහෙන්නේ ය. එලෙස හව තෘෂ්ණා සිදු දැමූ විට සංසාර දුක නැති වේ. තථාගතයන් වහන්සේ ද හව තෘෂ්ණාව සිදු බිඳ දමා ඇත. හවය හා සම්බන්ධ සියලු සබඳතා සිදු දමා (උච්ඡින්න භවනෙන්තිකො) ඇති නිසා ශරීරය පවත්නා තාක් දෙවි මිනිසුන් එය දකින මුත් සීමිත කාලය අවසන් වූ විට, තථාගතයන් වහන්සේ නො දකින්නේ ය.⁸⁶ (මෙම) ධර්මය දේශනා කරන ලද්දේ අවසාන විමුක්තියට පැමිණි, එසේ ම එලෙස පැමිණි බව කිසිදු සැකයකින් තොර ව තථාගතයන් වහන්සේ දන්නා වූ බැවින් එම ධර්මය නිවනට පමුණු වන සුලු ය⁸⁷ යන්නෙන් බුදුසමයේ ඉදිරිපත් වන යථාභූත ඥාණදස්සනයත් එහි අනන්‍යතාවත් ප්‍රකට වන්නේ ය.

සබ්බාසව සූත්‍රයේ දී දස්සනයෙන් ප්‍රභාණය කළ යුතු ආසව (ආසවා දස්සනා පහානබ්බා)⁸⁸ නමින් කෙලෙස් කොටසක් ඇති බව දැක්වේ. මෙහි දස්සන යනුවෙන් දක්වා ඇත්තේ සෝවාන් මාර්ගය යි.⁸⁹ සෝතාපත්ති මාර්ගයේ දී පහළ කළ යුතු ආශ්‍රව මෙමගින් අදහස් වේ. ඒ අනුව සෝවාන් මාර්ගයෙන් හෙවත් දර්ශනයෙන් ප්‍රභාණය කළ යුතු ආශ්‍රව වන්නේ සක්කාය දිට්ඨි, විචිකිච්ඡා හා සීලබ්බතපරාමාස යනාදිය යි.⁹⁰ මෙම ආශ්‍රව ප්‍රභිණ කළ විට සෝතාපත්ත ආර්ය ශ්‍රාවකභාවයට පත් වන අතර එමගින් ආර්ය මාර්ගයේ ස්ථාවරත්වයට පැමිණෙන බව ද දැක්වේ.⁹¹ මාරයා මුළු කළ හැකි එක ම මග වනුයේ දර්ශනයන්ගෙන්

⁸⁴ බෝධි ගිමි., බුදුරදුන්ගේ දෘෂ්ටිවාද සමීක්ෂාව, අභිධර්ම අධ්‍යයනය, සංස්: තිලකරත්න අසංග, එම, පි. 107.
⁸⁵ දීඝනිකාය 1, බ්‍රහ්මජාල සූත්‍රය, එම, පි. 78.
⁸⁶ එම, පි. 80.
⁸⁷ බෝධි ගිමි., බුදුන්වහන්සේගේ දෘෂ්ටිවාද සමීක්ෂාව, අභිධර්ම අධ්‍යයනය, තිලකරත්න අසංග, එම, පි. 180.
⁸⁸ මජ්ඣිමනිකාය 1, සබ්බාසව සූත්‍රය, එම, පි. 20.
⁸⁹ මජ්ඣිමනිකායට්ඨකථා, සිංහල පරිවර්තනය, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල, 2008, පි. 100.
⁹⁰ මජ්ඣිමනිකාය 1, සබ්බාසව සූත්‍රය, එම, පි. 20.
⁹¹ අංගුත්තරනිකාය 2, දුතිය සමණමවල - සඤ්ඤෝජන සූත්‍රය, එම, පි. 168.

විශුද්ධිය ලැබීම බවත් ඒ සඳහා අරි අටඟි මඟ ම පිළිපැදිය යුතු බවත්, බුදුසමය අවධාරණය කරනුයේ එබැවිනි.(එසෝ ව මග්ගො නත්ථඤ්ඤො - දස්සනස්ස විසුද්ධියා,එනංහි තුම්හෙ පටිපජ්ජථ - මාරස්සේනං පමොහනං)⁹²

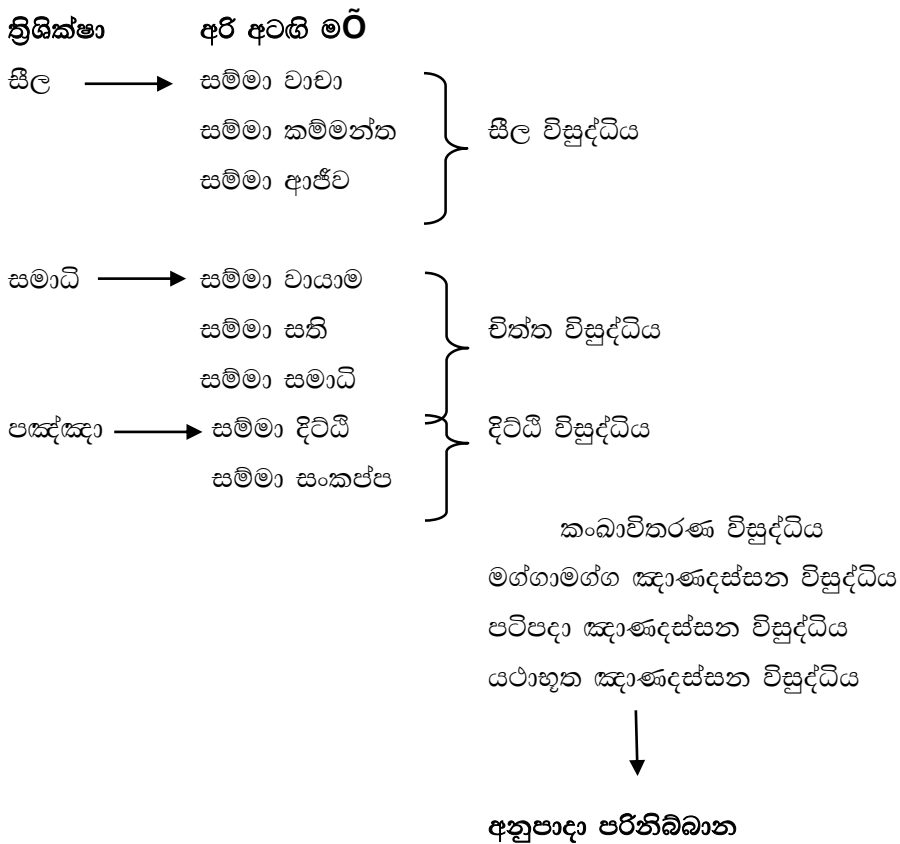
සියලු සංස්කාර ධර්ම අනිත්‍ය ය. (සබ්බේ සංඛාරා අනිච්චාති) එමෙන් ම දුක්ඛ ය. (සබ්බේ සංඛාරා දුක්ඛාති) සහ සියලු ධර්ම අනාත්මය (සබ්බේ ධම්මා අනාත්මාති) යනුවෙන් නුවණින් දැක (යදා පඤ්ඤාය පස්සති) මෙ දුකෙහි කළකිරෙන්නේ ද එය විශුද්ධිය පිණිස හේතු වන බව (එස මග්ගො විසුද්ධියා)⁹³ බෞද්ධ පෙන්නවා දීම යි. ආහාරය සම්බන්ධ දැඩි වෘත අනුගමනය කිරීමෙන් සුද්ධිය පැතීම (ආහාරො සුද්ධිති), සසර සැරිසැරීමෙන් ශුද්ධිය වේ යැයි ඇදහීම (සංසාර සුද්ධිති), උප්පත්තියෙන් ශුද්ධිය ඇදහීම (උප්පත්තියා සුද්ධිති), බඹලොව උපත ලැබ අමරණීය ව ශුද්ධිය ලැබීම (ආවාසේන සුද්ධිති), යාගයෙන් ශුද්ධිය පැතීම (යඤ්ඤේන සුද්ධිති), ගිනි දෙවියන් පිදීමෙන් ශුද්ධිය පැතීම (අග්ගි පරිවරියාය සුද්ධිති)⁹⁴ ආදී වශයෙන් දෘෂ්ටිග්‍රාහී වූ පිරිස් අතර අධිසීල, අධිචිත්ත, අධිපඤ්ඤා, සංඛ්‍යාත අනුපූර්ව ශික්ෂා අර්ථ ක්‍රියාකාරිත්වය තුළින් අනුපාදා පරිනිබ්බානය පෙන්නවා දෙන විශුද්ධියක් බුදුසමයේ අන්තර්ගත වේ. එය තවත් ආකාරයකින් දක්වන්නේ නම්, 'සප්ත විශුද්ධිය' නමින් රචනික සූත්‍රයේ විග්‍රහ වන මෙම අනුපූර්වාත්මක ක්‍රියාදාමය අවසන් වන්නේ යථාභූත ඤාණදස්සනයෙනි. එම සප්ත විශුද්ධිය නම්,

1. සීල විසුද්ධිය - කාය, වාග් සංවරයෙන් යුක්ත වීම තුළින් පවිත්‍ර වීම.
2. චිත්ත විසුද්ධිය - චිත්ත ඒකාග්‍රතාව වඩමින් පවිත්‍ර වීම.
3. දිට්ඨි විසුද්ධිය - නාම, රූපවල යථා පරිදි දැක්ම ඇති කරගෙන පවිත්‍ර වීම.
4. කංඛාවිතරණ විසුද්ධිය - සමාග්ඥානය පිණිස සැක දුරු කොට පවිත්‍ර වීම.
5. මග්ගාමග්ග ඤාණදස්සන විසුද්ධිය - මඟ, නො මඟ පිළිබඳ ඥානය හා දර්ශනය ඇති කර ගනිමින් පවිත්‍ර වීම.
6. පටිපදා ඤාණදස්සන විසුද්ධිය - ආත්මවාදී පදනමින් බැහැර වී ප්‍රතිපදා ඥානය හා දර්ශනය වැඩිම තුළින් පවිත්‍ර වීම.
7. ඤාණදස්සන විසුද්ධිය - සිව්සස් මග අනුව ගමන් කරමින් පවිත්‍ර වීම⁹⁵ යනු ය.

සංයුත්තනිකායේ ඤාණදස්සන සූත්‍රයේ දී එක්තරා පිරිවැර්ජයෙකු බඹසර වාසය කිරීමේ පරමාර්ථ පිළිබඳව විමසූ විට ඊට පිළිතුරු ලෙස බුදුරදුන් පෙන්නවා දෙන්නේ ඤාණදස්සනය බව යි.⁹⁶ උක්ත සප්ත

⁹² ධම්මපදපාලි, මහාවග්ග, එම, පි. 92. ගාථාව 274.
⁹³ එම, පි. 94, ගාථා 278-279
⁹⁴ මජ්ඣිමනිකාය 1, මහා සිහනාද සූත්‍රය, පි. 196.
⁹⁵ මජ්ඣිමනිකාය 1, රචනික සූත්‍රය, එම, 366
⁹⁶ සංයුත්තනිකාය 1, ඤාණ දස්සන සූත්‍රය, එම, පි. 48.

විසුද්ධියේ අනුපිළිවෙළ අනුව අවසානයේ සඳහන් වූ ඥාණදස්සන විසුද්ධිය වනාහි අනුපාදා පරිනිබ්බානය ලබාගත හැකි යථාභූත ඥාන දර්ශනයක් බව මේ අනුව පෙනේ. සියලු ධර්මයන්ගේ ඒක සංග්‍රහත්වය ද, කාමච්ඡන්දාදියේ නානත්වය ද නෛෂ්ක්‍රමාදීන්ගේ ඒකත්වය ද ප්‍රතිවේද කිරීමෙහි ලා එන ප්‍රඥාව දස්සන විසුද්ධිය අනුව පදනම් කර ගත් ඥානය යි. එය දස්සන විසුද්ධි ඥාණය ලෙස ද හඳුන්ව යි.⁹⁷ එම ඥාන දස්සනය පිණිස පිළිවෙත හෙවත් මග ලෙස සඳහන් වන්නේ. අරි අටඟි මග ය.⁹⁸ යථාභූත ඥාණදස්සනයත්, බුදුසමයේ අනන්‍යතාවත්, සීල, සමාධි, පඤ්ඤා යන ත්‍රිවිධ ශික්ෂා මත පදනම් වී ඇති බව ගම්‍ය වේ. සත්ත්වයාගේ විශුද්ධිය පිණිස බුදුසමය අනුදත් මග අන්තර්ගත කොට බුද්ධසෝෂ හිමි රචනා කරන ලද විසුද්ධිමග්ගය (*The Path of Purification*) පදනම් කොට ගෙන ඇත්තේ ද ඉහත කී සඵත විශුද්ධිය යි.⁹⁹

“ඥාණදස්සත්ථං බො ආවුසො භගවති”

⁹⁷ පටිසම්භිදාමග්ගප්පකරණ I, ඥාන කථා, පි. 200.

“සබ්බ ධම්මානං එකසංග්ගනානානන්තෙ කත්ත පටිවේධ පඤ්ඤා දස්සන විසුද්ධි ඥාණං”

⁹⁸ සංයුත්තනිකාය 1, ඥාණදස්සන සූත්‍රය, එම, පි. 48.

“අයමේව අරියො අට්ඨංගිකො මග්ගො... ඥාණදස්සනායාති”

⁹⁹ පඤ්ඤාකිත්ති හිමි, හිරිපිටියේ., පාලි සාහිත්‍යයේ ඉතිහාසය, එස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, කොළඹ 10, 2003, පි.434.

“විසුද්ධිමග්ගයේ පරිච්ඡේද 23 කි. මෙහි මුල් පරිච්ඡේද දෙක ශීල නැතහොත් සදාචාරය නිරූපණය වෙයි. 3 සිට 13 දක්වා වන පරිච්ඡේද සමාධිය නිරූපණය කරයි. 14 සිට 23 දක්වා පරිච්ඡේද ප්‍රඥාව නිරූපණය කරයි.”

සප්ත විශුද්ධිය යථාභූත ඤාණදස්සන විෂයයෙහි ලා කේන්ද්‍ර වී ඇති බව බුද්ධසෝම හිමි විශුද්ධි මාර්ගය යනුවෙන් සංග්‍රහයක් සම්පාදනය කිරීමට හේතු භූත වූ කරුණු දෙකෙන් ද පැහැදිලි වේ. එයින් මූලික ම කරුණ වන්නේ සර්වඥ ශාසනයෙහි අතිශයින් දුර්ලභ වූ පැවිද්ද ලැබ විශුද්ධියට සෘජු මාර්ගය වූ සීලාදිය පිළිබඳ තතු සේ නො දන්නා වූ ශුද්ධිකාමීන් වැර වැඩුව ද ශුද්ධිය නො ලබන බැවින් ඔවුන්ගේ වැඩදායී බව පිණිස ය.¹⁰⁰ එමෙන් ම මෙය රචනා කිරීමට බලපෑ දෙවන කරුණ වනුයේ මුලු මහත් සත්ත්ව වර්ගයා ඇතුළත ද, පිටත ද ඇති අවුල් නිරවුල් කරගන්නා අයුරු විමසන¹⁰¹ එක්තරා දේව පුත්‍රයෙකුගේ පැනයට බුදුරදුන් ලබාදුන් පිළිතුර යි. එනම්, “ශීලයෙහි පිහිටි නුවණැති මිනිසා සිතත්, ප්‍රඥාවත් වඩන්නන් ය. කෙලෙස් නවන වීර්යයෙන් යුතු ප්‍රඥාවන්ත හික්ෂුව මෙම අවුල විසඳයි”¹⁰² යන ප්‍රස්තුතය පුළුල් ව සාකච්ඡා කිරීමේ අවශ්‍යතාව යි.

රථවිනීත සූත්‍රයට අනුව ශීල විසුද්ධිය පෙරටු කොට ගත් සප්ත විසුද්ධි ප්‍රතිපදාව හෙවත් බුදුසමයේ ආචාර ශික්ෂණය හුදෙක් ඒ සඳහා ම නො වන්නේ ය. මන්තානි පුත්‍ර පූර්ණ හිමියන් පවසන පරිදි උන්වහන්සේ ශීල විසුද්ධිය හෝ වෙනත් විසුද්ධියක් පිණිස භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ පිණිස බඹසර වසන්නේ නැත. උන්වහන්සේගේ අවශ්‍යතාව ශීලයෙන් විසුද්ධි බවට පත් වීම, එක්ත විසුද්ධි ලබා ගැනීම ආදී කිසිවෙක් නොවේ. එය අනුපාදා පරිනිබ්බානය යි.¹⁰³ ඒ අනුව මෙහි ශීල විසුද්ධිය එක්ත විසුද්ධියට ද, එක්ත විසුද්ධිය දිට්ඨි විසුද්ධියට ද, දිට්ඨි විසුද්ධිය කංඛාවිතරණ විසුද්ධියට ද, කංඛාවිතරණ විසුද්ධිය මග්ගාමග්ග ඤාණදස්සන විසුද්ධියට ද, මග්ගාමග්ග ඤාණදස්සන විසුද්ධිය පටිපදා ඤාණදස්සන විසුද්ධියට ද, පටිපදා ඤාණදස්සන විසුද්ධිය ඤාණදස්සන විසුද්ධියට ද හේතු වේ. එහි අවසන් ප්‍රතිඵලය වනුයේ

¹⁰⁰ විස්තරාර්ථ සන්න සහිත විශුද්ධි මාර්ගය, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානයේ සංස්කරණය, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල, 2008 ප්‍රස්තාවතාව.

“සුදුම්මලහං ලහිත්වාන - පබ්බජ්ජං ජිනසාසනෙ
සීලාදිසග්ගං බෙමං - උජු මග්ගං විසුද්ධියා
යථාභූං අජානන්තා - සුද්ධිකාමාපි යෙ ඉධ
විසුද්ධිං නාධි ගච්ඡන්ති - වායාමන්තාපි යොගිනො”

¹⁰¹ සංයුත්තනිකාය 1, ජට්ඨා සූත්‍රය, එම, පි. 26.
“අන්තො ජට්ඨා බහිජට්ඨා - ජට්ඨා ජට්ඨා පජා
තං තං ගොතම පුච්ඡාමි - කො ඉමං විජට්ඨෙ ජට්ඨන්ති”

¹⁰² එම, පි. 26.
“සීලෙ පතිට්ඨාය නරො සපඤ්ඤො - චිත්තං පඤ්ඤඤ ව භාවයං
ආනාපි නිපකො හික්ඛු - සො ඉමං විජට්ඨෙ ජට්ඨන්ති”

¹⁰³ මේධානන්ද හිමි, දේවාලේගම., රථවිනීත සූත්‍රයෙන් හෙළි වන බෞද්ධ ප්‍රතිපදාවේ අරමුණ සහ ස්වභාවය, ආලෝචනා, අතිපූජ්‍ය ගල්ටැම්මවත්තේ ශ්‍රී වන්දනේන් නාහිමි අභිනන්දන ශාස්ත්‍රීය සංග්‍රහය, සංස් : ඤාණරතන හිමි, පුස්පැල්ලාවේ., සංස්කාරක ප්‍රකාශනයකි, 2013, පි. 26.

අනුපාදා පරිනිබ්බානය යි.¹⁰⁴ එනම් යථාභූත ඤාණදස්සනය සාක්ෂාත් කරගැනීම යි. යථාභූත ඤාණදස්සන ප්‍රතිලාභයේ දී පවත්නා දේ පවත්නා බවත්, නො පවත්නා දේ නො පවත්නා බවත් අවබෝධ කරගැනීමට හැකි වේ.¹⁰⁵ දිට්ඨියට නො පැමිණ සන්සුන් ව ඇති සැටිය දැකීමත්, කාමයෙන් ඉවත් ව කිසි කලෙකත් ගර්භ සෙය්‍යාවකට නො පැමිණීම බුදුසමය අගයන දස්සන සම්පත්තිය යථාභූත ඤාණදස්සනය බව මෙහි දී පැහැදිලි වේ.¹⁰⁶

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ නාමාවලිය

ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රය

අංගුත්තරනිකාය බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලා පුනර්මුද්‍රණය, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල, 1 1960, 2 1962, 4 1970, 5 1977, 6 1977.

Anguttaranikaya 5, MahaVagga, The Pali Text Society Oxford, 1999

බුද්දකනිකාය 1, බුද්දකපාඨ, ධම්මපදපාළි, උදානපාළි, බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලා පුනර්මුද්‍රණය, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල, 1960.

දීඝනිකාය, බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලා පුනර්මුද්‍රණය, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල, 1 1962, 2 1976, 3 1976.

දීඝනිකායට්ඨකථා, සයිමන් හේවාචිතාරණ මුද්‍රණය, කොළඹ, 1918.

දීඝනිකායට්ඨකා, සෝමාවතී හේවාචිතාරණ, මරදාන, 1967.

ධම්මපදට්ඨකථා 1, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල, 2009.

ධම්මසංගණිඡ්පකරණ, බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා පුනර්මුද්‍රණ, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල, 1973.

නෙත්තිඡ්පකරණ, බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල, 1980.

නෙත්තිඡ්පකරණට්ඨකථා, හේවාචිතාරණ මුද්‍රණය, 1921

පටිසම්භිදාමග්ගඡ්පකරණ, බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලා පුනර්මුද්‍රණය, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල, 1979.

පටිසම්භිදාමග්ගට්ඨකථා, හේවාචිතාරණ මුද්‍රණය, 1927.

¹⁰⁴ මජ්ඣිමනිකාය 1, රථවිනිත සූත්‍රය, එම, පි. 370.

¹⁰⁵ Anguttaranikaya 5, MahaVagga, The Pali Text Society Oxford, 1999, pg. 36.

¹⁰⁶ බුද්දක පාඨ, මෙත්ත සූත්‍රය, එම, පි. 22, ගාථාව 10.

“දිට්ඨිංච අනුපගබ්භ සීලවා - දස්සනේන සම්පන්නො කාමේසු විනෙය්‍යගේධං - නහිජාති ගබ්භ සෙය්‍යං පුනරේති”

මජ්ඣිමනිකාය, බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලා පුනර්මුද්‍රණය, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල, 1 1973, 2 1973, 3 1974.

මනෝරජුරණී, හේවාචිකාරණ මුද්‍රණය, 1923.

විභංගප්පකරණ 2, බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල, 1975.

විස්තරාර්ථ සන්න සහිත විගුද්ධිමාර්ගය, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල, 2004.

විසුද්ධිමග්ග, හේවාචිකාරණ මුද්‍රණාලය, 1919.

සංයුක්තනිකාය, බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලා පුනර්මුද්‍රණය, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල, 1 1960, 2 1962, 3 1983, 4 1981, 5 I 1982, 5 II 1983.

සාරත්ථදීපනී (සාරිපුත්ත මහ නා හිමි සම්පාදනය කළ) සංස්: දේවරක්ඛිත හිමි බිහල්පොල, සිරි ඥානිස්සර හිමි, ප්‍රකාශක: ඩී. ජී. වික්‍රමසිංහ අප්පහාමි, 1914.

සුත්තනිපාත, බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලා පුනර්මුද්‍රණය, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල, 1977.

සුමංගලවිලාසිනී 1, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල, 2008.

එම, හේවාචිකාරණ මුද්‍රණය, 1918.

ද්විතීයික මූලාශ්‍රය

අරියවිමල හිමි, කොස්වත්තේ., බුද්ධ ධර්මය, සමයවර්ධන, මරදාන, 1996.

උත්තරානන්ද හිමි, ඉදුරුවේ., දෘෂ්ටි විභාගය, ඉදුරුව මුද්‍රණ ශිල්පියෝ, ඉදුරුව, 1972.

කරුණාරත්න, ඩබ්. ඇස්., බෞද්ධ දර්ශනය හා චරණය. බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල, 2011.

කලුපහන, ඩී.ජේ., භාරතීය දර්ශන ඉතිහාසය, රාජ්‍ය භාෂා දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රකාශන අංශය, 1963.

එම, බෞද්ධ දර්ශන ඉතිහාසය, තිවිර ප්‍රකාශන, නුගේගොඩ, 2003.

කාරියවසම්, තිලක්., බෞද්ධ දර්ශනය හා සංස්කෘතිය - සංකල්පීය විග්‍රහයක්, ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, කොළඹ 10, 2008.

ගල්මංගොඩ, සුමනපාල., ආදී බෞද්ධ දර්ශනය, මූලධර්ම විග්‍රහයක්, සරස්වතී ප්‍රකාශන, දිවුලපිටිය, 2007.

ජයතිලක, කේ. එන්., මුල් බුදුසමයේ ඥාන විභාගය, පරි:හේ.මු. තිලකරත්න., එස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, කොළඹ 10, 2003.

ධම්මගරු හිමි, උස්ගොඩ., මෙන්ත සුත්‍රයෙන් හෙළි වන බුදුසමයේ දාර්ශනික ඉගැන්වීම් පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්, කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ සාමාජයීය විද්‍යා පීඨයේ දර්ශනය පිළිබඳ සමාජීය විද්‍යාපති පර්යේෂණ උපාධිය සඳහා ඉදිරිපත් කරන ලද නිබන්ධය, 2010.

ධම්මානන්ද හිමි, තලල්ලේ., සම්බුද්ධ දේශනාව, චරිතය හා තත්කාලීන සමාජය, අභය ප්‍රකාශකයෝ, ගල්කිස්ස, 1968.

ධම්මානන්ද හිමි, හෝමාගම., බෞද්ධ හා කාන්ටියානු සදාචාර දර්ශනය, එස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, කොළඹ 10, 2004.

ධම්මාලංකාර හිමි, ඉත්තෑපාන., බුදුදහමෙහි දාර්ශනික ප්‍රස්තුත (සුත්‍ර පිටකය ඇසුරෙන්), ශ්‍රී දේවි ප්‍රකාශන, දෙහිවල, 2001.

රාජපක්ෂ, ආර්. පී. දිල්ශාන් මනෝජී., *බෞද්ධ අපාය සංකල්පය*, පාලි හා බෞද්ධ අධ්‍යයන පශ්චාත් උපාධි ආයතනයේ පශ්චාත් උපාධි ශාස්ත්‍රපති උපාධි පාඨාමාලාවෙහි නිබන්ධන අවශ්‍යතාව සපුරාණු වස් ඉදිරිපත් කරන ලද නිබන්ධය, 2010.

එම, *සංශයවාදය හා ඥානයෙහි සීමා පිළිබඳ ගැටලුව: බෞද්ධ දාර්ශනික විග්‍රහයක්*, කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලයේ ශාස්ත්‍ර පීඨයේ බෞද්ධ අධ්‍යයනය ශාස්ත්‍රවේදී (විශේෂ) උපාධිය සම්පූර්ණ කිරීම සඳහා ඉදිරිපත් කරන ලද පර්යේෂණ නිබන්ධය, 2012.

විජේබණ්ඩාර, වන්දිම., මොරටුවගම, එච්. එම්., *බෞද්ධ චින්තනය සහ ජයතිලක දෘෂ්ටිය*, මහාවාරිය කේ. එන්. ජයතිලක සමරු සංවිධානයේ ප්‍රකාශකයකි. රාජගිරිය, 1995.

එම, *ආදී බෞද්ධ චින්තනය: අදහස් කිහිපයක්*, එස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, කොළඹ 10, 1985.

සඟරා ලිපි

අබේනායක, ඔලිවර්., *දෘෂ්ටි පිළිබඳ බෞද්ධ විචාරය*, සංඛාරා ශාස්ත්‍රීය සංග්‍රහයේ වාර්ෂික මංගල කලාපය, සංස් : සමිත හිමි, ගොඩපිටියේ., විනයපෝති හිමි, මිද්දෙනියේ., ශ්‍රී ලංකා බෞද්ධ හා පාලි විශ්වවිද්‍යාලය, මහා ශිෂ්‍ය සංගමය, හෝමාගම, 2000.

කෝෂ ග්‍රන්ථ

බුද්ධදත්ත හිමි, පොල්වත්තේ., *පාලි, සිංහල අකාරාදිය*, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවෙල, 1998.
මලලසේකර, ජී. පී., *ඉංග්‍රීසි - සිංහල ශබ්ද කෝෂය*, සී/ස, ඇම්.පී. ගුණසේන සහ සමාගම, කොළඹ 11, 1999.

බෞද්ධ සමීකරණ සංකල්පය පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්

A philosophize studies regarding the concept of buddhist assimilation

D.M.L. Harshika Bandara*

[*dmharshika@gmail.com](mailto:dmharshika@gmail.com)

හැඳින්වීම

“සමීකරණය” සංකල්පයක් වශයෙන් මෙන්ම න්‍යායක් වශයෙන් කළමණාකරණය, ආර්ථික විද්‍යාව, ගිණුම්කරණය, ගණිතය ආදී භෞතික විෂය ක්ෂේත්‍රයන් තුළ බහුලව භාවිත වන සංකල්පයකි. මෙම සංකල්පයෙහි බෞද්ධ භාවිතය වඩාත් හොඳින් මූලාශ්‍රය ඇසුරින් තහවුරු කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණයි. ඒ තුළින් බුදුදහමේ නව පර්යේෂණ විෂය ක්ෂේත්‍රයක් ද අනාවරණය වීම සුවිශේෂී වේ.

ඒ අනුව සමීකරණයක් යන්න සරළව හඳුන්වාදීමේදී ඉංග්‍රීසි භාෂාවෙන් මේ සඳහා දියහැකි කදිමතම සහ යෝග්‍යතම යෙදුම “**Assimilation**” යන්නයි. එහි අර්ථය සංකලනය, සමීකරණය, ස්වීකරණය, සමග්‍රහනය, උරාගැනීම ආදී වශයෙන් සරළ යෙදුම් හඳුනාගත හැකිය. ඉන් මෙම පර්යේෂණය සඳහා අප විසින් තොරාගනු ලැබුවේ “සමීකරණය” යන්නයි. එහි තේරුම නම්, සමකිරීමයි. නමුත් මෙම පර්යේෂණයේදී බුදුදහමට අනුව සමීකරණය යන්න භාවිතකොට ඇත්තේ සියල්ල හා සම කිරීම නොව පවතින පොදු සම්මතයන් පිළිබඳ ව ද සැලකිල්ල දක්වමින් වඩාත් උචිත සහ යෝග්‍ය නව ආකල්පයක් පොදුජන කැමැත්ත සහිතව සමාජගත කිරීම යන්නයි. විශේෂයෙන් ම බෞද්ධ රාජ්‍යයන් තුළ බුදුදහම වඩාත් වේගයෙන් ව්‍යාප්ත වීමට සහ එරට ජනතාව හරසරින් බුදුදහම පිළිගනිමින් අඛණ්ඩව ආරක්ෂා කිරීමට හේතු සොයා යෑමේදී හමුවන ප්‍රධාන සංකල්පයක් වශයෙන් මෙම “බෞද්ධ සමීකරණ සංකල්පය” හඳුනාගත හැකිය.

පවතින සංස්කෘතිය හා නොගැටෙමින්, ප්‍රතිකේෂ්ප ද නොවෙන අයුරින්, බුදුදහම ජන මනසට වඩාත් තදින් කා වැද්දවීමට බෞද්ධ සමීකරණ සංකල්පය හේතු වී ඇති ආකාරය මෙම පර්යේෂණය තුළින් සාකච්ඡා කිරීමට නියමිත ය. එමෙන් ම බුදුදහම අනෙක් සමාජ සංස්කෘතීන් සමග සාර්ථකව සමීකරණය වීමට බලපෑ සාධක පිළිබඳව ද මෙම පර්යේෂණය තුළින් විමර්ශනයට ලක්කෙරේ. තවද මෙහිදී බෞද්ධ සමීකරණ සංකල්පයේ න්‍යායාත්මක පසුබිම හඳුන්වාදීම ද සුවිශේෂී වේ. එමෙන් ම කිසියම් සමාජයක පවතින විශ්වාස, චාරිත්‍රවාරිත්‍ර, සංස්කෘතිකාංග, දේශපාලනය, ආර්ථිකය යන කරුණු මනාව සලකා බලමින් එම සමාජ සැකැස්ම හා සමීකරණය වන බෞද්ධ ඉගැන්වීම් ඉදිරිපත්කළ ආකාරය ද මෙහිදී විමර්ශනයට ලක්කිරීමට නියමිත ය. මේ ආදී වශයෙන් සමීකරණ සංකල්පයේ බෞද්ධ භාවිතය හඳුනාගතහැකි කදිම අවස්ථා මෙන්ම බෞද්ධ ඉගැන්වීම් ත්‍රිපිටකය ආශ්‍රයෙන් මතුකර දැක්වීම තුළින් බෞද්ධ ශාස්ත්‍රීය අධ්‍යයන ක්ෂේත්‍රයට නව අධ්‍යයන ප්‍රවේශයක් මෙම පර්යේෂණය තුළින් ඉස්මතුකර දැක්වීම මූඛ්‍ය පරමාර්ථය වේ.

ප්‍රමුඛ පද: සමීකරණය/ සංස්කෘතිකාංග/ ධර්මපදය/ ත්‍රිපිටකය/ Assimilation

බෞද්ධ සමීකරණ සංකල්පය

“සමීකරණය” යන වචනය සම + ඊ + කරණ = සමාන නොවූ දෙයක් සමාන බවට පත්කිරීම වශයෙන් සරළ අර්ථය දැක්විය හැකිය. මෙය “Assimilation” යනුවෙන් ඉංග්‍රීසි භාෂාවෙන් භාවිත වේ. මෙය මලලසේකර ඉංග්‍රීසි ශබ්දකෝෂයේ “Syncretism” යන වචනය සඳහා සංකලනය, සංකරණය යනුවෙන් සමාන අර්ථ ලබාදී තිබේ.¹ ඊට අමතරව අර්ථය සංකලනය, සමීකරණය, ස්වීකරණය, සමග්‍රහනය, උරාගැනීම ආදී වශයෙන් සරළ යෙදුම් ද හඳුනාගත හැකිය.

සමීකරණ න්‍යාය බහුල වශයෙන් ගණිතය, කළමනාකරණය ආදී මූල්‍ය ක්‍ෂේත්‍රයෙහි භාවිත වන විෂයක් වශයෙන් ප්‍රචලිත ය. එවැනි සංකල්පයක් බුදුදහමට අදාළ වන්නේ යැයි පැවසීම ම තරමක් විශ්මය දනවන්නකි. කෙසේ නමුත් මෙම සංකල්පයේ බෞද්ධ භාවිතය බුදුදහමට අදාළ විවිධ ක්‍ෂේත්‍රයන්හි මැනවින් හඳුනාගත හැකි බව පෙන්වාදිය හැකිය. බුදුදහම ක්‍රි. පූ. 06 වන සියවසෙහි භාරතයෙහි පහළ වූ යථාර්ථවාදී දර්ශනයකි. මෙම අනගි දර්ශනය භාරතීය සමාජයෙහි ප්‍රචලිත කිරීම තරමක් දුෂ්කර කාර්යයක් විය. ඒ සඳහා බුදුරජාණන්වහන්සේ ප්‍රමුඛ ශ්‍රාවකයන් වහන්සේලා කැපවීමෙන් ක්‍රියා කළ බව ත්‍රිපිටකාගත විමර්ශනයන්හිදී මැනවින් හඳුනාගත හැකිය. මෙම දර්ශනය ජනතාව අතරට රැගෙනයාමේදී බුදුන්වහන්සේ අනුගමනය කළ විවිධ ක්‍රම ශිල්ප සහ සංකල්පයන් මනෝවිද්‍යාත්මක, සමාජ විද්‍යාත්මක, ආචාර විද්‍යාත්මක ආදී ලක්ෂණයන්ගෙන් පෝෂණය විය. වර්තමානයේ ද විවිධ පර්යේෂණ තුළින් තහවුරු කරනු ලබන්නේ එවැනි බෞද්ධ ක්‍රම ශිල්පයන්හි ඇති ප්‍රායෝගික උපයෝගීතාවයි. ඒ අනුව මෙම පර්යේෂණය තුළින් ද උත්සාහගෙන ඇත්තේ නව සංකල්පයක් වූ සමීකරණ සංකල්පයේ බෞද්ධ උපයෝගීතාව කෙබඳු ද යන්න තහවුරු කිරීමට යි.

ඒ අනුව එකළ භාරතයෙහි ඇදහිලි, විශ්වාස, අභිචාරවිධි මෙන්ම ආචාර සමාචාර විධි බොහෝමයක් පැවතුනි. එකී විශ්වාසයන්, ඇදහිලි සමාජය, සංස්කෘතිය හා සංකලනය වෙමින් ඇතැම් විට සමාජ ආචාර ධර්ම, සංස්කෘතිකාංග වශයෙන් සමාජය හා බද්ධ ව පැවතුන ඒවා විය. මෙකී සමාජ පසුබිමක නව දර්ශනයක් සමාජගත කිරීමේදී ඒ සඳහා නව මන් සොයා යෑමට බුද්ධ ශ්‍රාවකයන්ට සිදුවිය. ධර්මයෙහි අර්ථයට මෙන්ම හරයට ගැටලුවක් නොවන අයුරින් ශ්‍රාවක ප්‍රජාවගේ ප්‍රසාදය මෙන්ම විශ්වාසය දිනාගැනීම විෂයෙහි බුදුන්වහන්සේ මෙම සමීකරණ සංකල්පය ප්‍රායෝගිකව භාවිත කළහ. නමුත් මෙකී සංකල්පය සමීකරණය හෝ සංකලනය යන වචන මාත්‍රයෙන් ත්‍රිපිටකය තුළ හඳුනාගත නොහැකිය. නමුත් බෞද්ධ දාර්ශනික සංකල්ප සමාජගත කිරීමේදී, බෞද්ධ සමාජ දර්ශනය තුළ, බුදුරජාණන්වහන්සේ ධර්මය දේශනා කිරීමේදී භාවිත කළ ශිල්පීය ක්‍රමයන් තුළ සමීකරණ සංකල්පයේ බෞද්ධ භාවිතය මැනවින් හඳුනාගත හැකිය.

මෙම සංකල්පයෙහි බෞද්ධ භාවිතය වඩාත් හොඳින් මූලාශ්‍රය ඇසුරින් මෙන් ම බෞද්ධ රාජ්‍යයන්හි බෞද්ධ සංස්කෘතිය හැදෑරීමෙන් තවදුරටත් හඳුනාගත හැකිය.

¹ මලලසේකර ශබ්දකෝෂය

පවතින සංස්කෘතිය හා නො ගැටෙමින්, ප්‍රතිකේෂ්ප ද නො වන අයුරින්, බුදුදහම ජන මනසට වඩාත් තදින් කා වැද්දවීමට බෞද්ධ සමීකරණ සංකල්පය හේතු වී ඇති ආකාරය හඳුනාගත හැකි ය.

ඒ අනුව එකල භාරතයෙහි පැවති ඇතැම් පිළිගැනීම් විවේචනය කිරීම, සකස් කිරීම මෙන් ම ප්‍රතිකේෂ්ප කිරීම ද සිදුවිය. මෙය බෞද්ධ සමීකරණ සංකල්පයේ විශේෂත්වයක් වශයෙන් හඳුන්වාදිය හැකිය. නිදසුනක් වශයෙන් එකල සමාජයෙහි පැවති ඇතැම් පිළිගැනීම් ඒ අයුරින් ම පිළිගත් අවස්ථාවන් අපට හඳුනාගත හැකිය. එනම් වස් විසීමේ වාරිත්‍රය දැක්විය හැකිය. එකල භාරතයෙහි ආගමික සංස්කෘතිකාංගයක්ව පැවති මෙම වාරිත්‍රය බෞද්ධ සංස්කෘතික වාරිත්‍ර, සිරිත්විරිත් වලින් සපිරි බෞද්ධ සංස්කෘතිකාංගයක් වශයෙන් පසුකාලයේදී සමීකරණය විය. මෙසේ පැවති සංස්කෘතිකාංගයට නව අර්ථයක් සැපයීම නිසා බෙහෝ දෙනෙකුගේ මනස තුළ බුදුදහම පිළිබඳ පැවති උනන්දුව මෙන් ම කුතුහලය තීව්‍ර විය. එකිනෙකාට වගකියන, වගකීමෙන් කටයුතු ඉටුකරන සමාජ වටපිටාවක් වෙනුවෙන් බුදුන් වහන්සේ සිගාල ගෘහපතියා විෂයෙහි අර්ථාන්විත නව සදිසා නමස්කාරයක් හඳුන්වා දෙනලදී.² මෙය සමීකරණ සංකල්පය උපයෝගීකර ගනිමින් පැවති සංස්කෘතිකාංගයන් සකස් කිරීමක් වශයෙන් පෙන්වාදිය හැකිය.

බෞද්ධ සමීකරණ සංකල්පයේ නවමු විශේෂත්වයක් වශයෙන් ඇතැම් සමාජ පිළිගැනීම් වෙනුවට ඊට සමගාමී නමුත් අර්ථයෙන් උසස් දෙයක් සමාජය හා සමීකරණය කිරීම දැක්විය හැකිය. ඒ අනුව සතුන් ඝාතනය කරමින් දෙවියන් සතුටු කිරීමට යාග පැවැත්වීම වෙනුවට දානාදී පුත්‍රය කර්ම සිදුකරමින් පින් අනුමෝදන් කිරීම සමාජය හා සමීකරණය කරන ලදී.

බෞද්ධ සමීකරණ සංකල්පයේ ඇති විශේෂත්වයක් වන්නේ ඇතැම් සමාජ පිළිගැනීම් සම්පූර්ණයෙන් ම ප්‍රතිකේෂ්ප කොට තර්කයෙන් හෝ අර්ථයෙන් පැරදවිය නොහැකි යථාර්ථවාදී ඉගැන්වීමක් ඒ වෙනුවට සමාජය හා සමීකරණය කිරීමයි. උදාහරණයක් ලෙස එකල සමාජයෙහි පැවති අත්තකිලමථානුයෝගය සහ කාමසුඛල්ලිකානු යෝගය යන අන්ත ද්විත්වය ම ප්‍රතිකේෂ්ප කරමින් මධ්‍යම ප්‍රතිපදාව හඳුන්වාදෙන ලදී.

බෞද්ධ සමීකරණ න්‍යායෙහි ස්වභාවය

කිසියම් රාජ්‍යයක හෝ සමාජයක පවතින භාෂා සහ ආගම්, ඇදහිලි සහ විශ්වාස, විවිධ සමාජ සම්මත, ආචාර සමාචාර, ඇඳුම් පැළඳුම්, වාරිත්‍ර වාරිත්‍ර, භූගෝලීය වෙනස්කම්, පාරිසරික තත්ත්වයන්, ආවහ විවාහ ක්‍රම ආදී නොයෙක් සංස්කෘතික ලක්ෂණයන්ට සෘජුව විරුද්ධ නොවී අයහපත් ලක්ෂණ ඒ අයුරින් ම අනුමත ද නොකරමින් තම පණිවිඩය සමාජගත කිරීමේ ක්‍රමවේදය “බෞද්ධ සමීකරණ න්‍යායය” වශයෙන් හැඳින්විය හැකිය.

බෞද්ධ සමීකරණ සංකල්පයේ වූ සුවිශේෂ ගුණාංග අධ්‍යයනය කිරීමේදී මෙම න්‍යායෙහි ස්වභාවය පිළිබඳ පුළුල් අවබෝධයක් ලද හැකිය.

²දී. නි, 3, සිගාලෝවාද සූත්‍රය, 2005, බු. ජ. ත්‍රි. මු, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල, පි. 304

මෙම න්‍යාය සමාජයට හඳුන්වාදෙන පිරිස කායික, මානසික, ආචාර විද්‍යාත්මක මෙන්ම අධ්‍යාත්මික යන අංශයන්ගෙන් සංවර්ධනය වී සිටීම අනිවාර්ය අංගයකි. ඒ අනුව විශේෂයෙන් සන්නිවේදකයා ආදර්ශ සම්පන්නවීම බෞද්ධ සමීකරණයේදී අනිවාර්ය අංගයකි. සමාජය ආකර්ෂණය කරගැනීමට මෙන්ම සියලු දෙනා විශ්වාසයෙන් පිළිගැනීමට මෙය හේතුවක් බවට පත්වේ. එමෙන් ම මෙය ප්‍රායෝගිකව භාවිත කරනවිට යොදාගත් ක්‍රමවේදයන් අතිශය වැදගත් වේ. ශ්‍රාවකයන් වහන්සේලා තුළ පැවති අවාර සමාවාර ස්වභාවය, අල්පේච්ඡත්වය, නිහතමානීත්වය සහ කාරුණිකත්වය සමකාලීන සමාජය ආකර්ශනය කරගැනීමෙහිලා මෙන්ම බෞද්ධ ශ්‍රාවකයන්ගේ පණිවිඩය ඉතා පහසුවෙන් සමාජගත කිරීමටත් හේතුවිය.³ එකල නව සංකල්පයක් වූ බෞද්ධ දර්ශනය සමාජය හා සමීකරණය කිරීමේදී බුදුදහම බොහෝ රාජ්‍යයන්හි රාජ්‍ය ආගම බවට පත්වෙමින් ජනතාව හරසරින් වැළද ගැනීමට මෙය ප්‍රබල සාධකයක් විය. දර්ශනයක් සමාජය හා සමීකරණය කිරීමේදී මෙය ඉතා වැදගත් සාධකයක් බවට පත්වී ඇති අයුරු පැහැදිලි වේ.

නව දර්ශනයක්, අදහසක් හෝ ආකල්පයක් සමාජගත කිරීමේදී යොදාගත හැකි තීව්‍ර සන්නිවේදන ක්‍රමවේදය භාෂාවයි. විවිධ භාෂාවන් පිළිබඳ වූ අවබෝධය මෙම කාර්ය පහසු කරවයි.⁴ ඒ අනුව ප්‍රාදේශීය ව්‍යවහාරයන් පිළිබඳ අවබෝධය, භාෂාව හැසිරවීමෙහි ව්‍යක්ත බව, මූල, මැද, අග යන තුන්තැන්හි වූ නිරවුල් භාවය බෞද්ධ සමීකරණ සංකල්පයෙහි පැවති සුවිශේෂත්වයක් වශයෙන් හඳුන්වාදිය හැකිය. මෙකී ආදර්ශය වර්තමානයේ පවා භාවිත වේ. නිදසුනක් වශයෙන් චීනය, ලංකාව, ටිබෙටය වැනි රටවල ධර්ම ප්‍රචාරය සඳහා ඒ ඒ රටවලට අදාළ පොදු භාෂාව යොදා ගැනීම පෙන්වාදිය හැකිය. මෙය බුදුදහම එකී සමාජයන්ට අදාළව මැනවින් සමීකරණය වීමට බලපාන ලදී.

එමෙන් ම ඉදිරිපත් කරන ලද දර්ශනය යථාර්ථවාදී මෙන් ම හේතුවලවාදී ඉගැන්වීමක් වීම ද විශේෂත්වයකි.⁵ ඒ අනුව තර්කයෙන් පැරදවිය නොහැකි බැවින් ස්ථාවර විශ්වාසයක් පොදුජන හිත් තුළ රෝපණය කළ හැකිවිය. මෙය බෞද්ධ සමීකරණ සංකල්පයේ වන තවත් විශේෂත්වයක් වශයෙන් ගම්‍යමාන වේ. එමෙන් ම තමන්ට ප්‍රත්‍යක්ෂ වූ දේ පමණක් ඉගැනීම ද ආදර්ශයේ විශිෂ්ටත්වය අනාවරණය කරයි.

බුදුදහම තුළ සමීකරණ සංකල්පයේ භාවිතය

සමීකරණ සංකල්පය ලෙසින් බෞද්ධ ඉගැන්වීමක් හෝ න්‍යායක් බුදුදහම තුළ නොමැති බව අවිවාදපන්න ය. නමුත් එහි භාවිතය බෞද්ධ සංස්කෘතිය, බෞද්ධ දාර්ශනික ඉගැන්වීම්, බෞද්ධ සමාජ දර්ශනය, බෞද්ධ දේශනා ක්‍රම, බුද්ධ චරිතය ආදී බුදුදහමේ කුමන ක්ෂේත්‍රයක් අධ්‍යයනය කළ ද විද්‍යමාන වේ. ඒ අනුව එකී අංශයන් තුළින් බෞද්ධ සමීකරණ සංකල්පයේ භාවිතය කෙතෙක් දුරට තහවුරු වන්නේද යන්න අධ්‍යයනය කළ හැකිය.

³ ජී. නී, 1, සෝණදන්ඩ සූත්‍රය, 2005, බු. ජ. ත්‍රි. මු, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල, පි. 224-234.
⁴ ම. නී, 1, අරණච්ඡෙදන සූත්‍රය, 2005, බු. ජ. ත්‍රි. මු, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල, පි. 490.
⁵ ම. නී, 1, 2005, බු. ජ. ත්‍රි. මු, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල, පි. 46.

බෞද්ධ සංස්කෘතිය හා සමීකරණ සංකල්පයේ භාවිතය

1. රුක්ෂ වන්දනය වෙනුවට - බෝධීන් වහන්සේ හඳුන්වාදීම
2. පර්වත වන්දනය වෙනුවට - ස්තූප වන්දනය හඳුන්වාදීම
3. පූජකයන් සහ බ්‍රාහ්මණයන් වෙනුවට - බෞද්ධ භික්ෂූන් වහන්සේලා හඳුන්වාදීම
4. බිලි පූජා වෙනුවට - බෞද්ධ දානය හඳුන්වාදීම
5. යාග හෝම වෙනුවට - පිරිත හඳුන්වාදීම
6. දේව විශ්වාසය වෙනුවට- කුතුරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාව හඳුන්වාදීම

ආදී වශයෙන් භාරතීය සමාජය හා සමීකරණය වූ බෞද්ධ සංස්කෘතිකාංග පෙන්වාදිය හැකිය.

බෞද්ධ දාර්ශනික සංකල්ප හා සමීකරණ සංකල්පයේ භාවිතය

1. පුනරුත්පත්තිය වෙනුවට - පුනර්භව සිද්ධාන්තය ඉදිරිපත් කිරීම
2. ආත්ම සංකල්පය වෙනුවට - විඤ්ඤාණය පිළිබඳ ඉගැන්වීම
3. නිර්මාණවාදය වෙනුවට - හේතුවාදි වාදය හඳුන්වාදීම
4. අන්තවාදී කර්මය වෙනුවට - ක්‍රියාව මත පදනම් වූ බෞද්ධ කර්ම සංකල්පය ඉදිරිපත් කිරීම
5. සත්‍ය අවබෝධයට තිබුණු තර්කය වෙනුවට - චතුරාර්ය සත්‍ය ඉදිරිපත් කිරීම
6. යෝගී ප්‍රත්‍යක්ෂය වෙනුවට - අතිඉන්ද්‍රිය ප්‍රත්‍යක්ෂය ඉදිරිපත් කිරීම (ඉන්ද්‍රිය භාවිතයෙන් නොව අධ්‍යාත්මික අවබෝධයෙන් ලද හැකි දැනුම)

බෞද්ධ සමාජ දර්ශනය හා සමීකරණ සංකල්පයේ භාවිතය

1. කාන්තාවට පැවති පහළ තත්ත්වය වෙනුවට - නිසි තැන ලබාදීම
2. කුල ක්‍රමය වෙනුවට - ස්වාභාවිකව ඔහුගේ ක්‍රියාකාරකම් අනුව සිය කුලය තීරණය වන බව පෙන්වාදීම
3. සිංහල ගෘහපතියාගේ සදිසා නමස්කාරය වෙනුවට - බෞද්ධ සදිසා නමස්කාරය හඳුන්වාදීම
4. භාරතයේ පැවති මංගල කරුණු වෙනුවට - බුදුන්වහන්සේ මංගල සූත්‍රයේ මංගල කරුණු හඳුන්වාදීම

බුදුන්වහන්සේ සහ බෞද්ධ සමීකරණ සංකල්පය

විවිධ ආගම්, ඇදහිලි, පුජා චාරිත්‍ර, අභිචාරවිධි ආදී ආවේනික සංස්කෘතිකාංග පවතින සමාජයකට නව දර්ශනයක් හෝ පණිවිඩයක් සමාජගත කිරීමේදී විවිධ ක්‍රමෝපායන් අනුගමනය කිරීම අත්‍යවශ්‍ය සාධකයකි. විශේෂයෙන් ම එසේ අනුගමනය කිරීමෙන් පමණක් සමීකරණ සංකල්පය හඳුනාගැනීමට ලැබීම සුවිශේෂ වේ.

බුදුන් වහන්සේ භාරතීය සමාජය තුළ සිය දර්ශනය සමීකරණය කිරීමේදී විවිධ ක්‍රමවේදයන් භාවිත කළහ. එය භාරතය පමණක් නොව අනෙකුත් බෞද්ධ රාජ්‍යයන් පිළිබඳ අධ්‍යයනයේදී ද හඳුනාගත හැකිය.

ඒ අනුව බුදුන්වහන්සේ තුළින් හඳුනාගත හැකි එබඳු සමීකරණ ලක්ෂණ කිහිපයකි.

බුදුන්වහන්සේ සිය දර්ශනය හා පණිවිඩය සමාජගත කිරීමේදී භාෂාව පිළිබඳ විශේෂ අවධානයක් යොමු කළහ. බුදුන් වහන්සේ භාෂා ව්‍යවහාර කිහිපයක් භාවිත කළ බවට අරණවිභවීග සූත්‍රය සාක්ෂි දරයි. (ජනපදනිරුත්තිං නාහිනිවෙසෙය්‍ය සමඤ්ඤං නාතිධාවෙය්‍ය)

1. සමාජයේ පුද්ගලයින් තමාවෙත ගෙන්වා ගැනීම වෙනුවට තමන් වහන්සේ ම ඔවුන් වෙත ගොස් සිය දර්ශනය ලබාදීම (වරට හික්බවේ චාරිකං)
2. සමාජගත කළ දර්ශනය මූල, මැද, අග, මනා ගැලපීමක් සහ සත්‍යවාදී වීම (ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣම ඵලකල්‍යාණං පරියොසනකල්‍යාණං)
3. පණිවිඩය ශ්‍රැතියෙන් මෙන්ම අර්ථයෙන් ද පොහොසත්වීම (සාත්ථං සබ්‍යඤ්ඡනං)
4. දෙලොව දියුණුවට ම අදාළ වීම (ඉධ නන්දති පෙච්ච නන්දති)

යනාදී වශයෙන් බුදුදහමේ සංස්කෘතිකාංග, දාර්ශනික ඉගැන්වීම්, බෞද්ධ සමාජික ඉගැන්වීම්, බුද්ධ චරිතය ආදී කුමන ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය කළ ද බෞද්ධ සමීකරණ සංකල්පයේ අර්ථය සහ භාවිතය මැනවින් හඳුනාගත හැකිය.

බෞද්ධ සමීකරණ සංකල්පයේ න්‍යායාත්මක පසුබිම

1. ඉදිරිපත් කළ පණිවිඩය යථාර්ථවාදී වීම
2. ඒ ඒ සමාජ සංස්කෘතීන්ගේ පවතින ආචාර සමාචාර ආගම් ඇදහිලි, විශ්වාස ආදියෙහි යහපත් අංග සංකලනය කොට බෞද්ධ දර්ශනය හා ප්‍රතිපදාව ඉදිරිපත් කිරීම
3. නිර්වාණය පමණක් නොව පුද්ගල මානසික සෞඛ්‍ය, කායික සෞඛ්‍ය, අධ්‍යාත්මික සුවය යන පුද්ගල ප්‍රේරණය ඇතිකරන අරමුණු රාශියකින් සමන්විත වීම.
4. සමාජ සම්මතයන් ඉක්මවා නොයෑම සහ පටු සම්මතයන් තුළ ඇලී නොසිටීම.
5. තම අනුගාමික පිරිස වැඩිකර ගැනීම හෝ තම ප්‍රසිද්ධිය වෙනුවෙන් ක්‍රියාත්මක නොවීම.

6. සමාජයේ පවතින දර්ශනවාද හා සංකල්පයන්ට සමගාමීව විශ්වාසනීය හා පිළිගත හැකි ආදේශක ඉදිරිපත් කිරීම

7. තම අදහස සමාජගත කිරීමේදී හිංසාකාරී ක්‍රියාදාමයන් හා ප්‍රතිපත්ති අනුගමනය නොකිරීම

නිගමන සහ යෝජනා

බුදුදහම තුළ බෞද්ධ සමීකරණ සංකල්පයක භාවිතය මැනවින් හඳුනාගත හැකිය. එය බෞද්ධ සංස්කෘතිය, බෞද්ධ දර්ශනය, බෞද්ධ සමාජ දර්ශනය, බුද්ධ චරිතය ආදී ක්‍ෂේත්‍රයන් තුළින් පිළිබිඹු වේ.

විවිධ විෂය ක්‍ෂේත්‍රයන්හි සමීකරණ සංකල්පය ලෞකික අරමුණු වෙනුවෙන් භාවිත වුව ද බුදුදහමේ ලෞකික පමණක් නොව අධ්‍යාත්මික අරමුණු වෙනුවෙන් භාවිත වේ.

සමාජයකට හෝ රාජ්‍යයකට යම් දර්ශනයක්, ඉගැන්වීමක් හඳුන්වාදීමේදී බෞද්ධ න්‍යායාත්මක පසුබිම න්‍යායක් වශයෙන් අනුගමනය කළ හැකිය.

සමාජයට රැගෙන යන දර්ශනයට හෝ පණිවිඩයට සාපේක්‍ෂව එම පුද්ගලයා හෝ පුද්ගල කණ්ඩායම ආදර්ශවත් වීම බෞද්ධ සමීකරණ සංකල්පය තුළින් නූතන සමාජයට ගතහැකි කදිම ආදර්ශයකි.

ආශීත ග්‍රන්ථ නාමාවලිය

අංගුත්තර නිකාය, 1, 2, 3, 4, 5, 6 බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා, 2005.

දීඝ නිකාය, 1, 2, 3 බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා, 2005.

ධම්මපදවිඨකථා, 1919, සයිමන් හේවාචිතාරණ ප්‍රකාශනය.

මජ්ඣිම නිකාය, 1, 2, 3 බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා, 2005.

සංයුත්ත නිකාය, 1, 2, 3, 4, 5 බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා, 2005.

කරුණාරත්න ඩබ්ලිව්. එස්. 1992, බෞද්ධ දර්ශනය සහ චරණය, සමයවර්ධන, කොළඹ 10.

ගල්මංගොඩ සුමනපාල, 1994, ආදී බෞද්ධ දර්ශනයේ මූලධර්ම විග්‍රහයක්, අභය මුද්‍රණ ශිල්පියෝ සහ ප්‍රකාශකයෝ, කඩවත.

ඤාණාරාම හිමි පාතේගම, මුල් බුදුසමය හා විචරණ ගැටලු, Singapore Buddhist Meditation Center, No-01, Jalan mas patehi; Singapor.

ධම්මාලංකාර හිමි ඉත්තූපාන, 1997, බුදුදහමෙහි දාර්ශනික ප්‍රස්තුත, ශ්‍රී දේවිල, දෙහිවලි

සරණංකර හිමි ගණේගම, 2000, බුදුහාමුදුරුවෝ, ඇම්. ඩී. ගුණසේන සහ සමාගම, 217, ඕල්කට් මාවත, කොළඹ 11.

බටහිර අභිප්‍රේරණ සංකල්පය සහ බෞද්ධ සමුත්තේජන සංකල්පය - තුලනාත්මක හා ශාස්ත්‍රීය අධ්‍යයනයක්

D.M.L. Harshika Bandara*

[*dmharshika@gmail.com](mailto:dmharshika@gmail.com)

හැඳින්වීම

බටහිර අභිප්‍රේරණ සංකල්පය මනෝවිද්‍යාව, සමාජ විද්‍යාව, අධ්‍යාපනය, දර්ශනය ආදී බොහෝ විෂය ක්ෂේත්‍රයන් තුළ ප්‍රධාන වශයෙන් භාවිත වන සංකල්පයක් වශයෙන් හඳුන්වාදිය හැකිය. අවශ්‍යතා ඉටුකර ගැනීම සඳහා යම් යම් වර්ගවන්ති පුද්ගලයා මෙහෙයවන අභ්‍යන්තරික ක්‍රියාවලිය අභිප්‍රේරණය වශයෙන් හඳුන්වා දී තිබේ; එමෙන් ම මානසික අවශ්‍යතා වැනි අභ්‍යන්තරික මූලයන් මෙන් ම බාහිර ප්‍රබෝධකයන් නිසා ද අභිප්‍රේරණය ශක්තියක් වශයෙන් ක්‍රියාත්මක වන බව මනෝවිද්‍යාඥයින්ගේ අදහස යි. මනෝවිද්‍යාත්මක ව මෙය විග්‍රහ කිරීමේ දී සත්වයා පුබුදු කොට මෙහෙයවමින් නිශ්චිත දිශාවකට යොමු කිරීමේ ගාමක බලවේගය අභිප්‍රේරණය යනුවෙන් නිර්වචනය කළ හැකිය. “අභිප්‍රේරණය” සඳහා විවිධ විෂය ක්ෂේත්‍ර තුළ පර්යාය පද රාශියක් භාවිතා වේ. අභිප්‍රායනය, අභිචේතනය, පෙළඹවීම යනු ඉන් කිහිපයකි. එමෙන් ම පුද්ගලයා ක්‍රියාකාරී බවට පත් කරවීම, මෙහෙයවීම, යොමු කිරීම, උත්තේජනය කරවීම ආදී අරමුණු සාධනය කර ගැනීම සඳහා ද මෙම සංකල්පය භාවිත වී තිබේ.

බටහිර චින්තකයන් විසින් නූතනයෙහි අභිප්‍රේරණය නව සංකල්පයක් වශයෙන් හඳුන්වා දුන්න ද මෙයට වසර 2550කට පෙර භාරතයෙහි පහළ වූ ගෞතම බුදුන් වහන්සේ සත්වයාගේ ලෞකික හා ලෝකෝත්තර අරමුණු සාධනය කර ගැනීම සඳහා මෙම සංකල්පය ප්‍රායෝගික ව භාවිත කළ බව ත්‍රිපිටකය පරීක්ෂා කිරීමෙන් සනාථ කර ගත හැකිය. බෞද්ධ දාර්ශනික සිද්ධාන්ත, ධර්ම දේශනා ක්‍රම ශිල්ප, සම්මුති පරමාර්ථ ඉගැන්වීම්, බෞද්ධ සාහිත්‍යය ප්‍රකට වන විමාන වත්පු, ප්‍රේත වත්පු, ධම්ම පදය, ඡාතක කථා සහ ආදී බෞද්ධ සූත්‍ර දේශනා අධ්‍යයනය කිරීමේදී බෞද්ධ අභිප්‍රේරණයෙහි ප්‍රායෝගික භාවිතාව සහ එහි දාර්ශනික අර්ථය ද මනා ව පිළිඹිබු කර යි. එහෙත් “අභිප්‍රේරණය” යන නාමය ත්‍රිපිටකය තුළ හෝ අටුවා, ටීකා වැනි තදනුබද්ද මූලාශ්‍ර තුළ දැකගත නොහැක. මේ සඳහා බුදුදහම භාවිත කොට ඇත්තේ “සමුත්තේජනය” යන නාමය යි.

බටහිර අභිප්‍රේරණ සංකල්පය බෞද්ධ සමුත්තේජන සංකල්පය සමඟ තුළනය කරමින් එහි ප්‍රභවය විකාශය පිළිබඳ ව මෙන් ම එහි සම විෂමතා, පරස්පරතා හා සුවිශේෂතා ද විමර්ශනාත්මක ව අධ්‍යයනය කිරීමට මෙහිදී අපේක්ෂා කෙරේ. ඒ තුළින් බැසගත හැකි නිගමන ද ඉදිරිපත් කිරීම අපගේ ව්‍යායාමය යි.

අභිප්‍රේරණ සංකල්පයෙහි සහ සමුක්තේජනයෙහි මූලික ස්වභාවය

බටහිර මනෝවිද්‍යාවෙහි එන ප්‍රධාන සිද්ධාන්තයක් වශයෙන් අභිප්‍රේරණ සංකල්පය හැඳින්විය හැකි ය. බෞද්ධ ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රය පරිශීලනය කිරීමේ දී අභිප්‍රේරණය යනුවෙන් සංඥා නාමයක් එහි විද්‍යාමාන නොවන බව පෙනී යයි. එහෙත් අභිප්‍රේරණ න්‍යාය භාවිත කළ අවස්ථා බෞද්ධ දර්ශනය, බුද්ධ චරිතය සහ බෞද්ධ සාහිත්‍ය ආදී සියලු තැන්හි දැකගත හැකිය. වඩාත් අර්ථ සහිත ව, නිශ්චිත අරමුණු හා පරමාර්ථ මුදුන් පමුණුවා ගැනීම සඳහා ද නිර්මාණශීලී ව සහ සංවිධානාත්මක ව මෙම න්‍යායය බුදුසමය තුළ භාවිත කොට ඇති ආකාරය ත්‍රිපිටකය පුරාවට දැකගත හැකි ය.

බෞද්ධ සූත්‍ර දේශනා පරික්ෂා කිරීමේ දී අභිප්‍රේරණය නැමති සංඥා නාමය දැකගත නොහැකි වුව ද ඊට පර්යාය වශයෙන් භාවිත සමුක්තේජනය නැමති සංඥා නාමයක් හඳුනාගත හැකි ය. එහි අර්ථ මැනවින් විග්‍රහකොට බැලීමේ දී උත්තේජනයක් සැපයීම, දිරිමත් කිරීම, ප්‍රබෝධමත් කිරීම, සතුටු කිරීම, ක්‍රියාකාරී බවට පත් කිරීම, මෙහෙයවීම ආදී අර්ථ එමඟින් ප්‍රදර්ශනය වන බව අනාවරණය වේ. මේ අනුව යම් යම් විෂමතා, පරස්පරතා, අනන්‍යතා ලක්ෂණ සමුක්තේජනය සහ අභිප්‍රේරණය යන නාමයන්හි තිබුණ ද බටහිර මනෝවිද්‍යාව ඇතුළු විවිධ විෂය ක්ෂේත්‍ර තුළ ප්‍රධාන වශයෙන් භාවිත අභිප්‍රේරණය හෝ පෙළඹවීම නැමති නාමයෙහි අර්ථය විග්‍රහ කිරීම සඳහා බුදුදහම භාවිත කොට ඇති සංඥා නාමය සමුක්තේජනය බව පිළිගැනීමට සිදු වේ. එහෙයින් නූතන අභිප්‍රේරණ සංකල්පය සහ සමුක්තේජනය පිළිබඳ බෞද්ධ ඉගැන්වීම් තුළනාත්මක ව අධ්‍යයනය කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ දී සිදුකොට ඇත.

අභිප්‍රේරණය ක්‍රියා මූලය වශයෙන් ද හැඳින්විය හැකි ය. කිසියම් අවශ්‍යතාවයක් මත ප්‍රභවය වී එය පූර්ණවීමත් සමඟ ශුන්‍ය වී යන මානසික මෙන් ම කායික තත්ත්වයක් වශයෙන් ද මෙය ක්‍රියාත්මක වේ. එහෙයින් ම මෙය එකිනෙකාට අනන්‍ය වූ ස්වභාවයකින් ද යුක්ත ය. අභිප්‍රේරණ න්‍යාය ක්‍රියාත්මක වීමේ දී පවත්නා සංකීර්ණතා මෙන් ම වටිනාකම් හේතුවෙන් මේ සඳහා මනෝවිද්‍යාඥයින් විසින් බොහෝ න්‍යායයන් ද ගොඩනගා ඇත. පුද්ගල න්‍යායයන් වශයෙන් සහජ ලැදියා න්‍යාය විලියම් මැක්ඩුගල් විසින් ඉදිරිපත්කොට ඇති අතර මනෝවිශ්ලේෂණ න්‍යාය සිග්මන්ඩ් ෆ්‍රොයිඩ් විසින් හඳුන්වා දී තිබේ. සංස්කෘතික රටා න්‍යාය මාග්‍රට් මීඩ් සහ කෙෂ්ත්‍ර න්‍යාය ක්‍රිස්ටිනා ලෙවින් නැමති මනෝවිද්‍යාඥයන් විසින් සමාජ න්‍යායයන් වශයෙන් ඉදිරිපත් කොට ඇත. සම්මිශ්‍රණ න්‍යායයන් වශයෙන් ඒ. එච්. මාස්ලෝගේ අවශ්‍යතා න්‍යාය සහ මරේගේ අවශ්‍යතා වර්ගීකරණය දැක්විය හැකි ය.¹

මනෝවිශ්ලේෂණවාදයේ දී ජීවියාගේ සෑම වර්ගයක් සඳහා ම අවශ්‍ය ශක්තිය, උත්තේජනය රඳා පවතිනුයේ අවිඥානය තුළ බව සිග්මන්ඩ් ෆ්‍රොයිඩ්ගේ පිළිගැනීම යි. පුද්ගලයා මෙහෙයවන, පොළඹවන යම් ක්‍රියාවක් කෙරෙහි උත්තේජනයක් මනස විසින් ම ඇති කරන මනසේ කොටස අවිඥානය වශයෙන් ෆ්‍රොයිඩ් නම්කොට ඇත.² මනස තුළ යම් අරමුණක් කෙරෙහි මූලික ප්‍රේරණය හෙවත් පෙළඹවීම පිළිබඳව

¹ අධ්‍යාපනයේ මනෝවිද්‍යාත්මක පදනම, 2, 1989, ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය, මහරගම, පි. 54.

² අබේපාල, රෝලන්ඩ්, 2008, මනෝවිශ්ලේෂණවාදය, පි. 15.

මූල බීජ හටගනුයේ අවිඥානය තුළ බවත් එහි ක්‍රියාකාරිත්වය විඥානය හරහා ප්‍රදර්ශනය වන බවත් ග්‍රොයිඩ්ගේ විග්‍රහයෙන් ගම්‍යමාන වන කරුණකි.

සමුත්තේජනයෙහි බෞද්ධ භාවිතය

බුදුදහම තුළ අභිප්‍රේරණ සංකල්පයෙහි භාවිතය සුවිශේෂ ආකාරයකින් දැකගත හැකි ය. සසර හා නිවන, පටිච්ච සමුප්පාදය, කර්මය, පුනර්භය, චතුරාර්ය සත්‍යය, ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගය ආදී බෞද්ධ දාර්ශනික සිද්ධාන්ත වල ද බෞද්ධ සාහිත්‍ය එනම් ජාතක කථා, විමාන වන්දු, ප්‍රේත වන්දු, ධම්ම පදය, සූත්‍ර දේශනා ආදිය තුළ ද බෞද්ධ අභිප්‍රේරණ ලක්ෂණ මනාව පිළිඹිබු කර යි. නමුත් “අභිප්‍රේරණය” යන සංඥා නාමය ත්‍රිපිටකය තුළ හෝ අටුවා, ටීකා වැනි තදනුබද්ධ මූලාශ්‍රය තුළ ද හඳුනාගත නො හැකි ය.

සමාදපිතො - සමාදන් කරවන ලද්දේ,

සමුත්තේජතො - උත්සාහවත් කරවන ලද්දේ,

සම්පහංසිතො - සතුටු කරවන ලද්දේ,

යනාදී වශයෙන් සමුත්තේජන යන නාමය තවදුරටත් තීව්‍ර කරවීමට, අර්ථය ගැඹුරු කරවීමට සූත්‍ර පිටකයේ සඳහන් වන පෙළඹවීම කුළුගන්වන නාමයන් ය. එහි සියල්ලෙහි ම අර්ථය කුළු ගැන්වෙන පරිදි මා මෙම පර්යේෂණයට අභිප්‍රේරණය යන්න සඳහා ‘සමුත්තේජනය’ යන්න යොදා ගත්තෙමි. සමස්ත ත්‍රිපිටක දේශනා පරිශීලනය කළ ද සමුත්තේජනයෙන් තොර වූ ධර්ම කරුණු පැහැදිලි කිරීමක් හෝ ධර්මාවබෝධයක් ලබාදීමක් සොයාගත නො හැකි ය. නිදසුනක් වශයෙන්, නිර්වාණය ගත්ත ද ශ්‍රද්ධා, ශීල, සමාධි, ප්‍රඥා යනුවෙන් අවමයෙන් ආරම්භ ව උපරිම අරමුණු කරා ශ්‍රාවකයා යොමු කිරීම කදිම නිදසුනකි. දාන කථා, සීල කථා, සග්ග කථා³ යනු තවත් ක්‍රමයකි. අනුපුබ්බසික්ඛා, අනුපුබ්බකිරියා, අනුපුබ්බපටිපදා⁴ යනාදී වශයෙන් දැක්විය හැකි ය. කිසිවෙකු කායික හෝ මානසික වශයෙන් මෙහෙයවීම, උත්තේජනය කරවීම, තියුණු කිරීම, උත්සාහ කරවීම, අනුග්‍රහය ලබාදීම, සමාදන් කරවීම, තෙද ගැන්වීම සඳහා භාවිත කොට ඇත්තේ “සමුත්තේජනය” යන නාමය යි. ඒ බව බෞද්ධ මූලාශ්‍රය අධ්‍යයනයෙන් සනාථ වේ.

බෞද්ධ සාහිත්‍යයෙහි එන හික්කුන් වහන්සේලාගේ ප්‍රකාශ තුළ “දහැමි කථාවෙන් කරුණු ලා දක්වන ලද්දේ” එනම් ධර්ම කරුණු මනාකොට පැහැදිලි කිරීමත්,

1. සමාදපිතො - සමාදන් කරවන ලද්දේ (ධර්ම කරුණුවල පිහිටුවීම)
2. සමුත්තේජතො - උත්සාහවත් කරවන ලද්දේ (පිහිටුවා වූ ධර්ම කරුණු තව තවත් අවබෝධය පිණිස උත්සාහය ඇති කරවීම)
3. සම්පහංසිතො - සතුටු කරවන ලද්දේ (උත්සාහයෙහි ප්‍රතිඵලය භුක්ති විඳීමට සැලැස්වීම තුළින් සිත සතුටු කරවීම)

³අ. නි. 5, 2005, බු. ජ. ත්‍රි. මු, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල, කොළඹ, පි. 62-64.
⁴අ. නි. 5, 2005, පහාරාද සූත්‍රය, බු. ජ. ත්‍රි. මු, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල, කොළඹ, පි.86.

ආදි වශයෙන් සමුත්තේජන ක්‍රියාවලියෙහි යම් ගලායාමක් මෙන් ම එහි යම් පියවර ක්‍රමයක විලාසයක් ද පිළිඹිබු වේ.

බුද්ධ චරිතය සහ සමුත්තේජනයෙහි භාවිතය

මෙම පර්යේෂණයේදී බුද්ධ චරිතය පිළිබඳ සමුත්තේජන ලක්ෂණ අධ්‍යයනය කිරීමේ දී එහි අංශුමාත්‍රයක් තරම් දෙයක්වත් බැහැර කිරීමට, නොසලකා හැරීමට නොමැති බව කිව යුතු ය. සමස්ත බුද්ධ චරිතය ම සමුත්තේජන ලක්ෂණ වලින් පරිපූර්ණ වූවක් වශයෙන් හැඳින්වීම අතිශයෝක්තියක් නොවේ. බුදුන් වහන්සේගේ දැමුණු ඉරියව්, දෙනෙන් සනහන ශාන්ත ගමන බිමන, සිත් පහත් කරන දේශනා විලාශය, දෙසවන් පිනවන මිහිරි, සෞම්‍යය කටහඬ, සිත තුළ ශ්‍රද්ධාව උපදවා තෙරුවන් සරණ යන දහම් කරුණු, සරල බස් වහර, අතිශයින් උචිත උපමා රූපක, කථාන්තර, නිවන් මග පසක් කරන ධර්ම අවවාද, අනුශාසනා, විවිධ දේශනා විලාශ ආදි බුද්ධ චරිතයෙහි සියල්ල සමුත්තේජනයට කැඩපතක් බඳු ය. සැබවින් ම එය විග්‍රහ කිරීම, විවරණය කිරීම අතිශය සංකීර්ණ ය.

එහෙත් මෙම පර්යේෂණයේ දී බුද්ධ චරිතයෙහි සමුත්තේජනීය ලක්ෂණ විවිධ පැතිකඩ ඔස්සේ සාකච්ඡා කොට තිබේ. සත්‍යාවබෝධ කිරීම, මිථ්‍යාදෘෂ්ටි බණ්ඩනය, කෙලෙස් පරිනිර්වාණය, නායකත්වයේ අපේක්ෂාව, වගකීම සහ කැපවීම, කොන්දේසි විරහිත පිළිගැනීම, අගය කිරීම, වගකීම පුද්ගලයාට ම පැවරීම, චිත්තන නිදහස සහ තීරණ ගැනීමේ නිදහස ලබාදීම, මහා කරුණාව සහ මහා ප්‍රඥාව, චීර්යය වර්ධනය, ශ්‍රාවකයා වෙනුවෙන් ම පෙණි සිටි ම, පීතෘ සෙනෙහස සහ දිරිමත් කිරීම, නිවැරදි මග පෙන්වීම, ගුරු මුණිටි නොමැති බව, ලෝකය පිළිබඳ අවබෝධය, නිහතමානී බව, සෙසු දර්ශනයන්ට සහ ශාස්තෘවරුන්ට ගරු කිරීම, මෙබඳු උදාර, විශිෂ්ට ගුණ නිසාවෙන් ම ශ්‍රාවකයා බුදු දහම කෙරෙහි සමුත්තේජනය කර ගැනීමට බුදුන් වහන්සේට හැකි විය. එම ගුණයන් බුද්ධ චරිතයෙහි සමුත්තේජන ලක්ෂණ වශයෙන් මෙන්ම සමුත්තේජනයෙහි භාවිතය වශයෙන් ද හඳුන්වා දිය හැකි ය.

බෞද්ධ දේශනා ක්‍රමයන් අධ්‍යයනය කිරීමේදී බුදුන් වහන්සේ ශ්‍රාවකයාට ධර්මය අවබෝධ කරවීමට, ධර්ම මාර්ගයෙහි මෙහෙයවීමට ද සමුත්තේජනය යොදා ගත්හ. එහිදී ආනුපුබ්බි කථා ක්‍රමය, දේශනා ක්‍රමය, ප්‍රශ්නෝත්තර ක්‍රමය, සාකච්ඡා ක්‍රමය, උපමා සහ රූපක භාවිතය ආදියෙහි දී එකිනෙකා තුළ පවතින විෂමතා පිළිබඳ මනා අවබෝධයකින් ඔවුන්ගේ බුද්ධි මට්ටමට, අවස්ථාවට, ස්ථානයට, අදාළ සිද්ධියට, ගැටලුවට අනන්‍යය වූ විධික්‍රම නිසි ආකාරයෙන් භාවිත කරමින් ශ්‍රාවකයා සමුත්තේජනය කළ අයුරු මෙහිදී හඳුනාගත හැකි විය. එබැවින් බුදුරජාණන් වහන්සේගේ දේශනයක් අසා සත්‍ය අවබෝධ කොට නොගත්, ශ්‍රද්ධාව නූපදවාගත්, තෙරුවන් සරණ නොගිය අයෙක් නොමැති තරම් ය. බෞද්ධ දේශනා තුළ ප්‍රදර්ශනය වන සමුත්තේජනයෙහි භාවිතය මැනවින් විග්‍රහ කර ගැනීමට එය ම ප්‍රමාණවත් ය.

බෞද්ධ සාහිත්‍ය සහ සමුත්තේජනයෙහි භාවිතය

බුදුදහමෙහි ඉගැන්වෙන සමුත්තේජනයෙහි ප්‍රායෝගික භාවිතය වඩාත් විචිත්‍රවත් ව විද්‍යමාන වන අවස්ථාවක් වශයෙන් බෞද්ධ සාහිත්‍ය සඳහන් කළ හැකි ය. එය ඉතා පුළුල් ක්ෂේත්‍රයකි. එහෙයින් ධම්මපදය, ප්‍රේතවස්තුව, විමානවස්තුව උදාහරණ වශයෙන් ගනිමින් බුදුන් වහන්සේ පුහුදුන් ශ්‍රාවකයා

සත්‍යාවබෝධය හෙවත් නිර්වාණය කරා සමුත්තේජනය කිරීම සඳහා මෙහෙයවා ඇති අයුරු අපුරු ය. කුසල් කිරීමට පුද්ගලයා ව පෙළඹවීම, අකුසල් වලින් මිදීමට පුද්ගලයා ව පෙළඹවීම, අකුසල් තුළින් විඳීමට සිදුවන විපාකයන්හි කටුක, කටෝර, අමිහිරි බව දැක්වීම තුළින් පුණ්‍ය ක්‍රියාවන් කෙරෙහි ප්‍රේරණය කිරීම හඳුනාගත හැකි ය. එමෙන් ම තම නැදූ හිත මිතුරන් වෙනුවෙන් යුතුකම් ඉටු කිරීමට පුද්ගලයා ව මෙහෙය වන අතර ඒ තුළින් කුසලයෙහි නිරත කරවීමට ද පොළඹවයි. යොදා ගන්නා කථා වස්තුව පුද්ගලයාට හුරු පුරුදු, සරල වීම තුළින් පුද්ගලයා ධර්මාවබෝධය කෙරෙහි ප්‍රේරණය කිරීම මෙහි ඇති විශේෂත්වය වශයෙන් හඳුනාගත හැකි ය.

විමාන වස්තු කථා වාතාන්ත තුළින් ශ්‍රාවක සමුත්තේජනය සිදුකොට ඇති අයුරු ද හඳුනාගත හැකි ය. කම් සැප විඳීමට සතුටු සිත් ඇති ගිහි සමාජයාට වඩාත් උත්කර්ෂවත් කාම හෝභී වස්තු ඉතාමත් සුමට, රමණීය භාෂා විලාශයකින් ඉදිරිපත් කිරීම, පෘථග්ජනයන්ට ඉහළ උසස් කම් සැප විද්‍යමාන කරවමින් ඒ කෙරෙහි ආශාව කැමැත්ත ඇති කරවමින් ලබා ගැනීම දෙසට පුද්ගලයා ව උනන්දු කරවීම, සැප සම්පත් ලබා ගැනීම විෂයෙහි කුසල් කිරීමෙහි අවශ්‍යතාව සෑම කථා වස්තුවක් තුළින් ම ඉස්මතු කොට පෙන්වීම, පුද්ගලයා ප්‍රේරණය වන අයුරින් ඇසීමට ප්‍රිය උපදවන අයුරින් මෙන් ම මූල මැද අග මනා ගැලපීමෙන් යුතු කථා වස්තුවක් ඉදිරිපත් කිරීම, වඩාත් හොඳින් පැහැදිලි කිරීමවල දී සාමාන්‍ය පුද්ගලයාට වඩාත් සමීප ආධාරක යොදා ගැනීම, වඩාත් තියුණු ධර්ම සමුත්තේජනයක් වෙනුවෙන් බොහෝ කථා වස්තූන් තුළ කථාවස්තුව අවසානයේ දී සමස්තය සාරාංශ කොට දැක්වීම ආදී සුවිශේෂ සමුත්තේජන ක්‍රමවේද බෞද්ධ සාහිත්‍ය තුළ භාවිත වී ඇති බව අනාවරණය කොටගෙන තිබේ.

ධම්මපද විචරණය දෙස, විමසිලිමත් ව බැලීමේ දී ශ්‍රාවක සමුත්තේජනානුකූල කාරණා රාශියක් ද හැඳින්වෙන හැකි ය. භාෂාවෙහි සරල බව, ගැඹුරු දාර්ශනික කරුණු ශ්‍රාවකයාට අවබෝධ කරගත හැකි අයුරින් ඉදිරිපත් කිරීම, පුහුදුන් ශ්‍රාවකයාට වඩාත් ගම්‍යමාන කථා, සිද්ධි, උපමා, උපමේය ආදිය භාවිතය, ධම්ම පදය කියවීමට පහසු සහ මිහිරි එසේ ම පහසුවෙන් සිහි තබා ගත හැකි ගාථාවලින් යුක්ත වීම, ගාථාවන් සම්බන්ධ නිදාන කථා ජීවිතය පිළිබඳ නිවැරදි අවබෝධයකට හේතු වීම, ධම්මපදය දහම් ග්‍රන්ථයක් මෙන් ම රසාලිප්ත සාහිත්‍ය ග්‍රන්ථයක් ද වීම, ධම්මපද ගාථා මිනිසුන්ගේ ජීවිත සැපවත් කර ගැනීමට සුදුසු උපදෙස් වලින් යුක්ත වීම යනාදී වශයෙන් හඳුන්වාදී ඇත.

අභිප්‍රේරණ සංකල්පය සහ බෞද්ධ සමුත්තේජන සංකල්පය තුළනය

බටහිර අභිප්‍රේරණ සංකල්පය සහ බෞද්ධ සමුත්තේජනය තුළනය කිරීමේදී බටහිර අභිප්‍රේරණ සංකල්පයේ අරමුණු හා පරමාර්ථ ප්‍රථමව විමසා බැලීම වැදගත් වේ. ඒ අනුව,

1. ක්‍රියාකාරී බව
2. පුද්ගල චර්යා වෙනස් කිරීම හා පාලනය කිරීම
3. පුද්ගලයා ඉලක්ක ගත කිරීම
4. ආත්ම සාක්‍ෂාත් කරණය කෙරෙහි යොමු කිරීම
5. තමන් ම තමන් පාලනය කර ගැන්වීමට හුරු කිරීම

යන කරුණු ඉදිරිපත් කළ හැකිය.

බෞද්ධ සමුත්තේජන සංකල්පයෙහි අරමුණු හා පරමාර්ථ පිළිබඳ අවධානය යොමු කිරීමේදී,

1. නිර්වාණය ලබා ගැනීම
2. සත්‍ය අවබෝධ කරවීම
3. කෙලෙස් දමනය කිරීම සහ සියලු අකුසල් දුරු කිරීම
4. පුද්ගලයා සමනය කිරීම හෙවත් පාලනය කිරීම
5. කායික හා මානසික සතුට ලබා ගැනීම සහ ආධ්‍යාත්මික සංවර්ධනය
6. ලෞකික ජීවිතයේ යහපැවැත්ම
7. පුද්ගල සංවර්ධනය
8. සමාජ යහපැවැත්ම ඇති කිරීම හා සමාජ සංවර්ධනය ඇති කිරීම
9. සියලු යහපත උදාකර ගැනීම
10. විපත් දුරු කර ගැනීම
11. සියලු දුක් දුරු කර ගැනීම
12. සියලු බිය දුරු කර ගැනීම
13. සියලු කුසල් සිදුකිරීම
14. නිරෝගිබව ලැබීම හෙවත් සෞඛ්‍ය යහපැවැත්ම
15. ආර්ථික සංවර්ධනය
16. දේශපාලන යහපැවැත්ම
17. පැවිදි ජීවිතයේ යහපැවැත්ම
18. සසර යහපැවැත්ම
19. ලෝකෝත්තර ජීවිතයේ යහපැවැත්ම
20. පාරිසරික සංවර්ධනය

ආදී අරමුණු පරමාර්ථ රාශියක් හඳුනාගත හැකිය. විවිධ පුද්ගලයන්ට සාපේක්ෂ ව මෙන්ම විවිධ ක්ෂේත්‍රයන්ට සාපේක්ෂ ව ද එය ඉදිරිපත් ව ඇති බව බෞද්ධ සමුත්තේජනයෙහි සුවිශේෂ ලක්ෂණ ප්‍රකට කරයි.

බුදු දහම තුළ සමුත්තේජන සංකල්පය ක්‍රියාත්මක වන්නේ නිශ්චිත වූ අරමුණක් වෙනුවෙනි. එනම් පුද්ගලයාට නිර්වාණවබෝධය ලබාදීම යි. අවමයෙන් ආරම්භ කොට උපරිමය කරා පියවරෙන් පියවර පුද්ගලයාට අවසාන අභිප්‍රාය වන නිර්වාණය කරා ප්‍රේරණය කිරීම දැකිය හැකි ය. එය ලෞකික සහ ලෝකෝත්තර වශයෙන් දෙයාකාර වේ. නමුත් බටහිර අභිප්‍රේරණ සංකල්පයෙහි එසේ නිශ්චිත ඉලක්කයක් වෙනුවෙන් මෙහෙයවීමක් දැකිය නොහැකි ය. යහපත් පැත්තට මෙන් ම අයහපතට ද පුද්ගලයා ව මෙහෙයවීමක් දැකිය හැකි ය.

නමුත් අභිප්‍රේරණය යනු එක් අර්ථයක් පමණක් ප්‍රදර්ශනය කරන නාමයක් වශයෙන් ගැනීම යුක්ති යුක්ති නොවේ. එහි ක්‍රියාකාරකම් වලට අනන්‍ය වූ විවිධාර්ථ පවතී. එහෙයින් ඒ පිළිබඳ බොහෝ මතවාද ද දැකිය හැකි අතර මේ සම්බන්ධයෙන් නිර්වචන රාශියක් ද ඉදිරිපත් ව තිබේ. අභිප්‍රේරණයෙහි භාවිතය අධ්‍යයනය කිරීමේදී ජීවිතයේ වර්ග විග්‍රහ කිරීම සඳහා මෙම පදය යොදාගෙන ඇති බව පැහැදිලි වේ. ඒ අනුව ජීවියාගේ කායික, මානසික ආදී වූ සියලු වර්ග ක්‍රියාකාරී බවට පත් කරන බලවේගය අභිප්‍රේරණය හෙවත් පෙළඹවීම වශයෙන් හඳුනාගත හැකි ය. ඒ සඳහා ස්වාභාවික ව හෝ මැදිහත් වීමකින් කිසියම් උත්තේජනයක්, ප්‍රේරණයක්, ප්‍රබෝධකයක්, පෙළඹවීමක්, මෙහෙයවීමක් සිදුවේ. එය අභිප්‍රේරණයෙහි ක්‍රියාකාරී ගුණය ලෙස නම් කළ හැකි ය.

නිගමනය

සමුත්තේජනය යනු, සම්+ උත්තේජනය = සමුත්තේජනය වශයෙන් පූර්වලෝප සන්ධියෙන් සැකසුණු නාමයකි. එනම්, යහපත් අරමුණු වෙනුවෙන් වූ උත්තේජනය, යහපත වෙනුවෙන් වූ මෙහෙයවීම, යහපත වෙනුවෙන් වූ දිරි ගැන්වීම, යහපත වෙනුවෙන් වූ උත්සාහවත් කරවීම, යහපත වෙනුවෙන් වූ මෙහෙයවීම යනාදී අර්ථයන්ගෙන් බුදු දහම තුළ සමුත්තේජනය යන නාමය භාවිත වී ඇත. ඒ අනුව අභිප්‍රේරණය යන නාමයෙහි අර්ථය හා සමුත්තේජනය යන නාමයෙහි අර්ථයෙහි වෙනසක් නොමැත. එමෙන් ම එම වචන ද්විත්වය ම එක ම අදහසක් ඇගවීම විෂයෙහි භාවිත කළ පද දෙකක් පමණි. නමුත් බෞද්ධ සමුත්තේජනයෙහි විශේෂත්වයක් ඇත. එනම් බෞද්ධ දර්ශනය තුළ එය භාවිත වී ඇත්තේ යහපත වෙනුවෙන් ම, සුගතිය වෙනුවෙන් ම, යහපත් අරමුණක් වෙනුවෙන් ම පමණක් වීම යි. තව ද බුදු දහම තුළ කුමන කරුණු ගෙනහැර දැක්වීමක් වුව ද අවසාන අරමුණ නිර්වාණාවබෝධය යි. බෞද්ධ සාහිත්‍ය ගත්ත ද, බෞද්ධ කථාවස්තු ගත්ත ද, බෞද්ධ දාර්ශනික කරුණු ගත්ත ද, ශ්‍රාවකයා නිශ්චිත එක් දිශාවකට සමුත්තේජනය කරවීමක් දැක ගත හැකි ය.

අභිප්‍රේරණ සංකල්පය සඳහා නිර්වචන රාශියක් පවතී. එහෙත් සමුත්තේජන සංකල්පය මෙතෙක් ප්‍රමාණවත් පරිදි සාකච්ඡාවට බඳුන් වී නොමැත. එහෙයින් මෙම පර්යේෂණයෙන් අනාවරණය කරගත් කරුණු අනුව බෞද්ධ අරමුණු හා පරමාර්ථ අනුව යමින් සමුත්තේජන සංකල්පය මෙසේ නිර්වචනය කළ හැකි ය.

“සත්‍යාවබෝධය කෙරෙහි පුද්ගලයා අභයන්තර හා බාහිර වශයෙන් දිරි ගැන්වීම, තියුණු කිරීම, දියුණු කිරීම, උත්තේජනය කිරීම, මෙහෙයවීම, සමුත්තේජනය යි.”

“ජීවියා පණගන්වා ශක්තිමත් කොට නිවැරදි නිශ්චිත අරමුණක් කරා යොමුකරන ගාමක බලවේගය සමුත්තේජනය යි.”

ඉහත සඳහන් ආකාරයට මෙම පර්යේෂණයේ දී බටහිර අභිප්‍රේරණ සංකල්පය සහ බෞද්ධ සමුත්තේජන සංකල්පය තුලනාත්මක ව අධ්‍යයනය කිරීමේ දී බටහිර අභිප්‍රේරණ සංකල්පයට වඩා වෙනස් වූ ද අර්ථවත් වූ ද සමුත්තේජන ලක්ෂණ රාශියක් බෞද්ධ දර්ශනය තුළ විද්‍යමාන වන බව අනාවරණය කරගත හැකි විය. එමඟින් බටහිර අභිප්‍රේරණ සංකල්පය අවතක්සේරු කිරීමක් සිදු නොවේ. විවිධ විෂය ක්ෂේත්‍රයන්

සඳහා පුද්ගල සංවර්ධනයට භාවිත කළ හැකි න්‍යායන් වශයෙන් නූතන ලෝකයට අභිප්‍රේරණ සංකල්පය හඳුන්වාදීමේ ගෞරවය බටහිර මනෝවිද්‍යාඥයන්ට හිමි වේ. එහෙත් මෙම සංකල්පය පළමු ව ලොවට දායාද කළ, ප්‍රායෝගික ව භාවිත කළ, එහි ඵල නිසි ලෙස නෙලාගත් පළමු ශාස්තෘවරයා බුදුන් වහන්සේ බව කිසිදු විවාදයකින් තොර ව පිළිගැනීමට සිදු වේ. මන් ද සමස්ත බෞද්ධ දර්ශනය මෙන් ම සමස්ත බුද්ධ චරිතය ද අභිප්‍රේරණ හෙවත් සමුත්තේජන ලක්ෂණයන්ගෙන් පරිපූර්ණත්වයට පත් ව ඇති හෙයිනි.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

1. අංගුත්තරනිකාය, 1, 2, 3, 4, 5, බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලාව, (2005), ත්‍රිපිටක පරිවර්තන හා සංස්කාරක මණ්ඩලය, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල.
2. දීඝනිකාය, 1, 2, 3, බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලාව, (2005), ත්‍රිපිටක පරිවර්තන හා සංස්කාරක මණ්ඩලය, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල.
3. මජ්ඣිමනිකාය, 1, 2, 3, බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලාව, (2005), ත්‍රිපිටක පරිවර්තන හා සංස්කාරක මණ්ඩලය, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල.
4. මහාවග්ග පාළිය, 1, බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලාව, (2005), බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල,
5. විනය පිටකය, මහාවග්ගපාළි 2, (2005), විවරකඛන්දකය, බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලාව, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල.
6. විගුද්ධි මාර්ගය, සංස්කරණය, ධර්මකීර්ති හිමි, නිවන්දම. (1997), බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, නැදිමාල, දෙහිවල.
7. විගුද්ධිමාර්ග මහා සන්නය, සද්ධාතිස්ස හිමි, බෙන්තර. (1949), සංස්කාරක, කේ. පී. පීරිස්, ස්වාධීන විද්‍යාතිලක මුද්‍රණාලය, කොළඹ.
8. සම්මෝහවිනෝදනීනාම, විභංග අට්ඨකථා, සංස්කරණය, බුද්ධඝෝෂ හිමි, රේරුකානේ සහ පඤ්ඤානන්ද ථෙර, යටිගල. (1932), සයිමන් හේවා විතාරණ පදනම, කොළඹ.
9. සංයුත්තනිකාය, 1, 2, 3, 4, 5, බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලාව, (2005), ත්‍රිපිටක පරිවර්තන හා සංස්කාරක මණ්ඩලය, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල.
10. අතුකෝරාල, දයා රෝහන, (2001), සදාචාර සමාජයක් උදෙසා චරිතයන අධ්‍යාපනය, ශික්ෂා මන්දිර පොත්හල, බොරැල්ල, කොළඹ 8.
11. අබේපාල, රෝලන්ඩ්, (2008), සිග්මන්ඩ් ග්‍රොයිඩ්ගේ මනෝවිශ්ලේෂණවාදය, සහසු ප්‍රකාශකයෝ, කොළඹ.
12. අධ්‍යාපනයේ මනෝවිද්‍යාත්මක පදනම, 2, (1989), ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය, මහරගම.
13. උපාලි සේදර, මොහොට්ටිගේ. (1942), සංශිෂ්ට මනෝවිද්‍යාව, දීපා මුද්‍රණාලය, කැලණිය.

14. එදිරිසිංහ, දයා සහ පෙරේරා, ඥානදාස. (2001), දාර්ශනික විමර්ශන, චන්මා ප්‍රකාශකයෝ, දෙහිවල.
15. එදිරිසිංහ, දයා, හපුආරච්චි, ගාමිණී, (2003), කාල් රොජර්ස් සහ නූතන මනෝවිද්‍යාව, චන්මා ප්‍රකාශකයෝ, දෙහිවල.
16. කංකානම්ගේ, සුගත්, (2000), මනෝවිද්‍යාව ආරම්භකයින්ට අත්වැලක්, ප්‍රකාශනගත සුවිකරණ දත්ත, මිත්‍ර ප්‍රකාශන, කොළඹ.
17. කරුණාතිලක, දිසානායක. (2007), ව්‍යාපාර කළමනාකරණ ප්‍රවේශය, සතර ප්‍රකාශකයෝ, මහරගම.
18. කරුණාරත්න, ඩබ්ලිව්.එස්. (1992), බෞද්ධ දර්ශනය සහ වරණය, සමයවර්ධන, කොළඹ 10.
19. කලංසූරිය, ඒ. ඩී. පී. (1990), ශ්‍රීක දර්ශනය, ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, 675, මරදාන පාර, කොළඹ 10.
20. කඵආරච්චි, කේ. එල්. එස්. පී. (2000), සංවිධාන වර්ගාව (න්‍යාය, සංකල්ප සහ යෙදීම්) ආසිරි ලංකා මුද්‍රණාලය, 143, දළුගම, කැලණිය.
21. ගල්මංගොඩ, සුමනපාල. (1994), ආදි බෞද්ධ දර්ශනයේ මූලධර්ම විග්‍රහයක්, අභය මුද්‍රණ ශිල්පියෝ සහ ප්‍රකාශකයෝ, කඩවත.
22. ජයවර්ධන, සෝමපාල. (1995), මනෝවිද්‍යාව, ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, 675, මරදාන පාර, කොළඹ 10.
23. ඤාණීස්සර හිමි, පාතේගම. (2006), බෞද්ධ මනෝවිද්‍යා ආකල්පය, ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, 675, පී.ද එස්. කුලරත්න මාවත, කොළඹ 10.
24. ඤාණාරාම හිමි, පාතේගම. (1996), මුල් බුදුසමය හා විවරණ ගැටලු, Singapore Buddhist Meditation Center, No-01, Jalan mas patehi; Singapor.
25. ඤාණෝභාසතිස්ස සිරි හිමි, එම්. (1962), ධම්මපද විවරණය, ගුණසේන සහ සමාගම, කොළඹ 11.

සියදිවි නසාගැනීම වැළැක්වීම සඳහා බෞද්ධ ප්‍රවේශයක්

D.M.L. Harshika Bandara*

[*dmharshika@gmail.com](mailto:dmharshika@gmail.com)

හැඳින්වීම

මෙලොව උපදින කවරෙකු වුවද හිස් අතින් පැමිණිය ද මරණය කරපින්නා පැමිණේ. එය ලෝක ධර්මතාවයයි. නමුත් මරණය අපේක්ෂාවෙන්, එය අත්පත්කර ගැනීමේ දැඩි උවමනාවෙන් මෙම ක්‍රියාවේ අවසාන ප්‍රතිඵලය මරණය බව දැන දැන යමෙක් කටයුතු කරයි නම් එය සියදිවි හානිකර ගැනීමට තැත් කිරීමක් වශයෙන් නිගමනය කළ හැකිය. මෙම තත්ත්වය වර්තමාන ලෝකයේ බොහෝ රටවල දිනෙන් දින උග්‍රවන සමාජ ගැටලුවකි. විශේෂයෙන් සියදිවි නසාගැනීම යනු එක් සමාජ ගැටලුවක් නොව තවත් එවැනි ගැටලු රාශියක් ආරම්භ වීමට ඉවහල් වන වර්ගයා රටාවක් බව බොහෝ මනෝවිද්‍යාඥයින්ගේ මතයයි. සියදිවි නසාගැනීම සඳහා පුද්ගලයෙකුට හේතුවන කරුණු කාණ්ඩ දෙකක් යටතේ වර්ග කළ හැකිය. සමාජීය හේතු සහ සෞඛ්‍යමය හේතු වශයෙනි. සියදිවි නසාගැනීම සඳහා මූලික වශයෙන් හේතුපාදක වන්නේ ගැටලුව නොව එය මානසික ව දැඩිව අල්වා ගන්නා ආකාරය බව කරුණු අධ්‍යයනයේදී සනාථ වේ. කෙසේනමුත් මේ සඳහා අප විසඳුම්, යෝජනා හෝ වළක්වා ගැනීම සඳහා ප්‍රවේශයන් සෙවියයුතු කාලය එළඹ ඇත.

සියදිවි නසාගැනීම වැළැක්වීම සඳහා හෝ අවම කරගැනීම සඳහා බොහෝ විද්වතුන් විවිධ ක්‍රමවේද, ක්‍රියාමාර්ග, යෝජනා ඉදිරිපත් කරතිබේ. නමුත් ඒවා කෙටිකාලීන මෙන්ම යම් පාලනයක් සඳහා පමණක් සීමා වී ඇත. මෙම පර්යේෂණයේදී මෙය පර්යේෂණ ගැටලුව වශයෙන් හඳුනාගෙන තිබේ. එබැවින් බෞද්ධ දර්ශනයට අනුව සියදිවි නසාගැනීම වැළැක්වීම සඳහා ඉදිරිපත් කළ හැකි විධිමත් මෙන්ම ඉලක්කගත ප්‍රවේශයක් හඳුන්වාදීම පර්යේෂණයේ අරමුණයි. එමෙන් ම බෞද්ධ ඉගැන්වීම් ගැඹුරින් අධ්‍යයනය කරමින් සියදිවි නසා ගැනීමට පෙළඹෙන පුද්ගල වර්ග හඳුනා ගැනීමත් ඊට ලබාදිය හැකි උපදේශනය බෞද්ධ ප්‍රවේශයක් වශයෙන් ඉදිරිපත් කිරීමත් මෙම පර්යේෂණය තුළින් අපේක්ෂිත ය.

මනුෂ්‍යත්වයේ වටිනාකම, අගය උත්තරීතර තත්ත්වයකට පමුණුවන බුදුදහම ජීවත්වීමේ අගය පිළිබඳ දරන ආකල්පය විමසා බැලීම අතිශය වැදගත්වේ. සියදිවි නසාගැනීම වැළැක්වීමට යෝනිසෝමනසිකාරය සහ පරතෝසෝෂය බෞද්ධ ප්‍රවේශයක් Buddhist Approach වශයෙන් හඳුන්වාදිය හැකිය. යෝනිසෝමනසිකාරය යනු යථාර්ථවාදී අවබෝධය වශයෙන් ද පරතෝසෝෂය යනු විමර්ශනශීලීත්වය, විමසා දැනගැනීම වශයෙන් සරලව මෙහිදී සඳහන් කළ හැකිය.

සියදිවි නසාගැනීමට අදාළ වර්ගාවන් හඳුනා ගැනීම

පුද්ගලයෙක් සියදිවි නසාගැනීමට පූර්වයෙන් ඔහු බාහිරට ප්‍රදර්ශනය කරන වර්ගාවන් නිරීක්ෂණයට

ලක්කරන මනෝවිද්‍යාඥයන් පසුකාලයේදී ඊට අදාළව විවිධ අදහස් සහ පොදු සාධක හඳුන්වාදී තිබේ. බුදුදහමට අනුව ද එබඳු පුද්ගලයෙක් හඳුනාගත හැකි ක්‍රමවේද රාශියකි. නමුත් එම ක්‍රමවේදයන් බටහිර ක්‍රමවේදයන්ට වඩා ගැඹුරු, තියුණු මෙන් ම එම අයහපත් වර්ගයන් වෙනස්කර ගැනීම තුළින් මනුෂ්‍යත්වයේ ඉහළ ම ඵලය නෙලාගත හැකි බව සාධක සහිතව පෙන්වාදී ඇත. එමෙන් ම මෙය සියදිවි නසාගැනීමට පෙළඹිය හැකි පුද්ගලයෙකු හඳුනා ගැනීම සඳහා බෙහෙවින් උපකාරී වනු ඇත.

1. අහේකුවාදී චිත්තවේග
2. විචිකිච්ඡාව
3. කාමච්ඡන්ද චිත්තවේග
4. ව්‍යාපාද චිත්තවේග

ආදී වශයෙන් වූ වර්ගයන්ගෙන් නිමග්න පුද්ගලයෙකු සියදිවි නසා ගැනීමට පෙළඹීමේ ප්‍රවණතාව වැඩි අගයක පවතී. මෙම වර්ගය ලක්ෂණයන් පිළිබඳ ගැඹුරින් අධ්‍යයනය කිරීමේදී එය වඩාත් හොඳින් තහවුරු වේ. විශේෂයෙන් ම මෙබඳු වර්ගය වෙනස් කිරීම සඳහා නිත්‍ය වශයෙන් ම අභ්‍යන්තර මානසික චිත්තවේග, ආකල්ප, විශ්වාස වෙනස් කිරීම සිදුකළ යුතුය.

අහේකුවාදී චිත්තවේග සහ සියදිවි නසාගැනීම

අහේකුවාදී චිත්තවේග යනු යථාර්ථයට පටහැනි මෙන් ම තමාටත් අන්‍යයන්ටත් අහිතකර චිත්තවේගයන් ය. මෙබඳු චිත්තවේග පුද්ගල සංවර්ධනය සඳහා නොපවතී. එමෙන් ම මෙබඳු සිතිවිලි සහිත පුද්ගලයෙකු නිරන්තරයෙන් ම සෘණ ආකල්ප, විශ්වාසයන් මෙන් ම වැරදි අවබෝධනයන්ට සමගාමීව වර්ගයන් පුද්ගලයා කරයි. මෙවැනි වර්ගයන් සහිත පුද්ගලයන් තමා හමුවට පැමිණෙන ගැටලු හමුවේ විසඳුම් වශයෙන් තෝරා ගන්නා වැරදි ක්‍රමවේදයන් හේතුවෙන් තමාත් බාහිර සමාජයත් ගැටලු රැසකට මුහුණ දෙයි. එවැනි පුද්ගලයන් ගැටලුවකදී ජීවිතයෙන් පලා යෑමට හෙවත් සියදිවි නසාගැනීමට වැඩි නැඹුරුවක් සහිත පුද්ගලයන් වශයෙන් බුදුදහමට අනුව හඳුනාගත හැකිය.

අහේකුවාදී වර්ගයන් සහිත පුද්ගලයන් බෞද්ධ ඉගැන්වීම් වලට අනුව අධ්‍යයනය කිරීමෙන් හඳුනාගත හැකි පොදු ලක්ෂණ රාශියකි.

1. තමාගේ අතීත මතකයන් තුළ පවත්නා වැරදි සිතුවිලි
2. තමාට අහිතකර ආකල්පයන්ගෙන් සහිත වීම
3. යථාර්ථවාදී නොවන විශ්වාස සහ පිළිගැනීම් ආදියෙන් යුක්ත වීම
4. තමන් පිළිබඳ වූ ආත්ම සම්මානනයක් නොමැති වීම
5. තමන් ලබන ලද ජයග්‍රහණ, ධනාත්මක තීරණ පිළිබඳ මානසික සංකෘෂ්ටියක් නොමැති වීම
6. සතුට, ධෛර්යය, චීර්යය, අධීෂ්ඨානය, ප්‍රඥාව උපදින අවස්ථා සිහිපත් නො කිරීම

මෙබඳු ආකල්ප හෝ සිතිවිලි සහිත පුද්ගලයෙකු අහේකුවාදී චිත්තවේගයන්ගෙන් සමන්විත පුද්ගලයෙකු බව

බෞද්ධ විවරණය යි. මෙම වර්යාවන් ගැඹුරින් නිරීක්ෂණය කිරීමෙන් මෙබඳු වර්යා ලක්ෂණ සහිත පුද්ගලයන් සියදිවි නසාගැනීමට පෙළඹීමේ ප්‍රවණතාව වැඩි බව හඳුනාගත හැකිය. එබැවින් සියදිවි නසා ගැනීමක් වැළැක්වීමේදී එම පුද්ගලයා නිවැරදිව හඳුනාගැනීමට බෞද්ධ ඉගැන්වීම් බෙහෙවින් උපකාරී වන බව මේ අනුව පැහැදිලි වේ.

විවිකිච්ඡාව සහ සියදිවි නසාගැනීම

විවිකිච්ඡාව යනු සැකය වශයෙන් සරලව හැඳින්විය හැකිය. නිරන්තරයෙන් පුද්ගලයෙකු තුළ පවතින සැකය ඔහු සත්‍යයෙන් ඉවත් කරයි. වැරැදි අවබෝධයන්ට පොළඹවයි. එමෙන් ම ධර්මාවබෝධන සඳහා සිතෙහි පවතින විවිකිච්ඡාව දුරු කළ යුතු බව බෞද්ධ ඉගැන්වීමයි. එමෙන් ම සාමාන්‍ය ජීවිතය සාර්ථකව පවත්වාගෙන යාමටත් විවිකිච්ඡාවෙන් තොර විය යුතුය. විවිකිච්ඡාව සහිත පුද්ගලයෙකු බාහිරට ප්‍රදර්ශනය කරනු ලබන පොදු වර්යා ලක්ෂණ කිහිපයක් බෞද්ධ ඉගැන්වීම් වලට සමගාමීව පෙන්වාදිය හැකිය. ඒ අනුව,

1. ධර්මය කෙරෙහි පැහැදීමක් නැත්තේය
2. තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාවක් නැත්තේය
3. සැක නොකළ යුතු තැන සැක කරයි
4. තම සැකය තහවුරු කර ගැනීමට ප්‍රයත්න දරයි
5. තම සමීපතමයන්, අසල්වැසියන් ආදී තමන් අසුරු කරන සියල්ල පිළිබඳ අනියත සැක උපදවා ගනී

මේ ආදී පුද්ගල වර්යාවන් කෙරෙහි පුද්ගලයෙකු පොළඹවනු ලබන්නේ නිරන්තරයෙන් සිතෙහි පහළ වන විවිකිච්ඡා සහගත මනෝභාවයන් ය. මෙවැනි චිත්තවේග සහිත පුද්ගලයෙකු සියදිවි නසා ගැනීමට වැඩි ප්‍රවණතාවයක් සහිත පුද්ගලයන් වශයෙන් හඳුනාගත හැකිය. නමුත් විවිකිච්ඡාව සහිත සෑම පුද්ගලයෙක් ම සියදිවි නසාගැනීමට පෙළඹෙයිැයි ද නිශ්චය කළ නොහැකි නමුත් මෙම වර්යාව කල්යාණමේදී ඇතිකරන මානසික අසංකූලතාවයන් සමග එබඳු තීරණයක් කෙරෙහි ද පරිවර්තනය කළ හැකිබව පෙන්වාදිය හැකිය. ඒ අනුව විවිකිච්ඡා චිත්තවේගය පුද්ගලයෙකු සියදිවි නසාගැනීම දක්වා පොළඹවන ආකාරය මෙසේ දැක්විය හැකිය.

1. සෘණ මානසික ආකල්ප
2. මනසින් හුදෙකලා වීම
3. විශ්වාසවන්ත පුද්ගලයෙකු නොමැතිවීම
4. අන්‍යයන් කෙරෙහි ඇතිවන ද්වේශය මෙන්ම වෛරය
5. තමන් පිළිබඳ ඇතිවන ආත්ම අනුකම්පාව
6. තමන් පිළිබඳ ඇතිවන වෛරය, ද්වේශය

ආදී මනෝභාවයන් මෙන් ම සිතිවිලි නිසා ඇතැම් පුද්ගලයන් අන්‍යයන් කෙරෙහි උපදවාගනු ලබන අවිශ්වාසය හේතුවෙන් ජීවිතය පිළිබඳ කලකිරීම ඇතිකර ගනී. ඒ අනුව යම් පුද්ගලයෙකු අනවශ්‍ය අයුරින් බාහිර සමාජය පිළිබඳ ධර්මය පිළිබඳ විවිකිච්ඡාවෙන් යුක්තව කටයුතු කරයි නම්, ඊට අදාළ වර්යාවන්

පුද්ගලයන්ගේ සහ සමාජයේ සාමාන්‍යයන්ට නිවැරදි අවබෝධය ලබාදීම තුළින් විවිධීකරණය බණ්ඩනය කොට සියලුම නිසාගැනීමකට යොමුවීම වලක්වාගත හැකිය. මෙය සමාජ අවධානයක් වශයෙන් හඳුන්වාදීම ද වටී. එවැනි පුද්ගලයන් හඳුනාගැනීමට බොහෝම ඉගැන්වීම් තුළින් ලද හැකි පිටිවහල අතිමහත් ය.

කාමච්ඡන්දය සහ සියලුම නිසාගැනීම

කාමාදී වස්තූන් කෙරෙහි ඇතිවන අසීමිත තෘෂ්ණාව කාමච්ඡන්දය වශයෙන් සරලව හැඳින්විය හැකිය. පෘථග්ජන පුද්ගලයන් පංචේන්ද්‍රියන් තුළින් ග්‍රහණය කරගනු ලබන වස්තූන් කෙරෙහි ඡන්දය, රාගය, තෘෂ්ණාව උපදවා ගනී. මෙය සාමාන්‍ය පෘථග්ජන ස්වභාවය යි. තමන් ඇසුරු කරන පුද්ගලයන් රුචිකත්වයන් කෙරෙහි දැඩි ඡන්දයක් ඇතිකර ගනී ද යම් හෙයකින් එම බැඳීම් හෝ රුචිකත්වයන් වෙනස් වූ විට එම පීඩනය දරාගත නොහැකි ඇතැම් පුද්ගලයන් සියලුම නිසාගැනීමට පෙළඹිය හැකිය. නමුත් කාමච්ඡන්දය සහිත සෑම අයෙක් ම සියලුම නිසාගැනීමට පෙළඹෙයිද ද කිව නොහැකිය. මන්ද පුද්ගලයාගේ ස්වභාවය, ආකල්ප, පෞරුෂය යන සාධක මත මෙය වෙනස්වන බැවිනි.

කෙසේ නමුත් සමාජයේ බොහෝ සියලුම නිසාගැනීම් පිළිබඳ ගැඹුරින් අධ්‍යයනය කිරීමේදී ඒ සඳහා කාමච්ඡන්දය හේතුවක් වී ඇති බව හඳුනාගත හැකිය. නිදසුනක් වශයෙන් ප්‍රේම සබඳතාවයක් බිඳවැටුණු අවස්ථාවකදී පුද්ගලයෙකු සියලුම නිසා ගැනීමට යොමුවේ නම් ඒ සඳහා කාමච්ඡන්දය හේතුවක් බවට පත්වී තිබේ. එවැනි සියලුම නිසාගැනීමකට කාමච්ඡන්දය හේතුවක් බවට පත්වීමට සාධක කිහිපයක් පූර්ණය විය යුතුය. එනම්,

1. තමා අතහැර ගිය පෙම්වතිය හෝ පෙම්වතා කෙරෙහි ඇති කරගත් දැඩි ඇල්ම
2. ඇතිකරගත් දැඩි ආශාව
3. නොවෙනස්ව පවතී යැයි ඇති කරගත් දැඩි විශ්වාසය
4. ඔවුනොවුන් කෙරෙහි ඇතිකරගත් බලාපොරොත්තු සහ අපේක්ෂාවන්

යනාදී වශයෙන් වූ මෙම සාධකයන් අධික කාමච්ඡන්දය සඳහා හේතුවක් බවට පත්වේ. නමුත් මෙකී සාධකයන් බලාපොරොත්තු රහිත මොහොතක නොලැබී යාම හෝ බිඳ වැටීම පුද්ගලයෙකු සියලුම නිසාගැනීම දක්වා මෙහෙයවීමට බලපානු ලබන බව හඳුනාගත හැකිය. ඒ අනුව පුද්ගලයෙකු තුළ කාම වස්තූන් කෙරෙහි ඇතිකරගන්නා දැඩි ඡන්දය ඇතැම් විට ඔහුව සියලුම නිසා ගැනීමකට පෙළඹවිය හැකි බව මේ අනුව තහවුරු වේ.

ව්‍යාපාදය සහ සියලුම නිසාගැනීම

ව්‍යාපාදය යනු යම් පුද්ගලයෙක්, සිද්ධියක් හෝ අවස්ථාවක් පදනම් කරගනිමින් පෘථග්ජන පුද්ගලයෙකු තුළ ඇතිවන තරහව, වෛරය හෝ ද්වේශය යි. මෙම චින්තනවේගය අධිකව පවතින පුද්ගලයෙකු නිරන්තරයෙන් මානසිකව පීඩා විඳියි. එවැනි පුද්ගල වර්ත හඳුනාගත හැකි පොදු ලක්ෂණ කිහිපයකි.

1. අන්‍යයන් කෙරෙහි උපත් තරහින් හා වෛරයෙන් නිතර ක්‍රියාකරයි
2. තමන් පිළිබඳ වෛරයෙන් හා ද්වේශයෙන් හැසිරෙයි
3. ඔහු විසින් ගනු ලබන තීන්දු තීරණ හේතුවෙන් මානසිකව පීඩාවිඳියි

4. කලබලකාරී මෙන් ම මානසික නොසන්සුන් භාවයෙන් කටයුතු කරයි

5. විවාරශීලී භාවයෙන් තොරව කටයුතු කරයි

මේ ආදී ලක්ෂණයන් සහිත පුද්ගලයා කායිකව මෙන් ම මානසිකව පිරිහීමට ලක්වේ. ව්‍යාපාදය සහිත චිත්තවේගයන් නිරන්තරයෙන් පුරුදු පුහුණු කිරීම හේතුවෙන් විෂාධය වැනි මානසික රෝගයන්ට ගොදුරු වීමට වැඩි ඉඩකඩක් පවතී. මෙහි අවසන් ප්‍රතිඵලය සියදිවි නසාගැනීමක් විය හැකිය. එබැවින් ව්‍යාපාදය සහිත චිත්තවේගයන්ගෙන් යුතු පුද්ගලයෙකු හඳුනාගැනීම තුළින් ඉන් මිදීමට අවශ්‍ය අනුශාසනා බෞද්ධ ඉගැන්වීම් ආශ්‍රයෙන් ලබාදිය හැකිය.

සියදිවි නසා ගැනීමට පෙළඹෙන සුළු පුද්ගල වර්ග සහ ඔවුන්ගේ වර්යාවන්හි ස්වභාවයන් පිළිබඳ ඉහතින් සඳහන් වේ. ඒ අනුව, අහේතුවාදී චිත්තවේග සහිත පුද්ගල වර්ග, විවිකිච්ඡාව සහිත පුද්ගල වර්ග, කාමච්ඡන්ද චිත්තවේග අධික පුද්ගල වර්ග, ව්‍යාපාද චිත්තවේග සහිත පුද්ගල වර්ග ආදී වශයෙනි. මෙකී වර්ග ස්වභාවයන් සහිත සෑම පුද්ගලයෙක් ම සියදිවි නසා ගැනීමට පෙළඹේ යැයි නිශ්චිතව අනුමාන කළ නොහැකිය. නමුත් මේ ආදී වර්ග ලක්ෂණයන් සහිත පුද්ගලයන් සියදිවි නසාගැනීමට පෙළඹීමේ සම්භාවිතාව ඉහළ අගයක පවතින බව එසේ සියදිවි නසාගත් පුද්ගල වර්ග ආශ්‍රයෙන් තහවුරු වේ. එබැවින් බෞද්ධ ඉගැන්වීම් උපයෝගී කරගනිමින් සමාජය තුළ පවතින ප්‍රබල ගැටලුවක් උදෙසා විසඳුම් ඉදිරිපත් කිරීමට හැකිවීම භාග්‍යයකි.

සියදිවි නසාගැනීම වැළැක්වීම සඳහා බෞද්ධ ප්‍රවේශය

පෘථග්ඡන ස්වභාවයෙන් යුතු පුද්ගලයන් මරණාන්තය තෙක් කරදර මෙන්ම පීඩාවලින් තොර ජීවිතයක් අපේක්ෂා කරයි. කෙසේ නමුත් වර්තමානය වන විට අභියෝග, පීඩා, හිරිහැර හමුවේ සියදිවි නසා ගැනීම විසඳුම් මාර්ගය වශයෙන් තෝරාගැනීම අභාග්‍ය සම්පන්න කරුණකි. ඇතැම් විට ඒ ඒ පුද්ගලයාගේ පෞරුෂය, අද්දැකීම්, වර්ග ස්වභාවයන්, අධ්‍යාපනය ආදී සාධක මේ සඳහා නිර්ණායක බවට පත්වන බව සමාජය පිළිබඳ අධ්‍යයනයේදී තහවුරු වේ. කෙසේ නමුත් පුද්ගල ජීවිතයෙහි අග්‍ර ඵලය පිළිබඳ අවධාරණය කරන බෞද්ධ ඉගැන්වීම් අනුසාරයෙන් මෙවැනි සමාජ ගැටලුවක් උදෙසා ලබාගත හැකි පිටිවහල අතිමහත් ය.

සියදිවි නසාගැනීම වැළැක්වීම සඳහා ප්‍රධාන ක්‍රමවේද දෙකක් බුදුදහම හඳුන්වා දී තිබේ. මෙය බෞද්ධ මනෝවිද්‍යාත්මක ප්‍රතිකාර ප්‍රවේශයක් වශයෙන් සඳහන් කළ හැකිය. එනම්,

1. යෝනිසෝමනසිකාරය (නුවණින් මෙනෙහි කිරීම)
2. පරතොෂොසය (අන්‍යයන් වෙතින් සද්ධර්ම ශ්‍රවණය) යනුවෙන් එම විධික්‍රම දෙක හඳුන්වා දිය හැකිය.

යෝනිසෝ මනසිකාරය සහ අහේතුවාදී චිත්තවේග බණ්ඩනය

යෝනිසෝ මනසිකාරය යනු නුවණින් මෙනෙහි කිරීමයි. නුවණින් මෙනෙහි කිරීම යනු සත්‍යය සත්‍යය වශයෙන් ද අසත්‍යය අසත්‍යය වශයෙන් ද මෙනෙහි කිරීමයි. එනම් යහපත, අයහපත, කුසලය, අකුසලය

නිවැරදි ව මෙනෙහි කිරීමයි. එසේ කිරීමෙන් යමෙකු තුළ ධනාත්මක, යථාර්ථවාදී, යහපත්, නිවැරදි ආකල්ප, සිතුවිලි පහළ වීම සිදුවේ. අහේතුවාදී චිත්තවේග පහළ වීම සිදු නොවේ. පහළ වූ අහේතුවාදී සිතුවිලි වර්ධනය නොවී ධනාත්මක වේ. ඒ අනුව අහේතුවාදී සිතුවිලි මූලික වීමෙන් සියදිවි නසාගැනීමට පෙළඹෙන පුද්ගලයෙකු ඉන් මුදවා ගැනීමට අවශ්‍ය බෞද්ධ උපදේශනය සැපයිය හැකි ය.

යමෙකු ශක්තිමත්, සාර්ථක, යහපත් බවට උත්තේජනයක් ලබාදෙන එබඳු මතක, අත්දැකීම්, සිදුවීම් සිහිකිරීම තම ජීවිතය පිළිබඳ අප්‍රසාද මෙන්ම තමන් පිළිබඳ ආත්ම අභිමානය වර්ධනය වීමට හේතුවක් වේ. මෙය පුද්ගල සංවර්ධනයේදී ද අතිශය භිතකර වේ. එය බුදුදහම යෝනිසෝ මනසිකාරය වශයෙන් හඳුන්වති. එනම් යහපත අයහපත, හොඳ නරක, කුසලය අකුසලය, පව පින යනාදිය මැනවින් හඳුනාගෙන මානව සංවර්ධනයට අදාළ වන ආකාරයට නිවැරදි ව මෙනෙහි කිරීම මෙමගින් අදහස් කරයි.

එසේම නුවණින් විමසා මෙනෙහි කිරීම යමෙකුගේ යහපතට හේතුවේ. කිසියම් හේතුවක් නිසාවෙන් මානසිකව දුර්වල වූ ජීවිතය අත්හැරීමට සිතිවිලි පහළ වූ අවස්ථාවකදී තමා අතීතයේ ලද ජයග්‍රහණ මතකයට නගා ගැනීමෙන් සිත සංවර බවට පත්කර ගත හැකි අතර සිත තුළ ධේරුයය, විරියය උපදවා ගත හැකිය. එසේම නුවණින් මෙනෙහි කිරීමෙන් ම සිත තුළ විරියය, අධිෂ්ඨානය, ප්‍රඥාව පහළ කර ගත හැකිය. අහේතුවාදී සිතුවිලි ධනාත්මක සඳහා මෙන්ම පහළවීම වළක්වාගැනීම සඳහා ද හේතුවේ. මේ අනුව නුවණින් මෙනෙහි කිරීම පුද්ගල සංවර්ධනයට කෙතරම් යෝග්‍ය ද යන්න මොනවට පැහැදිලි කරගත හැකිය. නුවණින් මෙනෙහි කිරීමෙහි විපාක බුදුන් වහන්සේ තවදුරටත් මෙසේ දේශනාකොට තිබේ.

“නාහං භික්ඛවෙ අඤ්ඤං එකධම්මංපි සමනුපස්සාමි. යෙන අනුප්පන්නා වා කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජති. උප්පන්නා වා අකුසලා ධම්මා පරිභායන්ති. යථා ඉදං භික්ඛවෙ යොනිසො මනසිකාරො. යොනිසො භික්ඛවෙ මනසිකාරොතො අනුප්පන්නා වෙව කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. උප්පන්නා ව අකුසලා ධම්මා පරිභායන්ති.”⁵

“මහණෙනි, යම් නුවණින් මෙනෙහි කිරීමක් හේතුකොටගෙන නූපන් කුශල ධර්මයෝත් උපදිත් ද, උපන්නා වූ අකුශල ධර්මයෝත් පිරිහෙත් ද මහණෙනි, මේ වැනි වූ අනෙක් එක ධර්මයකුදු මම නොමදකිමි. මහණෙනි, නුවණින් මෙනෙහිකරන්නා තුළ නූපන් කුශල ධර්මයෝත් උපදිත්. උපන්නා වූ අකුශල ධර්මයෝත් පිරිහෙත්.” යනුවෙනි.

එමෙන් ම බුදුදහම පෙන්වා දෙන්නේ තමා තමාගේ සිත පිළිබඳ ව මනා අවබෝධයකින් ක්‍රියා කළ යුතු බවයි. තම සිතට පැමිණෙන සිතිවිලි, චිත්තවේග පිළිබඳ තමන් තුළම පවතින අවදිය ජීවිතය එපාකර නොගැනීමට මෙන්ම එබඳු පාපකාරී සිතිවිලි වලින් මනස ආරක්‍ෂා කරගැනීමට මග පාදාදෙයි. ඒ සඳහා වූ බෞද්ධ ක්‍රමවේදයක් වශයෙන් චිත්තානුපස්සනා භාවනාව ද නිර්දේශකොට දැක්විය හැකිය. නිරන්තරයෙන් ම තමාගේ සිත තුළ උපදින කෙලෙස් පිළිබඳ මනා අවබෝධයකින් කටයුතු කළ යුතුය. ඉන් අනතුරුව එකී කෙලෙස් නිවැරදි ව හඳුනාගෙන දුරු කිරීමට පියවර ගත යුතුය. යමෙකු තුළ උපදින රාගාදී කෙලෙස් මෙලොව පරලොව සුගතියට හේතු නොවන බැවින් ක්ෂණයක් ක්ෂණයක් පාසා එම කෙලෙස් දුරු කිරීම

⁵ අංගුත්තර නිකාය, ඒකක නිපාතය, යොනිසොමනසිකාර සූත්‍රය, 2005, බු. ජ. ත්‍රි. මු, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල, පි. 24-25.

පුද්ගල යහපතට හේතුවේ. තමාගේ සිතේ පහළවන එම කෙලෙස් කෙසේ දැන යුතුදැයි උදාහරණ සහිත ව මෙසේ දේශනාකොට තිබේ.

“ඇවැත්නි, කෙසේ මහණතෙම තමාගේ සිතේ ආකාරය දැනීමෙහි දක්ෂ වේ ද, ඇවැත්නි, යම්සේ බාල වූ, තරුණ වූ, සැරසීමට කැමති ස්ත්‍රියක් හෝ, පුරුෂයෙක් හෝ, කැඩපතක හෝ, පිරිසිදු බබලන දිය බඳුනක හෝ, සිය මුහුණ බලන්නේ, ඉදින් එහි දූවිල්ලක් හෝ, කිලුටක් හෝ, පෙනේද, ඒ දූවිල්ල හෝ කිලුට නැතිකිරීම පිණිස වැයම් කරයි. එහි දූවිල්ලක් හෝ කිලුටක් නොදකී ද, ඉන් සම්පූර්ණ අදහස් ඇත්තේ, මට ඒකාන්තයෙන් ලාභයකි, ඒකාන්තයෙන් මා පිරිසිදුය යි සතුටු වූයේ වේ.”⁶

හිස ගිනිගත් අයෙකු හෝ වස්ත්‍රය ගිනිගත් අයෙකු එය නිවීම සඳහා මහා උනන්දුවකින්, ධෛර්යයකින් අධිශ්ව ව ක්‍රියා කරන්නේ යම් සේ ද එසේ ක්‍රියා කළ යුතු ආකාරය ද මෙසේ දක්වා තිබේ.

“ඇවැත්නි, ඒ මහණ විසින් ඒ ලාමක අකුශල ධර්මයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස බොහෝ කැමැත්තක් ද, වැයමක් ද, උත්සාහයක් ද, මහත් උත්සාහයක් ද, පසු නොබැසීමක් ද, සිහියක් ද, සමයක් ප්‍රඥාවක් කටයුතුයි.

ඇවැත්නි, යම් සේ ගිනිගත් වස්ත්‍රයක් හෝ හිසක් ඇත්තෙක් ඒ වස්ත්‍රය හෝ හිස හෝ නිවීමට බොහෝ කැමැත්තක් ද, වැයමක් ද, උත්සාහයක් ද, මහත් උත්සාහයක් ද, පසු නොබැසීමක් ද, සිහියක් ද, සමයක් ප්‍රඥාවක් කටයුතුයි.”⁷

යනාදී වශයෙන් පුද්ගලයෙකු තුළ පහළ වන අකුසල ක්ලේශ ධර්මයන් ප්‍රහීණ කිරීමටත්, මූලිනුපුටා දැමීමටත් ක්‍රියාකළ යුතු අයුරු බුදුන්වහන්සේ දේශනා කොට තිබේ. මේ අයුරින් ම යම් පුද්ගලයෙකු තුළ හටගත් අහේතුවාදී සිතිවිලි හේතුවෙන් තම දිවි තොරකර ගැනීමට යම් අදහසක් වූයේ නම්, යෝනිසෝමනසිකාරය උපයෝගී කරගනිමින් එම සිතිවිල්ල නැතිකර ගැනීමට ක්‍රියාකළ හැකිය.

1. දැඩි කැමැත්තක් මූලින් ම ඇතිකර ගත යුතුය.
2. ඒ සඳහා වැයම් කළ යුතුය
3. සත්‍ය අවබෝධ කරගැනීමට උත්සාහ කළ යුතුය
4. ඒ සඳහා තවදුරටත් උත්සාහ කළ යුතුය
5. පසු නොබසින ධෛර්යක් පැවතිය යුතුය

⁶ අංගුත්තර නිකාය, දසක නිපාතය, සචිත්ත වග්ගය, සාරිපුත්ත සූත්‍රය, 2005, බු. ජ. ත්‍රි. මු, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල, පි. 170.

⁷ අංගුත්තර නිකාය, දසක නිපාතය, සචිත්ත වග්ගය, සාරිපුත්ත සූත්‍රය, 2005, බු. ජ. ත්‍රි. මු, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල, පි. 170.

6. මනා සිහියෙන් යුක්ත විය යුතුය

7. සමයක් ප්‍රඥාවෙන් යුක්ත විය යුතුය

වගයෙන් යෝනියෝ මනසිකාරය උපයෝගීකර ගනිමින් දිවි තොරකර ගැනීම සඳහා පහළ වන අහේතුවාදී සිතිවිලි බණ්ඩනය කළ යුතු ආකාරය බුද්ධ දේශනා උපයෝගී කරගනිමින් පියවර කිහිපයක් යටතේ පෙන්වාදිය හැකිය.

විචිකිච්ඡා බණ්ඩනය සහ යෝනියෝමනසිකාරය

සැකය හෙවත් විචිකිච්ඡාව පදනම් කරගනිමින් සිතෙහි උපදින නොසන්සුන් භාවය යෝනියෝමනසිකාරය උපයෝගී කරගනිමින් සමනය කළ හැකිය. යථාර්ථවාදීත්වයෙන් තොර මෙන් ම අනවබෝධයෙන් යුක්තව ඇතිකරගත් සැකය හේතුවෙන් ජීවිතය පිළිබඳ කලකිරුණු පුද්ගලයන් විෂයෙහි යෝනියෝමනසිකාරය කදිම මනෝවිකිත්සාවකි. එකී පුද්ගලයන්ට ස්වයං අවබෝධය විෂයෙහි ද මෙය භාවිත කළ හැකිය. එමෙන් ම බෞද්ධ උපදේශන ප්‍රවේශයක් වගයෙන් මෙය අගය කළ හැකිය.

යමක් පිළිබඳ ව නිවර්ඳ ව මෙනෙහි කිරීම හේතුවෙන් සැක නූපදින බවත් උපන් සැකය ද ප්‍රහීන වන බවත් මෙසේ දේශනාකොට තිබේ.

“නාහං භික්ඛවෙ අඤ්ඤං එකධමමපි සමනුපස්සාමි, යෙන අනුප්පන්නා වා විචිකිච්ඡා නුප්පජ්ජන්ති, උප්පන්නා වා විචිකිච්ඡා පභියන්ති, යථයිදං භික්ඛවෙ යොනියො මනසිකාරො. යොනියො භික්ඛවෙ මනසි කරොකො අනුප්පන්නා වෙව විචිකිච්ඡා නුප්පජ්ජන්ති, උප්පන්නා ව විචිකිච්ඡා පභියතීති.”⁸

“මහණෙනි, යම් සේ (යෝනියෝමනසිකාරය) නුවණින් මෙනෙහි කිරීම නිසා නූපන් සැකය හෝ නූපදී ද, උපන් සැකය හෝ විනාසයට යේ ද, මහණෙනි, එබඳු වූ අනික් එකම කාරණයකුදු මම නොම දකිමි. මහණෙනි, නුවණින් මෙනෙහි කිරීම ඇත්තා තුළ නූපන් සැකයන් නූපදී. උපන් සැකයන් විනාසයට යයි.”

සත්‍ය සත්‍ය වගයෙනුත් අසත්‍ය අසත්‍ය වගයෙනුත් තමන්ට ම නුවනින් මෙනෙහි කළ හැකි වීම විචිකිච්ඡාව නැතිකර ගැනීමට හේතුවක් බවට පත් වේ. නමුත් යථාර්ථවාදීව නුවණින් මෙනෙහිකර අවබෝධකරගත නොහැකි තත්ත්වයකදී උපන් විචිකිච්ඡාව නැතිකර ගැනීමට අන්‍යයන් කෙරෙන් විමසා අවවාද ලබාගත යුතු බව බෞද්ධ දේශනාවයි. එය බෞද්ධ ඉගැන්වීම් තුළ පරතෝඥාමය වගයෙන් අවධාරණය කොට

⁸ අංගුත්තර නිකාය, ඒකක නිපාතය, නිවරණප්පහාන වග්ගය, විචිකිච්චප්පහාන සූත්‍රය, 2005, බු. ජ. ත්‍රි. මු, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල, පි. 08.

තිබේ. මෙය සියදිවි නසාගැනීම වැළැක්වීම උදෙසා භාවිත කළ හැකි නොවරදින ක්‍රමවේදයක් වශයෙන් හැදින්විය හැකිය.

කාමච්ඡන්ද චිත්තචේත බණ්ඩනය සහ යෝනිසෝමනසිකාරය

කාමාදී කෙලෙස් මුල්ව යමෙකු තුළ උපදින අහේතුවාදී චිත්තචේත බණ්ඩනය සඳහා බුදුදහම පෙන්වා දෙන්නේ අසුභ නිමිත්ත නුවණින් මෙනෙහි කරන ලෙසයි. ඒ අනුව කාම වස්තූන් කෙරෙහි පවත්නා අසීමිත ආශාව, තෘෂ්ණාව මෙන් ම එය නොලැබීම හේතුකොට ගෙන සිතෙහි පහළ වන තමන් පිළිබඳ වූ විනාශකාරී සිතිවිලි පාලනය වීම, මර්දනය වීම සිදුවේ. එසේම කාම වස්තූන් පිළිබඳ මෙනෙක් පැවති අහේතුවාදී චිත්තචේත බණ්ඩනය වී යථාර්ථවාදී සිතුවිලි ප්‍රභවය වීම සිදුවේ. එහෙයින් යමෙකු තුළ යහපත් චිත්තචේත ප්‍රභවය සඳහා යෝනිසෝමනසිකාරය කෙසේ භාවිත කළ යුතුදැයි බුදුදහම පෙන්වා දී තිබෙන්නේ මෙසේය.

“නාහං භික්ඛවෙ අඤ්ඤං එකධම්මපි සමනුපස්සාමි, යෙන අනුප්පන්නො වා කාමච්ඡන්දො නුප්පජ්ජති, උප්පන්නො වා කාමච්ඡන්දො පභීයති, යථසීදං භික්ඛවෙ අසුභනිමිත්තං. අසුභනිමිත්තං භික්ඛවෙ යොනිසො මනසි කරොතො අනුප්පන්නා වෙව කාමච්ඡන්දො නුප්පජ්ජති, උප්පන්නො ව කාමච්ඡන්දො පභීයතීති.”⁹

“මහණෙනි, යමක් හේතුකොටගෙන නුපන්නා වූ කාමච්ඡන්දය නුපදනේ ද උපන්නා වූ ද කාමච්ඡන්දය ප්‍රහීන වේ නම්, මහණෙනි, මේ අශුභනිමිත්ත යම් සේ වේද, එබඳු අත් එකඳු ධර්මයක් මම නුවණැසින් නොදකිමි මහණෙනි, අශුභ නිමිත්ත නුනුවණින් මෙනෙහි කරණුවහට නුපන්නා වූ ද කාමච්ඡන්දය නුපදනේය උපන්නාවූ ද කාමච්ඡන්දය ප්‍රහීණ වේ.”

ව්‍යාපාද චිත්තචේත බණ්ඩනය සහ යෝනිසෝමනසිකාරය

අයහපත් අරමුණු ගැනීම හේතුවෙන් ව්‍යාපාදය සහිත චිත්තචේත උපදින බව ඉහත සඳහන්කොට තිබේ. එම ව්‍යාපාදය කෙසේ සමනය කළ යුතු ද යන්න මෙහිදී උගන්වා තිබේ. එනම්, මෙමඟී චේතනා නුවණින් මෙනෙහි කිරීමෙන් නුපත් ව්‍යාපාදය නුපදින බවත් උපත් ව්‍යාපාදය ප්‍රහීණ වන බවත් මෙසේ සඳහන්කොට තිබේ.

“නාහං භික්ඛවෙ අඤ්ඤං එකධම්මපි සමනුපස්සාමි, යෙන අනුප්පන්නො වා ව්‍යාපාදො නුප්පජ්ජති, උප්පන්නො වා ව්‍යාපාදො පභීයති, යථසීදං භික්ඛවෙ මෙතතා වෙතොවිමුතති. මෙතතං භික්ඛවෙ වෙතොවිමුතති යොනිසො මනසි කරොතො අනුප්පන්නා වෙව ව්‍යාපාදො නුප්පජ්ජති, උප්පන්නො ව ව්‍යාපාදො පභීයතීති.”¹⁰

⁹ අංගුත්තර නිකාය, ඒකක නිපාතය, නිවරණප්පහාන වග්ගය, සූත්‍රය 6, 2005, බු. ජ. ත්‍රි. මු, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල, පි. 08.

¹⁰ අංගුත්තර නිකාය, ඒකක නිපාතය, නිවරණප්පහාන වග්ගය, සූත්‍රය 7, 2005, බු. ජ. ත්‍රි. මු, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල, පි. 08.

“මහණෙනි, යමක් හේතුකොටගෙන නූපන්නා වූ ව්‍යාපාදය නූපදනේනම් උපන්නා වූ ද ව්‍යාපාදය ප්‍රභිණ වේ නම්, මහණෙනි, මේ මෙමත්‍රී චිත්ත විමුක්තිය යම් සේ වේද, එබඳු අන් එක ද ධර්මයක් මම නුවණැසින් නොදකිමි මහණෙනි, මෙමත්‍රී චිත්ත විමුක්තිය නුවණින් මෙනෙහි කරණුවහට නූපන්නා වූ ද ව්‍යාපාදය නූපදනේය උපන්නාවූ ද ව්‍යාපාදය ප්‍රභිණ වේ.”

මේ අනුව ව්‍යාපාදය සම්බන්ධ සියදිවි නසාගැනීමට අදාළ චිත්තවේග බණ්ඩනය සඳහා ද නැවත එබඳු චිත්තවේග පහළ වීම වළක්වා ගැනීම සඳහා ද මෙමත්‍රී චේතනාව නුවණින් මෙනෙහි කිරීම බුදුදහමින් නිර්දේශකොට තිබේ. එසේ කිරීමෙන් තමා පිළිබඳ වූ විනාශකාරී චිත්තවේග හේතුවෙන් ප්‍රභවය වන කායික, මානසික, සාමාජික ආදී සියලු ක්ෂේත්‍රයන්හි ගැටලු නිරාකරණය කර ගත හැකිය.

සම්මාදිට්ඨිය යෝනිසොමනසිකාරය සහ පරතෝසෝෂය

සම්මාදිට්ඨිය යනු නිවැරදි දැක්මයි. සියදිවි නසාගැනීමට අදාළ චිත්තවේග බණ්ඩනය මෙන්ම යථාර්ථවාදී චිත්තවේග පහළ වීම සඳහා ද සම්මා දිට්ඨිය හේතුවේ. සම්මාදිට්ඨිය නුවණින් මෙනෙහි කිරීමෙන් ලබාගත යුතුය. එමෙන් ම තමන්ට යථාර්ථය අවබෝධකර ගත නොහැකි අවස්ථාවන්හිදී අන්‍යයන් කෙරන් විමසා, ශ්‍රවණය කොට නිවැරදි අවබෝධය ලද හැකිය. මේ සඳහා බුදු දහමෙහි නිර්දේශ කරනු ලබන්නේ තම දැනුමට, බුද්ධියට මෙන්ම අවබෝධයට වඩා වැඩි දැනුමක් බුද්ධියක් මෙන්ම ප්‍රාගුණයක් සහිත පුද්ගලයෙකුගේ අවවාද සහ අනුශාසනා ලබාගැනීම යෝග්‍ය බවයි.

“නාහං භික්ඛවෙ අඤ්ඤං එකධම්මම්පි සමනුපස්සාමි, යෙන අනුප්පන්නා වා සම්මාදිට්ඨී උප්පජ්ජන්ති, උප්පන්නා වා සම්මාදිට්ඨී පවඤ්ඤි, යථසිද්ධං භික්ඛවෙ යොනිසො මනසිකාරො. යොනිසො භික්ඛවෙ මනසිකාරොතො අනුප්පන්නා වෙව සම්මාදිට්ඨී උප්පජ්ජති, උප්පන්නා ව සම්මාදිට්ඨී පවඤ්ඤි.”¹¹

“මහණෙනි, යම් ධර්මයක් හේතුකොටගෙන නූපන්නාවූ ද සම්මාදාෂ්ටිය උපදනේ නම්, උපන්නා වූ ද සම්මාදාෂ්ටිය වැඩෙනම්, මහණෙනි, මේ යෝනිසොමනසිකාරය යම්බඳු චේතම් එබඳු එක ධර්මයකුදු මම නොම දකිමි. මහණෙනි, යෝනිසොමනසිකාරයෙන් මෙනෙහි කරනුවහට නූපන්නාවූ ද සම්මාදාෂ්ටිය උපදිත්. උපන්නා වූ ද සම්මාදාෂ්ටිය වැඩේ.”

සම්මා දිට්ඨිය සඳහා විධික්‍රම දෙකක් බුදුදහම උගන්වා තිබේ. නිවැරදිව මෙනෙහි කිරීමෙන් මෙන්ම ධර්ම ශ්‍රවණයෙන් යනුවෙනි. ඒ අනුව යථාර්ථවාදී චිත්තවේගයන්ගේ පහළ වීම ද සිදුවේ. එමෙන් ම යම් පුද්ගලයෙකුට යම් විටෙක දිවි තොරකර ගැනීමට අදාළ චිත්තවේගයන්හිදී එම චිත්තවේග බණ්ඩනය සඳහා කරුණු මැනවින් අසා දැනගැනීම ද නුවණින් මෙනෙහි කිරීම ද යෝග්‍ය බව මේ අනුව සනාථ වේ. විශේෂයෙන් ම ස්වෝත්සාහයෙන් තමන්ට නිවැරදි අවබෝධය ලද නොහැකි අවස්ථාවන්හිදී විශේෂ ප්‍රාගුණයක් සහිත පුද්ගලයන්ගෙන් ඊට අදාළ අනුශාසනා, අවවාද මෙන්ම මෙන්ම නිවැරදි මග පෙන්වීම ලබාගත යුතු බව පරතෝසෝෂය තුළින් මතුකර ගතහැකි ප්‍රායෝගික අර්ථය යි.

¹¹ අංගුත්තර නිකාය, ඒකක නිපාතය, එකධමමපාලි, 2005, බු. ජ. ත්‍රි. මු, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල, පි. 62.

පරතෝෂෝෂය හෙවත් ධර්ම ශ්‍රවණය

මෙමගින් පෙන්වා දෙන්නේ ධර්ම දේශනා විධික්‍රම උපයෝගී කරගනිමින් සියදිවි නසාගැනීමට හේතුවන වර්යාවට අදාළ චිත්තවේග බණ්ඩනය කිරීම සිදුකළ හැකි බවයි. ඒ අනුව පරතෝෂෝෂය භාවිත කිරීමේදී අනුගමනය කළ හැකි විධික්‍රම කිහිපයක් බුදු දහම තුළින් ම මතුකර දැක්විය හැකිය.

1. දේශනා ක්‍රමය
2. කථාන්තර ක්‍රමය
3. සාකච්ඡා ක්‍රමය
4. අභ්‍යාස ක්‍රමය
5. ප්‍රශ්නෝත්තර ක්‍රමය

ආදී ක්‍රමශිල්ප භාවිත කළ හැකිය. බුදුන්වහන්සේ මෙම ක්‍රම ශිල්පයන් අහේතුවාදී චිත්තවේග, විචිකිච්ඡාව, කාමච්ඡන්ද චිත්තවේග, ව්‍යාපාද චිත්තවේග ආදී වශයෙන් වූ අකුසල චිත්තවේගයන්ගෙන් යුතු අසාමාන්‍ය වර්යාවන් සහිත පුද්ගලයන් සඳහා සද්ධර්මාවබෝධය විෂයෙහි භාවිත කළහ. බෞද්ධ උපදේශනයේ නියුතු වූවෙකුට සියදිවි නසාගැනීමට උත්සාහ දරන පුද්ගලයෙකු විෂයෙහි භාවිත කළ හැකි පරතෝෂෝෂයට අදාළ ප්‍රවේශයක් වශයෙන් මෙම දේශනා ක්‍රම හඳුන්වාදිය හැකිය.

පරතෝෂෝෂය උපදේශන ප්‍රවේශයක් වශයෙන් භාවිත කිරීමේදී සැලකිය යුතු කරුණක් ද පවතී. සියදිවි නසාගැනීමට අදාළ වර්ත ස්වභාවය නිසි පරිදි හඳුනා ගැනීමත් ඊට අදාළව භාවිත කළ යුත්තේ කුමන දේශනා ක්‍රමය ද? යන්න පිළිබඳ ගැඹුරු අවබෝධයක් උපදේශකවරයා සතුව පැවතීම ද මෙහිදී අතිශය වැදගත් වේ. මෙම ශිල්පීයක්‍රම බුදුන් වහන්සේ සාර්ථකව භාවිත කළ බවට ප්‍රායෝගික නිදර්ශන ත්‍රිපිටකය ආශ්‍රයෙන් මෙසේ පෙන්වාදිය හැකිය.

1. කිසාගෝතමී තුළ පැවති අසාමාන්‍ය වර්යාවන්ට අදාළ චිත්තවේග අභ්‍යාස ක්‍රමය උපයෝගී කරගනිමින් බණ්ඩනය කොට සත්‍ය අවබෝධය කර ගැනීමට සැලැස්වූහ.
2. බේමා බිසව තුළ පැවති එබඳු අසාමාන්‍ය වර්යා දෘෂ්‍යාදාර භාවිතයෙන් බණ්ඩනය කළහ.
3. නන්ද කුමාරයා තුළ පැවති චිත්තවේග බණ්ඩනය සඳහා ද දෘෂ්‍යාධාර භාවිතා කළහ. මෙබඳු අවස්ථා බෞද්ධ සාහිත්‍ය තුළ බොහෝ දැකගත හැකිය.
4. රජ්ජුමාලා ද තමන්ට යථාර්ථය අවබෝධකර ගත නොහැකිව තම ගැටලු හමුවේ එකම විසඳුම සියදිවි නසාගැනීමයි, යන සාවද්‍ය තීරණයෙහි එල්බ සිටි තරුණියකි. නමුත් ඇය පරතෝෂෝෂය බුදුරදුන් කෙරෙහිම ලැබීමට තරම් වාසනාවන්ත විය.

බුදුදහමට අනුව පරතෝෂෝෂය යනු ධර්ම ශ්‍රවණය යි. නමුත් මෙය උක්ත කරුණ යටතේ පුද්ගල ගැටලු හමුවෙහි භාවිත කිරීමේදී සැලකිලිමත් වියයුතු කරුණු කිහිපයකි.

1. කමන්ට වඩා උසස් පුද්ගලයන්ගේ අවවාද ලබා ගැනීම
2. උපදේශක වරයෙකු වෙත යොමුවීම
3. අත්දැකීම් බහුල බහුශාක මෙන්ම පරිණත පුද්ගලයෙකුගේ අසුර

යනාදී වශයෙන් සියදිවි නසාගැනීමට තරම් පීඩාකාරී මානසික තත්ත්වයකදී බුදුදහමට අනුව පුද්ගලයාට භාවිත කළ හැකි පරතෝඝෝෂී අවස්ථාවන් ය.

නිගමන සහ යෝජනා

සියදිවි නසාගැනීම වර්තමාන ලෝකයේ බොහෝ රටවල දිනෙන් දින උග්‍රවන සමාජ ගැටලුවකි. විශේෂයෙන් සියදිවි නසාගැනීම යනු එක් සමාජ ගැටලුවක් නොව තවත් එවැනි ගැටලු රාශියක් ආරම්භ වීමට ඉවහල් වන වර්ග රටාවක් බව සමාජය පිළිබඳ කෙරෙන අධ්‍යයනයන්හිදී තහවුරු වේ. විශේෂයෙන් ම සියදිවි නසාගැනීම සඳහා මූලික වශයෙන් හේතුපාදක වන්නේ ගැටලුව නොව එය මානසික ව දැඩිව අල්වා ගන්නා ආකාරය බව කරුණු අධ්‍යයනයේදී සනාථ වේ. සියදිවි නසාගැනීම වැළැක්වීම සඳහා විවිධ විෂය ක්ෂේත්‍රයන් තුළින් විසඳුම් සහ යෝජනා ඉදිරිපත් කොට තිබේ.

ජීවිතයෙහි පරම වටිනාකම අවධාරණය කරන බුදුදහම තුළින් ද මේ සඳහා සාර්ථක විසඳුම් ප්‍රවේශයක් මෙම පර්යේෂණය තුළින් අනාවරණය කරගත හැකිවිය. එනම්,

- 1.යෝනිසෝමනසිකාරය
- 2.පරතෝඝෝෂය යි.

මෙම බෞද්ධ ප්‍රවේශය පොදුවේ භාවිත කළ හැකි පුද්ගලයන් සහ ක්ෂේත්‍ර කිහිපයකි.

1. උපදේශන වෘත්තියෙහි නියුතු සැමට
2. බෞද්ධ මනෝවිද්‍යා උපදේශනය පිළිබඳ උනන්දුවක් ඇති අයට
3. ස්ව උත්සාහයෙන් ගැටලු විසඳා ගනිමින් ජීවිතය සාර්ථක කර ගැනීමට වෙහෙසෙන සැමට

ආදී වශයෙන් වූ ජීවිතය කියාදෙන සහ තනිව ධේරුයෙන් කියවීමට වෙහෙසෙන සැමට අත්වැලක් වනු නොවනුමාන ය.

මේ අනුව බටහිර මනෝවිද්‍යාඥයන් විසින් සියදිවි නසාගැනීම අවම කරගැනීම සහ වැළැක්වීම සඳහා විවිධ ක්‍රමවේදයන්, න්‍යායන් හඳුන්වාදී ඇති බව ද අප අමතක නොකළ යුතුය. නමුත් එම ක්‍රම වේදයන් නිශ්චිත භාවයෙන්, තියුණු ස්වභාවයෙන් හෝ නැවත එසේ නොවේ යැයි විශ්වාසනීය ස්වභාවයෙන් තොරය. එයට ප්‍රධාන හේතුව වශයෙන් සඳහන් කළ හැක්කේ ස්වයං අධ්‍යයනයක් හෝ ස්වයං අවබෝධයක්

පුද්ගලයාට එම ක්‍රමවේදයන් හරහා ලබා නොදීමයි. නමුත් මෙම පර්යේෂණය තුළින් මතුකර දක්වනු ලබන මෙම බෞද්ධ ප්‍රවේශ ද්විත්වය ස්වෝත්සාහයෙන් තමන්ට නිසි අවබෝධය සඳහා යොනිසෝමනසිකාරයන් එසේ නොහැකි අවස්ථාවක පරතෝසෝෂයන් නොවරදින ස්වයං අධ්‍යාත්මික අවබෝධයක් වඩවන ප්‍රවේශ ද්විත්වයක් වශයෙන් මෙහිදී හඳුන්වාදී තිබේ.

ඒ අනුව අවසාන වශයෙන් බුදුදහම සියලු වර්ග මනෝමූලික පදනමකින් සමන්විත බව විග්‍රහකොට ඇති අතර කිසියම් අපගාමී වර්ගවක් හෝ එබඳු ගැටලුවක් නිරාකරණය කිරීමේදී මනස තුළ ඊට අදාළ වින්තවේග වෙනස් කිරීම නිත්‍ය වශයෙන් ම සිදුකළ යුතු බව උගන්වා තිබේ. ඒ සඳහා යෝනිසෝ මනසිකාරය ද වක්බු ආදී ඉන්ද්‍රියයන්ගෙන් අරමුණු ගැනීම හෙවත් පරතෝසෝෂය ද භාවිත කළ හැකි බව මේ අනුව නිගමනය කළ හැකිය.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

අංගුත්තර නිකාය, විචිකිච්චප්පහාන සූත්‍රය, සාරිපුත්ත සූත්‍රය, යොනිසෝමනසිකාර සූත්‍රය, 2005, බු. ජ. ත්‍රි. මු, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල.

බුද්දක නිකාය, ධම්මපද විචරණය, මොරගල්ලේ සිරි ඤාණෝභාසතිස්ස සංස්කරණය, 2004.

ධම්මසංගණිප්පකරණ අට්ඨකථා, සංස්. යගිරල පඤ්ඤාණන්ද හිමි, 1940.

අධ්‍යාපන මනෝවිද්‍යාවේ මූලිකාංග, රෝලන්ඩ් අබේපාල, සාර ප්‍රකාශන, කොට්ටාව, 2009.

විජිත හිමි, කොග්ගල්ලේ, බෞද්ධ සහ බටහිර මනෝ විකිත්සාව, සූරිය ප්‍රකාශකයෝ, කොළඹ, 2008.

ජයතුංග, එම්., රුවන්, මනෝවිද්‍යාත්මක උපදේශනය සහ මනෝ ප්‍රතිකාරය, 2005, සිකුරු ප්‍රකාශකයෝ, පොල්ගස්මුවිට.

මනෝවිද්‍යා ප්‍රවේශය, අභය බණ්ඩාරනායක, සාර ප්‍රකාශන, කොට්ටාව, 1999.

මනෝ ප්‍රතිකාර, ඥානදාස පෙරේරා, සහසු මුද්‍රණාලය, කොළඹ 10, 2005.

ධම්මපද විචරණය, මොරගල්ලේ සිරි ඤාණෝභාසතිස්ස සංස්කරණය, 2004.

බණ්ඩාරනායක, අභය, මනෝවිද්‍යා ප්‍රවේශය, සාර ප්‍රකාශන, කොට්ටාව.

ගාමිණී, හපුආරච්චි, ව්‍යවහාරික මනෝවිද්‍යා ලිපි, 2013, විනිවිද ක්‍රියේෂන්ස්, 187, ඉද්දමල්දෙණිය, දොම්පෙ.

පෙරේරා, ඥානදාස, මනෝ ප්‍රතිකාර, 2005, සහසු මුද්‍රණාලය, කොළඹ 10.

බණ්ඩාර දසනායක, හර්ෂිකා, අභිප්‍රේරණය සහ බෞද්ධ සමුත්තේජනය, සූරිය ප්‍රකාශකයෝ, මරදාන, 2017.

බණ්ඩාර දසනායක, හර්ෂිකා, මනෝවිද්‍යා උපදේශන ප්‍රවේශ, සූරිය ප්‍රකාශකයෝ, මරදානල 2017.

බණ්ඩාර දසනායක, හර්ෂිකා, බෞද්ධ සන්නිවේදන කළමනාකරණය, සූරිය ප්‍රකාශකයෝ, මරදාන, 2018.

බණ්ඩාර දසනායක, හර්ෂිකා, (සංස්) බෞද්ධ මනෝවිද්‍යාව, සූරිය ප්‍රකාශකයෝ, මරදාන, 2018.

බණ්ඩාර දසනායක, හර්ෂිකා, (සංස්) බටහිර මනෝවිද්‍යාව, සූරිය ප්‍රකාශකයෝ, මරදාන, 2017.

A meta-analysis of green procurement practices in the FMCG industry

W. Edirisuriya*, G. A. S. Sandamali, T. D. Rupasinghe

Department of Industrial Management, Faculty of Science, University of Kelaniya

edirisuriyaanuradha@gmail.com*

Abstract

Green procurement has increasingly been recognized as an effective means of purchasing products and services that cause minimal adverse environmental impacts related to product manufacturing and consumption around the world. The current business environment has shifted from the traditional supply chain into the Green Supply Chain initiative especially, with the procurement activities. The approach of the study is systematic review of literature. As the objective of this study is to investigate the applicability of internationally accepted principles and practices related to the green procurement aspect in the FMCG industry, the relevant knowledge was extracted from the research papers which have been proven as valid, accepted and published. Initially 33 articles were collected and thoroughly reviewed on the keywords related to three categories namely; Green Procurement category, FMCG category, and the FMCG related Green Procurement category. Then the topic and the abstract of each article were analysed in order to decide the relevance of the article for the study. Next, the full text of selected 24 papers were reviewed which resulted in selecting six articles from GP category, five articles from FMCG category and four articles from the combined category to be considered in final analysis. A comprehensive literature review was conducted with the objective of identifying and classifying the important factors which affect the process of implementing the Green Procurement concept in the FMCG industry in developing countries. The results of the study provide a conceptual framework and insights on issues and challenges in implementing GP in FMCG industry, measures for promoting GP in FMCG industry and the factors regarding the consumer perception and behavior towards eco-friendly FMCG products of the applicability of green procurement practices in the FMCG industry to the current business environment.

Keywords: Challenges and Issues, Consumer Perception and Behaviour, FMCG Industry, Green Procurement, Promotional Measures

Introduction

Concerning more about the environment aspect has been a developing concept in the recent past, across the world in many industries and countries. As the environmental pollution and degradation is happening in a major scale due the manufacturing processes of large scale and medium scale companies, all most all the manufacturing companies are focusing on the green concept and the governments also tend to impose rules and regulations giving more attention to the environment (Adham & Chamhuri, 2012).

As unmanaged manufacturing and waste disposal processes are major reasons for all kinds of environmental issues, it is better to formulate regulations from the most initial process of the manufacturing process. It is pretty obvious that the procurement of raw materials and other physical inputs are at the initial phase of a manufacturing process (Ho, Dickinson , & Chan, 2010). From this point it self, the concept of green should be implemented. The developed countries have already implemented the concept of green procurement which has been developed throughout few decades (Ho, Dickinson , & Chan, 2010).

When considering the manufacturing industries, the developing countries are having more FMCG manufacturers than other industries. Even in Sri Lanka different kinds of foods, beverages and confectioneries, tobacco products, soap and detergents, and the men's and women's inner garments are being mainly manufactured which is an example for that a higher variety of FMCG products are being manufactured in developing countries (Chinna, 2016). This scenario gets more relevant when considering other developing countries which have more capacities than Sri Lanka, because the product variety and number being manufactured get expanded in the FMCG sector. Even the developed countries try to establish their manufacturing arms of the FMCG industry focusing on the profit aspect basically due to the low cost labour. So, this study focus on the applicability of the internationally accepted green procurement policies and practices which have already being practiced at most of the developing countries, in the FMCG industry of the developing countries (Ho, Dickinson , & Chan, 2010). The consumer perception and behaviour towards the green products and their concern on the environment is discussed to understand the market potential to apply GP in FMCG industry (Nagaraju & Thejaswini, 2014). The objective of the study is to

identify issues and challenges in implementing GP in FMCG industry and the possible measures for promoting green procurement in FMCG industry mainly in developing countries (Ho, Dickinson , & Chan, 2010).

Methodology

The approach of this study is the systematic literature of review. As the study focus on the applicability of the internationally accepted and standard green procurement practices and the policies, the relevant knowledge was extracted from the research papers which have been proven as valid, accepted and published. The articles were selected mainly under three categories;

1. Green Procurement related researches
2. FMCG related researches
3. Green Procurement and FMCG combined researches (which has been done focused on Green procurement aspect in the FMCG industry).

Initially the articles were collected through a key word web search related to the above three categories. Nine articles were selected for the Green Procurement category, fifteen articles for the FMCG category and nine articles for the FMCG related Green Procurement researches were the result of the initial key word based web search, which ended up in a total of 33. Then the articles were screened in another two phases. Figure 1 shows the different phases of selecting articles with the number of articles selected for each category. With the objective of identifying and classifying the important factors which affect implementing the Green Procurement in the FMCG industry in developing countries, a comprehensive literature review was conducted.

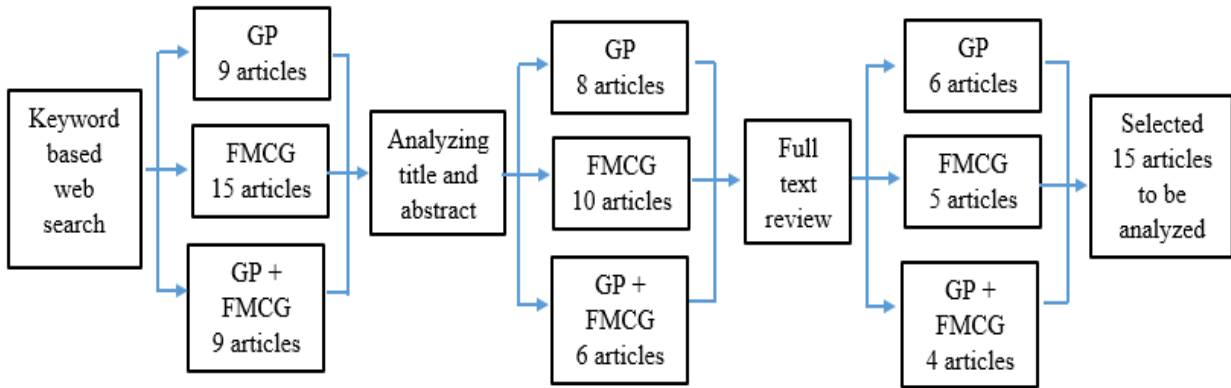

Fig 1: Article Selection Methodology

Literature Review

The summary of the literature review is presented in this section for each category.

With the objective of providing an overview of the GGP in Malaysia and give an indicator of the magnitude of environmental consideration in the current procurement practices a document analysis has been done using the government documents namely; 10th Malaysia Plan, Government Transformation Program, Economic Transformation Program, New Economic Model, National Green Technology Policy, National Policy on Climate Change and Federal Government Annual Budget. The study has examined the Malaysian government commitments, direction and initiatives towards GGP by evaluating environmental consideration in the current public procurement legislations and regulations, and assessing environmental consideration in current procurement practices. The study also has focused on issues and challenges in implementing GP. (Adham & Chamhuri, 2012)

Demonstrating how the public leadership on green procurement has advanced green procurement in the private sector through a case study in Hong Kong, a study has been done on Green procurement in the Asian public sector by reviewing the procurement practices and policies of five Asian countries; China, Japan, Korea, Taiwan and Thailand, in the context of an international, overview of green purchasing and practices. Difficulties in sourcing environmentally preferable

products and government measures for promoting green purchasing have been presented based on the literature review. (Ho, Dickinson , & Chan, 2010)

A state-of-art-review of the existing literature between 1996 and 2013 on Green Procurement in the private sector has been done with the purpose of identifying the main themes of Green Procurement (GP) in the private sector. This study has identified and classified the drivers of Green Procurement, barriers to the adoption of Green Procurement, Performances of Green Procurement and it has developed a conceptual framework of GP. (Andrea, Sun, Jia, & Li, 2014)

An empirical study based on literature review, primary survey has been carried on Green purchasing to study the role of various drivers that lead to green procurement implementation in a firm and its relationship with firm performance. A theoretical framework has been tested to propose and validate a research model which conceptualises a strategic framework to further strengthen the linkage between the organisation's performance and green procurement adoption. The study has concluded that market pressure, leadership, regulatory framework and quality management are critical drivers which enhance customer satisfaction. (Dubey, Bag, Ali, & Venkatesh, 2013)

An Italian survey has been carried out on 156 public organizations from three Italian Regions by conducting an econometric analysis through qualitative data collection using a standard questionnaire with the objective of assessing the determinants and drawbacks of green procurement adoption and the factors that influence the implementation of green purchasing in public. The study has been done based on four assumptions constructed through the literature review. They are respectively, the existing awareness on GPP practices, tools and regulations that support public authorities to develop GPP strategies, the support of external experts in purchasing function that support public authorities to develop GPP practices, the small dimension of public authority is an obstacle to adopting GPP practices, ISO 14001 certified public authorities are more likely to develop GPP practices. The study has concluded that dimension of public authorities and the level of awareness of the existing tools for supporting, GPP has a positive and significant effect on the probability that they adopt GPP practices. (Testa, Iraldo, Frey, & Daddi, 2012)

With the purpose of examining the effect of four drivers, namely regulations (RG), customer pressures (CP), social responsibility (SR), and expected business benefits (EBB) on green purchasing (GP) adoption in the Malaysian manufacturing sector a survey has been conducted by studying EMS 14001 certified companies in Malaysia. The empirical findings of the study suggest that GP is affected by the drivers namely RG, CP, EBB, and firm ownership. The results also suggest that, although Malaysian firms show a high, level of SR, it does not constitute a genuine driver for these firms to adopt GP. (ElTayeb, Zailani, & Jayaraman, 2010)

A study has been done on issues and challenges of supply chain management in FMCG sector in India. It discusses why SCM strategy is important for organizations and different challenges faced when implementing SCM strategy which can be proved as a tool for improving overall performance in today's global competitive environment. Study reveals that issues in supply of inferior quality, delayed supply, unwarranted cost escalation would adversely impact the credibility and business potential of the Indian FMCG industry. Also, the study mentions that accommodating environmental and social concerns is one of the major challenges faced by SCM in Indian FMCG sector. (Chinna, 2016)

A study on Consumer behaviour towards the new packaging of FMCG products has been done through exploratory research as well as descriptive research with the objectives of finding out whether the four attributes namely; Convenience, Brand Name, Aesthetic, Information affect consumer behaviour significantly, whether Packaging influence consumer to switch from one to another brand and to find out the consumer attitude towards the new Packaging of Preserved Products. The study reveals that when buying products, the consumer gives priority towards one out of three factors; protective packaging, eco-friendly packaging and convenience packaging; 24%, 16% and 28% of consumers gives priority for each factors mentioned respectively and the 32% of consumers consider all three factors. (Deliya, 2012)

With the objectives of explaining the relationship between environmental knowledge and green purchase intention, examining the relationship between environmental affect and green purchase intention and elucidating the link between green purchase intention and actual green purchase, a survey has been undertaken with a random sample of 238 Sri Lankan consumers attending

supermarket chains in the Colombo district of Sri Lanka while mainly focusing on eco-friendly fast moving consumable products available in modern trade/supermarket outlets. In addition, it identifies interactive role of consumers' demographics on the relationship among above variables related to green purchase behaviour. (Samarasinghe & Samarasinghe, 2013)

With the objective of developing a framework for better evaluations of supply chain collaborations by giving evidence from the Dutch Fast Moving Consumer Goods Industry a study has been done based on prior research and a case research approach to test the completeness of the framework in practice. The study reveals benefits, forces, enablers/barriers, risks, of supply chain collaboration and discusses further findings. (Jung, Peeters , & Vredeveld, 2017)

A study on Social Changes and the Growth of Indian Rural Market has been done based on data from National Council for Applied Economic Research (NCAER), convincing the importance of the branded FMCG products to enter the Indian Rural Market. It discusses the attractions for the FMCG marketers to go to rural, the challenges, the difference between the rural and the urban market. Developing effective rural marketing strategy has been explained with the suitable example of companies and their experience in going rural in Indian FMCG sector. The study points out six major reasons that have urged the FMCG companies to enter the uncharted territory of rural India. (Mano Raj & Selvaraj, 2007)

A case study has been carried on Coca-Cola Company, Indonesia to critically assess the development of green supply chain management in the fast moving consumer goods industry. The aspects of Green procurement, Green materials, Green Packaging of Green Supply Chain Implementation have been discussed together with the concept of Green Logistics. (Mahendra & Williamson)

A study has been done on Green Consumption; An Empirical Study of Consumers Attitudes and Perception regarding Eco-Friendly FMCG Products, to investigate the consumer attractiveness towards eco- friendly products in FMCG sector and their impact of purchasing decision, by evaluating consumer attitudes and perception regarding eco-friendly FMCG products under four value-added areas such as product, package, place and promotion that lead towards the motivation

of consumption. Both primary and secondary data have been used. The primary data has been collected through a prepared questionnaire from the sample survey that was conducted in the Delhi and NCR using 160 respondents. The impact of demographic factors on elements of green marketing has been discussed with explanations of the findings of the study. (Vernekar & Wadhwa, 2011)

With the objectives of studying the market awareness of eco-friendly FMCG products, analyzing the consumers' perception towards eco-friendly FMCG products and finding out the consumer willingness to pay more for eco-friendly FMCG products, a case study has been conducted in Mysore district, Karnataka in India. The sample size considered for the study is 60. The case study has analysed the impact of level of awareness, family size, annual income and several demographic factors; age, gender, education, status, in arriving at a consumer buying decision. Two separate questionnaires have been provided to the selected respondents in order to collect data related to market awareness of eco-friendly FMCG products and consumers' perception towards eco-friendly FMCG products. More information is required while buying the eco-friendly FMCG product, most of the respondents are satisfied with the quality/performance of the eco-friendly FMCG product compared with conventional product, the price of the eco-friendly FMCG product is higher when it is compared with non-eco-friendly FMCG product and only 63.3% are willing to pay more for the product are some important findings of the study. (Nagaraju & Thejaswini, 2014)

By considering the various ways 'green' terms are being employed in Agri-food discourse, and by providing some examples from the organic farming industries in Australia and New Zealand, and the operations of a supermarket chain in the UK, a study has been conducted to seek some conceptual clarity in the application of green terminology, and to undertake an initial and provisional analysis of the significance of the greening of institutions and institutional practices in the agriculture and food industry. The terms discussed are green production, green consumerism, corporate greening, green protectionism, green washing and green marketing. The study has identified four basic principles under the concept of green consumerism and the absence of strong regulatory framework to monitor the whole supply chain as a barrier for adopting green concept in the supply chain domain. (Burch, Lyons, & Lawrence, 2001)

Discussion

By analyzing the factors discussed and the findings of the considered studies in the literature review, three major considerations which are important in implementing green procurement practices have been identified and discussed further in this section. The three major considerations are;

1. Issues and challenges in implementing GP in FMCG industry
2. Measures for promoting GP in FMCG industry
3. Consumer perception and behaviour towards eco-friendly FMCG products

The important factors which are relevant for each major consideration have been categorized and discussed. Issues and challenges in implementing GP in FMCG industry has been categorized into six categories. Five categories of possible measures for promoting GP in FMCG industry have been identified. The factors that are affecting for the consumer perception and behavior towards eco-friendly FMCG products have been categorized into six categories. This has been considered as a major consideration to understand the level of sensitivity of consumers towards eco-friendly FMCG products.

Issues and challenges in implementing GP in FMCG industry

In this section, factors discussed in the considered studies which are related to the issues and challenges in implementing GP have been classified under six main categories (Table 1).

These factors are discussed as major issues and challenges faced by the FMCG manufacturers and distributors. Lack of environmental knowledge and concern is the basic issue in implementing GP in FMCG. Still the FMCG manufacturers and distributors have not a considerable awareness on GP and the concern on the environmental protecting is not adequate (Adham & Chamhuri, 2012). Under the category of product/supplier related issues, the green material supplier issues for manufacturers and eco-product supplier issues for distributors are indicated. Lack of transparency by suppliers on environmental issues and difficulty of identifying eco-products are two main issues (Andrea, Sun, Jia, & Li, 2014). Lack of practical tools, information and training relevant to the GP is a major issue. Implementing GP in FMCG industry is a practical process which has to be managed properly in order to tally with the current business requirements and market demand. Therefore, just introducing the concept is not enough. It is necessary to educate the relevant

stakeholders by giving in depth knowledge and providing applicable tools and training on how to use those tools effectively (Testa, Iraldo, Frey, & Daddi, 2012).

Table 1: Issues and challenges in implementing GP in FMCG industry

Research Study	Issues and challenges in implementing GP in FMCG industry					
	Lack of environmental knowledge and concern	Product/Supplier related issues	Lack of practical tools and information, training	Organizational incentives/ pressures	Insufficient guidelines/ rules and regulations	Economical issues
(Adham & Chamhuri, 2012)	x	x	x	x	x	x
(Ho, Dickinson , & Chan, 2010)					x	x
(Andrea, Sun, Jia, & Li, 2014)		x		x	x	x
(Dubey, Bag, Ali, & Venkatesh, 2013)		x		x		
(Testa, Iraldo, Frey, & Daddi, 2012)	x	x	x	x	x	x
(ElTayeb, Zailani, & Jayaraman, 2010)					x	
(Chinna, 2016)	x	x		x		x
(Samarasinghe & Samarasinghe, 2013)	x				x	
(Jung, Peeters , & Vredeveld, 2017)				x	x	x
(Mano Raj & Selvaraj, 2007)	x	x				x
(Vernekar & Wadhwa, 2011)	x					

Source: Developed by authors based on previous literature

Insufficient guidelines, rules and regulations is another issue which allows the manufacturers who are highly profit conscious and less concerned about the environment to be excused from not using green concepts. This issue and the lack of environmental knowledge and concern are interrelated and can be addressed successfully by introducing powerful and meaningful legislations, rules and regulations while educating the stakeholders adequately. This is discussed under the promotional measures of GP (ElTayeb, Zailani, & Jayaraman, 2010). It is a challenge to earn profits by manufacturing eco-products as it costs more than manufacturing corresponding conventional products and still there is no considerable consumer cluster for eco-products compared with the total population of the FMCG consumers. These challenges discourage FMCG manufacturers to

implement GP and other green concepts as they do not like to take a risk which will end up with economical issues (Chinna, 2016).

Measures for promoting GP in FMCG industry

The identified possible measures for promoting GP in FMCG industry by reviewing the considered studies are classified under five main categories (Table 2). The most important measure; imposing legislation, rules and regulations, is explained in the above section. Government needs to act as the leader in creating and developing legislations, rules and regulations related to GP with the participation of subject matter experts. Also, it is necessary that the government to take the initiative in implementing introduced GP policies, legislations and practices in government procurement process which is a powerful measure of promoting GP by providing an example to private manufacturers (Adham & Chamhuri, 2012). Enhanced promotion of GP is another measure to promote GP in FMCG industry, among all the stakeholders; manufacturers, distributors and consumers. This is the best way to educate the stakeholders adequately about the concept and best practices of GP and the importance of GP which will lead in an attitudinal change; a positive factor for implementing GP. Government needs to take the leadership in this factor also (Testa, Iraldo, Frey, & Daddi, 2012).

Table 2: Measures for promoting GP in FMCG industry

Research Study	Measures for promoting GP in FMCG industry				
	Legislation/ Imposing rules and regulations	Take action as an example	Enhanced promotion	Provision of Economical support	Green Marketing
(Adham & Chamhuri, 2012)	x	x	x		x
(Ho, Dickinson , & Chan, 2010)	x	x	x	x	x
(Andrea, Sun, Jia, & Li, 2014)	x				
(Dubey, Bag, Ali, & Venkatesh, 2013)	x	x			
(Testa, Iraldo, Frey, & Daddi, 2012)	x		x		x
(ElTayeb, Zailani, & Jayaraman, 2010)	x				
(Deliya, 2012)					x
(Samarasinghe & Samarasinghe, 2013)					x
(Vernekar & Wadhwa, 2011)			x		x
(Nagaraju & Thejaswini, 2014)					x

Source: Developed by authors based on previous literature

Provision of economical support by the government for FMCG manufacturers is important to eradicate the reluctance of them for implementing GP due to economical issues. Provision of tax exemption and/or subsidy is a possible step to be taken by the government in order to promote GP (Ho, Dickinson , & Chan, 2010). Green marketing can be used effectively to promote GP in FMCG. Both government and FMCG manufacturers can use green marketing to educate consumers (Samarasinghe & Samarasinghe, 2013).

Consumer perception and behaviour towards eco-friendly FMCG products

The factors identified which affect the consumer perception and behaviour towards eco-friendly FMCG by reviewing selected studies are categorized in to six categories (Table 3).

Table 3: Consumer perception and behaviour towards eco-friendly FMCG products

Research Study	Consumer perception and behavior towards eco-friendly FMCG products					
	Eco Packaging/ Eco Labeling	Certifications/ Information	Consumer Green Beliefs	Socio- Demographics	Green Marketing	Product Quality
(Adham & Chamhuri, 2012)	x					
(Ho, Dickinson , & Chan, 2010)	x					
(Dubey, Bag, Ali, & Venkatesh, 2013)	x					x
(Testa, Iraldo, Frey, & Daddi, 2012)	x					
(ElTayeb, Zailani, & Jayaraman, 2010)	x	x				x
(Chinna, 2016)						x
(Deliya, 2012)	x	x	x		x	
(Samarasinghe & Samarasinghe, 2013)	x		x	x	x	
(Mano Raj & Selvaraj, 2007)	x			x		
(Mahendra & Williamson)	x					
(Vernekar & Wadhwa, 2011)	x		x	x		
(Nagaraju & Thejaswini, 2014)	x					
(Burch, Lyons, & Lawrence, 2001)			x		x	

Source: Developed by authors based on previous literature

Eco-packaging and eco-labeling has a significant impact on environmental conscious consumers to buy eco-products and it helps to identify them eco-friendly FMCG products (Deliya, 2012). Also, it is a better way for changing normal consumers’ buying behaviour towards eco-products by informing and persuading them that the product they buy has a minimum affect on environment. Having printed necessary certifications and information on the packaging of the product which proves the product is eco-friendly, is a major factor that increases the eco conscious consumer demand and purchase the eco-product. This motivates the other consumers also to buy eco-friendly FMCG products (Deliya, 2012). Consumer green beliefs are significantly affecting the consumer buying behaviour of green products. This can be improved by effective and meaningful way of promotional measures discussed in the above section. Socio-Demographics also have a considerable affect on buying behaviour due the level of knowledge of green concept, exposure to green concept based on age and experience (Samarasinghe & Samarasinghe, 2013).Green

marketing affects positive on the consumer buying behaviour and perception. This can be used as a promotional measure also to improve the consumer perception towards eco-products (Burch, Lyons, & Lawrence, 2001). Product quality of eco-products is important to be competitive with conventional products and to retain eco-conscious consumers and attract other consumers (ElTayeb, Zailani, & Jayaraman, 2010).

Conclusion

In this section, the study presents a conceptual frame work to illustrate how GP can be used in FMCG industry which was developed by collating all the considered studies (Fig. 2). It is realized that there are issues and challenges in implementing GP in FMCG industry, there is a huge potential to implement GP in FMCG industry by applying proper promotional measures and adequate effort on promoting GP, and consumer behaviour and perception towards the eco-products affects the implementation of GP in FMCG industry. The three factors; Issues and Challenges, Promotional Measures, Consumer Behaviour and Perception are identified as independent variables which affects the implementing GP in FMCG industry which is the dependent variable of the presented conceptual frame work (Fig. 2).

Factors identified under Issues and Challenges have a negative impact on implementing GP in FMCG industry while the suggested Promotional Measures have a positive impact. Behaviour and perception of consumers towards eco-products are affected by the discussed factors in the third section of the discussion and it has a positive or negative impact on implementing GP in FMCG industry depending on the optimistic or pessimistic perception and behavior of consumer. Also, it is identified that Promotional Measures can be introduced as solutions for Issues and Challenges. The issue of insufficient guidelines/rules and regulations can be addressed successfully by developing strong and meaningful legislation, imposing rules and comprehensive regulations which is suggested as a Promotional Measure. Provision of economical support by government is

an encouraging promotional measure which gives a solution for economical issues. Organizational incentives/pressures, lack of environmental knowledge and lack of practical tools, information and

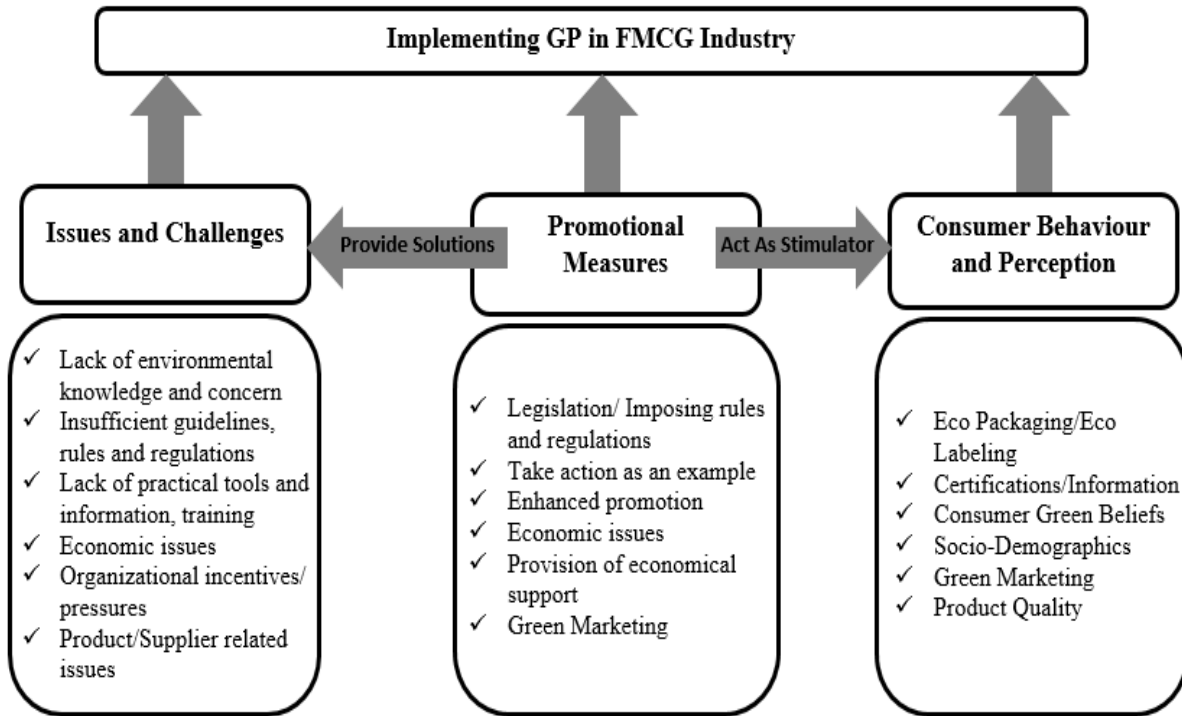

Fig. 2: Conceptual framework proposed for implementing GP in FMCG Industry

training can be addresses through educating, training and support the people in FMCG industry through enhanced promotion and developing legislation regarding GP. An integrated solution using discussed promotional measures can be introduced for Product/Supplier issue. Measures for promoting GP in FMCG industry can be used as effective stimulators to encourage FMCG consumers, for changing, enhancing and improving the behaviour and perception towards eco-friendly FMCG products in an optimistic manner. Enhanced promotion and green marketing which is focused on FMCG consumers can be used to educate them about the concept of GP and the importance and benefits of it. Taking action as an example by government and let the FMCG consumers to know it, will affect the consumer green beliefs in a positive manner. Furthermore, developing strong and meaningful legislation, imposing rules and comprehensive regulations which forces FMCG manufacturers to focus on quality of the product, eco-labeling and eco-packaging, and to show necessary information and relevant certifications on eco-friendly products will stimulate the FMCG consumers to change their buying behaviour and perception in a more

optimistic manner towards the eco-friendly FMCG products. By properly realising the presented conceptual framework in this study, it can be used to implement GP in FMCG industry, especially in developing countries where there is a huge potential to implement GP and a necessity to implement green concepts in order to minimize the environmental degradation.

References

Adham, K. N., & Chamhuri, S. (2012, June 2). Empirical Investigation of Government Green Procurement (GGP) Practices in Malaysia. *OIDA International Journal of Sustainable Development*, 4, No. 4, 77-88. Retrieved from <https://ssrn.com/abstract=20735172>

Andrea, A., Sun, H., Jia, F., & Li, X. (2014). Green Procurement in the private sector: a state of the art review between 1996 and 2013. *Journal of Cleaner Production*, 85, 122-133.

Burch, D., Lyons, K., & Lawrence, G. (2001). What do we mean by 'green'? Consumers, agriculture and the food industry. *Consuming foods, sustaining environments*, 33-46.

Chinna, P. R. (2016). Issues and challenges of supply chain management in FMCG sector. *PUNE RESEARCH WORLD*, 1(3).

Deliya, M. (2012). Consumer behavior towards the new packaging of FMCG products. *National Monthly Refereed Journal of Research in Commerce and Management*, 1, No 11, 199-211.

Dubey, R., Bag, S., Ali, S. S., & Venkatesh, V. (2013). Green purchasing is key to superior performance: an empirical study. *International Journal of Procurement Management*, 6, No. 2, 187-210.

ElTayeb, T. K., Zailani, S., & Jayaraman, K. (2010). The examination on the drivers for green purchasing adoption among EMS 14001 certified companies in Malaysia. *Journal of Manufacturing Technology Management*, 21, No. 2, 206-225.

Ho, L. W., Dickinson, N. M., & Chan, G. Y. (2010, February). Green procurement in the Asian public sector and the Hong Kong private sector. *Natural Resources Forum*, 24-38. doi:10.1111/j.1477-8947.2010.01274.x

Jung, V., Peeters, M., & Vredevelde, T. (2017). A Framework for Better Evaluations of Supply Chain Collaborations: Evidence from the Dutch Fast Moving Consumer Goods Industry.

Mahendra, I., & Williamson, E. (n.d.). CRITICALLY ASSESS THE DEVELOPMENT OF GREEN SUPPLY CHAIN MANAGEMENT IN THE FAST MOVING CONSUMER GOODS INDUSTRY. *International Seminar on Industrial Engineering and Management*.

Mano Raj, S. J., & Selvaraj, P. (2007). Social Changes and the Growth of Indian Rural Market : An Invitation To FMCG Sector. *International Marketing Conference on Marketing & Society*. Indian Institute of Management Kozhikode.

Nagaraju, D. B., & Thejaswini, H. D. (2014). Consumers' perception analysis-market awareness towards ecofriendly fmcg products-a case study of mysore district. *IOSR Journal of Business and Management*, 16, No. 4, 64-71.

Samarasinghe, G., & Samarasinghe, D. (2013). Green decisions: consumers' environmental beliefs and green purchasing behaviour in Sri Lankan context. *International Journal of Innovation and Sustainable Development*, 7, No 2, 172-184.

Testa, F., Iraldo, F., Frey, M., & Daddi, T. (2012). What factors influence the uptake of GPP (Green Public Procurement) practices? New evidence from an Italian survey. *Ecological Economics*, 82, 88-96.

Vernekar, S. S., & Wadhwa, P. (2011). Green Consumption An Empirical Study of Consumers Attitudes and Perception regarding Eco-Friendly FMCG Products, with special reference to Delhi and NCR Region Abstract. *Opinion*, 1, No. 1.

A Study on factors affecting purchase intention of urban consumers towards motorcycles: (with special reference to Dehiwala West Grama Niladhari (GN) Division)

S. D. Ilangasekara*, R. M. K. G. U. Rathnayaka

Department of Social Statistics, University of Sri Jayewardenepura

*ilangasekara@gmail.com

Abstract

Purchase Intention (PI) is simply a strategy to purchase a particular good or service in the near future. Manufacturers strive to manufacture and position their products in a highly competitive market due to the purchasing intention of consumers. Motorcycle market in Sri Lanka is one of the most competitive marketplaces in South Asian neighborhood. This study will provide guidelines for motorcycle manufacturers to meet the customer needs, wants and expectations while being the first local empirical evidence on urban consumers' purchase intention of motorcycles. PI of consumers depends on various factors. This study aims to explore the factors affecting the PI of urban consumers towards motorcycles. Out of the 384 subjects: urban and rural, 168 urban consumers were considered to acquire the required data through a structured questionnaire and the sampling methods were simple random sampling and multistage cluster sampling. Since, the Indian brands have recorded the highest motorcycle population in Sri Lanka, four Indian motorcycle brands: Bajaj, Hero, TVS and Honda were selected. Meanwhile, Dehiwala West Grama Niladhari (GN) division which has a rapid industrialization and urbanization was selected out of the municipal councils of Colombo district from the Western province with the highest motorcycle population. The exploratory factor analysis reduced the total system into 10 latent factors, which affect urban consumers' PI of motorcycles: comparability, knowledge, awareness, need fulfillment and availability, quality customer service, attractiveness, quality component, trusted performance, fair price, and variability. Furthermore, the results confirmed that each of the individual latent factors were significantly positive correlated ($p < 0.5$) with PI. The results of the multiple linear regression analysis revealed three factors: trusted performance, knowledge and awareness significantly impact on PI of motorcycle consumers in urban area. Meanwhile, the study proved that the components and customer service in the motorcycle industry should be at their highest quality while the manufacturers concern on high fuel efficiency for urban consumers to get benefits

over the huge traffic congestion. The study can be expanded to capture PI of various brands from the second and third highest manufacturing countries of motorcycle in Sri Lanka: China and Japan.

Keywords: Factor analysis, Motorcycle brand, Multiple linear regression, Purchase intention, Urban consumers

Introduction

Background of the study

Consumers always prefer a product that has the most quality performance and features against competitive products. According to the marketing approach, product can be considered as the key element that brings value to the customer. The main focus of marketing managers is to measure and use purchase intention frequently for decision making about new and existing products. Thus, purchase intention is simply a strategy to purchase a particular product such as new food products, home appliances, smart phones, automobiles etc. in near future. Purchasing vehicles, which are more durable, do not have the same process as purchasing of other products, because this vehicle market comprises industries of steel, electronics, plastics and insurance etc. Though Sri Lanka has several types of vehicles, the consumer's willingness to buy luxury vehicles is very low when compared to light vehicle categories while being a lower middle-income country. Competition within the motorcycle industry in Sri Lanka is continuously growing from year to year in its population with overall growth of 110 percent from year 2008 to 2016 (Statistics, 2016). As well as internationally, this motorcycle industry has shown a rapid growth during last 5 years. According to the Department of Motor Traffic (DMT), Western province of all the provinces has recorded the highest provincial wise motorcycle population (566,288) in the year of 2013 (Central Bank of Sri Lanka, 2012). The less number of decrements were recorded about the registered motorcycles in Colombo district among three districts in Western province. Registered motorcycle brands list with country of origin, 397 numbers of different brands has been registered as at 31.12.2015. Many of them were manufactured in India with representing 2,140,953 of motorcycle population. Bajaj (1,144,092), Hero (468,610), TVS (297,751) and Honda (150,794) brands indicate higher Indian motorcycle population (96 percent) among all the 29 registered Indian motorcycle brands in Sri Lanka (Statistics, 2008/15).

Research Problem

There is a major variation of vehicle ownerships while huge traffic and inadequate road spaces for big vehicles are created high density urban forms in Sri Lanka. The lack of quality in transport infrastructure around major cities lead to find alternative routes to get high fuel efficiency and it arises a high tendency to use motorcycles to have price benefit over the other vehicles. Therefore, the degree to which the consumer prefers to purchase a product depends on several determinants. When identifying the direction of consumer behaviour, analyzing the consumer behavioral patterns comes in handy (Thapa, 2011). There are certain factors that actually affecting the purchase intention of motorcycle owners: brand loyalty, perceived quality, brand image, price and product knowledge. Thus, it is vital to study and identify what are the factors that make an impact over the purchase intention of people in Sri Lanka for the motorcycle industry.

Research Objectives

- To identify latent factors of purchase intention on motorcycles
- To identify the relationship between purchase intention of a motorcycle owner and each individual latent factors
- To build a statistical model to identify the significant factors affecting purchase intention of motorcycles

Literature Review

Purchase Intention and its importance

Purchase intention is a kind of decision-making and an effective tool which is used to predict the buying process. It mainly relates to the behaviour, perceptions and attitudes of the consumers. The final buying decision whether to accept or reject the selected product depends on the consumers' purchase intention. Morinez et al. (2007) as cited by Mirabi, Akbariyeh and Tahmasebifard (2015) state purchase intention is a moment where a consumer has a tendency of purchasing a particular product in a specific condition. The decision-making behind the purchasing intention is a complicated process. Consumer purchase intention is a subjective proclivity toward a product whereas it is an important index to predict consumer behavior (Fishbein & Ajzen, 1975).

In a study about purchase intention on hybrid vehicles in Sri Lanka, it was concluded that the marketers can use the fuel economy and environmental friendly cars. It is one of their promotional

tools in marketing, which encourages consumers to adopt hybrid vehicles. When educating the buyers on the benefits and important features of hybrid vehicles for promotion, marketers need to develop advertising that is more useful. With the purpose of attracting consumers, the manufacturers should introduce more hybrid vehicle models in terms of product strategy. In terms of durability and reliability, the hybrid vehicles need to have fuel efficiency, easy operation and high quality features. The Sri Lankan price of a hybrid vehicle is lower than a conventional vehicle. In addition to that, most of the buyers are eager to have more acceptable and affordable prices. Thus, offering affordable hybrid vehicles to avoid over-pricing is one of a responsibility of the manufacturers. In Sri Lanka, the adoption of a hybrid vehicle is also influenced by government incentives. Then, the government should continue providing incentives for hybrid car buyers while considering about another incentive such as rebate on personal income tax (Karunanayake & Wanninayake, 2015).

In marketer's product positioning tools, purchase intention is very vital. Due to changes in the competitive environment and increasing customers' expectations regarding product quality and customers' satisfaction, motorcycle manufacturers try to maintain and grow market share and profitability by placing a greater amount of emphasis on understanding customers' attitudes and behaviour (Shaharudin, Mansor, Hassan, Omar, & Harun, 2011). As per the recommendations given by Siahaan, Pangemanan and Pandowo (2014) in their study giving a higher consideration for price, brand equity and perceived quality can bring successful sales results for motorcycles. It was also stated that concerning about other influencing factors towards purchase intention is crucial because sales volumes can be maintained and further increased as a major consequence.

Models for evaluating the outcome of purchase intention

The previous researchers have proposed six stages before selecting to buy the product. They are awareness, knowledge, interest, preference, persuasion and purchase (Kotler & Armstrong, 2011). Likewise, Kawa, Rahmadiani and Kumar (2013) have also approved on these six stages.

The consumer decision process was always understood by the marketing professionals. As the most professional model of consumer purchase decision-making, authors Engel, Kollat, and Blackwell published what is known to be the first Consumer Decision Model. The consumer purchase decision process of this model is divided into five stages: problem recognition, information search, alternative evaluation, purchase decision and post-purchase behaviour. The purchase intention

further can be divided by the researcher into unplanned buying, partially planned buying and fully planned buying. The consumers make all decisions to purchase a product category and a brand in a store is known as unplanned buying. It can be also considered as an impulse buying behavior. The consumers only determine a product category and the requirement before buying a product, and the brands and types will be decided in the shop that is known as partially planned buying. The customers decide which product and brand to purchase before going to the shop is known as fully planned buying (Blackwell, Engel, & Miniard, 2001).

The majority of the articles found were originated in other countries. Thus, no article was found that exactly coincides with the context of the topic. However, as per the Sri Lankan context, the study by Karunanayake and Wanninayake (2015) presented how determinants of purchasing intention can influence upon Hybrid Vehicle Brands. Among the studies of other countries, the study by Siahaan, Pangemanan and Pandowo (2014) was based on Honda Scooter Motorcycles in Indonesia and the study by Shaharudin, Mansor, Hassan, Omar and Harun (2011) was based on the national motorcycle and scooter manufacturer of Malaysia. None of the previous studies based on Sri Lanka have focused on motorcycles whose demand is continuously increasing. Therefore, this study focus on motorcycles and analyze what factors contribute for the PI of consumers.

Methodology

As a research strategy, this study has identified the factors by investigating the motorcycle industry and based on the available literature mentioned under the literature review.

Research Instrument and measures

The instrument used to conduct this study was a questionnaire, which was prepared with a set of questions to record the responses that were provided by respondents (Sekaran & Bougie, 2010). The questionnaire was distributed in the interested medium preferred by each respondent: Sinhala or English and the section one and two covered the demographic profile and much more information of motorcycle brands. The last section of the questionnaire was made up of using Likert scale and open-ended questions to gather the extra information. The five point Likert scale of ordinal scale, which included strongly disagree (1), disagree (2), neutral (3), agree (4) and strongly agree (5) are used to indicate their answers by putting a tick per statement and equally, four statements were provided to measure consumers' purchase intention. The operationalization is presented in Table , which is consistent of the variables and their items together with their names

and codes. Pilot survey was conducted in the University of Sri Jayewardenepura premises and 50 people were participated and identified the questions, which were difficult to answer while it ensured all wordings and phrases are clear.

Table 1: Operationalization of the concepts

Type	Variables	Items	Item	References
Dependent Variable	Purchase Intention (PI)	Repurchase	PI1	Jaafar, Lalp and Naba (2012)
		Doubtless purchasing	PI2	
		Recommendation	PI3	Qun, Howe, Thai, Wen and Kheng (2012)
		Beneficial if purchased	PI4	
Independent Variables	Perceived Quality (PQ)	Functionality	PQ1	Kandasamy (2014)
		Excellent features	PQ2	
		Genuine parts/materials	PQ3	Shaharudin, Mansor, Hassan, Omar and Harun, (2011)
		Colour combination	PQ4	
		Durability	PQ5	
		Wide variety of models	PQ6	
		Sophisticated and fashionable models	PQ7	
		Fulfillment of requirements	PQ8	Kandasamy (2014)
		Service facilities	PQ9	
	Price (P)	Value over the other brands	P1	Qun, Howe, Thai, Wen and Kheng (2012)
		Value in terms of usage quality	P2	
		Comparison of prices	P3	
		Highest quality brand	P4	
		Issues of low priced brands	P5	Rizwan, Qayyum, Qadeer and Javed (2014)
	Brand Image (BI)	Expected performance	BI1	Raza , Ahad, Shafqat, Aurangzaib and Rizwan (2014)
		Attraction and Popularity	BI2	
		Self-image and personality	BI3	
		Comfortability	BI4	Shaharudin, Mansor, Hassan, Omar and Harun, (2011)
		Design and outlook	BI5	
		Colour and stickers attractiveness	BI6	
		Reliability of the accessories	BI7	
	Brand Loyalty (BL)	Increased selling prices	BL1	Chi, Yeh and Yang (2009)
		Consumer choice	BL2	
		After-sales services	BL3	Oliver (1999)
		Future purchase priority	BL4	Chi, Yeh and Yang (2009)
		Availability of spare parts	BL5	Jacoby and Chestnut (1978) and Shaharudin, Mansor, Hassan, Omar and Harun, (2011)
		Service centre acceptability	BL6	
		Modifications and installations	BL7	
		Loyalty and trust	BL8	Oliver (1999)
		Rust resistance	BL9	Kan (2002) and Oliver (1999)
Condition of plastic parts		BL10		
Product Knowledge (PK)	Brake system	PK1	Karunanayake and Wanninayake (2015)	
	Capability of doing running repairs	PK2		
	Technical functionality	PK3	Shaharudin, Mansor, Hassan, Omar and Harun, (2011)	
	Power (eg: climbing hill areas)	PK4	Rizwan, Qayyum, Qadeer and Javed (2014)	

Source: Researchers constructed by using survey data, 2016/2017

Sampling Method

It is more important to reach for the people who are familiar and user friendly with motorcycles to collect unbiased and reliable data to this specified study, because the past experiences of being involving in a motorcycle purchasing will be helpful for the respondents to make the accurate responses. Therefore, the target population in this study is the motorcycle owners per house unit, who use one of the mentioned brands for their day-to-day activities within a particular month. The sampled population was drawn from the target population as all the reachable motorcycle owners per house unit in Dehiwala West Grama Niladari Division (DWGND). The subset from the sampled population who at least use one of the mentioned motorcycle brands was taken as the sample.

Firstly, the highest motorcycle population from Western province, and next Colombo district and rural urban separation from provincial and municipal councils were chosen as the original procedure of sampling. Then, DWGND that has rapid industrialization and urbanization was chosen from Dehiwala DS Division for this study. A multi-stage sampling that contains two or more stages in sample selection is an integration of cluster sampling technique, which involves identifying clusters of the population elements and including them into the sample. Therefore, the primary sampling unit (PSU) is a household unit in DWGND and the secondary sampling unit (SSU) is a household unit in the selected 10-20 lanes from DWGND by using simple random sampling. According to Saunders, Thornhill and Lewis (2009), 384 sample size was taken originally from general formula.

$$n = \frac{(Z_{\alpha/2})^2 \times p \times q}{d^2} = \frac{(1.96)^2 \times 0.5 \times 0.5}{(0.05)^2} = 384.16 \approx 384 \quad (1)$$

In accordance to the number of households in each selected GN division for rural (28,235) and urban (21,988) separation, the original sample size was proportionately allocated as sample sizes of 216 and 168 for urban and rural representation respectively. Urban respondents from DWGND (168) were divided proportionate to the number of registered motorcycles in the major 4 brands: Bajaj – 93, Hero – 39, TVS – 24 and Honda – 12.

Data Analysis and Results

Demographic Profile

Demographic factors are very important to identify the nature of the sample. It gives a brief idea about the personal characteristics of the sample. The respondents of the sample comprise with 147 male (87.5%) and 21 female (12.5%). More than half of the respondents representing 90 people (53.5%) are with family income greater than Rs.30, 000 and less than or equal Rs.50, 000. The highest fuel expenses per month is more than Rs.1000, but less than or equal Rs.2000 representing 65 respondents (38.69%).

Reliability and validity Tests

In order to identify how closely related a set of items as a group, reliability test using Cronbach's Alpha (CA) has to be carries out and hence it (0.906) was greater than 0.7, reliability can be highly accepted. The measure of sampling adequacy was carried-out through KMO (0.83) and it satisfied the condition that KMO should be equal or greater than 0.6, indicating high degree of sampling adequacy. Then, Bartlett's Test of Sphericity (BTS) examines about the strength of the relationship among items. It is highly significant ($p < 0.01$) suggesting that correlation matrix is significantly different from the identity matrix. This means the correlation matrix is not an identity matrix.

Factor Analysis

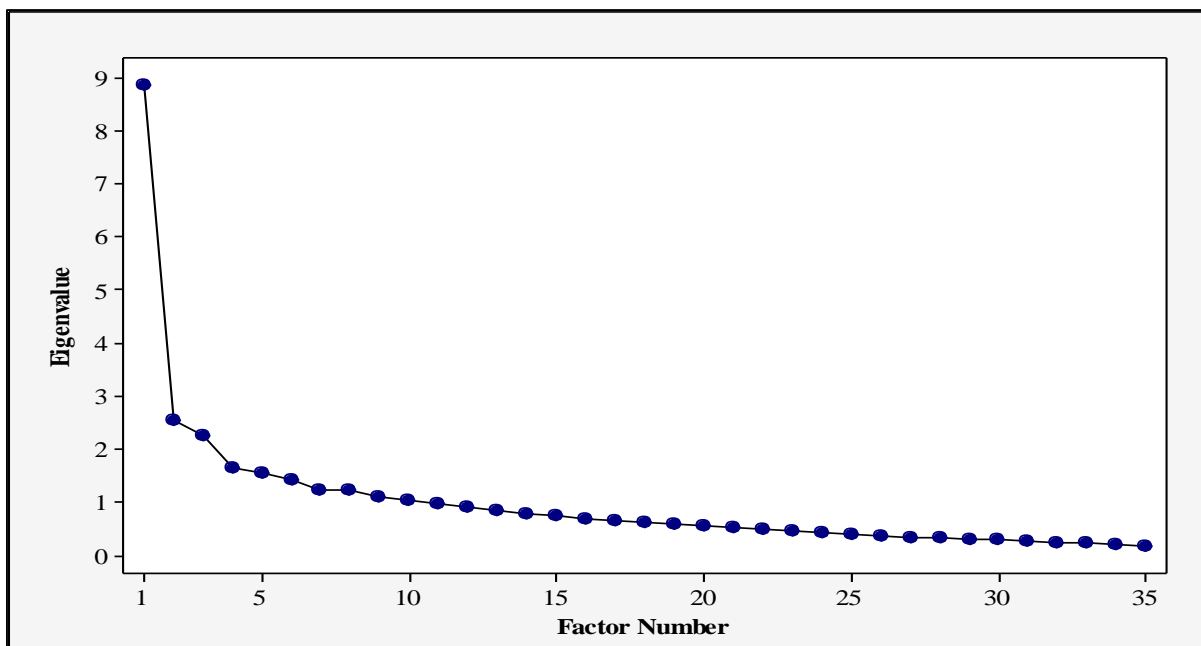

Figure 1: Scree plot

Source: Researchers constructed by using survey data, 2016/2017

With reference to the obtained results for reliability and validity tests, the present data set is appropriate for factor analysis, which is a correlational study of variables, aiming to group the variables by their correlations. Subsequently, the initial factor loading have been found through factor extraction method called principal components that is used to form uncorrelated linear combinations of the observed variables. Finally, varimax rotation that is the most common orthogonal rotation method were applied for the identification of the most suitable factors.

Table 2: Principal component loading matrix for identified hidden factors

Item Code	Item Name	Loading values of identified hidden factors									
		Comp	Know	Awar	NFA	QCS	Attr	QC	TP	FP	Var
PQ1	Functionality	0.772									
P1	Value over the other brands	0.769									
P2	Value in terms of usage quality	0.7									
P4	Highest quality brand	0.465									
PK3	Technical functionality		0.834								
PK2	Capability of doing running repairs		0.793								
PK1	Brake system		0.669								
PK4	Power (ex: climbing hill areas)		0.422								
BI1	Expected performance		0.358								
BI3	Self-image and personality			0.628							
BL1	Increased selling prices			0.61							
BI7	Reliability of the accessories			0.558							
BL2	Consumer choice			0.528							
BI2	Attraction and Popularity			0.445							
BI4	Comfortability			0.42							
BL6	Service centre acceptability				0.696						
BL7	Modifications and installations				0.681						
PQ8	Fulfillment of requirements				0.65						
BL5	Availability of spare parts				0.583						
BL3	After-sales services					0.728					
PQ9	Service facilities					0.627					
BL4	Future purchase priority					0.518					
PQ3	Genuine parts/materials					0.508					
PQ4	Colour combination						0.702				
BI6	Colour and stickers attractiveness						0.848				
BI5	Design and outlook						0.623				
BL9	Rust resistance							0.8			
BL10	Condition of plastic parts							0.781			
PQ2	Excellent features								0.661		
PQ5	Durability								0.625		
BL8	Loyalty and trust								0.412		
P3	Comparison of prices									0.76	
P5	Issues of low priced brands									0.674	
PQ6	Wide variety of models										0.778
PQ7	Sophisticated and fashionable models										0.693
Rotation Sums of Squared Loadings	Percentage of variance explained	8.579	8.15	7.33	7.207	6.615	6.199	5.76	5.214	5.106	5.063
	Percentage of cumulative variance explained	8.579	16.729	24.059	31.265	37.88	44.08	49.84	55.053	60.159	65.222

Source: Researchers constructed by using survey data, 2016/2017

The total system of 35 dimension has been reduced to 10 dimension system by extracting 10 factors based on the eigenvalues greater than one using principal component analysis: $\lambda_1 = 8.854$, $\lambda_2 = 2.539$, $\lambda_3 = 2.261$, $\lambda_4 = 1.655$, $\lambda_5 = 1.540$, $\lambda_6 = 1.423$, $\lambda_7 = 1.237$, $\lambda_8 = 1.216$, $\lambda_9 = 1.086$ and $\lambda_{10} = 1.016$. Those ten extracted factors had given the best possibility to interpret the loadings with cumulative probability of 65.22 percent. The loading values of identified hidden factors are shown in Table as Comparability (Comp), Knowledge (Know), Awareness (Awar), Need fulfillment and availability (NFA), Quality customer service (QCS), Attractiveness (Attr), Quality components (QC), Trusted performance (TP), Fair Price (FP), Variability (Var).

Correlation Analysis

Secondly, the relationship between two variables were tested by using the Person’s correlation analysis. However, prior to the correlation analysis simple indices were constructed for all the factors including purchase intention after confirming the excellent reliability and validity of all the variables with CA values greater than 0.7 and KMO values greater than or equal to 0.6. The Average Variance Extracted (AVE) is to measure the level of variance explained by the set of items as a single variable and AVE value equal or above 0.5 is acceptable to construct simple indices by following few steps such as sum up all the values of the responses per respondent of the items under each factor. Next, that each value was divided by the difference between a possible maximum total value of a respondent and a possible minimum total value of a respondent per factor. Then, each of those results were divided by their maximum and then multiplied by 100.

Table 3: Reliability and validity test results for all variables

Variables		CA	KMO	BTS (P value)	AVE	# of items
Type	Name					
Dependent	PI	0.791	0.756	0.000	0.624	4
	Comp	0.749	0.731	0.000	0.582	4
	Know	0.791	0.790	0.000	0.547	5
	Awar	0.740	0.787	0.000	0.499	6
	NFA	0.700	0.728	0.000	0.522	4
	QCS	0.709	0.724	0.000	0.542	4
	Attr	0.727	0.684	0.000	0.647	3
	QC	0.720	0.610	0.000	0.781	2
	TP	0.700	0.643	0.000	0.570	3
	FP	0.710	0.600	0.000	0.658	2
Independent	Var	0.721	0.600	0.000	0.730	2

Source: Researchers constructed by using survey data, 2016/2017

The linear relationship between only one random independent variable and the random dependent variable is measured by simple correlation analysis, when the correlation coefficient is statistically significant ($p < 0.05$). Referring to the Table , all the independent variables indicate significant slight positive to moderate positive correlation with purchase intention and the highest correlation ($r = 0.56$, moderate positive) is indicated from trusted performance while the least correlation is indicated from attractiveness.

Table 4: Correlation between independent variables and purchase intention

	Comp	Know	Awar	NFA	QCS	Attr	QC	TP	FP	Vari
Pearson Correlation	0.283**	0.493**	0.365**	0.383**	0.444**	0.200**	0.248**	0.560**	0.281**	0.270**
P value	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.009	0.001	0.000	0.000	0.000

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed)

Source: Researchers constructed by using survey data, 2016/2017

Multiple Regression Analysis

Third objective was achieved by using stepwise regression. Multiple regression analysis is useful because it is the best prediction of dependent variable from several independent variables. Table shows that the model is statistically significant ($p < 0.05$), which indicates that at least one of a coefficient of independent variable is different from another.

Table 5: Significance test for the model (ANOVA)

Test	F - ratio	P value
Analysis of Variance	38.63	0.000

Source: Researchers constructed by using survey data, 2016/2017

Table 6: Significance test (t-test) for the parameters in the model and VIF

Predictor	Coefficient	Standard Coefficient	Error of P Value	Variance Inflation Factor (VIF)
Constant	10.34	6.385	0.107	
TP	0.463	0.088	0.000	1.534
Know	0.266	0.08	0.001	1.538
Awar	0.162	0.075	0.033	1.245

Source: Researchers constructed by using survey data, 2016/2017

As per the Table , three predictors out of 10: trusted performance, knowledge and awareness are significant with values 0.000, 0.001 and 0.033 ($p < 0.05$). The problematic hidden multicollinearity can be verified by using variance inflation factor (VIF) of 3 predictors: 1.534, 1.538 and 1.245

which are between one and five. Therefore, multicollinearity between independent variables are not that much affected. Moving to the goodness of the model, 40.5% of the variation in purchase intention was explained by the model ($R_{Adj}^2 = 0.405$). Durbin Watson statistic indicates that residuals are random without any autocorrelation. The assumptions of normality and constant variance (homoscedasticity) of residuals are also satisfied.

Table 7: Model Adequacy

Mean Sum of Squares of Error	MSE = 87.7
Adjusted Coefficient of Determinant	$R_{Adj}^2 = 40.50\%$
Durbin Watson	DW = 1.99918

Source: Researchers constructed by using survey data, 2016/2017

Then, the equation of the multiple linear regression was;

$$\text{Purchase Intention} = 10.34 + 0.463 (\text{Trusted Performance}) + 0.266 (\text{Knowledge}) + 0.162 (\text{Awareness}) \quad (2)$$

The purchase intention of a motorcycle owner is expected to increase by 0.463 units for every one-unit increase in trusted performance, by 0.266 units for every one-unit increase in knowledge and by 0.162 units for every one-unit increase in awareness. This was when the other explanatory variables remain constant. The estimated purchase intention for a particular motorcycle owner is not significant with 10.34 when all the explanatory variables are zero for that same motorcycle owner.

Discussion

The findings of the study suggested that the latent factors affecting purchase intention of urban consumers towards motorcycles are comparability, knowledge, awareness, need fulfillment and availability, quality customer service, attractiveness, quality components, trusted performance, fair price, and variability. The result was not entirely consistent with the previous study mainly due to different geographical locations that limit the generalization of results over other countries. Nevertheless, several studies indicate at least one of these latent factors. Bilal and Ali (2013) found that both perceived quality and price are significantly affecting purchase intention towards private label food products. Service quality towards purchase intention has been highlighted by Giovanis, Tomaras and Zondiros (2013). Although all the latent factors are individually positively correlated with purchase intention, trusted performance indicates the highest correlation among them. Based

on the multiple regression analysis, trusted performance, knowledge and awareness factors seems to be the most significantly influential factors affecting urban consumers' purchase intention. Out of these most significant factors, awareness and knowledge were proposed by Kotler and Armstrong (2011) among their six stages named awareness, knowledge, interest, preference, persuasion and purchase, which should be with consumers before they select to buy the product.

Conclusion

This study explored that urban consumers' lifestyle is different due to high facilities of education, transportation and infrastructure. Therefore, motorcycle producers' focus should be to enhance the product knowledge of people for better understanding of the motorcycle. As a result, marketers have to use several promotional tools to encourage consumers to adopt to the specific motorcycle brand. Components and customer service in the motorcycle industry can be kept at its highest quality. The benefits over the huge traffic congestion due to high fuel efficiency for urban consumers can be highly marketed. Authorized dealers can increase purchase intention of urban consumer together with the manufacturers by maintaining excellent features and durability of the motorcycles while being loyal and trustworthy.

Recommendations

The several strategies can be recommended for increasing purchase intention of consumers. Informative advertising campaigns can be conducted to educate consumers on necessary basis technical knowledge for underlining the durability and outstanding features of the product while keep up loyalty. Additionally, introduction of high fuel efficient, more attractive and comfortable motorcycles may help to raise the awareness of consumers. This study adds new understanding and knowledge as literature to the purchase intention on motorcycles in Sri Lanka. However, it is important to extend the scope of the study in next researches by incorporating the key markets such as China and Japan who are the closest competitors to India in the motorcycle market in Sri Lanka.

References

- Bilal, M., & Ali, T. (2013). Factors Influencing Consumers Purchase Intentions towards Private Brands. *Journal of Independent Studies and Research-Management, Social Sciences and Economics (JISR-MSSE)*, 11(2), 17-28.
- Blackwell, R. D., Engel, J. F., & Miniard, P. W. (2001). *Consumer Behavior (9th ed.)*. Mason: South-Western.
- Central Bank of Sri Lanka. (2012). *Economics and Social Statistics of Sri Lanka*. Colombo: Statistics Department.
- Chi, H. K., Yeh, H. R., & Yang, Y. T. (2009). The Impact of Brand Awareness on Consumer Purchase Intention. *The Journal of International Management Studies*, 4(1), 135-144.
- Fishbein, M., & Ajzen, I. (1975). *Belief, attitude, intention, and behavior: an introduction to theory and research*. Reading, MA: Addison-Wesley.
- Giovanis, A. N., Tomaras, P., & Zondiros, D. (2013). Suppliers Logistics Service Quality Performance and its effect on Retails Behavioral Intentions. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 73 (pp. 302-309). Budapest: Elsevier Limited.
- Jaafar, S. N., Lalp, P. E., & Naba, M. M. (2012). Consumers' Perceptions, Attitudes and Purchase Intention towards Private Label Food Products in Malaysia. *Asian Journal of Business and Management Sciences*, 2(3), 73-90.
- Jacoby, J., & Chestnut, R. W. (1978). *Brand loyalty: Measurement and management*. New York: John Wiley & Sons.
- Kan, W. H. (2002). The Study of Relation between Product Value, Brand Trust, Brand Affect and Brand Loyalty. *Unpublished master thesis*. Taiwan: Tamkang University.
- Kandasamy, C. (2014). Impact of customer brand perceived quality on buying intention of durable products - A customers view. *International Journal of Management and Social Science Research Review (IJMSRR)*, 1(2), 1-5.
- Karunanayake, R., & Wanninayake, W. (2015). Impact of Key Purchasing Determinants on Purchasing Intention of Hybrid Vehicle Brands in Sri Lanka, an Empirical Study. *Journal of Marketing Management*, 3(1), 40-52.
- Kawa, L. W., Rahmadiani, S. F., & Kumar, S. (2013). Factors Affecting Consumer Decision-Making: A Survey of Young-Adults on Imported Cosmetics in Jabodetabek, Indonesia, The SIJ Transactions on Industrial. *Financial & Business Management (IFBM)*, 1(5), 175-180.
- Kotler, P., & Armstrong, G. (2011). *Principles of Marketing (14th ed.)*. New Jersey: Pearson Prentice Hall.
- Mirabi, V., Akbariyeh, H., & Tahmasebifard, H. (2015). A study of factors affecting on consumers purchase intention - Case Study: The agencies of Bono Brand Tile in Tehran. *Journal of Multidisciplinary Engineering Science and Technology*, 2(1), 267-273.
- Oliver, R. L. (1999). Whence Consumer Loyalty? *Journal of Marketing*, 63, 33-44.
- Qun, C. J., Howe, L. J., Thai, L. C., Wen, L. W., & Kheng, W. T. (2012). *Exploring the factors affecting purchase intention of smartphone: a study of young adults in Universiti Tunku*

- Abdul Rahman, Perak Campus, Malaysia.* Unpublished Bachelor's Thesis, Faculty of Business and Finance, Department of Marketing.
- Raza , M. A., Ahad, M. A., Shafqat, M. A., Aurangzaib, M., & Rizwan, M. (2014). The Determinants of Purchase Intention towards. *Journal of Public Administration and Governance, 4(3)*, 1-19.
- Rizwan, M., Qayyum, M., Qadeer, W., & Javed , M. (2014). The impact on branded product on consumer purchase intentions. *Journal of Public Administration and Governance, 4(3)*, 57-74.
- Saunders, M., Lewis, P., & Thornhill, A. (2009). *Research methods for business students (5th ed.)*. Harlow: Financial Times Prentice Hall.
- Sekaran, U., & Bougie, R. (2010). *Research methods for business: A skill building approach (5th ed.)*. New York: John Wiley and sons, Inc.
- Shaharudin, M. R., Mansor, W. S., Hassan, A. A., Omar, M. W., & Harun, E. H. (2011). The relationship between product quality and purchase intention: The case of Malaysia's national motorcycle/scooter manufacturer. *African Journal of Business Management, 5(20)*, 8163-8176.
- Siahaan, M. C., Pangemanan, S. S., & Pandowo, M. (2014). Price, Brand Quality and Perceived Quality on Purchase Intention of Honda Scooter Motorcycle in Manado. *Journal Riset Ekonomi, Manajemen, Bisnis Dan Akuntansi (EMBA), 2(1)*, 441-449.
- Statistics.* (2008/15). Retrieved May 14, 2016, from Department of Motor Traffic (DMT): http://www.motortraffic.gov.lk/web/index.php?option=com_content&view=article&id=84&Itemid=115&lang=en
- Statistics.* (2016). Retrieved May 14, 2016, from Ministry of Transport & Civil Aviation: http://www.transport.gov.lk/web/index.php?option=com_content&view=article&id=255
- Thapa, A. (2011). Consumer Switching Behaviour: A study of shampoo brands. *Abhinav National monthly refereed journal of research in Commerce and Management.*

**අනුරාධපුර යුගයේ පැවැති සාම්ප්‍රදායික පුරාවිද්‍යා සංරක්ෂණ ක්‍රමවේද
ඩබ්ලිව්. ඒ. එල්. පී. දිල්හාරා***

***leshapdilhara@gmail.com**

සංකෙෂපය

සංරක්ෂණය යනු භාග්‍යය අවම කර ගැනීම සඳහා යොදා ගන්නා ක්‍රියාමාර්ගයකි. එය පුරාවිද්‍යා ක්ෂේත්‍රයේ වැදගත් අංගයකි. අතීත මිනිසා විසින් ඉතිරි කරන ලද සංස්කෘතික පුරාකෘති විනාශ වුවහොත් එය ඉතිහාසය ගොඩනැංවීමට ප්‍රබල බාධාවකි. එම නිසා අතීතයේ සිටම ලෝකයේ වෙනත් රටවල මෙන්ම ශ්‍රී ලංකාවේ ද ස්වකීය මුතුන් මිත්තන් විසින් දායාද කරන ලද උරුමයන් රැකගැනීම සඳහා විවිධ ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කර ඇත. එය සංරක්ෂණය යන සංකල්පයෙන්ම අදහස් නොවුන ද පුරාකෘති ආරක්ෂා කිරීමේ යම් පිළිවෙතක් ලෙස සාහිත්‍ය හා පුරාවිද්‍යාත්මක මූලාශ්‍රය මගින් හඳුනාගත හැකිය. මෙම පර්යේෂණයේ අරමුණ වූයේ අනුරාධපුර යුගයේ පැවැති සාම්ප්‍රදායික සංරක්ෂණ ක්‍රමවේද පිළිබඳව විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක් සිදු කිරීමයි. දත්ත රැස් කිරීම සඳහා ප්‍රථමික මූලාශ්‍රය හා ද්විතීයික මූලාශ්‍රය යොදා ගනු ලැබීය. එහිදී ලබාගත් දත්ත විශ්ලේෂණය කිරීමේදී ශ්‍රී ලංකාවේ සාම්ප්‍රදායික සංරක්ෂණ ක්‍රමවේදයේ ආරම්භක අවස්ථාව සංසමිත්තා තෙරණිය ශ්‍රී මහා බෝධිය වැඩම කරවන ලද නැවෙහි කුඹගස, සුක්කානම, හබල වැනි කොටස් ආරක්ෂා සහිතව තැන්පත් කිරීම සඳහා සිරිවඩ්ඩ, වූලාංගණ, මහාංගණ නමින් මන්දිර තුනක් ඉදිකිරීම බව හඳුනාගත හැකි විය. ඉන්පසුව ද විවිධ රාජ්‍යය යුගයන්හිදී එබඳු පුරාකෘති ආරක්ෂා කිරීමට විවිධ විධිවිධාන යෙදූ බව ද හඳුනාගත හැකිවිය.

ලක්දිව පුරාණ රජවරු පුරාකෘති සංරක්ෂණය කිරීම සම්ප්‍රදායක් ලෙස සිදුකර ඇත. රාජ්‍යත්වයට ආශීර්වාද පතා, දේශපාලනික වශයෙන් ස්ථාවරත්වයට පත්වීම, සතුරන් මැඩීම, දීර්ඝායුෂ ප්‍රාර්ථනා කිරීම වැනි හේතු මත සංරක්ෂණ ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කොට ඇත. සෑම රජෙකුම තමන්ට පෙර රජුන් විසින් සිරිතක් ලෙස සිදු කළ සංරක්ෂණ කටයුතු ස්වශක්තිය මත නැවත නැවත සිදු කොට ඇත. මේ අනුව අනුරාධපුර යුගයේ භාවිත කළ සාම්ප්‍රදායික සංරක්ෂණ ක්‍රමවේද ලෙස ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම, නැවත ගොඩනැංවීම, නව එක් කිරීම් හා නඩත්තු දීමනා යනාදිය පෙන්වාදිය හැකිය. සංරක්ෂණය යන සංකල්පයෙන්ම නොවුන ද අනුරාධපුර යුගයේ සිටි බොහෝ පාලකයින් එවැනි සංරක්ෂණ ක්‍රමවේද භාවිත කළ බව මූලාශ්‍රය ඇසුරෙන් හඳුනාගත හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද - අනුරාධපුර යුගය, පුරාකෘති, සාම්ප්‍රදායික, සංරක්ෂණය, ක්‍රමවේද

හැඳින්වීම

පුරාවිද්‍යාවේදී “සංරක්ෂණය” අතිශයින් වැදගත් වන්නකි. සංරක්ෂණය යනු භායනාය අවම කර ගැනීම සඳහා යොදා ගන්නා ක්‍රියාමාර්ගයකි. පුරාණ කාලයේ තමන්ගේ මුතුන් මිත්තන් විසින් දායාද කරන ලද උරුමයන් රැකගැනීම සඳහා අතීතයේ සිටම විවිධ ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කොට ඇත. සංරක්ෂණය යන සංකල්පයෙන්ම අදහස් නොවුන ද අතීතයේදී මිනිසා විසින් එකී පුරාකෘති ආරක්ෂා කරගැනීමට ගත් ක්‍රියා මාර්ග සාම්ප්‍රදායික සංරක්ෂණ ක්‍රමවල ආරම්භය ලෙස සැලකිය හැකිය.

සාම්ප්‍රදායික සංරක්ෂණ ක්‍රමවේදයන්ගේ ඉතිහාසය බුදුන් වහන්සේගේ ධර්මාන අවධිය දක්වාම දිව යයි. බෞද්ධ සාහිත්‍ය ග්‍රන්ථවලට අනුව බුදුරජාණන් වහන්සේ, වැඩ සිටි ආරාම ආදිය ආරක්ෂා කරගැනීම සඳහා යම් යම් නියමයන් පනවා ඇත. කැඩිබිඳී යන ගොඩනැගිලි ආදිය නැවත සකස් කරන ආකාරය පෙන්වා දී ඇත. එනම් “බිත්තිවල සුදු පැහැ ගැලවී ගිය විට දහයියා කුඩු අත්ලෙන් පොඩි කර අත්ලෙන් ආලේප කිරීම, ගුරු පැහැ වූ විට කුඩ මසු මැටි අත්ලෙන් පොඩිකර ආලේප කිරීම, ජලය නිසා බිත්තිවල ඇති වන බාදනය නිසා රෙදි කඩකින් පිරිමැදීම” යනාදියයි. තවද චුල්ලවග්ග පාලියේ සංඝයා වහන්සේලා විහාර ආරාම ඉදිකිරීමට, රැකබලා ගැනීමට මෙන්ම ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමට ද, වගබලා ගතයුතු බව දක්වා ඇත (චුල්ලවග්ගපාළි 1977, සංස්; ධම්මරක්ෂිතාභිධාන හිමි, හාල්දඬුවන බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලා පුනර් මුද්‍රණය, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල).

ප්‍රථම ධර්ම සංගායනාව පැවැත්වීම සඳහා රජගහනුවරට රැස් වූ මහා කාශ්‍යප මහ රහතන් වහන්සේ ඇතුළු හික්ෂුන් ජරාවාස වූ ගොඩනැගිලි ප්‍රතිසංස්කරණය කොට ඇත. එපමණක් නොව බෞද්ධ සාහිත්‍ය කෘතිවල මේ සඳහා භාවිත වූ වචන කිහිපයක් ද හමුවේ. එනම්,

- පටිසංකරණ, බණ්ඩවුල් පටිසංකරණ - කැඩිබිඳී ගිය තැන් ප්‍රතිසංස්කරණය
- පුන කාරයී - නැවත කරවීම.
- බණ්ඩසංකරී, නව කම්ම - දිරූ තැන් අලුත් වැඩියාව, අලුතෙන් කරවීම.
- පාතනික - දිරූ තැන් වැටී ඇති තැන්
- ජින අපතු - දිරූ තැන් ඉවත් කිරීම, වශයෙනි.

(අංගුත්තර නිකාය 2005, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල). මේ අනුව බුද්ධ කාලයේ සිටම සාම්ප්‍රදායික සංරක්ෂණ ක්‍රමවේද පැවති බව පැහැදිලිය.

සිංහල ශබ්දකෝෂයෙහි සංරක්ෂණය යන්න විස්තර වන්නේ “මනාව ආරක්ෂා කිරීම, මනාසේ රැකීම” යනුවෙනි (ශ්‍රී සුමංගල ශබ්ද කෝෂය, සංස්; සෞරත හිමි, වැලිවිටියේ 2011, පි. 1005, ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ). ලන්ඩන්හි සංරක්ෂණය පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර ව්‍යවස්ථාවට අනුව සංරක්ෂණය යනු ඕනෑම වර්ගයක සංස්කෘතික භාණ්ඩ කොටසක් සඳහා යොදාගෙන ඇති ද්‍රව්‍යවල ස්වභාවය හෝ වර්ගය නිර්ණය කිරීමට ගනු ලබන ඕනෑම ක්‍රියාවක් හෝ භායනාකාරක අවබෝධ කර ගැනීමට හා වර්ධනය කිරීමට

ගනු ලබන ඕනෑම ක්‍රියාවක් හෝ එබඳු භාණ්ඩ සංයුතීන්ගේ තත්ත්වය යහපත් කිරීමට ගනු ලබන ඕනෑම ක්‍රියාවක්ය. එකී සංරක්ෂණය දෙයාකාරය.

- i. පිරික්ෂණය - දිරායාම වැළැක්වීම , නැවැත්වීමට හෝ පමා කිරීමට පියවර ගැනීම
- ii. ප්‍රතිසංස්කරණය - කිසියම් භාණ්ඩයක සිදුවී ඇති වෙනස්වීම් නිවැරදි කිරීම සඳහා පියවර ගැනීම (අග්‍රවාල් , ඕ. පී. 1977 , පි. xv).

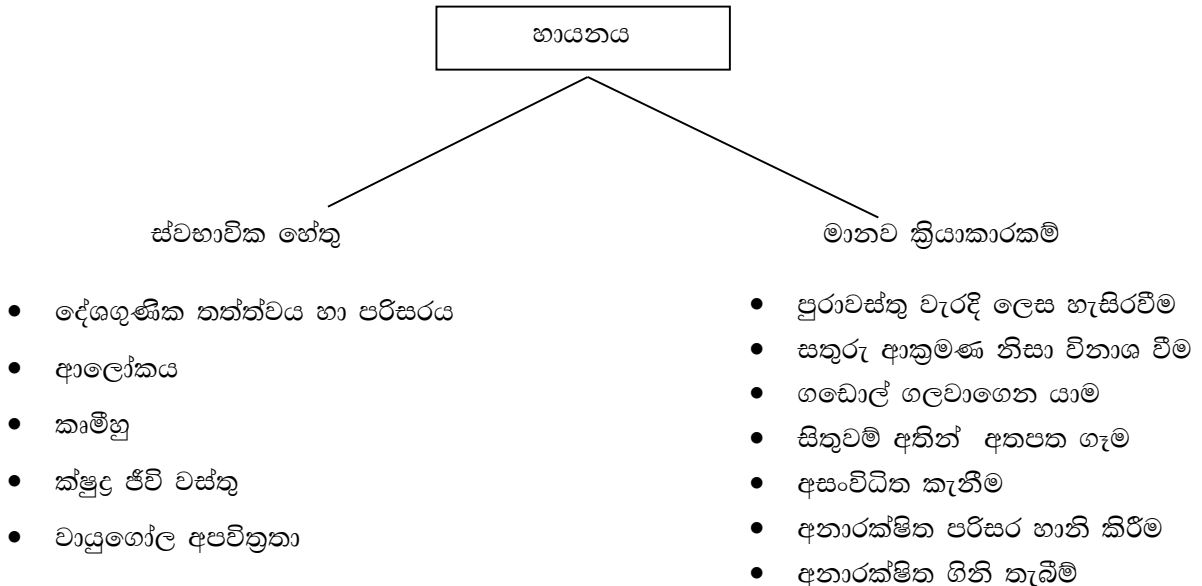
මේ අනුව කැණීම් මගින් හෝ මතුපිටින් හමුවන ඕනෑම සංස්කෘතික භාණ්ඩයක් භායන කාරක අවබෝධ කරගෙන යොදාගත් මූල ද්‍රව්‍ය මතම ආරම්භයේ පැවති තත්ත්වයෙන්ම පවත්වා ගැනීම මගින් ආරක්ෂා කිරීම, හොඳින් රැකගැනීම සංරක්ෂණය ලෙස හැඳින්විය හැකිය. පුරාවිද්‍යා සංරක්ෂණ ක්‍රම

- i. සාම්ප්‍රදායික පුරාවස්තු සංරක්ෂණ ක්‍රම
- ii. නූතන (නවීන) පුරාවස්තු සංරක්ෂණ ක්‍රම

යනුවෙන් දෙයාකාරය. මෙහි සාම්ප්‍රදායික පුරාවස්තු සංරක්ෂණ ක්‍රම යනු පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව පිහිටුවීමට පෙර මෙරට පැවැති සංරක්ෂණ ක්‍රම හා අවස්ථාය. නූතන (නවීන) සංරක්ෂණය යනු නවීන විද්‍යාත්මක පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව පිහිටුවීමෙන් පසු සිදු කරන ලද සංරක්ෂණයන් ය. මෙම අධ්‍යයනයේදී අනුරාධපුර යුගයේ පැවති සාම්ප්‍රදායික පුරාවස්තු සංරක්ෂණ ක්‍රම පිළිබඳව පමණක් අවධානය යොමු කොට තිබේ.

අනුරාධපුර යුගයේ පුරාවස්තු භායනය වූ ආකාර

පුරාවස්තු සංරක්ෂණය සඳහා පැරණි ලාංකිකයන් යොමු වූයේ පුරාවස්තු භායනය වළක්වා ගැනීමේ අභිප්‍රායෙන් බැවින් මෙහිදී පුරාවස්තු භායනය පිළිබඳව ද අවධානය යොමු කිරීම වැදගත් වේ. පුරාවස්තු භායනය යනු පුරාවස්තුවේ මුල් ස්වරූපය විනාශ වී යාමයි. ස්මාරකයේ පටන් ඉතා කුඩා පුරාවස්තුව දක්වා වූ සෑම පුරාවස්තුවක්ම සීඝ්‍රගාමීව හෝ මන්දගාමීව භායන කාරකවලට හසුවීම නිසා එහි මුල් ස්වරූපය විකෘතිවීම වැනි තත්ත්වයන්ට පත්වේ. පුරාවස්තු විනාශවීම සඳහා බලපානු ලබන භායන කාරක ස්වභාවික හා මිනිසා විසින් ඇති කරන ලද ඒවා වශයෙන් දෙයාකාර වේ. එනම්

ආදී වශයෙනි (අග්‍රවාල්, ඕ. පී. 1977: පි. xvi). මෙවැනි ස්වභාවික හා මානව ක්‍රියාකාරකම් නිසා අනුරාධපුර යුගයේ පුරාකෘති විනාශ වූ අවස්ථා මූලාශ්‍රය ඇසුරෙන් හඳුනාගත හැකිය. අනුරාධපුර යුගයේ පුරාවස්තු ස්වභාවිකව භායනාය වූ බවට ඇති ප්‍රබලම සාධකය වන්නේ දුටුගැමුණු රජ දවස රාම ග්‍රාමයේ ගංගා ඉවුරෙහි තිබූ ස්ථූපයක් ගංවතුරෙන් ගසාගෙන යාමේ සිදුවීමයි. එහි වූ ධාතු කරඬුව ගංවතුරේ ගසාගෙන යනවිට නා රජුන් එය නාග ලෝකයට ගෙන ගොස් මනරම් ථූපයක් කරවා එහි තැන්පත් කරන ලදී (ම.ව. 1957. 31:25). තවද දෙවන අග්ගබෝධි රජ දවස ජෝතිපාල නම් තෙරුන් ථූපාරාමයෙහි සැය වන්දනා කරමින් සිටි අතරතුරදී දාගැබෙන් කොටසක් බිදී පහළට පතිත වී ඇත (එම. 41:52-53).

මීට අමතරව මානව ක්‍රියාකාරකම් නිසා ද අනුරාධපුර යුගයේ පුරාකෘති විශාල වශයෙන් විනාශයට පත් වූ අවස්ථා රැසක් හඳුනාගත හැකිය. එළාර නම් සොළී රජතුමා සැඟිරියට ගොස් එන අතරතුරදී සිය රථයේ වියගස වැදී ජීනස්ථූපයක (ථූපාරාමය යැයි පිළිගැනේ) කොටසක් ගැලවී ගොස් ඇත. එම අවස්ථාවේදී ගඩොල් කැට 15ක් පමණ ගැලවුණු අතර පසුව එය ප්‍රකෘතිමත් කොට ඇත (එම. 21:21-26). එපමණක් ද නොව එළාර රජුගේ දෙමළ සේනාව වෙහෙර දාගැබ්වලට නොයෙක් අසත්කාර කිරීමෙන් ද පුරාවස්තු විනාශවීම් සිදු වී ඇත (එම. 23:9). සද්ධාතිස්ස රජු දවස ලෝවාමහා ප්‍රාසාදය පහන් දැල්ලකින් දැවී විනාශ වීම ද සිදුවී ඇත (එම. 33:6). එසේම චෝරනාග රජු විහාර අටළොසක් විනාශ කිරීම, කණිට්ඨතිස්ස රජු මහාසීමාව කොටසක් කඩා ඉවත් කිරීම හා මහාසෙන් රජු සිදු කළ මහා විහාර සංහාරය වැනි මානව කේන්ද්‍රීය පුරා වස්තු විනාශයන් ද අනුරාධපුර යුගයේ පුරාවස්තු භායනායන් සිදු වූ බවට උදාහරණ වේ (එම. 34:12-13, 36:13-14, 37:52,53).

මහාවංසයේ එන ඉහත තොරතුරු විශ්ලේෂණය කිරීමේදී අනුරාධපුර යුගයේ පුරාවස්තු භායනාය ස්වභාවිකව මෙන්ම මානව ක්‍රියාකාරකම් මත සෘජුවම සිදු වූ බව පෙනේ. දේශගුණය සහ පරිසරය වැනි ස්වභාවික භායනා කාරක මගින් පුරාකෘති භායනාය වූ නමුත් වඩා සීඝ්‍ර හා මහා පරිමාණ ප්‍රමාණයේ

පුරාවස්තු භායනයන් මානව ක්‍රියාකාරකම් මත සිදු වූ බව පැහැදිලි වේ. උක්ත සාධක අනුව ඒ සඳහා බලපාන ලද ප්‍රබලම සාධක දේශපාලනික හා ආගමික වශයෙන් ඇතිවූ ව්‍යාකූලතාවයන්ය. දකුණු ඉන්දියානු ද්‍රවිඩ පාලකයන් මෙරට ආක්‍රමණය කළ අතර ඔවුහු මහා පරිමාණ වශයෙන් වෙහෙර විහාර බිඳ වස්තුව පැහැර ගත්හ. ආගමික වශයෙන් මහසෙන් අවධියෙහි අභයගිරි මහාවිහාර නිකායන් අතර ඇතිවූ විරසකය මහා විහාර සංභාරයට බලපාන ලදී. මේ සියලු තොරතුරු විමසා බැලීමේදී අනුරාධපුර යුගයේ පුරාකෘති භායනය සඳහා එකල පැවැති දේශපාලන, ආගමික හා සමාජ සංකෘතික පසුබිම් ද ස්වභාවික හේතු ද බලපා ඇති බව විද්‍යාමාන වේ. මේ අනුව අනුරාධපුර යුගයේ පුරාවස්තු භායනය වූ විවිධ අවස්ථා හඳුනාගත හැකි අතර එකී භායනයන් අවම කර ගැනීම සඳහා යොදාගත් සංරක්ෂණ ක්‍රමවේදයන් පිළිබඳව අවධානය යොමු කිරීම වැදගත් වේ.

අනුරාධපුර යුගයේ පැවති සාම්ප්‍රදායික සංරක්ෂණ ක්‍රමවේද

අතීත මිනිසා විසින් දායාද කරන ලද සංස්කෘතික පුරාකෘති විනාශ වුවහොත් එය ඉතිහාසය ගොඩනැගීමට ප්‍රබල බාධාවකි. එහෙයින් අතීතයේ සිටම ලෝකයේ වෙනත් රටවල මෙන්ම ශ්‍රී ලංකාවේ ද කම මුතුන් මිත්තන් විසින් කරන ලද ක්‍රියාකාරකම් පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීම සහ ඉදිරි පරම්පරාවට දැක ගැනීම සඳහා අනුගමනය කළ ක්‍රියාමාර්ග හරහා සංරක්ෂණය නම් වූ සංකල්පය ජනිත විය. ශ්‍රී ලංකාවේ සංරක්ෂණ ඉතිහාසය පිළිබඳ විමසා බලන විට සංරක්ෂණය යන සංකල්පයෙන්ම අදහස් නොවුණ ද අතීතයේදී ලාංකිකයන් පුරාකෘති ආරක්ෂා කිරීමේ පිළිවෙතක් අනුගමනය කළ බවට සාධක මූලාශ්‍රයවල දක්නට ලැබේ (බස්නායක සහ හෙට්ටිගේ, 1992: පි.272). සංඝමිත්තා තෙරණිය ශ්‍රී මහා බෝධිය වැඩම කරවන ලද නැවෙහි කුඹගස, සුක්කානම, හබල වැනි කොටස් ආරක්ෂා සහිතව තැන්පත් කිරීම සඳහා සිරිවඩ්ඩි, වූලාංගණ, මහාංගණ නමින් මන්දිර තුනක් ඉදිකළ බව මහාවංසයේ සඳහන් වේ (ම.ව. 1957, 19:68-70). මිත්පසුව විවිධ රාජ්‍ය යුගයන්හිදී මෙබඳු පුරාකෘති ආරක්ෂා කිරීමේ විධි ක්‍රම අනුගමනය කොට ඇත.

සන්නස් හා තුඩපත්වල ද සාම්ප්‍රදායික සංරක්ෂණ ක්‍රියා මාර්ග පිළිබඳව සඳහන් වේ. මැදවල තඹ සන්නසෙහි විහාර අලුත් වැඩියාව පිළිබඳව තොරතුරු සඳහන් වේ. “විහාර භූමිය කටු කොහොල් අරවා පවුරු පදනම් බඳවා ගොනැස් සහිත කොට සත් රියන් ටැම්පිට පිළිමගෙයක් කරවා” යනුවෙන් එහි සඳහන් වී තිබේ (I.C. 2001. Vol ix, p. 451). ගජබාහු රජු ගොඩපවත (සිතුල්පව්ව) විහාරස්ථානයේ නඩත්තු සඳහා දුන් බදු හා දීමනා ගැන ගොඩවාය සෙල්ලිපියෙහි සඳහන් වේ (E.Z. 1981. Vol 1, p. 67). සීන්දියගල පර්වත ලිපියේ පෙහොය ගෙයක් ප්‍රතිසංස්කරණය සඳහා කහවණු පරිත්‍යාග කළ බව සඳහන් වේ (E.Z. 1981. Vol 1, p. 46). iv වන මහින්ද රජුගේ ජේතවනාරාම පුවරු ලිපියේ නැවත ගොඩනැංවීම සම්බන්ධව සඳහන් ය (E.Z. 1928. Vol 1, p. 27). එසේම ගැරඬිගල ලිපියේ සංරක්ෂණ කටයුත්තක් පැහැර හැරීම සඳහා දෙන ලද දඬුවම් පිළිබඳව සඳහන් වේ (I.C. 2001. Vol ix, p. 281). මේ අනුව සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රවල පමණක් නොව අභිලේඛන ආදී පුරාවිද්‍යා මූලාශ්‍රවල ද සාම්ප්‍රදායික සංරක්ෂණ ක්‍රම පිළිබඳව සඳහන් වේ.

එකී සංරක්ෂණ ක්‍රම පොදුවේ සලකා බැලීමේදී අනුරාධපුර යුගයේ පැවති සාම්ප්‍රදායික සංරක්ෂණ ක්‍රමවේද ලෙස

- කැඩිබිඳී ගිය තැන් ප්‍රතිසංස්කරණය
- නැවත ගොඩනැංවීම්
- නව එක්කිරීම්
- නඩත්තු දීමනා ලබා දීම

යනාදිය හඳුනාගත හැකිය. මෙම සංරක්ෂණ ක්‍රම ගොඩනැගිලි සංරක්ෂණය, ස්ථූප සංරක්ෂණය හා වෙනත් පුරාවස්තු සංරක්ෂණය යන සෑම අංශයකින්ම හඳුනාගත හැකිය.

ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම

“ප්‍රති” යනු නැවත යන්නයි . “සංස්කරණය” යනු ශුද්ධ කිරීම, සකස් කිරීම යන්නයි. මේ අනුව ප්‍රතිසංස්කරණය යනු නැවත සකස් කිරීම, ශුද්ධ කිරීම යන අදහසයි. ඒ අනුව කැඩී බිඳී ගිය තැන් නැවත අළුත්වැඩියා, කිරීම යන්න එමගින් අදහස් වේ. ඕ. පී අග්‍රවාල්ට අනුව ප්‍රතිසංස්කරණය යනු භාණ්ඩයක් හැකි තරම් දුරට එය මුලින් පැවති භෞතික ස්වරූපයට හා කලාත්මක තත්ත්වයට ගෙන ඒම සඳහා ගනු ලබන ඕනෑම පියවරකි (අග්‍රවාල්, ඕ. පී, 1977: පි. xv). මෙය පුරාවිද්‍යා සංරක්ෂණයේ එක් අංශයකි. මෙම ක්‍රමය නූතන සංරක්ෂණ මූලධර්ම අනුව ද ක්‍රියාත්මක කරන අතර අනුරාධපුර යුගයේදී ද භාවිතා කළ බවට සාධක හමු විය.

කැඩී බිඳී ගිය තැන් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම පිළිබඳව මහාවංසයේ මූලින්ම සඳහන් වන්නේ වළගම්බා රජු සමයේදීය. වළගම්බා රජු විහාර, පිරිවෙන් ගොඩනැගිලි, ඉදිකිරීමේදී අනාගතයේදී ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමට සුවචන පරිදි ඉදිකර ඇත (ම.ව. 2010. 33:100-101). මේ අනුව අනුරාධපුර යුගයේ යම් ගොඩනැගිල්ලක් ඉදිකිරීමට පෙරාතුව අනාගත සුරක්ෂිතතාවය පිළිබඳව අවධානය යොමු කළ බව පැහැදිලිය. භාතිකාභය රජු ලෝවාමහපාය නවකම් (පටිසංඛරමෙන්ථ) ද කරවීය (එම, 34:39-40). වසභ රජු නේමිත්ත පාඨකයන්ගෙන් ස්වකීය ආයුෂ ප්‍රමාණය විමසූ අවස්ථාවේදී අල්පායුෂ ඇති බව දැනගත්තේය. හික්ෂුන් වහන්සේලාගෙන් දීර්ඝායුෂ වීම සඳහා කළ යුත්ත කුමක්දැයි විමසූ කල්හි “ජීර්ණ ප්‍රතිසංස්කරණ” කළ යුතු බව ප්‍රකාශ කළෙන් සියලු ලක්දිවිහි ජීර්ණාවාසයන් ප්‍රතිසංස්කරණය කළේය. මහා වෙහෙර දීරු තැන් ද සකස් කළේය. තවද, නගර ආරක්ෂා පිණිස නගර ප්‍රාකාරය උස් කොට කරවා ඇත (එම. 35:81).

ගෝඨාභය හෙවත් මේඝවර්ණාභය රජතුමා ලක්දිවිහි ජීර්ණාවාස සියල්ලම අළුත් කොට කරවූ අතර ථූපාරාමය, මණිසෝමාරාමය, මිරිසවැටිය දක්ෂිණ විහාරය යන තැන්වල පොහෝ ගෙවල් ද පිළිසකර කරවා ඇත (එම. 36:105-107). මහසෙන් රජතුමා සංඝමිත්‍ර නම් හික්ෂුවගේ උපදෙස් පරිදි මහාවිහාර සංහාරය කළ ද ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු සඳහා ද දායක වූ බව මහාවංසයේ සඳහන් වේ (එම. 37:15-44). ධාතුසේන රාජ්‍ය සමය දේශපාලනික වශයෙන් ඒකීයභාවයක් ඇතිවූ යුගයක් වන අතර ආර්ථික වශයෙන් ද සමෘද්ධිමත් වූ යුගයක් බව හෙතෙම විහාරආරාම ප්‍රතිසංස්කරණය සඳහා අනුග්‍රහය දක්වා ඇති

ආකාරයෙන් පෙනේ. ලෝවාමහපාය දිරාගිය කල්හි නවකම් කරවූ අතර, අභයගිරි විහාරයෙහි බොහෝ වූ පිරියම් කරවීය. දළදාගෙයි ද දිරිමි සකස් කළේය. ඒ ඒ විහාරවල නවකම් කරවා ප්‍රාකාර ද, ගෙවල් ද, සුණු පිරියමින් මනෝහර කරවීය (එම. 38:54-74).

අනුරාධපුර යුගයේ ස්තූප ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සම්බන්ධව ද සාධක හමු වන අතර ප්‍රථම සාධකය දේවානම්පියතිස්ස රාජ්‍ය සමයෙන් හමුවේ. මහා විහාරයෙහි, සැගිරි ගල, ථූපාරාමයෙහි ද නවකම් සුදුසු පරිද්දෙන් කළ බව මහාවංසයේ සඳහන් වේ (එම. 20:7-8). භාතිකාභය රජු රුවන්වැලිසෑයෙහි ප්‍රතිසංස්කරණ සිදු කළ ආකාරය පිළිබඳව මහාවංසයේ දීර්ඝව විස්තර කෙරේ (එම. 34:41-58). තවද, II වන දප්පුල රජු සැගිරියෙහි මහරුක් අතු කප්පවා ඇත (එම. 49:24). උක්ත සාධක අනුව ගස්වල අතු කොළ කපා ඉවත් කිරීම ද ප්‍රතිසංස්කරණ වශයෙන් සිදුකර ඇති බව පෙනේ. මෙම සංරක්ෂණ කටයුතු සඳහා අනුරාධපුර යුගයේ දේශපාලනික, ආර්ථික, ආගමික හා සමාජ සංස්කෘතික පසුබිම බලපෑ බව ද පැහැදිලි විය. විශේෂයෙන් දේශපාලනික වශයෙන් ස්ථාවර වූ රාජ්‍ය කාලවල ගොඩනැගිලි ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම කටයුතු විශාල වශයෙන් සිදුකර ඇත.

නැවත ගොඩනැංවීම

නැවත ගොඩනැංවීම යනු ආරම්භයේ සිට යම්කාක් කාලයක් පැවති යම් පුරාවස්තුවක් සම්පූර්ණයෙන්ම හෝ වැඩි කොටසක් විනාශ වූ විට එය පෙර තිබූ තත්ත්වයටම නොවූණත් එම මූලධර්මම හා ද්‍රව්‍යම භාවිත කරමින් පැරණි ආකාරයටම ඒ ස්ථානයේම ගොඩනැංවීමයි. නැවත ගොඩනැංවීම පුරාවිද්‍යා සංරක්ෂණයේ සාම්ප්‍රදායික සංරක්ෂණ ක්‍රියාමාර්ගයක් ලෙස හැඳින්විය හැකි අතර එය අනුරාධපුර යුගයේ ද භාවිතයේ පැවතුණු සංරක්ෂණ ක්‍රමවේදයකි.

අනුරාධපුර යුගයේ නැවත ගොඩනැංවීම පිළිබඳ ප්‍රථමයෙන් තොරතුරු සඳහන් වන්නේ දුටුගැමුණු රාජ්‍ය සමයේදීය. දුටුගැමුණු රජතුමා ලෝවාමහා ප්‍රාසාදය ගොඩනැගීමට පෙර පැරණි දිරාපත් පහය බිම හෙළා දිගින් පළලින් ඉස්බක් සා පමණ බිම සකස් කොට එම ස්ථානයේ ප්‍රාසාදය ගොඩනගන ලදී (එම. 27:21). ලෝවාමහා ප්‍රාසාදය පහන් දැල්කින් ගිනිගෙන විනාශ වූ විට සද්ධාතිස්ස රජු සත් මහල් කොට නැවත ගොඩනගන ලදී (එම. 33:6). වළගම්බා රජු ද්‍රවිඩ ආක්‍රමණිකයන්ගෙන් දිවි බේරා ගෙන මලය රටට පලායන අවස්ථාවේ ගිරි නම් නිගණ්ඨයා ඔහුට අවමාන කළ අතර සතුරන් මැඩ නැවත රාජ්‍යයට පැමිණි වහාම නිගණ්ඨාරාමය බිඳ හෙළා එතැන අභයගිරි විහාරය කරවීය (එම. 33:79). ගොඩනැගිලි නැවත ගොඩනැංවීමේදී එහි ඇති පැරණි ගොඩනැගිල්ල සම්පූර්ණයෙන් කඩා ඉවත් කිරීම හෝ සම්පූර්ණයෙන් කැඩී ගිය හෝ පසු සිදුකළ බව උක්ත සාධක අනුව පෙනේ.

දෙවන කුඩා අග්බෝ රජු දවස ජෝතිය නම් තෙරුන් වහන්සේ ථූපාරාම දාගැබ් නමස්කාර කරන අවස්ථාවහි එහි භාගයක් කඩා වැටුණේය. ඉන්පසු රජතුමාට ඒ පවත් සැල කර සිටී අවස්ථාවේ රජතුමා ථූපාරාමයෙහි නවකම් (නැවත ගොඩනැංවීම) කටයුතු ආරම්භ කර දාගෙයි සිතුවම් ආදිය ද ඇඳ වෛත්‍යයෙහි සියලු කර්මාන්ත කල් නොයවා සිදු කළේය (එම. 41:52-58). III වන අග්බෝ රජ වූ පසු

ඔහුගේ සොයුරු කාශ්‍යප යුව රජු ථූපාරාමයෙහි දාගැබ ලාභෙලා බිඳ එහි වස්තුව පැහැර ගත්තේය. මෙම ස්ථූප සංභාරය වළකන්නට අසමත් වූ රජු ථූපාරාමයෙහි යුව රජු විසින් බුන්සෑය දහසකින් කරවීය (එම. 42:137-142). මෙවැනි අවස්ථා කිහිපයක් පමණක් ස්ථූප නැවත ගොඩනැංවීම පිළිබඳ තොරතුරු මහාවංශයේ සඳහන් වේ.

තවද අනුරාධපුර යුගයේ විනාශ වී ගිය පැරණි ගොඩනැගිලි නැවත ගොඩනැංවූ අවස්ථා ද හඳුනාගත හැකිය. ගෝඨාභය රජු ලෝභ ප්‍රාසාදයෙහි ටැම් පෙරලා තබාගෙන ඇත (එම. 36:103-104). ජෙට්ඨ තිස්ස රජු ලෝවාමහා ප්‍රාසාදය සත්මහල් කොට කිරීම, මහසෙන් රජු විනාශ කළ මහාවෙහෙර මේඝවර්ණාභය ඇමති විසින් නැවත ගොඩනැංවීම, මහසෙන් රජු පැරණි දේවාල නටබුන් කොට ගෝකණ්ණ විහාරය, ඒකකාපිල්ල විහාරය, බමුණුගම කලන්දක විහාරය කරවීම ගොඩනැගිලි නැවත ගොඩනැංවීම පිළිබඳ තවත් නිදසුන් කිහිපයකි (එම. 36:103-124, 37:29-40).

නැවතගොඩනැංවීම සම්බන්ධව සිරිමෙවන් රාජ්‍ය සමයෙන් ද තොරතුරු හමුවේ (එම. 37:62-63). ධාතුසේන රජු මොනර පිරිවෙන නම් ආයතනයක් ශුද්ධ කරවා එක්විසි රියන් කොට නැවත ගොඩනැංවූ බව ද මහාවංසයේ සඳහන් වී තිබේ (එම. 38:52). එසේම සිව්වන මහින් ද රජුගේ ජේතවනාරාම පුවරු ලිපියේ ද නැවත ගොඩනැංවීමක් පිළිබඳව තොරතුරු සඳහන් වේ. "... දියසෙන් මහපොගෙ ාූලිත් කරා නන් දෑ රුවනින්, විඵවන වෙහෙර්හි පහා ාූලිත් කරා...." යනුවෙන් දියසෙන් නැමැති උපෝසථපරය නැවත ගොඩනැංවූ බව සඳහන් වේ (E.Z. 1928. Vol 1, p. 27). මේ අනුව අනුරාධපුර යුගයේ පාලකයන් නැවත ගොඩනැංවීමේ කටයුතු සඳහා දායක වූ බව පැහැදිලි වේ.

නව අංග එක්කිරීම

පුරාවිද්‍යා සාම්ප්‍රදායික සංරක්ෂණ ක්‍රම අතර නව එක්කිරීම් යනු ද එක් සංරක්ෂණ ක්‍රියාමාර්ගයකි. මෙයින් සිදු කරනු ලබන්නේ පැරණි දෙයටම අළුත් කොටසක් එකතු කිරීමයි. යම් පුරාවස්තුවකට අලුතෙන් කොටසක් එකතු කිරීම යනු පුරාවස්තුවට බද්ධව කිරීම හෝ යාබදව කිරීමයි. නව එකතු කිරීම මගින් පුරාවස්තුවේ සංස්කෘතික වටිනාකම අඩුවීම, වැඩිවීම හෝ නොවෙනස්ව පැවතිය හැකිය. ස්ථූප සඳහා ථූපසර (දාගෙවල්), කඤ්චුක, මල් ආසන ප්‍රාකාර ආදී නව අංග එක්කිරීම් ද අනුරාධපුර යුගයේ හඳුනාගත හැකිය. ස්ථූප සඳහා නව අංග එක්කිරීම පිළිබඳව මහාවංස තොරතුරු අනුව මහින්දාගමනයට පෙර යුගය දක්වා ඇත ඉතිහාසයකට ගමන් කෙරේ. සරභු මහරහතන් වහන්සේ බුදුන් වහන්සේ පිරිනිවන් පෑ කල්හි ශාරීරික ධාතුන් රැගෙන මහියංගණ ස්ථූපයෙහි තැන්පත් කර මේද වර්ණ පාෂාණයෙන් දොළොස් රියන් උස් කොට පෙර දාගැබ ආවරණය වන පරිදි දාගැබක් කරවා ඇත (එම. 1:39). දෙවනපෑතිස් රජුගේ සොයුරු උද්ධ වුළාභය රජු නැවත එම වෛත්‍යය වස්සවා කිස්ටියනක් උස වෛත්‍යයක් කරවීය (එම. 01:41). දුටුගැමුණු රජතුමා ද මහියංගණ ස්ථූපයට අසුරියන් උස කඤ්චුක වෛත්‍යයක් කරවීය (එම. 1:42).

ලජ්ජිකීය රජු රුවන්වැලි සැයට මල් අසුන් තුනක් ද උපාරාමයට සෙල්මුවා දාගෙයක් ද කරවූ අතර බල්ලාටනාග රජු රුවන්වැලි සැයෙහි හාත්පස වැලිමලු සීමාවෙහි පවුරු ද කරවීය.

තවද, වසභ රජතුමා හා ඔහුගේ පොත්ථා නම් බිසව උපාරාමය, සැගිරිය, රුවන්වැලි සැය යන ස්ථූපවලට දාගෙවල් හා සත්කාර කළේය (එ.ම. 35:90-91). I ගජබාහු රජු අභයගිරිය මහත්කොට බැඳවූ අතර මිරිස වැටි සැයෙහි සැටිය කරවීය (එ.ම. 36:33-35, 65-66). වෝහාර කිස්ස රජු අටකැනක ස්ථූපවල ජත්‍රකර්ම කරවීය. සංඝකිස්ස රජු රුවන්වැලි මහ සැයෙහි ජත්‍රයද රත්කම් කළ අතර සෑ මුදුන්හි අකුණුවලින් ආරක්ෂා වීම සඳහා විදුරු සුබුළුවක් හා කොත්කැරැල්ල තබවවා ඇත (එ.ම. 35:90-91).

මේ අනුව විහාර භූමිය තුළට ගවයන් , එළුවන් වැනි සතුන් පැමිණීම වැලැක්වීම, වර්ෂා ජලයෙන් සැය ආරක්ෂා කිරීම වැනි හේතු නිසා මෙවැනි නව අංග එකතු කිරීම සිදු කරන්නට ඇතැයි සිතිය හැකිය. කෙසේ වුව ද උක්ත සාධක අනුව අනුරාධපුර යුගයේ ගොඩනැගිලි සංරක්ෂණය කිරීමේදී නව අංග එකතු කිරීම සංරක්ෂණ ක්‍රමවේදයක් ලෙස අනුගමනය කළ බව පැහැදිලිවේ. එසේම එය අනුරාධපුර යුගයේ පාලකයින්ගේ ආගමික සේවාවන් අතර කැපී පෙනෙන ක්‍රියාවක් ලෙස ද ගොඩනැගිලි සඳහා නව අංග එක්කිරීම හඳුනාගත හැකිය.

නඩත්තු දීමනා ලබා දීම

අනුරාධපුර යුගයේ සාම්ප්‍රදායික සංරක්ෂණ ක්‍රමයක් ලෙස නඩත්තු හා දීමනා ලබාදීම හැඳින්විය හැකිය. නඩත්තු දීමනා යනු යම් පුරාවස්තුවක් හෝ පුරාවිද්‍යාත්මක වටිනාකමක් ඇති ස්ථානයක් ආරක්ෂා කිරීම, පවත්වා ගැනීම සඳහා දෙනු ලබන දීමනාවයි. මෙහිදී මුදල් පරිත්‍යාග, විවිධාකාරයේ වස්තු සම්පත් පරිත්‍යාග කිරීම් ආදියයි. ගොඩනැගිලි ස්ථූප හා පුරාවස්තු මෙන්ම වෙහෙර විහාර පවත්වාගෙන යාම, ආරක්ෂා කර ගැනීම යන හේතු පදනම් කරගනිමින් අනුරාධපුර යුගයේ රජවරුන් හා විවිධ පුද්ගලයන් විවිධ පරිත්‍යාගයන් දීමනා සිදු කොට ඇත.

එළාර රජතුමාගේ රථයේ වියගස වැදී ජනප්‍රියක ගල් පහළොවක් ගැලවුන විට එය පියවී කොට කහවණු පසළොස් දහසක් පරිත්‍යාග කළ බව මහාවංසයේ සඳහන් වේ (එම. 22:26). ලජ්ජිකීය රජු මහසැයෙහි මල් අසුන් කරවීම සඳහා කහවනු තුන් ලක්ෂයක් ද, උපාරාමය හා මහසැය අතර බිම සමකොට ගොඩ කරවීමට කහවනු ලක්ෂයක් ද පරිත්‍යාග කර ඇත (එම. 33:21-22).

නඩත්තු දීමනා වශයෙන් මුදල්, නින්දගම්, වරාය තොටවලින් ලැබෙන බදු, ගම්වලින් ලැබෙන බදු, වැව් වලින් ලැබෙන බදු මුදල් ඒ ඒ ස්ථාන සඳහා පරිත්‍යාග කර ඇත. තවද විවිධාකාරයේ පුද පූජාවන් ද ලබාදී ඇති අතර නිලධාරීන් ද පත්කර ඇත. ආමණ්ඩ ගාමිණී රජු මාගම දකුණු වැව කරවා දක්ෂිණ විහාරයට ලබාදී ඇත (එම. 35:5). වසභ රජු හේලි ගමිහි අටදහසක් කිරිය මාගම අනුරාමයට ද ඇලිසර දියභාගය කිස්වඩමන්හි මුවේල විහාරයට ද ලබාදී ඇත (එම. 35:83). එසේම සිරිමෙවන් රජු ඉෂ්ටිය ආදී තෙරුන්ගේ පිළිම කරවා ආරක්ෂාවට හා පූජා පැවැත්වීමට වැටුප් ලබාදී ඇත (එම. 37:88). බුද්ධදාස රජු ද ධාතුසේන රජු ද කාශ්‍යප රජු ද එවැනි දීමනාවන් ලබාදී ඇත (එම. 37: 173-174, 38:51-53, 39:10-11). තවද

දෙවන අග්බෝ රජු දාගෙය තනා එය ආරක්ෂා කරන්නන්ට මෙහෙසියගේ ලාභ ග්‍රාමය ලබාදී ඇති අතර අගනසල් නම් ගම අභයගිරියට දීමනාවක් වශයෙන් ලබාදී ඇත (එම. 41:62-65).

සෙල්ලිපි සාධක ඇසුරෙන් ද අනුරාධපුර යුගයේ පාලකයන් සාම්ප්‍රදායික සංරක්ෂණ ක්‍රමවේදයක් ලෙස නඩත්තු දීමනා ලබාදී ඇති බව පැහැදිලි වේ. “වෙමගමනි අපර පටකෙ ලෙරෙන වශකයෙ” යනුවෙන් යටහලෙන ලිපියේ ද නඩත්තු දීමනාවක් පිළිබඳව සඳහන් වේ (I.C Vol i. P. 796). සිනිදියගල ලිපියේ “කභවන දරිය කරිය පොහොති ජිනපටිසකර කමභ” යනුවෙන් පොහොය ගෙය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සඳහා කභවනු ලබා දීමක් පිළිබඳව සඳහන් වේ (E.Z. 1981 Vol ii p. 46). එසේම පෙරුමින්කුලම ලිපියේ සඳහන් වන පරිදි සුදස්සන නම් පධානසරයෙහි ජීර්ණ ප්‍රතිසංස්කරණය සඳහා තිරගම අතනෙහි තිහලක කතියෙහි පිලිනකර වැවේ දිය බද්ද සහ මතසාස බද්ද ලබා දී ඇත (E.Z. 1928 Vol i p. 66). මේ අනුව අනුරාධපුර යුගයේ බොහෝ පාලකයින් නඩත්තු දීමනා සඳහා අනුග්‍රහය දක්වා ඇති බව පැහැදිලි වේ.

උක්ක සමස්ත දත්ත විශ්ලේෂණය කිරීමේදී අනුරාධපුර යුගයේ පැවති සාම්ප්‍රදායික සංරක්ෂණ ක්‍රම හා ඒ ඒ පුරාකෘති සංරක්ෂණය සඳහා අනුරාධපුර යුගයේ රජුන් හා විවිධ නිලධාරීන් විසින් දක්වන ලද දායකත්වය කෙතෙක් ද යන්න වෙන් වෙන් වශයෙන් හඳුනාගත හැකිවිය.

නිගමනය

මෙම පර්යේෂණය මගින් අනුරාධපුර යුගයේ පැවති සාම්ප්‍රදායික සංරක්ෂණ ක්‍රමවේද පිළිබඳව විමර්ශනය කරන ලදී. මෙම අධ්‍යයනයෙන් ප්‍රත්‍යක්ෂ වූ කරුණක් වන්නේ අතීත රජවරුන් පුරාකෘති සංරක්ෂණය කිරීම සම්ප්‍රදායක් ලෙස සිදුකර ඇති බවයි. රාජ්‍යත්වයට ආශීර්වාද පතා, දේශපාලනික වශයෙන් ස්ථාවරත්වයට පත්වීම, සතුරන් මැඩීම, දීර්ඝායුෂ ප්‍රාර්ථනා කිරීම වැනි හේතු මත සංරක්ෂණ ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කළ බවයි. සෑම රජෙකුම තමන්ට පෙර රජුන් විසින් සිරිතක් ලෙස සිදු කළ සංරක්ෂණ කටයුතු ස්වභාවිකව මත සිදු කොට ඇත. මේ අනුව අනුරාධපුර යුගයේ භාවිත කළ සාම්ප්‍රදායික සංරක්ෂණ ක්‍රමවේද ලෙස ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම, නැවත ගොඩනැංවීම, නව එක් කිරීම් හා නඩත්තු දීමනා යනාදිය පෙන්වාදිය හැකිය. සංරක්ෂණය යන සංකල්පයෙන්ම නොවුන ද අනුරාධපුර යුගයේ සිටි බොහෝ පාලකයින් එවැනි සංරක්ෂණ ක්‍රමවේද භාවිත කළ බව මූලාශ්‍රය ඇසුරෙන් හඳුනාගත හැකිවිය.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රය

- අංගුත්තර නිකාය 2005, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල.
- චුල්ලවග්ගපාළි 1977, සංස්; ධම්මරක්ෂිතාභිධාන හිමි, භාල්දඬුවන බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලා පුනර් මුද්‍රණය, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල.

මහාවංසය 1957, සංස්; හික්කඩුවේ සුමංගල හිමි සහ බටුවන්කුඩාවේ දේවරක්ෂිත , රත්නාකර පොත් හල, කොළඹ.

මහාවංසය 1963, සංස්; හික්කඩුවේ සුමංගල හිමි සහ බටුවන්කුඩාවේ දේවරක්ෂිත , රත්නාකර පොත් හල, කොළඹ.

මහාවංසය 2012, සංස්; හික්කඩුවේ සුමංගල හිමි සහ බටුවන්කුඩාවේ දේවරක්ෂිත, බෞද්ධ සස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල.

ශ්‍රී සුමංගල ශබ්ද කෝෂය, සංස්; සොරක හිමි, වැලිවිටියේ 2011, පි. 1005, ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ

Paranavithana, S. *Inscriptions of Ceylon. Vol II* (2001), Sri Lanka, Department of Archaeology.

Paranavithana, S. *Inscriptions of Ceylon. Vol:I* (1970), Sri Lanka, Department of Archaeology.

Paranavithana, S. *Inscriptions of Ceylon. Vol:III* (1970), Sri Lanka, Department of Archaeology.

Paranavithana, S. *Epigraphia Zeylanica Vol:I* (1928), Oxford University press, London.

Paranavithana, S. *Epigraphia Zeylanica Vol:I* (1981), Oxford University press, London.

Paranavithana, S. *Epigraphia Zeylanica Vol:I* (1966), Archaeological Department.

Paranavithana, S. *Epigraphia Zeylanica Vol: III* (1933), Oxford University press, London.

ද්විතීයික මූලාශ්‍රය

අග්‍රවාල් , ඕ. පී. 1977, කෞතුක වස්තු සංරක්ෂණ මූලධර්ම (සිරිනිමල් ලක්ෂ්මිංහ පරි) ජාතික කෞතුකාගාර දෙපාර්තමේන්තුව, කොළඹ.

බස්නායක, එච්.ටී සහ හෙට්ටිගේ, උදා 1992, පුරාවිද්‍යා ප්‍රවේශය, ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, කොළඹ.

The factors affected for the deteriorating livelihood condition of internally displaced persons (IDPs) in North East Region of Nigeria (A study of three selected IDP camps in Maiduguri)

Ibrahim Baba

University of Kelaniya

Abstract

This research examined the factors affected for the deteriorating livelihood condition in which Internally Displaced Persons (IDPs) in the North-East Region of Nigeria are suffering from. It was carried out on three selected IDP Camps within Maiduguri in Borno State. The study was conducted through the use of quantitative research method. Closed ended questionnaire was administered on sixty respondents randomly chosen from the three IDP Camps involved in the study. Each of the camps was represented by twenty respondents. Collected data were analyzed using the descriptive statistical method. The study found out that poor governance, poverty and corrupt officials are some of the factors responsible for the deteriorating conditions of IDPs in the region. Strengthening good and responsive governance, effective sustainable poverty alleviation measures among IDPs as well as discipline and accountable officials were recommended for improving the condition of IDPs in the region.

Keywords: IDPs, Camps, Conditions, Deteriorating, North-East

Introduction

The major problem confronting government recognized IDP camps in Borno State is welfare: Displaced persons are finding it difficult to regain their pre- conflict way of life and living because of the poor living condition and poor sanitation which they are subjected to, and which expose them to infectious diseases. The poor hygiene of the facilities and the environment they live in enhance growths and transmission of infectious bacteria, fungi and virus on the internally displaced persons (IDPs). The poor feeding which they are equally subjected to, leaves mostly the children malnourished, dying and dead. There is also poor provision of social infrastructure such as power, water, and healthcare. The IDPs in Borno State camps were hosted without any structured rehabilitation plan. They are left to live a life of survival of the fittest, which has made the camps fertile for the all manners of crimes that thrive inside the camps. For instance, there have been series of reported cases of drug peddling and abuse as well as high rate of girl child prostitution in most of the camps. This has resulted to unrestrained pregnancies and child births in the camps and the reason for all these is fight for survival amidst abject lack. Rehabilitation process of the IDPs in the camps has been lacking. There seem to be a deliberate attempt from the government to ignore the displaced persons; this is evident in several failed, unfulfilled promises made by government and worse is the politicizing of IDPs situation. Recently there have been series of allegations of diversion of food and medicine meant for the IDPs, allegedly by some agents of government of Borno State. The Doctors Without Borders (Médecins Sans Frontières, or MSF) medical team that arrived the camp, located in Bama, in Borno State, for the first time discovered 16 severely malnourished children at the threshold of death and referred them to a therapeutic feeding center (Okoye and Jirgi, 2016). The figure below demonstrates the critical condition of water supply system in Dalori Internally Displaced Persons (IDPs) camp in Maiduguri.

Figure 1: Poor water supply system in Dalori IDPs Camp, Maiduguri

Source: <https://www.premiumtimesng.com/regional/north-east/207659-reporters-diary-bama-idp-camp-residents-still-dont-enough-food.html> Retrieved 30th September, 2017.

Internally Displaced Persons (IDPs) camp in Borno remained 32 in spite of recent return of some persons to liberated communities. Sixteen of the camps were located in Maiduguri, while 16 were cited in some local government areas. The number of displaced persons in the camps in Maiduguri ranged from 120, 000 to 130, 000. No fewer than 1.2 million IDPs were also staying with relatives in the communities (Haruna, 2016). Since the declaration of state of emergency in the North-Eastern States of Adamawa, Borno and Yobe by the Federal Government of Nigeria in May 2013, the number of Internally Displaced Persons (IDPs) keep increasing instead of reducing. Several communities captured by Insurgents have been liberated by the Nigerian Government Forces but still camps provided for Internally Displaced Persons are engaged in the registration of newly displaced persons trooping in to take refuge on daily basis with Maiduguari recording higher number of refugees than all the other satellite camps in Borno state put together. And from 111, 132 Internally Displaced Persons (IDPs) in March 2014, the number of displaced persons in camps across Borno state raised to 130,000 in 2016 with Maiduguri having the largest number of IDPs than the other camps put together as figure 2 shows below.

Figure 2: Rise in Number of IDP in Camps in Maiduguri (2014-2016)

Source: <http://img.static.reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources-pdf-previews/189277-Screen%20Shot%202014-06-09%20at%2016.36.50.png> .Retrieved Saturday 30th, September 2017.

Sporadic attacks by Insurgents in Borno, Nigeria’s northeastern border state, has forced more people to seek refuge in Maiduguri, the state capital. As the number of internally displaced persons (IDPs) has grown in the formal camps run by the state authorities, the need for shelter, food, water, protection and counselling has burgeoned. Many of the new arrivals in Maiduguri had been confined to their homes because of insecurity or locked in their villages by Insurgents. Their access to quality food was restricted. The United Nations Children’s Fund (UNICEF) says it has recorded critical levels of malnutrition among the recent arrivals in the newest camp, Dalori in Maiduguri. Though the number of IDPs has continued to climb, the amount of resources devoted to the camps such as food and shelter have remained the same. State Emergency Management Agency in Borno has been forced to divvy the fixed rations among a larger number of people (Kindra, 2017).

Statement of Problem

The plight and condition of living of Internally Displaced Persons in refugee camps across the North-East Region of Nigeria calls for serious attention from stakeholders. Food insecurity, growing number of Internally Displaced Persons (IDPs) on daily basis in refugee camps in the region, poor health conditions as a result of outbreak of waterborne related diseases as well as rise in number of children out of school due to displacement are clearly visible in the camps. Other problems truncating the living conditions of the displaced persons manifested in inadequate shelter from the rains, poor psychosocial attentions to reduce the trauma of displacement from the minds of the displaced persons, diversion of supplies meant for the camps to elsewhere location by officials, increasing rate of poverty among displaced persons and poor attention from the government are also additional problems going on in refugee camps across the region. Politicization of the conditions of the displaced persons by politicians who visit the camps only to make promises that are not fulfilled also contribute to loss of hope on the minds of the displaced persons. The desire to restore hope on the minds of the hopeless displaced persons by tracing some of the factors responsible for the conditions in which they found themselves in the camps where they are taking refuge as a result of displacement from their homes form the basis of this research.

Objectives of the Study

The objectives of this research are:

1. To examine the factors affected for the deteriorating livelihood condition of Internally Displaced Persons (IDPs) in North East Region of Nigeria.
2. And to find out ways or measures to improving the livelihood condition of Internally Displaced Persons (IDPs) in North East Nigeria.

Research Questions

This research raised and answered a number of questions basic among which include:

1. What are the factors affected for the deteriorating livelihood condition of Internally Displaced Persons (IDPs) in North East Region of Nigeria?

2. And how can the livelihood condition of Internally Displaced Persons (IDPs) in North East Nigeria be improved?

Literature Review

The largest number of internally displaced people continues to be in Borno state in Nigeria's north-east. With 97 per cent of displacement due to conflict, there are more than 1.3 million internally displaced persons (IDPs) across Borno state and 170,070 in Adamawa. Most of the IDPs, (over 78 per cent) are staying with host families, while fewer than 22 per cent are staying in official and unofficial camps. As the rainy season ends and road conditions improve, the number and frequency of violent attacks is increasing, with three attacks in Maiduguri during the month of October. All three attacks resulted in loss of life for Nigerian civilians. The most recent attacks occurred on Saturday 29 October, where the Bakassi IDP camp and the National Nigerian Petroleum Corporation (NNPC) depot was targeted. The two explosions occurred within minutes of each other at around 0700 hrs and it is believed the attacks were coordinated. The explosion at Bakassi camp killed five people who were leaving the camp to fetch firewood, the suicide bomber also died. There were 24 people injured in the two explosions. This followed an incident at Muna Garage on 12 October where a suicide bomber killed eight people and injured 15 bystanders. Muna Garage is the assembly point for all military escorted transport outside Maiduguri, including the transport of goods and food item (UN, 2016).

Over 14 million people are affected by conflict in northeast Nigeria and more than 10 million people are in need. A growing number of people are in urgent need of food assistance, with some of the worst affected areas possibly in Famine. Alarming rates of acute malnutrition are emerging in Borno and deaths as a result of the deteriorating standard of living in IDP camps across the state. Borno state is most affected: 4.5 million people are estimated to be in need of humanitarian assistance, and 4.1 million are food insecure. Displaced persons camps in northern and eastern Borno remain inaccessible. Both these and many accessible ones especially around Maiduguri the state capital face severe protection needs, and an absence of basic services that result in deaths from malnutrition, starvation, and dehydration. IDPs within host communities or informal camps report the highest needs followed by those in formal (government-run) camps. Returning IDPs usually receive no assistance despite the near-total destruction of homes and civil infrastructure. The gaps in assistance to IDPs camps are also critical, and there are underlying tensions with IDPs

in some locations. At least 3 million people in Borno, Yobe, and Adamawa, especially in recently accessible areas, need urgent assistance. Levels of severe malnutrition are critical, especially among those recently accessed in Borno and Yobe. Deaths have been reported. Protection violations, including child protection are severely underreported. High number of SGBV incidence, sexual exploitation and radicalization, especially within IDP camps. Drinking water, especially in Borno and in camps across Maiduguri is in short supply. Conflict-related psychological trauma is widespread, while mental health services are limited. And shelter is an urgent need for those recently displaced into informal camps in Maiduguri. People have insufficient food due to ongoing conflict, compounded by displacement, poor purchasing power, the restriction of food assistance, and slow humanitarian aid delivery. Most of the IDPs in the region are concentrated around urban centers, where shelter, WASH and health services are inadequate due to damage, lack of staff, and demand (acaps, 2016).

Several IDPs have been drugged and raped. Many of those coerced into sex were abandoned after they became pregnant. They and their children have suffered discrimination, abuse, and stigmatization from other camp residents. Eight of the victims said they were previously abducted by Boko Haram fighters and forced into marriage before they escaped to Maiduguri. And in the camp in Maiduguri, they fell victims of similar harassment. A situational assessment of IDPs in the northeast in July 2016 by NOI Polls, a Nigerian research organization, reported that 66 percent of 400 displaced people in Adamawa, Borno, and Yobe states said that camp officials sexually abuse the displaced women and girls. Women and girls abused by members of the security forces and vigilante groups – civilian self-defense groups working with government forces in their fight against Boko Haram – told Human Rights Watch they feel powerless and fear retaliation if they report the abuse. A 17-year-old girl said that just over a year after she fled the frequent Boko Haram attacks in Dikwa town 56 miles west of Maiduguri, a policeman approached her for “friendship” in the camp, and then he raped her. Irregular supplies of food, clothing, medicine, and other essentials, along with restricted movement in the IDP camps in Maiduguri, compounds the vulnerability of victims – many of them widowed women and unaccompanied orphaned girls – to rape and sexual exploitation by camp officials, soldiers, police, members of civilian vigilante groups, and other Maiduguri residents. In some cases, men used their positions of authority and gifts of desperately needed food or other items to have sex with women. Victims of rape and sexual exploitation may be less likely to seek health care, including psychological counselling, due to the

shame they feel. Fewer than five of the 43 women and girls interviewed said they had not received any formal counseling after they were raped or sexually exploited. A medical health worker in one of the camps, which has 10,000 residents, said that the number of people requiring treatment for HIV and other sexually transmitted infections has risen sharply, from about 200 cases when the camp clinic was established in 2014 to more than 500 in July 2016. The health worker said she believed that many more women could be infected but were ashamed to go to the clinic, and are likely to be suffering in silence without treatment. And in relations to movement from and to the camp, restricted movement in the camp is contrary to Principle 14.2 of the United Nations Guiding Principles on Internal Displacement which provides that internally displaced people have “the right to move freely in and out of camps and other settlements” (Human Rights Watch, 2016:1).

Although, Ndahi (2016) reported that Governors of North East States affected by the conflict have resolved to shut down all IDP Camps in their state but that is not still the solution to the deteriorating conditions of the displaced people. In as much as the state responsibility of enhancing security of affected communities has not been delivered, authority lack the moral justification to threaten IDPs demanding for proper conditions of service in camps provided for them with the pronouncement of shutting down the facilities. This is an additional trauma to the ones already witnessed by displaced people.

Internally Displaced Persons (IDPs) are faced with several challenges in relations to bearing the humanitarian cost of the insurgency and counterinsurgency. And state response to the management of the humanitarian crisis caused by the conflict is minimal. More concerns to the plight and conditions of the displaced people have been shown by NGOs than the authorities. The situation is too higher for authorities to assume that NGOs can handle it without much attention from their parts. In fact, Crisis Group (2016) posits that:

“neither the army, nor the Nigerian emergency services are up to the task of caring for the IDPs. There have been – and still are – too many bottlenecks. Authorities must pay more attention and commit more resources, clarify and rationalize the country’s assistance structure, improve aid governance, promote transparency (more NGO and media reporting), facilitate humanitarian access and address the widespread

suspicion that many IDPs support Boko Haram” (Crisis Group 2016:2).

Sahel (2017) reported that IDPs from Bama in one of the camps in Maiduguri in what looked like a revolt against the authority protested in mass on their pathetic conditions in the camp and demanded for their returned back to their communities. This protest took place in September 2017. Prior to this incidence, a similar protest over reduction in ration of food and deteriorating condition of living of the IDPs had been reported by Vanguard (2017) on 29th August 2017. This signified not only the frequency of occurrences of protests by IDPs in Maiduguri camps. It also signified that IDPs are fade up with their deteriorating conditions of living and are willing to protest to that effect so that authorities concern can work towards improving their living conditions. The frequency of protest by IDPs in Maiduguri camps as Tunoh and Ajibola (2017) reported has culminated in the pulling out of humanitarian workers from IDPs camp in Maiduguri. In as long as the authority believes it has minimal resources to cater for the needs of the IDPs, it must do its best to improve IDPs conditions of living and reduce the frequent occurrences of protest among them.

Methodology

This research was conducted with used of quantitative method. Primary data were sourced through the administration of closed ended questionnaire administered on sixty respondents randomly selected from three IDP camps in Maiduguri. The camps selected include the ones at Federal Training Center Dalori, Muna Garage and NYSC Orientation Camp Moduganari Tashan Kano. The Researcher personally administered the questionnaires which were filled and returned back accurately. All the questionnaires were filled by the respondents and retrieved back by the Researcher. Data collected through this procedure were analyzed using descriptive statistical method.

Data Presentation and Analysis

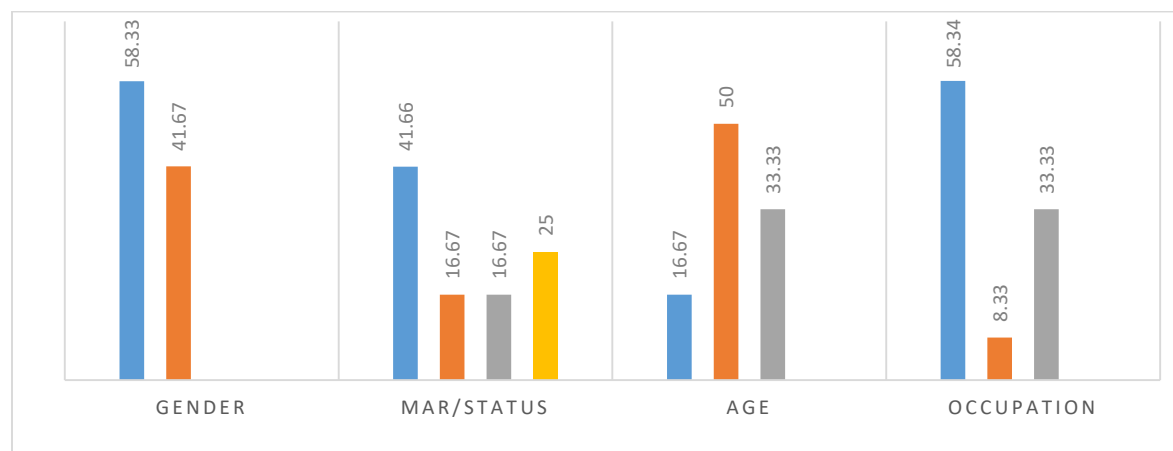
Table 1: Respondents Demographic Data

S/N	Variables	Responses and Frequencies			
1	Gender	Male 35-58.33	Female 25-41.67		
2	Marital Status	Married 25-41.66	Single 10-16.67	Divorce 10-16.67	Widow 15-25
3	Age	20-34 10-16.67	35-44 30-50	45-Above 20-33.33	
4	Occupation	Farmers 35-58.34	Civil Servants 5-8.33	Traders 20-33.33	

Source: Author`s Field Survey (2017)

As clearly presented in table 1, 58.33% of the respondents involved in this study are male while 41.67% of them are female. Also, 41.66% of them are married, 16.67 are still single, 16.67 are divorces and 25% of them are widow. It is also clear from the presentation in the above table that 16.67% of them are between the ages of 20-34 years, 50% are between 35-44 years while 33.33% fall between 45 years and above. Furthermore, before they were displaced by Insurgents from their various communities, 58.34% of the respondents were Farmers by occupation, only 8.33% of them were Civil Servants and 33.33% were Traders or engaged in business as occupation.

Figure 3: Proportional distribution of Respondents according to Socio-demographic Data

Source: Author`s Field Survey (2017).

Table 2: Factors Affected for the Deteriorating Livelihood Condition of IDPs in North East Region of Nigeria

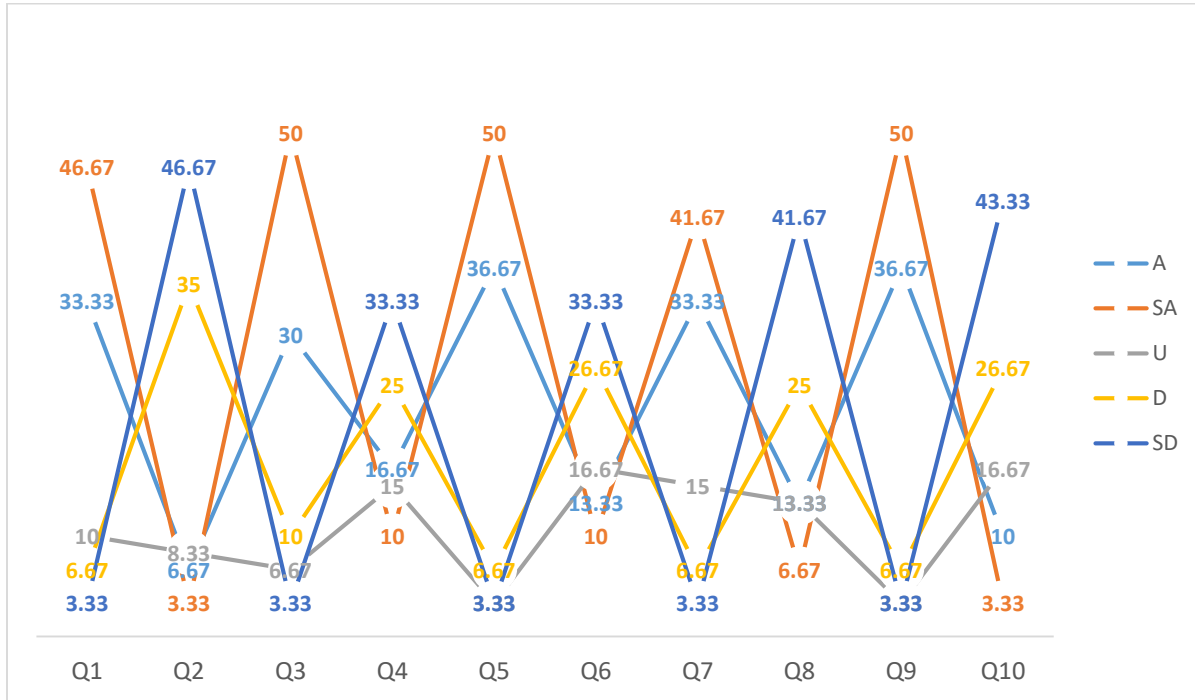
S/N	Questions	A	SA	U	D	SD
Q1	The number of IDP increases instead of decreasing on daily basis.	20-33.33	28-46.67	6-10	4-6.67	2-3.33
Q2	Food ration also increases to meet the demand of growing number of IDPs.	4-6.67	2-3.33	5-8.33	21-35	28-46.67
Q3	Outbreak of waterborne and other diseases are frequent experiences in the camp.	18-30	30-50	4-6.67	6-10	2-3.33
Q4	Children enrolment in schools established in the camp is very encouraging.	10-16.67	6-10	9-15	15-25	20-33.33
Q5	There are no adequate shelters from rains in the camp.	22-36.67	30-50	2-3.33	4-6.67	2-3.33
Q6	IDPs are given proper psychosocial attention by experts in the camp.	8-13.33	6-10	10-16.67	16-26.67	20-33.33
Q7	Some Politicians who visit the camp make promises they do not fulfil in anyway.	20-33.33	25-41.67	9-15	4-6.67	2-3.33
Q8	Food and other amenities are correctly delivered by Officials as supplied without diversion.	8-13.33	4-6.67	8-13.33	15-25	25-41.67
Q9.	Poverty is seriously rising among the IDPs in the camp.	22-36.67	30-50	2-3.33	4-6.67	2-3.33
Q10	Governmental attention to the livelihood condition of IDPs in the camp is very satisfactory.	6-10	2-3.33	10-16.67	16-26.67	26-43.33

Source: Author`s Field Survey (2017)

In relations to the growing number of displaced persons in IDP camps, 33.33% of the respondents agreed that the number of IDPs trooping to take refuge in IDP camps across North East Region of Nigeria increase on daily basis instead of reducing, 46.67% of them strongly agreed with this position though 10% were undecided while 6.67% disagreed and only 3.33% of them strongly disagreed with the position. Table 2 also shows that 6.67% of the respondents agreed that food ration in the camps also increases to meet up with the demand of the growing number of IDPs trooping to the camps on daily basis, 3.33% of them strongly agreed with this view while 8.33% of them were undecided on it. And again, 35% of them disagreed while 46.67% strongly disagreed with the view that food ration in the IDPs camps increases to meet up with the demand created by the daily rise in number of IDPs trooping to take refuge in the camps. Thirty percent (30%) of the respondents agreed that outbreak of waterborne and other diseases is frequent in the IDPs camps, 50% of them strongly agreed with this while 6.67% were undecided, 10% disagreed and only 3.33% of them strongly disagreed with it. The table also shows that 16.67% of the respondents agreed with the assertion that children enrolment in schools established in the camps is encouraging, 10% strongly agreed, 15% were undecided and 25% disagreed while 33.33% of them strongly disagreed with the assertion. Furthermore, 36.67% of them agreed that there are no adequate shelters from rains in the camps, 50% of them strongly agreed with this view, 3.33% were undecided while 6.67% disagreed and 3.33% of them strongly disagreed with the view. IDPs as 13.33% of the respondents agreed are given proper psychosocial attention by experts in the camps, 10% of them strongly agreed with this position, 16.67% were undecided on it but 26.67% disagreed and 33.33% strongly disagreed with it. Again, 33.33% of them agreed that some politicians who visit the camps make promises they do not fulfil in anyway, 41.67% strongly agreed with this issue, 15% were undecided, 6.67% disagreed and 3.33% strongly disagreed with the issue. However, 13.33% of the respondents agreed that food and other amenities are correctly delivered by officials as supplied without any diversion, 6.67% of them strongly agreed with this view, 13.33% were undecided, 25% disagreed with the view and 41.67% of them strongly disagreed with it. And concerning the issue of poverty, 36.67% of the respondents agreed that poverty is seriously rising among IDPs in the camps, 50% of them strongly agreed with this view and as 6.67% of them disagreed with the view, only 3.33% of them strongly disagreed with it. Also, table 2 clearly shows that 10% of the respondents agreed with the view that governmental attention to the livelihood condition of IDPs in the camps is very satisfactory, 3.33% strongly agreed with the view, 16.67%

were undecided, 26.67% disagreed and 43.33% of the respondents strongly disagreed with the view.

Figure 4: Distribution of Respondents Responses

Source: Author's Field Survey (2017)

Discussion of Results

IDP Camps in North East Region of Nigeria witness daily inflow of displaced persons trooping to take refuge in the camps. This implies that supply of food and ration to IDPs need to be increased. Food ration reduces instead and this has resulted in food insecurity, hunger and starvations in IDP camps across the region. Poor sanitation practice couple with inadequate facilities especially toilets and latrines have resulted in open defecation and improper waste disposal and management system. These developments are translating in frequent outbreak of waterborne and other communicable diseases in the camps. Though NGOs like MSF and UNICEF are very active in delivering health care services to IDPs but then, little state and governmental intervention is very glaring in this direction. Majority of the children in the camps have been out of school displacement from their communities. The UNICEF have established schools in some of the camps but they are grossly inadequate and lack sufficient facilities as well as teachers to accommodate the growing number of school age children. Shelters from rains are inadequate as IDPs are seen living together

in congestion in the little available shelters provided and available. Several sleeps in the open and others in temporary shades and tents built by them with rusticated sheets of zinc and millets stems.

There is lot of trauma among the IDPs. Proper psychosocial attention needed to make them do away with the trauma of displacement as well as those of losing their love ones, homes and sources of livelihood is not available in the camps. This in addition to other deteriorating conditions of living have resulted in hopelessness of IDPs as many have given up the hope of living a good and normal life again. Politicians too are not helping matters. They visit camps when elections are due and make promises to improve the livelihood condition of IDPs, promises that are not fulfilled in anyway. Government and State Emergency Management Officials charged with the responsibility of managing the government established camps are not also honest and disciplined. Corruption has grown higher among officials as some of them considered the situation as a means of enriching themselves. In addition to politicizing the livelihood condition of the IDPs by politicians, officials have form the habit of diverting supplies of food, amenities and other services meant for the IDPs. Contracts for supply of food and other facilities for IDPs are awarded to Contractors with membership of ruling political party. And in most cases, after collecting money, supplies are not delivered to camps. In cases where supplies are delivered, Contractors have sometimes conspired with officials to divert supplies against the purpose they were provided for. Most of the IDPs before displacement were Farmers. Some trade in agricultural produce while only few were local government workers. These jobs have been lost to displacement. And the economic distortion in relations to loss of sources of income has culminated in the rise of poverty among IDPs in the refugee camps across the North-East Region of Nigeria.

The federal system and structure which operates in Nigeria implies that Federal and subnational governments in the affected states most collaborate through joint effort to ensure that the deteriorating conditions of the IDPs are quickly ameliorated. But the issue is that, authorities in Nigeria are no longer trusted by the IDPs. Instead of adopting necessary measures to improve the livelihood condition of the IDPs, government as some IDPs alleged keep sending politicians on errand to camps to make fake promises that are never fulfilled in anyway. Some of the IDPs believe that government and politicians are conniving to mock their conditions. In fact, government officials in some quota have been accused of using the IDPs condition as avenue to enrich themselves. Several IDPs believe there is a kind of conspiracy theory in the conflict that resulted

in their displacement from their various communities into taking refuge in camps that are not properly managed. Their displacement which has been politicized seems to be creating avenue for politicians and elite contractors to make fortune-development which they believe is part of the reasons for sluggish state efforts towards crushing the insurgency in the region. As the central government charged with the responsibility of enhancing national security is doing its best to end the insurgency, some IDPs believe that some politicians and elites affiliated with local politics at the state and local government levels who are making wealth from the funds and allocation for management of IDPs camps are secretly frustrating the efforts of the central government toward ending the conflict so that they can continue making more money.

Major Findings

Based on the data presented, analyzed and results discussed above, this study found that some of the factors affected for the deteriorating livelihood condition of IDPs in North East Region of Nigeria include:

1. Poor governance especially from the part of subnational authorities in affected states in the region.
2. Corruption among officials charged with the responsibility of managing IDP camps in the region.
3. Rise in level of poverty among IDPs as a result of economic distortion such as loss of sources of income caused by displacement.
4. And politicization of the plight and livelihood condition of IDPs in camps across the region.

Conclusion and Recommendations

As a result of the major findings made above, it is hereby recommended that;

1. Good, quality and responsive governance from the part of subnational authorities of affected states in the region be extended to IDP in camps across the region. This sort of governance must be designed to result in the provision of adequate social and basic amenities in IDP camps across the region. Authorities must gear up toward service

provision in relations to health, education, sanitation and environmental management in the camps as well as the security of the IDP in the camps as cases of suicide and military bombings have been recorded in some of the camps in the region. Government must also ensure that extra arrangements are made to accommodate the growing number of IDP in camps across the region especially in relations to ration of food supply, shelter and toilet facilities.

2. Strict legal measures must be adopted by government to deal with corrupt and indiscipline officials engaged in diversion of food and other supplies meant for IDP camps in the region. Severe penalties are needed to checkmate the problem of sexual harassment and exploitation of female IDPs in camps across the region. In addition to dealing with corruption among officials, effective channel for promoting accountability among officials must be created and sustained especially in relations to food and other facilities supplied and delivered. This can be achieved through periodic audit of management activities especially procurement and supply to camps.
3. IDPs are also part and parcel of the communities where the camps they take refuge in are established. Therefore, for the time being and before their rehabilitation back to their original homes, central, state and local governments must accept the fact that though they are displaced but still they are citizens of the country. Authorities can do this by extending the privilege of benefiting from poverty alleviation program to IDPs in camps just like they do to other citizens who are not displaced. IDPs should be considered for the national government N-POWER anti-poverty program with mild conditions for enrolment.
4. And finally, politicians need to be sensitized by the party they belong on the usefulness of demonstrating sympathy towards the cause of humanity. They should be discouraged rather than encouraged to desist from what look like mocking the condition of the IDPs. Politicization of the condition of the IDPs to me is a serious form of inhumanity to man. Ruling party should discontinue using state power and government influence to send politicians on errand to IDP camps to canvass for supports and votes for them as this is resulting in making of empty promises which are never fulfilled in anyway. And ruling party must also be sensitized on the need to commit adequate resources in improving the livelihood condition of Internally Displaced Persons (IDP) in camps across the North-East Region of Nigeria.

References

- acaps (2016). North East Nigeria Conflict. Retrieved from www.acaps.org .Monday 25th, September 2017.
- Crisis Group (2016). North Eastern Nigeria and Conflict`s: Humanitarian Fall Out. International Crisis Group Reports and Briefing. Commentary/Africa 4th, August 2016. Retrieved from www.crisisgroup.com .Monday 25th, September 2017.
- Giardinelli, G. and Kios, G. (2015). An Assessment of Psychosocial Needs and Resources in Yola IDP Camps: North East Nigeria. International Organization for Migration (IOM) Funded Project. Retrieved from www.nigeria.iom.int .Monday 25th, September 2017.
- Google (2017). Images of IDP Camps in North East Nigeria. Retrieved from www.google.com .Thursday 21st, 2017.
- Haruna, A. (2017). MSF opens two treatment centers for malnourished kids in Maiduguri. PREMIUM TIMES. August 2nd, 2017. Retrieved from www.premiumtimesng.com .Thursday 21st, September 2017.
- Haruna, A. (2016). Borno still has 32 IDP Camps despite return of some displaced persons-NEMA. PREMIUM TIMES. November 1st, 2016. Retrieved from www.premiumtimesng.com .Thursday 21st, September 2017.
- Human Right Watch (2016). Nigeria: Officials Abusing Displaced Women, Girls Displaced by Boko Haram and Victims Twice Over. October 31st, 2016, 12:00 Am EDT. Retrieved from www.hrw.org .Monday 25th, September 2017.
- Kindra, J. (2017). Numbers in need increase in Maiduguri. OCHA Humanitarian Bulletins (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA)). Retrieved from www.unocha.org/nigeria .Thursday 21st, September 2017.
- Ndahi, M. (2016). Borno Food Crisis, Malnutrition, Prostitution Rocks IDPs Camp. Vanguard Newspaper. August 28th, 2016, 7:58 Am. Retrieved from www.vanguard.com .Monday 25th, September 2017.

Okoye, F. and Jirgi, H. (2016). Nigeria: Rotten under Bellies of North East IDP Camps. allAfrica, 10th July 2016. Retrieved from www.allafrica.com .Tuesday 19th, September 2017.

Sahel (2017). Protest Rocks IDPs Camp in Maiduguri. Sahel Standard. Posted on September 24th, 2017. Retrieved from www.sahelstandard.com .Tuesday 26th, September, 2017.

Tunoh, B. and Ajibola, A. (2017). Humanitarian Workers Pull Out of IDPS Camp in Maiduguri. Channelstv Updates, August 29th, 2017. Retrieved from www.channelstv.com . Tuesday 26th, September 2017.

UN (2016). Humanitarian Bulletin Nigeria North East. Issue 17, October 2016. Retrieved from www.reliefweb.int .Monday 25th, September 2017.

Vanguard (2017). Breaking: Violence in Maiduguri IDPs Camp. Humanitarian Workers Back Out. Vanguard News, August 29th, 2017, 4:18 Pm. Retrieved from www.vanguardngr.com .Tuesday 26th, September, 2017.

<https://www.premiumtimesng.com/regional/north-east/207659-reporters-diary-bama-idp-camp-residents-still-dont-enough-food.html> .Retrieved Saturday 30th, September 2017.

<http://img.static.reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources-pdf-previews/189277-Screen%20Shot%202014-06-09%20at%2016.36.50.png> .Retrieved Saturday 30th, September 2017.